CHRISTINE-ANCA SAVIN VASILE SAVIN

DICȚIONAR FRANCEZ - ROMÂN

ADMINISTRATIV, COMERCIAL, ECONOMIC, FINANCIAR-BANCAR, JURIDIC

DACIA EDUCAȚIONAL

Colecția *DACIA EDUCAȚIONAL*
Seria *Dicționare*
Coordonator: **Onufrie VINȚELER**

Coperta: Sebastian SIFFT

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SAVIN, CHRISTINE-ANCA
Dicționar francez-român (administrativ, comercial, economic, financiar, bancar, juridic) / Christine-Anca Savin, Vasile Savin – Cluj-Napoca: Dacia, 2001
564 p.; 14,5 x 20,5 cm. (Dicționare)
Bibliogr.
ISBN 973-35-1274-5

I. Savin, Vasile

81'374.8=133.1=135.1

© **Editura Dacia**
Cluj-Napoca 3400, str. Ospătărici nr. 4, tel./fax: 064/42 96 75
e-mail: edituradacia@hotmail.com, www.edituradacia.ro
București: Oficiul poștal 15, sector 6
str. General Medic Emanoil Severin nr. 14
tel. 01/315 89 84, fax: 01/315 89 85
Satu Mare, 3600, B-dul Lalelei R13 et. VI ap. 18
tel. 061/76 91 11; fax: 061/76 91 12
Căsuța poștală 509; Piața 25 octombrie nr. 12
www.multiarca.ro
Baia Mare, 4800, str. Victoriei nr. 146
tel./fax: 062/21 89 23

Redactor: Felicia SCHLEZAK
Tehnoredactor: Flavia Maria ȚIMPEA
Comanda nr. 4411

Christine-Anca Savin **Vasile Savin**

DICȚIONAR FRANCEZ - ROMÂN

(ADMINISTRATIV, COMERCIAL, ECONOMIC, FINANCIAR-BANCAR, JURIDIC)

Ianuarie 2002
Alina

EDITURA DACIA
Cluj-Napoca, 2001

ARGUMENT

Acest dicționar apare nu numai dintr-o necesitate impusă de noile realități sociale, ci și din dorința autorilor de a comasa și a pune la punct terminologia din domeniu, cu atît mai mult cu cît aceasta se găsește risipită, și cu destule greșeli, în diferite cărți care se adresează cu prioritate studenților.

Se abordează, pentru prima dată în România, aproape în exclusivitate, domeniile *administrativ, comercial, economic, financiar-bancar și juridic*, în mod compact. Dar întrucît nu este totuși un dicționar care să fie utilizat doar de persoanele care lucrează în domeniile menționate, autorii vizînd și alte grupuri de lectori, s-a considerat necesar ca unii termeni să fie explicitați, ușurînd astfel accesul la sens. Astfel se vor găsi o serie de structuri care aduc un plus de comprehensibilitate.

Ținînd cont de faptul că nu există domeniu care să nu aibă atingere cu justiția, am selectat și o serie de termeni vizînd diferite profesiuni, avînd convingerea că un jurist trebuie să cunoască, în mare, tot ce se practică pe pămînt.

Conștienți că poate fi îmbunătățit, autorii se angajează nu numai să extindă cercetările, ci să țină seama de orice observație pe care utilizatorul le-o va face cunoscută. Mulțumirile sînt anticipate.

Iar dacă nu are un alt merit, credem că oferă, totuși, cel puțin celui interesat, confirmarea unor structuri bănuite.

MAMEI ȘI SOȚIEI NOASTRE,
CORNELIA - SILVIA,
CU TOATĂ DRAGOSTEA.

ABREVIERI

abuz.	abuziv
adj.	adjectiv
adv.	adverb
agric.	agricultură
alim.	alimentar / alimentară
antic.	antichitate
arh.	arhaic
bis.	biserică
cat.	catolic / catolică
com.	comerț
conj.	conjuncție/ conjuncțională
demogr.	demografie
ex.	exemplu
f.	feminin
fam.	familiar
feud.	feudalism
fig.	figurat
fin.	finanțe
gr.	grec / greacă
ind.	industrie
interj.	interjecție
invar.	invariabil
ist.	istoric / istorie
jur.	juridic
loc.	locuțiune
m.	masculin
mod.	modern
navig.	navigație
numer.	numeral
peior.	peiorativ
pl.	plural
pop.	popular
prep.	prepoziție
p. t.	participiu trecut
reg.	regionalism
relig.	religie
rom.	roman / romană
sin.	sinonim
sociol.	sociologie
statist.	statistică
vi.	verb intranzitiv
vr.	verb reflexiv
vt.	verb tranzitiv.
v. imper.	verb impersonal

A

abaque *m.* abac.

abaissement *m.* scădere, micșorare. **Abaissement d'un chiffre** scăderea unei cifre (*de afaceri etc.*). **Abaissement d'un taux** micșorarea unei rate (*se schimb. de creștere etc.*).

abaisser *vt.* a coborî, a diminua.

abaisser (s') *vr.* a (se) înjosi, a (se) umili.

abandon *m.* abandon(are), delăsare, părăsire, renunțare. **Abandon d'infirme** abandonarea unui infirm. **Abandon d'enfant** abandonarea unui copil. **Abandon d'un fonds** abandonarea unui fond (*comercial, funciar*). **Abandon d'une accusation** renunțare la o acuzație. **Abandon de famille** părăsirea familiei. **Abandon de mitoyenneté** renunțare la un lucru / drept comun de vecinătate. **Abandon du domicile conjugal** părăsirea domiciliului conjugal.

abandonnataire *m.* abandonatar (*persoana care beneficiază de un abandon / o abandonare*).

abandonnateur, trice *s.* abandonator.

abandonné, e *adj.* abandonat.

abandonner *vt.* a abandona, a (de)lăsa, a părăsi, a renunța. **Abandonner le pouvoir** a abandona puterea. **Abandonner les biens** a renunța la bunuri. **Abandonner une charge** a renunța la o sarcină / la o însărcinare.

abattement *m.* abatere, reducere, scutire, rabat, deducere. Fracțiunea, din partea impozabilă, scutită de impozit. **Abattement fiscal** reducere fiscală. **Abattement supplémentaire** scutire / deducere fiscală suplimentară. **Abattement à la base** reducere pe venitul de bază / pe salariu.

abdication *f.* abdicare, cedare, renunțare.

abdiquer *vt.* a abdica, a renunța, a ceda.

abolir *vt.* a aboli, a abroga, a anula.

abondance *f.* abundență.

abondancisme *m.* abundancism (*doctrină economică: a abundenței*).

abondanciste *m.* partizan al doctrinei abundenței.

abondement *m.* abundament. (*Aport complementar patronal, alături de muncitori, în realizarea unui portofoliu de valori mobiliare*).

abolition *f.* abolire, abrogare, anulare. **Abolition de l'esclavage** abolirea sclavajului. **Abolition des privilèges** (*în timpul Revoluției franceze*) abolirea privilegiilor. **Abolition d'une peine** anularea unei pedepse. **Abolition d'une loi** abrogarea unei legi.

abolitionnisme *m.* aboliționism.

abolitionniste *m.* aboliționist.
abonnement *m.* abonament. **Taxe d'abonnement** taxă de abonament.
abordage *m.* abordaj, coliziune de nave.
abornement *m.* hotărnicire / hătuire, grănițuire, delimitare.
aboutir *vi.* a ajunge, a duce, a reuși (*în acțiuni, demersuri*). **Aboutir à la ruine** a ajunge la ruină.
aboutissant *m.* lot de pământ aflat la capătul unui teren. Persoana care se află la originea și este implicată într-o problemă / afacere. **Tenants et aboutissants** origini și consecințe.
aboutissement *m.* capăt, rezultat. **Aboutissement de l'enquête** rezultatul anchetei.
abraison *f.* uzură, tocire. **Abraison monétaire / usure monétaire** uzură (*fizică*) monetară.
abrité, e *adj.* adăpostit, ferit. **Les secteurs abrités de l'économie** sectoarele acoperite / ferite ale economiei (*care nu sînt expuse economiei concurențiale*).
abrogatif, ive *adj.* abrogativ, care anulează / desființează / casează. **Loi abrogative** lege abrogativă.
abrogation *f.* abrogare, anulare. **Abrogation expresse, tacite** abrogare expresă, tacită. **Abrogation d'un décret** abrogarea unui decret. **Mode d'abrogation** mod de abrogare.
abrogeable *adj.* abrogabil, care poate fi anulat.
abroger *vt.* a abroga, a anula, a casa, a revoca, a suprima. **Abroger une loi, un texte** a abroga o lege, un text.
absence *f.* absență, lipsă. **En l'absence de** în absența, în lipsa. **Présomption d'absence** prezumția de absență.
absentéisme *m.* absenteism. **Absentéisme des propriétaires** absenteismul proprietarilor (*obișnuință a proprietarilor funciari de a locui în afara domeniului lor*).
absentéiste *adj.* partizan al absenteismului. Absenteist.
absenter (s') *vr.* a absenta, a lipsi.
absolu, e *adj., s.* absolut. **Pouvoir absolu** putere absolută. **Monarchie absolue** monarhie absolută. **Augmentation en valeur absolue** creștere în valoare absolută. **Diminution absolue de la population** diminuare, în parametri absoluți, a populației. **Dans l'absolu** în absolut.
absolution *f.* absoluțiune, absolvire, iertare. **Prononcer l'absolution de l'accusé** a (*se*) pronunța absolvirea acuzatului.
absolutisme *m.* absolutism.
absolutiste *adj., s.* absolutist (*partizan al absolutismului*).
absolutoire *adj.* absolutoriu, care absolvă de, scuză, iartă. **Sentence absolutoire** sentință absolutorie.
absorption *f.* absorbție / absorbire, fuziune / fuzionare. **Théorie de l'absorption** teoria absorbției.
absoudre *vt.* a absolvi, a ierta.
abstenir (s') *vr.* a se abține, a se reține.
abstention *f.* abținere, reținere, renunțare. **Abstention délictueuse** abținere delictuală.

abstentionnisme *s.* abstenționism. **Abstentionnisme électoral** abstenționism electoral.
abstentionniste *adj., s.* abstenționist. **Electeur abstentionniste** alegător abstenționist / care nu votează.
abstinence *f.* abstinență, reținere. **Théorie de l'abstinence** teoria abstinenței.
abus *m.* abuz. **Abus excessif ou injuste** abuz excesiv sau injust / nedrept. **Abus d'association** abuz de asociere. **Abus d'autorité** abuz de autoritate. **Abus de biens sociaux** abuz de bunuri sociale. **Abus de blanc-seing** abuz de semnătură în alb. **Abus de droit** abuz de drept. **Abus de confiance** abuz de încredere. **Abus de domination / de position dominante** abuz de dominare / de poziție dominantă. **Abus de l'état de dépendance économique** abuz de starea de dependență economică. **Abus de majorité** abuz de majoritate (*decizie luată de un acționar / un grup de acționari spre a favoriza pe cei care formează majoritatea*). **Abus de minorité** abuz de minoritate (*hotărîre luată de asociații minoritari în interes propriu*). **Abus d'une femme** abuz(are) de o femeie. **Abus de pouvoir** abuz de putere. **Les abus d'un régime** abuzurile unui regim. **Réformer un abus** a îndrepta / a corecta un abuz. **Tolérer un abus** a tolera un abuz.
abuser (s') *vt., vr.* a abuza, a (se) înșela. **Abuser d'une femme** a abuza de o femeie. **Le droit d'user et d'abuser de qqch.** dreptul de a uza și de a abuza de ceva. **S'abuser** a se înșela (*asupra cuiva, a ceva*).
abusif, ive *adj.* abuziv, excesiv, greșit. **Clause abusive** clauză abuzivă.
abusivement *adv.* (*în mod*) abuziv, prin abuz.
académie *f.* academie, circumscripție de învățămînt înglobînd mai multe departamente – județe (*Sinonim: Inspectorat școlar județean*).
accablant, e *adj.* copleșitor, apăsător. **Témoignage accablant** mărturie copleșitoare.
accabler *vt.* a copleși, a supraîncărca, a exceda. **Accabler d'injuries** a copleși cu injurii. **Accabler de reproches** a copleși de reproșuri. **Accabler le peuple d'impôts, d'exactions** a copleși poporul cu impozite, cu abuzuri de putere / cu hoții.
accaparement *m.* acaparare. **Accaparement d'un marché** acapararea unei piețe.
accaparer *vt.* a acapara, a monopoliza, a reține (*o valoare, o marfă*). **Accaparer le pouvoir** a acapara puterea. **Accaparer les charges** a acapara funcțiile, a pune mîna pe datoriile cuiva. **Accaparer les honneurs** a acapara / a monopoliza onorurile.
accapareur, euse *adj., s.* acaparator.
accéder *vi.* a accede, a intra, a ajunge, a consimți, a subscrie. **Accéder à un traité** a subscrie / a consimți la un tratat.
accélérateur *m.* accelerator. **Coefficient, indice accélérateur** coeficient, indice accelerator.
accélération *f.* accelerare, grăbire. **Principe d'accélération** principiu de accelerare.
accélérer *vt.* a accelera, a grăbi, a presa.
acceptable *adj.* acceptabil.
acceptant, e *adj., s.* acceptant, persoana care acceptă / care consimte.

acceptation *f.* acceptare / acceptie, primire, consimțământ formal. **Acceptation commerciale** accept(are) comercial(ă). **Acceptation conditionnelle** acceptare condiționată. **Acceptation d'une traite (contre remise des documents)** acceptarea unei cambii (pe baza remiterii / prezentării documentelor). **Acceptation de banque** accept(are) din partea băncii. **Acceptation de succesion sous bénéfice d'inventaire** acceptare a succesiunii sub beneficiu de inventar. **Acceptation de paiement** acceptare de plată. **Acceptation du divorce** acceptarea divorțului. **Traite revêtue de l'acceptation** cambie (*semnată*) acceptată.

accepter *vt.* a accepta, a onora. **Accepter une succession** a accepta o succesiune. **Accepter une lettre de change** a onora o cambie (*în urma promisiunii că va fi plătită la scadență*). **Accepter le débat, la discussion** a accepta dezbaterea, discuția.

accepteur *adj., m.* persoană care acceptă / tras.

accès *m.* acces. **Droit d'accès aux documents administratifs** drept de acces la documentele administrative.

accession *f.* accedere, alăturare, adeziune. **Accession artificielle, naturelle** accedere artificială, naturală. **L'accession d'un Etat à un traité** adeziunea unui stat la un tratat. **La propriété s'acquiert aussi par accession ou incorporation** proprietatea se dobîndește și prin alăturare sau incorporare.

accident *m.* accident. **Accident bénin** accident benign / ușor. **Accident de mission** accident de / în misiune. **Accident de trajet** accident de drum (*petrecut în timpul deplasării*). **Accident de travail** accident de muncă.

accipiens *m.* accipiens (*persoană care primește / acceptă o plată*). **Accipiens de bonne foi, de mauvaise foi** accipiens de bună credință, de rea credință.

accise *f.* acciză. (*În Belgia se folosește numai forma de plural*).

acconier *m.* antreprenor însărcinat cu încărcarea / descărcarea navelor. (*I se pot încredința și operațiuni juridice: receptionarea mărfii*).

accord *m.* acord. **Accord atypique** acord atipic. **Accord bilatéral** acord bilateral. **Accord collectif** acord colectiv. **Accord commercial** acord comercial. **Accord dérogatoire** acord derogatoriu. **Accord économique (international)** acord economic (internațional). **Accord fiscal** acord fiscal. **Accord général de crédit / de prêt** acord general de credit(are) / de împrumut. **Accord monétaire** acord monetar. **Accord mutuel** acord mutual. **Accord préalable** acord prealabil. **Accord procédural** acord procedural. **Accord régional** acord regional. **Accord d'emprunts** acord de împrumuturi (*luate*). **Accord d'évitement sur double imposition** acord de evitare a dublei impuneri / impozitări. **Accord de commerce et de coopération commerciale et économique** acord de comerț și de cooperare comercială și economică. **Accords de confirmation / crédits Stand-by** acorduri de confirmare / credite stand-by. **Accord de commercialisation** acord de comercializare. **Accord de coopération économique internationale** acord de cooperare economică internațională. **Accord de garantie sur les investissements** acord de garantare a investițiilor. **Accord de modulation** acord de modulare / suplu. **Accord de paiement** acord de plată. **Accord (international) de produits** acord (internațional) asupra produselor. **Accord de protéction des capitaux** acord de protejare a capitalului. **Accord de siège** acord de sediu (*tratat stabilit între o organizație internațională și statul pe teritoriul căruia aceasta s-a stabilit*). **Accord en forme simplifiée** acord în formă simplificată. **Accord sur les prix** acord asupra prețurilor. **Accord sur les produits de base** acord asupra produselor de bază. **Parapher / parafer un accord** a parafa un acord. **Accord Commercial Préférentiel** Acord Comercial Preferențial. **Accord Général sur les Tarifs Douaniers et le Commerce (GATT)** Acordul General asupra Tarifelor Vamale și Comerțului (*înlocuit, din 01. 01. 1995, cu Organisation Mondiale du Commerce = Organizația Mondială a Comerțului*). **Accord Monétaire Européen (AME)** Acordul Monetar European. **Accords SWAP** acorduri SWAP. **Accord de Bretton Woods** Acordul de la Bretton Woods.

account *m.* vînzare pe / în cont.

accréditer *vt.* a acredita. **Accréditer un agent diplomatique, un chargé d'affaire** a acredita un agent diplomatic, un însărcinat cu afaceri.

accréditif, ive *adj., s.* acreditiv. **Accréditif confirmé, documentaire, négociable, révocable, irrévocable, rotatif, simple, transféré** acreditiv confirmat, documentar, negociabil, revocabil, irevocabil, reînnoibil, simplu, transferat. **Accréditif à vue** acreditiv (*cu plata*) la vedere. **L'accréditif d'une société** acreditivul unei societăți. **Contre-accréditif** acreditiv subsidiar / suplimentar.

accroissement *m.* acrescămînt, creștere. **Accroissement démographique naturel** creștere demografică naturală / spor demografic natural. **Accroissement des échanges** creșterea schimburilor (*economice*).

accumulation *f.* acumulare. **Accumulation capitaliste, intensive, initiale / primitive** acumulare capitalistă, intensivă, inițială / primitivă. **Accumulation de capital** acumulare de capital. **Accumulation de capital en sociétés par actions** acumulare de capital în societăți pe acțiuni. **Régime d'accumulation** regim de acumulare.

accusatoire *adj.* acuzatorie. **Procédure accusatoire** procedură acuzatorie.

accusé, e *s.* acuzat, inculpat.

achalandage *m.* clientelă, vad comercial.

achat *m.* cumpărătură, cumpărare. **Achat centralisé** cumpărare centralizată. **Achat privilégié d'actions** cumpărare privilegiată de acțiuni. **Achat à crédit, à tempérament, à terme** cumpărare pe credit, (*cu plata*) în rate, la termen. **Achat au comptant** cumpărare cu plata în numerar. **Achat d'excédents** cumpărare de excedente. **Pouvoir d'achat** putere de cumpărare.

acheteur, euse *adj., m.* cumpărător. **Crédit acheteur** credit (*alocat pentru*) cumpărare. **Acheteurs marginaux** cumpărători marginali.

acompte *m.* acont, avans, arvună.

acquéreur, esse *s.* dobînditor. Persoană care obține ceva (*în general, un avantaj*). (*Forma de feminin, rară, se utilizează numai în domeniul juridic*).

acquérir (s') *vt., vr.* a (-și) dobîndi, a (-și) obține.

acquêt *m.* bun comun dobîndit de soți, cu titlu oneros. **Participation aux acquêts** participare la bunuri (*achiziționate în timpul căsniciei*). **Communauté réduite aux acquêts** comunitate (*conjugală*) redusă la bunurile dobîndite împreună.

acquiescement *m.* achiesare, acceptare, consimțire. **Acquiescement conditionnel, exprès, implicite, pur et simple, tacite** consimțire condiționată, expresă, implicită, pur și simplu, tacită.

acquiescer *vt.* a achiesa, a aproba, a accepta, a consimți.

acquis *m.* pricepere, experiență. **Acquis communautaire** cunoștințe (*dobîndite*) / experiență comunitară.

acquisition *f.* achiziție, achiziționare, cumpărare, procurare. (*Termen folosit în UE pentru a înlocui:* ***import importation***) **Acquisitions intracommunautaires** achiziționări intracomunitare.

acquit *m.* chitanță, bon de descărcare (*mențiune scrisă și semnată a unei plăți*). **Par acquit de conscience** pentru / spre liniștirea conștiinței. **Par manière d'acquit** în mod neglijent.

acquit-à-caution *m.* aviz de însoțire pe cauțiune (*document de însoțire a mărfii unde se menționează, în detaliu, marfa cît și angajamentul cumpărătorului că se va achita de obligațiile cerute de lege*).

acquittement *m.* achitare.

acte *m.* act, document, acțiune, fapt. **Acte additionnel** act adițional. **Acte administratif** act administrativ. **Acte apparent** act aparent. **Acte authentique** act autentic. **Acte bilatéral, unilatéral** act bilateral, unilateral. **Acte-condition** act-condiție. **Acte consensuel** act consensual. **Acte conservatoire** act conservator. **Acte constitutif** act constitutiv. **Acte déclaratif** act declarativ. **Acte déguisé** act deghizat. **Acte détachable** act detașabil. **Acte diplomatique** act diplomatic. **Acte exécutoire** act executoriu. **Acte fictif** act fictiv / de simulație. **Acte fiduciaire** act fiduciar. **Acte gracieux** act grațios. **Acte individuel** act individual. **Acte instrumentaire** act de instrumentare (*a cauzei*). **Acte judiciaire, extrajudiciaire** act judiciar / judecătoresc, extra-judiciar / extra-judecătoresc. **Acte juridictionnel** act jurisdicțional. **Acte juridique** act juridic. **Acte marchand** act comercial. **Acte notarié** act notariat (*întocmit și legalizat de notar*). **Acte officiel** act / document oficial. **Acte recognitif** act recognitiv. **Acte-règle** act regulă. **Acte réglementaire** act reglementar. **Acte solennel** act solemn. **Acte translatif** act translativ. **Acte-type** act tip / model. **Acte volontaire** act voluntar. **Actes frustratoires** acte frustratorii. **Actes préparatoires** acte pregătitoare. **Acte à cause de mort** act în caz de moarte / act de ultimă voință. **Acte à titre onéreux, à titre gratuit** act cu titlu oneros, cu titlu gratuit. **Acte d'accusation** act de acuzare. **Acte d'administration** act (*emis*) de administrație / administrare. **Acte d'administration judiciaire** act de administrare judiciară. **Acte d'appel** act de apel. **Acte d'avocat à avocat (acte de Palais)** act între avocați (act în cadrul Palatului de Justiție). **Actes d'incivilité** acte de necivilitate. **Acte d'instruction** act de instrucție / instruire. **Actes de barbarie** acte de barbarie. **Acte de cession** act de cesionare / de cedare. (*Termen desuet*) **Acte de Dieu** fapta / voia lui Dumnezeu / caz de forță majoră. **Acte de disposition** act de dispoziție / de dispunere. **Acte de gestion** act de gestiune / de gestionare. **Acte de gouvernement** act (*emis*) de guvern / de guvernare. **Actes de navigation** act / legc a navigației (*lege britanică dată de Cromwell în 1651 privind transporturile pe mare și abolit în 1849, apărînd liberul schimb*).

Acte de notoriété act de notorietate. **Acte de poursuite** act de urmărire. **Acte de procédure** act de procedură. **Acte de pure faculté** act de pură facultate / folosință. **Acte de renonciation** act de renunțare. **Acte de tolérance** act de toleranță. **Acte de vente** act de vînzare. **Acte de l'état civil** act de stare civilă (***de naissance, de mariage, de décès*** *act de naștere, de căsătorie, de deces*). **Acte entre vifs** act (*stabilit*) între vii. **Acte sous seing (privé)** act sub semnătură (privată). **Acte Unique Européen** Act Unic European (*tratat european între cei 12 membri ai CEE, adoptat în 1985 și intrat în vigoare la 1 ianuarie 1993*). **Etablir, dresser, signer un acte** a stabili, a întocmi, a semna un act. **Demander, donner acte de** a cere, a da un înscris de (*care să certifice primirea unui document*). **Dont acte** (*formulă de încheiere*) drept (*pentru care s-a eliberat, s-a întocmit*) act(ul). **Prendre acte de** a lua act de.

acter *vt.* (*Belgia*) a lua act de.

actif, ive *adj., m.* activ. (*Pl.*) Active. **Actif amortissable** activ amortizabil. **Actifs corporels, financiers** active corporale, financiare. **Actif fictif, réel** activ fictiv, real. **Actifs fixes / stables, circulants / de roulement** active fixe / stabile, circulante / de rulare. **Actif net** activ net. **Actifs spécifiques, „actifs secondaires"** active specifice, „active secundare". **L'actif d'une succession** activul unei succesiuni. **L'actif de la communauté** activul comunității. **Les actifs** activii (*cei care produc*); activele (*patrimoniul unei întreprinderi, fără datorii*). **Dettes actives** datorii active (*nestinse față de un creditor*). **Monnaie active** monedă activă. **Population active** populație activă (*care depune o activitate*), populație recenzată. **Population active marginale** populație activă marginală (*care lucrează din cînd în cînd*). **Sommes portées à l'actif d'un bilan** sume trecute / înregistrate la activul unui bilanț. **Excédent de l'actif sur le passif** excedentul activului față de pasiv. **Vie active** viață activă.

action *f.* acțiune, cerere. Titlu (*reprezentînd o parte din capitalul unei societăți*). **Action associationnelle** acțiune inițiată de asociație / asociațională. **Action boursière** acțiune bursieră. **Action cachée** acțiune ascunsă. **Action civile** acțiune civilă. **Action collective, personnelle, réelle** acțiune colectivă, personală, reală. **Action confessoire** acțiune confesorie. **Actions cumulatives** acțiuni cumulative. **Action déclaratoire** acțiune declaratorie. **Action directe, indirecte (oblique)** acțiune directă, indirectă (oblică). **Action disciplinaire** acțiune disciplinară. **Action estimatoire** acțiune estimatorie. **Actions industrielles** acțiuni industriale. **Action interrogatoire** acțiune interogatorie. **Action judiciaire** acțiune judiciară. **Action libérée** acțiune eliberată. **Action mixte** acțiune mixtă. **Action mobilière, immobilière** acțiune mobiliară, imobiliară. **Action négatoire** acțiune negatorie. **Action nominative** acțiune nominativă. **Action ordinaire** acțiune ordinară / obișnuită. **Action paulienne** acțiune pauliană / reparatorie **Action possesoire** acțiune posesorie. **Actions privilégiées (cumulatives)** acțiuni privilegiate (cumulative). **Action publique** acțiune publică. **Action récursoire** acțiune recursorie. **Action rédhibitoire** acțiune redibitorie. **Action rescisoire** acțiune rescizorie / în resciziune. **Action sanitaire, sociale, syndicale** acțiune sanitară, socială, sindicală. **Action statutaire** acțiune statutară. **Action illicite sur les prix** acțiune ilicită asupra prețurilor. **Action à**

fins de subsides acțiune în scopul primirii de subsidii. **Action à futur** acțiune în viitor. **Actions au droit pluriel** acțiuni cu drept plural. **Action au porteur** acțiune la purtător. **Action d'apport** acțiune de aport (*în natură*). **Action d'état** acțiune de stat / de statut. **Action de capital, de jouissance** acțiune de capital, de folosință. **Action de concert** acțiune de concertare / concertată. **Action de fondation** acțiune de fondare / constituire (*a unei societăți*). **Action de jactance** acțiune în infatuare (*împotriva unei persoane care se laudă, în public, că ar avea un drept asupra cuiva*). **Action de numéraire** acțiune de (*aport în*) numerar. **Action de préférence** acțiune de preferință. **Actions de priorité** acțiuni de prioritate. **Action en concurrence déloyale** acțiune în concurență neloială. **Action en contestation d'état** acțiune în contestarea stării / situației, statutului. **Action en diffamation** acțiune în defăimare. **Action en recherche de paternité** acțiune în cercetarea paternității. **Action en réduction** acțiune în reducțiune. **Action en garantie** acțiune în / de garantare. **Action en inscription de faux** acțiune în înscriere de falsuri. **Action en justice** acțiune în justiție. **Action en représentation conjointe** acțiune în coreprezentare. **Action en résolution** acțiune în rezoluție. **Action en responsabilité** acțiune în răspundere. **Action en / de révendication** acțiune în / de revendicare. **Action sans montant nominal** acțiune fără sumă de bani nominală. **Actions non libérées** acțiuni neachitate (*integral*). **Cote des actions en bourse** cota acțiunilor la bursă. **Baisse, hausse d'une action** scăderea, creșterea (*valorii*) unei acțiuni.

actionnaire *m.* acționar. **Actionnaire majoritaire, minoritaire** acționar majoritar, minoritar. **Actionnaire prête-nom** acționar doar cu numele (*își dă numele cu împrumut*) / om de paie.

actionnariat *m.* acționariat. **Actionnariat ouvrier** acționariat muncitoresc. **Actionnariat des salariés** acționariatul salariaților.

activité *f.* activitate. **Activité artisanale** activitate artizanală / meșteșug. **Activité économique** activitate economică. **Activité secondaire** activitate secundară. **Activité à but lucratif, à but non lucratif** activitate cu scop lucrativ, cu scop nelucrativ. **Activité à domicile** activitate la domiciliu. **Branche d'activité** ramură de activitate. **Taux d'activité** rată de activitate.

actuaire *s.* actuar (*specialist în probleme de actuariat / în calculul probabilităților*).

actualisation *f.* actualizare.

actualiser *vt.* a actualiza.

actuariat *m.* actuariat. Funcția de actuar.

actuariel, le *adj.* actuarial. **Calculs actuariels** calcule actuariale. **Equation actuarielle** ecuație actuarială. **Taux actuariel** rată / indice actuarial.

adage *m.* adagiu.

adaptabilité *f.* adaptabilitate. **Adaptabilité des facteurs de production** adaptabilitatea factorilor de producție.

adaptatif, ive *adj.* adaptativ, care se adaptează. **Anticipations adaptatives** anticipări adaptative.

adaptation *f.* adaptare. **Adaptation complète, partielle** adaptare completă, parțială.

addition *f.* adunare, adăugire. Notă de plată.

additionner *vt.* a adăuga, a aduna.

additionnel, le *adj.* adițional, suplimentar. **Acte additionnel** act adițional. **Demande additionnelle** cerere adițională.

adhésion *f.* adeziune, aderare. **Adhésion à une convention** aderare la o convenție.

adjonction *f.* adaos, adăugire. **Adjonctions budgétaires** adăugiri bugetare (*dispoziții străine de buget dar discutate în același timp cu acesta spre a fi puse rapid în practică*).

adjudicataire *s.* adjudecatar.

adjudicateur, trice *s.* adjudecator (*persoană care scoate bunurile spre adjudecare*).

adjudicatif, ive *adj.* adjudecativ. **Sentence adjudicative** sentință adjudecativă.

adjudication *f.* adjudecare. **Adjudication administrative** adjudecare administrativă. **Adjudication volontaire, judiciaire, forcée, judiciaire, volontaire** adjudecare silită, judiciară, voluntară / de bunăvoie. **Adjudication de travaux publics** adjudecare de lucrări publice. **Adjudication de territoire** adjudecare de teritoriu. **Vente par adjudication** vînzare prin adjudecare.

adjuger *vt.* a adjudeca. **Adjuger au demandeur ses conclusions** a concluziona / a pronunța o hotărîre în favoarea reclamantului.

admettre *vt.* a admite, a primi, a accepta. **La Chambre a admis le pourvoi** Camera a admis recursul.

adminicule *m.* element, dovadă ajutătoare (*incompletă dar suficientă, prin gravitatea ei, pentru a fi admisă*).

administrateur, trice *s.* administrator. **Administrateur-séquestre** administrator (de) sechestru / sechestrator. **Administrateur délégué, judiciaire, légal, provisoire** administrator delegat, judiciar, legal, provizoriu. **Administrateur de société** administrator de societate.

administratif, ive *adj.* administrativ. **Contrat administratif** contract administrativ. **Directeur administratif** director administrativ. **Division administrative** diviziune / împărțire administrativă. **Droit administratif** drept administrativ. **Fonction administrative** funcție administrativă. **Les autorités administratives** autoritățile administrative. **Acte* administratif.**

administration *f.* administrare, administrație. **Administration centrale, locale** administrație centrală, locală. **Administration contrôlée** administrare controlată. **Administration départementale** administrație departamentală, județeană. **Administration financière, fiscale** administrație financiară, fiscală. **Administration judiciaire, légale** administrare judiciară, legală. **Administration légale pure et simple** adminstrare legală pur și simplu. **Administrations privées, publiques** administrații private, publice. **Administration de mission** administrație pentru misiuni (*a unor probleme noi, necunoscute, care nu pot fi soluționate de administrația tradițională*). **Administration de la communauté** administrarea comunității. **Administration des Eaux et Forêts** Administrația Apelor și Pădurilor. **Administration des Douanes** Administrația Vămilor. **Entrer dans l'administration** a intra în administrație.

administrer *vt.* a administra. A produce / a înainta o dovadă în justiție.

admissibilité *f.* admisibilitate, primire. **L'adminissibilité à la fonction publique** admisibilitatea / posibilitatea de a fi admis într-o funcție publică. **L'admissibilité aux emplois** posibilitatea de a fi admis în servicii.

admissible *adj.* admisibil, acceptabil.

admission *f.* admisie, admitere, primire. **Admission de pourvoi** admiterea recursului. **Admission temporaire** admitere temporară / provizorie (*sub garanția plătirii unei cauțiuni*). **Admission des créances** admiterea creanțelor. **Admission des valeurs à la cote** admiterea valorilor la cotare (*la Bursă*). **Admission en bourse** admitere la bursă. **Admission en franchise**, admitere în franciză / franșiză. **Age d'admission au travail** vîrstă de admitere la muncă. **Arrêt d'admission de pourvoi** decizie de admitere a recursului. **Concours d'admission** concurs de admitere.

admonestation *f.* admonestare, dojenire.

admonition *f.* dojană / admonestare din partea autorității judecătorești, ecleziastice.

adoptable *adj.* adoptabil. Care poate fi adoptat, înfiat.

adoptant, ante *m.* adoptant, adoptator. Înfietor.

adopté, e *adj., s.* adoptat, înfiat. Persoană adoptată.

adopter *vt.* a adopta, a înfia, a aproba. **L'Assemblée a adopté le projet de loi** adunarea a adoptat proiectul de lege.

adoptif, ive *adj.* adoptiv. Care provine prin / din adopție. **Père, fils adoptif** tată, fiu adoptiv. **Mère, fille, famille adoptive** mamă, fiică, familie adoptivă. **Filiation adoptive** filiație adoptivă. **Légitimation adoptive** legitimare adoptivă. **Patrie adoptive** patrie adoptivă.

adoption *f.* adopție / înfiere, adoptare. **Adoption pleinière** adopție deplină (*cu toate drepturile ce decurg din ea și cu ruperea relațiilor cu părinții naturali*). **Adoption proprement-dite** adopție propriu zisă. **Adoption simple** adopție simplă (*se păstrează legătura cu familia*).

adresse *f.* adresă, comunicare oficială, pricepere.

adresser (s') *vt., vr.* a (se) adresa.

adroit, e *adj.* îndemînatic, priceput, abil, isteț, dibaci. **Un négociateur adroit** un negociator abil.

adroitement *adv.* cu pricepere, cu abilitate, cu dibăcie. **Présenter adroitement sa défense** a-și prezenta, cu pricepere, apărarea.

adultère *adj., m.* adulter, infidel. Infidelitate.

adultérin, e *adj.* adulterin. **Enfant adulterin** copil adulterin / născut din adulter.

adventif, ive *adj.* adventiv, dobîndit indirect.

adversaire *s.* adversar, opozant. **Adversaire du risque** adversar al riscului.

adversatif, ive *adj.* adversativ, potrivnic.

adverse *adj.* opus, potrivnic. **Partie adverse** parte adversă. **Sélection adverse** selectare / selecție adversă (*în care o bancă poate ajunge să aibă cei mai răi clienți, iar societățile de asigurare persoanele cu mare risc*)

aéronef *f.* aeronavă.

affacturage *m.* factoring (*transferarea creanțelor către un organism care se angajează să le încaseze*).

affaire *f.* afacere, problemă, cauză. **Affaire en état** cauză / pricină gata pentru judecare. **Une affaire d'honneur** o afacere de onoare. **Une affaire de coeur** o afacere de suflet. **Une affaire de conscience** o afacere de conștiință. **Une affaire de gros sous** o afacere în care sînt sume mari în joc. **Les affaires d'un État** afacerile unui stat. **Agent, cabinet d'affaire** agent, cabinet de afaceri. **Chargé d'affaire** însărcinat cu afaceri. **Chiffre d'affaire** cifră de afaceri. **Etre interessé dans l'affaire** a fi interesat / a avea interese în / de afacere. **Être dur en affaire** a fi dur în afaceri, a negocia strîns. **Faire beaucoup d'affaires** a face multe afaceri. **Homme d'affaire** om de afaceri. **Instruire, juger, plaider une affaire civile, corectionnelle** a instrumenta, judeca, pleda o afacere / problemă de natură civilă, corecțională. **Lancer, gérer une affaire** a lansa, a administra / a conduce o afacere. **Lettre d'affaire** scrisoare de afaceri. **Ministère des Affaires Etrangères** Ministerul Afacerilor Externe. **Saisir le tribunal d'une affaire** a sesiza tribunalul asupra unei afaceri.

affairisme *m.* afacerism.

affairiste *s.* afacerist, speculant.

affectation *f.* afectare, destinare. **Affectation hypothécaire** afectare ipotecară (*alocarea unei sume de bani pentru plata ipotecii*). **Affectation spéciale** afectare / destinare specială. **Décréter l'affectation d'un immeuble à un service public** a decreta afectarea unui imobil pentru un serviciu public.

affecter *vt.* a afecta, a destina. **Les crédits que le budget affecte à ...** creditele pe care bugetul le afectează la / pentru ...

affection *f.* afecțiune / boală. **Affection longue et coûteuse** afecțiune îndelungată și costisitoare (*care antrenează suprimarea tichetului moderator de la Asigurări*).

affèrent, e *adj.* aferent, cuvenit. **La part afférente à un héritier** partea cuvenită unui moștenitor.

affermage *m.* arendă, contract de arendare / de locație / de închiriere (*spații, locuri, pagini de jurnal, de reviste*).

affermer *vt.* închiriere, cedare / cesionare prin contract.

affiche *f.* afiș, afipt, anunț. **Affiche judiciaire** afipt / anunț judiciar (*ca urmare a pronunțării unei sentințe*).

affermissement *m.* întărire, afirmare. **Affermissement de compte, de créance** afirmare a unui cont, a unei creanțe (*declarație prin care se certifică exactitatea, starea reală a unui cont, a unei creanțe*). **Affermissement de l'Etat** întărirea statului.

affidavit *m.* afidavit.

affilier (s') *vt., vr.* a adera, a (se) afilia, a (se) înscrie.

affiliation *f.* afiliere, înscriere, arondare. **Affiliation à la Sécurité sociale** înscriere la Asigurările sociale.

affirmation *f.* afirmație, afirmare.

affirmer (s') *vt., vr.* a afirma, a (se) afirma, a (se) jura. **Affirmer sur l'honneur** a jura pe onoare.

afflictif, ive *adj.* (*despre pedepse*) aflictiv. (*Care lovește în mod direct pe cel ce o suferă*). **Peine afflictive** pedeapsă aflictivă.

affouage *m.* dreptul de a lua lemne de foc din pădurea comunală. Cantitatea de lemne ce revine fiecărui beneficiar.
affouagiste *m.* beneficiarul unei cote de lemn de foc din pădurea comunală.
affranchi, e *adj., s.* liber, (*sclav*) slobozit. Neconstrîns, emancipat, eliberat de constrîngeri morale comune / de prejudecăţi.
affranchir (s) *vt., vr.* a elibera, a slobozi (*un sclav*), a (se) emancipa, a scuti (*de taxe poştale prin plata lor de către expeditor*).
affranchissement *m.* eliberare, slobozire, achitarea prealabilă a taxelor de către expeditor (*prin aplicarea unui timbru*).
affrètement *m.* navlosire (*închiriere a unei nave*). **Affrètement aller et retour** închiriere dus şi întors. **Affrètement à temps** închiriere pe termen. **Affrètement au voyage** închiriere pe durata unui voiaj. **Affrètement en travers** navlosire pe baza unui preţ forfetar. **Contrat d'affrètement** contract de navlosire.
affréter *vt.* a afreta, a navlosi, a lua o navă în locaţie.
affréteur *m.* armator.
affrontement *m.* înfruntare.
affronter (s') *vt., vr.* a (se) înfrunta, a (se) expune.
agence *f.* agenţie, birou, sucursală. Clădirea în care există o asemenea instituţie. **Agence commerciale** agenţie comercială. **Agence immobilière** agenţie imobiliară. **Agence départementale** agenţie departamentală / judeţeană. **Agence matrimoniale** agenţie matrimonială. **Agence théâtrale** agenţie teatrală. **Agence centrale des organismes de Sécurité sociale** Agenţia centrală a organismelor Asigurărilor sociale. **Agence française du sang** Agenţia franceză a sîngelui. **Agence internationale de l'énergie atomique** Agenţia internaţională pentru energia atomică. **Agence nationale pour l'emploi et la formation profesionnelle** Agenţia naţională de ocupare / muncă şi formare profesională. **Agence nationale de / pour la privatisation** Agenţia naţională de / pentru privatizare. **Agence de placement** agenţie de plasament. **Agence de presse** agenţie de presă. **Agence de voyage** agenţie de voiaj. **Agence de garantie des investissements** agenţie de garantare a investiţiilor. **Agence du médicament** Agenţia medicamentelor. **Théorie de l'agence** teoria agenţiei (*conlucrării dintre principal şi agent*).
agent *m.* agent, emisar, intendent, reprezentant. (*Denumire frecventă pentru diferiţi funcţionari publici cu însărcinări specifice*). **Agent administratif, commercial, comptable, économique, financier, immobilier** agent administrativ, comercial, contabil, economic, financiar, imobiliar. **Agent consulaire, diplomatique** agent consular, diplomatic. **Agent international** agent internaţional. **Agent maritime** agent maritim. **Agent public** agent public. **Agent judiciaire du Trésor public** agent judiciar al Tezaurului public. **Agent représentatif** agent reprezentativ. **Agent secret** agent secret / spion. **Agent de change, de transfert** agent de schimb (*valutar*), de transfer. **Agent d'affaires** agent de afaceri, intermediar, misit. **Agent (général) d'assurances** agent (general) de asigurări. **Agent de maîtrise** agent de lucrări (*însărcinat cu supravegherea lucrărilor: şef de echipă, maistru, şef de atelier*). **Agent de police** agent de poliţie. **Agent de police judiciaire** agent de poliţie judiciară. **Agent de police privée** agent de poliţie privată. **Agent de probation** agent de probare (*agent social însărcinat cu supravegherea respectării obligaţiilor de către cei eliberaţi condiţional sau condamnaţi cu suspendare*). **Agent de publicité** agent de publicitate. **Agent de renseignements** agent de informaţii / al serviciului de informaţii. **Agent de la sûreté** agent al siguranţei. **Agent du service des mœurs** agent al serviciului de moravuri. **Agent en douane** agent de vamă / vamal. **Théorie d'agent** teorie de agent.

agglomération *f.* aglomeraţie, aşezare densă. **Agglomération urbaine** aglomeraţie urbană. **Economies d'agglomération** economii de aglomeraţie (*întreprinderile, aşezate la mică distanţă, pot profita de mîna de lucru, furnizorii şi clienţii aşezaţi aici*).
aggravant, e *adj.* agravant. **Circonstances aggravantes** circumstanţe agravante.
aggravation *f.* agravare, complicare, complicaţie. **Aggravation financière** agravare financiară.
aggraver *vt.* a agrava, a învenina.
agio *m.* agio.
agiotage *m.* agiotaj, speculaţie.
agioter *vt.* a agiota, a specula.
agioteur *m.* speculator.
agir *vi.* a urmări, a acţiona (*în justiţie*). **Agir au nom de l'Etat** a acţiona în numele statului. **Agir au nom d'un parti** a acţiona în numele unui partid. **Agir par calcul** a acţiona pe bază de calcul / premeditat. **Agir par voie de requête, d'assignation** a acţiona pe baza / pe calea unei reclamaţii, unei citaţii. **Il s'agit de** este vorba de / despre. **S'agissant de** fiind vorba de / despre.
agissements *m. pl.* acţionări / acţiuni, uneltiri, intrigi. **Agissements parasitaires** acţionări / acţiuni parazitare (*din partea unui comerciant sau industriaş care vrea să profite de reputaţia unui terţ prin aplicarea unei denumiri celebre la produsul său*).
agitation *f.* agitaţie, mişcare de nemulţumire.
agiter (s) *vt., vr.* a (se) agita.
agnat *m.* agnat (*rudă pe linie paternă*).
agnosticisme *m.* agnosticism.
agnostique *adj.* agnostic.
agraire *adj.* agrar. **Loi agraire** lege agrară. **Mesures agraires** măsuri agrare. **Questions agraires** chestiuni / probleme agrare. **Unités agraires** unităţi agrare.
agrarianisme *m.* agrarianism.
agrarien, ne *s.* agrarian, partizan al reformei agrare.
agréage *m.* agreere, acceptare (*a unei mărfi în urma degustării*).
agréation *f.* agreere, acceptare. Ratificare a unui act. Contract de distribuire a mărfii.
agrée *m.* agreat / apărător (*mandatar ce reprezintă părţile în faţa tribunalelor comerciale*).
agréer *vt., vi.* a agrea, a accepta, a admite, a plăcea cuiva. A primi cu plăcere, a găsi pe gustul său. **Fournisseur agréé** furnizor agreat / acceptat.

agrégat *m.* agregat, mărime statistică (*desemnînd activitatea economică exercitată de ansamblul agenților economici*). **Agrégat macroéconomique** agregat macroeconomic. **Agrégats monétaires** agregate monetare (*Ansamblul mijloacelor de plată ale unei națiuni*). **Agrégats de crédits** agregate de credit / de finanțare. **L'agrégat territorial fondamental = le Produit Intérieur Brut** Agregatul teritorial fundamental = Produsul Intern Brut.

agrégation *f.* agregare. (*Arh.*) Atașarea profesorilor pe lîngă Facultatea de drept. **Agrégation des préférences** agregarea preferințelor.

agrégé, e *adj., m.* (*arh.*) agregat. Doctor în drept care după concurs, la facultate, este însărcinat cu pregătirea studenților (*fără a fi profesor*). Licențiat.

agrément *m.* agreere, consimțămînt, permisiune, aprobare din partea unei autorități. Acord expres sau tacit din partea unei terțe persoane la un act juridic. **Clause d'agrément** clauză de agreere.

agresser *vt.* a agresa.

agresseur *m.* agresor, cel care atacă primul.

agressif, ive *adj.* agresiv, violent, amenințător, bătăios, provocator. **Impulsions agressives** porniri agresive. **Tempérament agressif** temperament agresiv.

agression *f.* agresiune. **Agressions sexuelles** agresiuni sexuale.

agressivité *f.* agresivitate, violență.

agricole *adj.* agricol, rural. **Coopérative agricole** cooperativă agricolă. **Crédit, cycle, enseignement, ingénieur, matériel, outillage, ouvrier, syndicat agricole** credit, ciclu, învățămînt, inginer, material, utilaj, muncitor, sindicat agricol. **Economie, industrie agricole** economie, industrie agricolă. **Entreprise agricole à responsabilité limitée (EARL)** întreprindere agricolă cu răspundere limitată. **Produits agricoles** produse agricole.

agriculteur, trice *s.* agricultor.

agriculture *f.* agricultură. **Agriculture extensive, intensive** agricultură extensivă, intensivă. **Académie, chambre, société d'agriculture** academie, cameră, societate agricolă. **Ministère de l'agriculture** ministerul agriculturii. **Ecoles nationales, régionales d'agriculture** școli naționale, regionale agricole.

aide *m., f.* ajutor, ajutorare, sprijin. Impozite indirecte (*sub regimul monarhic*). **Aide économique, extérieure, financière, judiciaire, juridictionnelle, juridique, sociale** ajutor economic, exterior, financiar, judiciar, jurisdicțional, juridic, social. **Aide multilatérale** ajutor multilateral. **Aide mutuelle** ajutor reciproc. **Aide personnalisée au logement** ajutor destinat stabilirii într-o locuință / ajutor de instalare. **Aide sociale à l'enfance, sociale aux personnes agées, sociale aux infirmes, aux aveugles, aux grands infirmes** asistență / ajutor social pentru copii, social pentru persoanele în vîrstă, social pentru infirmi, nevăzători, infirmi în cel mai înalt grad / mutilaților. **Aide au développement** ajutor pentru dezvoltare. **Aide aux pays en voie de développement** ajutor / ajutorare a țărilor în curs de dezvoltare. **Aide aux exportations** ajutor pentru export. **Aide de retour** ajutor de reîntoarcere în țară / de repatriere. **Admission à l'aide sociale, médicale** admitere / acceptare la ajutor social, medical. **Demander, recevoir de l'aide** a cere, a primi ajutor. **Cour des aides** curtea / instanța care rezolvă problemele privind acordarea de ajutoare.

aide *m.* ajutor, aghiotant, secund. **Aide-comptable** ajutor (*de*) contabil. **Aide soignante** ajutor de infirmier. **Aide familiale, maternelle** ajutor familial, maternal. **Aide ménagère** ajutor de menaj (*persoană care îngrijește de o familie*). **Aide de camp** aghiotant (*de tabără militară*).

aisance *f.* ușurință. (*Pl.*) comodități. **Aisances et dépendances** comodități și dependințe (*formulă notarială desemnînd, global, comodițățile unui imobil*). **Aisances de voirie** comodități de șosea (*termen generic, desemnînd drepturile recunoscute riveranilor căilor publice: acces, vedere, lumină*).

ajournement *m.* amînare, darea unui nou termen, întîrziere. Citație de prezentare la dată fixă la tribunal. **Ajournement d'un procès, d'un débat** amînarea unui proces, unei dezbateri. **Ajournement du prononcé de la peine** amînarea pronunțării pedepsei. **Ajournement des Chambres** amînarea reunirii Camerelor. **Exploit d'ajournement** somație / citație la termen.

ajourner *vt.* a amîna, a da un nou termen, a întîrzia, a refuza (*un candidat la examen*). **Ajourner les élections** a amîna alegerile. **Ajourner par exploit d'ajournement** amînare prin citație la termen.

ajouter (s') *vt., vr.* a (se) adăuga. **Au salaire s'ajoutent diverses primes** la salariu se adaugă diverse prime.

ajustement *m.* ajustare, adaptare, potrivire, reglare. **Ajustement conjoncturel, statistique, structurel** ajustare conjuncturală, statistică, structurală. **Ajustement des tarifs douaniers** reglarea tarifelor vamale. **Programme d'ajustement structurel (PAS)** program de adaptare structurală.

ajuster *vt.* a ajusta, a adapta, a potrivi, a regla.

alcade *m.* judecător de pace spaniol. (*Mod.*) primar spaniol.

aléa *m.* alea, risc, hazard, întîmplare (*viitoare*). **Aléa administratif, économique, moral** alea administrativ, economic, moral. **Les aléas du contrat** alea contractului.

aléatoire *adj.* întîmplător, aleatoriu. **Contrat aléatoire** contract aleatoriu.

aléatoirement *adv.* (*în mod*) întîmplător.

alerte *f.* alertă, urgență. **Droit d'alerte** drept de alertă. **Procédure d'alerte** procedură de alertă / de urgență.

algorithme *m.* algoritm.

algorithmique *adj.* algoritmic.

alibi *m.* alibi. **Invoquer un alibi** a invoca un alibi.

aliénabilité *f.* alienabilitate, înstrăinare (*de bunuri*).

aliénable *adj.* alienabil, care poate fi înstrăinat.

aliénataire *s.* persoană în favoarea căreia se transmite / se înstrăinează (*un bun, o proprietate, un drept*).

aliénateur, trice *s.* persoană care transmite / înstrăinează (*un bun, o proprietate, un drept*).

aliénation *f.* alienare, înstrăinare. Transmitere a unui bun, a unei proprietăți, a unui drept cu titlu gratuit (*donație, testament*) sau oneros (*vînzare, cesiune*). **Aliénation mentale** alienare mintală. **Aliénation à fonds perdu** înstrăinare contra unei rente / rendite viagere. **Aliénation de territoire** înstrăinare de teritoriu.

aliéné, e *s.* alienat. **Aliéné mental** alienat mintal.
aliéner *vt.* a aliena, înstrăina, transmite, ceda. **Aliéner un bien à fonds perdu** a înstrăina un bun în schimbul unei rente / rendite viagere.
alignement *m.* aliniament, aliniere. Fixare, pe cale administrativă, a limitelor căilor publice. **Alignement monétaire** aliniere (*a cursului de schimb*) monetară.
aligner *vt.* a alinia. **Aligner une monnaie sur une autre** a alinia / a pune de acord (*cursul de schimb a*) două monede.
aliment *m.* aliment. (*Pl.*) prestație pecuniară destinată satisfacerii nevoilor vitale ale unei persoane care nu își poate asigura singură traiul. **Aliment principal** aliment principal.
alimentaire *adj.* alimentar. Ceea ce se raportează la alimente. **Pension alimentaire** pensie alimentară. **Provision alimentaire** drept alimentar provizoriu (*acordat printr-o decizie judecătorească pînă la luarea unei hotărîri definitive*).
alimentation *f.* alimentare, alimentație. Comerț cu alimente. **Alimentation des troupes** alimentarea trupelor. **Magasin d'alimentation** alimentară.
alimenter (s') *vt., vr.* a (se) alimenta, a (se) hrăni, a întreține.
allégation *f.* alegație, afirmație urmată de probare.
allégeance *f.* credință, supunere, legare de o persoană printr-un jurămînt. **Allégeance perpetuelle** credință pe toată viața. **Double allégeance** dublă supunere. **Serment d'allégeance** jurămînt de credință.
alléguer *vt.* a alega, a cita, a invoca un text, o mărturie, a stabili un alibi. **Alléguer l'usage** a invoca uzanța. **Alléguer la coutume** a invoca cutuma / datina. **Alléguer un texte de loi** a invoca un text de lege.
alleu *m.* suprafață de pămînt aflat în deplină proprietate.
alliance *f.* alianță, legătură de rudenie, căsătorie. **Neveu par alliance** nepot prin alianță.
allié, e *adj., s.* aliat, unit prin alianță. **Les Alliés** Aliații.
allier (s') *vt., vr.* a (se) alia, a (se) asocia, a (se) uni.
allocataire *s.* alocatar / beneficiar al unei alocații.
allocation *f.* alocație / prestație bănească, ajutor, alocare. **Allocation familiale** alocație familială. **Allocation forfaitaire** alocație forfetară. **Allocation logement** alocație de / pentru locuință. **Allocation (optimale) de ressources** alocare (optimă) de resurse. **Allocation parentale d'éducation** alocație parentală pentru educație. **Allocation spécifique d'attente** alocație specifică de așteptare / suplimentară (*acordată persoanelor sub 60 de ani care au cotizat cel puțin 160 de trimestre la asigurarea de bătrînețe și primesc alocația de solidaritate specifică sau alocația de venit minim de inserție socială*). **Allocation supplémentaire du fonds national de solidarité** alocație suplimentară din fondul național de solidaritate (*pentru a se atinge suma minimă prevăzută pentru alocația de bătrînețe*). **Allocation à caractère familial** alocație cu caracter familial. **Allocation à caractère social** alocație cu caracter social. **Allocation aux adultes handicapés** alocații pentru adulți handicapați. **Allocation aux vieux travailleurs salariés** alocație pentru bătrînii muncitori salariați (*care nu au cotizat îndeajuns pentru a avea pensia minimă de bătrînețe*). **Allocation d'éducation spéciale** alocație pentru educație specială. **Allocation de chômage, de logement, de maternité** alocație de șomaj, pentru locuință / de instalare, de maternitate. **Allocation de garde d'enfant à domicile** alocație de supraveghere a copilului la domiciliu. **Allocation de grève** ajutor de grevă. **Allocation de parent isolé** alocație de părinte singur / care își întreține singur copiii. **Allocation de rentrée scolaire** alocație pentru început de an școlar. **Allocation de solidarité** alocație de solidaritate. **Allocations de salaire unique** alocații de salariu unic (*acordate de regimul de alocații familiale pentru familiile sau persoanele izolate care au în sarcină unul sau mai mulți copii și avînd un singur venit*). **Allocation de soutien** alocație de susținere / de sprijin. **Allocation pour jeune enfant** alocație pentru copil mic.

allodial, e, aux *adj.* răzeșesc. **Biens allodiaux** bunuri răzeșești.
allogène *adj.* alogen, venetic. **Eléments allogènes** elemente alogene.
allouer *vt.* a aloca, a atribui o sumă de bani, o indemnizație.
allotissement *m.* împărțeala moștenirii în loturi spre a se da fiecărui îndreptățit partea cuvenită.
allure *f.* alură, mers, puls. **Allure (générale) du marché** mersul (general al) pieței.
alluvial, e *adj.* aluvial, aluvionar.
alluvion *f.* aluviune.
alluvionnaire *adj.* aluvionar.
alluvionnement *m.* aluvionare.
alluvionner *vi.* a depune aluviuni.
aloi *m.* amestec, titlu (*al unui metal prețios*).
altération *f.* alterare, falsificare, modificare prin care se falsifică sensul, destinația sau valoarea unui lucru din care rezultă un prejudiciu. **Altération de la vérité dans un écrit** falsificarea adevărului într-un înscris.
altérer *vt.* a altera, a modifica, a transforma, a falsifica.
alternance *f.* alternanță.
alternatif, ive *adj.* alternativ. **Obligation alternative** obligație alternativă (*care oferă posibilitatea de alegere între două prestații*). **Peine alternative** pedeapsă alternativă.
alternative *f.* alternativă. **Alternatives monétaires, non-monétaires** alternative monetare, nemonetare. **Alternative à l'emprisonnement** alternativă la pedeapsa cu închisoarea.
ambassade *f.* ambasadă, misiune delicată. **Attaché, secrétaire d'ambassade** atașat, secretar de ambasadă.
ambassadeur *m.* ambasador, persoană însărcinată cu o misiune.
ambassadrice *f.* ambasadoare, soție de ambasador.
ambulatoire *adj.* ambulatoriu. (*Arh.*) fără regulă fixă.
amélioration *f.* ameliorare, îmbunătățire. **Améliorations techniques** îmbunătățiri tehnice. **Amélioration des conditions de vie** îmbunătățirea condițiilor de viață.
aménagement *m.* amenajare, organizare. **Aménagement foncier** amenajare funciară. **Aménagement d'un quartier** amenajarea unui cartier. **Aménagement du territoire** amenajarea teritoriului. **Plans d'aménagement** planuri de amenajare.

amende *f.* amendă, sancțiune. **Amende fiscale** amendă fiscală. **Amende forfaitaire** amendă forfetară. *(Arh.) (fig.)* **Amende honorable** pedeapsă prin care persoana își mărturisea public greșeala. *(Mod.) (fig.)* **Faire amende honorable** a-și recunoaște greșelile, a-și cere iertare. **Jour-amende** zi amendă. **Condamner à une amende** a condamna la o amendă. **Obligé sous peine d'amende** obligat sub sancțiunea plătirii unei amenzi.

amendement *m.* amendament, modificare. **Amendement foncier** amendament funciar (*îmbunătățirea calității solului*). **Droit d'amendement** drept de amendament / de amendare (*a unui proiect de lege, a unui plan*).

amender *vt.* a amenda, a îmbunătăți, a modifica prin amendament. **Amender un projet** a amenda un proiect.

amétallique *adj.* ametalic, nemetalic. **Système amétallique** sistem (*monetar*) ametalic.

ameublir *vt.* a îngloba (*un bun imobiliar în totalitatea bunurilor partenerului, căpătînd, prin aceasta, calitatea de bun mobiliar*).

ameublissement *m.* înglobare (*clauză, în contractul matrimonial, în convenția matrimonială, constînd în a da unui bun imobiliar statut de bun mobiliar*).

amiable *adj.* amiabil, care ține de buna învoială. **Amiable compositeur** arbitru amiabil (*căruia părțile i-au încredințat dreptul de a hotărî nu conform dreptului, ci echității*). **Un partage amiable** un partaj amiabil / la buna înțelegere. **A l'amiable** pe cale amiabilă / prin buna învoială a părților.

amnistiant, e *adj.* amnistiant. **Grâce amnistiante** grațiere amnistiantă (*acordată de șeful statului în condiții speciale prevăzute de lege*).

amnistie *f.* amnistie.

amnistier *vt.* a amnistia.

amodiataire *s.* arendaș / persoană care ia în arendă.

amodiateur, trice *s.* arendator / persoană care dă în arendă.

amodiation *f.* arendare, darea în locație a unui teren în schimbul prestării unor activități periodice în natură sau bani. Convenție prin care titularul unui drept (*Statul sau un concesionar*) transmite exploatarea unui teren către un terț, în schimbul unei redevențe.

amont *m.* amonte, mai sus. **Entreprise en amont** întreprindere în amonte (*care cumpără puțin și vinde mult altor întreprinderi*).

amodier *vt.* a arenda, a închiria, a lua în locație un teren, o mină pe bază de contract.

amoral, e, aux *adj.* amoral.

amoralisme *m.* amoralism.

amorce *f.* (*fig.*) amorsă, început, pornire.

amorcer *vt.* a amorsa, a începe, a porni. **Amorcer des discussions, des négociations** a începe discuții, negocieri.

amortir *vt.* a amortiza, a stinge (*o datorie bănească*). **Amortir une action** a amortiza o acțiune (*prin rambursarea capitalului nominal către acționar și înlocuirea cu o acțiune de folosință*).

amortissable *adj.* amortizabil, ce poate fi amortizat.

amortissement *m.* amortisment / amortizare. **Amortissement comptable** amortizare contabilă. **Amortissement financier** amortizare financiară. **Amortissement industriel** amortizare industrială. **Ammortissement de la dette (publique)** amortizarea datoriei (publice). **Amortissements des actifs fixes** amortizarea activelor fixe. **Caisse d'amortissement de la dette publique** casă de amortizare a datoriei publice.

amovibilité *f.* amovibilitate.

amovible *adj.* amovibil, ce poate fi mișcat, revocat, schimbat din funcție. **Fonction amovible** funcție amovibilă / care poate fi retrasă spre a fi dată altcuiva.

ampliation *f.* duplicat (*legalizat după un act administrativ*).

ampliatif, ive *adj.* care dezvoltă sau completează ceea ce s-a spus într-un act precedent. **Acte, mémoire ampliatif** act / expunere care dezvoltă un alt act, memoriu (*întocmit de reclamant*) care dezvoltă un altul.

amplitude *f.* amplitudine, durata lucrului.

année *f.* an (*perioada*). **Année budgétaire** an bugetar.

analogie *f.* analogie.

analphabétisme *m.* analfabetism.

analyse *f.* analiză. **Analyse comparative** analiză comparativă. **Analyse comptable** analiză contabilă. **Analyse contrefactuelle / conditionnel irréel** analiză contrafactuală / a condiționalului ireal (*a ceea ce s-ar fi întîmplat dacă un eveniment nu s-ar fi produs*). **Analyse coûts-avantage** analiză cost(uri)-avantaje. **Analyse coûts-efficacité** analiză cost(uri)-eficacitate. **Analyse coûts-bénéfice** analiză cost(uri)-beneficiu / a costurilor. **Analyse déductive, diachronique, dynamique, économique, évolutionniste, factorielle, financière, fondamentale, inductive, institutionnaliste, néo-classique, quantitative, qualitative, spectrale, synchronique, systémique, technique,** analiză deductivă, diacronică, dinamică, economică, evoluționistă, factorială, financiară, fundamentală, inductivă, instituționalistă, neoclasică, cantitativă, calitativă, spectrală, sincronică, sistemică, tehnică. **Analyse intersectorielle** analiză intersectorială. **Analyse longitudinale / verticale, transversale / horizontale** analiză longitudinală / verticală, transversală / orizontală. **Analyse macro-, méso-, micro-économique** analiză macro, mezo, microeconomică. **Analyse marginale, normative, positive, statique, statistique, structurelle** analiză marginală, normativă, pozitivă, statică, statistică, structurală. **Analyse à la marge** analiza la marjă. **Analyse de séquence** analiză de secvență. **Analyse de système** analiză de sistem. **Analyse de la valeur** analiza valorii. **Analyse des données** analiza datelor. **Analyse des intrants et des extrants** analiza intrărilor și ieșirilor. **Analyse en termes de flux, en termes de prix, en termes de stocks** analiză în termeni de flux, în termeni de preț, în termeni de stoc.

anarchie *f.* anarhie, dezordine.

anarchique *adj.* anarhic, dezordonat.

anarchisant, e *adj.* care duce la anarhie, la simpatizarea cu ideile anarhice.

anarchisme *m.* anarhism.

anarchiste *s.* anarhist.

anarcho-syndicalisme *m.* anarho-sindicalism (*revoluționar / antistatal*).

anathématiser *vt.* a anatemiza, a afurisi, a condamna, a excomunica.
anathème *m.* anatemă, afurisire, excomunicare, condamnare totală. Persoană anatemizată.
anatocisme *m.* anatocism (*capitalizarea dobînzilor rezultate dintr-o datorie*).
ancienneté *f.* vechime. **Ancienneté dans l'entreprise** vechime în întreprindere. **Avancement à l'ancienneté** avansare pe baza vechimii.
angarie *f.* corvoadă. Rechiziționare, de către un stat beligerant, a navelor neutre aflate în apele sale teritoriale.
annexe *f.* anexă, sucursală, dependință. **Annexes du, au dossier** anexele dosarului, la dosar. **Annexes de propres** anexe de proprietate (*clauză în contractul de căsătorie*).
annexer *vt.* a anexa, a alipi. **Les documents ci-annexés** documentele anexate / în anexă.
annexion *f.* anexare, anexiune, alipire.
annexionnisme *m.* anexionism, politică de anexare.
annexionniste *s.* anexionist. Partizan al anexionismului.
annonce *f.* anunț, afipt, publicare. **Annonce judiciaire et légale** anunț / afipt judiciar și legal (*cerut de lege a fi inserat în publicații*).
annoncer *vt.* a anunța. **Annoncer dans les formes légales** a anunța (*ceva*) în forme legale. A publica ceva printr-un aviz verbal sau scris.
annone *f.* recolta anuală (*de cereale*). Acoperirea nevoilor populației cu cereale (*grîu*). Cotă / impozit plătit în natură pentru asigurarea nevoii de cereale.
annualisation *f.* anualizare.
annualité *f.* calitate a ceea ce este valabil pentru o perioadă de un an, valabilitate pentru un an. **Le principe de l'annualité du budget, de l'impôt** principiul anualității bugetului, impozitului.
annuel, le *adj.* anual, care se repetă în fiecare an / durează doar un an. **Magistrature annuelle** magistratură anuală. **Rente annuelle** rentă anuală.
annuité *f.* anuitate / plată anuală (*cuprinzînd rambursarea capitalului împrumutat – amortizarea – și dobînda*). Echivalentul unui an de muncă. **Annuités d'emprunt** anuități de împrumut (*sumă vărsată anual pentru un împrumut luat, cuprinzînd amortizarea capitalului și dobînzile. Unii exclud dobînzile*).
annulabilité *f.* anulabilitate. Caracterul a ceea ce poate fi anulat.
annulable *adj.* anulabil, care poate fi anulat.
annulation *f.* anulare, abrogare, casare, desfacere, invalidare, revocare. **Annulation du mariage** anularea căsătoriei.
annuler *vt.* a anula, a declara nul. A abroga, a casa, a infirma, a invalida, a revoca. **La Cour a annulé le premier jugement** Curtea a anulat prima hotărîre judecătorească.
anomie *f.* anomie, dezorganizare.
antagonisme *m.* antagonism. **Théorie des antagonismes** teoria antagonismelor.
antagoniste *adj., s.* antagonist, opus, adversar.
antécédent, e *adj., s.* antecedent. **Les mauvais antécédents de l'accusé** proastele antecedente ale acuzatului.

antériorité *f.* anterioritate, prioritate. **Antériorité d'un droit** anterioritatea unui drept.
anthropologie *f.* antropologie. **Anthropologie culturelle, sociale** antropologie culturală, socială.
anthropométrie *f.* antropometrie.
anticapitaliste *adj.* anticapitalist.
anticasseurs *adj. invar.* împotriva celor violenți, celor care distrug. **Loi anticasseurs** lege împotriva celor care distrug (*a funcționat, în Franța, între 1970 -1981*).
antichrèse *f.* antihrează, anticreză.
anticipation *f.* anticipare, așteptare. **Anticipation autoréalisatrice** anticipație care se autorealizează. **Anticipation homogène** anticipare omogenă. **Anticipations inflationnistes, rationnelles** anticipări inflaționiste, raționale. **Anticipation de prix** anticipare de preț. **Hypothèse, théorie des anticipations rationnelles, adaptives** ipoteza, teoria anticipărilor / așteptărilor raționale, adaptive. **Elasticité d'anticipation** elasticitate de anticipare. **Anticipation adaptative***.
anticonstitutionnel, le *adj.* anticonstituțional.
anticyclique *adj.* anticiclic. **Politique anticyclique** politică anticiclică.
antidate *f.* antedată.
antidater *vt.* a antedata.
antidémocratique *adj.* antidemocratic.
antidumping *adj. invar.* antidumping. **Droits antidumping** drepturi / taxe antidumping.
antiéconomique *adj.* antieconomic. Neeconomic.
antiesclavagiste *adj.* antiscalvagist.
antiétatique *adj.* antistatal.
antifasciste *adj., s.* antifascist.
antifiscal, e *adj.* antifiscal, care se opune creșterii impozitelor.
antigouvernemental, e *adj.* antiguvernamental.
antigrève *adj. invar.* care se opune grevei.
antihausse *adj. invar.* care se opune creșterii prețurilor.
anti-impérialiste *adj.* antiimperialist.
anti-inflationniste *adj.* antiinflaționist.
antimilitarisme *m.* antimilitarism.
antimilitariste *adj., s.* antimilitarist.
antimissile *adj. invar.* antirachetă.
antimonarchique *adj.* antimonarhic.
antimonarchiste *adj., s.* antimonarhist.
antimondialisation *adj. invar.* antimondializare.
antinational, e, aux *adj.* antinațional.
antipape *m.* papă pe care Biserica îl consideră ca fiind ales neregulamentar și, deci, nerecunoscut de ea.
antiparlementaire *adj., s.* antiparlamentar.
antiparlementarisme *m.* antiparlamentarism.
antipatriotique *adj.* antipatriotic.
antipatriotisme *m.* antipatriotism.

antipersonnel *adj. invar.* antipersonal. **Mines antipersonnel** mine antipersonal.
antipollution *adj. invar.* antipoluant, utilizat împotriva poluării.
antiprotectionniste *adj., s.* antiprotecționist.
antirasisme *m.* antirasism.
antirasiste *adj., s.* antirasist.
antireligieux, euse *adj.* antireligios.
antirépublicain *adj., s.* antirepublican.
antirévolutionnaire *adj., m.* antirevoluționar.
antisatellite *adj. invar.* antisatelit.
antiségrégationniste *adj., s.* antisegregaționist.
antisélection *f.* antiselecție.
antisémite *adj., s.* antisemit.
antisémitisme *m.* antisemitism.
antisocial, e, aux *adj.* antisocial.
antitrust *adj invar.* antitrust. **Lois antitrust** legi antitrust.
antre *m.* cavernă, grotă. (*Fig.*) Loc neliniștitor și misterios. **L'antre de la chicane** bîrlogul șicanei / Palatul de Justiție.
apatride *s.* apatrid. **L'Office de protection des réfugiés et apatrides** Oficiul pentru protecția refugiaților și apatrizilor.
apériteur *m.* asiguratorul reprezentant (*în cazul unei polițe colective*).
apolitique *adj.* apolitic.
apolitisme *m.* apolitism. **Partisan de l'apolitisme syndical** partizan al apolitismului sindical.
aportionnement *m.* dreptul unui părinte de a rezolva încă din timpul vieții problema succesiunii față de copilul său natural.
apostille *f.* apostilă, notă, adnotare. Semnătură.
apostiller *vt.* a pune o apostilă, a semna. **Apostiller une demande, une pétition** a pune o apostilă pe o cerere, pe o petiție.
apostolique *adj.* apostolic. **Notaire apostolique** notar apostolic (*autorizat să întocmească actele în materie ecleziastică*).
appareil *m.* aparat. **L'appareil policier d'un gouvernement** aparatul polițienesc al unui guvern. **L'appareil des lois** aparatul legislativ, totalitatea dispozițiilor.
apparence *f.* aparență.
apparent, e *adj.* aparent.
apparenté, e *adj.* înrudit. Cu idei comune.
apparentement *m.* alianță electorală (*între două liste de candidați care pot grupa voturile acestora în așa fel încît cele de pe o listă să poată fi reportate pe cealaltă proporțional cu locurile*).
apparenter (s') *vr.* a se înrudi.
appariteur *m.* aprod, executor judecătoresc, ușier.
apparoir *v. intr.* (*folosit doar la persoana a III-a a Ind. prezent și la Infinitiv*). A fi aparent, evident, manifest. **Faire apparoir de son bon droit** a arăta evidența dreptului său. **Il appert de cet acte** din acest act rezultă / reiese.
appauvri, e *adj., s.* sărăcit. Însărăcit

appauvrir (s') *vt., vr.* a sărăci, a secătui. **Appauvrir un pays, une terre** a sărăci o țară, un pămînt / un teren.
appauvrissement *m.* sărăcire, secătuire.
appel *m.* apel, chemare, recurs (*la o altă instanță, superioară*). **Appel incident** apel incident (*în replică, formulat de partea intimată*). **Appel principal** apel principal. **Appel provoqué par l'appel principal** apel provocat de apelul principal. **Appel public à l'épargne** apel public la economisire (*cînd o societate își plasează și cotează titlurile, face publicitate, face plasamente pentru a se finanța*). **Appel à maxima** apel, formulat de procuror, pentru micșorarea pedepsei (*a se da cuantumul minim din pedeapsa maximă prevăzută de lege*). **Appel à minima** apel, formulat de procuror, pentru mărirea pedepsei (*a se da cuantumul maxim din pedeapsa minimă prevăzută de lege*). **Appel d'offres** apel / cerere de oferte. **Appel de fonds / faire un appel de fonds** apel de fonduri (*a cere acționarilor, subscriptorilor, asociaților vărsarea unor noi fonduri*). **Appel des témoins** strigarea / introducerea martorilor. **Appel en cause** apel în cauză. **Appel en garantie** apel în garanție. **Appel des causes à l'audience** strigarea / apelul cauzelor la audiere. **Acte d'appel** act de citare, de notificare, de somare (*formulat în scris*). **Faire appel** a face apel. **Interjeter appel** a introduce / a face recurs. **Se pourvoir en appel** a face apel / recurs. **Fol appel** apel inadmisibil sau greșit fundamentat (*care atrage amendarea apelantului*). **Cour d'appel** curte de apel. **Juger sans appel** a judeca fără apel / în ultimă instanță. **Répondre à l'appel** a răspunde la apel. **Etre absent à l'appel** a fi absent la apel. **Manquer à l'appel** a lipsi la apel.
appelant, e *adj., s.* apelant, reclamant. **La partie appelante** partea reclamantă.
appelé, e *adj., s.* reclamat / pîrît, chemat, apelat. Persoana desemnată de dispunător să preia bunurile în cazul decesului sau căderii persoanei grevate. (*Arh.*) recrutul.
appeler *vt.* a chema, a invita, a soma, a cita, a convoca. **Appeler d'un jugement** a reclama reformularea unei hotărîri în fața unei instanțe superioare. **Appeler qqn en justice** a chema pe cineva în justiție / în instanță. **Appeler une cause** a anunța judecarea unei cauze. **En appeler** a face apel.
appelation *f.* denumire. **Appelation d'origine** denumirea de origine (*a mărfii*).
applicabilité *f.* aplicabilitate. **Applicabilité directe** aplicabilitate directă.
applicable *adj.* aplicabil, susceptibil de a fi pus în practică. **Fonds applicables à une dépense** fonduri aplicabile unei cheltuieli. **Loi qui n'est pas applicable aux étrangers** lege care nu este aplicabilă străinilor.
application *f.* aplicare, aplicație. **Application en bourse** aplicare în / la bursă (*vînzare, cumpărare de valori imobiliare, executate în condițiile pieții financiare dar în afara incintei bursei de valori mobiliare*).
appliquer *vt.* a aplica, a pune în practică. **Appliquer une loi, une peine** a aplica o lege, o pedeapsă.
appoint *m.* sumă mică menită să completeze o sumă mai mare. **Faire l'appoint** a plăti pînă la ultimul bănuț.
appointements *m. pl.* retribuție fixă, salariu (*mai ales la funcționari*).
appointer *vt.* a plăti un funcționar. **Appointer un employé** a plăti un funcționar.

apport *m.* aport. **Apport partiel d'actif** aport parțial de active **Apport en communauté** aport în comunitate (*bunuri pe care soții le aduc pentru a fi socotite la comun*). **Apport en numéraire, en nature** aport în numerar, în natură. **Apport en société** aport în societate. **L'apport de pièces au greffe du tribunal** aducerea / depunerea de documente la Grefa tribunalului. **Action d'apport** acțiune de aport (*de capital în natură*).

apposer *vt.* a pune, a aplica. **Apposer le scellé, les scellés** a pune pecetea / sigiliul, pecețile / sigiliile. **Apposer sa signature, son paraphe** a-și pune semnătura / a semna, a-și pune parafa. **Apposer une clause à un acte** a pune / a introduce o clauză la un act.

apposition *f.* aplicare, (de)punere. **Apposition d'un sceau, des scellés** aplicarea unui sigiliu / unei peceți, sigiliilor.

appréciation *f.* apreciere. **Recours en appréciation de légalité** recurs în aprecierea legalității.

appréhender *vt.* a prinde, a pune mîna, a înhăța, a se teme de.

apprenti, e *s.* ucenic.

apprentissage *m.* ucenicie.

approbatif, ive *adj.* aprobativ. **Mention approbative** mențiune aprobativă.

approbation *f.* aprobare, autorizare, consimțire. **L'approbation du signataire** aprobarea semnatarului.

approbativement *adv.* aprobativ.

approche *f.* apropiere, abordare. **Approche systémique** abordare sistemică.

appropriation *f.* apropriere, atribuire. (*Belgia*) curățire. **Appropriation par occupation** apropriere / achiziționare prin ocupare.

approuvable *adj.* care se poate aproba, admisibil.

approuvé *m., p. t. invar.* aprobat. Aprobare. (*Se folosește în final de acte, documente sub forma:* **Lu et approuvé** citit și aprobat. **Approuvé l'écriture ci-dessus** aprobat (în)scrisul de mai sus.

approuver *vt.* a aproba, a accepta, a admite, a autoriza. **Approuver un contrat** a aproba un contract. **Approuver un procès-verbal de déposition** a aproba un proces-verbal de depoziție.

approvisionnement *m.* aprovizionare. Materii prime, produse (*finite, semifinite*) necesare producției. **Approvisionnement d'un compte** aprovizionarea / alimentarea unui cont. **Approvisionnement du marché** aprovizionarea pieței.

approvisionner (s') *vt.* a aproviziona. **Approvisionner un compte en banque** a aproviziona un cont în bancă. **Approvisionner un marché** a aproviziona o piață. **Approvisionner une ville** a aproviziona un oraș.

approvisionneur, euse *adj., s.* care aprovizionează. Achizitor (*de materiale, de provizii*).

appui *m.* sprijin. Dreptul de a sprijini un imobil, cu bîrne și grinzi, de ziduri învecinate. **Avec preuves à l'appui** pe bază de dovezi. **Servitude d'appui** servitute de sprijin. **Documents à l'appui** cu documente în sprijin / pe bază de documente.

appuyer *vt.* a sprijini. **Appuyer la candidature, la demande, la proposition de qqn** a sprijini candidatura, cererea, propunerea cuiva.

apte *adj.* apt, capabil (*din punct de vedere fizic și juridic*).

aptitude *f.* aptitudine. Capacitate legală și juridică.

apurement *m.* cercetare amănunțită. **Apurement des comptes** cercetare amănunțită a conturilor.

apurer *vt.* a cerceta amănunțit.

arbitrage *m.* arbitraj, arbitrare. **Arbitrage international** arbitraj internațional. **Arbitrage de litiges** arbitraj de litigii. **Arbitrage en matière de dettes extérieures** arbitraj în materie de datorii externe. **Soumettre un différend à l'arbitrage** a supune un diferend la arbitraj. **Traité d'arbitrage** tratat de arbitraj.

arbitraire *adj.* arbitrar. **Acte, autorité, choix, décision, ordre arbitraire** act, autoritate, alegere, hotărîre, ordin arbitrar.

arbitral, e, aux *adj.* arbitral. Ceea ce este pronunțat de unul sau mai mulți arbitri. **Jugements arbitraux** judecăți (*hotărîri judecătorești*) arbitrare. **L'*exequatur* donne force exécutoire à la sentence arbitrale** *exequaturul* dă forță executorie sentinței judecătorești.

arbitralement *adv.* arbitral, de arbitri. **Cette affaire fut jugée arbitralement** această afacere / cauză fu judecată în mod arbitral.

arbitre *m.* arbitru. (*Arh.*) **Arbitre-rapporteur** arbitru raportor / referent. **Libre arbitre** liber arbitru. **Tiers arbitre, surarbitre** terț arbitru (*o terță persoană cu rol de arbitru*), super- / supra-arbitru.

arbitrer *vt.* a arbitra, a hotărî, a decide. **Arbitrer un différend, un litige** a arbitra un diferend, un litigiu. **Arbitrer des personnes** a arbitra niște persoane (*a decide în cauza unde se confruntă niște persoane*). **Arbitrer des valeurs, des marchandises** a decide asupra unor valori, unor mărfuri.

archiver *vt.* a arhiva.

archives *f. pl.* arhivă. **Archives départementales, familiales, notariales, personnelles, publiques** arhive departamentale / județene, familiale, notariale, personale, publice.

archonte *m.* (*arh.*) arhonte. **L'archonte éponyme** arhontele eponim (*cel care dădea numele său anului*).

aréage *m.* măsurarea pămîntului în ari.

aréopage *m.* areopag. Adunare (*de judecători, savanți, oameni de litere foarte competenți*).

argent *m.* argint. Bani. **Argent bon marché** bani ieftini. **Argent cher / argent rare** penurie, lipsă de bani. **Argent improductif** bani neproductivi. **Argent liquide** bani lichizi / numerar. **Argent monnayé** argint transformat în monede / bani care se mînuiesc. **Argent oisif** bani care produc încet. **Avance d'argent** avans de bani / acont. **Avancer de l'argent** a avansa niște bani. **Déposer son argent en banque** a-și depune banii în / la bancă. **Devoir de l'argent** a datora bani. **Emprunter de l'argent** a lua bani cu împrumut. **Encaisse en argent** încasare în bani lichizi / în numerar. **Gagner de l'argent** a cîștiga bani. **Payer en argent** a plăti cu bani. **Placer son argent** a-și plasa banii (*într-o afacere, etc*). **Prêter de l'argent** a da bani cu împrumut. **Rembourser de l'argent** a înapoia (niște) bani. **Rentrée d'argent** intrare de bani (*în casă*).

arguer *vt.* a conchide, a trage concluzia, a deduce, a contesta. **Arguer une pièce de faux** a contesta un document ca fiind fals / a afirma falsitatea unui document.

argument *m.* argument.

aristocratie *f.* aristocrație.

armateur *m.* armator.

armée *f.* armată. **Armée industrielle de réserve** armată industrială de rezervă (*populația activă nefolosită / populația aflată în șomaj*).

armistice *m.* armistițiu.

arpentage *m.* măsurare prealabilă a suprafețelor agricole în vederea delimitării, hătuirii / grănițuirii.

arpenter *vt.* a măsura un teren agricol, a străbate un parcurs cu pași mari.

arpenteur *m.* specialist în calculul, măsurarea și executarea releveului terenurilor.

arraché *m.* smulgere. **A l'arraché** printr-un mare efort / prin smulgere. **Vol à l'arraché** furt efectuat (*prin smulgerea obiectului*) din fugă.

arracher *vt.* a smulge. **Arracher un aveu** a smulge o mărturisire.

arrangement *m.* aranjament, învoială, înțelegere. **Prendre des arrangements avec ses créanciers** a face o înțelegere / a cădea la învoială cu creditorii.

arranger *vt.* a aranja, a cădea la învoială, a face o înțelegere, a concilia, a regla. **Arranger un différend, une affaire** a regla un diferend, o afacere. **Arranger les parties** a concilia părțile.

arrenter *vt.* a da / a lua în arendă. **Arrenter un domaine, une terre** a da / lua în arendă un domeniu, o bucată de pământ.

arrérager *vi., vr.* a fi în întîrziere de plată, a rămîne dator, a se rări. **Les termes s'arréragent** termenele întîrzie / devin tot mai rare / se rărește.

arrérages *m. pl.* arierate. Valoarea sumei neplătite la termen.

arrestation *f.* arestare, ridicare. **Arrestation arbitraire, illégale, préventive, provisoire** arestare arbitrară, ilegală, preventivă, provizorie. **Ordre d'arrestation** ordin / mandat de arestare. **Procéder à une arrestation** a proceda la o arestare. **Se mettre en état d'arrestation** a se preda.

arrêt *m.* arest, arestare, oprire. Hotărîre a unei curți suverane sau judecătorești înalte (*dar nu tribunale administrative*). **Arrêts confirmatifs, infirmatifs** hotărîri confirmative, infirmative. **Arrêt de rejet** hotărîre de respingere. **Arrêt de règlement** hotărîre de reglementare. **Arrêt de la Cour de cassation, de la Cour d'appel, de la Cour d'assises, du Conseil d'Etat** hotărîre a Curții de Casație, a Curții de Apel, a Curții cu juri, a Consiliului de Stat. **Mandat d'arrêt** mandat de arestare. **Arrêt des poursuites individuelles** suspendarea urmăririlor individuale. **Maison d'arrêt** închisoare.

arrêté *m.* hotărîre, decizie, dispoziție executorie. **Arrêté ministériel, municipal, préfectorial** decizie / dispoziție ministerială, municipală, prefectorială. **Arrêté de cessibilité** decizie de cesionare / de cesibilitate (*luată în caz de expropriere pentru utilitate publică privind terenurile sau drepturi reale imobiliare ce urmează a fi expropriate*). **Arrêté de compte** act de acceptare a contului prezentat. **Arrêté de conflit** decizie conflictuală (*pentru a înainta cauza unei instanțe care are competența judecării acesteia*).

arrêter *vt.* a opri, a aresta, a împiedica.

arrêtiste *m.* jurist comentator al hotărîrilor date de curțile suverane.

arrhes *f. pl.* arvună, zălog. **Donner des arrhes à titre d'acompte** a da o sumă de bani ca arvună / a arvuni. **Perdre ses arrhes** a-și pierde arvuna.

arriéré *adj., m.* arierat, restant, datorie. **Réclamer une dette arriérée** a reclama / a cere o datorie restantă / neonorată la scadență. **Arriéré d'une pension** restanța unei pensii. **Arriérés de salaire** restanțe de salariu.

arriérer *vt.* a întîrzia, a amîna. **Arriérer un paiement** a amîna o plată.

arrondissement *m.* arondisment, împărțire administrativ teritorială, circumscripție administrativă. **Le département est divisé en un certain nombre d'arrondissements** departamentul este împărțit într-un anumit număr de arondismente. **Chef-lieu d'arrondissement** (*localitate*) reședință de arondisment. (*la Paris*) sector.

arrosage *m.* stropire. **Clause d'arrosage** clauză de complinire (*de reconstituire a gajului în cazul în care valoarea acestuia a scăzut*).

article *m.* articol. **Article de luxe** articol de lux. **Article sans suite** articol fără urmări (*juridice*); (*Comerț*) articol care nu se mai fabrică. **Les alinéas d'un article** alineatele unui articol. **Liste des 179 articles** lista celor 179 de articole (*luate, în 1965, în calcul pentru a determina indicele costului de viață, a salariului minim*).

articulation *f.* articulare, îmbinare. Enumerare, în scris, a faptelor, articol cu articol, în sprijinul cererii de chemare în judecată.

articuler *vt.* a articula, a închega, a se îmbina. A enunța articol cu articol. **Articuler des faits, des griefs** a îmbina faptele, motivele plîngerii.

artisan, e *s.* artizan.

artisanat *m.* artizanat.

ascendant, e *adj., m. pl.* ascendent. Ascendent, înaintaș.

ascétisme *m.* ascetism.

asile *m.* azil, adăpost, refugiu. **Droit d'asile** drept de azil. **Droit d'asile diplomatique** (*ambassade, légation*), **politique** (*à l'étranger*) drept de azil diplomatic (*ambasadă, legație*), politic (*în străinătate*).

asocial, e, aux *adj., s.* asocial, persoană care se opune violent vieții sociale. **Comportement asocial des criminels** comportamentul asocial al criminalilor. **Un enfant asocial** un copil asocial.

assainir *vt.* a asana, a curăța, a însănătoși. **Assainir un marché, une monnaie** a asana o piață, o monedă.

assainissement *m.* asanare, curățire, însănătoșire. **Assainissement d'une entreprise** asanarea unei întreprinderi. **Assainissement des mœurs** asanarea moravurilor.

assasin *m.* asasin, criminal, ucigaș.

assassinat *m.* asasinat, ucidere, crimă.

assassiner *vt.* a asasina, a ucide, a omorî.

assemblée *f.* adunare, reuniune. Clădirea unde se ține adunarea. **Assemblées administratives et politiques** adunări administrative și politice. **Assemblée consultative, délibérative** adunare consultativă, deliberativă. **Assemblée**

constituante, législative, nationale, représentative, souveraine adunare constituantă, legislativă, națională, reprezentativă, suverană. **Assemblée ecclésiastique** adunare ecleziastică (*conciliu, conclav, sinod, consistoriu*). **Assemblées judiciaires, jurisdictionnelles** adunări (*consiliu, juriu, tribunal*) judiciare, jurisdicționale. **Assemblée parlementaire** adunare parlamentară. **Assemblée plénière** adunare plenară. **Assemblée générale des Nations Unies** Adunarea generală a Națiunilor Unite. **Assemblée des actionnaires** adunarea acționarilor.

assentiment *m.* asentiment, aprobare. **Assentiment écrit** asentiment scris.

asseoir (s') *vt.* a (se) așeza, a întemeia, a baza, a fonda. **Asseoir le crédit public** a fundamenta creditul public. **Asseoir un impôt** a fundamenta un impozit (*a stabili baza de impozitare, a determina suma ce se va colecta prin impozitare*).

assermentation *f.* (*Elveția*) depunere de jurământ.

assermenté, e *adj.* care a prestat jurământ (*în fața unui tribunal*). **Expert, témoin, traducteur assermenté** expert atestat / legal, martor, traducător care a depus jurământ.

assermenter *vt.* a lua jurământul unui funcționar.

asservir *vt., vr.* a aservi, a subjuga, a (se) supune.

asservissement *m.* aservire, (în)robire, subjugare, subordonare. **Théorie des asservissements** teoria aservirilor.

assesseur *m.* asesor, adjunct / asistent de judecător, al unui magistrat. **Juge assesseur** judecător asistent.

assiette *f.* totalitatea produselor care se iau în calcul la stabilirea impunerii. Bunuri asupra cărora apasă o ipotecă. **Assiette d'un impôt** totalul produselor (*cantitative și calitative*) care se iau în calcul la stabilirea impozitului / baza de impunere. **Assiette des cotisations** baza de calcul în stabilirea cotizațiilor. **Le cadastre détermine l'assiette de l'impôt foncier** cadastrul stabilește baza de calcul a impozitului funciar.

assignat *m.* (*ist.*) asignat (*titlu de împrumut cu dobîndă*).

assignataire *adj.* desemnat. **Comptable assignataire** contabil desemnat (*desemnat de ordonator pentru ca o persoană publică să plătească anumite obligații*).

assignation *f.* citație / citare, somație, consemnare. Alocație. **Assignation à résidence** consemnare / citare la domiciliu / interdicție de părăsire a domiciliului. **Assignation à toutes fins** citație generală (*în scopul rezolvării finale a litigiului*).

assigner *vt.* a cita, a convoca, a atribui. **Assigner un terme à une durée** a fixa un termen la o durată / o perioadă. **Assigner une part dans un legs** a atribui o parte într-un testament / un legat / o legată. **Assigner des limites à une activité** a fixa niște limite la o activitate.

assimilation *f.* asimilare, absorbție, integrare. **Politique d'assimilation** politică de asimilare.

assis, e *adj.* așezat. Stînd jos (*pe scaun*). **Magistrature assise (du siège)** corp de magistrați care judecă stînd pe scaun / jos.

assises *f. pl.* întrunire, adunarea unui partid sau sindicat. **Cour d'assises** Curtea cu juri. **Etre envoyé aux assises** a fi trimis în judecată pentru crimă (*spre a fi judecat de juriați*). **Tenir ses assises** a-și ține întrunirea.

assistance *f.* asistență, ajutor, sprijin. **Assistance économique, éducative, judiciaire, médicale, sociale, technique** asistență economică, educativă, judiciară, medicală, socială, tehnică. **Asistance mutuelle** ajutor / asistență mutuală / reciprocă. (*Vechi*) **Assistance publique / aide sociale** asistență publică / ajutor social. **Assistance des plaideurs** asistență (*de consiliere*) pentru pledanți. **Assistance pour le développement** asistență pentru dezvoltare. **Un enfant de l'Assistance** un copil de la Asistența socială. **Etre poursuivi devant les tribunaux pour non-assistance à personne en danger** a fi adus în fața tribunalului pentru neacordarea de asistență / ajutor unei persoane aflate în pericol.

assistant, e *m.* asistent. **Assistant(e) social(e)** asistent(ă) social(ă). **Assistante maternelle** asistentă maternală (*persoană care primește în grijă unul sau mai mulți copii în schimbul unei sume de bani*). **Assistant de justice** judecător asistent. (*Învățământ universitar*) **Maître assistant** lector. **Médecin assistant** medic asistent.

assister *vt.* a asista, a sprijini. **Assister un accusé** a asista un acuzat.

assisté, e *adj., s.* asistat. **Témoin assisté** martor asistat (*de avocat*).

association *f.* asociație, asociere. **Association capital-travail** asociere capital-muncă. **Association économique** asociație economică. **Association foncière agricole** asociație funciară agricolă. **Association foncière pastorale** asociație funciară pastorească. **Association intermédiaire** asociație intermediară. **Association syndicale** asociație sindicală. **Association d'avocats** asociere de avocați (*prin contract scris, fiecare fiind responsabil de clienții săi*). **Association de malfaiteurs** asociere de răufăcători. **Association en participation** asociație în participațiune. **Association reconnue d'utilité publique** asociație recunoscută (*ca fiind*) de folos public. **Association Européenne de libre-échange (AELE)** Asociația Europeană a liberului / de liber schimb. **Association de libre-échange nord-américaine** Asociația nord-americană a liberului schimb. **Association Internationale de Développement (AID)** Asociația Internațională pentru Dezvoltare. **Association Latino-Américaine de libre-commerce** Asociația Latino-Americană de comerț liber. **Association Latino-Américaine de développement et d'intégration** Asociația Lation-Americană pentru dezvoltare și integrare. **Association Mondiale des Agences pour la Promotion des Investissements Etrangers** Asociația Mondială a Agențiilor de Promovare a Investițiilor Străine. **Association Nationale de Migration et d'Etablissement Rural (ANMER)** Asociația Națională pentru Migrare și Stabilire rurală / în mediu rural. **Association pour les Mutations Professionnelles en Agriculture (AMPRA)** Asociația pentru Mutațiile Profesionale în Agricultură. **Association française des établissements de crédit (AFEC)** Asociația franceză a așezămintelor / Instituțiilor de credit. **Association française des banques (AFB)** Asociația Franceză a Băncilor. **Association française de normalisation (AFNOR)** Asociația franceză de normare (*studiază și publică normele oficiale din toate domeniile*).

associé, e *s.* asociat. **Associé d'exploitation** asociat de exploatație (*rudă a persoanei care exploatează un bun, muncind fără plată sau doar pentru o sumă modică rezultată din exploatare*).

associer (s') *vt., vr.* a (se) asocia, a (se) alia.
assolement *m.* asolament. **Assolement triennal** asolament trienal.
assomption *f.* adormire, acoperire. **Assomption des risques** acoperirea riscurilor.
assujetti, e *adj., s.* supus. Contribuabil.
assujetissement *m.* supunere (*a cuiva*).
assumer (s') *vt., vr.* a(-şi) asuma. **Assumer un emploi, une fonction, une responsabilité, un risque, une tâche** a asuma un post / un serviciu, o funcţie, o responsabilitate, un risc, o sarcină.
assurance *f.* asigurare. **Assurance automobile** asigurare pentru maşină. **Assurance chômage** asigurare de şomaj. **Assurance-crédit** asigurare de credit. **Assurance forfaitaire** asigurare forfetară. **Assurance invalidité-vieillesse** asigurare de invaliditate şi bătrîneţe. **Assurance-maladie, décès, maternité** asigurare de boală, de deces, de maternitate. **Assurances maritimes** Asigurări maritime. **Assurance obligatoire** asigurare obligatorie. **Assurance personnelle** asigurare personală. **Assurance prospection, foire** asigurare de prospectare, de tîrg. **Assurance sociale** asigurare socială. **Assurances sociales** (*instituţia*) Asigurări sociale. **Assurance veuvage** asigurare de văduvie. **Assurance volontaire** asigurare nesilită / făcută de bunăvoie (*acoperă: bătrîneţe, văduvie, invaliditate*). **Assurance au tiers** asigurare faţă de (*daunele cauzate de un*) terţ. **Assurance d'Etat** asigurare de Stat. **Assurance des biens** asigurarea bunurilor. **Assurance contre les accidents, l'incendie, le vol** asigurare de accidente, de incendiu, de furt. **Assurance garantie des salaires** asigurare de garantare a salariilor. **Assurance sur la vie / assurance-vie** asigurare de viaţă. **Assurance tous risques** asigurare contra oricăror riscuri. **Agent, compagnie d'assurance** agent, companie de asigurare. **Certificat d'assurance** certificat de asigurare. **Contrat, police d'assurance** contract, poliţă de asigurare. **Courtier d'assurance** intermediar de asigurări. **Coût, assurance, fret (CAF)** cost, asigurare, navlu (*tip de condiţie de livrare a mărfii*). **Documents d'assurance** documente de asigurare. **Théorie de l'assurance** teoria asigurării.
assuré, e *adj., s.* asigurat. **Assuré social** asigurat social.
assurer (s') *vt., vr.* a (se) asigura, a (se) linişti, a (se) proteja.
assureur *m.* asigurator. **Agent, courtier, inspecteur assureur** agent, intermediar, inspector asigurator.
astreindre *vt.* a obliga, a sili, a constrînge.
astreinte *f.* constrîngere, silire, obligare, forţare. Condamnare prin care un debitor recalcitrant este obligat să plătească o anumită sumă pentru fiecare zi de întîrziere.
asymétrie *f.* asimetrie. **Asymétrie d'information** asimetrie de informaţie. **Asymétrie des niveaux de développement** asimetria nivelurilor de dezvoltare
atelier *m.* atelier. **Atelier protégé** atelier protejat (*destinat inserţiei handicapaţilor*). **Ateliers nationaux** ateliere naţionale.
atermoiement *m.* răgaz de amînare a unei plăţi, tergiversare.
atermoyer *vi.* a amîna, a tergiversa.
atomicité *f.* atomicitate (*caracterul cererii / ofertei pe o piaţă în care cumpărătorii / ofertanţii, de talie mică, nu pot influenţa, individual, piaţa şi preţurile*).
atomique *adj.* atomic.

atomisation *f.* atomizare, dispersare, fragmentare. **Atomisation des forces politiques** fragmentarea forţelor politice.
attaché, e *adj., s.* ataşat, alipit. **Attaché commercial, militaire** ataşat comercial, militar. **Attaché d'administration** ataşat administrativ (*funcţie ce se află între cea de administrator civil şi cea de secretar de administraţie*). **Attaché d'ambassade** ataşat de ambasadă.
attaque *f.* atac. **Attaque à main armée** atac cu mînă armată.
attaquer *vt.* a ataca, a contesta. **Attaquer la réputation de qqn** a ataca reputaţia cuiva. **Attaquer qqn en justice** a ataca pe cineva în justiţie. **Attaquer un acte** a contesta / a ataca valabilitatea unui act.
atteinte *f.* atingere. **Atteintes involontaires** (*termen generic*) atingeri involuntare (*homicid, rănire*). **Atteintes sexuelles** atingeri sexuale (*act comis prin violenţă, constrîngere, ameninţare sau surprindere*). **Atteintes à l'état civil** atingeri aduse stării civile (ex: *bigamia*). **Atteintes à la filiation** atingeri privind filiaţia. **Atteinte à la liberté de travail** atingere la libertatea de a munci. **Atteintes à la sûreté de l'Etat** atingeri la siguranţa Statului. **Attentes à la vie privée** atingeri la viaţa privată. **Atteintes aux intérêts fondamentaux de la nation** atingeri la interesele fundamentale ale naţiunii.
attendu, e *prep., loc. conj., s.* (*se foloseşte în formule ce introduc motivele unui proces, unei hotărîri*) urmare, ca urmare, dat fiind că. **Les attendus d'un jugement** considerentele / motivele unei hotărîri judecătoreşti. (*Formulă judecătorească*) **Attendu que** (ca) urmare a / dat fiind (că).
attentat *m.* atentat, ultraj. **Attentat suicide** atentat sinucidere / sinucigaş. **Attentat destructeur** atentat distrugător. **Attentat meurtrier** atentat ucigător / cu victime omeneşti. **Attentat à l'avion suicide** atentat cu avion sinucigaş. **Attentat à la liberté, à la pudeur, à la vie** atentat la libertate, la pudoare, la viaţă. **Attentat à la bombe** atentat cu bombă. **Attentat au plastic** atentat cu (*explozibil*) plastic. **Attentat aux moeurs** atentat / ultraj la (*bunele*) moravuri.
attentatoire *adj.* atentatorie, contrară, prejudiciabilă. **Une mesure attentatoire à la justice** o măsură ce aduce prejudicii justiţiei.
attente *f.* aşteptare. **Salle d'attente** sală de aşteptare, anticameră.
attenter *vi.* a atenta. **Attenter à la vie de qqn, à la sûreté de l'Etat** a atenta la viaţa cuiva, la siguranţa Statului.
attentisme *m.* politică de temporizare, de aşteptare.
attenuant, e *adj.* atenuant. **Circonstances attenuantes** circumstanţe atenuante.
attenuation *f.* atenuare. **Attenuation de peine** atenuare de pedeapsă.
atterrissement *m.* aluviune care duce la mărirea suprafeţei de teren.
attestation *f.* atestare, certificare, dovadă, mărturie. **Attestation notariée** declaraţie notarială / autentificată (*de notar*). **Attestation d'embauche** dovadă de angajare. **Attestation d'expédition** certificat de expediţie / expediere. **Attestation de bonne conduite** dovadă de bună purtare. **Attestation de prise en charge par l'expéditeur** atestare de luare în sarcină de către expeditor (*de preluare spre încărcare*). **En foi de quoi j'ai signé la présente attestation** drept pentru care am semnat prezenta mărturie.
attesté, e *adj.* atestat, cunoscut.

attester *vt.* a atesta, a certifica, a garanta. **Le fait est attesté par tous les témoins** fapta / faptul este atestat de toți martorii. **J'atteste la vérité** certific adevărul.
attitude *f.* atitudine. **Attitude devant le risque** atitudine în fața riscului.
attorney *m.* (*Anglia*) procuror / avocat însărcinat cu procedura. (*SUA*) om al legii, persoană asimilată avocatului, notarului. **Attorney général** procuror general (*rang corespunzător celui de ministru de justiție din Franța*).
attributaire *s.* persoană căreia i se atribuie bunuri, drepturi.
attribution *f.* atribuire. (*Pl.*) atribuții, sarcini, împuterniciri (*date titularului unei funcții, unui organ sau serviciu*). **Attribution préférentielle** atribuire preferențială. **Attribution d'une part, d'un lot à un cohéritier** atribuire a unei părți, a unui lot unui comoștenitor. **Attribution de juridiction** atribuire de jurisdicție.
atypique *adj.* atipic. **Emploi atypique** serviciu / post atipic. **Offre atypique** ofertă atipică.
aubain *m.* venetic, alogen. (*Feud.*) persoană care nu s-a născut pe domeniile seniorului și, prin urmare, lipsit de unele drepturi.
aubaine *f.* noroc, profit nesperat. (*Arh.*) **Droit d'aubaine** drept în virtutea căruia seniorul lua bunurile lăsate de un străin mort nenaturalizat.
au-dessous *adv.* sub, dedesubt. **Opération au-dessous de la ligne** operațiuni sub linie (*vizează deficitul balanței de plăți externe și bugetului de Stat; cheltuielile de gestiune cu publicitatea în mijloacele mass-media*).
au-dessus *adv.* deasupra, peste. **Opérations au-dessus de la ligne** operațiuni deasupra liniei (*vizează excedentul balanței de plăți externe și bugetului de Stat; cheltuielile de gestiune în afara publicității*).
audience *f.* audiență, audiere, ședință la tribunal. **Audience ordinaire, publique, solennelle** audiență / ședință ordinară, publică, solemnă. **Audience foraine** ședință în deplasare (*care se ține în alt ținut decît cel în care se află sediul jurisdicției*). **Audience à huis clos** ședință / audiere cu ușile închise. **Audience de la Chambre** audierea Camerei. **Ouvrir, lever, reprendre, suspendre, tenir l'audience** a deschide, a ridica, a relua, a suspenda, a ține ședința.
audiencier *adj.* **Huissier audiencier** aprod însărcinat cu audierea.
audit *m.* audit.
auditeur, trice *s.* auditor, debutant, practicant. **Auditeur à la Cour de cassation** auditor la Curtea de casație (*magistrat cu atribuții administrative: documentare, lucrări de ajutorare în luarea deciziilor*). **Auditeur au Conseil d'Etat, à la Cour des comptes** debutant în Consiliul de Stat, la Curtea de Conturi. **Auditeur de justice** auditor de justiție (*elev de la Școala națională de magistratură, recrutat prin concurs și care la terminarea studiilor este numit magistrat*).
audition *f.* audiere, audiență, audiție. **Audition des parties, des témoins, des tiers** audierea părților, martorilor, terților. **Livre d'audition** registru de audiențe / (*pentru artiști*) de audiții. **Procéder à l'audition** a proceda la audiere. **Procès-verbal d'audition** proces-verbal de audiere.
auditorat *m.* auditoriat. Perioada, funcția de auditor la Consiliul de Stat, la Curtea de Conturi. **Se préparer à l'auditorat** a se pregăti pentru auditoriat / pentru funcția de auditor.

aulique *adj.* aulic. (*Arh.*) **Conseil aulique** Consiliu aulic (*Tribunal la curtea Germaniei, consiliul unui prinț – în cîteva state germane*).
aumône *f.* binefacere, dar, pomană.
aumônerie *f.* birou al unui preot de instituție. Funcția celui ce se ocupă cu primirea darurilor, a actelor de binefacere, a darurilor într-o parohie.
aumônier *m.* preot de instituție. Persoană care se ocupă cu primirea donațiilor, actelor de binefacere. **Aumônier d'une prison, d'un régiment** preotul unei închisori, unui regiment. **Grand aumônier de France** marele preot al Curții regale / al Franței.
austérité *f.* austeritate. **Politique d'austérité** politică de austeritate.
autarcie *f.* autarhie. **Politique d'autarcie** politică de autarhie.
autarcique *adj.* autarhic. **Politique autarcique** politică autarhică.
auteur *m.* autor. Persoană față de care există un drept, o obligație.
authenticité *f.* autenticitate. **Authenticité d'un acte notarié, d'un acte public** autenticitatea unui act notaria(t)(l), unui act public. **Contester, nier l'authenticité d'un acte** a contesta, a nega autenticitatea unui act.
authentification *f.* autentificare.
authentifier *vt.* a autentifica, a certifica, a legaliza.
authentique *adj.* autentic, veritabil incontestabil, veridic. **Acte authentique** act autentic. **Copie, testament authentique** copie, testament autentic.
authentiquement *adv.* în mod autentic.
authentiquer *vt.* (*arh.*) a autentifica.
auto-accusation *f.* autoacuzare.
autocentré, e *adj.* autocentrat. **Développement autocentré** dezvoltare autocentrată / bazată pe resurse interne / proprii.
autocéphale *adj.* autocefal.
autoconsommation *f.* autoconsum.
autocrate *m.* autocrat, despot, tiran.
autocratie *f.* autocrație, despotism, tiranie.
autocratique *adv.* autocratic, dictatorial.
autodéfense *f.* autoapărare.
autodétermination *f.* autodeterminare.
autofinancement *m.* autofinanțare. **Capacité d'autofinancement** capacitate de autofinanțare. **Taux d'autofinancement** indice / rată de autofinanțare / de finanțare internă.
autofinancer (s') *vr.* a se autofinanța. **Entreprise qui s'autofinance** întreprindere care se autofinanțează.
autogéré, e *adj.* autoadministrat. **Usine autogérée** uzină autoadministrată / care se administrează singură.
autogestion *f.* autogestiune.
autogestionnaire *adj.* autogestionar, care se gestionează singur.
auto-imposition *f.* autoimpozitare.
automation / automatisation *f.* automatizare.
automatiser *vt.* a automatiza.
automatisme *m.* automatism.

autonome *adj.* autonom.
autonomie *f.* autonomie, independență. **Autonomie administrative, économique, financière** autonomie administrativă, economică, financiară. **Autonomie communale** autonomie comunală. **Autonomie collective** autonomie colectivă. **Principe de l'autonomie de la volonté** principiul autonomiei voinței. **Réclamer autonomie** a cere autonomie.
autonomisation *f.* autonomizare, dobîndire a autonomiei.
autonomiste *adj., s.* autonomist.
autoproduction *f.* autoproducție. Producere de bunuri pentru sine.
autoréglage *m.* autoreglaj, autoreglare.
autorisation *f.* autorizare, autorizație. **Autorisation de programmes** autorizare de programe. **Autorisation de transferts (préalables)** autorizare / autorizație de transferuri (prealabile). **Demander, obtenir une autorisation** a cere, a obține o autorizare / autorizație.
autorisé, e *adj.* autorizat.
autoriser *vt.* a autoriza, a acredita, a abilita.
autoritaire *adj.* autoritar, ferm, dictatorial. **Régime autoritaire** regim autoritar.
autoritarisme *m.* autoritarism.
autorité *f.* autoritate. Organul puterii. **Autorité administrative, fiscale, judiciaire, législative, militaire** autoritate administrativă, fiscală, judiciară, legislativă, militară. **Autorité absolue, relative** autoritate absolută / despotică, relativă. **Autorité parentale** autoritate parentală / părintească. **Autorité paternelle** autoritate paternală / paternă. **Autorité établie, illégale, légitime, usurpée** autoritate stabilită, ilegală, legitimă, uzurpată. **Autorités monétaires** autorități monetare. **Autorité de justice** autoritate de justiție / judecătorească. **Autorité de la loi** autoritatea legii. **Autorité de la chose jugée** autoritatea lucrului judecat. **Autorité du tuteur sur le mineur** autoritatea tutorelui asupra minorului. **L'autorité suprême** autoritatea supremă. **L'autorité du chef de l'Etat** autoritatea șefului de Stat. **Les autorités (civiles, publiques)** autoritățile (civile, publice). **Décision par autorité de justice** hotărîre prin autoritate judecătorească.
autoroute *f.* autostradă. **Autoroutes de l'information** autostrăzile informației.
auto-stoppeur / autostoppeur *m.* autostopist (*individ care își ascunde preferințele și mijloacele pentru a profita de bunurile colective fără a plăti, în măsura posibilităților sale, costurile acestora*). (*Sin.:* ***cavalier libre, passager clandestin***).
auxiliaire *m.* auxiliar. **Auxiliaires de justice** personal auxiliar din justiție (*avocați, administratori judiciari, mandatari judiciari etc.*).
aval *m.* aval, garanție. **Le donneur d'aval** avalistul. **Donner son aval à une traite** a avaliza o cambie. **Par aval** prin / pe bază de aval. **Bon pour aval** bun pentru aval.
avaliser *vt.* a avaliza, a chezăși, a gira.
avaliseur / avaliste *adj., m.* avalist, chezaș / girant.
a-valoir *m. invar.* acont, arvună.

avance *f.* avans, plată anticipată. (*Pl.*) credite, avans de cheltuieli anuale. **Avance forfaitaire** avans forfetar. **Avances permanentes** avansuri permanente. **Avances provisoires** avansuri provizorii. **Avance au Trésor** avans din / la Tezaur. **Avance de fonds** avans(are) de fonduri. **Avances sur garanties** avansuri pe bază de garanții. **Paiement d'avance** plată în avans.
avancement *m.* avans. **Avancement d'hoirie** avans luat dintr-o donație făcută unui moștenitor prezumtiv.
avant *prep.* înainte. **Avant-contrat** precontract. **Jugement avant-dire-droit, avant faire droit** hotărîre provizorie dată înainte de a spune / de a face dreptate (*luată în cursul judecării*).
avantage *m.* avantaj. **Avantage acquis** avantaj cîștigat (*clauză într-o convenție colectivă*). **Avantage collectif** avantaj colectiv. **Avantage matrimonial** avantaj matrimonial. **Avantages annexes** avantaje anexe. **Avantages commerciaux multilatéraux** avantaje comerciale multilaterale. **Avantages comparés** avantaje comparate. **Avantages compétitifs** avantaje competitive. **Avantages contributifs, non contributifs** avantaje contributive, necontributive (*date în contrapartidă la cotizație, date fără contrapartidă de cotizare*). **Avantage en nature** avantaj în natură (*bunuri în natură acordate salariaților*). **Avantage préciputaire** avantaj preciputar. **Théorie des avantages absolus, relatifs** teoria avantajelor absolute, relative. **Loi des avantages comparés** legea avantajelor comparate.
avantager *vt.* a avantaja. **Avantager un héritier** a avantaja un moștenitor.
avarie *f.* avarie, deteriorare. **Avarie commune, grosse, particulière** avarie comună, mare, particulară / aparte. **Commissaire d'avaries** comisar / funcționar care constată avariile.
avenant *m.* act adițional. **Avenant documentaire** act adițional documentar. **Avenant de banque** act adițional / declarație semnată de bancă.
avenir *m.* invitație de prezentare la audiere. Viitor.
avenu, e *adj.* avenit. **Déclaration considérée comme nulle et non avenue** declarație considerată drept nulă și neavenită.
aversion *f.* aversiune. **Aversion absolue, partielle, relative** aversiune absolută, parțială, relativă. **Aversion au risque** aversiune la / față de risc.
avertir *vt.* a avertiza.
avertissement *m.* avertisment, preaviz.
avertisseur, euse *adj., m.* avertizor.
aveu *m.* mărturie / mărturisire, declarație, recunoaștere. (*Arh.*) declarație scrisă care constata angajamentul vasalului față de stăpînul său ca urmare a încredințării unui fief. **Aveu judiciaire, extrajudiciaire** mărturie judiciară, extrajudiciară. **Indivisibilité de l'aveu** indivizibilitatea mărturisirii. **De l'aveu de** după mărturia / după spusele.
avis *m.* aviz, părere, avizare. **Avis consultatif** aviz consultativ. **Avis à tiers-détenteur** avizare a terțului detentor / deținător. **Avis d'imposition** aviz de impozitare. **Avis de mise en recouvrement** aviz de punere la încasare.
avocaillon *m.* (*Fam. și peior.*) avocățel, un amărît de avocat.
avocasserie *f.* tertip avocătesc, șicană, învîrteală avocățească.

avocassier, ière *adj.* avocățesc. **La gent avocassière** tagma avocățească.

avocat, e *s.* avocat. **Avocat-conseil** avocat consultant. **Avocat général** avocat general. **Avocat plaidant** avocat pledant. **Avocat salarié** avocat salariat. **Avocat aux conseils** avocat la consilii (*de Stat* și la *Curtea de conturi*). **Commetre un avocat d'office** a da / a numi un avocat din oficiu, asistență juridică. **Consulter un avocat** a consulta un avocat. **Le cabinet de l'avocat** cabinetul avocatului.

avoir *vt., m.* a avea. Avere, bun. Dovadă din care reiese ce i s-a dat unei persoane de către o alta / chitanță de primire a unui document. **Avoirs défectifs** bunuri irecuperabile. **Avoirs étrangers réfugiés** scurgere de capital în străinătate. **Avoirs extérieurs** capital extern / rezerve în valută. **Avoir fiscal** bun / credit fiscal (*egal cu 50% din dividendele plătite și acordat persoanelor care nu au rezidența în Franța*). **Se faire faire un avoir** a cere eliberarea unei chitanțe din care să reiasă cele datorate.

avortement *m.* avort, avortare.

avouable *adj.* avuabil. Care poate fi mărturisit.

avoué *m.* adjunct de avocat. **Avoué colicitant, plaidant** avocat adjunct colicitant (*însărcinat cu reprezentarea la o licitație*), pledant. **Avoué d'office** avocat adjunct din oficiu.

avouer *vt.* a mărturisi, a recunoaşte. **Avouer un péché, un crime** a mărturisi un păcat, o crimă.

avulsion *f.* avulsiune.

axiome *m.* axiomă. **Axiome d'équivalence ricardienne** axioma echivalenței ricardiene. **Axiome des préférences révélées** axioma preferințelor revelate. **Axiome des préférences du consommateur** axioma preferințelor consumatorului.

ayant cause *m.* avînd-cauză, succesor. Persoană care deține / a căpătat / a cumpărat de la altcineva (*autor*) un drept sau o obligație. **Ayant cause universel** avînd cauză universal. **Ayant cause à titre particulier, à titre universel** avînd cauză cu titlu particular, cu titlu universal. **L'héritier est l'ayant cause de celui dont il hérite** moștenitorul este deținătorul dreptului căpătat de la cel pe care îl moștenește. **Le donataire est l'ayant cause du donateur** donatarul este beneficiarul de drept al donatorului. **Le légataire est l'ayant cause du testateur** legatarul este deținătorul dreptului căpătat de la testator. **L'acheteur est l'ayant cause du vendeur** cumpărătorul este deținătorul dreptului căpătat de la vînzător.

ayant droit *m.* avînd drept / îndreptățit. Persoana căreia calitatea sau titlul îi dă dreptul să exercite o acțiune sau să ia parte la un act juridic. **Les ayant droit à une prestation** îndreptățiții la o remunerație / la o prestație.

B

baccalauréat *m.* bacalaureat. **Baccalauréat en droit** bacalaureat în drept. (*Canada*) **Baccalauréat ès arts, ès sciences** bacalaureat în arte, în științe. (*Québec*) Diplomă (*pentru ciclul I, la unele universități, dînd acces la ciclul al II-lea sau maîtrise*).

bachelier, ière *s.* bacalaureat (*absolvent de liceu cu diplomă*). Persoană care după trei ani de studiu al dreptului canonic a susținut o teză.

bagnard *m.* puşcăriaş, ocnaş.

bagne *m.* puşcărie, ocnă.

bail (*pl.*: **baux**) *m.* contract de închiriere / de arendare. **Bail écrit, verbal** contract scris, verbal. **Bail emphythéotique** contract emfiteotic / embatic (*pe un termen între 18 și 99 de ani și care conferă deținătorului drepturi reale*). **Bail financier** contract financiar. **Bail pastoral** contract pastoral / de păşunat. **Bail à cheptel** contract de creştere / îngrăşare a şeptelului. **Bail à colonat / colonage paritaire (métayage)** contract de arendare a unui teren agricol în sistem paritar. **Bail à complant** contract de luare în arendă a unui teren viticol (*arendaşul se angajează să planteze vie sau să o exploateze pe cea existentă*). **Bail à construction** contract de construire. **Bail à domaine congéable** contract vizînd un domeniu pe care persoana poate să-l folosească după cuviință (*se practică în zona rurală prin care i se atribuie săteanului proprietatea construcțiilor și plantațiilor pe care le-a efectuat*). **Bail à effet de levier** contract cu efect de levier. **Bail à ferme** contract de arendare a unei ferme. **Bail à long terme** contract pe termen lung. **Bail à loyer** contract de închiriere (*a unei locuințe*). **Bail à nourriture** contract de întreținere a unei persoane pe toată durata vieții contra unei remunerări. **Bail à réhabilitation** contract de refacere / reabilitare a unor imobile de locuit. **Bail d'exploitation** contract de exploatare. **Bail d'un fonds de commerce** (*bail commercial*) contract de închiriere a unui fond de comerț (*contract comercial*). **Bail d'une maison** contract de închiriere a unei case. **Donner, prendre à bail** a da, a lua cu contract (*de arendare, de închiriere*). **Terme, expiration d'un bail** termen, expirarea unui contract. **Il y a un / cela fait un bail** cu mult timp în urmă, demult.

bailleur, eresse *s.* persoană care dă cu chirie, care dă în arendă. **Bailleur de fonds** comanditar.

bailli *m.* (*arh.*) persoană care făcea dreptate în numele seniorului sau regelui. Senești.

bailliage *m.* circumscripție, jurisdicție, instanță judecătorească feudală.

baisse *f.* scădere, diminuare, reducere, coborîre. **Baisse de la monnaie nationale** scăderea monedei naționale. **Baisse de la fiscalité** scăderea fiscalității. **La baisse des actions** scăderea acțiunilor (*la bursă*). **Jouer à la baisse** a specula. **Les cours, les prix sont en baisse** cursurile, prețurile sînt în scădere. **Loi de la baisse tendencielle du taux de profit** legea scăderii tendențiale a ratei profitului.

baissier / bear *m.* speculator (*în domeniul valorilor mobiliare, mărfurilor*).

bakchich *m.* bacșiș.

balance *f.* balanță. **Balance commerciale** (***invisible, visible; défavorable, favorable***) balanță comercială (*invizibilă, vizibilă; defavorabilă, favorabilă*). **Balance financière** balanță financiară. **Balances financières** (***dollars, sterling***) balanțe financiare (*sume în dolari, lire sterline provenite de la persoane nerezidente în țara respectivă; pot fi bănci sau clienții acestor bănci*). **Balance globale** balanță globală. **Balance matérielle / matières** balanță materială / materii. **Balance de base** balanță de bază. **La balance de l'actif et du passif d'un compte** balanța activului și pasivului unui cont. **Balance de (la) main d'oeuvre / de travail / balance-travail** balanță a mîinii de lucru / balanța activității / balanță-activitate. **Balance du commerce** balanța comerțului. **Balance des mouvements monétaires** balanța mișcărilor monetare / de devize. **Balance générale / de mouvements non monétaires / des règlements officiels** balanță generală / a mișcărilor nemonetare / a reglărilor oficiale. **Balance des capitaux à long, à court terme** balanța capitalurilor pe termen lung, pe termen scurt. **Balance des comptes** balanța conturilor. **Balance des investissements** balanța investițiilor. **Balance des invisibles** balanța invizibilelor. **Balance des liquidités** balanța lichidităților. **Balance des opérations courantes** balanța operațiunilor curente. **Balance des opérations en capital** balanța operațiunilor / mișcărilor de capital. **Balance des paiements (courants)** balanța plăților (curente) (*externe*). **Balance des services, des transferts** balanța serviciilor, transferurilor. **Balance en excédent** balanță în excedent. **La balance des forces, des pouvoirs** balanța forțelor, puterilor. **Balance qui se solde par un excédent** balanță care se soldează printr-un excedent. **Faire pencher la balance** a face să se încline balanța (*a favoriza pe cineva / o parte*). **Méthode des balances** metoda balanțelor. **Mettre en balance** a pune în balanță / a cîntări.

ballottage *m.* balotaj. **Scrutin de ballottage** scrutin de balotaj / nou tur de scrutin.

balte *adj., s.* baltic. **Les pays baltes** țările baltice.

ban *m.* (*arh.*) proclamație. Anunț de căsătorie. Hotărîre locală care stabilește anumite lucrări agricole. (*Arh.*) Guvernator în unele provincii (*Croația, Oltenia*). (*Feud.*) hotărîre dată de suzeran pentru convocarea vasalilor, corpul nobiliar convocat. **Ban de vendange, de moisson** hotărîre privind culesul viilor, recoltatul. **Le ban et l'arrière-ban** toată lumea / de la vlădică pînă la opincă. **Etre en rupture de ban** a nu mai avea nici o obligație / a nu mai fi constrîns. **Mettre à ban qqch.** a pune un lucru sub interdicție. **Mettre au ban** a exila. **Mettre un prince au ban de l'empire** (*în vechea constituție germanică*) a declara un prinț decăzut din drepturile și privilegiile sale.

banalisation *f.* banalizare.

bananier, ière *adj.* bananier. **République bananière** republică bananieră / slab dezvoltată.

banc *m.* bancă (*lungă*). **Le banc des ministres à l'Assemblée nationale** banca miniștrilor în Adunarea națională. **Le banc des avocats, des accusés** banca avocaților, acuzaților.

bancable / banquable *adj.* bancabil, care îndeplinește condițiile de a fi scontat la bancă, de a implanta o bancă. **Place bancable** loc bancabil (*oraș care are cel puțin un sediu permanent de bancă*).

bancaire *adj.* bancar, care aparține băncii / are legătură cu banca (*instituția*). **Chèque bancaire** cec bancar. **Institution bancaire** instituție bancară. **Législation bancaire** legislație bancară. **Loi bancaire** lege bancară. **Opérations bancaires** operațiuni bancare. **Organisation bancaire** organizare bancară. **Structure bancaire** structură bancară. **Système bancaire** sistem bancar. **Virement bancaire** virament bancar.

bancarisation *f.* bancarizare (*gradul de folosire a băncilor de către populație*). **Multi-bancarisation** multi-bancarizare (*posedarea mai multor conturi în diverse bănci*). **Indice de bancarisation** indice de bancarizare.

bancor *m.* monedă internațională preconizată de J.-M. Keynes.

bande *f.* bandă, trupă, clan, clică. **Bande armée, organisée, rebelle** bandă (în)armată, organizată, rebelă.

bandit *m.* bandit, răufăcător.

banditisme *m.* banditism. **Acte de banditisme** act de banditisme.

bank-note *s.* bancnotă (*în țările anglo-saxone*).

banlieue *f.* zonă de margine (*la un oraș mare*), mahala.

banlieusard, e *s.* locuitor de la marginea orașului.

banneret *m.* (*feud.*) senior care putea să adune sub steag pe vasalii săi.

banni *adj.* proscris, exilat, alungat din țară.

bannière *f.* (*feud.*) drapel, emblema seniorului în război.

bannir *vt.* a alunga, a exila, a exclude, a proscrie.

bannissement *m.* alungare, proscriere, exilare. **Bannissement à temps, à vie** exilare pe o perioadă de timp, pe viață.

banque *f.* bancă (*instituția*). **Banque centrale, fédérale** bancă centrală, federală. **Banque émettrice** bancă emitentă. **Banque hypotécaire** bancă ipotecară. **Banque inscrite, non inscrite** bancă înscrisă / înregistrată, neînscrisă / neînregistrată. **Banque mixte** bancă mixtă. **Banque multinationale** bancă multinațională / universală. **Banque off-shore / hors-lieu** bancă off-shore / exterioară (*granițelor țării*). **Banque populaire** bancă populară. **Banque présentatrice** bancă prezentatoare. **Banque spécialisée** bancă specializată. **Banques familiales** bănci familiale / de familie. **Banque à statut spécial** bancă cu statut special. **Banque d'Etat, privée** bancă de Stat, privată. **Banque d'affaires / Haute Banque** bancă de afaceri (*bancă având un puternic caracter confesional*). **Banque de compensation** bancă de compensare / de clearing. **Banque de dépôt et d'escompte** bancă de depunere și de scont / comercială. **Banque de crédit** (***à court, à moyen, à long terme***) bancă de credit (*pe termen scurt, mediu, lung*). **Banque d'émission / nationale** bancă de emisiune /

națională. **Banque de prêts hypotécaires** bancă de împrumuturi ipotecare. **Banque de second rang** bancă de rangul doi / secund. **Banque de données, de données juridiques** bancă de date, de date juridice. **Banque de France, de Roumanie** Banca Franței, României. **Banque Centrale Européenne (BCE)** Banca Centrală Europeană. **Banque Européenne d'Investissement (BEI)** Banca Europeană de Investiții. **Banque Internationale d'Investissement (BII)** Banca Internațională pentru Investiții. **Banque Interaméricaine de Développement (BID)** Banca Interamericană pentru Dezvoltare. **Banque Internationale de Coopération Economique (BICE)** Banca Internațională pentru Cooperare Economică. **Banque Française du Commerce Extérieur (BFCE)** Banca Franceză de Comerț Exterior. **Banque Européenne de Reconstruction et de Développement (BERD)** Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare. **Banque Internationale pour la Reconstruction et le Développement (BIRD)** Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare. **Banque Mondiale** Banca Mondială. **Banque de Règlements Internationaux (BRI)** Banca Reglementărilor Internaționale. **Banque de Développement Asiatique (BDA)** Banca pentru Dezvoltare Asiatică. **Banque des Etats d'Afrique Centrale (BEAC)** Banca Statelor din Africa Centrală. **Banque Centrale des Etats de l'Afrique de l'Ouest (BCEAO)** Banca Centrală a Statelor din Africa de Vest. **Banque Centrale des Etats de l'Afrique Equatoriale et du Cameroun (BCEAEC)** Banca Centrală a Statelor din Africa Ecuatorială și Camerun. **Banque Africaine de Développement (BAD)** Banca Africană pentru Dezvoltare. **Avoir un compte en banque** a avea un cont în bancă. **Billet, chèque de banque** bilet, cec de bancă. **Les caisses, les guichets de la banque** casele, ghișeele băncii. **Employé de banque** funcționar de bancă. **Opérations de banque** operațiuni bancare. **Virement en banque** virament în bancă.

banqueroute *f.* bancrută, faliment (*însoțit de acte delictuale*), crach. **Banqueroute d'Etat** bancrută de Stat (*imposibilitate, din partea statului, de a-și plăti datoriile, încălcîndu-și angajamentele*). **Banqueroute frauduleuse** bancrută frauduloasă. **Faire banqueroute** a da faliment (*printr-un act delictual*).

banqueroutier, ière *s.* persoană care produce bancruta.

banquier *m.* bancher, finanțist. **Banquier cambiste** bancher cambist (*care face operațiuni de schimb*). **Banquier donneur d'ordre** bancher dătător de ordin. **Banquier payeur** bancher plătitor.

baptistaire *m., adj.* baptisteriu, referitor la botez. **Registre baptistaire** registru de botez. **Extrait baptistaire** extras de act de botez. **Le baptistaire** actul de botez / scăldătoare.

baraterie *f.* greșeală, fraudă, înșelăciune (*comisă de căpitanul, proprietarul sau patronul navei în timpul exercitării funcției*).

barème *m.* barem. **Barèmes fiscaux** bareme fiscale.

baril *m.* baril.

baromètre *m.* barometru. **Baromètre d'indices annonciateurs** barometrul indicilor (pre)vestitori. **Baromètres de conjoncture** barometre de conjunctură. **Méthode des baromètres** metoda barometrelor.

baron, ne *s.* baron, cap. **Les barons de l'industrie** baronii / magnații industriei. **Les barons de la presse** baronii / magnații presei.

baronnie *f.* circumscripția și domeniul unui baron.

barre *f.* bară. **Etre à la barre** a conduce, a dirija, a pleda. **La barre du tribunal** bara tribunalului.

barreau *m.* barou. **L'éloquence du barreau** elocința baroului / avocaților din barou. **Etre inscrit au barreau** a fi înscris în barou.

barrière *f.* barieră. **Barrières tarifaires et non tarifaires** bariere tarifare și netarifare. **Barrière à l'entrée, à la sortie** barieră (*economică*) la intrare, la ieșire. **Les barrières douanières, sociales** barierele vamale, sociale.

bas, basse *adj., m.* jos. **Les Pays-Bas** Țările de Jos. **A bas prix** cu preț mic. (*Anglia*) **Chambre basse** Camera Comunelor / inferioară. **A bas *X*** Jos *X* !

base *f.* bază, fundament. Moneda (de) bancă centrală. Masa muncitorilor luată ca forță socio-politică. **Base économique, fiscale, monétaire** bază economică, fiscală, monetară. **Base mensuelle de calcul** bază lunară de calcul. **Base d'imposition** bază de impozitare. **Base de données** bază de date. **Salaire de base** salariu de bază. **Un militant de base** un militant de bază / de la bază.

bas-fond *m.* (*pl.*) **Les bas-fonds** pătură socială formată din oameni decăzuți, aflați în mizerie / scursura societății.

basoche *f.* (*arh.*) gruparea ucenicilor în ale avocaturii, notariatului, depinzînd de curtea de justiție. (*Prin extensie*) oamenii din justiție.

bassin *m.* bazin, zonă. **Bassin d'emploi** bazin / teritoriu geografic în care persoanele își găsesc de lucru fără a-și schimba domiciliul.

bâtard *m.* bastard. **Enfant bâtard** copil bastard / ilegitim / natural. **Légitimer un bâtard** a legitima un bastard.

bateau *m.* vapor, navă.

batelage *m.* drept / salariu plătit pilotului care ghidează vapoarele în zonele dificile pe cursuri de apă. Serviciu de transport naval (*între nave sau între nave și țărm*). Plata luntrașului care face serviciul de traversare a unei ape.

batelier, ière *s.* pilot de vapoare. Transportator maritim, fluvial. Luntraș care transportă persoane peste o apă.

batellerie *f.* industria transportului naval. Totalitatea navelor.

bâti, e *adj.* construită, ridicată. **Propriété batie, non batie** proprietate pe care se află / nu se află o construcție.

bâtiment *m.* construcție, navă. **Entreprise, entrepreneur de bâtiment** întreprindere, antreprenor de construcții.

bâton *m.* baston. (*Fig.*) **Tour de bâton** tur de baghetă / scamatorie / profit secret.

bâtonnat *m.* funcția de avocat ales pentru a reprezenta interesele Ordinului avocaților. Durata acestei funcții.

bâtonnier *m.* avocat care îndeplinește (*timp de doi ani*) funcția de șef ales pentru a reprezenta interesele Ordinului avocaților.

béhaviourisme *m.* behaviorism (*psihologia comportamentului*).

belge *adj., m.* belgian.

belligérance *f.* beligeranță, stare de confruntare armată.

belligérant, e *adj., s.* beligerant, combatant. **Belligérants et non-belligérants** combatanți și necombatanți. **Puissances belligérantes** puteri beligerante.

bénéfice *m.* beneficiu, favoare, privilegiu. **Bénéfice brut, net** beneficiu brut, net. **Bénéfices distribués, non-distribués** beneficii repartizate, nerepartizate. **Bénéfice exorbitant, normal, anormal** beneficiu exorbitant, normal, anormal. **Bénéfice minimum** beneficiu minim. **Bénéfice public, social** beneficiu public, social. **Bénéfices commerciaux, de caractère non commercial, industriels, de caractère non industriel** beneficii comerciale, cu caracter necomercial, industriale, cu caracter neindustrial. **Bénéfice d'émolument** beneficiu de emolument. **Bénéfice d'exploitation** beneficiu de exploatare (*a afacerii*). **Bénéfice d'inventaire** beneficiu de inventar. **Bénéfice de discussion** beneficiu de discuțiune. **Bénéfice de division** beneficiu de diviziune. **Bénéfice de monopole** beneficiu de monopol. **Le bénéfice des circonstances atténuantes** beneficiul circumstanțelor atenuante. **Impôt sur les bénéfices** impozit pe beneficii. **Accepter une succession sous bénéfice d'inventaire** a accepta o succesiune sub beneficiu de inventar / sub rezerva verificării.

bénéficiaire *adj., s.* beneficiar. **Bénéficiaire d'une créance** beneficiar al unei creanțe, **Bénéficiaire d'un chèque, d'un crédit** beneficiar al unui cec, al unui credit. **La marge bénéficiaire du commerçant** marja beneficiară / de beneficiu a comerciantului.

bénéficier *vt., vi.* a beneficia. **Bénéficier de circonstances atténuantes, de non-lieu** a beneficia de circumstanțe atenuante, de hotărîrea de neurmărire.

besoin *m.* nevoie, necesitate. **Besoins collectifs, individuels** nevoi colective, individuale. **Besoins économiques, financiers** nevoi economice, financiare. **Besoins essentiels, primaires** nevoi esențiale, primare. **Besoins objectifs, subjectifs** beneficii obiective, subiective. **Besoins globaux, mondiaux** nevoi globale, mondiale. **Besoins partiels** nevoi parțiale. **Besoins sociaux** nevoi sociale. **Besoins de subsistance et de sécurité** nevoi de subzistență și de securitate (*alimentație, locuință, educație primară*). **Besoins de confort et de facilité** nevoi de confort și de facilități (*mașină, frigider etc.*). **Besoins de dépassement** nevoi de depășire (*cultură, viață spirituală, activitate creatoare etc.*). **Besoins de financement (du cycle d'exploitation)** nevoi de finanțare (a ciclului de exploatare). **Pourvoir aux besoins du ménage** a contribui la nevoile casei / familiei.

biais *m.* pieziș, oblic, ocol / ocolire. **Biais privés, publics** prin ocol făcut în domeniul privat, public.

bibliothécaire *m.* bibliotecar.

bibliothèque *f.* bibliotecă. **Bibliothèque municipale, nationale, universitaire** bibliotecă municipală / comunală, națională, universitară.

bicaméralisme / bicamérisme *m.* bicamerism / bicameralism. **Le bicaméralisme britannique** bicameralismul britanic.

biculturalisme *m.* biculturalism. **Le biculturalisme du Canada** biculturalismul Canadei.

bidonville *m.* bidonvil (*aglomerare urbană mărginașă cu locuințe improvizate din tot felul de resturi*).

bien *m.* bun, avere. **Biens cessibles, incessibles** bunuri care pot / care nu pot fi cedate. **Bien complémentaire** bun complementar. **Bien contingent** bun contingent. **Biens collectifs, collectivisés** bunuri colective, colectivizate. **Biens communaux** bunuri comunale. **Biens communs, propres, réservés** bunuri comune (*ale soților*), proprii / personale, rezervate. **Biens corporels, incorporels** bunuri corporale, necorporale / incorporale. **Bien divisible, indivisible** bun divizibil, nedivizibil. **Bien consomptible** bun consumptibil. **Bien direct, indirect** bun direct, indirect. **Biens dotaux** bunuri dotale. **Bien durable, non-durable, semi-durable** bun durabil, nedurabil, semi-durabil. **Bien économique** bun economic. **Bien entreposé** bun / marfă depozitată. **Bien final, intermédiaire** bun final, intermediar. **Bien fongible, non fongible** bun fungibil, nefungibil. **Bien frugifère** bun frugifer. **Bien immatériel, matériel** bun imaterial / nematerial, material. **Biens immeubles par nature, par destination / fictifs** bunuri imobile prin natura lor, prin destinație / fictive. **Bien individuel** bun individual. **Bien inférieur** bun inferior. **Biens insaisissables** bunuri insesizabile / neurmăribile. **Bien libre** bun liber / în cantitate nelimitată. **Biens marchands** bunuri marfare. **Biens meubles, immeubles** bunuri mobile, imobile. **Bien meubles par nature, par détermination de la loi** bunuri mobile prin natura lor, prin hotărîrea legii. **Bien mixte** bun mixt. **Biens nationaux** bunuri naționale. **Bien naturel** bun natural. **Bien normal** bun normal. **Biens paraphernaux** bunuri parafernale. **Biens présents et à venir** bunuri prezente și viitoare. **Biens primaires, secondaires** bunuri primare, secundare. **Bien principal** bun principal. **Biens privés, publics** bunuri private / particulare, publice. **Biens productifs** bunuri productive. **Bien produit** bun produs. **Bien représentatif** bun reprezentativ. **Bien reproductible** bun reproductibil (*obținut de forța de muncă*). **Biens successoraux** bunuri succesorale. **Bien tutélaire, sous tutelle** bun tutelar, sub tutelă. **Biens d'équipement** bunuri de echipament / fixe. **Biens d'investissement** bunuri de investiții. **Biens de consommation, de capital / de production** bunuri de consum, de capital / de producție / mijloace de producție. **Biens de famille** bunuri de familie. **Biens de luxe** bunuri de lux. **Biens de premier rang** bunuri de prim rang. **Disposer de ses biens** a dispune de bunurile sale.

bien-être *m.* bunăstare, confort. **Bien-être collectif** bunăstare colectivă. **Bien-être économique** bunăstare economică.

bien-fondé *m.* legitimitate, temeinicie, fundamentare. **Discuter, examiner, établir le bien-fondé d'une réclamation** a discuta, a examina, a stabili temeinicia unei reclamații.

bien-fonds *m.* bun imobil (*prin natura sa: teren și construcții*).

bien-jugé *m.* dreapta judecare.

bigame *adj., s.* bigam.

bigamie *f.* bigamie. **Etre condamné pour bigamie** a fi condamnat pentru bigamie.

bilan *m.* bilanț. **Bilan annuel** bilanț anual. **Bilan bancaire** bilanț bancar. **Bilan comptable** bilanț contabil. **Bilan consolidé** bilanț consolidat. **Bilan énergétique** bilanț energetic. **Bilan financier** bilanț financiar. **Bilan prévisionnel** bilan previzional. **Bilan social** bilanț social. **Bilan de compétence** bilanț de

competență. **Bilan de santé** bilanț de sănătate. **Bilan de l'investissement** bilanțul investiției. **Bilan de la main d'oeuvre** bilanțul mîinii / forței de lucru. **Dépôt de bilan** depunere de bilanț. **Déposer son bilan** a-și depune bilanțul / a da faliment. **Théorie du bilan** teoria bilanțului.

bilatéral, e, aux *adj.* bilateral.

bilatéralisme *m.* bilateralism.

billet *m.* bilet, bancnotă, chitanță de mînă, promisiune de plată. Bancnotă cu valoarea de 1000 de franci vechi. **Billet au porteur** bilet / titlu la purtător. **Billet à ordre** bilet la ordin. **Billet à ordre-relevé** bilet la ordin pe suport informatic. **Billet de banque** bilet de bancă / bancnotă. **Billet de fonds** bilet de fond (*bilet la ordin semnat de cumpărătorul unui fond de comerț pentru achitarea prețului plătibil la scadențe determinate*). **Billet de trésorerie** bilet / obligațiune de trezorerie. **Protester un billet** a protesta (*a refuza*) un bilet. **Rembourser un billet** a rambursa un bilet (*efect de comerț*). **Escompter, négocier, souscrire un billet** a sconta, a negocia, a subscrie un bilet.

billetterie *f.* bancomat.

billion *m.* (*arh.*) miliard. (*Arh.*) monedă (*cupru în / fără amestec cu argint*).

bimétalisme *m.* bimetalism (*sistem monetar bazat pe aur și argint*).

binational, e, aux *adj.* cu dublă naționalitate.

binominal, e *adj.* binominal. **Loi / distribution binominale** lege / distribuție binominală.

bioéthique *f.* bioetică.

bio-industrie *f.* bioindustrie.

biotope *m.* biotop. **Arrêté de biotope** hotărîre prefectorială privind crearea unor zone naturale de echilibru biologic.

biparti, e / bipartite *adj.* bipartit. **Accord, gouvernement bipartite** acord, guvern bipartit.

bipartisme *m.* bipartitism.

bipolarisation *m.* bipolarizare.

blackbouler *vt.* a pune în minoritate printr-un vot (*o bilă neagră*), a refuza o candidatură, un candidat.

blâmable *adj.* blamabil.

blâme *m.* blam.

blâmer *vt.* a blama.

blanchiment *m.* albire. **Blanchiment d'argent** spălare de bani murdari. **Blanchiment de capitaux illicites** spălare de capitaluri ilicite. **Blanchiment de fonds d'origine frauduleuse** spălare de fonduri de origine frauduloasă.

blanchir *vt.* a albi, a disculpa, a spăla bani murdari.

blanc-seing *m.* semnătură în alb.

blason *m.* blazon.

„bleus" budgétaires *m.* mape (*cu copertă albastră*) înmînate fiecărui minister, cuprinzînd creditele bugetare ce figurează în proiectul legii finanțelor.

bloc *m.* bloc, sala (*de la poliție*) cu celule pentru arestați. Bloc / pachet de titluri. **Bloc franc** bloc franc / liber (*unde schimburile se fac într-o singură monedă*). **Bloc opératoire** bloc operator (*în spital*). **Bloc monétaire** bloc monetar. **Bloc-or** bloc-aur. **Bloc d'habitations** bloc / grupare de locuințe. **Bloc de constitutionnalité** bloc / pachet de constituționalitate (*ansamblul dispozițiilor de care este legat Parlamentul în exercitarea puterii legislative*). **Bloc de contrôle** bloc de titluri / pachet de titluri de control emise de societate. **Système des blocs de compétence** sistemul blocurilor de competență (*sistem de rezolvare a problemelor privind repartizarea competențelor jurisdicționale între judiciar și administrativ*).

blocage *m.* blocaj, blocare. Procedură parlamentară prin care adunarea este constrînsă să accepte sau să refuze, în bloc, articolele unui proiect de lege. **Blocage économique-financier** blocaj economico-financiar. **Blocage des prix, des salaires** blocarea prețurilor, salariilor.

blocus *m.* blocadă.

bloquer *vt.* a bloca. **Bloquer un compte en banque** a bloca un cont în bancă. **Bloquer un crédit** a bloca un credit. **Bloquer les prix, les salaires** a bloca prețurile, salariile. **Vote bloqué** vot blocat.

boisseau *m.* baniță. (*Canada:* măsură de 8 galoane).

boisson *f.* băutură. **Boissons alcooliques** băuturi care îmbată. **Boissons alcoolisées** băuturi alcoolice. **Débit de boissons** debit de băuturi (*loc în care se vînd băuturi pentru acasă*). **Droit sur les boissons, sur la circulation des boissons** taxă pe băuturi, pe circulația băuturilor.

boîte *f.* cutie. **Boîte postale** cutie poștală.

bon *m.* bon, titlu de creanță. **Bon de caisse** bon de casă (*titlu de creanță nominativ, la purtător sau la ordin*). **Bon de capitalisation** bon de capitalizare (*emis de societățile de asigurare*). **Bon de délégation** delegație / formular de plecare în delegație. **Bon du Trésor** bon de tezaur / obligațiune publică. **Bons d'achat** bonuri de cumpărare (*date unui salariat ca plată și cu care poate cumpăra mărfuri dintr-un magazin aparținînd angajatorului*). **Bons offices** bune oficii (*interpunerea unui terț în rezolvarea unui diferend*). **Bon pour** bun pentru (*formulă, urmată de semnătură, scrisă pe un act pentru recunoașterea unei datorii*).

bon, ne *adj., adv.* bun. **Bon marché** ieftin. **Bonnes moeurs** bune moravuri. **Bonne foi** bună credință.

boni *m.* surplus. Excedent după efectuarea unei cheltuieli. **Boni de liquidation** surplus de lichidare (*apărut după lichidarea unei creanțe. Poate fi împărțit între asociați*).

bonification *f.* bonificație. **Bonification d'intérêt** bonificare de dobîndă (ajutor dat *și de Stat* prin preluarea plății unei părți din dobîndă către împrumutător).

bonifier *vt.* a da un bonus.

bon marché *adj. invar.* ieftin.

bonus-malus *m.* sistem de asigurare a automobilului unde mărimea cotizației este în raport cu indicele precedent de accidentare înregistrat.

bookmaker *m.* bookmaker. Persoana care strînge pariurile.

boom / boum *m.* boom, creștere bruscă a unor valori.

bordereau *m.* borderou. **Bordereau récapitulatif** borderou recapitulativ. **Bordereau d'achats, d'expédition** borderou de cumpărături, de expediere / de

expediție. **Bordereau de cession de créances professionnelles („bordereau Dailly")** borderou de cesionare de creanțe profesionale. **Bordereau de collocation** borderou de colocație (*titlu dat fiecărui creditor la încheierea unui proces pentru a putea fi plătit*). **Bordereau de vente** borderou de vînzare.

bornage *m.* delimitare, hătuire, grănițuire. **Pierre de bornage** piatră de grănițuire / de hotar.

borne *f.* bornă, piatră (*de hotar*). **Borne kilométrique, hectométrique** bornă kilometrică, hectometrică. **Borne témoin** piatră martor. **Les bornes d'un Etat** frontierele unui Stat. **Planter, poser une borne** a planta, a pune o bornă / o piatră de hotar.

boulier / boulier compteur *m.* numărătoare (*obiect*), abac.

bourgeoisie *f.* burghezie.

bourse *f.* bursă. **Bourse d'enseignement, d'études** bursă de învățămînt, de studii. **Bourse de valeurs** Bursă de valori. **Bourse de commerce, de marchandises** Bursă de comerț, de mărfuri. **Bourse de l'emploi** bursa posturilor / locurilor de muncă. **Bourse du travail** Bursa muncii (*localul, pus la dispoziția sindicatelor, unde se făcea plasarea celor care căutau de lucru*). **Bourse des valeurs mobilières** bursa valorilor mobiliare. **Bourse des changes, de devises** bursă de schimburi valutare, de devize. **Bourses internationales** burse internaționale. **Bourse Nationale du Travail** Bursa națională a muncii. **Bourse de Bucarest, de Tokyo, de New York (NYSE)** Bursa din București, din Tokyo, din New York. **La Bourse a monté** Bursa a urcat. **Jouer à la Bourse** a juca la Bursă / a specula. **Cours de bourse** curs de bursă. **Cours d'ouverture, de clôture à la Bourse** curs de deschidere, de închidere la Bursă. **Chute de la Bourse** căderea Bursei. **Commission des opérations en bourse** comisia operărilor / operațiunilor efectuate la bursă. **Valeur cotée en Bourse** valoare cotată la Bursă.

boursicotage *m.* speculare (*măruntă*) la Bursă

boursicoter *v. intr.* a specula (*cu sume mici*) la Bursă.

boursicotier, ière / boursicoteur, euse *s.* persoană care speculează (*cu valori mici*) la Bursă.

boursier, ière *adj., s.* bursier. **Capitalisation, valeur boursière** capitalizare, valoare bursieră.

boutique *f.* butic, magazin mic, dugheană. Magazin de confecții al unui croitor renumit. **Boutique hors-taxes** magazin unde mărfurile sînt scutite de taxe / duty free / shop. **Boutique d'un artisan** dugheana unui meșteșugar. **Boutique de charcuterie** mic magazin de mezeluri. **Ouvrir, tenir boutique** a deschide, a ține un mic magazin.

boutiquier, ière *s.* proprietar al unui mic magazin.

boyard *m.* boier.

boycott *m.* boicot.

boycottage *m.* boicot, boicotare.

boycotter *vt.* a boicota.

boycotteur, euse *s.* persoană care boicotează.

braconnage *m.* braconaj.

braconner *v. intr.* a bracona.

braconnier *m.* braconier.

brader *vt.* a vinde la preț mic în tîrg. A lichida un stoc la un preț oricît de mic. A solda.

braderie *f.* tîrg de lichidare de stocuri. Vînzare la preț mic.

bradeur, euse *s.* vînzător care se debarasează de lucruri uzate sau lichidează un stoc la preț mic.

brain-trust *m.* echipă de experți care asistă conducerea unei întreprinderi.

branche *f.* ramură. **Branche clé** ramură cheie. **Branche d'activité** ramură de activitate. **Les branches de l'enseignement, de l'industrie** ramurile învățămîntului, industriei.

brevet *m.* brevet. **Brevet / acte en brevet** act legalizat prin notariat și al cărui original este înmînat părților. **Brevet d'invention** brevet de invenție. **Brevet de capacité en droit** brevet de capacitate vizînd cunoștințe de drept. **Brevet de noblesse** act / document de noblețe (*act, fără sigiliu, emis în numele regelui prin care se conferea o funcție, un beneficiu*).

brigade *f.* brigadă. **Brigade de geandarmerie** brigadă de jandarmerie.

brigadier *m.* brigadier (*grad, printre altele, în poliție*). **Brigadier-chef** brigadier șef.

brigand *m.* brigand, bandit, hoț, răufăcător, tîlhar, haiduc.

brigandage *m.* hoție. **Acte de brigandage** act de haiducie / de tîlhărie.

brocard *m.* adagiu juridic.

broker *m.* broker (*operator pe piața financiară anglo-saxonă*).

brutal, e, aux *adj., s.* brutal. **Un gardien brutal** un gardian / paznic brutal. **C'est un brutal** este o brută / un tip brutal.

brutalement *adv.* în mod brutal.

brutaliser *vt.* a brutaliza, a maltrata.

brutalité *f.* brutalitate.

budget *m.* buget. **Budget annexe** buget anexă. **Budget autonome** buget autonom. **Budget cyclique** buget ciclic. **Budget économique** buget economic. **Budget équilibré** buget echilibrat. **Budget exploratoire** buget exploratoriu. **Budget familial / de famille, social** buget familial / de familie, social. **Budget général, ordinaire, extraordinaire** buget general, ordinar, extraordinar. **Budget général consolidé** buget general consolidat. **Budget local, public** buget local, public. **Budget militaire, spécial** buget militar, special. **Budget-minimum** buget minim. **Budget provisoire, rectificatif** buget provizoiru, rectificativ. **Budget temps** buget (*de*) timp. **Budget-type** buget-tip. **Budget d'administration** buget de administrare. **Budget d'équipement** buget de echipament / de dotare cu mijloace de producție. **Budget d'exploitation, d'investissements** buget de exploatare, de investiții. **Budget d'une commune, d'un département** bugetul unei comune, unui departament / județ. **Budget de l'Etat** bugetul Statului. **Budget général de l'Etat** bugetul general al Statului. **Budget de la Guerre, de l'Education nationale** bugetul de război / Armatei, al Educației naționale. **Budget de fonctionnement** buget de funcționare. **Budget de production, de programme** buget de producție, de program. **Budget de report** buget de report. **Budget de trésorerie** buget de trezorerie. **Budget de ventes**

buget de vînzări. **Budget des prestations sociales agricoles** bugetul prestațiilor sociale agricole. **Budget en excédent, en déficit** buget în excedent, în deficit. **Discuter, dresser, équilibrer, exécuter, préparer, refuser, voter le budget** a discuta, a întocmi, a echilibra, a executa, a pregăti, a refuza, a vota bugetul. **Les articles, les chapitres, les postes du budget** articolele, capitolele, posturile / pozițiile bugetului.

budgétaire *adj.* bugetar. **Crédit budgétaire** credit bugetar. **Découvert budgétaire** descoperire / neacoperire bugetară. **Dépense budgétaire** cheltuială bugetară. **Exercice budgétaire** exercițiu bugetar. **Politique budgétaire** politică bugetară. **Prévision budgétaire** previziune bugetară. **Année* budgétaire.**

budgétisation *f.* înscrierea în buget. **Budgétisation des prestations sociales** bugetizarea / înscrierea în buget a prestațiilor sociale.

budgétiser / budgéter *vt.* a înscrie în buget.

budgétivore *adj., s.* bugetivor, care trăiește pe seama bugetului.

bullaire *m.* culegere de bule papale. Copistul acestor bule.

bulle *f.* bulă. Act, ordonanță a împăraților Germaniei. **Bulle spéculative** bulă speculativă. **Bulle d'excommunication** bulă de excomunicare. **Bulle d'indiction** bulă de convocare a unui conciliu.

bulletin *m.* buletin, fișă. **Bulletin blanc, nul** buletin alb, nul. **Bulletin d'état civil** buletin de stare civilă. **Bulletin de bagages** fișa de bagaje (*unde se înregistrează bagajele călătorilor*). **Bulletin de bourse** buletin de bursă. **Bulletin de naissance** buletin de naștere. **Bulletin de paie** fișa de plată (*fluturașul eliberat la salariu*). **Bulletin de santé** buletin de sănătate. **Bulletin de statistique** buletin statistic. **Bulletin de vote** buletin de vot. **Bulletin des lois (Journal officiel)** Buletinul legilor (Monitorul Oficial). **Avaler son bulletin de naissance** a muri.

bullionisme *m.* buionism, bară (*metal prețios considerat ca bară*). Curent comercial iberic. Nume dat unei părți a școlii comerciale engleze.

Bundesrat *m.* Bundesrat (*cameră a Parlamentului german formată din reprezentanții guvernelor landurilor*).

Bundestag *m.* Bundestag.

buraliste *s.* biroul de încasare a taxelor și impozitelor / biroul încasatorului. Funcționar la poștă care vinde efecte, face plăți. Comerciant care ține o tutungerie, vînzînd și lucruri mărunte: chibrituri, timbre. **Receveur buraliste** încasator buralist (*de la sediu*).

bureau *m.* birou, cabinet, oficiu. Casă de bilete. **Bureau administratif, commercial** biroul administrativ, comercial. **Bureau d'aide sociale** oficiu de ajutor social. **Bureaux d'un ministère** birourile unui minister. **Bureau politique d'un parti** biroul politic al unui partid. **Bureau de change, de vente** oficiu / casă de schimb valutar, de vînzare. **Bureau de conciliation, de jugement** birou de conciliere, de judecare (*în cadrul tribunalului care judecă litigiile dintre salariați și patronat*). **Bureau de placement** birou de plasament / de plasare (*a forței de muncă*). **Bureaux de poste** oficii de poștă. **Bureau de tabac** tutungerie. **Bureau de vote** birou de vot. **Bureau secondaire d'avocat** birou secundar de avocat (*care se poate afla în afara tribunalului sau baroului unde este înscris*). **Bureau de l'Assemblée nationale** biroul Adunării naționale. **Bureau de l'enregistrement** birou / oficiu de înregistrare / registratură. **Bureaux de la Mairie, de la Préfecture** birourile Primăriei, Prefecturii. **Bureau International du Travail (BIT)** Biroul Internațional al Muncii. **Bureau américain des normes** biroul american pentru norme / al standardului. **Le bureau d'un avocat** biroul unui avocat. **Les bureaux d'une société** birourile unei societăți. **Déposer un projet sur le bureau d'une Assemblée** a depune un proiect pe biroul / pe masa unei Adunări. **Représentation à bureaux fermés** reprezentație cu casa închisă. **La réunion du bureau aura lieu à 5 heures ce soir** adunarea biroului va avea loc în seara aceasta la orele 5.

bureaucrate *s.* birocrat.

bureaucratie *f.* birocrație.

bureaucratique *adv.* birocratic.

bureaucratisation *f.* birocratizare.

bureaucratiser *vt.* a birocratiza.

bureautique *f.* birotică.

burgrave *m.* (*arh.*) burgrav. Comandantul unui oraș sau al unei cetăți. Titlu nobiliar.

C

cabinet *m.* cabinet, birou, guvern. **Cabinet ministériel** cabinet ministerial. **Cabinet d'affaires** birou de afaceri. **Cabinet de coalition** cabinet / guvern de coaliție. **Cabinet de consultations** cabinet de consultații. **Cabinet du ministre** cabinetul ministrului. **Cabinet du directeur** biroul directorului. **Chef de cabinet** șef de cabinet.

cachet *m.* ștampilă, sigiliu, pecete. **Lettre de cachet** scrisoare / act de exilare / de trimitere la închisoare.

cachot *m.* celulă de pedeapsă (*în pușcărie*). **Etre aux cachots** a fi la carceră.

cacique *m.* șef (*la vechile popoare din America Centrală*). Persoană importantă (*în partid, administrație*).

cadastral, e, aux *adj.* cadastral. **Plan cadastral** plan cadastral. **Revenu cadastral** venit cadastral.

cadastre *m.* cadastru (*oficiu*). Registru cadastral. Taxă cadastrală.

cadastrer *vt.* a măsura și înscrie în registrul cadastral.

cadavéreux, euse *adj.* cadaveric. **Teint cadavéreux** ten / figură cadaverică.

cadavérique *adj.* cadaveric. **Lividité, pâleur, rigidité cadavérique** lividitate, paloare, rigiditate cadaverică.

cadavre *m.* cadavru.

cadi *m.* cadiu.

cadre *m.* cadru, funcționar superior.

caduc, uque *adj.* caduc, învechit. **Acte juridique caduc** act juridic caduc. **Legs caduc** legat(ă) caduc(ă). **Loi caduque** lege caducă.

caducité *f.* bătrînețe, decrepitudine, învechire, perimare. **Caducité d'une institution, d'un acte juridique** caducitatea / perimarea unei instituții, unui act juridic.

cagnote *f.* caniotă. Suma de bani a unei asociații. Rețeta unui spectacol.

cagoulard, e *s.* cagulard, activist de extremă dreaptă / profascist.

cagoule *f.* cagulă. Comitet secret de extremă dreaptă.

cahier *m.* caiet, memoriu. **Cahier des charges** caiet de sarcini. **Les cahiers d'une Assemblée** memoriul unei Adunări (*prezentat șefului statului cuprinzînd critici, doleanțe etc.*).

caïd *m.* caid, șef, persoană importantă. **Faire le, son caïd / jouer au caïd** a o face pe șeful.

caisse *f.* casă, fond. **Caisse noire** fonduri obscure (*provenite din practici necinstite și administrate pentru a crește resursele bugetare ale unui serviciu*). **Caisse d'amortissement de la dette sociale** casă de amortizare a datoriei sociale. **Caisse d'allocation familiales** casă de alocații familiale. **Caisse d'épargne**

mutuelle casă de economii mutuală. **Caisse d'épargne et de prévoyance** casă de economie și de prevedere. **Caisse d'épargne par actions** casă de economii pe acțiuni. **Caisse de compensation** casă de compensație. **Caisse de crédit, de retraite** casă de credit, de pensii. **Caisse de crédit municipal** casa de credit municipal (*acordat celor cu venituri modeste în urma amanetării unor bunuri, spre a scăpa de cămătari*). **Caisse de dépôts et de consignations** casă de depuneri și consemnațiuni (*a unor depozite judiciare, cauțiuni*). **Caisse de la Sécurité sociale** Casa Asigurărilor sociale. **Caisse Nationale d'Epargne** Casa Națională de Economii. **Crédit de caisse** credit de casă / în numerar. **Escompte de caisse** rabat de casă (*pentru plata în numerar*). **Faire la caisse** a face casa (*operațiuni de casă*). **Tenir la caisse** a ține casa (*casieria*). **Livre de caisse** registru de casă. **Bon* de caisse.**

caisserie *f.* casierie.

caissier, ière *s.* casier.

calcul *m.* calcul, socoteală. **Calcul économique** calcul economic. **Le calcul du chiffre d'affaires, des dépenses, du prix de revient** calculul cifrei de afaceri, cheltuielilor, prețului de cost. **Le calcul d'un bilan** calculul unui bilanț.

call *m.* call (*dreptul de a cumpăra titluri suport de pe piața opțiunilor*).

calculable *adj.* calculabil.

calculateur, trice *adj., s.* calculator (persoană), care face calculații. (*F.*) calculator (*obiect*) (de birou, de buzunar).

califat *m.* califat.

calif *m.* calif.

calomniateur, trice *s.* calomniator. **Propos calomniateurs** cuvinte calomniatoare.

calomnie *f.* calomnie.

calomnier *vt.* a calomnia.

calomnieusement *adv.* (*în mod*) calomnios.

calomnieux, euse *adj.* calomnios. **Ecrit calomnieux** înscris calomnios. **Dénonciation calomnieuse** denunț calomnios.

cambiaire *adj.* cambiar, referitor la cambie. **Recours cambiaire** recurs cambiar. **Opérations cambiaires** operațiuni cambiare / cambism (*băncile fac schimb valutar în folos propriu*).

cambial, e, aux *adj.* cambial. **Droit cambial** taxă de schimb.

cambisme *m.* cambism / operațiuni de schimb (*efectuate de bănci în folos propriu*).

cambiste *adj., m.* cambist. Agent de schimb. **Banquier cambiste** bancher cambist.

cambriolage *m.* cambriolaj, spargere, furt.

cambrioler *vt.* a fura, a da o spargere.

cambrioleur, euse *s.* spărgător, hoț.

caméral, e *adj.* (*ist.*) care se raportează la școala comercială germană și austriacă din sec. XVII-XVIII și privea administrarea cheltuielilor și veniturile Prințului. **Raisonnement caméral** raționament cameral (*care ține de finanțele publice*). **Science camérale** știința cameralã.

caméralisme *m.* (*ist.*) cameralism.

caméraliste *s.* (*ist.*) specialist în probleme economice. Funcționar administrativ.

camionnage *m.* activitate de transport cu camionul. Taxă de transport cu camionul.

campagne *f.* campanie. Ciclul unei activități cu caracter sezonier. **Campagne commerciale, électorale** campanie comercială, electorală. **Campagne de presse, de propagande** campanie de presă de propagandă. **Crédit de campagne** credit de campanie (*se acordă pentru exploatările agricole, fabricanților de jucării, celor din industria conservelor*).

canadien, ienne *adj., s.* canadian. **Un Canadien français** un canadian francez. **Le franco-canadien** limba franceză canadiană.

cancellation *f.* ștergere / tăietură manuscrisă, totală sau parțială, a unui act juridic.

candidat, e *s.* candidat. **Etre candidat à un poste** a fi candidat la un post.

candidature *f.* candidatură. **Candidature officielle** candidatură oficială. **Annoncer, poser, retirer sa candidature** a-și anunța, a-și depune, a-și retrage candidatura.

canon *m.* (*relig.*) canon. **Droit canon** drept canonic. **Docteur en droit canon** doctor în drept canonic.

canonicat *m.* canonicat (*demnitate, oficiu, beneficiu din acest post*).

canonicité *f.* canonicitate. Ceea ce este canonic.

canonisable *adj.* canonizabil.

canonisation *f.* canonizare.

canoniser *vt.* a canoniza.

canonique *adj.* canonic. **Droit canonique** drept canonic.

canoniste *m.* canonist, specialist în drept canonic.

canton *m.* canton (*împărțire administrativ-teritorială*). (*Canada:* diviziune cadastrală de aproximativ o sută de mile pătrate).

cantonal, e, aux *adj.* cantonal. **Les autorités, les lois cantonales** autoritățile, legile cantonale. **Elections cantonales / Les cantonales** alegeri cantonale.

cantonnement *m.* cantonare. Limitare la anumite bunuri de drept ale unui creditor. Reducere judiciară a bazei unei garanții pentru o mai bună ajustare cu suma datorată. **Cantonnement de l'hypothèque** limitarea ipotecii (*a cantității de bunuri care intră într-o ipotecă*).

cap *m.* cap (*operațiune pe piața opțională vizînd prevenirea față de fluctuațiile indicelui de schimb. Constituie pragul maxim*). (*Vezi: **floor, collar***).

capacitaire *adj., s.* capacitar, persoană care deține certificat de capacitate în drept. **Suffrage capacitaire** sufragiu capacitar (*sistem în care exercitarea dreptului la vot depinde de un anumit grad de instruire*).

capacité *f.* capacitate. Aptitudine legală a unei persoane de a face un act juridic. **Capacité contributive** capacitate contributivă / de a plăti impozitul. **Capacité excédentaire** capacitate excedentară. **Capacité d'absorption du capital** capacitate de absorbție / absorbire a capitalului. **Capacité d'autofinancemennt** capacitate de autofinanțare. **Capacité d'ester en justice** capacitatea de a acționa în justiție (*personal, iar nu prin intermediari cum sînt cei aflați în regim tutelar sau curatelă*). **Capacité d'importation** capacitate de importare. **Capacité de financement, de production** capacitate de finanțare, de producție. **Capacité de jouissance** capacitate de folosință (*a unui bun*). **Capacité en droit** diplomă de capacitate în drept (*eliberată celor fără bacalaureat. Diplomă de doi ani de studiu*). **Avoir capacité pour** a avea capacitate pentru ... / a fi abilitat să ... / pentru a ...

capillarité *f.* capilaritate (*fenomen al mobilității ociale: indivizii caută, în mod natural, să se ridice pe scara socială*).

capitaine *m.* căpitan. **Capitaine au long cours** căpitan de cursă lungă. **Capitaine d'industrie** magnat industrial. **Capitaine de geandarmerie** căpitan de jandarmerie. **Capitaine de la marine marchande / capitaine marchand** căpitan al marinei comerciale.

capital, e, aux *adj., s.* capital. Capitală. Principal (*dintr-o datorie*). **Capital bancaire, non bancaire, financier** capital bancar, nebancar, financiar. **Capital circulant, constant, fixe, variable** capital circulant, constant, fix, variabil. **Capital commercial** capital comercial. **Capital comptable** capital contabil. **Capital culturel, humain** capital cultural, uman. **Capital emprunté, souscrit, versé** capital, împrumutat, subscris, vărsat. **Capital fictif, réel** capital fictiv, real. **Capital foncier, industriel, technique** capital funciar, industrial, tehnic. **Capital investi** capital investit. **Capital juridique** capital juridic. **Capital matériel, immatériel** capital material, imaterial. **Capital monétaire** capital bănesc. **Capital négatif** capital negativ. **Capital national, social** capital național, social. **Capital nominal** capital nominal. **Capital productif, improductif** capital productiv, neproductiv. **Capital propre** capital propriu. **Capital-risque** capital (*de*) risc. **Capitaux errants** capitaluri rătăcitoare / fluctuante. **Capitaux flottants (fébriles – vagabonds – erratiques)** capitaluri flotante (febrile – suspecte – eratice / intermitente). **Capital à court, à long terme** capital pe termen scurt, pe termen lung. **Capital d'exploitation** capital de exploatare. **Capitaux de couverture / capitalisation** capitaluri de acoperire / capitalizare. **Capital en nature** capital în natură. **Capital en valeurs** capital în valori. **Capitale** capitală (*a unei țări*). **Les capitaux** deținătorii de capital. **Augmentation de capital** mărire de capital. **Circuit du capital** circuitul capitalului. **Compte de capital** cont de capital. **Composition organique du capital** compoziția organică a capitalului. **Crime capital** crimă capitală. **Dépréciation, remboursement du capital** deprecierea, rambursarea capitalului. **Fuite de capital** scurgere de capital. **Peine capitale** pedeapsă capitală. **Posséder, investir un capital** a deține, a investi un capital. **Procès capital, sentence capitale** proces capital, sentință capitală. **Vitesse de rotation du capital** viteza de rotație a capitalului.

capitalisable *adj.* capitalizabil. **Intérêts capitalisables** dobînzi capitalizabile.

capitalisation *f.* capitalizare. **Capitalisation d'une rente** capitalizarea unei rente. **Capitalisation des résultats** capitalizarea rezultatelor. **Système de capitalisation** sistem de capitalizare. **Capitalisation boursière***.

capitaliser *vt.* a capitaliza, a aduna.

capitalisme *m.* capitalism. **Capitalisme agraire** capitalism agrar. **Capitalisme contemporain** capitalism contemporan. **Capitalisme corporatiste, libéral, monopoliste, périphérique, sauvage** capitalism corporatist, liberal, monopolist, periferic, sălbatic. **Capitalisme monopoliste d'Etat** capitalism monopolist de Stat. **Capitalisme d'Etat** capitalism de Stat.

capitaliste *adj., s.* capitalist. **Théorie, doctrine, économie, régime capitaliste** teorie, doctrină, economie, regim capitalist.
capitalistique *adv.* (*în mod*) capitalist(ic).
capitation *f.* (*feud.*) capitație. **La capitation est un impôt personnel prélevé par tête** capitația este un impozit personal prelevat pe cap / pe individ.
capitoul / consul *m.* (*ist.*) capitul (*magistrat municipal la Toulouse*).
capitulaire *m.* ordonanță regală. Act legislativ emanat de la regi francezi și împărțit pe capitole.
capitulation *f.* capitulație. Regim, odinioară, în vigoare (*Turcia, Egipt, China*) prin care străinii scăpau de autoritatea locală, fiind supuși celei a autorităților naționale, în special a consulilor.
captation *f.* captație, captare. **Captation de parole et d'image** captare de cuvînt și imagine (*aducînd, astfel, atingere vieții private a cuiva*).
captatoire *adj.* captator, referitor la captație.
capture *f.* captură / capturare, arestare. **Capture d'un criminel** capturarea unui criminal.
capturer *vt.* a captura, a aresta. **Capturer un malfaiteur** a captura un răufăcător.
caractère *m.* caracter (*mărime sau simbol, element de informație care îndeplinește o funcție*).
carambouillage *m.* / **carambouille** *f.* escrocherie consistînd în revinderea unei mărfi neplătite.
carambouilleur *m.* escroc care practică metoda revînzării unei mărfi neplătite.
carcéral, e, aux *adj.* carceral. **Régime carcéral** regim carceral.
cardinal, aux *m.* cardinal.
cardinalat *m.* cardinalat, demnitatea, funcția de cardinal. **Etre promu au cardinalat** a fi promovat la rangul de cardinal.
cardinalisme *m.* cardinalism.
carence *f.* carență, lipsă, insuficiență. **Délai de carence** perioadă de carență (*interval de trei zile scurse de la producerea unei incapacități de lucru plătit cu titlu de asigurare de boală*). **Procès-verbal de carence** proces-verbal de carență / de constatare a lipsei.
cargaison *f.* încărcătură, marfă.
carlisme *m.* carlism.
carliste *adj.* carlist.
carnet *m.* carnet, caiet, registru. **Carnet de déclarations** caiet / registru de declarații. **Carnet de maternité** carnet de maternitate.
carottage *m.* escrocherie, extorsiune.
carotter *vt.* a escroca, a extorca, a sustrage, a fura.
carotteur, euse *s.* escroc.
carré, e *adj., m.* pătrat, careu. **Carré magique** careu magic (*expresie datorată lui N. Kaldor reprezentînd cele patru probleme fundamentale ale conjuncturii: stabilitatea prețurilor, ocuparea forței de muncă, echilibrul balanței externe și creșterea economică*).
carrière *f.* carieră, zăcămînt. **Embrasser, faire, suivre une carrière** a îmbrățișa, a face, a urma o carieră. **La carrière du barreau** cariera baroului / de avocat. **La Carrière** cariera diplomatică.

carte *f.* carte, cartelă, hartă. **Carte nationale d'identité** carte / buletin de identitate (*la nivel național*). **Carte grise** cartea gri / certificat de înmatriculare (*a unui automobil*). **Carte interbancaire** cartelă interbancară. **Carte professionnelle** carte profesională (*care dovedește că persoana exercită o anumită profesiune*). **Carte verte** carte verde. **Carte à mémoire, à puce** cartelă cu memorie, cu cip (*pentru operațiuni bancare, telefonică*). **Carte d'alimentation** cartelă de alimentare / de alimente. **Carte d'électeur** carte de alegător. **Carte de commerce** carte / brevet de comerciant. **Carte de crédit** carte(lă) de credit. **Carte de paiement** carte(lă) de plată. **Carte de pain** cartelă de / pentru pîine. **Carte de travail** carte de muncă / permis de lucru. **Carte des courbes d'indifférence** harta curbelor de indiferență.
cartel *m.* cartel. **Cartel international** cartel internațional. **Cartel ouvert** cartel deschis. **Cartel de production, de vente** cartel de producție, de vînzări.
cartellisation *f.* cartelizare, asociere în cartel.
cartésien, ne *adj., s.* cartezian. **Coordonnées cartésiennes** coordonate carteziene. **Esprit cartésien** spirit cartezian.
cartiérisme *m.* cartierism (*de la numele ziaristului francez Raymond Cartier care avea în vedere dezvoltarea națională și mai puțin pe cea a coloniilor franceze*).
cartogramme *m.* cartogramă.
cartulaire *m.* culegere de acte, de titluri, drepturi ale unei biserici / mănăstiri.
cas *m.* caz. **Cas imprévu, fortuit** caz neprevăzut, fortuit / întîmplător. **Cas pendable** caz grav. **Cas royaux, prévôtaux** cazuri rezervate judecătorilor regali, magistraților. **Cas d'espèce** caz de speță. **Cas de force majeure** caz de forță majoră. **Méthode de cas** metodă (*a studiului*) de caz.
cash *adv.* cash, numerar. **Cash-flow** flux de numerar / cash flow (*marjă de autofinanțare cu bani lichizi, fluxul de numerar înscris în bugetul de casă al întreprinderii*). **Cash and carry** cu plata în numerar / decontare directă (*și cu aprovizionare în mari cantități, ca în supermagazine*).
casier *m.* cazier. **Casier civil** cazier civil. **Casier fiscal** cazier fiscal. **Casier judiciaire** cazier judiciar. **Casier judiciaire vierge** cazier judiciar curat. **Extrait du casier judiciaire** extras de cazier judiciar.
casino *m.* cazinou.
cassation *f.* casație, casare, anulare, degradare. **Cassation d'un acte, d'un testament** casarea unui act, a unui testament. **Demande, pourvoi en cassation** cerere, recurs în anulare. **Cour de cassation** Curtea de casație.
casse *f.* hotărîre de coborîre în grad / degradare. Casare, spargere. Bătaie / răfuială. **Vendre à la casse** a vinde la kilogram (*la valoarea de materie primă*).
casser *vt.* a casa, a demite, a anula, a abroga. **Casser une condamnation** a anula o condamnare. **Casser un fonctionnaire** a demite / a revoca un funcționar din post. **Casser une grève** a sparge o grevă. **Casser un mariage** a anula / a desface o căsătorie. **Casser un officier** a degrada un ofițer. **Casser les prix** a coborî brusc prețurile.
caste *f.* castă. (*India*) **Caste des prêtres** casta preoților.

castor *m.* castor. **Mouvement des castors** mişcarea castorilor (*grup de persoane care îşi construiesc împreună, precum castorii, o locuinţă*).
castrisme *m.* castrism (*de la Fidel Castro, preşedintele Cubei*).
castriste *adj., s.* castrist.
casuel, le *m.* profit, venit variabil şi nesigur la un birou. Onorariu dat de credincioşi cu anumite ocazii.
casuiste *m.* cazuist (*teolog*).
casuistique *f.* cazuistică.
catallactique *adv.* catalactic (*sinonim pentru Economic privit ca ştiinţa schimbului*).
catalogue *m.* catalog / listă. **Catalogue d'une maison de commerce** catalogul unei case de comerţ. **Catalogue de meubles** catalog de mobilă.
catégorie *f.* categorie. **Catégorie économique, sociale, socio-professionnelle** categorie economică, socială, socio-profesională.
catégoriel, le *adj.* categorial. Referitor la categorie. **Changement catégoriel** schimbarea categoriei (*de muncă*).
catholicisme *m.* catolicism. **Catholicisme social** catolicism social.
catholicité *f.* catolicitate. **Le Pape est le chef de la catholicité** Papa este capul bisericii catolice.
catholique *adj.* catolic. **L'Eglise catholique, apostolique et romaine** Biserica catolică, apostolică şi romană. **Le clergé catholique** clerul catolic.
causalité *f.* cauzalitate. **Causalité adéquate, circulaire** cauzalitate adecvată, circulară.
cause *f.* cauză, pricină, acţiune. **Cause étrangère au débiteur** cauză străină debitorului. **Cause inévitable et imprévisible** cauză inevitabilă şi imprevizibilă. **Cause fausse, illicite / immorale** cauză falsă, ilicită / imorală. **Cause insurmontable** cauză insurmontabilă. **Cause réelle et sérieuse** cauză reală / adevărată şi serioasă. **Bonne, mauvaise cause** cauză dreaptă, proastă / rea. **Confier une cause à un avocat** a încredinţa o cauză unui avocat. **Avocat sans causes** avocat fără procese / fără clientelă. **Avoir, obtenir gain de cause** a avea, a obţine cîştig de cauză. **La cause est entendue, jugée** cauza / procesul s-a închis, s-a judecat. **Etre hors de cause** a fi în afara cauzei. **Mettre en cause** a pune în cauză / a cita în instanţă un martor sau o persoană care trebuie să se apere. **Mettre hors de la cause** a scoate din cauză. **Une cause injuste** o cauză nedreaptă. **Licéité de la cause** legalitatea cauzei.
causer *vt.* a cauza. **Causer du scandale** a cauza scandal. **Causer un dommage** a cauza o daună.
caution *f.* cauţiune, garanţie. Garant. **Caution générale** cauţiune generală. **Caution judiciaire, légale** cauţiune judiciară, legală. **Caution simple, solidaire** garant simplu, solidar. **Caution solvable** garant solvabil. **Caution de participation à une adjudication** cauţiune de participare la o adjudecare / la o licitaţie. **Caution en douane** cauţiune în / la vamă. **Mettre en liberté sous caution** a pune în libertate pe cauţiune. **Sujet à caution** subiect de cauţiune (*lucru nesigur; în care nu poţi avea încredere, pe care nu te poţi baza*). **Se porter caution pour qqn** a se pune garant pentru cineva. **Verser une caution** a depune o cauţiune. **Sous caution** sub cauţiune.

cautionnement *m.* cauţionare, gajare, garantare / garanţie. **Cautionnement électoral** cauţionare electorală. **Cautionnement simple, solidaire** garanţie simplă, solidară. **Cautionnement versé pour un objet prêté** garanţie vărsată pentru un obiect dat cu împrumutat. **Contrat de cautionnement** contract de cauţionare. **Cautionnement des ouvriers et employés** garanţia depusă de muncitori şi funcţionari (*pentru bunurile pe care le mînuiesc*). **Signer un cautionnement** a semna o garanţie.
cautionner *vt.* a cauţiona, a gaja, a garanta.
cavalerie *f.* cavalerie. **Traite de cavalerie** cambie de cavalerie (*efect de comerţ, fără acoperire, emis de trăgător asupra trasului, în urma unei înţelegeri frauduloase dintre ei, spre a da trăgătorului o aparentă solvabilitate*).
cavalier, ière *adj., s.* cavaler. **Cavalier budgétaire** cavaler bugetar (*dispoziţie legislativă străină prin natura sa domeniului legii finanţelor şi introdusă neregulamentar în una din ele, fapt care va duce la respingerea acesteia în cazul în care Consiliul Constituţional este sesizat*). **Cavalier libre** cavaler liber (*Sin.: **pasager clandestin, autostoppeur****).
cédant, e *s.* cedent.
céder *vt.* a ceda, a transfera, a trece, a transfera. **Cédér un bail, une créance, un fonds** a ceda un contract de închiriere / de arendare, o creanţă, un fond (*de comerţ etc*).
cédétiste *adj., s.* (*Franţa*) referitor la *Confederaţia franceză democratică a muncii*. Persoană care face parte din această confederaţie.
cedex *m.* cedex (*acronim* de la: *Courrier d'Entreprise à Distribution Exceptionnelle* – sistem de distribuire a corespondenţei prin căsuţă poştală, pentru ca destinatarul să o aibă la prima oră).
cédulaire *adj.* referitor la o categorie de venituri. **Impôt cédulaire / fragmentaire** impozit vizînd o categorie de venituri / fragmentar.
cédule *f.* hotărîre. **Cédule de citation (de témoin, d'expert)** hotărîre a judecătorului de pace pentru citare (de martor, de expert). Foaie de declaraţie de venit, pe categorii de proveniență *(înainte de 1949)*. Categorie de impozit.
cégep *m.* (*Canada*) Colegiu de învăţămînt general şi profesional.
cégétiste *adj., s.* cegetist, care ţine de *Confederaţia Generală a Muncii*. Membru al acestei confederaţii.
célibat *m.* celibat. **Clause de célibat** clauză de celibat.
célibataire *adj., s.* celibatar.
cellulaire *s.* celular. **La cellulaire** (*trimiterea în*) regim celular. **Un cellulaire** unul care stă / a stat închis la celular.
cellule *f.* celulă. **Cellule de prizonnier** celulă de prizonier. **Detention en cellule** detenţie în celulă. **Les cellules d'un parti politique** celulele unui partid politic. **Réunion de cellule** adunare de celulă.
cens *m.* cens. **Le cens électoral** censul electoral. **Abaisser, élever le cens** a coborî, a ridica censul.
censeur *m.* cenzor.
censier, ière *adj., s.* persoană care plătea / primea censul. **Seigneur, fermier censier** senior, gospodar care primea / îşi plătea dările.

censitaire *adj., s.* persoană care plătea censul. Cenzitar. Contribuabil.
censive *f.* (*ist.*) suprafață de pământ supus plății censului. (*Sin.: **tenure***).
censorat *m.* perioadă în care se îndeplinește funcția de cenzor.
censorial, e, aux *adj.* cenzorial.
censure *f.* cenzură / cenzurare. **Commission de censure** comisie de cenzură. **Motion de censure** moțiune de cenzură.
censurer *vt.* a cenzura. **Censurer un avocat** a cenzura un avocat.
centile *m.* centil (*de ordinul a 0,01*).
centime *m.* centimă. **Centimes additionnels** centime adiționale (*impozite directe percepute pînă la reforma din 1974 cuprinzînd: contributia funciară, contributia mobiliară, contributia pe patente**).
central, e *adj.* central. **Pouvoir central** putere centrală. **Administration centrale** administrație centrală.
centrale *f.* centrală. **Centrale d'achat** centrală de achiziționare. **Centrale de Livraison de Valeurs Mobilères** Centrală pentru Livrare de Valori Mobiliare. **Les grandes centrales syndicales** marile centrale sindicale.
centralisateur, trice *adj.* centralizator. **Régime centralisateur** regim centralizator.
centralisation *f.* centralizare, concentrare. **Centralisation administrative, démocratique, économique, politique** centralizare administrativă, democratică, economică, politică. **Centralisation du capital** centralizarea capitalului.
centralisme *m.* centralism. **Centralisme démocratique** centralism democratic.
centraliste *s.* centralist (*partizan al centralismului*).
centre *m.* centru. **Centre commercial** centru comercial. **Centre communal d'action sociale** centru comunal de acțiune socială. **Centre droit, gauche** centru dreapta, stînga. **Centre-périphérique** Centru-periferi(c)(e) (*Centru = țările dezvoltate / occidentale; periferie = țările subdezvoltate*). **Centre national d'informatique juridique** centru național de informatică juridică. **Centre régional de formation professionnelle d'avocats** centru regional de formare profesională a avocaților. (*Canada*) **Centre d'achat(s)** supermarket. **Centre d'aide par le travail** centru de ajutorare prin muncă (*pentru handicapați*). **Centre d'étude des revenus et des coûts** centru de studiere a veniturilor și costurilor. **Centre de détention** centru de detenție. **Centre de gestion agréé** centru de gestiune agreat. **Centre des impôts** centru de impozitare / de urmărire a impozitelor. **Centre de mobilisation** centru de mobilizare. **Centre de préparation à l'administration générale** centru de pregătire pentru administrația generală. **Centre Européen de la Recherche Nucléaire (CERN)** Centrul European de Cercetare Nucleară. **Centre Français du Commerce Extérieur (CFCE)** Centrul Francez de Comerț Exterior. **Centre National de la Recherche Scientifique (CNRS)** Centrul Național de Cercetare Științifică
centrisme *m.* centrism / politică de centru.
centriste *m.* centrist / persoană care face politică de centru.
cep *m.* piedică (*din fier*) pentru prizonieri / lanțuri. **Etre aux ceps** a fi în lanțuri.
cercle *m.* cer. **Cercle vicieux de sous-développement (de pauvreté)** cerc vicios de subdezvoltare (de sărăcie) **Cercle vicieux inflationniste** cerc vicios inflaționist.

certain *adv.* cert, neîndoielnic. **Corps certain** corp cert.
certificat *m.* certificat. **Certificat administratif** certificat administrativ. **Certificat authentique, conforme, légalisé** certificat autentic, conform, legalizat. **Certificat complémentaire de protection** certificat complementar de protecție. **Certificat consulaire** certificat consular. **Certificat international d'importation** certificat internațioanl de import(are). **Certificat-or** certificat-aur (*strămoșul biletului de bancă*). **Certificat sanitaire** certificat sanitar. **Certificat technique** certificat tehnic. **Certificat d'agréage** certificat de agreere. **Certificat d'analyse** certificat de analiză. **Certificat d'inspection** certificat de inspecție. **Certificat d'investissement** certificat de investire. **Certificat d'obtention végétale** certificat de obținere a unui produs vegetal. **Certificat d'origine** certificat de origine / de autenticitate (*pentru un produs agricol*). **Certificat d'urbanisme** certificat de urbanism. **Certificat d'usine** certificat de uzină. **Certificat d'utilité** certificat de utilitate (*de proprietate industrială pentru protejarea unei invenții pe termen scurt*). **Certificat de bonnes conduite, vie et moeurs** certificat de conduită / comportare, viață și moravuri bune. **Certificat de circulation des marchandises** certificat privind circulația mărfurilor. **Certificat de conformité** certificat de conformitate (*în construcții*). **Certificat de coutume** certificat de cutumă / de obicei. **Certificat de dépôt, de dépôt négociable** certificat de depozit, de depozit negociabil. **Certificat de droit de vote** certificat de drept de vot. **Certificat de fabrication** certificat de fabricare. **Certificat de libre pratique** certificat de liberă practică. **Certificat de nationalité** certificat de naționalitate. **Certificat de non-paiement** certificat de neplată (*că un bun nu trebuie plătit*). **Certificat de non-radioactivité** certificat de neradioactivitate / de necontaminare radioactivă (*pentru unele produse pescuite în anumite zone*). **Certificat de paille** certificat pentru paie (*pentru paiele cu care se ambalează mărfurile*). **Certificat de poids** certificat de greutate. **Certificat de pureté alimentaire** certificat de puritate alimentară. **Certificat de qualité** certificat de calitate. **Certificat de résidence** certificat de rezidență. **Certificat de salubrité** certificat de salubritate. **Certificat de Trésor** certificat / bon de tezaur. **Certificat de vérification des livraisons** certificat de verificare a livrărilor. **Délivrer, fournir, produire un certificat** a elibera, a furniza / a da, a prezenta un certificat. **Certificat d'assurance***.
certificateur *adj., m.* certificator. **Certificateur de caution** certificator de cauțiune (*persoană care garantează angajamentul luat prin cauțiune*). **Notaire certificateur** notar certificator.
certification *f.* certificare, asigurare dată în scris, atestare. **Certification conforme** certificare conformă / legalizare. **Certification de chèques, de signature** certificare de semnătură, de cec.
certifier *vt.* a certifica, a atesta, a confirma. **Certifier une signature** a atesta o semnătură. **Certifier une caution** a certifica o cauțiune. **Copie certifiée conforme** copie certificată conformă / legalizată.
césarien, ne *adj.* cezarian. **Régime césarien** regim cezaric / tiranic.
césarisme *m.* cezarism, absolutism, dictatură.

cessation *f.* încetare, întrerupere. **Cessation du travail** întreruperea lucrului. **Cessation des paiements** încetarea plăților.

cesser *vt., vi.* a înceta. **Cesser les poursuites** a înceta urmărirea.

cessibilité *f.* cesibilitate. **Cessibilité d'un bien, d'un droit** cesibilitatea unui bun, unui drept.

cessible *adj.* cesibil / cesionabil, care poate fi cedat. Negociabil, transferabil.

cession *f.* cesiune, cedare. **Cession à bail** cesiune pe bază de contract. **Cession de bail** cesiune de contract. **Cession de biens** cesiune de bunuri *(de către un debitor)*. **Cession de créances, de dettes, de droits litigieux, de droit successif's, de salaire** cesiune de creanțe, de datorii, de drepturi litigioase, de drepturi succesive, de salariu. **Cession de terrain contre locaux futurs** cesiune de teren contra clădirilor viitoare (*ce se vor ridica pe el*). **Acte* de cession.**

cessionnaire *m.* cesionar, beneficiarul unei cesiuni. **Cessionnaire d'une créance** cesionarul unei creanțe.

chaîne *f.* lanț. **Chaîne de fabrication** lanț de fabricare / fabricație. **Chaîne de valeur** lanț de valori (*Vezi: coût*). **Production, travail à la chaine** producție, lucru / muncă la bandă (*rulantă*).

chaire *f.* catedră. **Etre titulaire d'une chaire de droit** a fi titularul unei catedre de drept.

chaise *f.* scaun. **Chaise électrique** scaun electric.

chaland, e *s.* șlep, șalandă. (*Vechi*) Mușteriu, client.

chalandise *f.* (*în expresia*) **Zone de chalandise** zonă de atracție dintr-un magazin, dintr-un oraș.

chambre *f.* cameră. **Chambre civile** Camera (*delictelor de natură*) civilă. **Chambre commerciale et financière** Camera comercială și financiară. **Chambre criminelle** Camera (*delictelor de natură*) penală. **Chambre détachée** Cameră detașată (*cameră a tribunalului de mare instanță deplasată într-un alt loc ce ține de resortul său*). **Chambre mixte** Cameră mixtă. **Chambre régionale des comptes** Camera regională de conturi. **Chambre sociale** Camera socială (*pentru probleme de ordin social*). **Chambre syndicale** Camera sindicală. **Chambre d'accusation** Camera de acuzare *(Curtea de Apel)*. **Chambre d'agriculture, de commerce et d'industrie** Camera de agricultură, de comerț și industrie. **Chambre de compensation** Cameră de compensație (*organism care se ocupă cu plăți compensatorii*). **Chambre de discipline** camera de disciplină. **Chambre du conseil** Camera consiliului / de consiliere. **Chambre des métiers** Camera meseriilor. **Chambre des requêtes** Camera pentru depunerea plîngerilor. **Chambres de la Cour de cassation** Camerele Curții de casație. **Chambre des députés** Camera deputaților. (*Anglia:* **Chambre basse* / Chambre des communes** Camera inferioară / Camera comunelor. **Chambre haute / Chambre des pairs, des lords** Camera superioară / Camera pairilor, lorzilor). **Chambres réunies** Camerele reunite. **Chambre de Commerce Internationale (CCI)** Camera Internațională de Comerț. **Chambre Syndicale des Agents de Change (CSAC)** Camera Sindicală a Agenților de Schimb. **Première, deuxième chambre** prima, a doua cameră. **Président de la chambre** președintele camerei. **Siéger à la chambre** a fi (*ales*) în cameră.

champart *m.* (*feud.*) dreptul seniorului de a lua o parte din recolta de pe terenul arendat. (*Sin.: **terrage****)

chancelier *m.* cancelar. **Chancelier d'une ambassade, d'un consulat** cancelar al unei ambasade, al unui consulat. (*Anglia*) **Chancelier de l'Echiquier** ministru de finanțe. *(Germania, Austria)* Cancelar / primul ministru. **Chancelier de l'Université** cancelarul universității.

chancellerie *f.* cancelarie, birou, rezidență. **La chancellerie du Vatican** cancelaria Vaticanului. **La chancellerie d'une ambassade, d'un consulat** cancelaria unei ambasade, unui consulat.

change *m.* schimb (*valutar*). **Changes fixes, fixes ajustables, fixes purs, fixes avec marge de fluctuation** schimburi fixe, fixe ajustabile, fixe pure, fixe cu marjă de fluctuație. **Changes flottants, glissants / de mini-dévaluation / „crawling-peg" / „trotting-peg"** schimburi flotante, glisante / de mini-devaluare. **Change libre** schimb liber. **Change multiple** schimb multiplu (*variabil de la o țară la alta*). **Change manuel, scriptural** schimb manual, scriptural. **Change social** schimb social. **Change unique** schimb unic (*cu toate țările*). **Le change** schimbul / biroul de schimb valutar. **Le change est au pair** schimbul este la paritate. **Les fluctuations du change** fluctuațiile schimbului. **Agent de change** agent de schimb. **Cote des changes** cota schimburilor. **Double marché des changes** dubla piață a schimburilor (*o monedă comercială și una financiară*). **Lettre de change** poliță / cambie. **Marché des changes** piața schimburilor. **Opération de change** operațiune de schimb. **Politique de change** politică de schimb. **Risque de changes** riscul schimburilor. **Système des changes fixes (ajustables)** sistemul schimburilor fixe (ajustabile). **Taux de change favorable, défavorable** rată de schimb favorabilă, defavorabilă. **Variation de change** variația de schimb. **Donner le change** a înșela, a trage pe sfoară.

changement *m.* schimbare. **Changement de ministère, de personnel, de régime** schimbare ministerială / de minister, de personal, de regim. **Changement social** schimbare socială. **Changement de qualification** schimbare de calificare.

chantage *m.* 'șantaj. **Faire du chantage** a șantaja.

chantier *m.* șantier. **Chantiers nationaux** șantiere naționale.

chaos *m.* haos. **Théorie du chaos** teoria haosului.

chapitre *m.* capitol. Consiliu canonic. **Chapitre budgétaire** capitol bugetar. **Assembler, réunir le chapitre** a aduna, a întruni consiliul canonic. **Avoir voix au chapitre** a avea autoritate / credit pentru a lua parte la o discuție / la o dezbatere. **Présider au chapitre** a prezida un consiliu canonic.

chapitrer *vt.* a certa cu asprime.

charge *f.* sarcină, însărcinare, atribuție, cheltuială / întreținere, obligație, acuzație. **Charge effective, permanente, totale** sarcină / (*a avea pe cineva în*) întreținere efectivă, permanentă, totală. **Charge foncière** obligație / taxă funciară. **Charges indues** cheltuieli induse (*suportate de regimul Asigurărilor sociale deși ar trebui să fie acoperite de la buget*). **Charges sociales** obligații sociale. **Charge d'officier ministeriel, d'avoué** funcția de reprezentant ministerial, de avocat adjunct. **Charge de notaire / notariale, de greffier** funcția de notar / notarială.

de grefier. **Charges d'exploitation** cheltuieli de exploatare. **Charges de frais** obligații de plată a unor cheltuieli. **Les charges contre un prévenu, contre un accusé** acuzațiile aduse împotriva unui reținut preventiv, contra unui acuzat. **Cumul de charges** cumul de răspunderi. **Examiner les charges portées, produites contre qqn** a examina acuzațiile aduse, prezentate împotriva cuiva. **Donation avec charges** donație cu obligații. **Vacance, intérim d'une charge** vacantare, interimat al unei funcții. **Cahier* de / des charges.**

chargé, e *adj., s.* însărcinat. **Chargé d'une fonction** însărcinat(ul) cu o funcție. **Chargé d'affaires** însărcinat(ul) cu afaceri. **Chargé de cours** lector (*universitar*).

chargement *m.* încărcare. **Chargement d'un navire, d'un wagon** încărcarea unei nave, unui vagon.

charger *vt.* a încărca, a însărcina. **Charger un avocat de la défense** a însărcina un avocat cu apărarea (*unui acuzat*).

chargeur *m.* încărcător. Proprietarul încărcăturii ce urmează a fi transportată pe mare.

charte / chartre *f.* cartă, act. **Charte-partie** contract de navlosire. **Charte des Nations Unies** Carta Națiunilor Unite. **Charte européenne des droits sociaux fondamentaux des travailleurs** Carta europeană a drepturilor sociale fundamentale ale muncitorilor. **Charte sociale européenne** Carta socială europeană. **Charte du travail** carta muncii. **Ecole des chartes** școală care pregătește specialiști în documnte vechi.

chartisme *m.* cartism.

châtelain, e *s.* castelan.

châtellenie *f.* domeniu feudal aflat sub jurisdicția unui castelan. Jurisdicția însăși de pe acel domeniu.

châtier *vt.* a pedepsi. **Châtier un coupable, un criminel** a pedepsi un vinovat, un criminal.

châtiment *m.* pedeapsă. **Châtiment corporel, rigoureux, sévère** pedeapsă corporală, exemplară, severă.

chauvin, e *adj., s.* șovin.

chauvinisme *m.* șovinism.

chef *m.* șef, conducător, cap, capăt (Pl.: *capete*), motiv. **Chef d'entreprise** șef de întreprindere. **Chef de bureau, de cabinet, de service** șef de birou, de cabinet, de serviciu. **Chef de famille** cap de familie. **Chefs de demande** capetele / motivele formulate într-o cerere. **Les chefs d'une accusation** capetele unei acuzații. **Statuer sur chacun des chefs** a hotărî asupra fiecăruia din capetele (*de acuzare*). **Obéir à son chef** a se supune șefului său. **Le chef de l'Etat** șeful Statului.

chef-lieu *m.* reședință. **Chef-lieu de canton, de département** reședință de canton, de departament (*județ*).

cheik, cheikh, scheik *m.* șeic.

chemin *m.* drum, șosea, cale. **Chemin d'expansion** cale de expansiune. **Méthode du chemin critique** metoda drumului critic.

cheminement *m.* înaintare, mers.

cheptel *m.* șeptel. **Bail* à cheptel.**

chèque *m.* cec. **Chèque barré** cec barat. **Chèque certifié** cec certificat / garantat de banca trasului. **Chèque postal** cec poștal. **Chèque restaurant** cec (*de plată a consumației la*) restaurant. **Chèque service** cec de serviciu. **Chèque syndical** cec sindical. **Chèque vacances** cec de vacanță. **Chèque de voyage** cec de călătorie. **Chèque sans provision** cec fără acoperire. **Chèque sur le trésor** cec de tezaur (*care se trage de către Stat asupra lui însuși*).

chérif *m.* (*la arabi*) prinț, domnitor.

chevalier cavaler. **Chevalier blanc** cavaler alb (*societate care intervine, la cererea societății dorite de cineva, spre a face o ofertă care să ducă la eșuarea ofertei inițiale*). **Chevalier noir** cavaler negru (*societate inițiatoare a unei oferte publice de cumpărare, fără acordul societății dorite, spre a prelua controlul asupra acesteia*).

chicane *f.* șicană, găselniță avocățească.

chicaneur, se *adj., s.* **Juge, plaideur, procureur chicaneur** judecător, pledant, procuror șicanator.

chiffre *m.* cifră. **Chiffre noire** cifră neagră (*care arată diferența dintre criminalitatea reală și cea aparentă*). **Chiffre d'affaires** cifră de afaceri. **Chiffre d'affaires critique** cifră de afaceri critică.

chirographaire *adj.* chirografar, act bazat doar pe semnătură proprie. **Créance, obligation chirographaire** creanță, obligațiune chirografară. **Créancier chirographaire** creditor chirografar.

choc *m.* șoc. **Choc pétrolier** șoc petrolier.

choix *m.* alegere. **Choix de portefeuille** alegere de portofoliu. **Choix public** alegere publică. **Méthode de choix des investissements** metodă de alegere a investițiilor. **Théories des choix** teoria alegerilor.

chômage *m.* șomaj. **Chômage apparent, chronique, conjoncturel / cyclique, déguisé, frictionnel, partiel, saisonnier, structurel, technique, technologique** șomaj aparent, cronic, conjunctural / ciclic, deghizat / mascat, fricțional (*momentan / între două contracte de muncă*), parțial, sezonier, structural, tehnic, tehnologic. **Chômage naturel** șomaj natural. **Chômage mixte** șomaj mixt. **Chômage résiduel** șomaj rezidual (*diferența între șomajul total și șomajul conjunctural*). **Chômage volontaire / involontaire** șomaj voluntar / involuntar. **Chômage d'attete, d'inadaptation** șomaj de așteptare, de inadaptare. **Chômage de croissance** șomaj de creștere (*cereri de serviciu revelate de expansiunea economică*). **Chômage de masse** șomaj de masă. **Chômage de recherche / de prospection** șomaj de căutare / de prospectare. **Allocation, indemnité, secours de chômage** alocație, indemnizație, ajutor de șomaj.

chômeur, euse *s.* șomer. **Chômeur en fin de droits** șomer aflat la final de drepturi (*la sfîrșitul perioadei în care are dreptul la indemnizația de șomaj*).

chose *f.* lucru, bun. **Chose indivise** bun indiviz. **Choses communes** bunuri comune. **Choses consomptibles, non consomptibles** bunuri consumptibile, neconsumptibile. **Choses corporelles** lucruri corporale. **Choses fongibles (choses de genre), non fongibles (corps certain)** bunuri fungibile (*lucruri de gen*), nefungibile (*corp cert*). **Choses frugifères, non frugifères** bunuri frugifere.

nefrugifere. **Choses hors du commerce** bunuri în afara comerțului (*care, juridic, nu pot fi comercializate*). **Choses sans maître** bunuri fără stăpîn. **La chose jugée** (*hotărîrea judecătorească privind*) lucrul judecat. **Le fait de la chose** fapta lucrului. **L'autorité de la chose jugée** autoritatea lucrului judecat. **Fruits, produits de la chose** fructele, productele lucrului. **Propriétaire de la chose** proprietarul lucrului. **Remise de la chose** remiterea lucrului.

chrématistique *f.* (*vechi*) căutarea bogăției în sine. Parte a economiei care studiază producerea averilor, fiind privită ca știință a îmbogățirii în opoziție la economia politică socotită prea ideologică.

chronique *adj., f.* cronic, cronică.

ci *adv.* aici. **Les témoins ci-présents** martorii de față / aici prezenți.

ci-inclus, ci-joint *adv.* inclus, alipit / anexat. **La pièce ci-jointe, la copie ci-incluse** actul alăturat / anexat, copia anexată. **Vous recevez, trouverez ci-joint, ci-inclus les documents** veți primi, veți găsi alăturat, incluse / în anexă documentele.

cinématique *adj., f.* cinematic, cinematică (*studiază mișcările activității economice*).

circonscription *f.* circumscripție. **Circonscription éléctorale** circumscripție electorală. **Circonscription d'action régionale / région** circumscripție de acțiune regională / regiune.

circonstance *f.* circumstanță. **Circonstances exceptionnelles** circumstanțe excepționale. **Circonstances aggravantes*, atténuantes*.**

circuit *m.* circuit. **Circuit économique, financier** circuit economic, financiar. **Circuit économique international** circuit economic internațional. **Circuit du capital*.**

circulaire *adj., f.* circular. Circulară.

circulation *f.* circulație. **Circulation marchande / circulation des marchandises** circulație comercială / circulația mărfurilor. **Circulation capitaliste** circulație capitalistă. **Circulation fiduciaire, monétaire** circulație fiduciară, monetară. **Circulation instantanée des capitaux** circulația instantanee a capitalurilor. **Circulation du capital** circulația capitalului.

ciseau *m.* daltă. (*Pl.*) foarfece. **Effet de ciseaux** efect de foarfece / de forfecare. **Ciseaux de prix** foarfeca prețului.

citateur, trice *s.* persoana care citează, face o citație.

citation *f.* citație / citare, actul care notifică citația. **Citation directe** citație directă / personală. **Citation devant le tribunal** citație / citare în fața tribunalului. **Citation en justice** citare în fața instanței. **Citation pour contrevention** citație pentru contravenție. **Les témoins doivent présenter leur citation** martorii trebuie să-și prezinte citația.

citoyen, ne *s.* cetățean.

citoyenneté *f.* cetățenie. **Citoyenneté européenne** (*după Tratatul de la Maastricht*) cetățenie europeană.

civil, e *adj., m.* civil. **Année civile** an civil (opus la: *astronomic*). **Code civil** cod civil. **Droits civils** drepturi civile. **Jour civil** zi civilă (opus la: *astronomică*). **Procédure civile** procedură civilă. **Tribunal civil** tribunal civil. **Se constituer,**

se porter partie civile a se constitui parte civilă. **Poursuivre qqn au civil** a urmări / a chema pe cineva în fața tribunalul civil. **Privation des droits civils** privare de drepturi civile.

civilement *adv.* civil, în materie civilă. **Civilement responsable** civilmente responsabil. **Juger civilement** a judeca o cauză la tribunalul civil.

civiliste *s.* specialist în dreptul civil.

civique *adj.* civic. **Droits civiques** drepturi civice.

civisme *m.* civism.

clandestin, e *adj., s.* clandestin. **Passager clandestin** pasager clandestin. (*Sin.: **cavalier libre / Autostoppeur****)

clandestinité *f.* clandestinitate.

classe *f.* clasă. **Classes fondamentales** clase fundamentale. **Classe ouvrière** clasă muncitoare. **Classes sociales** clase sociale. **Classe de qualité** clasă de calitate. **Classe d'âge** clasă de vîrstă.

classement *m.* clasament. **Classement sans suite** clasare fără urmări (*momentane*).

classer *vt.* a clasa. **Classer une affaire, un dossier** a clasa o afacere, un dosar. **Affaire classée** afacere clasată.

classification *f.* clasificare. **Classification des clients de la banque** clasificare a clienților băncii. **Classification formelle, matérielle** clasificare formală, materială.

classique *adj., m.* clasic.

clause *f.* clauză. **Clause abusive, autorisée, commerciale compromissoire, contractuelle, conventionnelle, pénale, résolutoire** clauză abuzivă, autorizată, comercială, compromisorie, contractuală, convențională, penală, rezolutorie. **Clause (attributive) de compétence** clauză (atributivă) de competență. **Clause échappatoire** clauză de scăpare / de eschivare. **Clause exorbitante** clauză exorbitantă. **Clause frigorifique** clauză frigorifică (*în caz de deteriorare a aparaturii frigorifice de pe o navă*). **Clause générale** clauză generală. **Clause léonine** clauză leonină. **Clause optionnelle / d'option** clauză opțională / de opțiune. **Clause rouge** clauză roșie (*folosită în creditele documentare privind importul de lînă. Utilizată în băncile din Australia, Noua Zeelandă, Africa de Sud. Era dactilografiată în roșu*). **Clause verte** clauză verde (*pusă îndeosebi în tranzacțiile comerciale cu lîna din Australia*). **Clause à caractère économique** clauză cu caracter economic. **Clause d'échelle mobile** clauză de scară mobilă / a „tarifului progresiv" (*modificare a prețului unei construcții, cînd aceasta este executată la intervale diferite de timp*). **Clause à caractère monétaire** clauză cu caracter monetar. **Clause d'agrément** clauză de agrement / de agrementare. **Clause d'indexation** clauză de indexare. **Clause d'un contrat, d'une loi, d'un traité** clauza unui contract, unei legi, unui tratat. **Clause de célibat** clauză de celibat. **Clause de „closed-shop"** clauză de „closed-shop". **Clause de conscience** clauză de conștiință. **Clause de dédit formation** clauză de returnare a cheltuielilor de formare profesională (*salariatul, beneficiar al unui program de pregătire, nu poate părăsi întreprinderea plătitoare fără a returna total sau parțial costurile acestui program de formare profesională*). **Clause de garantie de passif** clauză de garantare a pasivului. **Clause de mo-**

bilité clauză de mobilitate. **Clause de non-concurrence** clauză de neconcurență. **Clause de non-réembauchage** clauză de nereîncadrare. **Clause de non-rétablissement** clauză de non-restabilire. **Clause de paix sociale** clauză de pace socială. **Clause de réserve de propriété** clauză de rezervare de proprietate / clauză a dreptului de proprietate. **Clause de risque de change** clauză de risc de schimb / de risc valutar. **Clause de sauvegarde** clauză de salvgardare (*pentru împiedicarea unor importuri cînd acestea riscă să perturbe grav piața internă*). **Clause de style** clauză de stil. **Clause de sécurité syndicale** clauză de asigurare sindicală. **Clause de la nation la plus favorisée / clause MFN** (*Most favoured Nation*) clauza națiunii celei mai favorizate. **Clause des „prix minima"** clauză de „prețuri minime" (*prevede să nu se importe produse agricole cu un preț mai mic decît cel avut de respectivele produse în țara importatoare*). **Clause d'arrosage***.

clearing *m.* cliring / clearing, compensație / compensare. **Accords de clearing** acorduri de clearing.

clémence *f.* clemență.

clément, e *adj.* clement, blînd.

clerc *m.* (*arh.*) persoană instruită, cu studii. Colaborator în cabinetele funcționarilor publici sau ministere: *notar, portărel, aprod, ușier, executor judecătoresc*. **Clerc de notaire** colaborator de notar.

clientèle *f.* clientelă. **Droit, effet de clientèle** taxă, efect de clientelă.

clignotant *m.* indicator, semnal (*luminos intermitent*) / semnalizator. Avertizor. **Clignotants du plan** semnale (*de avertizare*) / avertizoare ale planului. **Théorie du clignotant** teoria semnalului de avertizare.

cliométrie *f.* cliometrie (*curent economic dezvoltat la începutul anilor 60 în SUA*).

cliquet *m.* clichet. **Effet de cliquet** efect de clichet.

clôture *f.* incintă, ocol, țarc. Închidere. **Clôture du budget** închiderea bugetului. **Clôture de l'exercice budgétaire** închiderea exercițiului bugetar. **Clôture de la séance parlementaire** închiderea ședinței parlamentare. **Faire des achats avant la clôture du magasin** a face cumpărături înaintea închiderii / orei de închidere a magazinului. **La séance de clôture d'un congrès** ședința de închidere a unui congres. **Cours de clôture à la Bourse***.

clôturer *vt.* a închide, a împrejmui. **Clôturer un débat par un vote** a închide o dezbatere printr-un vot. **Clôturer un terrain** a împrejmui un teren.

club *m.* club. **Club des dix** clubul celor zece. **Effet de club** efect de club.

coaccusé, e *s.* coacuzat.

coacquéreur *m.* cumpărător asociat.

coadministrateur, trice *s.* coadministrator.

coalition *f.* coaliție.

coassocié, e *s.* coasociat, copărtaș.

coassurance *f.* coasigurare. Asigurare făcută de mai mulți asiguratori pentru același risc.

coauteur *m.* coautor.

cobelligérant, ante *adj., s.* cobeligerant, aliat într-o luptă. **Les nations cobelligérantes** națiunile cobeligerante.

cocontractant, ante *s.* cocontractant / parte în contract.

code *m.* cod, culegere de legi. **Code civil, pénal** cod civil, penal. **Code d'instruction criminelle** cod de instruire a unei cauze din domeniul penal. **Code de bonne conduite** cod de bună purtare. **Code de commerce** cod de comerț / comercial. **Code des investissements** codul investițiilor. **Le code de Justinien** codul lui Iustinian. **Article, livre d'un code** articolul, partea / capitolul unui cod. **Se tenir dans les marges du code** a se păstra în limitele codului. **C'est dans le code** este legal / înscris în cod.

codébiteur, trice *s.* codebitor.

codécision *f.* decizie / hotărîre comună.

codemandeur, eresse *s.* persoană care cere ceva / formulează o cerere alături de o alta.

codétenteur, trice *s.* codeținător.

codétenu, e *s.* codeținut.

codicille *m.* codicil.

codification *f.* codificare. Grupare / însumare de dispoziții legislative sau de reglementare.

codirecteur, trice *s.* codirector.

coefficient m. coeficient. **Coefficient budgétaire** coeficient bugetar. **Coefficient marginal de capital** coeficient marginal de capital. **Coefficient technique de distribution** coeficient tehnic de distribuție / distribuire. **Coefficient technique de production** coeficient tehnic de producție. **Coefficient d'accélération** coeficient de accelerare. **Coefficient d'amortissement** coeficient de amortizare. **Coefficient d'élasticité** coeficient de elasticitate. **Coefficient d'élasticité économique, financière** coeficient de elasticitate economică, financiară. **Coefficient d'emprise du sol (CES)** coeficient de luare în folosință a solului (*respectă proporția față de un teren mai mare*). **Coefficient d'équivalence** coeficient de echivalență. **Coefficient d'expansibilité** coeficient de expansibilitate. **Coefficient d'intensité capitalistique** coeficient de intensitate capitalistică (*raportul dintre stocul de capital în valoare disponibilă pentru o producție dată și valoarea forței de muncă folosită pentru producerea ei*). **Coefficient d'occupation des sols (COS)** coeficient de ocupare a solului / terenului. **Coefficient de capital** coeficient de capital. **Coefficient de capitalisation des résultats** coeficient de capitalizare a rezultatelor. **Coefficient de concentration** coeficient de concentrare. **Coefficient de contingence** coeficient de contingență. **Coefficient de corrélation (linéaire)** coeficient de corelație / corelare (lineară). **Coefficient de détermination** coeficient de determinare. **Coefficient de dispersion** coeficient de dispersie / dispersare. **Coefficient de linéarité** coeficient de linearitate. **Coefficient de liquidité** coeficient de lichiditate. **Coefficient de pondération** coeficient de ponderare. **Coefficient de production** coeficient de producție. **Coefficient de réserve obligatoire** coeficient de rezervă obligatorie. **Coefficient de variation** coeficient de variație. **Coefficient de vulnérabilité** coeficient de vulnerabilitate. **Coefficient de l'élasticité de la demande, de l'offre** coeficientul elesticității cererii, ofertei. **Coefficients démographiques**

coeficienți demografici. **Coefficients technologiques de la production** coeficienți tehnologici ai producției.

coéquation *f.* (*arh.*) coecuație (*repartizare proporțională a impozitului între contribuabili*).

coexistence *f.* coexistență. **Coexistence pacifique** coexistență pașnică.

coexister *vi.* a coexista.

cofidéjusseur *m.* cofidejusor, copărtaș de cauționare a aceluiași debitor pentru aceeași datorie.

cogérance *f.* administrare în comun.

cogérant *m.* persoană care participă, alături de o alta, la administrarea unei societăți, unor bunuri.

cogérer *vt.* a administra (*împreună cu alte persoane*).

cogestion *f.* cogestionare / cogestiune.

cognat *m.* cognat / rudă de sînge (*mai ales pe linie femeiască*).

cognation *f.* înrudire de sînge. Înrudire pe linie feminină.

cohabitation *f.* coabitare. Conviețuire.

cohabiter *vi.* a cohabita, a locui împreună.

cohéritier, ière *m.* comoștenitor.

cohorte *f.* cohortă.

coin *m.* colț. **„Coin fiscal"** „colț fiscal" (*desemnează diferența dintre un venit înainte de impozitare și același venit disponibil după ce s-au plătit impozitele care îl grevau*).

colbertisme *m.* colbertism (*politică dusă de Colbert, ministrul de finanțe al lui Ludovic al XIV-lea*).

colégataire *m.* colegatar.

colis *m.* colet, pachet.

colistier *m.* persoană care candidează pe o listă comună.

colitigant, e *adj., s.* persoană care pledează, alături de altele, într-un proces cu subiect multiplu.

collaboration *f.* colaborare. **Contrat de collaboration** contract de colaborare.

collar *m.* collar (*operațiune pe piața opțională vizînd prevenirea față de fluctuațiile indicelui de schimb. Constituie combinația dintre cumpărarea unui „cap" și vînzarea unui „floor", permițînd garantarea unui profit*).

collatéral, e, aux *adj.* colateral. **Dégâts collatéraux** distrugeri colaterale. **Parents colatéraux** rude colaterale. **Les collatéraux** colateralii.

collationnement *m.* colaționare.

collecteur, trice *s.* colector. Perceptor.

collectif, ive *adj., m.* colectiv. **Collectif budgétaire / Loi de finances rectificative** culegere de legi financiare rectificative.

collectivisation *f.* colectivizare.

collectiviser *vt.* a colectiviza.

collectivisme *m.* colectivism.

collectiviste *s.* colectivist.

collectivité *f.* colectivitate. **Collectivités locales, régionales, territoriales** colectivități locale, regionale, teritoriale.

collège *m.* colegiu. **Collège des magistrats** colegiul magistraților.

collégialité *f.* colegialitate (*principiu în virtutea căruia dreptatea se face prin votul mai multor magistrați*).

collègue *s.* coleg.

colline *f.* colină. **Colline du plaisir / de l'ophélimité** colina plăcerii / a bucuriei (*denumire dată, de V. Pareto, curbei care unește diferitele puncte ale satisfacției obținute prin combinarea unor cantități variabile din diferite bunuri*).

collocation *f.* colocare. Clasarea creditorilor în ordinea stabilită de lege spre a fi plătiți.

collusion *f.* coluziune, cîrdășie. Înțelegere secretă în dauna unui terț.

collusoire *adj.* făcut pe ascuns în dauna cuiva. **Arrangement, fraude collusoire** aranjament, fraudă făcută în cîrdășie.

collusoirement *adv.* pe ascuns, în secret.

colocataire *s.* colocatar.

colocation *f.* colocație, locuire în același imobil. **Etre en colocation** a trăi împreună în același imobil.

colon *m.* colon(ist). Persoană care cultivă un teren plătind chiria în natură / fermier / arendaș. **Colon paritaire** arendaș (*care împarte recolta cu proprietarul*).

colonage *m.* exploatarea solului de către un colon / arendaș. **Bail* à colonage partiaire.**

colonat *m.* (*ist.*) starea / condiția de colon. **Colonat paritaire** (*Vezi: bail*).

colonialisme *m.* colonialism.

colonie *f.* colonie.

colonisateur, trice *s.* colonizator.

colonisation *f.* colonizare.

colonisé, e *adj., s.* colonizat.

coloniser *vt.* a coloniza.

colportage *m.* colportaj. Vînzare de marfă la ușa clientului.

colporter *vt.* a colporta. A vinde marfă din ușă în ușă.

combinaison *f.* combinație, combinare. **Combinaison optimale des facteurs de productions** combinare optimă a factorilor de producție. **Combinaison productive / combinaison des facteurs de production** combinație productivă / combinarea factorilor de producție.

comité *m.* comitet. **Comité consultatif, exécutif** comitet consultativ, executiv. **Comité économique, social** comitet economic, social. **Comité électoral** comitet electoral. **Comité paritaire** comitet paritar. **Comité secret** comitet secret. **Comité d'entreprise** comitet de întreprindere. **Comité de bienfaisance** comitet de binefacere. **Comité de conciliation** comitet de conciliere. **Comité de patronage, de direction / directeur, de gestion, de groupe** comitet de patronaj, de direcție / director, de gestiune, de grup. **Comité d'hygiène, de sécurité et des conditions de travail** comitet de igiena, siguranța și condițiile de lucru. **Comité de salut public** comitet de salvare publică / națională. **Comité des régions** comitetul regiunilor. **Comité d'Aide au Développement (CAD)**

Comitetul de Ajutor pentru Dezvoltare. **Comité de la Réglementation Bancaire et Financière (CRBF)** Comitetul Reglementării Bancare şi Financiare. **Comité des Etablissement de Crédit et des Entreprises d'Investissement (CECEI)** Comitetul Aşezămintelor / Instituţiilor de Credit şi a Întreprinderilor de Investiţii. **Comité des représentants permanents des Etats membres (Coreper)** Comitetul reprezentanţilor permanenţi ai statelor membre.

comitologie *f.* comitologie (*practică a sistemului comunitar de a forma multe comitete*).

command *m.* procură. **Déclaration de command** declaraţie de procură (*făcută de adjudecatar în termen de douăzeci şi patru de ore prin care anunţă adevăratul beneficiar al unei tranzacţii amiabile*).

commande *f.* comandă. **Passer une commande** a face o comandă / a comanda.

commandement *m.* ordin, somaţie, comandament, poruncă. **Commandement de l'autorité légitime** ordinul autorităţii legitime.

commander *vt., vi.* a comanda.

commanditaire *m.* comanditar, (*recomandare oficială pentru:* sponsor). **Associé commanditaire** asociat comanditar.

commandite *f.* comanditã.

commandité *s.* comanditat / asociat al unei societăţi în comanditã, responsabil şi solidar.

commanditer *vt.* a comandita, a furniza fonduri unei societăţi aflată în comanditã. A finanţa, a sponsoriza.

commendataire *adj., m.* (*vechi*) comendatar (*persoană care deţine, temporar, spre administrare, un beneficiu ecleziastic*).

commende *f.* administrare, concesionare temporară a unui beneficiu ecleziastic.

commerçant, e *adj., s.* comerciant, negustor. **Corps, corporation des commerçants** corpul, corporaţia comercianţilor. **Commerçant en gros, en détail** comerciant (*care face negoţ*) cu ridicata, cu amănuntul. **Rue commerçante** stradă comercială / cu multe magazine.

commerce *m.* comerţ, negustorie, negoţ. **Commerce captif** comerţ captiv (*schimburi comerciale între filiale şi societatea-mamă*). **Commerce intérieur, extérieur, international** comerţ interior, exterior, internaţional. **Commerce invisible** comerţ invizibil. **Commerce local** comerţ local. **Commerce stimulant, aliénant** comerţ stimulant, alienant. **Commerce triangulaire** comerţ triunghiular. **Commerce en gros / de gros** comerţ cu ridicata. **Commerce de détail** comerţ cu amănuntul. **Enseigne d'un commerce** firma unui comerţ / unui magazin. **Acte, opération de commerce** act, operaţiune de comerţ. **Balance du commerce** balanţa comercială. **Bourse, code, chambre de commerce** bursă, cod, cameră de comerţ. **Convention, traité de commerce** convenţie, tratat de comerţ / comercial. **Effet de commerce** efect de comerţ. **Employé de commerce** angajat comercial. **Etre dans le commerce** a fi în comerţ / în branşa comercială. **Faire du commerce** a face comerţ. **Livres de commerce (registres de comptabilité, livres de caisse)** registre comerciale (registre contabile, registre de casă). **Maison de commerce** casă de comerţ. **Registre du commerce** registrul comerţului. **Marine, navire, port de commerce** marină, navă, port comercial. **Réglementation du commerce extérieur** reglementarea comerţului exterior. **Voyageur de commerce** voiajor comercial / comis-voiajor. **Marchandise hors commerce** marfă care nu se găseşte în comerţ, care nu poate face obiectul unui contract. **Tribunal de commerce** tribunalul comercial. **Ouvrir, tenir un commerce** a deschide, a ţine un comerţ / o activitate comercială.

commercer *vi.* a face comerţ.

commercial, e, aux *adj.* comercial. **Clause, dette commerciale** clauză, datorie comercială. **Déficit commercial** deficit comercial. **Droit commercial** drept comercial. **Entreprise, société commerciale** întreprindere, societate comercială. **Essor commercial** avînt comercial. **Nom commercial** nume / (de)numire comercială / firmă. **Opérations, relations commerciales** operaţii, relaţii comerciale. **Politique commerciale** politică comercială.

commercialement *adv.* (*în mod, din punct de vedere*) comercial.

commercialisation *f.* comercializare. **Office de commercialisation** oficiu / birou de comercializare. **Commercialisation des denrées alimentaires** comercializarea produselor alimentare.

commercialiser *vt.* a comercializa, a face (*ca un lucru să fie*) comercial. **Commercialiser un brevet d'invention** a comercializa / a exploata un brevet de invenţie. **Commercialiser une dette** a comercializa o datorie.

commettant *m.* mandant.

commettre *vt.* a desemna, a numi. (*Arh.*) A încredinţa. **Commettre un huissier, un rapporteur** a desemna un portărel / executor judecătoresc, un raportor.

comminatoire *adj.* cominatoriu, ameninţător. **Arrêt, jugement, sentence comminatoire** dispoziţie, hotărîre, sentinţă cominatorie. **Dommages comminatoires** daune cominatorii.

commis *m.* comis, agent subaltern (*în administraţie, bancă, birou, casă de comerţ*), factor. **Commis-greffier** grefier adjunct. **Commis-voyageur** comis-voiajor. **Commis aux vivres** funcţionar (*în Administraţia maritimă*) însărcinat cu aprovizionarea navei. (*Arh.*) **Premier commis** prim comis (*funcţionar superior într-un minister, într-o administraţie*).

commissaire *m.* comisar. Persoană însărcinată, temporar, cu funcţii speciale. Ofiţer. Titlu dat, în unele guverne, celor însărcinaţi cu direcţia unor mari departamente. Reprezentant al unui stat ocupant, stat asociat sau stat care protejează un altul. **Commissaire-priseur** funcţionar însărcinat cu evaluarea şi vînzarea bunurilor mobiliare. **Commissaire aux apports** agent de verificare a aportului fiecărui asociat. **Commissaire aux comptes** agent însărcinat cu supravegherea situaţiei financiare a unei societăţi. **Commissaire d'une commission parlementaire** comisar / membru al unei comisii parlamentare. **Commissaire de police** comisar de poliţie. **Commissaire de la Marine, de l'Air** ofiţer contabil / administrator în cadrul marinei, aviaţiei. **Commissaire de la République** comisar al republicii / prefect. **Commissaire adjoint de la République** subprefect (*denumire folosită între 1982 şi 1988*). **Commissaire du bord** comisar de bord (*adminsitratorul serviciului de pasageri şi al aprovizionării la bordul unei nave*). **Commis-**

saire du Gouvernement comisar / funcționar al guvernului. **Haut-commissaire** înalt comisar (*în cadrul unor organisme internaționale*).

commission *f.* comisie, însărcinare / comision, numire, mandatare, activitate, procentaj, retribuție pentru un serviciu efectuat. Activitate depusă de o persoană pentru un terț, în numele acestuia sau al său personal. **Commission administrative** comisie administrativă. **Commission bancaire** comision bancar. **Commission départementale** comisie departamentală / județeană. **Commission élue, nommée** comisie aleasă, numită. **Commission européenne** comisie europeană. **Commission paritaire** comisie paritară. **Commission parlementaire** comisie parlamentară. **Commission rogatoire** comisie rogatorie. **Commission secrète** comision ilicit / mită. **Commission européenne des droits de l'homme** Comisia europeană a drepturilor omului. **Commission nationale de la négociation collective** comisia națională a negocierii colective. **Commission nationale de l'informatique et des libertés** comisia națională a informaticii și libertăților. **Commission technique d'orientation et de reclassement professionnel** comisie tehnică de orientare și reclasare profesională. **Commission d'accès aux documents administratifs** comisie de acces la documentele administrative. **Commission d'arbitrage, d'examen** comisie de arbitraj, de examen / de examinare. (*Canada*) **Commission d'enquête** comisie de anchetă. **Commission d'indemnisation des victimes d'infractions** comisia pentru indemnizarea / despăgubirea victimelor unor infracțiuni. **Commission d'office** numire din oficiu (*a unui avocat*). **Commission d'urbanisme commercial** comisie de urbanism comercial. **Commission de budget** comisie de buget. **Commission de conciliation** comisie de conciliere. **Commission de contrôle des banques** comisie de control a băncilor. **Commission de recours amiable** comisia pentru recurs amiabil. **Commission de risque** comision de risc. **Commission de courtage** comision de intermediere / de curtaj. **Commission de frais d'administration** comision de cheltuieli de administrație. **Commission de vérification des comptes des entreprises publiques** comisia de verificare a conturilor întreprinderilor / instituțiilor publice. **Commission de l'éducation spéciale** comisia pentru educație specială. **Commission du droit international** Comisia dreptului internațional. **Commission de développement économique régional (CODER)** comisia de dezvoltare economică regională. **Commission de Terminologie du Ministère de l'Economie des Finances et du Budget (CTMEFB)** Comisia de Terminologie a Ministerului Economiei Finanțelor și a Bugetului. **Commision Nationale des Valeurs Mobilières** Comisia Națională a Valorilor Mobiliare. **Commission des garanties** comisia garanțiilor. **Commission des marchés à terme de marchandises** comisia tranzacțiilor la termen cu mărfuri. **Commission des opérations en / de bourse (COB)** comision pentru operațiile în / de bursă. **Commission des représentants** comisia reprezentanților. **Contrat de commission** contract de comision. **Faire la commission** a face un comision. **Renvoi à la, en commission** returnare (*a unui proiect de lege etc.*) la comisie, în comisie. **Toucher dix pour cent de commission** a lua / a primi zece la sută comision.

commissionnaire *m.* comisionar, intermediar, mandatar.

commissionner *vt.* a însărcina pe cineva cu o activitate. **Agent commissionné** agent însărcinat cu o activitate.

commissoire *adj.* comisoriu. **Clause commissoire** clauză comisorie (*care duce la anularea, rezilierea unui contract*).

commodat *m.* comodat. Împrumutat spre a fi folosit.

commuable *adj.* comutabil. **Peine commuable** pedeapsă comutabilă.

commuer *vt.* a comuta (*o pedeapsă într-una mai mică*).

commun, e *adj.* comun, colectiv, cunoscut. Comună. **Droit commun** drept comun. **Jugement, arrêt commun** sentință, hotărîre comună. **Langue commune** limbă comună / pe înțelesul tuturor. **Maison commune** primărie. **Les communs** ansamblul clădirilor care servesc ca bucătărie, adăposturi, grajduri. **Les biens communs** (*în căsnicie*) bunuri comune. **Avoir des intérêts communs** a avea interese comune. **Faire cause commune** a face cauză comună / a se uni. **Mener une action commune** a duce / face o acțiune comună. **Posseder des biens en commun** a deține bunuri în commun. **D'un commun accord** de comun acord.

communal, e, aux *adj.* comunal, aparținător unei comune. **Conseil communal** consiliu comunal. **Ecole communale** școala comunală. **Maison communale** primărie. **La représentation communale** reprezentanții comunali. **Les communaux** terenurile comunale.

communaliser *vt.* a pune sub dependență comunală. **Communaliser un terrain** a trece un teren în subordinea comunei.

communautaire *adj.* comunitar. **Vie communautaire** viață comunitară. **Chien, footballeur communautaire** cîine, fotbalist comunitar. **Acquis* comunnautaire.**

communautarisation *f.* comunitarizare (*gestionare comună, de către mai multe state, a spațiului maritim care le înconjoară*).

communauté *f.* comunitate. Colectivitate. **Communauté économique** comunitate economică. **Communauté primitive** comunitate primitivă. **Communauté urbaine** comunitate urbană (*grup de localități din jurul unui oraș mare asociate pentru gestionarea în comun a serviciilor de interes comun*). **Communauté entre époux** comunitate (*de bunuri*) între soți. **Communauté légale / communauté réduite aux acquêts** comunitate legală / comunitate redusă doar la bunurile dobîndite în cursul căsătoriei. **Communauté politique européenne** comunitate politică europeană. **Communauté de communes, de villes** comunitate de comune, de orașe. **Communauté de résidence** comunitate de rezidență / rezidență comună (*între soți*). **Communauté de vie** viețuire împreună (*pentru soți*). **Communautés européennes** comunități europene. **Communauté Economique de l'Afrique de l'Est (CEAE)** Comunitatea Economică a Africii de Est. **Communauté Economique de l'Afrique de l'Ouest (CEAO)** Comunitatea Economică a Africii de Vest. **Communauté Economique des Etats de l'Afrique de l'Ouest (CEDEAO)** Comunitatea Economică a Statelor din Africa de Vest. **Communauté Economique Européenne / Marché Commun Européen** Comunitatea Economică Europeană / Piața Comună Europeană. **Communauté Européenne de l'Energie Atomique (CEEA) / Euratom**

Comunitatea Europeană pentru / a Energiei Atomice / Euratom. **Communauté européenne de défense (CED)** Comunitatea Europeană pentru Apărare. **Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier (CECA)** Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului.

commune *f.* comună. (*Anglia*) **La Chambre des communes / Les Communes** Camera Comunelor.

communicable *adj.* comunicabil, care poate fi comunicat. **Dossier communicable** dosar comunicabil. **Pièces communicables** acte / documente care pot fi comunicate.

communication *f.* comunicare, anunț, trimitere / transmitere. **Communication au Ministère public** comunicare către Ministerul public / procuror. **Communication du dossier** comunicarea dosarului. **Communication des pièces** comunicarea actelor. **Demander communication d'un dossier, d'une pièce** a cere comunicarea unui dosar, unui document / act.

communiquer *vt.* a comunica. **Communiquer les pièces d'un procès** a comunica / a transmite actele unui proces.

communisme *m.* comunism.

commutable *adj.* comutabil. Care poate fi comutat.

commutatif, ive *adj.* comutativ. **Contrat commutatif** contract comutativ. **Justice commutative** justiție comutativă.

commutation *f.* comutare. **Commutation de peine** comutare de pedeapsă.

commutativité *f.* comutativitate.

comourants / „comorientes" *s.* comorienți.

compagnie *f.* companie, societate. Trupă. **Compagnie aérienne** companie aeriană. **Compagnie commerciale, financière** companie comercială, financiară. **Compagnie coloniale** companie colonială. **Compagnie d'assurance** companie de asigurări. **Compagnie de chemins de fer** companie de căi ferate. **Compagnies républicaines de sécurité** companiile / trupele republicane de securitate (*forțele de ordine*). **Compagnie Française d'Assurance pour le Commerce Extérieur (COFACE)** Compania Franceză de Asigurare pentru Comerț Exterior. **Compagnie des Agents de Change (CAC)** Compania / Societatea Agenților de Schimb. (*CAC 40 indicele Bursei de la Paris*). (*Vechi*) **Compagnie à charte** companie de monopol.

compagnonnage *m.* stagiu de ucenicie.

comparaître *vi.* a compărea, a se prezenta. **Comparaître devant un juge, un notaire** a se prezenta în fața unui judecător, unui notar. **Comparaître en jugement, en justice** a se prezenta la judecată, în instanță. **Comparaître en personne, par avoué** a se prezenta personal, prin intermediul unui avocat. **Ordre de faire comparaître** ordin de aducere / prezentare. **Citation à comparaître** citație de prezentare la tribunal.

comparant, e *adj.* persoană care se prezintă în fața unui judecător / magistrat / la tribunal / magistrat. **Parties comparantes** părțile unei înfățișări. **Déclaration du comparant** declarația persoanei care se prezintă (*în fața unei instanțe*).

comparoir *vi.* (*arh.*) a compărea, a se prezenta în fața unei instanțe.

comparution *f.* înfățișare, prezentare. **Comparution immédiate** înfățișare imediată. **Comparution personnelle** înfățișare personală. **Mandat de comparaître** mandat de prezentare. **En cas de non-comparution** în caz de neprezentare.

compatibilité *f.* compatibilitate. **Effet de compatibilité** efect de compatibilitate.

compensation *f.* compensare, compensație. **Compensation automatique** compensare automată. **Compensation conventionnelle, judiciaire, légale** compensație convențională / conform convenției, judiciară, legală. **Compensation démographique** compensare demografică. **Compensation des dépens** compensarea cheltuielilor (*între pledanți*). **Compensation des prix** compensarea prețurilor. **Accord, cours, principe de compensation** acord, curs, principiu de compensare. **A titre de compensation** cu titlu de compensație. **Caisse*, chambre* de compensation.**

compenser *vt.* a compensa.

compétence *f.* competență. **Compétence inconditionnelle** competență necondiționată. **Compétence territoriale** competență teritorială. **Compétence d'attribution / „ratione materiae"** competență de atribuții / „ratione materiae". **Compétence d'un maire, d'un préfet** competența unui primar, unui prefect. **Délimitation des compétences** delimitarea competențelor.

compétent, e *adj.* competent. **Juge compétent** judecător competent (*în competența căruia intră o cauză*). **Le tribunal s'est déclaré compétent** tribunalul s-a declarat competent.

compétitif, ive *adj.* competitiv.

compétitivité *f.* competitivitate.

compétition *f.* competiție, întrecere. **Compétition sans prix** competiție fără preț / în afara prețului (*publicitatea și inovarea de produse*).

complément *m.* completare. **Complément de prime** completare de primă (*peste prima stabilită la asigurare*).

complémentaire *adj.* complementar. **Article, clause complémentaire** articol, cauză complementară.

complémentarité *f.* complementaritate. **Complémentarité des facteurs de production** complementaritatea factorilor de producție.

complétude *f.* completitudine.

complexe *m.* complex. **Complexe agro-alimentaire, industriel, militaro-industriel** compelex agro-alimentar, industrial, militaro-industrial.

complice *adj., s.* complice.

complot *m.* complot.

comploter *vi.* a complota. **Comploter contre qqn** a complota împotriva cuiva.

comportement *m.* comportament. **Comportement stratégique** comportament strategic. **Le comportement du consommateur, du producteur** comportamentul consumatorului, producătorului. **Le comportement irrationnel du consommateur** comportamentul irațional al consumatorului. **Le comportement de la firme** comportamentul firmei. **Economicité du comportement** economicitatea comportamentului. **Relations de comportement** relații de comportament. **Théorie du comportement** teoria comportamentului.

composer *vt.* a pactiza, a cădea la învoială. **Composer avec les créanciers** a cădea la învoială cu creditorii. **Composer avec l'ennemi** a pactiza cu inamicul.

composition *f.* compunere, compoziție. **Composition organique du capital** compoziția organică a capitalului.

compressibilité *f.* restrîngere, comprimare. **Compressibilité des dépens, des frais** restrîngerea cheltuielilor, cheltuielilor oficiale.

compromettre *vi.* a se raporta la, a face referire la. **Compromettre sur un droit** a face referire la un drept.

compromis *m.* compromis, convenție prin care părțile recurg la arbitrajul unui terț. **Dresser, faire, signer un compromis** a întocmi, a face, a semna un compromis (*în așteptarea actului notarial pentru reglementare*)

compromissoire *adj.* compromisorie. **Clause* compromissoire.**

comptant *adj., adv., m.* numerar, bani lichizi, cash. **Marché comptant / marché au comptant** piață cu decontare imediată / în numerar / piață spot.

comptabilité *f.* contabilitate. **Comptabilité analytique / de gestion** contabilitate analitică / de gestiune. **Comptabilité économique** contabilitate economică. **Comptabilité extérieure** contabilitate externă. **Comptabilité générale** contabilitate generală. **Comptabilité industrielle** contabilitate industrială (*de calculare a costurilor*). **Comptabilité matières** contabilitatea materialelor / bunurilor (*aflate într-un magazin / o magazie*). **Comptabilité nationale, internationale** contabilitate națională, internațională. **Comptabilité normalisée** contabilitate normalizată. **Comptabilité privée** contabilitate privată. **Comptabilité publique** contabilitate publică. **Comptabilité d'entreprise** contabilitate de întreprindere. **Comptabilité d'une entreprise, d'une industrie** contabilitatea unei întreprinderi, unei industrii. **Comptabilité du Produit Matériel (CPM)** contabilitatea produsului material. **Comptabilité en partie simple / en partie double** contabilitate în partidă simplă / în partidă dublă. **Chef de la comptabilité** șeful contabilității / contabil-șef. **Commission de comptabilité** comisie / comision de contabilitate. **Livres de comptabilité** registre contabile. **Tenir, gérer une comptabilité** a ține, a avea în grijă o contabilitate.

comptable *adj., s.* contabil. **Comptable agréé** contabil agreat / atestat. **Comptable principal** contabil principal. **Comptable public / Comptable de la Direction générale des impôts** contabil public / contabil de la Direcția generală a impozitelor. **Comptable de fait** contabil de fapt / faptă (*vinovat de un act constitutiv de gestiune de fapt*). **Comptable qui tient les livres** contabil care ține evidența (*în registre*). **Agent comptable** agent contabil. **Caisse comptable** casă contabilă. **Chef comptable** șef contabil. **Expert-comptable** expert contabil. **Pièce, quittance comptable** document, chitanță contabile. **Plan comptable** plan contabil. **Rapport compable** raport contabil. **Règles comptables** reguli contabile. **Comptable assignataire*.**

comptage *m.* numărare. **Le comptage des articles stockés** numărarea articolelor stocate.

compte *m.* cont, calcul. **Compte administratif, financier** cont administrativ, financiar. **Comptes accessoires des services de l'Etat** conturi accesorii ale serviciilor Statului. **Compte bancaire** cont bancar. **Compte bloqué** cont blocat.

Compte chèque / courant postal cont cec / curent poștal (*deschis la Poștă*). **Compte collectif / général** cont colectiv / general. **Comptes complémentaires et développés** conturi complementare și dezvoltate / detaliate. **Compte consolidé** cont consolidat. **Compte courant** cont curent. **Compte courant d'associé** cont curent de asociat. **Comptes économiques intégrés** conturi economice integrate. **Compte écran** cont ecran. **Compte joint** cont unit / comun. **Comptes satellites** conturi satelit. **Comptes simplifiés** conturi simplificate. **Comptes spéciaux du Trésor** conturi speciale ale Tezaurului. **Comptes monétaires** conturi monetare. **Comptes macroéconomiques** conturi macroeconomice. **Comptes nationaux de production des secteurs** conturi naționale de producție ale sectoarelor. **Compte à déduire** cont de / care trebuie dedus. **Compte d'agent** cont de agent. **Comptes d'avances et de prêts temporaires** conturi de avansuri și împrumuturi (*date*) temporare. **Compte d'affectation** cont de afectare / cu destinație. **Compte d'affectation du revenu, d'affectation spéciale** cont de afectare a venitului, cu afectare specială. **Compte d'exploitation** cont de exploatare (*reunit, ca urmare a Noului Plan contabil din 1984, cu contul de pierderi și profit sub noua denumire de: **compte de résultat**: cont de rezultat*). **Compte d'exportation** cont (*destinat*) pentru export. **Compte d'opérations** cont de operațiuni. **Compte de capital, de production** cont de capital, de producție. **Compte de commerce** cont de comerț / comercial. **Compte de dépôt** cont de depozit (*utilizabil prin cec sau virament*). **Comptes de financement** conturi de finanțare. **Compte de flux** cont de flux. **Compte de pertes et profits** contul de pierderi și de profit. **Compte de gestion** cont de gestiune. **Compte de patrimoine** cont de patrimoniu. **Compte du patrimoine naturel** contul patrimoniului natural. **Compte de modification du patrimoine** cont de modificare a patrimoniului. **Compte de revenu** cont de venit. **Comptes de revenus des secteurs** conturi de venituri ale sectoarelor. **Compte de distribution secondaire du revenu** cont de distribuire secundară a venitului. **Compte de redistribution du revenu en nature** cont de redistribuire a venitului în natură. **Compte de secteur institutionnel** cont de sector instituțional. **Compte d'utilisation du revenu** cont de utilizare a venitului. **Comptes de l'activité des agents économiques** conturi ale activității agenților economici. **Comptes des secteurs économiques** conturi ale sectoarelor economice. **Compte sur livret** cont pe libret. **Comptes de la Nation** conturile națiunii. **Compte de substitution du FMI** cont de substituire a FMI. **Compte du Reste du Monde** Cont al Restului Lumii / exterior. **Compte Nostro** cont Nostro. **Découvert de compte** descoperire de cont. **Dresser un compte** a întocmi un cont. **Arrêter, clore un compte** a opri, a închide un cont. **Vérifier, apurer un compte** a verifica, a cerceta amănunțit un cont. **La Cour des comptes** Curtea de conturi. **Détail, résumé de compte** detaliu, rezumat de cont. **Avoir ses comptes à jour** a avea conturile / socotelile la zi. **Les articles d'un compte** articolele / rubricile unui cont. **Les chapitres d'un compte** capitolele unui cont. **Bordereau de compte** borderou de cont. **Livre de comptes** registru de conturi. **Le compte des dépenses** contul cheltuielilor. **Faire le compte des suffrages exprimés** a număra / a face socoteala sufragiilor / voturilor exprimate.

compter *vt.* a socoti, a plăti. **A compter de ...** socotind din / de la (*data de*).
comptoir *m.* contor, tejghea. Casă comercială, cartel de vînzări. Agenție, ghișeu pentru vînzare (*bilete*). **Comptoir central d'achats** Casa centrală de comerț. **Comptoir national d'escompte** Biroul național de scont. **Comptoir de vente** agenție / ghișeu de vînzare.
compulsion *f.* (*arh.*) constrîngere.
compulsoire *m.* (*arh.*) cercetare, verificare prin acte.
computation *f.* computation. Metodă de evaluare, apreciere a timpului în care trebuie să se execute o anumită acțiune juridică.
comte / comtesse *s.* conte / contesă.
comté *m.* comitat.
concavité *f.* concavitate.
concentration *f.* concentrare. **Concentration capitaliste, conglomérale** concentrare capitalistă, conglomerată. **Concentration économique, financière, industrielle** concentrare economică, financiară, industrială. **Concentration géographique, urbaine** concentrare industrială, urbană. **Concentration horizontale, verticale de la production** concentrare orizontală, verticală a producției. **Concentration du capital** concentrarea capitalului. **Concentration des entreprises, des revenus** concentrarea întreprinderilor, veniturilor. **Courbe de concentration** curbă de concentrare. **Indice de concentration** indice de concentrare.
concept *m.* concept.
conception *f.* concepere.
concert *m.* concert, înțelegere. **Concert européen** concert / activitate comună europeană.
concertation *f.* concertare.
concerté, e *adj.* concertat, de comun acord. **Economie concertée** economie concertată.
concession *f.* concesiune, concesionare. **Concession commerciale, immobilière** concesionare comercială, imobiliară. **Concession d'eau, d'électricité** autorizație de branșare la apă, la electricitate. **Concession d'un privilège** concesionarea unui privilegiu. **Concession de voirie** autorizație pentru exercitarea unor activități pe marginea șoselelor / căilor de comunicație. **Concession des travaux publics par adjudication** concesionarea lucrărilor publice prin adjudecare.
concessionnaire *adj., m.* concesionar. **Compagnie, société concessionnaire** companie, societate concesionară.
conciergerie *f.* însărcinare privind paza unui imobil. (*Ist.*) Închisoare ce ținea de Palatul de justiție. (*Canada*) imobil de locuințe.
concile *m.* conciliu, consistoriu, sinod. **Concile de Nicée** Conciliul de la Niceea. **Les décisions, les actes d'un concile** hotărîrile, actele unui conciliu. **Recueil des conciles** culegere de hotărîri și canoane ale unui conciliu.
conciliaire *adj.* care țin de conciliu. **Canons, décisions conciliaires** canoane, hotărîri elaborate de un conciliu. **Les pères conciliaires** prelații participanți la un conciliu.
conciliateur, trice *adj., m.* conciliator. **Conciliateur de justice** conciliator judecătoresc.

conciliation *f.* conciliere, reglementare pe calea înțelegerii între părți. **Comité de conciliation** comitet de conciliere. **Procédure, tentative de conciliation** procedură, tentativă de conciliere.
conciliatoire *adj.* conciliator. **Procédure conciliatoire** procedură conciliatoare.
concilier *vt.* a concilia, a pune de acord. **Concilier les intérêts, les opinions, les témoignages** a pune de acord interesele, opiniile, mărturiile.
conclave *m.* conclav.
conclure *vt., vi.* a încheia. **Conclure une affaire, un accord, un arrangement, un traité** a încheia o afacere, un acord, un aranjament / o înțelegere, un tratat. **Conclure la paix** a încheia pacea. **Les juges conclurent à l'acquittement** judecătorii hotărîră achitarea.
conclusion *f.* concluzie. **Conclusions** concluzii (*act prin care una dintre părți face cunoscute pretențiile sale tribunalului și adversarului*). **Conclusions écrites, verbales** concluzii scrise, verbale. **Déposer, poser, signifier des conclusions** a depune, a pune, a notifica concluzii.
concordat *m.* concordat. Acord prin care creditorii unui falit îi îngăduie amînarea unei părți din datorie. **Les clauses d'un concordat** clauzele unui concordat. **Banqueroute simple liquidée par un concordat** bancrută simplă lichidată printr-un concordat.
concordataire *adj.* Referitor la un concordat. **Failli concordataire** falit care beneficiază de un concordat.
concourir *vi.* a concura. **Créanciers qui concourent** creditori care concurează (*a căror ipotecă este din aceeași dată*).
concours *m.* concurs, apel. Situația persoanelor avînd aceleași drepturi. **Concours / cumul idéal d'infractions** concurs / cumul ideal de infracțiuni. **Concours réel d'infractions** concurs real de infracțiuni. **Concours au Trésor public** apel la Tezaurul public / național (*avansuri din trezorerie pe care Banca Franței le consimțea în mod permanent, pînă în 1993, pentru Stat*). **Concours de créanciers** concurs de creditori. **Concours de qualifications** concurs de calificări (*același fapt, devenit element constitutiv al mai multor infracțiuni. Participare la un act juridic introdus de altcineva*). **Loi du concours** legea concursului (*regulă în virtutea căreia creditorii suportă, proporțional cu drepturile lor, insolvabilitatea debitorului*).
concubin, e *s.* concubin.
concubinage *m.* concubinaj.
concurrence *f.* concurență. **Concurrence acharnée** concurență acerbă. **Concurrence loyale, déloyale, pratiquable, pure et parfaite, imparfaite, virtuelle** concurență loială, neloială, practicabilă, pură și perfectă, imperfectă, virtuală. **Concurrence monopolistique / de monopol** concurență monopolistică / de monopol.
concurrentiel, le *adj.* concurențial. **Marchés, prix concurentiels** piețe, prețuri concurențiale. **Politique concurrentielle** politică concurențială.
concussion *f.* concusiune (*faptă a funcționarului însemnînd extorcarea unor sume de bani deși știe că acestea nu sînt datorate*). **Etre accusé de concussion** a fi acuzat de concusiune.

concussionnaire *adj., s.* persoană (în general *agent fiscal*) care comite o concusiune. **Fonctionnaire concussionnaire** funcționar care comite o concusiune.

condamnable *adj.* condamnabil, reprobabil. **Action, attitude, opinion condamnable** acțiune, atitudine, opinie / părere condamnabilă.

condamnation *f.* condamnare. **Condamnation à la prison, à mort** condamnare la închisoare, la moarte. **Condamnation par contumace, par défaut** condamnare în contumacie, în lipsă. **Condamnation pour vol, pour meurtre** condamnare pentru furt, pentru crimă. **Encourir / subir une condamnation** a risca, a se expune la / a suporta o condamnare. **Infliger, prononcer une condamnation** a da, a pronunța o condamnare. **Annuler, commuer, réduire une condamnation** a anula, a comuta, a reduce o condamnare.

condamnatoire *adj.* care condamnă. **Sentence condamnatoire** sentință care condamnă.

condamné, e *adj., s.* condamnat.

condamner *vt.* a condamna. **Condamner à la prison, à la déportation, aux travaux forcés / à réclusion, à terme** a condamna la plata unor cheltuieli, la închisoare, la deportare, la muncă forțată / la recluziune, pe termen (*peste 10 ani*). **Condamner aux dépens** a condamna la plata cheltuielilor de judecată.

condition *f.* condiție. Stare, situație, fapt. **Condition casuelle, expresse, mixte, potestative, purement potestative, préalable, résolutoire, suspensive, tacite** condiție cazuală, expresă, mixtă, potestativă, pur potestativă, prealabilă, rezolutorie, suspensivă, tacită. **Condition possible, impossible, licite, illicite, morale, immorale** condiție posibilă, imposibilă, licită, ilicită, morală, imorală. **Conditions lésionnaires** condiții lezionare / care prejudiciază. **Conditions de banque** condiții de bancă / bancare. **Conditions de livraison** condiții de livrare. **Conditions de vie** condiții de viață. **Conditions des étrangers** condițiile străinilor (*de care se pot bucura străinii pe un teritoriu*). **Les conditions d'un armistice, d'un traité** condițiile unui armistițiu, unui tratat. **Les conditions d'un contrat, d'un acte juridique** condițiile unui contract, unui act juridic. **Remplir les conditions exigées** a îndeplini condițiile cerute. **Dicter, imposer, poser ses conditions** a dicta, a-și impune, a pune condițiile sale. **Equivalence des conditions** echivalența condițiilor. **Armistice, capitulation sans conditions** armistițiu, capitulare fără condiții.

conditionnel, le *adj.* condițional. **Contrat conditionnel** contract condiționat. **Clause conditionnelle** clauză condițională. **Conditionnel irréel / analyse* contrefactuelle.**

condominium *m.* condominiu / condominium.

conduction *f.* acțiune de a lua ceva în locație.

conduire *vt.* a conduce.

conduite *f.* conduită, comportament, conducere. **Certificat* de bonnes conduites, vie et moeurs.**

confédéral, e, aux *adj.* confederal.

confédération *f.* confederație. **Confédération Générale du Travail (CGT)** Confederația generală a muncii. **Confédération Générale du Travail – Force ouvrière (CGT-FO)** Confederația generală a muncii – Forța muncitorească.

Confédération Française des Travailleurs Chrétiens (CFTC) Confederația franceză a muncitorilor creștini. **Confédération Française Démocratique du Travail (CFDT)** Confederația franceză democratică a muncii. **La Confédération Française de l'Encadrement - Confédération Générale des Cadres (CFE-CGC)** Confederația franceză a încadrării – Confederația generală a cadrelor.

confédéré, e *adj., s.* membru al confederației. **L'armée des Confédérés** armata confederaților (*în S.U.A., pe timpul Războiului de secesiune*)

conférence *f.* conferință. **Conférence administrative régionale** conferință administrativă regională. **Conférence générale de l'UNESCO** Conferința generală a UNESCO. **Conférence de La Haye** Conferința de la Haga. **Conférence des Nations Unies pour le Commerce et le Développement (CNUCED)** Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare. **Conférences des présidents** Conferința președinților (*organism parlamentar compus din: președintele adunării, vice-președinți, președinții de grupuri, președinții de comisii, raportorul general al bugetului și un membru al guvernului*).

conférer *vt.* a conferi, a atribui, a da. **Conférer des honneurs** a conferi onoruri. **Conférir un grade, un titre** a conferi un grad, un titlu. **Conférir une charge, une décoration, une dignité** a conferi o funcție, o decorație, o demnitate.

confesser *vt.* a confesa, a mărturisi, a recunoaște. **Confesser la vérité** a mărturisi adevărul.

confession *f.* confesiune, mărturisire, recunoaștere.

confiance *f.* încredere. **Faire confiance** a acorda încredere. **Intervalle de confiance** interval / perioadă de încredere. **Vote de confiance** vot de încredere.

confier *vt.* a încredința. **Confier un mandat, une mission à qqn** a încredința un mandat, o misiune cuiva.

confirmatif, ive *adj.* confirmativ. **Arrêt confirmatif** hotărâre confirmativă.

confirmation *f.* confirmare, atestare. **Confirmation d'un acte par une autorité officielle** confirmare a unui act de către o autoritate oficială. **Confirmation d'un jugement en appel** confirmare a unei hotărâri judecătorești în apel. **Accords de confirmation** acorduri de confirmare.

confiscable *adj.* confiscabil.

confiscation *f.* confiscare.

confisquer *vt.* a confisca, a deturna sensul unei acțiuni în profitul personal. **Confisquer des biens, des marchandises** a confisca bunuri, mărfuri.

confiagration *f.* conflagrație.

conflictuel, le *adj.* conflictual. **Situation conflictuelle** situație conflictuală.

conflit *m.* conflict. Contestarea unei competențe între jurisdicții. **Conflit armé** conflict armat. **Conflit commercial** conflict comercial. **Conflit collectif de travail** conflict colectiv de muncă. **Conflit international** conflict internațional. **Conflit mobile** conflict mobil. **Conflit positif, négatif** conflict pozitiv, negativ. **Conflit d'attributions, d'intérêts** conflict de atribuții / de atribuiri, de interese. **Conflit de compétence, de décisions, de juridictions, de lois, de nationalités, de qualifications** conflict de competență, de decizii, de jurisdicții, de legi, de naționalități, de calificări. **Conflit de lois dans le temps / droit transitoire**

conflict de legi în timp / drept tranzitoriu. **Le tribunal des conflits** tribunalul conflictelor (*privind atribuirea competenței administrative sau judiciare a unei afaceri*). **Entrer en conflit avec qqn** a intra în conflict cu cineva. **Arbitrage d'un conflit** arbitrare a unui conflict.

conforme *adj.* conform. **Copie conforme** copie conformă (*originalului*). **Document certifié conforme** document (*legalizat*) ca fiind în conformitate cu originalul / legalizat. **Signature certifiée conforme** semnătură legalizată. **Pour copie conforme (p.c.c.)** pentru conformitatea copiei.

conformément *adv.* conform. **Conformément à la loi** conform legii.

confrère *m.* confrer / confrate.

confrérie *f.* confrerie.

confrontation *f.* confruntare. **Confrontation des témoins** confruntarea martorilor. **Confrontation de l'accusé avec les témoins** confruntarea acuzatului cu martorii.

confronter *vt.* a confrunta. **Confronter les témoins entre eux** a confrunta martorii între ei. **Confronter les témoins avec le prévenu** confruntarea martorilor cu învinovățitul.

confusion *f.* confuzie / confuziune, contopire. **Confusion des peines** confuziunea / contopirea pedepselor. **Confusion des pouvoirs** contopirea puterilor (*cînd cele trei puteri: executivă, legislativă, judiciară se află în aceleași mîini*). **Bénéficier d'une confusion / d'une confusion des peines** a beneficia de o contopire a pedepselor.

congé *m.* *1.* Concediu. **Congé parental, payé, sabbatique** concediu parental, plătit, sabatic. **Congé de convalescence, de maladie, de maternité, de naissance** concediu de convalescență, de boală, de maternitate, de naștere. **Congé de conversion, de formation, de formation économique, sociale et syndicale** concediu de conversie (*profesională*), de formare (*profesională*), de formare economică, socială și sindicală. **Donner congé à un locataire** a concedia un locatar (*a face cunoscut unui locatar, printr-un act, faptul că nu i se mai prelungește contractul de închiriere*). *2.* Hotărîre judecătorească obținută ca urmare a absenței celui ce a deschis acțiunea: **Défaut-congé** ca urmare a neprezentării. *3.* Autorizație de transportare a unei mărfi care certifică faptul că drepturile / taxele s-au plătit la ridicare. **Congé de navigation:** autorizație de navigare.

congédiement *m.* concediere.

congédier *vt.* a concedia.

congestion *f.* congestie, congestionare / aglomerare.

conglomérat *m.* conglomerat.

congrégation *f.* congregație. **La loi sur les congrégations** legea privind congregațiile.

congrès *m.* congres.

congressiste *m.* participant la un congres.

congru, e *adj.* convenabil. **Portion congrue** contribuție (*pe care enoriașul o plătește preotului paroh*).

conjecture *f.* conjectură, presupunere, previziune.

conjoint, e *adj., s.* soț, soție. Conjunct, legat. Persoană legată de o alta prin interese comune. **Conjoint associé, collaborateur** soț / soție asociat(ă), colaborator (oare). **Conjoint à charge** soț / soție luată în sarcină (*care nu are serviciu și este întreținut(ă) de partenerul de viață*). **Créance, dette conjointe** creanță, datorie conjunctă. **Legs conjoint** legat conjunctiv. **Produits conjoints** produse fabricate în același timp / legate între ele (Ex.: *produse de cracare*). **Testament conjoint / conjonctif** testament conjunct / conjunctiv.

conjonctif, ive *adj.* conjunct, care leagă. **Testament conjonctif / conjoint***.

conjoncture *f.* conjunctură. **Conjoncture économique, politique, sociale** conjunctură economică, politică, socială. **Conjoncture nationale** conjunctură națională. **L'étude de la conjoncture** studiul conjuncturii.

conjugal, e, aux *adj.* conjugal.

conjurateur, trice *s.* persoană care conduce o conjurație. Conspirator.

conjuration *f.* conjurație, conspirație.

conjuré, e *s.* conspirator.

conjurer *vt.* a complota.

connaissance *f.* cunoaștere, cunoștință. Competență. **Connaissance commune** cunoaștere comună / totalul cunoștințelor comune unui grup. **Connaissances techniques** cunoștințe tehnice. **Connaissance d'une cause par un tribunal** competența unui tribunal de a judeca o cauză. **En connaissance de cause** în cunoștință de cauză.

connaissement *m.* conosament. **Connaissement charte-partie** conosament charter-party. **Connaissement chef** conosament șef (*destinat căpitanului navei*). **Connaissement collectif** conosament colectiv (*care grupează diferite mărfuri*). **Connaissement direct** conosament direct. **Connaissement net** conosament net (*fără vreo rezervă asupra mărfii – mai ales asupra defectelor acesteia*). **Connaissement „stale"** conosament „stale" (*prezentat prea tîrziu, perimat*). **Connaissement taxé** conosament taxat. **Connaissement à bord** conosament (*cu mențiunea că marfa este*) „la bord". **Connaissement „à ordre"** conosament (*cu mențiunea*) „la ordin". **Connaissement à personne dénommée** conosament pentru persoana numită. **Connaissement de transport fluvial** conosament de transport fluvial. **Connaissement émis par un transitaire** conosament emis de un tranzitar. **Connaissement endossé en blanc / au porteur** conosament andosat în alb / la purtător. **Connaissement établi au nom de ...** conosament făcut pe numele de ... **Connaissement non clausé** conosament fără clauză. **Connaissement sans remarque** conosament fără (*a avea stipulată vreo*) remarcă. **Connaissement sans réserve** conosament fără (*a se fi menționat pe el vreo*) rezervă. **Connaissement sans transbordement** conosament fără transbordare.

connaître *vt.* a cunoaște, a avea competența. **Connaître les tenants et aboutissants d'une affaire** a cunoaște originea și scopul unei afaceri. **Connaître de...** a avea competența de a judeca. **Le tribunal de commerce ne connaît pas des causes civiles** tribunalul comercial nu are competența să judece cauze civile.

connétable *m.* conetabil.

connexe *adj.* conex. **Affaires, causes connexes** afaceri, cauze conexe.
connexion *f.* conexiune.
connexité *f.* conexitate.
conquérir *vt.* a cuceri (*printr-o formă de luptă*). **Conquérir un marché** a cuceri o piață. **Conquérir un pouvoir** a cîștiga o putere.
conquêt *m.* cîștig, bun achiziționat în căsnicie.
conquête *f.* cucerire. **Conquête d'un droit** cucerirea / cîștigarea unui drept. **Conquête d'un marché** cucerirea unei piețe.
conquis, e *adj.* cucerit.
consanguin, e *adj.* consanguin / consîngean. **Union consanguine** unire consangvină.
consanguinité *f.* consangvinitate. **Degré de consanguinité** grad de consangvinitate / de înrudire.
conscrit *adj., m.* conscrit. **Pères conscrits** membrii Senatului (*în antichitatea romană*).
conseil *m.* consiliu / adunare, sfat, consilier, consultant. **Conseil constitutionnel** consiliu constituțional. **Conseil économique et social** consiliu economic și social (*adunare consultativă*). (*Canada*) **Conseil exécutif** Consiliu Executiv. **Conseil général** consiliu general. **Conseil interministériel** consiliu interministerial. **Conseil judiciaire, juridique** consilier judiciar, juridic. (*Ottawa*) **Conseil législatif** Consiliu legislativ. **Conseil municipal, régional** consiliu municipal, regional. **Conseil national des barreaux** Consiliul național al barourilor. **Conseils supérieurs** consilii superioare. **Conseil supérieur de la Magistrature** Consiliul superior al magistraturii. **Conseil syndical** consiliu sindical. **Conseil d'administration** consiliu de administrație. **Conseil d'Etat** Consiliul de Stat. **Conseil de cabinet** consiliu de cabinet (*ministerial*). **Conseil de discipline** consiliu de disciplină. **Conseil de guerre** Consiliu / Tribunal de război. **Conseil de politique monétaire** Consiliu de politică monetară. **Conseil de révision** consiliu de revizuire. **Conseil de tutelle** consiliu de tutelă. **Conseil de l'aide économique mutuelle** Consiliu de ajutor economic reciproc. **Conseil de l'audiovisuel** Consiliul audiovizualului. **Conseil de l'Education nationale** Consiliul Educației Naționale. **Conseil de l'égalité professionnelle entre les femmes et les hommes** Consiliul egalității profesionale între femei și bărbați. **Conseil de l'emploi** Consiliul privind locurile de muncă / forța de muncă. **Conseil de l'ordre** Consiliul ordinului. **Conseil de l'ordre des avocats** Consiliul ordinului avocaților. **Conseil de la concurrence** consiliul concurenței. **Conseil de la Sécurité sociale** Consiliul Asigurărilor sociale. **Conseil des Bourses de Valeurs (CBV)** Consiliul Burselor de Valori. **Conseil des impôts** consiliul pentru impozite. **Conseil des marchés financiers** consiliul piețelor financiare. **Conseil des prud'hommes** Tribunalul muncii. **Conseil des ministres** Consiliu de miniștri. **Conseil des prises** (*în marină*) consiliu ce statuează asupra capturii făcute pe mare. **Conseil des revenus et des coûts** Consiliul veniturilor și costurilor. **Conseil des Français de l'étranger** Consiliul francezilor din străinătate. **Conseil national des greffiers des tribunaux de commerce** Consiliul național al grefierilor tribunalelor comerciale. **Conseil National du Crédit (CNC)** Consiliul Național al Creditului. **Conseil national du crédit et du titre** Consiliul național al creditului și titlului. **Conseil National du Patronat Français (CNPF)** Consiliul Național al Patronatului Francez. **Conseil de Coopération du Golfe (CCG)** Consiliul de Cooperare al Golfului (*organizație regională cuprinzînd cele 6 mari State producătoare de petrol: Arabia Saudită, Bahrein, Qatar, Kuweit, Emiratele Arabe Unite și Oman*). **Conseil de Sécurité** Consiliu de Securitate (*ONU*). **Conseil de l'Europe** Consiliul Europei. **Conseil de l'Union européenne** Consiliul Uniunii Europene. (*În fostul bloc comunist*) **Conseil d'Assistance Economique Mutuelle (CAEM)** Consiliul de Ajutor Economic și Reciproc (CAER). **Conseil en propriété industrielle** consilier în (*domeniul*) proprietății industriale. **Conseiller, maître des requêtes, auditeur au Conseil d'Etat** consilier, secretar însărcinat cu primirea reclamațiilor, auditor la Consiliul de Stat. **Avocat-conseil** avocat-consilier. **Passer en conseil de discipline** a fi adus în fața consiliului de disciplină. **Passer en conseil de guerre** a fi adus în fața Consiliului / Tribunalului de război. **Assembler, réunir un conseil** a strînge, a reuni un consiliu. **Le conseil siège, délibère** consiliul dezbate, deliberează. **Tenir conseil** a ține sfat.
conseiller *vt.* a consilia, a sfătui.
conseiller, ière *s.* consilier. **Conseiller municipal** consilier municipal. **Conseiller à la Cour d'appel, à la Cour de cassation, à la Cour des comptes** consilier magistrat la Curtea de Apel, la Curtea de Casație, la Curtea de Conturi. **Conseiller d'Etat** consilier de Stat. **Conseiller de prefecture** consilier de prefectură. **Conseiller de la mise en état** consilier-magistrat de pregătire a unei cauze pentru judecare. **Conseiller du commerce extérieur** consilier (*în probleme*) de comerț exterior. **Conseiller du salarié** consilier al salariatului (*în probleme privind neînțelegeri ale acestuia cu întreprinderea*). **Conseiller du travail** consilier pe probleme de muncă. **Conseillers rapporteurs** consilieri raportori / referenți. **Conseiller au Conseil* d'Etat.**
consensualisme *m.* consensualism.
consensus *m.* consens.
consensuel, le *adj.* consensual. **Accord, contrat consensuel** acord, contract consensual (*bazat doar pe consimțămîntul părților*).
consentement *m.* consimțămînt. **Consentement exprès, tacite** consimțămînt expres, tacit. **Consentement de la victime** consimțămîntul victimei. **Accorder, donner, refuser son consentement** a acorda, a-și da, a refuza consimțămîntul. **Contrat par consentement mutuel, reciproque** contract prin consimțămînt mutual, reciproc. **L'intégrité du consentement** integritatea consimțămîntului. **Vice de consentement** viciu de consimțămînt
consentir *vt.* a consimți. **Consentir un délai** a consimți (*acordarea*) un răgaz de timp. **Consentir un prêt** a consimți un împrumut.
conservateur, trice *adj., s.* conservator. Persoană care are ceva în păstrare. **Conservateur d'un musée** conservator al unui muzeu. **Conservateur des eaux et forêts** administratorul principal al apelor și pădurilor. **Conservateur des hypothèques** conservatorul ipotecilor. **Parti conservateur** partid conservator.

conservation *f.* conservare, păstrare. **Conservation des hypothèques** biroul de înregistrare, păstrare şi publicare a ipotecilor.
conservatoire *adj.* care are legătură cu conservarea / păstrarea. **Acte, mesure conservatoire** act, măsură conservatorie. **Saisie conservatoire** poprire conservatoare.
considérant *m., formă verbală* considerent, motiv. Considerînd ..., avînd în vedere... (*formă verbală folosită în redactarea hotărîrilor judecătoreşti*).
considérer *vt.* a considera, a avea în vedere. **Considérer le pour et le contre** a lua în considerare acceptul şi împotrivirea.
consignataire *m.* persoană care primeşte în consignaţie, în amanet, în sarcină. Funcţionarul care are în grijă depozitele / depunerile şi consemnaţiunile. **Consignataire de navire** agent reprezentant al armatorului.
consignation *f.* consemnaţiune, consignaţie, cauţiune. **Caisse des dépôts et consignations** casă de depuneri şi consemnaţiuni. **Marchandises en consignation** mărfuri în consignaţie.
consistoire *m.* consistoriu.
consistorial, e, aux *adj., s.* consistorial. **Jugement consistorial** judecată / hotărîre consistorială.
consolidation *f.* consolidare, garantare. Conversiune. **Consolidation comptable** consolidare contabilă. **Consolidation de rentes, de valeurs** garantarea rentelor, valorilor. **Consolidation d'un bilan, d'un compte** consolidarea unui bilanţ, unui cont. **Consolidation d'une dette flottante** garantarea unei datorii flotante / fluctuante. **Consolidation de blessure** conversiunea rănii (*moment de la care nu se mai plătesc indemnizaţii zilnice pentru o rană rezultată dintr-un accident la locul de muncă şi marcînd începutul plăţii unei alocaţii de accident de muncă*). **Consolidation de la dette publique** conversiunea / garantarea datoriei publice.
consolidé, e *adj., s.* consolidat, garantat. Fond public englez. **Bilan consolidé** bilanţ consolidat. **Rente consolidée** rentă garantată. (*Ist. Franţei*) **Tiers consolidé** treime garantată. **Le cours des consolidés** cursul fondurilor publice ale datoriei Angliei (*la Bursă*).
consommateur *m.* consumator. Beneficiarul unui contract încheiat într-un anumit scop cu un profesionist. **Consommateur final** consumator final. **Equilibre du consommateur** echilibrul consumatorului. **Optimum du consommateur** (*nivel, echilibru*) optim al consumatorului. **Le comportement* (irrationnel) du consommateur.**
consommation *f.* consum, consumare, realizare (*a unei infracţiuni în toate componentele sale*). **Consommation effective, finale** consum efectiv, final. **Consommation improductive, productive** consum neproductiv, productiv. **Consommation intermédiaire** consum intermediar. **Consommation mondiale, publique** consum mondial, public. **Consommation de capital fixe** consum de capital fix. **Consommation de masse** consum de masă / la scară mare. **Dépenses de consommation** cheltuieli de consum. **Habitudes de consommation** obiceiuri / obişnuinţe de consum. **Société de consommation** societate de consum. **Unité de consommation** unitate de consum (*familia / menajul*).

consommatique *f.* ansamblul studiilor şi cercetărilor în domeniul consumului.
consommer *vt.* a finaliza, a săvîrşi. **Consommer un attentat, un crime** a săvîrşi un atentat, o crimă.
consomptible *adj.* consumptibil. **Choses* consomptibles.**
consort *adj., m.* consort. Persoane care pledează în comun într-o speţă.
consortial, e, aux *adj.* consorţial.
consortium *m.* consorţiu, conglomerat. **Consortium bancaire** consorţiu bancar. **Consortium à caractère mixte** consorţiu cu caracter mixt / conglomerat. **Consortium de développement** consorţiu de dezvoltare.
constable *m.* (*Anglia*) agent de poliţie (*subofiţer însărcinat cu ordinea în oraş*).
constat *m.* proces-verbal de constatare / act constatativ. **Constat d'huissier de justice** proces-verbal de constatare întocmit de un aprod / executor (*are numai valoare constatativă*). **Constat d'urgence** act constatativ de urgenţă.
constatation *f.* constatare. (*în forma de plural: **constatations** = constatări: Măsură procedurală la care recurge judecătorul care are nevoie de lămuririle unui tehnician*).
constater *vt.* a constata, a consemna. **Constater par procès-verbal** a constata prin proces-verbal.
constituant, e *adj., s.* constituant. **Assemblée constituante** Adunare constituantă. **Les constituants** membrii Adunării constituante.
constitué, e *adj.* constituit. **Autorités constituées, corps constitués** autorităţi constituite, corpuri (*organisme*) constituite (*prin constituţie*).
constituer *vt.* a constitui, a stabili, a fonda. **Constituer une dot, une rente à qqn** a stabili cuiva o dotă, o rentă. **Constituer une société commerciale** a fonda o societate comercială.
constitutif, ive *adj.* constitutiv. **Titre constitutif de propriété** titlu constitutiv de proprietate.
constitution *f.* constituţie, constituire, stabilire. **Constitution civile du clergé** constituirea civilă a clerului. **Constitution coutumière** constituţie tradiţională / conform obiceiurilor locului (*ansamblu de legi specifice unei zone*). **Constitution monarchique, républicaine** constituţie monarhică, republicană. **Constitution monétaire** constituire monetară. **Constitution d'avocat** stabilirea / desemnarea unui avocat. **Constitution d'avoué** constituire de magistrat înlocuitor (*mandat încredinţat de un avocat pledant unui subaltern spre a-l reprezenta*). **Constitution de capital** constituire de capital. **Constitution de pension, de rente** stabilire a unei pensii, a unei rente. **Constitution de partie civile** constituire de parte civilă. **Constitution de patrimoine** constituire de patrimoniu. **Constitution de société** constituire / fondare de societate. **Réformer, réviser, voter la constitution** a reforma, a revizui, a vota constituţia. **Loi conforme à la constitution** lege conformă constituţiei.
constitutionnaliser *vt.* a constituţionaliza, a da caracter constituţional.
constitutionnalisme *m.* constituţionalism.
constitutionnalité *f.* constituţionalitate. **Contrôle de la constitutionnalité des lois** controlul constituţionalităţii legilor.

constitutionnel, le *adj., m.* constituțional. **Conseil, droit constitutionnel** consiliu, drept constituțional. **Les constitutionnels** cele stabilite prin constituție. **Loi constitutionnelle** lege constituțională. **Monarchie constitutionnelle** monarhie constituțională.

constitutionnellement *adv.* (*în mod*) constituțional, conform constituției.

consul *m.* consul. (*Franța medievală*: magistratul care se ocupa cu problemele juridice în Sudul Franței. Judecător ales dintre negustori).

consulaire *adj.* consular. **Agent consulaire** agent consular. **Juge consulaire** judecător consular (*ales de către un tribunal comercial*). (*Arh.*) **Juridiction consulaire** jurisdicție consulară. **Taxes consulaires** taxe consulare. **Certificat* consulaire.**

consulat *m.* consulat.

consultant, e *adj., s.* consultant. **Assemblée consultative** adunare consultativă. **Avocat consultant** avocat consultant.

consultatif, ive *adj.* consultativ. **Comité consultatif** comitet consultativ. **Avoir voix consultative dans une assemblée** a avea vot consultativ într-o adunare.

consultation *f.* consultație, consultare. **Consultation populaire** consultare populară. **Cabinet de consultation** cabinet de consultație. **Donner une consultation** a da o consultație.

consulte *f.* consulta (*vechea adunare administrativă*, în Italia, Elveția). (*Corsica*) Adunare populară lărgită / mare adunare populară.

consulter *vt., vi.* a consulta, a da consultație. **Consulter un avocat** a consulta un avocat. **Consulter un traité** a consulta un tratat.

consumérisme *m.* consumerism.

contenance *f.* contenență, capacitate.

contentieux, euse *adj., m.* contencios. **Contentieux administratif, commercial, technique** contencios administrativ, comercial, tehnic. **Contentieux de l'annulation, de l'interprétation** contenciosul anulării, interpretării. **Contentieux de l'incapacité** contenciosul (*privind problemele*) de incapacitate (*de muncă*). **Contentieux de la Sécurité sociale** contenciosul Asigurărilor Sociale. **Contentieux du contrôle technique** contenciosul controlului tehnic. **Affaire contentieuse** afacere / cauză / acțiune contencioasă. **Juridiction contentieuse** jurisdicție contencioasă.

contestable *adj.* contestabil. **Marché contestable** piață / tranzacție contestabilă.

contestation *f.* contestație. **Contestation d'un droit** contestarea unui drept.

contester *vt.* a contesta. **Contester la compétence d'un tribunal** a contesta competența unui tribunal. **Contester la succession, le titre de qqn** a contesta succesiunea, titlul cuiva.

contingence *f.* contingență. **Tableau de contingence** tablou de contingență (*mărfuri*).

contingent, e *adj., s.* contingent. Cantitate restrictivă de marfă autorizată la import. Cotă pentru FMI. **Contingent tarifaire** contingent tarifar. **Contingent d'exportation, d'importation** contingent autorizat la export, la import.

contingentement *m.* contingentare, limitare. **Contingentement des importations** contingentare (*cantitativă*) a importurilor.

contingenter *vt.* a limita, a contingenta. **Denrées contingentées** alimente contingentate (*a căror circulație și vînzare nu sînt în regim liber*).

continuité *f.* continuitate. **Continuité de l'Etat** continuitatea Statului (*principiu conform căruia un guvern nu poate repudia obligațiile subscrise de predecesor*).

contractant, e *adj., s.* contractant.

contracter *vt.* a contracta, a stabili, a încheia. **Contracter (un) mariage** a contracta / a încheia (o) căsătorie. **Contracter une alliance, une assurance** a contracta o alianță, o asigurare. **Contracter par-devant notaire** a face un contract în fața notarului.

contraction *f.* contracție / contractare, restrîngere, reducere. **Contraction de la demande, de l'offre** reducerea cererii, a ofertei.

contractuel, le *adj., s.* contractual. **Agent contractuel** agent contractual (*care lucrează într-un serviciu public pe bază de contract*). **Economie contractuelle** economie contractuală / pe bază de contract (*între Stat și agenții economici*). **Obligation contractuelle** obligație contractuală. **Un contractuel, une contractuelle** agent de poliție care se ocupă cu sancționarea infracțiunilor privind staționarea vehicolelor. **Clause* contractuelle.**

contradicteur *m.* adversar, opozant. Parte adversă în proces.

contradiction *f.* contradicție. **Contradiction économique** contradicție economică.

contradictoire *adj.* contradictoriu. Opozantă. **Affirmation contradictoire** afirmație contradictorie. **Jugement, arrêt contradictoire** judecată / hotărîre, dispoziție contradictorie (*între părți care s-au prezentat la proces*). **Principe du contradictoire** principiul contradicției.

contradictoirement *adv.* în contradictoriu, în opoziție, în opunere, împotriva.

contraignable *adj.* constrîngător, care poate fi constrîns (*pe cale juridică*).

contraindre *vt.* a constrînge, a forța, a obliga. **Contraindre par voie de justice** a constrînge pe cale judecătorească.

contrainte *f.* constrîngere. Act de urmărire penală. **Contrainte administrative, ministerielle** constrîngere administrativă, ministerială. **Contrainte budgétaire** constrîngere bugetară. **Contrainte budgétaire lâche** constrîngere bugetară laxă / slăbită. **Contrainte extérieure** constrîngere exterioară. **Contrainte positive, préventive** constrîngere pozitivă, preventivă. **Contrainte scandinave** constrîngere scandinavă. **Contrainte „de sentier"** constrîngere de „cărare / potecă". **Contrainte par corps** constrîngere corporală (*trimiterea la închisoare a unui debitor în caz de infracțiune penală*).

contrariété *f.* contrarietate, opoziție. **Contrariété de jugement** contrarietate de judecată.

contrat *m.* contract, pacte. **Contrat accessoire** contract accesoriu. **Contrat administratif** contract administrativ. **Contrat aléatoire** contract aleatoriu. **Contrat authentique** contract autentic. **Contrat „clé en mains"** contract (*cu livrarea*) la cheie. **Contrat consensuel, formel, réel** contract consensual, formal, real. **Contrat économique** contract economic. **Contrat emploi consolidé** contract serviciu / post consolidat / garantat. **Contrat emploi jeunes** contract vizînd apariția de locuri de muncă pentru tineri. **Contrat emploi-solidarité** contract de solidaritate în muncă. **Contrat Etat-Région** contract între Stat și

regiune. **Contrat initiative emploi** contract de inițiere de locuri de muncă. **Contrat judiciaire** contract judiciar. **Contrat lésionnaire** contract lezionar. **Contrat nommé, innommé** contract numit, nenumit (*care nu figurează în varietatea de contracte reglementate prin lege*). **Contrat léonin** contract leonin (*în care un partener cîştigă mai mult; îşi ia „partea leului"*). **Contrat ordinaire** contract ordinar / normal. **Contrat pignoratif** contract de vînzare cu clauză de posibilă răscumpărare (*într-un termen de pînă în cinci ani*). **Contrat réel** contract real. **Contrat solennel** contract solemn. **Contrat successif** contract sucesiv. **Contrat synallagmatique / bilatéral** contract sinalagmatic / bilateral. **Contrat translatif, non translatif** contract translativ, netranslativ. **Contrat-type** contract tip. **Contrat unilatéral** contract unilateral. **Contrat à exécution instantanée** contract cu executare instantanee / dintr-o dată. **Contrat à terme ferme / conditionnel** contract la termen stabilit / condiționat. **Contrat à titre gratuit / de bienfaisance, à titre onéreux** contract cu titlu gratuit / de binefacere, cu titlu oneros. **Contrat d'adaptation à l'emploi** contract de adaptare la muncă / la post. **Contrat d'adhésion** contract de adeziune / de aderare. **Contrat d'association** contract de asociere. **Contrat d'assurance de groupe** contract de asigurare de grup. **Contrat d'entreprise** contract de antrepriză. **Contrat d'exclusivité** contract de exclusivitate. **Contrat d'hôtellerie** contract de hotelărie. **Contrat d'hypothèque** contract de ipotecă. **Contrat d'insertion en alternance** contract de inserție (*socială*) în alternanță. **Contrat d'intégration** contract de integrare. **Contrat d'occupation du domaine public** contract de ocupare (*a unei parcele*) a domeniului public. **Contrat d'orientation** contract de orientare. **Contrat d'utilisateur** contract de utilizator. **Contrat de bière** contract de abonament. **Contrat de change** contract de schimb (*valutar*). **Contrat de change à terme** contract de schimb (*valutar*) cu plata la termen. **Contrat de change au comptant** contract de schimb (*valutar*) cu plata în numerar (*pe loc*). **Contrat de constitution** contract de constituire (*a unei societăți*). **Contrat de gré à gré** contract liber negociat. **Contrat de licence** contract de licență. **Contrat de location de navire** contract de închiriere de navă. **Contrat de mariage** contract de căsătorie. **Contrat entre époux** contract între soți. **Contrat de plan, de programme, de progrès** contract de plan, de program, de progres. **Contrat de prêt avec intérêt** contract de împrumut cu dobîndă. **Contrat de prêt sans intérêt** contract de împrumut fără dobîndă / dezinteresat. **Contrat de qualification** contract de calificare. **Contrat de société** contract de societate. **Contrat de transport, de vente** contract de transport, de vînzare. **Contrat collectif, individuel de travail** contract colectiv, individual de muncă. **Contrat de travail à durée déterminée, à durée indéterminée** contract de muncă pe durată determinată, pe durată nedeterminată. **Contrat de travail temporaire** contract de muncă temporar. **Contrat implicite de travail** contract implicit de muncă. **Contrats de ville** contracte orășenești (*încheiate între Stat și orașe*). **Contrat frappé de nullité** contract lovit de nulitate. **Contrat sous seing privé** contract sub semnătură privată. **Approuver, ratifier, rédiger, valider, exécuter un contrat** a aproba, a ratifica, a redacta, a valida, a executa un contract. **Articles d'un contrat** articolele unui contract. **Clauses, validité, vices d'un contrat** clauzele, validitatea, viciile unui contract. **Courbe des contrats** curba contractelor. **Dresser, signer un contrat** a întocmi, a semna un contract. **Objet du contrat** obiectul contractului. **Parties au contrat** părți în contract. **Proposer un contrat** a propune un contract / un pact. **Rédiger un contrat en bonne et due forme** a redacta un contract în formă legală / corectă. **Réaliser, remplir son contrat** a-și realiza, a-și îndeplini contractul. **Théorie du contrat fiscal** teoria contractului fiscal. **Théorie des contrats** teoria contractelor. **Contrat administratif*, aléatoire*, commutatif*. Contrat de cautionnement*.**

contravention *f.* contravenție, amendă. **Contrevention de grande voirie** contravenție săvîrșită pe autostradă. **Dresser contrevention** a întocmi proces-verbal de contravenție.

contre-assurance *f.* contraasigurare (*o a doua asigurare făcută la un alt asigurator, garantînd-o pe prima*).

contrebande *f.* contrabandă, marfă de contrabandă. **Acheter, vendre de la contrebande** a cumpăra, a vinde marfă de contrabandă. **Faire la contrebande** a face contrabandă.

contrebandier, ière *adj., s.* contrabandist. **Navire contrebandier** navă care face contrabandă.

contre-dénonciation *f.* contradenunț. Avertisment de sechestru dat unui debitor.

contredit *m.* document prezentat de una din părți opus celor produse de adversar.

contre-enquête *f.* contra-anchetă.

contre-espionnage *m.* contraspionaj.

contre-expertise *f.* contraexpertiză.

contrefaçon / contrefaction *f.* contrafacere, falsificare. **Délit de contrefaçon** delict de contrafacere.

contre-lettre *f.* ordin / act secret care anulează / modifică dispozițiile stipulate într-un act ostensibil întocmit anterior.

contremaître *m.* maistru-șef / contramaistru.

contre-offre *f.* contra-ofertă.

contrepartie *f.* contrapartidă. Dublura unui registru servind la verificare. **Contreparties de la masse monétaire** contrapartide ale masei monetare.

contre-passation *f.* contratrecere.

contreseing *m.* contrasemnătură.

contresignataire *adj., m.* contrasemnatar.

contresigner *vt.* a contrasemna.

contre-spéculation *f.* contra-speculare.

contre-timbre *m.* contra-timbru (*un nou timbru pus pe un act care are deja unul*).

contre-valeur *f.* contravaloare.

contrevenant, e *adj., s.* contravenient.

contrevenir *vt.* a contraveni.

contribuable *s.* contribuabil.

contribution *f.* contribuție, taxă. **Contributions directes, indirectes** (*droits, taxes*) contribuții directe, indirecte (*drepturi, taxe*). **Contribution foncière** contribuție funciară. **Contribution sociale généralisée** contribuție socială generalizată. **Contribution sociale de solidarité** contribuție socială de solidaritate. **Contri-**

bution à la dette contribuție la datorie (*financiară*). **Contribution pour le remboursement de la dette sociale** contribuție pentru rambursarea datoriei sociale. **Contribution sur les bénéfices** taxă asupra beneficiilor. **Percevoir des contributions** a percepe taxe. **Registre des contributions** registrul contribuțiilor (*registrul original cu taxele pe care trebuie să le plătească un contribuabil*).

contrôle *m.* control, verificare, inspecție. **Contrôle administratif et juridictionnel de la Cour des comptes** control administrativ și juridic efectuat de Curtea de Conturi. **Contrôle budgétaire** control bugetar. **Contrôle financier déconcentré** control financiar deconcentrat / descentralizat. **Contrôle financier de gestion** control financiar de gestiune. **Contrôle judiciaire** control judiciar. **Contrôle préventif** control preventiv. **Contrôle d'identité** control de identitate. **Contrôle de l'emploi** controlul folosirii forței de muncă. **Contrôle de la masse monétaire** controlul masei monetare. **Contrôle de la qualité** controlul calității. **Contrôle du crédit** controlul creditului. **Contrôle du marché** controlul pieței. **Contrôle des changes** controlul schimburilor (*valutare, capitalurilor, mijloacelor de plată*). **Contrôle des dépenses et des recettes** controlul cheltuielilor și încasărilor. **Contrôle des finances publiques** controlul finanțelor publice. **Contrôle des naissances** controlul nașterilor. **Contrôle des prix et des salaires** controlul prețurilor și al salariilor. **Corps de contrôle** corp de control. **Placer qqn sous contrôle judiciaire** a plasa / a pune pe cineva sub control judiciar.

contrôler *vt.* a controla. **Contrôler les comptes** a controla conturile.

contrôleur, euse *s.* controlor, inspector, verificator. **Contrôleur financier** controlor financiar. **Contrôleur des Finances, des contributions, des dépenses engagées** controlorul finanțelor / financiar, al contribuțiilor, al cheltuielilor angajate.

contumace *f.* contumacie. **Etat de contumace** stare / situație de contumacie. **Condamné par contumace** condamnat în contumacie. **Jugement de contumace** hotărâre de condamnare în contumacie.

convent *m.* convent.

convention *f.* convenție, convenire / acord. **Convention collective** convenție colectivă. **Convention expresse, tacite** convenție expresă, tacită. **Convention internationale** convenție internațională. **Convention matrimoniale** convenție matrimonială. **Conventions commerciales, diplomatiques, militaires** convenții comerciale, diplomatice, militare. **Convention de conversion** convenție de conversie (*a forței de muncă disponibilizate*). **Convention européenne des droits de l'homme** Convenția europeană a drepturilor omului. **Convention internationale du travail** Convenția internațională a muncii. **Convention de prix** convenire / acord asupra prețurilor.

conventionnel, le *adj., m.* convențional, convenționat. Convenit printr-un acord. Membru al unei convenții. **Clause* conventionnelle.**

conventionnement *m.* încheiere de contracte cu Asigurările sociale. (*În domeniul medical*: faptul de a adera, individual, la convenția națională stabilită între organismele reprezentative și Asigurările sociale).

conventuel, le *adj.* aparținător unei comunități religioase. **Assemblée conventuelle** adunare a membrilor unei comunități religioase.

convergence *f.* convergență. **Convergence des techniques de communication** convergența tehnicilor de comunicare. **Critères de convergence** criterii de convergență.

conversion *f.* convertire, conversie, (pre)schimbare. **Conversion industrielle, professionnelle** conversie industrială, profesională. **Conversion au libéralisme** convertire la liberalism. **Conversion d'une somme d'argent liquide en valeur, d'un billet de banque en or** preschimbarea unei sume de bani în valori, a unui bilet de bancă în aur. **Conversion de la dette publique** conversia datoriei publice. **Conversion de rente** conversie de rentă (*în capital*). **Conversion de titre** conversie de titlu.

convertibilité *f.* convertibilitate. **Convertibilité extérieure** convertibilitate externă. **Convertibilité limitée, parfaite** convertibilitate limitată, perfectă. **Convertibilité limitée intérieure, par opérations** convertibilitate limitată internă, pe operațiuni. **Convertibilité monétaire** convertibilitate monetară. **Convertibilité, non-convertibilité d'un billet** convertibilitatea, neconvertibilitatea unui bilet de bancă (*curs forțat*). **Convertibilité d'une rente** convertibilitatea unei rente.

convertible *adj.* convertibil. **Rente convertible** rentă convertibilă.

convertir *vt.* a converti, a preschimba. **Convertir une rente, un titre** a converti o rentă, un titlu.

convertissement *m.* convertire, schimbare. **Convertissement des monnaies** convertirea monedelor.

convexité *f.* convexitate.

convict *m.* (*în dreptul englez*) criminal condamnat sau deportat.

conviction *f.* convingere. **Pièce à conviction** dovadă / probă (*materială*) într-un proces produsă spre a convinge.

convocable *adj.* convocabil, care poate fi convocat.

convocation *f.* convocare, chemare. **Convocation d'un concile** convocarea unui conciliu. **Convocation de l'Assemblée nationale** convocarea Adunării naționale. **Convocation des parties pour comparaître devant une juridiction** convocarea părților pentru a se prezenta în fața unei jurisdicții. **Convocation par procès-verbal** convocare prin / pe bază de proces-verbal.

convoler *vi.* a se recăsători.

convoquer *vt.* a convoca, a cita. **Convoquer les parties devant le juge, devant les tribunaux** a convoca părțile în fața judecătorului, în fața instanțelor de judecată.

coobligé, e *adj., s.* persoană având aceleași obligații cu o alta.

coocupant, e *adj., s.* coocupant.

coopérant *m.* cooperant.

coopératif, ive *adj.* cooperativ. **Système coopératif** sistem cooperativ (*bazat pe cooperare*).

coopération *f.* cooperare. **Coopération décentralisée** cooperare descentralizată. **Coopération économique (internationale)** cooperare economică

(internațională). **Coopération monétaire** cooperare monetară. **Coopération politique européenne** cooperare politică europeană. **Société de coopération** societate de cooperare.

coopératisme *m.* cooperatism.

coopérative *f.* cooperativă. **Coopérative ouvrière de production** cooperativă muncitorească de producție. **Coopérative d'achat** cooperativă de cumpărare (*cumpără produsele fermierilor*). **Coopérative d'habitations** cooperativă pentru construire de locuințe (*grup de oameni care își construiesc împreună locuința*). **Coopérative d'utilisation de matériel agricole** (*CUMA*) cooperativă de folosire a materialului agricol. **Coopérative de consommation, de production, de vente** cooperativă de consum, de producție, de vînzări. **Coopérative de commerçants, de consommateurs** cooperativă de comercianți, de consumatori. **Coopérative de crédit** cooperativă de credit (*casă de ajutor reciproc, bancă populară*).

cooptation *f.* cooptare.

coopter *vt.* a coopta.

coordonnateur, trice *adj., s.* coordonator. **Bureau coordonnateur** birou coordonator.

copartage *m.* copartaj.

copartageant, te *adj., s.* copartajant.

coparticipant, te *adj., s.* coparticipant.

coparticipation *f.* coparticipare, cointeresare.

copie *f.* copie, reproducere scrisă. **Copie certifiée conforme** copie conformă cu originalul / legalizată. **Copie collationnée à, sur, avec l'original** copie colaționată cu originalul. **Copie exécutoire / expédition, grosse exécutoire** copie executorie / expediție (*a unei hotărîri judecătorești*). **Copie exécutoire à ordre** copie executorie la ordin (*a unui act trecut prin notariat*). **Copie d'un acte, d'un contrat, d'une pièce officielle** copie a unui act, a unui contract, a unui document oficial. **Délivrer, expédier une copie** a elibera, a expedia o copie, un duplicat. **Pour copie conforme*.**

copier *vt.* a copia, a transcrie, a imita. **Copier un acte** a copia, a transcrie un act.

coposséder *vt.* a poseda ceva alături de o altă persoană.

coprésidence *f.* copreşedinție.

coprésident, e *s.* copreşedinte (*persoană / putere*).

copropriétaire *s.* coproprietar. **Syndicats des copropriétaires** sindicatul coproprietarilor.

copropriété *f.* coproprietate. **Copropriété forcée** coproprietate silită. **Copropriété indivise** coproprietate indiviză. **Partage d'une copropriété en parts divises** împărțirea unei coproprietăți în părți divize. **Règlement de copropriété** reglementare / reglare de coproprietate.

copyright *m.* copyright.

corner *m.* acaparator, acaparare. Înțelegere, coaliție, acțiune a unei singure persoane în vederea acaparării, în ascuns, a totalității unor bunuri, a unor valori spre a le revinde în condiții de monopol.

corporatif, ive *adj.* corporativ. **Mouvement, système corporatif** mișcare, sistem corporativ.

corporation *f.* corporație, ordin. **Corporation des marchands, des notaires** corporația negustorilor, notarilor.

corporatisme *m.* corporatism.

corporatiste *adj.* corporatist. **Capitalisme* corporatiste.**

corporel, le *adj.* corporal. **Bien*, châtiment* corporel.**

corps *m.* corp. **Corps certain** corp cert. **Corps diplomatique** corp diplomatic. **Corps enseignant** cadrele didactice. **Corps humain** corp omenesc. **Corps municipal** corpul / organismul municipal ales. **Corps de la magistrature** corpul magistraturii. **Le corps du délit** corpul delictului. **Le corps électoral** corpul electoral. **Le corps politique** corpul politic. **Les grands corps de l'Etat** organele superioare ale statului. **Prise de corps** ridicarea / închiderea unei persoane inculpate. **Les corps constitués*. Contrainte* par corps.**

corpus *m.* corpus (*culegere de acte, documente privind aceeași disciplină*).

corréalité *f.* corealitate.

correction *f.* corectare, corecție, îndreptare. **Maison de correction** (în prezent: ***centre d'éducation surveillée***) casă de corecție (*centru de educare supravegheată*).

correctionnalisation *f.* corecționalizare. **Correctionnalisation judiciaire** corecționalizare judiciară.

correctionnaliser *vt.* a corecționaliza (*transforma pe cale legală sau judiciară o crimă în delict corecțional*).

correctionnel, le *adj., f.* corecțional. **La correctionnelle** tribunalul corecțional. **Peine correctionnelle** pedeapsă corecțională. **Passer en correctionnelle** a fi judecat de tribunalul corecțional.

corrélation *f.* corelație. **Corrélation bivariable** corelație bivariabilă. **Coefficient* de corrélation.**

correspondancier, ière *s.* funcționar însărcinat cu corespondența într-o întreprindere. Redactor.

correspondant, e *adj., s.* corespondent. **Correspondant du Trésor public** corespondent / depunător la Tezaurul public.

corroboration *f.* coroborare, sprijinire.

corroborer *vt.* a corobora, a sprijini.

corrompre *vt.* a corupe. **Corrompre un témoin** a corupe un martor.

corrompu, e *adj.* corupt, fals, depravat.

corrupteur, trice *adj., s.* corupător.

corruptible *adj.* coruptibil.

corruption *f.* corupție. **Corruption de fonctionnaire** corupere de funcționar. **Délit, tentative de corruption** delict, tentativă de corupere.

corvée *f.* (*ist.*) corvoadă. (*Canada*) acțiune comună prietenească gratuită / clacă.

cosignataire *adj., s.* cosemnatar. **Cosignataires d'un contrat** cosemnatarii unui contract.

cotation *f.* cotație, cotare. **Cotation à l'incertain** cotare (*a monedei naționale*) la un curs nesigur (*care ar putea fi peste un timp*). **Cotation à la criée** cotație prin strigare. **Cotation des actes médicaux** cotarea actelor medicate (*în nomenclatorul general al actelor medicale*). **Cotation en bourse** cotare la

Bursă. **Cotation en temps réel** cotare în timp real. **Cotation par casier, par débats publics, par opposition** cotare prin cazier (*„cuiburi de porumbel"*), cotare prin dezbateri publice, prin opoziție. **Titre coté en bourse** titlu cotat la Bursă.

cote *f.* cotă, preț, curs. **Cote boursière / cote officielle** cotă bursieră / cotă oficială. **Cote d'impôt** cotă de impozit / de impozitare.

côte *f.* coastă.

coté, e *adj.* cotat.

coter *vt.* a cota. A evalua. **Coter en Bourse** a cota la Bursă.

côtier, ière *adj., s.* de coastă. Navă de coastă. **Navigation, pêche, région côtière** navigație, pescuit, regiune de coastă. **Bateau côtier / côtier** navă de coastă / cotier.

cotisant, e *adj., s.* cotizant.

cotisation *f.* cotizare, cotizație. **Cotisations ouvrières, patronales** cotizații muncitorești, patronale. **Cotisation de Sécurité sociale** cotizație pentru Asigurarea socială (*vărsată de angajator sau personal*). **Envoyer, payer, verser sa cotisation** a-și trimite, a-și plăti, a-și vărsa / da cotizația.

cotiser *vi.* a cotiza, a contribui.

cotutelle *f.* co-tutelă.

cotuteur, trice *s.* co-tutore.

couche *f.* strat, pătură. **Les couches sociales** straturile / păturile sociale.

coulisse *f.* culisă. (*Vechi*) Piața valorilor necotate și cu agenți neautorizați.

coulissier *m.* (*vechi*) agent de schimb neautorizat lucrînd pe piața valorilor necotate la Bursă.

coup *m.* lovitură. **Coups d'accordéon** mișcare de acordeon (*traducere pentru: „Stop and go"*). **Coup d'Etat** lovitură de stat. **Coups et blessure par imprudence** lovituri și rănire prin imprudență.

coupable *adj., s.* vinovat. **Etre coupable d'un délit, d'un crime** a fi vinovat de un delict, de o crimă. **S'avouer coupable** a-și mărturisi vinovăția. **Plaider coupable, non coupable** a pleda vinovat, nevinovat. **L'accusé est reconnu, déclaré coupable** acuzatul este recunoscut, declarat vinovat.

coupon *m.* cupon. **Coupon d'action** cupon de acțiune. **Coupon de rente** cupon de rentă.

coupure *f.* cupiur, fracțiune. **Une coupure de dix francs** un cupuir de zece franci.

cour *f.* curte. **Cour constitutionnelle** Curtea constituțională. **Cour martiale** Curtea marțială. **Cour (administrative) d'appel** Curtea (administrativă) de apel. **Cour (permanente, supérieure) d'arbitrage** Curtea (permanentă, superioară) de arbitraj. **Cour d'assises** Curtea cu juri. **Cour (permanente) de justice Internationale** Curtea (permanentă) de justiție internațională. **Cour de cassation** Curtea de casație. **Cour de discipline budgétaire et financière** Curtea de disciplină bugetară și financiară. **Cour de sûreté de l'Etat** Curtea de siguranță a Statului. **Cour européenne des droits de l'Homme** Curtea europeană a drepturilor omului. **Cour internationale de justice** Curtea internațională de justiție. **Cour de justice des communautés européennes (CJCE)** Curtea de justiție a comunităților europene. **Cour de justice de la République** Curtea de

justiție a Republicii. **Cour des comptes européenne** Curtea europeană de conturi. **Cour nationale de l'incapacité et de la tarification des accidents de travail** Curtea națională pentru stabilirea incapacității și tarificării accidentelor de muncă. **Conseiller maître, conseiller référendaire, auditeur à la Cour des comptes** consilier-șef, consilier referent, auditor la Curtea de conturi. **Haute cour** Înalta Curte / Curtea supremă (*de justiție*). **Conseiller, juge à la Cour d'appel** judecător, consilier la Curtea de apel. **Cour des comptes*.**

courant, e *adj., m.* curent. **Courant formaliste, substantiviste** curent formalist, substantivist. **Main courante** registru în care se înscriu imediat activitățile comerciale / mînă curentă / balustradă de scară.

courbe *adj., f.* curbă. **Courbe atypique** curbă atipică. **Courbe demande** curbă cerere / a cererii. **Courbe d'apprentissage** curbă de învățare / ucenicie. **Courbes d'indifférence** curbe de indiferență. **Courbe d'isoproduction, d'isoproduit** curbă de izoproducție, de izoprodus. **Courbe de concentration** curbă de concentrare. **Courbe de consommation** curbă de consum. **Courbe de demande coudée** curbă cotită a cererii. **Courbe de la demande agrégée** curba cererii agregate. **Courbe de la production** curba producției. **Courbes du coût moyen** curbele costului mediu. **Courbe des contrats** curba contractelor. **Courbe des coûts** curba costurilor. **Courbe des possibilités de production** curba posibilităților de producție. **Courbe des prix, des salariés** curba prețurilor, salariaților. **Courbes des unités possibles** curbele unităților posibile. **Courbe coudée de Sweezy** curba cotită a lui Sweezy. **Courbe d'Engel** curba lui Engel. **Courbe de Gauss / de Laplace-Gauss / en cloche** curba lui Gauss / Laplace-Gauss / în formă de clopot. **Courbe de Phillips augmentée des anticipations adaptives** curba lui Phillips mărită a anticipațiilor adaptive. **Courbe en „J" de la dévaluation de la monnaie nationale** Curba în (*formă de*) „J" a devalorizării monedei naționale. **Courbe en „S" / logistique** curbă în (*formă de*) „S" / logistică. **Courbe en escalier** curbă în (*sub formă de*) scară.

couronne *f.* coroană. **La couronne de France, d'Angleterre** coroana Franței, Angliei.

couronnement *m.* încoronare. **Couronnement d'un roi, d'un empereur** încoronarea unui rege, unui împărat.

couronner *vt.* a încorona, a proclama.

cours *m.* curs. **Cours-acheteur, cours-vendeur** curs la / de cumpărare, curs la / de vînzare. **Cours demandé, offert** curs cerut, oferit. **Cours flexible** curs flexibil / flotant. **Cours forcé, légal** curs forțat, legal. **Cours libre** curs liber. **Cours limité** curs limitat. **Cours pivot, représentatif** curs pivot, reprezentativ. **Cours spot** curs spot. **Cours terme / à terme** curs la termen. **Cours au mieux** cursul cel mai bun. **Cours d'émission** curs de emisiune. **Cours de bourse** curs de bursă. **Cours de / du change** cursul de schimb / schimbului (*valutar*). **Cours de l'or / fixing** cursul aurului / fixing. **Cours du marché** cursul pieții / curent. **Cours des devises** cursul devizelor / valutei. **Cours des matières premières** cursul materiilor prime. **Cours des monnaies** cursul monedelor. **Cours des valeurs mobilières** cursul valorilor / titlurilor mobiliare. **Les cours sont en baisse, en hausse** cursurile sînt în scădere, în urcare. **Acheter, vendre au**

cours du marché, du jour a cumpăra, a vinde la cursul pieței, zilei. **Premier, dernier cours** primul, ultimul curs / preț (*curs de deschidere, curs de închidere*). **Avoir cours** a avea curs. **Pièces qui n'ont plus de cours** monede care nu mai au curs / nu mai sînt în circulație. **Cours d'ouverture, de clôture à la Bourse***.

court, e *adj., adv., s.* scurt. **Courte échéance** scadență scurtă / apropiată. **Courte période** perioadă scurtă. **A court terme** pe termen scurt.

courtage *m.* intermediere, mijlocire. Curtaj. **Courtage matrimonial** intermediere matrimonială. **Courtage en valeurs mobilières** curtaj / intermediere în domeniul valorilor mobiliare.

courtier, ière *s.* broker / agent de schimb, intermediar, misit. **Courtier assermenté, juré** intermediar legal, autorizat. **Courtier irrégulier** agent neautorizat. **Courtier libre, non inscrit** intermediar liber, neînscris / ilegal. **Courtier en valeurs mobilières, en vins** intermediar în domeniul valorilor mobiliare, vinurilor. **Courtier d'assurance***.

coût *m.* cost. **Coûts administratifs / d'administration** costuri administrative / de administrație / de administrare. **Coût annuel** cost annual. **Coûts comparatifs, comparés** costuri comparative, comparate. **Coût complet** cost complet. **Coûts croissants, décroissants** costuri crescătoare, descrescătoare. **Coût direct, indirect** cost direct, indirect. **Coût-efficacité** cost-eficacitate. **Coût externe** cost extern. **Coût fixe / constant** cost fix / constant. **Coût global, moyen, partiel, total** curs global, mediu, parțial, total. **Coût initial** cost inițial. **Coût irrécouvrable** cost care nu se poate acoperi / încasa. **Coût marginal** cost marginal. **Coût monétaire** cost monetar. **Coût moyen pondéré** cost mediu ponderat. **Coût moyen unitaire** cost mediu unitar. **Coûts réels, sociaux** costuri reale, sociale. **Coût résiduel** cost rezidual. **Coût supplémentaire** cost suplimentar. **Coût synthétique** curs sintetic. **Coût unitaire** curs unitar. **Coût variable** cost variabil. **Coûts relatifs à la qualité** costurile privind calitatea. **Coût d'achat, d'option, d'usage** cost de cumpărare, de opțiune, de utilizare. **Coût d'agence** cost de agenție. **Coût d'entretien** cost de întreținere. **Coût d'opportunité / de recherche** cost de oportunitate / de cercetare. **Coût de contrôle** cost de control. **Coût de dettes** costul datoriilor. **Coût de développement, de distribution, de renoncement, de revient** cost de dezvoltare, de distribuire / distribuție, de renunțare, de revenire. **Coût de gestion financière** cost de gestiune financiară. **Coût de justification** cost de justificare. **Coût de perception** cost de percepție. **Coût de production** cost de producție. **Coût de substitution** cost de substituție. **Coût de l'éducation** costul educației. **Coût de l'homme** costul omului. **Coût de la santé** costul sănătății. **Coût de la vente** costul vînzării. **Coût de la réforme, de la transaction** costul reformei, tranzacției. **Coût des facteurs** costul factorilor. **Coût en absence de fiscalité** cost fără / în absența fiscalității. **Baisse des coûts** scăderea costurilor. **Croissance, décroissance des coûts** creșterea, descreșterea prețurilor. **Indice du coût de la vie** indicele costului vieții. **Minimisation du coût** minimizarea costului. **Coût, assurance*, fret** (CAF).

coûteux, euse *adj.* costisitor. **Une entreprise coûteuse** o întreprindere / o acțiune costisitoare.

coutume *f.* cutumă, obicei, tradiție, uzanță. **Coutume constitutionnelle** uzanță constituțională. **Coutume internationale** uzanță internațională. **Certificat de coutume** certificat de cutumă. **La coutume a force de loi** tradiția are putere de lege.

coutumier, ière *adj., s.* cutumiar. Culegere de datini și obiceiuri. **Droit coutumier** drept cutumiar. **Pays de droit coutumier / pays coutumier** țară de drept cutumiar (*unde cutuma are forță de lege*). **Recueil de droit coutumier** culegere de drept cutumiar.

couverture *f.* acoperire, garantare, protecție. **Couverture bancaire, monétaire** acoperire bancară, monetară. **Couverture sociale** protecție socială.

couvrant, e *adj.* protectoare, care garantează / acoperă.

couvrir *vt.* a acoperi, a garanta. **Couvrir les frais** a acoperi cheltuielile. **Couvrir un agent de change** a garanta un agent de schimb. **Couvrir un emprunt** a garanta un împrumut (*luat*). **Couvrir une souscription** a acoperi / a realiza o subscripție.

covariance *f.* covarianță.

covariation *f.* covariație.

convenant *m.* (*ist. Angliei*) convenția, acordul.

covendeur *m.* covînzător.

créance *f.* creanță, credibilitate. **Créance alimentaire, chirographaire, hypothécaire, privilégiée** creanță care alimentează, chirografară, ipotecară, privilegiată. **Créance certaine** creanță certă. **Créance exigible** creanță exigibilă. **Créance liquide** creanță lichidă. **Créances cessibles, incessibles** creanțe cesionabile, necesionabile. **Donner, mériter, trouver créance** a da, a merita, a găsi credibilitate. **Lettre de créance** scrisoare de acreditare. **Cession* de créance.**

créancier, ière *s.* creditor. **Créancier chirographaire, gagiste, hypotécaire, privilégié** creditor chirografar, gajist, ipotecar, privilegiat. **Créancier cédant** creditor cedent. **Créancier subrogeant** creditor subrogant. **Créancier à terme** creditor la termen. **Créancier de la faillite** creditor în caz de faliment. **Créancier privilégié de la faillite** creditor privilegiat în caz de faliment. **Fait, faute du créancier** fapta, culpa creditorului. **Saisie par créancier** poprire (*cerută*) de creditor.

création *f.* creare. **Création de monnaie** creare de monedă / de bani. **Effet de création** efect de creare. **Effet de création de trafic** efect de creare de trafic.

créativité *f.* creativitate. **Créativité économique** creativitate economică.

crédibilité *f.* credibilitate. **Crédibilité du débiteur** credibilitatea debitorului.

crédirentier, ière *adj., s.* credirentier / creditorul unei rente.

crédiste *s.* partizan al doctrinei economice a creditului.

crédit *m.* credit, încredere. **Crédit additionnel** credit adițional. **Crédit acheteur** credit de / pentru cumpărare. **Crédit agricole, commercial, foncier** credit agricol, comercial, funciar. **Crédit bancaire** credit bancar. **Crédit budgétaire** credit bugetar. **Crédit confirmé** credit confirmat. **Crédit courant** credit curent. **Crédit croisé** credit încrucișat. **Crédits désencadrés** credite neîncadrate.

Crédit différé credit amînat. **Crédit divisible, irrévocable, révocable, transmissible** credit divizibil, irevocabil, revocabil, transmisibil. **Crédit documentaire** credit documentar (*dat pentru achiziționarea de mărfuri cu gajarea documentelor însoțitoare*). **Crédit fournisseur** credit furnizor. **Crédit global** credit global. **Crédit hypothécaire** credit ipotecar. **Crédit immobilier** credit imobiliar / pentru cumpărarea de locuințe. **Crédit institutionnel** credit instituțional. **Crédit intérieur brut, total** credit intern brut, total. **Crédit interne net** credit intern net. **Crédit maître** credit principal. **Crédit mixte** credit mixt. **Crédit mobilisé, mobilisable** credit mobilizat, mobilizabil. **Crédit national, international** credit național, internațional. **Crédit personnel** credit personal. **Crédit public** credit public. **Crédit réel** credit real. **Crédit réescomptable** credit rescontabil. **Crédit remboursable** credit rambursabil. **Crédit stand-by** credit stand-by. **Crédit subsidiaire / crédit dos à dos** credit subsidiar / de sprijin. **Crédit transférable** credit transferabil. **Crédit à long terme, à court terme, à moyen terme** credit pe termen lung, pe termen scurt, pe termen mediu. **Crédit à l'exportation, à la construction, à la consommation** credit pentru export, pentru construcție, pentru consum. **Crédit à tempérament** credit în rate. **Crédit d'achat** credit de / pentru cumpărare. **Crédit d'équipement des petites et moyennes entreprises** credit pentru cumpărare de echipamente acordat / pentru întreprinderi mici și mijlocii. **Crédit d'heures** credit de ore (*perioadă de timp de care dispune un reprezentant al personalului sau un delegat sindical pentru exercitarea mandatului*). **Crédit d'impôt, d'investissement** credit de impozit, de investiție. **Crédit de comptes courants** credit de conturi curente. **Crédit de découvert** credit de descoperit (*agentul economic este debitor, dar poate, la înțelegere cu banca și în limita unei sume, să emită cecuri*). **Crédits de paiement** credite de plată. **Crédit de restructuration** credit pentru restructurare. **Crédit de secours, de trésorerie** credit de ajutorare / de sprijin, de trezorerie. **Crédit en blanc** credit în alb / negarantat. **Crédit garanti par caution, par gage, par hypothèque, par titres** credit garantat prin cauțiune, prin gaj, prin ipotecă, prin titluri. **Crédit Foncier de France (CFF)** Creditul Funciar al Franței. **Balance du crédit et du débit** balanța creditului și debitului. **Etablissement, ouverture de crédit** stabilire, deschidere de credit. **Ligne de crédit** linie de credit. **Délégation de crédits** delegare de credite (*transferare către un funcționar a puterii de a lua decizii privind utilizarea unei părți determinante a sumelor creditate*). **Carte de crédit** carte de credit. **Avoir du crédit** a avea credit. **Faire crédit à** a face credit cuiva / a credita pe cineva. **Vendre à crédit** a vinde pe credit / pe datorie. **Vente à crédit** vînzare pe credit / pe datorie. **Crédit de caisse***. **Crédit de campagne***. **Caisse* de crédit municipal. Assurance(s)* - crédit(s).**

crédit-bail *m.* leasing. **Crédit-bail ouvert** leasing deschis. **Acheter en crédit-bail** a cumpăra în leasing.

créditer *vt.* a credita, a alimenta (*un cont*). **Créditer un compte d'une somme** a alimenta / a introduce o sumă într-un cont.

créditeur, trice *adj., s.* creditor. **Compte créditeur** cont creditor. **Solde créditeur d'un bilan** sold creditor al unui bilanț.

créer (se) *vt.* a crea, a fonda, a (se) numi. **Créer une institution, une entreprise** a fonda o instituție, o întreprindere. **Créer un juge assesseur** a numi un judecător asesor. **Créer des emplois, des pensions** a crea locuri de muncă, pensii. **Se créer une clientèle** a-și face / a-și crea o clientelă.

crémaillère *f.* cremalieră. **Parité à la crémaillère** paritate la cremalieră (*paritate de schimb susceptibilă de a fi revizuită printr-o succesiune de modificări de mică amplitudine*).

crématiste *m.* adept al incinerării morților. **Mouvement crématiste** mișcare a adepților incinerării.

créneau *m.* crenel, culme, vîrf. Parte a pieții unde concurența este redusă.

criée *f.* strigare. **Vente à la criée** vînzare cu strigare / licitație deschisă.

crier *vt.* a striga. **Crier des meubles** a vinde mobilă la licitație. **Crier une vente** a face o licitație prin strigare.

crieur, euse *s.* vînzător ambulant care își vinde marfa strigînd. Persoană însărcinată cu anunțarea, prin strigare, a dispozițiilor, ordinelor date de o autoritate publică (*toboșar, gornist*).

crime *m.* crimă, delict, infracțiune. **Crime crapuleux, passionnel** crimă crapuloasă / mîrșavă, pasională. **Crime contre l'humanité** crimă împotriva umanității. **Crime contre la paix publique** crimă / atentat la liniștea publică. **Crime contre la chose publique** infracțiune la bunul public. **Crime contre les moeurs** crimă / atentat la bunele moravuri. **Crime contre la sûreté de l'Etat** crimă / atentat la siguranța Statului. **Crimes et délits de voie publique** infracțiuni și delicte comise pe drumurile publice. **Arme du crime** arma crimei. **Victime d'un crime** victimă a unei crime.

criminaliser *vt.* a trece o faptă din jurisdicția civilă sau corecțională la cea penală.

criminaliste *m.* criminalist.

criminalistique *f.* criminalistică. **Laboratoire de criminalistique** laborator de criminalistică.

criminalité *f.* criminalitate. **Régression de la criminalité** scăderea criminalității.

criminel, le *adj., s.* criminal. **Criminel de guerre** criminal de război. **Complices du criminel** complicii criminalului. **Condamnation, exécution d'un criminel** condamnarea, execuția / executarea unui criminal. **Droit criminel** drept criminalistic / penal. **Code d'instruction criminelle / code pénal** Cod de procedură penală / cod penal. **Juridiction criminelle** jurisdicție penală. **Avocat au criminel** avocat în domeniul penal.

criminellement *adv.* (*în mod*) criminal, de natură penală. **Poursuivre criminellement** a urmări penal pe cineva.

criminogène *adj.* criminogen. **Activité criminogène** activitate criminogenă.

criminologie *f.* criminologie.

criminologiste / criminologue *s.* criminalist.

crise *f.* criză. **Crise agricole, économique, financière, politique** criză agricolă, economică, financiară, politică. **Crise diplomatique** criză diplomatică. **Crise frumentaire** criză de cereale. **Crise internationale** criză internațională. **Crise**

ministérielle criză ministerială. **Crise monétaire (spéculative)** criză monetară (speculativă). **Crise morale** criză morală. **Crise structurelle** criză structurală. **Crise de sous-consommation** criză de subconsum. **Crise de surproduction** criză de supraproducție. **Crises de l'économie moderne, de l'économie traditionnelle** crize ale economiei moderne, ale economiei tradiționale. **Crise de l'Etat-providence** criza Statului providență / providențial. **Crise du pouvoir** criza puterii.

critère / critérium *m.* criteriu. **Critère administratif, économique / de l'incidence** criteriu administrativ, economic / al incidenței. **Critère technique des biens collectifs** criteriul tehnic al bunurilor colective. **Critères d'investissements** criterii de investiții. **Critère d'unanimité** criteriu de unanimitate. **Critère de choix** criteriu de alegere. **Critère de convergence pour l'Union Européenne** criteriu de convergență pentru / la Uniunea Europeană. **Critère de minimax** criteriul minimax. **Critère de la falsificabilité, de la réfutabilité** criteriul falsificabilității, refutabilității / respingerii. **Critère de Savage / du minimax regret** criteriul lui Savage / al minimaximului regret. **Critère de Wald / du maximin** criteriul lui Wald / al maximinimului.

criticisme *m.* criticism.

croissance *f.* creștere, dezvoltare, spor. **Croissance appauvrissante** creștere sărăcitoare / care duce la sărăcire. **Croissance consolidée, durable, rapide** creștere consolidată, durabilă, rapidă. **Croissance économique** creștere economică. **Croissance endogène** creștere endogenă. **Croissance équilibrée, déséquilibrée** creștere echilibrată, dezechilibrată. **Croissance exponentielle** creștere exponențială. **Croissance extensive, intensive, potentielle, zéro** creștere extensivă, intensivă, potențială, zero. **Croissance externe, interne** creștere externă, internă. **Croissance favorable, défavorable au commerce** creștere favorabilă, defavorabilă comerțului. **Croissance harmonisée** creștere armonizată. **Croissance keynésienne, marxiste, schumpéterienne, smithienne, solovienne** creștere keynesiană, marxistă, schumpeteriană, smithiană, soloviană. **Croissance naturelle de la population** creștere / spor natural al populației. **Croissance néo-classique** creștere neo-clasică. **Croissance neutre** creștere neutră. **Croissance optimale** creștere optimală. **Croissance qualitative, quantitative** creștere calitativă, cantitativă. **Croissance d'une ville** dezvoltarea unui oraș. **Pôles de croissance** poli de creștere. **Taux de croissance** rată de creștere.

croît *m.* creștere naturală a numărului de vite dintr-o cireadă / a șeptelului.

croix *f.* cruce. **La Croix-Rouge** Crucea Roșie.

cryptocommuniste *adj., s.* criptocomunist.

cubain, e *s.* cubanez.

culpabilisation *f.* culpabilizare, învinovățire.

culpabiliser *vt.* a culpabiliza, a învinovăți.

culpabilité *f.* culpabilitate, vinovăție. **Culpabilité morale** vinovăție morală. **Etablir la culpabilité d'un accusé** a stabili vinovăția unui acuzat. **Déclaration de culpabilité** declarație de vinovăție. **Nier sa culpabilité** a-și nega vinovăția.

culture *f.* cultură. **Culture de masse** cultură de masă.

culturel, le *adj.* cultural. **Attaché culturel auprès d'un gouvernement** atașat cultural pe lîngă un guvern. **Centre culturel** centru cultural.

cumul *m.* cumul. **Cumul d'emplois** cumul de funcții / de posturi. **Cumul de mandats, de rémunérations, de responsabilités** cumul de mandate, de remunerații, de responsabilități. **Cumul de charges***.

cumulatif, ive *adj.* cumulativ.

cumulé, e *adj.* cumulat. **Fréquence cumulée** frecvență cumulată.

curatelle *f.* curatelă. **Curatelle dative, légale** curatelă instituită (*de consiliul de familie*), legală. **Curatelle des majeurs** curatela persoanelor majore. **Avoir la curatelle d'une succession** a avea curatela unei succesiuni. **Mineur placé sous curatelle** minor aflat sub curatelă / în grija cuiva.

curateur, trice *s.* curator. **Curateur ad-hoc** curator ad-hoc (*pentru o problemă particulară*). **Curateur à la personne d'un aliéné** curator la o persoană alienată. **Curateur à la succession vacante** curatorul unei succesiuni vacante (*și care trebuie lichidată*).

cure *f.* parohie. Cură. **Une cure de village** o parohie sătească. **Cure de désintoxication** cură de dezintoxicare.

curule *adj.* curul. **Chaise curule** scaun curul. **Ediles, magistrats curules** edili, magistrați curuli.

cycle *m.* ciclu. **Cycle conjoncturel** ciclu conjunctural. **Cycle économique, financier** ciclu economic, financiar. **Cycle électoral** ciclu electoral. **Cycle infernal** ciclu infernal. **Cycle réel** ciclu real. **Cycle saisonnier** ciclu sezonier. **Cycle d'affaires** ciclu de afaceri. **Cycle d'exploitation** ciclu de exploatare. **Cycle de productivité** ciclu de productivitate. **Cycle du produit** ciclul produsului. **Théorie du cycle vital / de vie** teoria ciclului vital / de viață. **Cycle agricol***.

cypriote *s.* cipriot.

czar / tsar / tzar *m.* țar.

D

dahir *m.* decret dat de regele Marocului.
dalaï-lama *m.* dalai-lama.
danger *m.* pericol. **Danger inflationniste** pericol inflaționist.
dangereux, euse *adj.* periculos. **Criminel dangereux** criminal periculos. **Doctrine dangereuse** doctrină periculoasă.
danois, se *adj., s.* danez, locuitor din Danemarca. **Un Danois** un danez. **Le danois** limba daneză.
datable *adj.* databil.
datage *m.* datare.
dataire *m.* funcționar, la Vatican, însărcinat cu supravegherea expedierii corespondenței.
datation *f.* datare, dare. **Datation et signature d'un acte de vente** datare și semnare a unui act de vînzare. **Datation en paiement** dare ca plată (*a altui lucru decît cel care făcea obiectul obligației*).
date *f.* dată. **Date certaine** dată certă. **Date, terme d'échéance** dată, termen scadent. **Date / jour de valeur** dată / zi de valoare (*cînd o operațiune efectuată într-un cont este luată în considerare de organismul financiar pentru calcularea eventualelor dobînzi*). **Date d'émission** dată de emitere. **Date d'expédition** dată de expediere / expediție. **Date d'expiration** dată de expirare. **Date d'embarquement** dată de îmbarcare. **Date de paiement d'un billet** data de plată / plătire a unui bilet. **Date d'un contrat** dată a unui contract. **En date du ..., à la date du ...** în data de ..., la data de ... **Après date** după data de ... (*formulă scrisă pe un efect de comerț*).
dater *vt.* a data. **Dater un contrat** a data un contrat. **Ce traité date du ...** acest tratat datează din ...
daterie *f.* oficiu (*în prezent desființat*) al cancelariei Vaticanului de unde se expediau diferite acte.
datif, ive *adj.* numit / desemnat de tribunal. **Tuteur datif** tutore numit de consiliul de familie / de tribunal.
dation *f.* acordare, dare, desemnare. **Dation en paiement** dare ca plată (*a unui alt lucru decît cel care făcea obiectul acordului dintre părți*).
dauphin *m.* delfin. Moștenitorul prezumtiv al tronului. Persoană aleasă pentru a succede la conducerea statului.
dazibao *m.* dazibao (*publicație chinezească, adesea manuscrisă, lipită pe ziduri în locuri publice*).
dealer *m.* dealer, revînzător (*de droguri*).

déballage *m.* dezambalare. **Vente au déballage** vînzare prin dezambalare (*în locuri publice care nu au această destinație*).
débat *m.* dezbatere. **Débat parlementaire** dezbatere parlamentară. **Débat d'orientation budgétaire** dezbatere de orientare bugetară. **Secrétaire des débats** secretarul dezbaterilor. **Clôture des débats** încheierea / închiderea dezbaterilor (la tribunal: *înainte de pronunțare*).
débattre *vt.* a dezbate. **Débattre un prix** a dezbate un preț. **Débattre les conditions d'un pacte, d'un accord** a dezbate condițiile unui pact, unui acord.
débauchage *m.* concediere (*cu complicitatea noului angajator la ruperea contractului în mod abuziv de către un salariat*).
débet *m.* rest, rămășiță dintr-o datorie față de stat sau de colectivitate. **Le débet d'un compte** rubrică de cont unde se înregistrează un rest. **Arrêt de débet** hotărîre judecătorească referitoare la un rest datorat.
débirentier, ière *s.* debirentier (*persoană care are de plătit o rentă*).
débit *m.* debit, sumă luată cu împrumut. Loc unde se vînd mărunțișuri. **Débit de tabac** debit de tabac / tutungerie. **Inscrire, porter au débit** a înscrie, a trece la rubrica debit. **Différence entre le débit et le crédit** diferență între debit și credit. **Loi du débit** (sin.: ***loi de la demande***) legea debitului (sin.: *legea cererii*).
débiter *vt.* a debita, a îndatora.
débiteur, trice *s.* debitor, datornic. **Débiteur cédé, insolvable** debitor cedat, insolvabil. **Débiteurs solidaires** debitori solidari. **Débiteur en retard** debitor în întîrziere / cu arierate.
débiteur, euse *s.* (*arh.*) comerciant, detailist. Funcționar care ține contabilitatea vînzărilor.
déblocage *m.* deblocare. **Déblocage des crédits** deblocarea creditelor.
débloquer *vt.* a debloca. **Débloquer des marchandises** a debloca mărfuri. **Débloquer un crédit en banque** a debloca un credit în bancă.
débouché *m.* debușeu. **Débouchés extérieurs préalables** debușeuri externe prealabile. **Loi des débouchés** legea debușeurilor. **Recherche de débouchés** căutare de debușeuri / de piețe.
débours *m.* cheltuială. Sumă dată unui magistrat, ca cheltuială, de către una din părți.
déboursement *m.* plată, plătire.
débourser *vt.* a plăti, a scoate / a da o sumă de bani din pungă / buzunar.
debout *adj., adv.* în picioare. Sus ! **Magistrature debout** judecătorul dă sentința stînd în picioare.
débouté *m.* hotărîre judecătorească de respingere a unei cereri ca nefiind bine întemeiată.
déboutement *m.* acțiunea de a respinge cererea formulată de cineva.
débrayage *m.* debreiaj. Încetarea lucrului și intrarea în grevă.
débrayer *vt.* a debreia. A înceta lucrul, a intra în grevă.
débudgétisation *f.* debugetizare. Transferarea sarcinilor suportate de buget către un organism care dispune de resurse proprii.
débudgétiser *vt.* a debugetiza, a transfera sarcinile suportate de buget către un organism care dispune de resurse proprii.

décaissement *m.* plătire. Acțiunea de a scoate din casa de bani o sumă oarecare / mărfuri la vînzare.
décaisser *vt.* a scoate din casă. **Décaisser des marchandises** a scoate mărfuri la vînzare.
décalage *m.* decalaj. **Décalage absolu, relatif** decalaj absolut, relativ. **Décalage économique, technologique** decalaj economic, tehnologic.
décanal, e, aux *adj.* cu referință la decan / decanat. **Arrêté décanal** dispoziție dată de decanat (*facultate*).
décanat *m.* decanat, funcția de decan (*facultate, biserică*). Durata acestei funcții.
décapitaliser *vt.* a decapitaliza. A retrage (*unui oraș*) statutul de capitală.
décapitation *f.* decapitare. **Etre condamné à la décapitation** a fi condamnat la decapitare.
décapiter *vt.* a decapita.
décemvir *m.* (*antic. rom.*) decemvir. Magistrat însărcinat cu problemele de justiție, în absența pretorului.
décemviral, e, aux *adj.* decemviral. **Edits décemviraux** edicte decemvirale.
décemvirat *m.* decemvirat. Demnitatea de decemvir.
décennal, e, aux *adj.* decenal. **Magistrature décennale** magistratură cu durată de zece ani.
décentralisateur, trice *adj., s.* descentralizator. **Les décentralisateurs** partizanii politicii de descentralizare. **Politique décentralisatrice** politică descentralizatoare.
décentralisation *f.* descentralizare. **Décentralisation administrative, industrielle** descentralizare administrativă, industrială.
décentraliser (se) *vt., vr.* a (se) descentraliza.
décerner *vt.* a decerna. (*Arh.*) a decreta, a ordona (*juridic*). **Décerner un mandat d'arrêt, de dépôt** a elibera un mandat de arestare, de aducere.
décès *m.* deces. **Acte de décès** act de deces. **Constatation du décès** constatarea decesului.
décharge *f.* descărcare, eliberare. Documentul de descărcare. **Décharge définitive** descărcare definitivă (*document eliberat de Curtea de conturi privind un contabil*). **Décharge de mandat** descărcarea de mandat. **Décharge de l'obligation alimentaire** descărcare de obligația de (*a plăti*) pensie alimentară. **Témoin à décharge** martor care depune mărturie în favoarea unui acuzat.
déchargement *m.* descărcare.
décharger *vt.* a descărca, a scuti. **Décharger des marchandises** a descărca mărfuri. **Décharger un accusé** a descărca un acuzat (*de o acuzație*). **Décharger un contribuable** a scuti un contribuabil de impozit.
déchéance *f.* decădere din drepturi. Pierderea unui drept, a unei funcții în urma unei sancțiuni. **Déchéance profesionnelle** decădere din profesiune (*sancțiune care atrage decăderea din dreptul de a mai exercita o profesiune*). **Déchéance quadriennale** decădere cvadrienală. **Déchéance et forclusion** decădere și pierderea, în urma expirării termenului legal, a dreptului de a mai introduce o acțiune de recurs / decăderea din termenul legal. **Déchéance de l'autorité parentale** pierderea autorității parentale / de părinte.

déchu, e *adj.* decăzut. **Père déchu de l'administration des biens de ses enfants mineurs** tată decăzut din / care a pierdut dreptul de administrare a bunurilor copiilor săi minori.
décider *vt.* a decide, a hotărî.
décideur, euse *s.* decident (*persoană care deține puterea de a decide*).
décilage *m.* divizare în decili.
décil *m.* decil (*intervale succesive de cîte zece*).
décime *s.* zecime. Majorare cu o zecime (*de franc*) a unui impozit, a unei amenzi.
décisif, ive *adj.* decisiv, hotărîtor. **Jugemnt décisif** judecată / hotărîre decisivă. **La pièce décisive d'un procès** piesa / documentul decisiv al unui proces.
décision *f.* decizie, hotărîre. **Décision administrative, exécutoire, gracieuse, judiciaire, ministérielle** hotărîre administrativă, executorie, grațioasă, judiciară, ministerială. **Décision économique, stratégique, tactique** decizie economică strategică, tactică. **Décision implicite de rejet** hotărîre implicită de respingere. **Les organes de décision d'une entreprise** organele de decizie ale unei întreprinderi. **Règle de la décision préalable** regula deciziei prealabile.
décisionnaire *s.* persoană care exercită o putere de a decide.
décisivement *adv.* (*în mod*) decisiv.
décisoire *adj.* decizional, care decide / hotărăște. **Serment décisoire** jurămînt hotărîtor (*într-un proces, persoana care jură are cîștig de cauză*).
déclarant, e *adj., s.* declarant.
déclaratif, ive *adj.* declarativ. **Acte, titre déclaratif** act, titlu declarativ. **Jugement déclaratif d'absence** jurămînt declarativ de absență.
déclaration *f.* declarație, declarare. **Déclaration annuelle des données sociales** declarație anuală a datelor sociale (*document trimis de la locul de muncă al angajatului la Asigurările sociale și la Administrația fiscală cu privire la remunerația și cîștigurile salariale ale acestuia*). **Déclaration fiscale** declarație fiscală. **Déclaration formelle** declarație formală. **Déclaration nominative préalable** declarație nominativă prealabilă (*făcută, înaintea oricărei angajări, de angajator la organismele de protecție socială*). **Déclaration préalable à l'embauche** declarație prealabilă angajării (*spre a permite serviciilor de control să cunoască exact data angajării salariatului*). **Déclaration au greffe** declarație (*orală sau scrisă făcută / depusă*) la grefa tribunalului. **Déclaration d'utilité publique** declarație de utilitate publică. **Déclaration d'appel** declarație de (*introducere a*) apel(*ului*). **Déclaration d'assurance** declarație de asigurare. **Déclaration d'impôts** declarație de impozit. **Déclaration d'état civil (*décès, naissance*),** declarație de stare civilă (*deces, naștere*). **Déclaration d'urgence** declarație de urgență. **Déclaration de changement de domicile** declarație de schimbare de domiciliu. **Déclaration de faillite** declarație de faliment. **Déclaration de jugement commun** declarație de judecată comună. **Déclaration de guerre** declarație de război. **Déclaration de politique générale** declarație de politică generală. **Déclaration de qualité** declarație de calitate. **Déclaration en douane** declarație în vamă. **Déclaration des créances, des droits** declararea creanțelor, drepturilor. **Déclaration universelle des droits de l'homme** declarația universală a drepturilor omului. **Faire une déclaration publique,**

solennelle, sous serment a face o declarație publică, solemnă, sub jurământ. **Fausse déclaration** declarație falsă. **Déclaration de culpabilité*. Carnet* de déclarations.**

déclaratoire *adj.* declaratoriu. **Acte déclaratoire** act declaratoriu.

déclarer *vt.* a declara. **Déclarer un décès, un enfant, une naissance à la mairie** a declara un deces, un copil, o naștere la primărie. **Déclarer ses revenus** a-și declara veniturile. **Déclarer des marchandises à la douane** a declara mărfuri la vamă.

déclassement *m.* declasare. Hotărîre administrativă prin care un lucru își schimbă categoria juridică.

déclinatoire *adj., s.* declinatoriu. **Déclinatoire de compétence** declinatoriu de competență. **Exceptions, moyens déclinatoires** excepții, mijloace declinatorii.

décliner *vt.* a declina, a refuza. **Décliner la compétence d'un juge** a declina competența unui judecător. **Décliner toute responsabilité** a declina orice responsabilitate.

décloisonnement *m.* eliminarea (*pereților despărțitori*). **Décloisonnement des marchés** deschiderea piețelor (*la concurența internațională*).

décollage *m.* decolare. Fază, etapă de început de dezvoltare.

décolonisation *f.* decolonizare.

décoloniser *vt.* a decoloniza.

décompte *m.* decont, deducere, reducere. **Décompte bancaire** decont bancar.

décompter *vt.* a deconta, a deduce, a reduce.

déconcentration *f.* desconcentrare. Descentralizare.

déconfiture *f.* înfrîngere, ruină, faliment.

déconnexion *f.* deconexare.

déconventionnement *m.* scoatere din convenție a unui practician care nu-i respectă regulile.

décote *f.* decotare. Disagio. Scutire progresivă de mărimea cotei de impozit. Reducere a valorii unui activ într-un inventar. Evaluarea unei monede, valori la un preț inferior cursului la bursă.

découpage *m.* decupare, decupaj. **Découpage électoral** decupaj electoral.

découvert *adj., m.* descoperit, neacoperire. **Découvert de la loi des finances** sarcini neacoperite / rămase descoperite în legea finanțelor. **Découvert du Trésor** descoperit de Tezaur (*totatul creanțelor neacoperite pe care Tezaurul / Trezoreria trebuie să le ia asupra sa*). **Le découvert d'une caisse, d'un crédit** sumă neacoperită / descoperit(ă) dintr-o casă, dintr-un credit. **Crédit à découvert** credit pe descoperit (*neacoperit de garanții imediate*). **Vendre à découvert** a vinde pe descoperit (*fără a prezenta imediat prețul*). **Découvert budgétaire*.**

décret *m.* decret. Act provenind de la autoritatea ecleziastică. Culegere de vechi canoane ale conciliilor, constituțiilor date de Papalitate și de sentințe ale Părinților bisericii (*ceea ce formează baza Dreptului canonic*). **Décret-loi** decret-lege. **Décret présidentiel** decret prezidențial. **Décret d'avances** decret de avans(uri) (*credit suplimentar pe care Guvernul și-l acordă, urmînd a fi ratificat ulterior*

de Parlament). **Décret de répartition** decret de repartizare (*a creditelor pe ministere*).

décrétale *f.* scrisoare papală reglementînd o problemă disciplinară sau administrativă. (*Pl.*) **Décrétales** culegere cuprinzînd aceste scrisori.

décréter *vt.* a decreta.

décret-loi *m.* decret-lege.

décroissance *f.* descreștere. **Décroissance de la natalité** descreșterea natalității.

déculpabilisation *f.* deculpabilizare.

déculpabiliser *vt.* a deculpabiliza.

dédit *m.* dezicere. Nerespectarea unui angajament de către un contractant. Suma vărsată în cazul neexecutării unui angajament. Actul care stabilește neîndeplinirea unui angajament. **Contrat comportant un dédit** contract care conține clauza de plătire a unei anumite sume în caz de neîndeplinrea obligațiilor prevăzute.

dédommagement *m.* despăgubire, dezdăunare. **Demander, obtenir une somme d'argent en dédommagement de, à titre de dédommagement** a cere, a obține o sumă de bani drept despăgubire pentru, cu titlu de despăgubire.

dédommager *vt.* a despăgubi.

dédouanement / dédouanage *m.* scoatere din vamă în urma achitării taxelor. Reabilitare.

dédouaner *vt.* a scoate din vamă. A reabilita o persoană.

dédoublement *m.* dedublare. **Dédoublement fonctionnel** dedublare de funcțe / în exercitarea unei funcții (ex. *un primar care acționează uneori în numele comunei alteori în cel al statului*).

déductibilité *f.* deductibilitate, scădere a unei sume de bani.

déductible *adj.* deductibil.

déductif, ive *adj.* deductiv.

déduction *f.* deducere, reducere, scădere.

déduire *vt.* a deduce, a scădea din.

défaillance *f.* sincopă, neputință / neîndeplinire a unei clauze contractuale. **Défaillance du débiteur** neputința debitorului (*de a plăti la termen*). **En cas de défaillance** în caz de neputință (*de a plăti la termen*).

défaillant, e *adj.* care lipsește / nu se prezină în instanță. Absent. **Ligne défaillante** linie / spiță care se stinge (*din lipsă de urmași*). **Témoin défaillant** martor care lipsește / nu se prezintă.

défaire *vt.* a desface, a dezlega, a rupe. **Défaire un contrat** a rupe un contract. **Défaire un mariage** a desface o căsătorie.

défalcation *f.* defalcare.

défalquer *vt.* a defalca.

défaut *m.* lipsă. **Condamnation, jugement (rendu) par défaut** condamnare, judecare (hotărîre judecătorească dată) în lipsă. **Jugement de défaut-congé** decizie dată în favoarea persoanei care se apără ca urmare a neîndeplinirii la timp, de către persoana care a deschis acțiunea, a procedurii cerute de instanță. **A défaut de** în / din lipsă de.

défendeur, deresse *s.* pîrît, reclamat, persoană chemată în instanță / care se apără.

défendre (se) *vt., vr.* a (se) apăra, a interzice.

défense *f.* apărare. **Défense civile, passive** apărare civilă, pasivă. **Défenses à l'action** mijloace de apărare (*ale pîrîtului împotriva acțiunii ce i s-a intentat*). **Défense au fond** apărare în fond. **Légitime défense** legitimă apărare. **Liberté de la défense** libertatea apărării / dreptul la apărare. **Ministère de la Défense Nationale** Ministerul Apărării Naționale. **La parole est à la défense** apărarea are cuvîntul. **Actes en demandes et actes en défenses** acte depuse de reclamant / de cerere și acte depuse de pîrît / în apărare.

défenseur *m.* apărător. **Donner un défenseur à un accusé** a da un apărător unui acuzat.

déféré *m.* trimitere. **Déféré préfectorial** hotărîre prefectorală (*de înaintare la Tribunalul administrativ a deciziilor luate de colectivitățile locale, considerîndu-se a fi ilegale*).

déférer *vt.* a deferi, a aduce în fața. **Déférer une affaire à un tribunal** a aduce o afacere în fața unui tribunal. **Déférer un coupable à la justice** a deferi un vinovat instanței / a aduce pe un vinovat în fața instanței.

déficit *m.* deficit. **Déficit budgétaire, commercial** deficit bugetar, comercial. **Déficit systématique / actif** deficit sistematic /activ. **Déficit de financement** deficit de finanțare. **Déficit de paiements** deficit de plăți (*externe*). **Déficit de la balance commerciale** deficitul balanței comerciale. **Combler un déficit** a acoperi un deficit. **Déficit commercial***.

déficitaire *adj.* deficitar. **Budget déficitaire** buget deficitar.

défilé *m.* defileu, defilare. **Défilés syndicaux** defilări / marșuri sindicale.

définiteur *m.* călugăr cu atribuții administrative.

défiscaliser *vt.* a scuti de impozit.

défiscalité *f.* defiscalitate, exonerare de impozit.

déflateur *m.* deflator. **Déflateur du PIB / prix implicite du PIB** deflatorul PIB-ului / preț implicit al PIB-ului.

déflation *f.* deflație. **La déflation est un facteur de récession économique** deflația este un factor de recesiune economică.

déflationniste *adj., m.* deflaționist. **Ecart déflationniste** ecart / decalaj deflaționist. **Mesures déflationnistes** măsuri deflaționiste.

dégradation *f.* degradare. **Dégradation civique** degradare civică / cădere din drepturi civice. **Dégradation militaire** degradare militară. **Dégradation de l'environnement** degradarea mediului înconjurător.

dégrader *vt.* a degrada. **Dégrader civiquement qqn** a degrada civic pe cineva.

degré *m.* grad, nivel, treaptă. **Degré de jurisdiction** nivel de jurisdicție. **Degrés de parenté** grade de rudenie. **Les degrés de l'échelle sociale** treptele scării sociale. **Le fils et le père sont parents au premier degré** fiul și tatăl sînt rude de gradul întîi.

dégrèvement *m.* degrevare. **Dégrèvement fiscal** degrevare fiscală.

déguerpir *vt., vi.* a renunța (*la o moștenire*).

déguerpissement *m.* renunțare (*la o moștenire*).

déguisement *m.* deghizare. Ascunderea scopului unei acțiuni sub paravanul alteia.

déjection *f.* dejecție. **Déjections industrielles** dejecții industriale.

déjuger (se) *v.r.* a reveni asupra unei opinii, a-și schimba hotărîrea.

délai *m.* răgaz, perioadă, termen. **Délai-congé / délai de préavis** preaviz. **Délai / période de grâce** termen / perioadă de grație (*acordat debitorului de către creditorul său*) / înlesnire de plată. **Délai franc (délai non franc)** interval de timp care nu conține (care conține) nici data la care începe și nici cea la care se termină perioada de amînare. **Délai préfix** termen acordat pentru îndeplinirea unui fapt (*la expirarea căruia se pierde dreptul de a mai face ceva din punct de vedere juridic*). **Délai d'ajournement** termen de amînare. **Délai de procédure** perioadă / termen acordat pentru îndeplinirea unor proceduri. **Délai de viduité** perioadă de viduitate. **Assignation à bref délai** citare în termen de trei zile. **Délai de carence***.

délaissement *m.* abandonare, renunțare. **Délaissement d'un héritage** renunțare la o moștenire.

délation *f.* delațiune, denunțare, denunț. **Délation de serment** denunțare de jurămînt (*act prin care aprecierea cauzei este lăsată la buna credință a părții care este chemată să jure în privința veridicității unui fapt, unui angajament*).

délégalisation *f.* delegalizare.

délégant, e *s.* delegator.

délégataire *s.* delegat.

délégation *f.* delegare, delegație. **Délégation à l'emploi** delegare la serviciul cu probleme de muncă (*organism al Administrației Centrale a Ministerului Muncii*). **Délégation d'une créance** delegarea unei creanțe. **Délégation de pouvoir à qqn** delegare de putere dată cuiva. **Délégation de service public** delegare de serviciu public. **Faire partie d'une délégation** a face parte dintr-o delegație. **Délégation de crédits***.

délégué, e *adj., s.* delegat. **Délégué syndical** delegat sindical. **Délégués consulaires** delegați consulari (*persoanele care, în cadrul tribunalului comercial, aleg pe judecători*). **Délégués du personnel** delegații personalului / din partea personalului (*care lucrează într-o întreprindere*).

délibérant, e *adj.* deliberant. **Assemblée délibérante** adunare deliberantă.

délibératif, ive *adj.* deliberativ. **Avoir voix délibérative dans une assemblée** a avea calitate deliberativă într-o adunare.

délibération *f.* deliberare, dezbatere, hotărîre. **Délibération d'une assemblée, d'un jury** deliberarea unei adunări, a unui juriu. **Délibération de programme** deliberare privind programul (*hotărîre privind cheltuielile de investiții*). **Les délibérations prises par l'assemblée** hotărîrile luate de adunare.

délibéré, e *adj., m.* deliberat, voit, intenționat. Deliberare (*faza stabilirii hotărîrii judecătorești*). Hotărîrea judecătorească însăși. **Mettre une affaire en délibéré** a aduce o acțiune în faza pronunțării.

délibérer *vi.* a delibera.

délimitation *f.* delimitare. **Délimitation des frontières** delimitarea frontierelor.

délimiter *vt.* a delimita.

délinéateur *m.* bornă kilometrică.

délinquance *f.* delicvență. **Délinquance juvénile** delicvență juvenilă. **Délinquance de voie** delicvență săvîrșită pe drumurile publice.

délinquant, e *adj., s.* delincvent. **Délinquant primaire** delincvent primar (*aflat la prima faptă*).

délit *m.* delict. **Délit civil, correctionnel, pénal, politique** delict civil, corecțional, penal, politic. **Délit-contravention** delict-contravenție. **Délit d'audience, d'imprudence** delict de audiență, de imprudență. **Délit de droit commun, de fuite, de presse** delict de drept comun, de fugă (*de la locul faptei*) / părăsirea locului faptei, de presă. **Flagrant délit** flagrant delict. **Prendre qqn en flagrant délit** a surprinde pe cineva în flagrant delict. **Le corps du délit** corpul delictului.

délivrance *f.* eliberare. **Délivrance d'un certificat, d'un passeport, d'un prisonnier** eliberarea unui certificat, unui pașaport, unui prizonier.

délivrer *vt.* a elibera, a debarasa, a livra. **Délivrer un brevet, un certificat, un reçu** a elibera un brevet, un certificat, o chitanță.

délocalisation *f.* delocalizare, transfer (*de activitate, de sediu*) în alt loc(al).

délocaliser *vt.* a schimba locul unui sediu, al unei activități.

déloyal, e, aux *adj.* neloial / necinstit. **Concurrence* déloyale.**

delta *m.* delta (*corelația dintre variația primei și variația cursului spot sau a cursului la termen*).

demande *f.* cerere, petiție, reclamație. **Demande accessoire, alternative, atypique, connexe, incidente, indéterminée, initiale, nouvelle, principale, préjudicielle, reconventionnelle, subsidiaire** cerere accesorie, alternativă, atipică, conexă, incidentă, nedeterminată, inițială, nouă, principală, prejudicială, reconvențională, subsidiară. **Demande agrégée** cerere agregată. **Demande collective, individuelle** cerere colectivă, individuală. **Demande effective, finale, globale, idéale, nette, notionnelle, pure, rationnelle, représentative, solvable, virtuelle** cerere efectivă, finală, globală, ideală, netă, noțională, pură, rațională, reprezentativă, solvabilă, virtuală. **Demande composée, dérivée** cerere compusă, derivată. **Demande conjointe, contrainte** cerere legată / conjunctă, constrîngere. **Demande élastique, inélastique** cerere elastică / flexibilă, neelastică / rigidă. **Demande indépendante** cerere independentă. **Demande introductive d'instance** cerere introductivă în instanță. **Demande potentielle** cerere potențială. **Demande rurale, urbaine** cerere rurală, urbană (*în mediul rural, urban*). **Demande d'actifs financiers** cerere de active financiare. **Demande d'éducation** cerere de educație. **Demande de biens complémentaires, substituables** cerere de bunuri complementare, substituibile. **Demande de consommation** cerere de consum. **Demande de financement** cerere de finanțare. **Demande de monnaie, de devises** cerere de monedă, de devize / valută. **Demande de travail** cerere de lucru. **Demande en mariage** cerere în căsătorie. **Demande en intervention, en instance, en renvoi** cerere în intervenție, în instanță, de retrimitere la o altă instanță. **Former une demande en divorce, en dommages-intérêts** a formula o cerere de divorț, de daune-interese. **Demande additionnelle*.**

demandeur, euse / (forma de feminin: **demanderesse** se folosește *numai în justiție*) *s.* reclamant, petiționar, persoană care cheamă în justiție. **Demandeur en appel** reclamant care face apel.

démarchage *m.* vînzare, căutare de clienți la domiciliu. **Démarchage financier** căutare de clienți în vederea plasamentelor financiare.

démarche *f.* demers. **Démarche déductive, inductive** demers deductiv, inductiv.

démarcheur, euse *s.* vînzător din ușă în ușă. Funcționar financiar însărcinat cu plasarea de valori. Persoană însărcinată cu efectuarea unor demersuri.

démarier *vt.* (*arh.*) a pronunța desfacerea unei căsătorii. A divorța pe cineva.

dématérialisation *f.* dematerializare. **Dématérialisation de la monnaie** dematerializarea monedei (*înlocuirea progresivă a monedei metalice cu moneda fiduciară și apoi cu moneda scriptural ă și electronică*). **Dématérialisation des titres** dematerializarea titlurilor / obligațiunilor. **Dématérialisation des valeurs mobilières** dematerializarea valorilor mobiliare.

démembrement *m.* dezmembrare, dezmembrămînt. **Démembrement d'une commune, d'une province** dezmembrarea unei comune, unei provincii. **Démembrement d'une propriété** dezmembrarea unei proprietăți. **Démembrements de la puissance publique** dezmembrări ale puterii publice (*ansamblul colectivităților teritoriale și așezămintelor publice cărora li se adaugă, uneori, organisme cu aparență privată înființate spre a se putea scăpa de regulile dreptului administrativ și ale contabilității publice*). **Démembrements du droit de propriété** dezmembrăminte ale dreptului de proprietate.

démence *f.* demență. **Démence sénile, traumatique** demență senilă, traumatică.

démenti *m.* dezmințire.

démentir *vt.* a dezminți, a nega. **Démentir formellement un témoin** a dezminți în mod formal un martor.

démettre *vt.* a demite. **Démettre qqn de son emploi, de ses fonctions** a demite pe cineva din postul pe care îl ocupă, din funcțiile pe care le ocupă.

demeure *f.* întîrziere, termen, înștiințare, somație. Localizare a litigiului în funcție de competența teritorială a jurisdicțiilor. **Mettre un débiteur en demeure (de payer)** a soma un debitor (să plătească). **Mise en demeure** somație, înștiințare.

demi-gros *m. invar.* mic-gros.

demi-grossiste *s.* persoana care face comerț de mic-gros.

démission *f.* demisie. **Démission d'office** demisie din oficiu. **Démission en blanc** demisie în alb. **Accepter, recevoir la démission** a accepta, a primi demisia. **Donner sa démission** a-și da demisia.

démissionnaire *adj., s.* demisionar. **Ministre démissionnaire** ministru demisionar.

démissionner *vi.* a demisiona.

démocrate *adj., s.* democrat.

démocrate-chrétien, ne *adj., s.* democrat-creștin.

démocratie *f.* democrație. **Démocratie autoritaire** democrație autoritară. **Démocratie directe, semi-directe** democrație directă, semi-directă. **Démocratie économique et sociale** democrație economică și socială. **Démocratie libérale** democrație liberală. **Démocratie médiatisée** democrație mediatizată. **Démocratie politique** democrație politică. **Démocratie populaire** democrație populară. **Démocratie parlementaire, pluraliste, présidentielle** democrație parlamentară, pluralistă, prezidențială. **Démocratie représentative** democrație reprezentativă. **Démocratie socialiste** democrație socialistă.

démocratique *adj.* democratic. **Esprit démocratique** spirit democratic.
démocratiquement *adv.* (*în mod*) democratic.
démocratisation *f.* democratizare. **Démocratisation du secteur public** democratizarea sectorului public.
démocratiser *vt.* a democratiza.
démographe *s.* demograf.
démographie *s.* demografie. **Démographie historique** demografie istorică.
démographique *adj.* demografic. **Bilan, phénomène démographique** bilanț, fenomen demografic.
démonétisation *f.* demonetizare.
démonétiser *vt.* a demoneti̦za, a deprecia, a discredita.
démonstration *f.* demonstrație. **Démonstration aérienne, navale, terrestre** demonstrație aeriană, navală, terestră. **Effet de démonstation** efect de demonstrare / demonstrație.
dénationalisation *f.* denaționalizare.
dénationaliser *vt.* a denaționaliza, a trece în proprietate privată.
dénaturation *f.* denaturare.
dénégation *f.* negare, tăgăduire. **Dénégation d'écriture** negare de scriere (*de către cel care se apără cum că ar fi scris sau semnat documentul prezentat în instanță*).
déni *m.* refuz, denegare. **Déni de justice** denegare de dreptate.
denier *m.* veche monedă romană, franceză (*reprezenta a 240-a parte dintr-o livră sau a 12-a parte dintr-un ban*). Ban. Greutate de 0,05 g (*în comerțul cu mătase*). **Denier au culte** bani dați, anual, de catolici preotului pentru cheltuieli bisericești. (*Pl.*) **Les deniers publics** banii publici / veniturile statului.
dénigrant, e *adj.* denigrant.
dénigrement *m.* denigrare.
dénigrer *vt.* a denigra.
dénigreur, euse *adj., s.* denigrator. **Esprit dénigreur** spirit denigrator.
dénombrement *m.* numărare. **Dénombrement d'une population** (*acțiunea de*) numărare a unei populații / recensământ. **Méthodes de dénombrement en statistique** metode de numărare în statistică.
dénombrer *vt.* a număra, a inventaria. **Dénombrer les habitants d'une ville** a număra / a recenza locuitorii unui oraș.
dénommer *vt.* a denumi, a numi. **Témoin dénommé dans un acte d'accusation** martor numit / denumit într-un act de acuzare. **Le dénommé Untel** numitul Cutare.
dénommination *f.* denumire (*a unei societăți*). **Dénommination sociale** denumire socială (*pe care o societate o are în statutul său*).
dénoncer *vt.* a denunța, a anula, a rupe. **Dénoncer un armistice, un contrat, une convention, un traité** a denunța un armistițiu, un contract, o convenție, un tratat. **Dénoncer un complice** a denunța un complice.
dénonciateur, trice *s.* denunțător.
dénonciation *f.* denunț / denunțare. **Dénonciation calomnieuse** denunț calomnios. **Dénonciation d'un armistice** denunțarea unui armistițiu. **Dénonciation de nouvel oeuvre** denunț privind o lucrare nouă (*pe care o face un vecin tulburînd posesia persoanei interesate*).

densité *f.* densitate. **Densité brute** densitate brută. **Densité de peuplement** densitate de populare. **Densité de revenu** densitate de venit (*venit pe cap de locuitor*).
déontologie *f.* deontologie.
déontologique *adj.* deontologic.
départager *vt.* a departaja. **Départager les votes** a departaja voturile.
département *m.* departament. Împărțire administrativ teritorială (*județ*). **Département ministériel** departament ministerial. **Département de l'Intérieur** departamentul de Interne. **Département des Affaires étrangères** departamentul Afacerilor externe. **Département d'Etat** (*SUA*) Departamentul de Stat. **Départements d'Outre-Mer DOM)** Departamentele de peste mări (*posesiunile coloniale franceze: Guyane, Guadeloupe, Martinique, Réunion*).
départemental, e, aux *adj.* departamental. **Commission départementale** comisie departamentală. **Route départementale** șosea / drum județean.
départementalisation *f.* departamentalizare. Acțiunea de a trece unele activități în sarcina departamentelor.
départementaliser *vt.* a trece unele activități în sarcina departamentelor.
départiteur *adj., s.* departajor. **Juge départiteur** judecător departajor.
dépêche *f.* depeșă. **Dépêche diplomatique** depeșă diplomatică.
dépénalisation *f.* depenalizare.
dépendance *f.* dependență, aparținere. **Dépendance économique** dependență economică. **Dépendance du domaine public** dependență / ceea ce ține de domeniul public. **Théorie de la dépendance** teoria dependenței (*țările în curs de dezvoltare depind de țările dezvoltate*).
dépens *m. pl.* (*parte din*) cheltuieli(le) de judecată (*cuprinde suma cerută pentru pledoarie – nu cuprinde onorariul pentru pledoaria avocaților –, cheltuieli de procedură – cele taxate – datorate avocaților și altor funcționari din justiție – aprod etc. –, taxa pentru martori, remunerarea tehnicienilor / experților*). **Etre condamné aux dépens** a fi condamnat la plata cheltuielilor de judecată. **Payer les dépens** a plăti cheltuielile de judecată.
dépense *f.* cheltuială, volumul cheltuielilor. Cheltuieli judecătorești în afara celor legale / speze. **Dépenses administratives** cheltuieli administrative. **Dépenses budgétaires** cheltuieli bugetare. **Dépenses définitives, temporaires** cheltuieli definitive, temporare. **Dépenses directes, indirectes** cheltuieli directe, indirectes. **Dépenses fiscales, publiques** cheltuieli fiscale, publice. **Dépenses improductives** cheltuieli neproductive. **Dépenses secondaires** cheltuieli secundare. **Dépenses de fonctionnement, de production** cheltuieli de funcționare, de producție. **Dépenses de transfert** cheltuieli de transfer. **Dépenses en capital** cheltuieli de capital / cheltuieli de investiții. **Dépense nationale brute** totalul cheltuielilor brute de la nivel național. **Colonne des dépenses** coloana cheltuielilor. **Excédent des depenses sur les recettes** excedentul cheltuielilor față de încasări.
dépenser *vt.* a cheltui, a folosi.

dépensier, ière *adj., s.* cheltuitor. Persoană care ține socoteala cheltuielilor într-o comunitate / contabil.
depflation / slumpflation *f.* fenomen desemnînd concomitența inflației și scăderii producției.
déplacement *m.* deplasare, / detașare. **Petit déplacement** deplasare mică / de scurtă durată. **Grand déplacement** deplasare îndelungată (*maxim trei luni*) / detașare.
déplacer (se) *vt., vr.* a (se) deplasa.
déplanification *f.* deplanificare. Înlăturarea oricărei forme de planificare.
dépolitisation *f.* depolitizare. **Dépolitisation des syndicats** depolitizarea sindicatelor.
dépolitiser *vt.* a depolitiza.
dépollution *f.* depoluare.
dépopulation *f.* depopulare.
déport *m.* demisia unui arbitru. Taxă plătită de vînzători pe acțiunile împrumutate. Sumă deductibilă din prețul devizelor cumpărate la termen (*cînd cursul prețului plătit în numerar este superior celui plătit la termen*). Diferența între cursul unei valute pe piața de schimb și prețul acesteia cînd ecartul / decalajul este negativ.
déportation *f.* deportare.
déporté, e *adj., s.* deportat. **Camp de déportés** lagăr de deportați.
déporter (se) *vt., vr.* a deporta, a se recuza. **Juge qui se déporte** judecător care refuză să judece.
déposant, e *adj., s.* depunător. Care depune (*mărturie*).
déposer *vt., vi.* a depune, a destitui, a lăsa. **Déposer contre, en faveur de qqn** a depune (*mărturie*) împotriva, în favoarea cuiva. **Déposer de l'argent à la banque** a depune bani la bancă. **Déposer la couronne** a depune coroana / a abdica. **Déposer le pouvoir** a lăsa puterea / a demisiona. **Déposer les armes** a depune armele. **Déposer son bilan** a depune bilanțul / a se declara falit. **Déposer une plainte en justice** a depune o plîngere la tribunal. **Marque déposée** marcă depusă / înregistrată.
déposit *m.* sumă pe care trebuie să o posede persoana care intervine în tranzacțiile (*la termen*) cînd vrea să cumpere un contract (*la termen*).
dépositaire *s.* depozitar. Comerciant care vinde o marfă ce i-a fost încredințată. **Dépositaire public** funcționar care gestionează un fond public / valori mobiliare. **Dépositaire salarié** depozitar salariat. **Dépositaire à titre gratuit** depozitar cu titlu gratuit. **Dépositaire de l'autorité publique** depozitar / agent al autorității publice.
déposition *f.* depoziție. Înlăturare a unui suveran. **Faire, signer sa déposition** a-și face, a-și semna depoziția. **Recueillir une déposition** a lua o depoziție.
déposséder *vt.* a deposeda.
dépossession *f.* deposedare. **Dépossession du propriétaire** deposedarea proprietarului.
dépôt *m.* depozit, depozitare. Garanție. Depunere. Contract de primire a unui lucru cu obligația de a-l păstra și a-l restitui în natură. Închisoare pentru prizonierii în tranzit. **Dépôt bancaire** depozit bancar. **Dépôt légal** depozit legal (*obligație ce revine unei imprimerii, unui producător, unui editor de a depune un anumit număr de exemplare din lucrarea executată la organismele abilitate*). **Dépôt nécessaire / misérable** depozit necesar / mizerabil. **Dépôt irrégulier** depozit neregulat. **Dépôt-vente** consignație. **Dépôt volontaire** depunere voluntară. **Dépôts à vue** depozite la vedere. **Dépôt à terme** depozit la termen. **Dépôt à l'importation** depozit pentru import. **Dépôt d'épargne** depozit / depunere de economii. **Dépôt d'hotellerie** depozit de hotelărie / hotelier. **Dépôt de marque de fabrique** depunere de marcă de fabrică. **Dépôt de marchandises, de vins** depozit de mărfuri, de vinuri. **Dépôt d'un testament** depunerea unui testament. **Mandat de dépôt** mandat de depunere / de arestare. **Mise en dépôt** depunere / depozitare / arestare. **Banque de dépôt et d'escompte** bancă de depuneri și scont. **Dépôt de bilan*. Caisse* de dépôt et consignations. Certificat* de dépôt.**

dépotoir *m.* uzină pentru reciclarea gunoaielor. Depozit de gunoi.
dépouillement *m.* despuiere, numărare, deschidere. **Dépouillement des votes** deschiderea și numărarea voturilor.
dépouiller *vt.* a despuia, a lua, a deposeda. A face numărătoarea voturilor. **Dépouiller un scrutin** a număra voturile la un scrutin.
dépréciation *f.* depreciere. **Dépréciation monétaire** depreciere monetară. **Dépréciation de l'argent, de l'or** deprecierea argintului, aurului. **Dépréciation des marchandises** deprecierea mărfurilor.
déprécier (se) *vt., vr.* a (se) deprecia, a se devaloriza.
déprédateur, trice *adj., s.* hrăpăreț, prădător, rapace. **Ministre déprédateur** ministru rapace.
déprédation *f.* prădare. **Déprédation des biens de l'Etat, d'un pupille** prădarea bunurilor statului, ale unei pupile.
dépression *f.* depresiune. **Dépression économique** depresiune economică.
déprolétariser *vt.* a deproletariza.
députation *f.* deputație, delegație, misiune. **Candidat à la députation** candidat la deputație.
député *m.* deputat.
députer *vt.* a delega, a mandata. **Députer un ambassadeur** a mandata un ambasador. **Députer des représentants à une assemblée** a delega reprezentanți la o adunare.
déréglementation *f.* dereglementare. Înlăturarea cît mai multor reglementări.
dérive *f.* derivă, mișcare, alunecare. **Dérive des prix, des salaires** deriva prețurilor, salariilor.
dérogation *f.* derogare.
dérogatoire *adj.* derogatoriu. **Acte, clause dérogatoire** act, clauză derogatorie.
déroger *vi.* a deroga, a se abate. **Déroger à la loi** a se abate de la lege.
déruralisation *f.* deruralizare, depopulare a mediului rural.
désaccord *m.* dezacord, disensiune.
désaffectation *f.* dezafectare, declasare.

désaisonnalisation *f.* desezonalizare (*acțiunea de a face ca un lucru să nu mai aibă caracter sezonier*).
désarticulation *f.* dezarticulare (*situație caracteristică țărilor în curs de dezvoltare unde sectoarele de activitate au schimburi comerciale reduse între ele*).
désaveu *m.* dezmințire, retractare, tăgadă. Recuzare (*a unui funcționar*) ca urmare a depășirii limitelor mandatului. **Désaveu d'avocat, d'officier ministériel** recuzarea unui avocat, unui magistrat / procuror. **Désaveu de paternité** tăgada paternității.
descendent, e *adj., s.* descendent, urmaș.
descente *f.* descindere. **Descente sur les lieux** descindere la fața locului / la locul faptei.
déséconomie *f.* dezeconomie. **Déséconomie d'échelle** dezeconomie de scară / dimensională (*creșterea prețului*). **Déséconomie externe** dezeconomie externă.
désendettement *m.* achitarea datoriilor.
désengagement *m.* dezangajare. **Politique de désengagement** politică de dezangajare.
désengager *vt., vr.* a (se) dezangaja.
désépargne *f.* neeconomisire.
déséquilibre *m.* dezechilibru. **Déséquilibre commercial, économique, externe** dezechilibru comercial, economic, extern. **Déséquilibre conjoncturel, structurel** dezechilibru conjunctural, structural. **Déséquilibre de la balance des paiements** dezechilibrul balanței de plăți (*externe*). **Déséquilibre des échanges** dezechilibrul schimburilor (*comerciale*). **Economie du déséquilibre** economia dezechilibrului.
désétatisation *f.* dezetatizare (*reducerea implicării statului în activitatea economică*).
désétatiser *vt.* a dezetatiza (*a reduce partea de implicare a statului în activitatea economică*).
déshérence *f.* desherență, lipsă de moștenitori. **Succession en déshérence** succesiune fără moștenitori / vacanță succesorală. **Succession qui tombe en déshérence** succesiune care cade în desherență / pentru care nu există moștenitori (*și, prin urmare, revine statului*).
déshérité, e *adj., s.* dezmoștenit.
déshériter *vt.* a dezmoșteni.
désidéologiser *vt.* a dezideologiza.
désidérabilité / désirabilité *f.* deziderabilitate / dezirabilitate (*faptul că un bun, un serviciu este dorit*).
désindustrialisation *f.* dezindustrializare.
désinflation *f.* dezinflație. **Désinflation compétitive** dezinflație competitivă.
désintermédiation *f.* suprimarea intermedierii.
désintoxication *f.* dezintoxicare. **Cure* de désintoxication.**
désinvestir *vt.* a nu mai investi (*parțial, total*).
désinvestissement *m.* dezinvestire. Reducere / suprimare a investițiilor.
désistement *m.* desistare, renunțare. **Désistement volontaire** renunțare voluntară / de bunăvoie. **Désistement d'action** renunțare la o acțiune deschisă în justiție.

désister (se) *vr.* a desista, a renunța la o urmărire / o acțiune în justiție. **Se désister en faveur de qqn** a renunța (*la o candidatură*) în favoarea (alt)cuiva.
despécialisation *f.* despecializare. Schimbarea sau adăugarea, de către titularul unui contract de închiriere, a altor activități la cea prevăzută în contract. **Despécialisation bancaire** despecializare bancară.
despote *m.* despot, tiran.
despotique *adj.* despotic.
despotiquement *adv.* (*în mod*) despotic. **Gouverner despotiquement** a guverna / a conduce în mod despotic.
despotisme *m.* despotism. **Despotisme éclairé** despotism luminat. **Despotisme oriental** despotism oriental.
dessaisir (se) *vt., vr.* a (se) desesiza, a renunța, a ridica, a lua. **Dessisir un tribunal d'une affaire** a desesiza un tribunal de o acțiune. **Se dessaisir d'un gage, d'un titre** a renunța (*de bună voie*) la un gaj, la un titlu.
dessaisissement *m.* desesizare. **Dessaisissement du juge** desesizarea judecătorului. **Jugement de dessaisissement à l'égard d'un failli** hotărîre judecătorească de renunțare la urmărire față de un falit.
dessous *m.* dedesubt. **Des dessous de table** mită / șpagă. **Opérations au-dessous*, au-dessus* de la ligne.**
destabiliser *vt.* a destabiliza.
destabilisation *f.* destabilizare.
destination *f.* destinare / afectare, destinație. **Destination du père de famille** destinația proprietarului.
destituer *vt.* a destitui, a concedia, a demite. **Destituer le tuteur d'un enfant** a destitui tutorele unui copil. **Magistrat destitué** magistrat destituit.
destitution *f.* destituire. **Destitution de la tutelle** destituire de tutelă.
destruction *f.* distrugere. **Destruction créatrice** distrugere creatoare. **Destruction d'un contrat** distrugerea unui contract.
désubstantialisation *f.* desubstanțializare, dematerializare. **Désubstantialisation de la monnaie.** (*Vezi: **dématérialisation***).
désuétude *f.* desuetudine.
désutilité *f.* neutilitate, lipsa de utilitate.
détachement *m.* detașare, delegare.
détacher *vt.* a detașa, a trimite, a delega.
détail *m.* detaliu, amănunt, bucată. **Commerce de détail** comerț cu amănuntul. **Magasin de détail** magazin unde se vinde la bucată. **Marchand qui fait le gros et le détail** negustor care face comerț cu ridicata și cu amănuntul. **Pris de détail** preț de amănunt. **Vendre, vente au détail / en détail** a vinde, vînzare cu amănuntul.
détaillant, e *s.* detailist. **Marchand détaillant** negustor detailist.
détaxation *f.* detaxare.
détaxe *f.* plată de rambursat.
détaxer *vt.* a reduce, a suprima o taxă.
détective *m.* detectiv. **Détective privé** detectiv privat / particular.

détenir *vt.* a deține, a reține, a ține. **Détenir un délinquant après l'avoir arrêté** a reține un delincvent după ce a fost arestat.

détente *f.* detentă, destindere. **Détente après une crise** destindere după o criză. **Politique de coexistence et de détente** politică de coexistență și destindere.

détenteur, trice *s.* detentor / deținător. **Détenteur illégal** detentor ilegal / nelegitim. **Détenteur précaire** detentor precar. **Tiers détenteur** terț detentor.

détention *f.* detenție, închidere, deținere. **Détention arbitraire** detenție / reținere arbitrară. **Détention préventive, provisoire** reținere preventivă, provizorie. **Détention criminelle à perpetuité, à temps** detenție (*de natură politică*) pe viață, pe o anumită perioadă de timp. **Détention de titres** deținere de titluri. **Arrestation et détention d'un criminel** arestarea și închiderea unui criminal. **Mise en détention** închiderea / punerea în detenție.

détenu, e *adj., s.* deținut. **Détenu politique** deținut politic. **Détenu de droit commun** deținut de drept comun. **Inculpé arbitrairement détenu** inculpat reținut în mod arbitrar.

détérioration *f.* deteriorare, degradare. **Détérioration de l'environnement** deteriorarea mediului înconjurător. **Détérioration des conditions de vie** deteriorarea condițiilor de viață. **Détérioration des marchandises** deteriorarea mărfurilor.

détériorer *vt.* a deteriora, a strica, a degrada.

déterminisme *m.* determinism. **Déterminisme économique, géographique** determinism economic, geografic.

déterministe *adj., s.* partizan al determinismului. Care ține de determinism..

déthésaurisation *f.* detezaurizare.

détour *m.* ocol, ocolire. **Détour de financement** perioadă necesară pentru a începe finanțarea unei activități. **Détour de production** perioadă de pregătire a unei activități productive.

détournement *m.* deturnare, abatere, deviere. **Détournement de fonds, de pouvoir, de titres, de valeurs** deturnare de fonduri, de putere, de titluri, de valori. **Détournement de mineur** deturnare de minor. **Effet de détournement** efect de deturnare.

détourner *vt.* a deturna. **Détourner des fonds** a deturna fonduri.

détracter *vt.* a detracta, a defăima.

détracteur, trice *s.* detractor. **Détracteur d'un homme politique, d'une politique** detractorul unui om politic, unei politici.

détraction *f.* detractare. **Détraction d'une doctrine, d'une personne** detractarea unei doctrine, unei politici.

détrôner *vt.* a detrona.

dette *f.* datorie. **Dette amortissable** datorie amortizabilă. **Dette ancienne** datorie veche. **Dette commerciale, financière** datorie comercială, financiară. **Dette conjointe, solidaire** datorie conjunctă, solidară. **Dette consolidée**. datorie consolidată / garantată. **Dette criarde** datorie țipătoare / prea mare. **Dette échue** datorie trecută de scadență. **Dette externe / extérieure interne** datorie externă, internă. **Dette inscrite** datorie înscrisă (*trecută la capitolul: datorie publică*). **Dette inscrite dans un compte** datorie înscrisă într-un cont. **Dette hypothécaire, privilégiée** datorie ipotecară, privilegiată. **Dette perpétuelle** datorie (*a Statului*) perpetuă / pe timp nelimitat (*dar cu plata dobînzii*). **Dette politique** datorie politică. **Dette publique (*dette de l'Etat*)** datorie publică (*datorie aparținînd Statului*). **Dette remboursable** datorie rambursabilă. **Dette temporaire** datorie temporară. **Dette usuraire** datorie cămătărească / provenită din luarea unui împrumut cu camătă. **Dette viagère** datorie viageră (*în caz de pensionare, de invaliditate*). **Dette à court terme (*dette flottante*), à long terme** datorie pe termen scurt (*flotantă*), pe termen lung. **Dette d'exploitation** datorie de exploatare. **Dette de valeur** datorie de valoare (*datorie bănească bazată pe un titlu de valoare estimat la momentul achitării*). **Dette de somme d'argent** datorie de sumă de bani. **Contracter, faire des dettes** a contracta, a face datorii. **Capital principal d'une dette** capitalul principal al unei datorii (*nu include dobîndă*). **Echéance, garantie d'une dette** scadența, garanția / garantarea unei datorii. **Payer, rembourser une dette** a plăti, a restitui a datorie. **Remise de dette** remitere de datorie. **Service de la dette externe** serviciul datoriei externe. **Service de la dette publique** serviciul datoriei publice.

dévaliser *vt.* a devaliza, a fura. **Dévaliser une maison** a devaliza / da o spargere la o casă.

dévalorisation *f.* devalorizare. **Dévalorisation de la monnaie nationale** devalorizarea monedei naționale. **L'inflation entraîne la dévalorisation** inflația antrenează devalorizarea.

dévaloriser *vt., vr.* a (se) devaloriza, a (se) deprecia. **Monnaie qui se dévalorise** monedă care se devalorizează. **Marchandise dévalorisée** marfă devalorizată / depreciată.

dévaluation *f.* devaluare. **Dévaluation monétaire** devaluare monetară. **Dévaluation de la monnaie** devaluarea monedei. **Dévaluation de la livre, du franc, du leu, du dollar** devaluarea lirei, francului, leului, dolarului.

dévaluer *vt.* a devalua. **Dévaluer une monnaie dépréciée, dévalorisée** a devalua o monedă depreciată, devalorizată. **Monnaie dévaluée** monedă devaluată.

devant *prep. adv., s.* înaintea / dinaintea, în fața, prin fața. **Comparaître devant ses juges** a apărea în fața instanței. **Par devant (le) notaire** în fața / în prezența notarului.

développement *m.* dezvoltare. **Développement communautaire** dezvoltare comunitară. **Développement économique, durable** dezvoltare economică, durabilă. **Développement humain** dezvoltare umană. **Développement d'une affaire** dezvoltarea unei afaceri. **Développement du commerce, du chômage** dezvoltarea comerțului, șomajului. **Développement des échanges** dezvoltarea schimburilor (*comerciale*). **Développement graduel des connaissances techniques** dezvoltare graduală / gradată a cunoștințelor tehnice. **Indicateur de développement humain (IDH)** indicator de dezvoltare umană. **Indicateur Sexospécifique de Développement Humain (ISDH)** indicator sexospecific de dezvoltare umană. **Etape, phase de développement** etapă, fază de dezvoltare. **Pays, région en voie de développement**, țară, regiune în curs de dezvoltare. **Pôles de développement** poli de dezvoltare. **Stratégie du développement** strategiea dezvoltării.

développer (se) *vt., vr.* a (se) dezvolta. **L'affaire s'est développée grâce à une augmentation de capital** afacerea s-a dezvoltat graţie unei măriri de capital.
déversement *m.* deversare. **Théorie du déversement** teoria deversării.
déverser *vt.* a deversa.
déviationnisme *m.* deviaţionism.
déviationniste *adj., m.* deviaţionist. **Les déviationnistes de droite, de gauche** deviaţioniştii de dreapta, de stînga.
devis *m.* deviz. **Devis estimatif** deviz estimativ.
devise *f.* deviză, slogan. (*Pl.*) devize / valută. **Devises convertibles** devize convertibile. **Devises-clés** devize / valută cheie. **Devises contractuelles** devize / valută contractuală. **Devises réelles** valută reală / efectivă. **Devises de compte, de paiement, de réserve** devize / valută de cont, de plată, de rezervă. **Hedging des devises** Hedging valutar. **Prix des devises étrangères** preţul devizelor (*valutelor*) străine. **Cours officiel des devises** cursul oficial al devizelor / al valutelor.
devoir *m., vt.* a datora. Datorie. **Devoir juridique, moral** datorie juridică, morală. **Les devoirs du citoyen** obligaţiile / datoriile cetăţeanului. **Agir par devoir** a acţiona din datorie (*morală*).
dévolu, e *adj., m.* cuvenit (*pe merit*). **Bénéfice vacant par dévolu** beneficiu vacant cuvenit (*Pentru numirea prelatului care urmează să-l primească se cuvine acordul Papei*). **Succession dévolue à l'Etat, faute d'héritiers** succesiune cuvenită Statului din lipsă de moştenitori.
dévolution *f.* devoluţiune. **Dévolution successorale** devoluţiune succesorală.
diaconal, e, aux *adj.* diaconal. Care ţine de diacon / diaconie.
diaconat *m.* diaconie.
diacre *m.* diacon. **Cardinal-diacre** cardinal-diacon.
diadoque *m.* (*Grecia*) diadoh / moştenitorul tronului. General al lui Alexandru Macedon.
diagnostic *m.* diagnostic. **Diagnostic financier** diagnostic financiar. **Diagnostic de la rentabilité** diagnosticul rentabilităţii. **Diagnostic du risque** diagnosticul riscului.
diagramme *m.* diagramă.
diaspora *f.* diaspora.
dichotomie *f.* dihotomie. **Dichotomie des phénomènes réels et monétaires** dihotomia fenomenelor reale şi monetare.
dictateur, trice *s.* dictator.
dictatorial, e, aux *adj.* dictatorial. **Pouvoirs dictatoriaux** puteri dictatoriale.
dictatorialement *adv.* (*în mod*) dictatorial.
dictature *f.* dictatură. **Dictature du prolétariat** dictatura proletariatului.
diète *f.* (*Germania, Suedia*) dietă.
diffamant, e *adj.* difamant, defăimător, calomniator.
diffamateur, trice *s.* defăimător, calomniator.
diffamation *f.* defăimare, calomniere.
diffamatoire *adj.* defăimător, difamatoriu.
diffamer *vt.* a defăima.

différé, e *adj.* amînat. **Crédit* différé.**
différend *m.* diferend, dezacord, dispută. **Différend international** diferend internaţional. **Différend réglé à l'amiable par un compromis** diferend rezolvat pe cale amiabilă printr-un compromis.
différentiel *m.* diferenţial.
différer *vt.* a amîna. **Différer une affaire, une démarche, une échéance, un paiement** a amîna o afacere, un demers, o scadenţă, o plată. **Différer un jugement** a amîna o judecare / pronunţarea unei hotărîri judecătoreşti.
difficulté *f.* dificultate. **Difficultés financières, matérielles** dificultăţi financiare, materiale. **Difficultés d'exécution** dificultăţi de execuţie. **Etre, mettre en difficulté** a fi, a pune în dificultate.
diffusion *f.* difuziune. Măsură care poate fi pronunţată de instanţa de judecată prin care cheltuielile cad în sarcina condamnatului. **Diffusion de l'impôt** difuziunea impozitului. **Diffusion de l'innovation** difuziunea inovaţiei. **Théorie de la diffusion des hausses de salaire** teoria difuziunii creşterilor de salariu.
dignitaire *m.* demnitar.
dignité *f.* demnitate, funcţie. **Dignité de la personne** demnitatea persoanei. **Atteinte à la dignité** atingere la demnitate. **Conférer une dignité** a conferi o demnitate / un post înalt.
dilapidateur, trice *adj., s.* delapidator.
dilapidation *f.* delapidare.
dilapider *vt.* a delapida.
dilatoire *adj.* dilatoriu. **Se servir de moyens dilatoires** a se servi de mijloace dilatorii (*pentru a prelungi procesul în instanţă*).
dilemme *m.* dilemă. **Dilemme bancaire** dilemă bancară. **Dilemme du prisonnier** dilema prizonierului.
diligence *f.* diligenţă, grijă. **A la diligence de qqn** în urma diligenţei cuiva / prin grija cuiva. **Défaut de diligence** defect / lipsă de diligenţă.
dilution *f.* diluare.
dîme *f.* dijmă, zeciuială, cotă. **Payer la dîme (*des blés, du vin*)** a plăti zeciuiala (*din grîne, din vin*).
dîmer *vt., vi.* a dijmui.
dîmeur *m.* dijmuitor.
dimension *f.* dimensiune. **Dimension du marché** dimensiunea pieţei. **Economie, déséconomie de dimension** economie, dezeconomie de scară / de dimensiune (*ca urmare a creşterii*).
diminution *f.* diminuare, micşorare. **Diminution des prix** diminuarea preţurilor. **La diminution du nombre des décès** micşorarea numărului de decese.
dimissoire / Lettre dimissoire *m.* permisiune dată unui cleric de a fi hirotonisit de o altă dioceză.
dinar *m.* dinar.
diocèse *m.* dioceză. **Tribunal d'un diocèse** instanţa ecleziastică a unei dioceze.
diplomate *adj., s.* diplomat. **Diplomate de carrière** diplomat de carieră.
diplomatie *f.* diplomaţie, iscusinţă, tact. **Entrer dans la diplomatie** a intra în diplomaţie.

diplomatique *adj., f.* diplomatic, diplomatica. **La diplomatique** diplomatica (*ştiinţa de a descifra documentele vechi, hrisoavele*). **Agent, correspondance, courrier, dépêche, incident, mission, note, protocole, relation, valise diplomatique** agent, corespondenţă, curier, depeşă, incident, misiune, notă, protocol, relaţie, valiză diplomatică. **Corps diplomatique** corp diplomatic. **Etre chargé d'une mission diplomatique** a fi însărcinat cu o misiune diplomatică.

diplomatiquement *adv.* (*în mod*) diplomatic.

diplôme *m.* diplomă. **Diplôme impérial, royal** diplomă imperială, regală (*act, document atestînd un drept, un privilegiu*). **Diplôme de baccalauréat** diplomă de bacalaureat. **Examen, concours pour l'obention du diplôme** examen, concurs pentru obţinerea diplomei. **Se présenter à un diplôme** a se prezenta la examenul pentru obţinerea unei diplome. **Passer un diplôme** a trece / a lua examenul pentru obţinerea unei diplome.

diplômé, e *adj., s.* cu diplomă. **Diplômé de l'Université X** absolvent cu examen de diplomă de la Universitatea X. **Infirmière diplômée** infirmieră cu diplomă.

diplômer *vt.* a decerna diplome.

dire *m.* spusă. Declaraţie scrisă inserată în caietul de sarcini al unei vînzări judiciare, înlăturînd orice contestaţie cu privire la condiţiile de vînzare.

direct, e *adj., s.* direct. **Action directe** acţiune directă.

directeur, trice *adj., s.* director. **Directeur administratif, commercial, technique** director administrativ, comercial, tehnic. **Directeur général d'une société** directorul general al unei societăţi. **Directeur d'école** director de şcoală (*primară, generală*). **Directrice** (*pentru bărbaţi:* **proviseur**) **d'un lycée** directoarea (directorul) unui liceu. **Directeur du personnel** directorul / şeful de personal. **Directeur des ventes** director de vînzări. **Le directeur de cabinet du ministre** directorul de cabinet al ministrului. **Les directeurs généraux des ministères** directorii generali ai ministerelor. **Président-directeur général (Pdg)** preşedinte-director general.

direction *f.* direcţie, direcţiune. Conducere. **Direction du procès** direcţiunea / conducerea procesului. **Etre nommé à la direction du personnel** a fi numit la conducerea personalului. **S'adresser à la direction** a se adresa conducerii.

directive *f.* directivă. **Demander, donner, recevoir des directives** a cere, a da, a primi directive.

directivisme *m.* directivism.

directoire *m.* directorat. Consiliul de conducere a societăţilor anonime format dintr-un grup compus din unu la cinci membri. (*Ist. Franţei*) Directoratul.

directorat *m.* (*rar*) perioada / durata de funcţionare ca director.

dirigeant, e *adj., s.* conducător. **Les classes dirigeantes** clasele conducătoare. **Les dirigeants d'une entreprise** conducătorii unei întreprinderi. **Critiquer la faible implication des dirigeants** a critica slaba implicare a conducătorilor.

diriger *vt.* a conduce. **Diriger les affaires publiques** a conduce afacerile publice. **Diriger un débat** a conduce o dezbatere. **Diriger une société, une usine** a conduce o societate, o uzină.

dirigisme *m.* dirijism. **Dirigisme économique** dirijism economic.

dirigiste *adj., s.* dirijist. **Les pays dirigistes** ţările dirijiste.

dirimant, e *adj.* dirimant, anulator. **Empêchement dirimant** obstacol anulator.

disciplinaire *adj., s.* disciplinar. Persoană care ispăşeşte o pedeapsă în cadrul unui batalion disciplinar. **Bataillon disciplinaire** batalion disciplinar. **Mesure, peine, sanction disciplinaire** măsură, pedeapsă, sancţiune disciplinară. **Pouvoir disciplinaire** putere disciplinară.

discipline *f.* disciplină. **Discipline de vote** disciplină de vot. **Compagnie de discipline** companie de disciplină. **Conseil de discipline** consiliu de disciplină.

discorde *f.* discordie. **Pomme de discorde** mărul discordiei.

discount *m.* discont, discontare, rabat. Vînzare cu preţ anormal de mic faţă de cel practicat pe piaţă. **Magasin discount** magazin cu discount (*unde se practică o reducere substanţială de preţ*).

discours *m.* discurs. **Discours improvisé, inaugural, politique** discurs improvizat, inaugural, politic. **Discours-programme d'un ministre** discursul-program al unui ministru. **Discours de réception** discurs de recepţie. **Discours du trône** discursul regal. **Introduction, exposition, développement, conclusion d'un discours** introducerea, expunerea, dezvoltarea, concluzia unui discurs.

discrédit *m.* discredit / discreditare. **Discrédit des assignats** discreditarea persoanelor citate în faţa tribunalului.

discréditer *vt.* a discredita. **Discréditer une signature** a discredita o semnătură.

discrétionnaire *adj.* discreţionar. **Pouvoirs discrétionnaires** puteri discreţionare.

discrétoire *m.* adunarea monahală care formează consiliul superior al unei mănăstiri. Locul unde se ţine această adunarea.

discrimination *f.* discriminare. **Discrimination fiscale** discriminare fiscală. **Discrimination positive** discriminare pozitivă. **Discrimination raciale** discriminare rasială. **Discrimination par les prix** discriminare prin preţuri.

discriminatoire *adj.* discriminatoriu. **Mesures discriminatoires** măsuri discriminatorii.

disculpation *f.* disculpare.

disculper (se) *vt.* a (se) disculpa.

disjoindre *vt.* a disjunge. **Disjoindre deux causes** a disjunge două cauze (*spre a fi judecate separat*).

disjonction *f.* disjungere. **Disjonction d'instance** disjuncţia / separarea instanţelor.

disparité *f.* disparitate, nepotrivire, dezacord. **Disparités tarifaires** disparităţi tarifare.

disparition *f.* dispariţie.

dispensaire *m.* dispensar.

dispense *f.* dispensă, scutire. Autorizare, permisiune. **Dispense d'impôts** scutire de impozite. **Dispense de certaines obligations civiles** scutire de anumite obligaţii civile. **Dispense de droits** scutire de taxe. **Dispense de peine** scutire de pedeapsă. **Dispense du service militaire** scutire de serviciu militar. **Accorder, demander, obtenir une dispense** a acorda, a cere, a obţine o dispensă.

dispenser (se) *vt., vr.* a scuti, a (se) dispensa de, a se lipsi de, a se sustrage. A acorda. **Dispenser qqn d'impôts** a dispensa pe cineva de impozite. **Dispenser les premiers secours** a acorda primele ajutoare.

dispersion *f.* dispersare, împrăştiere, răspîndire. **Indicateur de dispersion** indicator de dispersare. **Dispersion horizontale** împrăştiere orizontală.

disponibilité *f.* disponibilitate, dispunere. **Disponibilités monétaires** disponibilităţi monetare. **Disponibilités quasi monétaires** disponibilităţi cvasi monetare (*depuneri pe librete, bancare, la casele de Ajutor reciproc etc*). **La disponibilité des biens** disponibilitatea bunurilor (*faptul de a dispune de ele*). **Théorie de la disponibilité** teoria disponibilităţii.

disponible *adj.* disponibil, de care se poate dispune. **Quotité disponible** cotă-parte / cotitate disponibilă. **Somme, valeur disponible** sumă, valoare disponibilă.

disposant, e *s.* persoană care dispune ceva. Donator, testator.

disposer *vt.* a dispune. **Disposer d'un bien, d'une terre** a dispune de un bun, de un pămînt / de un teren.

dispositif *adj., m.* dispozitiv. **Dispositif du jugement** dispozitivul hotărîrii de judecată. **Principe dispositif** principiu dispozitiv / de dispunere.

disposition *f.* dispoziţie, dispunere. **Disposition entre vifs** dispoziţie între vii (*clauză la un testament, la o donaţie*). **Disposition à titre gratuit** dispunere / transfer cu titlu gratuit. **Acte de disposition** act de dispunere (*de a scoate un bun din patrimoniul unei societăţi*).

disputable *adj.* disputabil. **Marché disputable** piaţă disputabilă.

dissension *f.* disensiune.

dissidence *f.* dizidenţă.

dissident, e *adj., s.* dizident.

dissimulation *f.* disimulare, ascundere, dosire. **Dissimulation d'actif** disimulare de activ. **Dissimulation de bénéfices, de revenus** disimulare de beneficii, de venituri.

dissimulé, e *adj.* disimulat, omis. **Bénéfices dissimulés** beneficii ascunse (*cu bună ştiinţă*).

dissimuler *vt.* a disimula, a ascunde în mod voit, a omite cu bună ştiinţă. **Dissimuler une partie de ses bénéfices dans sa déclaration fiscale** a disimula o parte din beneficiile proprii în declaraţia fiscală.

dissoluble *adj.* disolubil, dizolvabil, care poate fi dizolvat. **Assemblée dissoluble** adunare care poate fi dizolvată.

dissolution *f.* disoluţie, dizolvare, desfacere. **Dissolution automatique, conditionnelle, discrétionnaire, forcée, volontaire** dizolvare automată / imediată, condiţionată, discreţionară, silită, voluntară / de bună voie. **Dissolution d'un système** dizolvarea unui sistem. **Prononcer la dissolution d'une assemblée** a pronunţa dizolvarea unei adunări. **Prononcer la dissolution d'un mariage** a pronunţa desfacerea unei căsătorii. **Prononcer la dissolution du régime matrimonial** a pronunţa dizolvarea regimului matrimonial.

dissoudre *vt.* a dizolva, a desface. **Dissoudre un mariage** a desface o căsătorie. **Dissoudre un parti** a dizolva un partid. **Assemblée dissoute** adunare dizolvată.

distinction *f.* distincţie, clasificare. **Distinction honorifique** distincţie onorifică. **Distinction des contentieux** clasificarea acţiunilor în contencios. **Décerner, obtenir une distinction** a decerna, a obţine o distincţie.

distorsion *f.* distorsiune. **Distorsion entre l'offre et la demande** distorsiune între ofertă şi cerere.

distraction *f.* neatenţie, distracţie, sustragere. **Distraction de saisie** sustragere de poprire (*un terţ se pretinde proprietarul bunurilor sechestrate*). **Distraction des dépens** sustragerea cheltuielilor (*în urma cîştigării procesului, avocatul are un beneficiu din cheltuielile prezentate ca fiind făcute de clientul său şi care sînt plătite de partea care a pierdut*).

distributaire *adj., s.* persoană care primeşte cel puţin o parte din moştenirea cuvenită.

distributeur, trice *s.* distribuitor (*de marfă*). Aparat distribuitor. **Distributeur agréé** distribuitor agreat.

distribution *f.* distribuire / distribuţie, împărţire / împărţeală. **Distribution cumulée, homothétique** distribuţie cumulată, omotetică. **Distribution primaire** distribuţie primară. **Distribution sélective** distribuire selectivă (*furnizorul cere distribuitorilor respectarea unor anumite reguli*). **Distribution des deniers** împărţirea / împărţeala banilor (*între creditori, în urma vînzării unor bunuri ale debitorului*). **Distribution des revenus** distribuirea / împărţirea veniturilor. **Distribution macroéconomique, microéconomique des revenus** distribuţie macroeconomică, microeconomică a veniturilor. **Distribution par contribution** distribuire conform contribuţiei (*aduse de fiecare*).

distributif, ive *adj.* distributiv. **Economie, justice distributive** economie, justiţie distributivă.

distributivité *f.* distributivitate.

district *m.* district. **District industriel, urbain** district industrial, urban (*grupare administrativă de comune din aceeaşi zonă*).

divagation *f.* divagaţie, rătăcire, hoinărire. **Divagation des animaux domestiques, du bétail** nesupravegherea animalelor domestice, vitelor (*faptul că umblă nestingherite peste tot*).

divaguer *vi.* a divaga, a rătăci a umbla nesupravegheat. **Laisser divaguer des bestiaux hors de leur pâturage** a lăsa animalele să rătăcească / să umble nestingherite în afara locului de păşunat.

divan *m.* divan.

divergence *f.* divergenţă.

diversification *f.* diversificare.

divertissement *m.* deturnare, a unui bun succesoral sau comun, efectuată de un copărtaş, un moştenitor sau de unul dintre soţi.

dividende *m.* dividend(e). Cotă-parte distribuită creditorului după valorificarea bunurilor falitului. **„Dividende fiscal"** dividend fiscal. **Recevoir, toucher un dividende** a primi, a încasa un dividend.

diviser *vt.* a diviza, a împărţi.

diviseur *m.* divizor, împărţitor. **Diviseur de crédit** persoană care împarte / împărţitor de credit.

divisibilité *f.* divizibilitate. **Divisibilité d'un bien** divizibilitatea unui bun. **Divisibilité des facteurs de production** divizibilitatea factorilor de producţie.

division *f.* diviziune, divizie. **Division aéroportée, blindée** divizie aeropurtată, blindată. **Divisions administratives, politiques d'un territoire** diviziuni / circumscripții administrative, politice ale unui teritoriu. **Division internationale du travail** diviziunea internațională a muncii. **Division sociale du travail** diviziunea socială a muncii. **Etat-major, général de division** Stat Major, general de divizie.

divisionnaire *adj., s.* divizionar. **Monnaie divisionnaire** monedă divizionară (*reprezentînd o unitate din unitatea monetară*). **Services divisionnaires** servicii divizionare. **Commissaire de police divisionnaire** comisar de poliție divizionară.

divorce *m.* divorț / divorțare, despărțenie / despărțire. **Divorce aux torts exclusifs, réciproques** divorț din vină exclusivă, reciprocă. **Divorce par consentement mutuel** divorț prin consimțămînt reciproc. **Divorce pour rupture de la vie commune** divorț ca urmare a întreruperii vieții în comun. **Demander le divorce** a cere divorțul. **Le divorce avec / d'avec** divorț(are) de.

divorcé, e *adj., s.* divorțat.

divorcer *vi.* a divorța.

docker *m.* docher.

doctorat *m.* doctorat. **Doctorat d'Etat** doctorat de stat. **Doctorat en droit, en médecine** doctorat în drept, în medicină. **Doctorat ès lettres, ès science** doctorat în litere, în știință.

doctrine *f.* doctrină. **Doctrine économique, morale, philosophique, religieuse** doctrină economică, morală, filosofică, religioasă. **Doctrine sociale de l'Eglise** doctrina socială a bisericii. **Les quatre sources du droit passif sont la loi, la coutume, la doctrine et la jurisprudence** cele patru izvoare ale dreptului pasiv sînt legea, datina / cutuma, doctrina și jurisprudența.

document *m.* document. Act care însoțește o marfă (***connaissement, police d'assurance, factures***: *conosament, poliță de asigurare, facturi*). **Documents administratifs** documente administrative.

documentaire *adj., s.* documentar. **Traite / effet documentaire** poliță / efect documentar (*care însoțește documentele*). **Crédit* documentaire.**

documentaliste *s.* documentarist, persoană care lucrează la serviciul de documentare.

doge *m.* doge. **Le palais des Doges** palatul Dogilor.

doit *m.* datorat. (*Parte a contului unde se înregistrează datoria titularului.* În contabilitatea dublă: *suma pe care o datorează un cont altuia*).

dol *m.* dol, fraudă. Manevră frauduloasă vizînd înșelarea cuiva spre a-l face să semneze un act juridic. **Contrat entaché de dol** contract atins de dol.

doléance *f.* doleanță. **Faire, présenter ses doléances** a-și formula, a-și prezenta doleanțele.

dollar *m.* dolar. **Dollar compensé** dolar compensat / reevaluat. **La zone dollar** zona dolar. **Arabo-dollar, eurodollar, pétrodollar** arabo-dolar, eurodolar, petrodolar.

domaine *m.* domeniu. **Domaine familial** domeniu familial. **Domaine féodal** domeniu feudal. **Domaine privé, public, réservé** domeniu privat / particular, public, rezervat. **Domaine public artificiel, public naturel** domeniu public artificial, public natural. **Domaine vinicol** domeniu vinicol. **Domaine de la couronne, de l'Etat** domeniul coroanei, Statului. **Le Domaine** domeniul (*bunurile Statului*).

domanial, e, aux *adj.* domenial, din domeniul public. **Biens domaniaux** bunuri domeniale. **Forêts domaniales** păduri domeniale (*aparținătoare statului*).

domanialité *f.* domenialitate.

domicile *m.* domiciliu, domiciliere, sediu. **Domicile élu** domiciliu ales (*pentru executarea unui efect de comerț*). **Domicile fictif** domiciliu fictiv. **Domicile volontaire** domiciliu voluntar / ales de bunăvoie. **Domicile d'origine** domiciliu de origine. **Domicile de secours** domiciliu de asigurare socială (*localitate unde trebuie vărsată contribuția de ajutor social*). **Changement, élection de domicile** schimbare, alegere de domiciliu. **Certificat de domicile** certificat de domiciliu / de sediu. **Utilité du domicile** utilitatea domiciliului. **Activité* à domicile.**

domiciliaire *adj.* domiciliar. **Perquisition domiciliaire** percheziție domiciliară.

domiciliataire *m.* domiciliatar (*terț sau domiciliul care onorează un cec, o cambie etc.*).

domiciliation *f.* domiciliere / desemnarea domiciliului. Adresa. **Domiciliation d'un chèque** domicilierea unui cec. **Domiciliation bancaire** domiciliere / adresă bancară.

domicilier *vt.* a domicilia, a locui, a adresa. **Domicilier une traite** a domicilia o cambie (*a specifica banca plătitoare*).

dominance *f.* predominare. **Effet de dominance** efect de predominare.

domination *f.* dominație. Dominare. **Effet de domination** efect de dominație.

dominion *m.* dominion.

dommage *m.* daună, stricăciune. **Dommage corporel, matériel, moral** daună corporală, materială, morală. **Dommage certain, éventuel** daună certă, eventuală. **Dommage direct, par ricochet** daună directă, prin ricoșeu. **Dommage personnel** daună personală. **Dommage réparable** daună reparabilă. **Dommages prévisibles, imprévisibles** daune previzibile, imprevizibile. **Dommages-intérêts compensatoires** daune-interese compensatorii. **Dommages-intérêts moratoires** daune-interese moratorii. **Subir, réparer un dommage** a avea parte de / a suporta, a repara o daună. **Demander, réclamer, obtenir des dommages-intérêts** a cere, a reclama, a obține (*plătirea de*) daune-interese. **Dommages comminatoires*.**

dommageable *adj.* dăunător, care produce pagube. **Fait, phénomène dommageable** fapt(ă), fenomen dăunător.

don *m.* dar, donație. **Recevoir un don** a primi o donație. **Don manuel** dar manual.

donataire *m.* donatar.

donateur, trice *s.* donator.

donation *f.* donație. **Donation déguisée, indirecte, mutuelle** donație deghizată, indirectă, reciprocă. **Donation-partage** donație-împărțeală (*donatorul imparte descendenților, încă din timpul vieții, bunurile sale*). **Donation de biens à ve-**

nir donație de bunuri viitoare. **Faire une donation par acte notarié** a face o donație printr-un act notaria(l)(t).

donner *vt.* a da. **Donner audience** a da audiențe. **Donner acte** a da un act (*pentru ceva primit*). **Donner raison, tort à qqn** a da dreptate, a nu da dreptate cuiva. **Obligation de donner** obligație de a da (*de a transfera proprietatea*).

donneur, euse *s.* donator. Persoană care dă. **Donneur d'aval** persoana care chezășuiește / avalist. **Donneur de caution** persoană care plătește o cauțiune / care se pune chezaș. **Groupe sanguin d'un donneur** grupa sangvină a unui donator.

dopage *m.* dopare / dopaj.

dossier *m.* dosar. **Dossier d'une procédure** dosarul unei proceduri. **Constituer, établir un dossier** a constitui, a pune la punct un dosar. **Verser une pièce au dossier** a depune un act / un document la dosar. **Dépouiller, étudier, examiner un dosssier** a cerceta, a studia, a examina un dosar. **Ouvrir, fermer un dossier** a deschide, a închide un dosar.

dot *f.* dotă. Zestre. **Dot de la femme, dot du mari** zestrea soției, zestrea soțului. **Coureur, chasseur de dot** vînător de zestre. **Restitution de dot** restituirea zestrei.

dotal, e, aux *adj.* dotal. **Biens dotaux** bunuri dotale. **Régime dotal** regim dotal.

dotalité *f.* caracterul bunului dotal.

dotation *f.* dotare. Echipamente, utilaje, utilități. Venit artibuit unui șef de stat, unei familii regale, unor funcționari. Sumă afectată unui post bugetar. **Théorie de la dotation factorielle** teoria dotării factoriale.

doter *vt.* a dota, a înzestra. **Doter d'une autorité, d'un pouvoir** a înzestra cu o autoritate, cu o putere.

douaire *m.* parte din averea cuvenită soției în urma decesului soțului. Moștenire de supraviețuitor. **Douaire conventionnel / prefix** moștenire convențională / prefixată (*fixată prin contractul de căsătorie*). **Douaire coutumier** moștenire cutumiară / conform datinei.

douairière *f.* văduvă, de rang înalt, beneficiară a unei averi importante rămase de pe urma soțului decedat.

douane *f.* vamă. **Agent, brigadier de douane** agent, brigadier de vamă / vamal. **Bureaux, barrières de la douane** birourile, barierele vămii. **Droits de douane** taxe de vamă / vamale. **Entrepôts de douane** antrepozit / depozit de vamă. **Formalités de douane** formalități vamale. **Frauder la douane** a frauda vama. **Marchandise exemptée de douane** marfă scutită de taxe vamale. **Passer à la douane** a trece pe la vamă.

douanier, ière *adj., m.* vamal, vameș. **Politique, union douanière** politică, uniune vamală. **Tarif, titre douanier** tarif, titlu / document vamal. **Convention Douanière** Convenție Vamală (*semnată la Bruxelles pe data de 6 decembrie 1961*).

douar *m.* (*în Africa de Nord*) diviziune administrativă rurală. Mulțime de corturi.

double *adj., s.* dublu, îndoit. Dublură / duplicat. **Double degré de juridiction** dublu / al doilea nivel jurisdicțional (*rejudecarea unei cauze la un alt nivel în urma introducerii unui apel*). **Double étalon** dublu etalon. **Double imposition** dublă impozitare. **Double incapacité de donner et de recevoir à titre gratuit** dubla incapacitate de a da și de a primi cu titlu gratuit (*pedeapsă accesorie*). **Double original** dublu original (*formalitate care cere eliberarea unui act în mai multe exemplare*). **Double d'un acte, d'un registre** dublura unui act, unui registru. **Double marché de l'or** dubla piață a aurului. **Double marché des changes** dubla piață a schimburilor (*valutare*). **Formalité du double** formalitatea dublului (*a eliberării unui act în dublu exemplar*).

doublon *m.* dublon (*veche monedă spaniolă*).

douro *m.* duro (*veche monedă spaniolă*).

doute *m.* îndoială. **Doute intellectuel** îndoială intelectuală. **Bénéfice du doute** beneficiul îndoielii.

douteux, euse *adj.* îndoielnic. **Créance douteuse** creanță îndoielnică.

douzain *m.* veche monedă franceză.

douzième *num. ord.* al doisprezecelea. (*Ist. Franței*) **Douzièmes provisoires** autorizare provizorie de cheltuire a unei părți egale cu a douăsprezecea parte din bugetul anterior (*până la votarea noului buget*).

doyen, ne *s.* decan. **Le doyen de la Cour d'appel** decanul Curții de Apel. **Le doyen d'âge ouvre la séance** decanul de vîrstă deschide ședința.

doyenneté *f.* calitatea de decan de vîrstă.

drachme *f.* drahmă.

draconien, ne *adj.* draconic. **Lois draconiennes** legi draconice.

drainage *m.* drenare, exod. **Drainage des cerveaux** exodul creierilor / inteligenței.

drapeau *m.* drapel.

drapier, ière *adj., s.* fabricant, vînzător de pînzeturi. **Ouvrier, marchand drapier** muncitor, negustor de pînzeturi.

drawback *m.* sumă rambursată din taxele vamale, plătite la intrarea materiei prime, după exportarea produselor fabricate din aceasta.

dresser *vt.* a înălța, a ridica. (*Rar*) a dresa (ex: *un proces-verbal*). A întocmi. **Dresser un acte, un contrat, un procès-verbal, une procuration** a întocmi un act, un contract, un proces-verbal, o procură.

droguerie *f.* drogherie, băcănie.

droguiste *m.* droghist, băcan.

droit *m.* drept, taxă. **Droit et fait** drept și fapt. **Droit absolu, perpétuel** drept absolut, perpetuu. **Droit administratif, administratif pénal, constitutionnel, fiscal, pénal / criminel** drept administrativ, administrativ penal, constituțional, fiscal, penal / criminal. **Droit allemand, anglais, français, romain, roumain** drept german, englez, francez, roman, român. **Droit aérien, maritime** drept aerian, maritim. **Droit cambiaire, financier, judiciaire, médical** taxă / drept cambiar, financiar, judiciar, medical. **Droit canon / canonique, communautaire, prétorien** drept canon / canonic, comunitar, pretorian. **Droit civil, commercial, comparé, rural** drept civil, comercial, comparat, rural. **Droit commun** drept comun. **Droit compensatoire** drept compensator. **Droit corporel, incorporel** drept corporal, ne / incorporal. **Droit coutumier, écrit** drept cutumiar / cutuma, scris. **Droit discriminatoire** drept discriminatoriu. **Droit divin, moral, universel** drept divin, moral, universal. **Droit éventuel, exclusif** drept eventual, exclusiv. **Droit immobilier, mobilier** drept imobiliar, mobiliar. **Droit intellec-**

tuel drept intelectual. **Droit objectif, subjectif** drept obiectiv, subiectiv. **Droit positif** drept pozitiv. **Droit privatif** drept privativ. **Droit (international) privé** drept (internațional) privat. **Droit processuel** drept procesual. **Droit prohibitif** drept prohibitiv. **Droit protecteur** drept protector. **Droit (international) public** drept (internațional) public. **Droit substantiel** drept substanțial. **Droit transitoire** drept tranzitoriu. **Droit à l'intégrité physique** drept la integritatea fizică. **Droit à la liberté** (***d'aller et venir, de faire ou de ne pas faire, d'être maâtre chez soi***) dreptul la libertate (*de a pleca și de a veni, de a face și de a nu face, de a fi stăpîn la tine în casă*). **Droit au respect de la personne** (***nom, imag", honneur***) dreptul la respectul persoanei (*nume, imagine, onoare*). **Droit au secret** (***respect de la vie privée, secret professionnel***) dreptul la secret (*respectul vieții private, secret profesional*). **Droit d'agir en justice** drept de a acționa în justiție / în instanță. **Droit d'asile** drept de azil. **Droit d'associé** drept de asociat. **Droit d'attribution** drept de atribuire. **Droits d'auteur** drepturi de autor. **Droit d'habitation** drept / taxă de abitație. **Droit d'ingérence humanitaire** drept de ingerință umanitară. **Droit d'usage** drept de folosință. **Droit de circulation, de cité, de concurrence, de consomation, de jouissance légale, de navigation, de présence, de retrait, de visite** drept de circulație, de a sta în oraș, de concurență, de consum, de folosință legală, de navigare, de prezență, de retragere, de vizită. **Droit de communication** drept de comunicare (*prerogativă legală a fiscului de a primi informațiile de care are nevoie de la alții*). **Droit de gage (général), de préemption, de préférence / préférentiel, de prélèvement, de propriété, de repentir, de rétention, de superficie** drept de gaj (general), de preemțiune, de preferință / preferențial, de prelevare, de proprietate, de retenție / de reținere, de superficie. **Droit de garde** taxă de păstrare / de pază. **Droit de grève** drept de grevă. **Droit de souscription** drept de subscriere. **Droit de suite** drept de urmărire. **Droit de timbre** taxă de timbru. **Droit de tirage** drept de tragere. **Droit de titre** drept de titlu. **Droit de transcription** drept / taxă de transcriere. **Droits acquis, naturels** drepturi dobîndite, naturale. **Droits civils, civiques** drepturi civile, civice. **Droits dérivés, simples** drepturi derivate, simple. **Droits hors commerce** taxe în afara comerțului. **Droits litigieux** drepturi litigioase. **Droits économiques et sociaux** drepturi economice și sociale. **Droits généraux** drepturi generale. **Droits patrimoniaux, extrapatrimoniaux** (***incessibles, imprescriptibles, intransmissibles, insaisissables***) drepturi patrimoniale, extrapatrimoniale (*incesibile, imprescriptibile, netransmisibile, insesizabile*). **Droits personnels** drepturi personale. **Droits politiques** drepturi politice. **Droits privés** drepturi private / aparte. **Droits propres** drepturi proprii. **Droits réels** (***de propriété, d'usufruit***) drepturi reale (*de proprietate, de uzufruct*). **Droits successifs** drepturi succesive. **Droits de créance** drepturi de creanță. **Droits de famille** drepturi de familie. **Droits de personnalité** drepturi de personalitate. **Droits de tirage spéciaux (DTS)** drepturi speciale de tragere. **Droits de transport** taxă de transport. **Droits de l'homme** drepturi ale omului. **Droit du travail** dreptul muncii. **Droits des peuples à disposer d'eux-mêmes** drepturile popoarelor de a dispune de ele însele. **Sujet de droit** titular al unui drept / persoană considerată ca fiind

deținătoarea unui drept. **Titulaire d'un droit** titularul unui drept. **Ayant cause, auteur d'un droit** avînd-cauză, autorul unui drept. **Délit de droit commun** delict de drept comun. **Etudiant en droit** student la drept. **Professeur, faculté de droit** profesor, facultate de drept. **Etudes de droit** studii de drept. **Capacité de, licence en droit** capacitate, licență în drept. **Droit d'alerte*. Droits de douane*. Droit sur les boissons*, sur la circulaion des boissons. Abus* de droit. Démembrements* du droit de propriété.**

droite *f.* dreaptă. **Droite de budget** dreaptă de buget. **Droite de Henry** dreapta lui Henry (*construcție grafică destinată să verifice dacă o distribuție este conformă cu legea normală – legea lui Laplace-Gauss*). **Droite des titres financiers** dreapta titlurilor financiare.

droitier, ière *adj., s.* dreptaci, De dreapta, conservator.

droitisme *m.* politică de dreapta, conservatoare.

droitiste *adj., s.* (*vezi:* ***droitier***).

droiture *f.* dreptate. Direct. **Expédition en droiture** expediere directă (*fără modificarea încărcăturii*).

drugstore / drug-store *m.* drugstore.

dû, due *adj., m.* datorat, conform. **Somme due** sumă datorată. **Acte en due forme / en bonne et due forme** act întocmit în forme legale. **Payer son dû** a-și plăti datoria. **Réclamer son dû** a-și reclama dreptul / ceea ce i se datorează.

dualisme *m.* dualism. **Dualisme économique, monétaire** dualism economic, monetar.

dualiste *adj., s.* dualist.

dualité *f.* dualitate. **Dualité de juridictions** dualitate de jurisdicții. **La dualité du pouvoir déliberant et du pouvoir exécutif** dualitatea puterii deliberatoare și a puterii executorii.

duc *m.* duce.

ducal, e, aux *adj.* ducal. **Palais ducal** palat ducal.

ducat *m.* ducat (*veche monedă de aur*).

ducaton *m.* ducaton (*veche monedă de aur*).

duché *m.* ducat (*domeniul ducelui*).

duchesse *f.* ducesă.

ducroire *m.* delcredere. Comisionar care garantează plata mărfurilor. Prima încasată de un astfel de comisionar.

dûment *adv.* în regulă, cum trebuie, temeinic. **Fait dûment constaté** fapt constatat în mod temeinic.

dumping *m.* dumping. **Dumping fiscal, social** dumping fiscal, social. **Faire du dumping** a face dumping.

duopole *m.* duopol. **Duopole asymétrique, symétrique** duopol asimetric, simetric. **Duopole de baisse des prix** duopol de scădere / coborîre a prețurilor. **Duopole de double dépendance / symétrique** duopol de / cu dublă dependență / asimetric.

duopoleur *m.* duopolor.

duopsone *m.* duopson.

duplique *f.* duplică (*răspunsul părții acuzate la replica părții care a deschis acțiunea*).
duplicata *m. invar.* duplicat. **Le duplicata d'un diplôme** duplicatul unei diplome.
durabilité *f.* durabilitate.
durable *adj.* durabil. **Développement* durable.**
durée *f.* durată, scadență. **Durée d'existence des biens** durata de viață a bunurilor. **Durée de rotation** durată de rotație. **Durée de vie probable** durată probabilă de viață. **Durée du travail** durata (*timpului de*) lucru(lui).
duumvir *m.* duumvir.
duumvirat *m.* duumvirat. Funcția, durata funcției de duumvir.
dynamique *adj., f.* dinamic, dinamică. **Dynamique économique** dinamică economică.
dynaste *m.* dinast. (*Suveran guvernînd sub dependența unuia mai puternic*).
dynastie *f.* dinastie.
dynastique *adj.* dinastic.
dyarchie *f.* diarhie (*sistem de guvernare în tandem, fără a avea neapărat aceleași competențe.* Ex.: cuplul: *președinte – primul ministru*).

E

eau *f.* apă. **Eaux intérieures** apele (*maritime*) interne. **Eaux territoriales** ape teritoriale. **Eaux de pluie, de source, courantes** ape de ploaie, de izvor, curgătoare. **Servitude d'écoulement d'eaux** servitutea scurgerii apelor.
écart *m.* abatere, decalaj, diferență, ecart. **Ecart déflationiste, inflationniste** ecart deflaționist, inflaționist. **Ecart standard** ecart standard. **Ecart technologique, de technologie** decalaj tehnologic. **Ecart-type** ecart-tip / abatere admisibilă, permisă. **Ecart de prix** diferență de preț (*diferența dintre prețul de cost și prețul de vînzare*). **Ecart de revenu** decalaj de venit. **Ecart de technologie** decalaj de tehnologie. **Analyse des écarts** analiza decalajelor.
ecclésial, e, aux *adj.* eclesiastic, bisericesc.
ecclésiastique *adj., m.* ecleziastic. Cleric. **Bénéfice, revenu ecclésiastique** beneficiu, venit bisericesc. **Divisions ecclésiastiques** (***diocèse, paroisse etc.***) diviziunile (*administrative*) bisericești: (*diocează, parohie etc.*). **Ordres ecclésiastiques** ordine religioase. **Les dignitaires ecclésiastiques** demnitarii / înalții prelați.
échange *m.* schimb. **Echange inégal** schimb (*comercial*) inegal. **Echanges interindustriels** schimburi (*comerciale*) interindustriale. **Echanges mondiaux** schimburi mondiale. **Echange d'appartements** schimb de apartamente. **Echange de prisonniers** schimb de prizonieri. **L'échange international** schimbul (*comercial*) internațional. **Libre-échange** liber schimb. **Zone de libre-échange** zonă de liber schimb. **Doctrine du libre-échange** doctrina liberului schimb. **Valeur d'échange d'un bien, d'un produit** valoarea de schimb a unui bun, a unui produs. **Association européenne de libre-échange (AELE)** Asociația Europeană a Liberului Schimb.
échangeable *adj.* care poate avea valoare de schimb.
échanger *vt.* a schimba, a da la schimb. **Echanger une marchandise contre une autre** a schimba o marfă cu o alta.
échangiste *m.* persoană care se ocupă cu schimburi comerciale, partener într-un schimb.
échanson *m.* (*arh.*) paharnic.
échantillon *m.* eșantion, mostră. Cutie în care reprezentantul unei firme își ține eșantioanele. **Echantillons commerciaux** eșantioane comerciale. **Echantillon empirique** eșantion (*prelevat în mod*) empiric. **Echantillon gratuit** eșantion gratuit. **Echantillon au hasard** eșantion (*luat / prelevat*) la întîmplare. **Echantillon de vin, de café** eșantion de vin, de cafea. **Prélèvement d'échantillons pour examen** prelevare de eșantioane pentru examinare.

échantillonnage *m.* eşantionaj. (*Statist.*) ansamblul operaţiunilor efectuate pentru determinarea unui eşantion.
échapper (s') *vr.* a scăpa, a evada.
échéance *f.* scadenţă. **Echéance d'un effet de commerce, d'un loyer, d'une traite** scadenţa unui efect de comerţ, unui contract de închiriere / a unei chirii, a unei cambii. **Traite à échéance** cambie (*ajunsă*) la scadenţă. **Emprunter à longue, à brève échéance** a lua un împrumut cu scadenţă îndepărtată, apropiată. **Payer à, avant l'échéance** a plăti la, înainte de scadenţă. **Reporter une échéance** a amîna / a reporta o scadenţă.
échéancier *m.* scadenţar (*registrul în care sînt înscrise datoriile de plătit sau de primit cu data scadenţei*).
échéant, e *adj.* scadent. **Le cas échéant** la nevoie / dacă este cazul.
échec *m.* eşec. **L'échec du marché** eşecul pieţii.
échelette *f.* treaptă. **Compte, comptabilité par échelette** cont, contabilitate în trepte (*aconturile sînt prelevate din dobîndă înainte de a fi trecute asupra capitalului*).
échelle *f.* scară. **Echelle sociale** scară socială. **Monter dans l'échelle sociale** a urca pe scara socială. **Echelle (*double, mobile, simple*) des salaires** scara (*dublă, mobilă, simplă a*) salariilor. **Economie d'échelle / de dimension** economie de scară / de dimensiune (*creşterea cu un factor X duce la o creştere a valorii produsului*). **Echelle de préférence** scara preferinţei. **Déséconomie* d'échelle.**
échelon *m.* treaptă, eşalon. **Avancer, descendre, monter, sauter d'un échelon** a avansa, a coborî, a urca, a sări o treaptă (*în plan administrativ*). **Les échelons de solde** treptele soldei. **A l'échelon communal, départemental, national** la nivel comunal, departamental (*judeţean*), naţional.
échelonnement *m.* eşalonare.
échelonner *vt.* a eşalona. **Echelonner des paiements** a eşalona nişte plăţi. **Echelonner un travail** a eşalona o activitate / un lucru.
échevin *m.* (*arh.*) asesor la o judecată făcută de un conte. Magistrat municipal (*pînă la Revoluţia franceză*). (*Mod.*) (*Belgia, Olanda, Luxemburg*) Adjunctul primarului. (*Rar*) Consilier municipal.
échevinage *m.* funcţia de / durata ca asesor, magistrat municipal, adjunct de primar, consilier municipal. Zona administrată de o asemenea persoană. Mod de compunere a anumitor jurisdicţii.
échevinal, e, aux *adj.* care ţine de activitatea de asesor, magistrat, adjunct de primar. **Collège échevinal** (*Belgia*) consiliu comunal (*adunarea formată din primar şi consilierii comunali*).
échiquier *m.* tablă de şah, eşichier. (*Arh.*) „Tezaurul regal", curtea suverană de justiţie. **L'échiquier européen** eşichierul european. (*Mod.*) (*Anglia*) Administraţia financiară centrală (*Cancelarul acesteia este echivalentul Ministrului de Finanţe*).
écho *m.* ecou. **Effet d'écho** efect de ecou.
échoir *vi.* (*despre un termen de plată*) a expira, a ajunge la scadenţă. **Intérêts à échoir** dobîndă la scadenţă. **Payer terme échu** a plăti la expirarea termenului. **Le délai est échu** termenul a expirat. **Le terme échoit le ...** termenul expiră la data de ... **A échoir** la scadenţă / scadent.

échoppe *f.* dugheană de comerciant. **Echoppes des bazars, des souks** dughenele bazarelor, pieţelor (*în ţări musulmane*).
échotier *m.* redactor de ştiri, de zvonuri.
éclairagisme *m.* ansamblul tehnicilor folosite pentru obţinerea unei iluminări raţionale.
éclairagiste *m.* tehnician care se ocupă cu luminile (*într-un studio*).
éclairé, e *adj.* luminat. **Despotisme éclairé** despotism luminat.
éclaireur, euse *s.* cercetaş, călăuză. Membru al unor asociaţii de scouts.
écodéveloppement *m.* ecodezvoltare.
écolage *m.* cheltuieli de şcolarizare (*în general la şcolile particulare*).
écolâtre *m.* (*arh.*) prelat care conducea şcoala de pe lîngă o catedrală. Inspectorul bisericesc însărcinat cu controlul şcolilor dintr-o dioceză.
école *f.* şcoală. **Ecole commerciale** şcoală comercială. **Ecole confessionnelle, laïque** şcoală confesională, laică. **Ecole élémentaire, primaire** şcoală elementară, primară. **Ecole libre** şcoală liberă / particulară. **Ecole maternelle** grădiniţă de copii. **Ecole mixte** şcoală mixtă. **Ecole normale** şcoală normală. **Ecole privée, publique** şcoală privată / particulară, publică. **Ecole d'adultes** şcoală de / pentru adulţi. **Ecole d'art dramatique** şcoală de artă dramatică. **Ecole de danse, de dessin** şcoală de dans, de desen. **Ecole de garçons, de filles** şcoală de băieţi, de fete. **Ecole du soir** şcoală serală. **Ecole de la défense sociale** şcoala apărării sociale (*curent de gîndire în materie penală*). **Ecole classique** şcoala clasică (*curent de gîndire în materie penală*). **Nouvelle école classique** noua şcoală clasică. **Ecole déductive, inductive, marginaliste** şcoală deductivă, inductivă, marginalistă. **Ecole libérale, interventionniste, organiciste, radicale** şcoală / doctrină liberală, intervenţionistă, organicistă, radicală. **Ecole positiviste** şcoala pozitivistă. **Ecole autrichienne (Ecole psychologique de Vienne)** şcoala austriacă (Şcoala psihologică de la Viena). **Ecole de Chicago, de Cambridge, de Lausanne, de Stockholm, suédoise** şcoala de la Chicago, de la Cambridge, de la Lausanne, de la Stockholm, suedeză. **Ecole Polytechnique, Navale** Şcoala Politehnică, Navală. **Ecole Normale Supérieure (ENS)** Şcoala Normală Superioară. **Ecole Nationale de la Magistrature (ENM)** Şcoala Naţională de Magistratură. **Ecole Nationale d'Administration (ENA)** Şcoala Naţională de Administraţie. **Ecole de l'équilibre partiel** şcoala echilibrului parţial. **Ecole des choix publics** şcoala alegerilor publice.
écolier, ière *s.* şcolar, elev.
écologie *f.* ecologie.
écologique *adj.* ecologic. (*Sociol.*) **Analyse écologique** analiză ecologică.
écologiste *adj., s.* ecologist. **Mouvement écologiste** mişcare ecologistă.
écomusée *m.* ecomuzeu.
économat *m.* economat. Funcţia de econom. Magazin cu vînzare pe credit pentru salariaţii unei întreprinderi.

économe *adj., s.* econom. Persoană însărcinată cu administrarea bunurilor, veniturilor şi cheltuielilor unei comunităţi religioase, aşezământ spitalicesc, colegiu.

économétricien / économètre *m.* econometrician.

économétrie *f.* econometrie. **Econométrie positive** econometrie pozitivă.

économétrique *adv.* econometric.

économicité *f.* economicitate. **Economicité du comportement*.**

économie *f.* economie. **Economie appliquée, mathématique, positive** economie aplicată, clasică, matematică. **Economie artisanale** economie artizanală. **Economie autocentrée** economie autocentrată. **Economie capitaliste, féodale, libérale, primitive, socialiste** economie capitalistă, feudală, liberală, primitivă, socialistă. **Economie centralisée, descentralisée** economie centralizată, descentralizată. **Economie complexe** economie complexă. **Economie concertée** economie concertată. **Economie contractuelle** economie contractuală. **Economie descriptive** economie descriptivă. **Economie développée, sous-développée** economie dezvoltată, subdezvoltată. **Economie dirigée** economie dirijată. **Economie distributive** economie distributivă. **Economie domestique** economie casnică / domestică. **Economie dominante** economie dominantă. **Economie dualiste** economie dualistă. **Economie évolutionniste / évolutionnaire** economie evoluţionistă / evoluţionară. **Economie externe** economie externă. **Economie financière** economie financiară. **Economie formelle, informelle, officielle, parallèle, périphérique, réelle, secondaire, souterraine, visible, vulgaire** economie formală, informală, oficială, paralelă, periferică, reală, secundară, subterană, vizibilă, vulgară / neştiinţifică. **Economie humaine, sociale** economie umană (*analizează problemele umane*), socială. **Economie industrielle** economie industrială. **Economie informée** economie informată. **Economie médicale / de la santé** economie medicală / a sănătăţii. **Economie mercantile** economie mercantilă / comercială. **Economie mixte (contemporaine)** economie mixtă (contemporană). **Economie mondiale, internationale, nationale, régionale, spatiale, urbaine** economie mondială, internaţională, naţională, regională, spaţială, urbană. **Economie monétaire, monétarisée** economie monetară, monetarizată. **Economie naturelle** economie naturală. **Economie négociée** economie negociată. **Economie normative** economie normativă. **Economie ouverte, fermée** economie deschisă, închisă. **Economie planifiée** economie planificată. **Economie centralement planifiée** economie central planificată. **Economie politique (contemporaine)** economie politică (contemporană). **Economie publique** economie publică. **Economie pure, radicale** economie pură, radicală. **Economie reflet** economie reflex / reflectare. **Economie sociale de marché** economie socială de piaţă. **Economie symbolique** economie simbolică. **Economie stationnaire** economie staţionară. **Economie traditionnelle** economie tradiţională. **Economie à découvert** economie descoperită (*activitate economică realizată fără acoperire*). **Economie d'abondance** economia abundenţei / belşugului. **Economie d'échanges** economie de / bazată pe schimburi (*comerciale*). **Economie d'échelle** economie de scară. **Economie d'échelle externe** economie de scară externă. **Economie d'endettement** economie bazată pe îndatorare. **Economie d'envergure** economie de anvergură. **Economie de crédit** economie de / bazată pe credit. **Economie de dimension** economie de dimensiune. **Economie de don** economia bazată pe dar / pe donaţie. **Economie de financement** economie de / bazată pe finanţare. **Economie de marché, mixte de marché** economie de piaţă, mixtă de piaţă. **Economie de marché financier** economie de piaţă financiară. **Economie de partage, de subsistance, de troc** economie bazată pe împărţirea bunurilor, de subzistenţă, de troc. **Economie de pénurie** economia lipei / sărăciei. **Economie de plantation** economie de plantaţie / plantare. **Economie de transition** economie de tranziţie. **Economie de l'offre** economia ofertei (*bazată pe ofertă*). **Economie de la pénurie** economia penuriei / lipsei. **Economie du bien-être** economia bunăstării. **Economie du crime** economia crimei (*cerşit, prostituţie, banditism*). **Economie des contrats** economia (*realizării*) contractelor. **Economie des conventions** economia convenţiilor. **Economie de chasse et de pêche, d'élevage, pastorale-agricole-manufacturière** economie bazată pe vînătoare şi pescuit, pe creşterea animalelor, pastorală-agricolă-manufacturieră / meşteşugărească. **Economie de nomadisme, de sédentarisation** economie de nomadism, de sedentarizare. **Economie de la foi, de la loi, du moi** economia credinţei, legii, eului. **Economie en crise, en expansion** economie în criză, în expansiune. **Economie familiale fermée** economie familială închisă. **Economie classique** economie clasică. **Nouvelle économie classique (NEC)** noua economie clasică. **Nouvelle économie keynésienne (NEK)** noua economie keynesiană. **Nouvelle économie industrielle** noua economie industrială. **Méso-économie, microéconomie** mezoeconomie / economie de mijloc, microeconomie. **Doctrine de l'économie des besoins** doctrina economiei necesităţilor / nevoilor. **Surchauffe de l'économie** supraîncălzirea economiei (*atingerea pragului maxim de folosire a mijloacelor şi forţei de producţie, apărînd, în acel moment, tensiuni inflaţioniste*). **Théorie de l'économie concurrencée** teoria economiei concurate / concurenţiale. **Economie du déséquilibre*.**

économique *adj., s.* economic / economicul. **Activités, mécanismes, mouvements, phénomènes économiques** activităţi, mecanisme, mişcări, fenomene economice. **Histoire, géographie économique** istorie, geografie economică. **Politique économique** politică economică. **Vie économique** viaţa economică. **L'économique, le politique et le social** economicul, politicul şi socialul. **Nouvelle politique économique (Novaïa Economitcheskaïa Politika = NEP)** noua politică economică (*sistem economic pus în practică în URSS între 1918 – 1929*). **Circuit*, contradiction*, contrat*, croissance*, cycle* économique.**

économiser *vt.* a economisi.

économisme *m.* economism.

économiste *s.* economist.

écossais, e *adj., s.* scoţian. Ecosez.

écosystème *m.* ecosistem.

écotype *m.* ecotip.

écoulement *m.* scurgere, desfacere rapidă a mărfurilor. **Ecoulement de la production sur le marché** procesul de desfacere a producției pe piață. **Servitude d'écoulement d'eaux***.

écouler *vt., vr.* a curge, a se scurge. A desface rapid o marfă pe piață / a o vinde repede. A introduce. **Ecouler de faux billets** a introduce în circuit bancnote false.

écrit *m.* înscris, act, document. **Ecrits fonciers** (în)scrisuri funciare. **Ecrit probatoire** document probatoriu / doveditor.

écriture *f.* scriere, înscriere, înscris, act, registru. **Ecritures comptables** înscrisuri / registre contabile. **Ecritures privées, publiques** acte private, publice. **L'Ecriture / Les Ecritures** Sfînta scriptură. **Les écritures** actele de la un dosar aflat pe rol, documentele (*unui agent economic*). **Employé aux écritures** funcționar într-un birou contabil (*fără cunoștințe de specialitate*). **Faux en écriture** fals în înscrisuri. **Tenir les écritures** a ține registrele / evidența actelor.

écrivain m. scriitor. **Ecrivain apostolique** secretar apostolic (*de la Cancelaria papală*). **Ecrivain public** scriitor public (*persoană care scrie, redactează acte pentru cei nepricepuți sau analfabeți*). **Ecrivain de navire** secretar / persoană însărcinată cu ținerea registrelor / documentelor navei.

écrou *m.* fișa deținutului. Procesul-verbal care atestă remiterea deținutului către directorul închisorii, conținînd data și motivul condamnării. **Registre d'écrou** registru de primire a condamnatului. **Levée d'écrou** actul de eliberare din închisoare.

écrouer *vt.* a închide, a condamna la închisoare.

écu *m. invar.* ecu (acronim de la: *Europeen Currency Unit*). (*Arh.*) veche monedă franceză avînd pe o parte blazonul Franței.

édicter *vt.* a decreta, a promulga.

édile *m.* edil. Magistrat municipal.

édilité *f.* exercitarea funcției de edil. Perioada de funcționare în calitate de edil.

édit *m.* edict.

éditer *vt.* a edita, a publica.

édition *m.* ediție. **Maison d'édition** casă de editură / editură.

éducable *adj.* educabil.

éducateur, trice *s.* educator. **Educateur spécialisé** educator specializat.

éducatif, ive *adj.* educativ.

éducation *s.* educație, educare. **Education civique, physique, politique** educație civică, fizică, politică. **Education permanente** educație permanentă. **Education ouvrière** educație muncitorească (*expresie veche desemnînd formarea economică, socială și sindicală a individului*). **Education surveillée** educație supravegheată. **Ministère de l'Education Nationale (MEN)** Ministerul Educației Naționale.

éducationnel, le *adj.* educațional. **Le système éducationnel** sistemul educațional.

éduquer *vt.* a educa.

éfendi / effendi *m.* efendi.

effectif *adj., m.* efectiv. **L'effectif d'un bataillon, d'une compagnie** efectivul unui batalion, unei companii.

effectivité *f.* efectivitate. **Principe d'effectivité** principiul efectivității.

effet *m.* efect, consecință. Mijloc de plată. **Effet balançoire** efect balansoar. **Effet bancable, négociable** efect bancabil, negociabil. **Effet constitutif, déclaratif** efect constitutiv, declarativ. **Effet dévolutif, suspensif des voies de recours** efect devolutiv, suspensiv al căilor de recurs. **Effet direct / indirect, induit** efect direct / indirect, indus. **Effet externe / externalité** efect extern / de externalitate. **Effet immédiat, rétroactif d'une loi** efectul imediat, retroactiv al unei legi. **Effet papillon** efect fluture. **Effet pervers** efect pervers. **Effet prix / relation de Slutsky** efect preț / relația lui Slutsky. **Effet prix compensé** efect de preț compensat. **Effet propagé** efect propagat. **Effet redistributif (de l'inflation)** efect redistributiv (al inflației). **Effet sanitaire** efect sanitar. **Effet utile** efect util. **Effets de commerce: (*billet à ordre, au porteur, chèque, traite, warrant*)** efecte de comerț (*bilet la ordin, la purtător, cec, poliță, warrant*). **Effets croisés** polițe încrucișate (*doi comercianți își emit polițe fără acoperire spre a-și facilita împrumuturi ori pentru a-și demonstra solvabilitatea – aparentă*). **Effets économiques anticipés** efecte economice anticipate. **Effet ostentatoire** efect ostentativ. **Effets privés** efecte private / particulare. **Effets publics (*rentes, obligations, bons du Trésor*)** efecte publice (*rente, obligațiuni, bonuri de tezaur*). **Effets sociaux collectifs, individuels** efecte sociale colective, individuale. **Effet d'annonce** efect de anunț / ca urmare a unui anunț. **Effet d'anticipation** efect de anticipare / prognozare. **Effet d'échelle** efect de scară (*nivelul la care se află întreprinderea, mărimea întreprinderii*). **Effet d'encaisse réelle** efect de încasare reală. **Effet d'endettement réel** efect de îndatorare reală. **Effet d'entraînement (propagé)** efect de antrenare (propagat). **Effet d'éviction** efect de evicțiune. **Effet d'ostentation** efect de ostentație. **Effet à vue / payable à vue** efect la vedere / plătibil la vedere. **Effet de commerce payable à première présentation** efect de comerț plătibil la prima prezentare. **Effet de commerce payable à X ... jours de vue** efect de comerț plătibil la X ... zile de la vedere. **Effet de commerce payable X ... jours après l'acceptation, la présentation** efect de comerț plătibil la X ... zile după / de la acceptare, de la prezentare. **Effet de complaisance** efect de complezență (*poliță fără acoperire emisă de trăgător, în urma unei înțelegeri frauduloase cu trasul, spre a da o aparentă solvabilitate sau spre a facilita un împrumut*). **Effet de club** efect de club. **Effet de création, de détournement de trafic** efect de creare, de deturnare / modificare a rutei de trafic. **Effet de flexion** efect de flexiune. **Effet de levier** efect de levier / de pîrghie. **Effet de levier financier** efect de levier financiar (*creșterea rentabilității capitalului propriu prin folosirea intensivă a capitalului împrumutat, cînd costul îndatorării este inferior rentabilității economice*). **Effet de massue** efect de măciucă / zdrobitor. **Effet de multiplication et de sophistication des produits** efect de multiplicare și de sofisticare a produselor. **Effet de perroquet** efect de papagal (*se manifestă prin rigiditatea prețurilor – între sectoare – și mărirea lor imediat ce unul se crește*). **Effet de qualité** efect de calitate. **Effet de répartition** efect de repartiție / de repartizare. **Effet de réseau** efect de rețea. **Effet de revenu** efect de venit. **Effet de revenus permanents** efect de venituri permanente. **Effet de richesse**

efect de avuție / bogăție. **Effet de snobisme et d'imitation** efect de snobism și de imitație. **Effet de substitution** efect de substituție. **Effet de surcapitalisation** efect de supracapitalizare. **Effet de sur-liquidité** efect de surplus de lichidități. **Effet de synérgie** efect de sinergie. **Effet de taille** efect de talie / de mărime (*efect relativ la mărimea întreprinderii*). **Effet de voisinage** efect de învecinare / de vecinătate. **Effet de l'interruption de l'action publique** efectul întreruperii acțiunii publice. **Effets en portefeuille** efecte (*avute*) în portofoliu. **Effet des disponibilités monétaires réelles** efectul disponibilităților monetare reale. **Effet relatif des contrats** efectul relativ al contractelor. **Loi qui prend effet à telle date** lege care începe să aibă efect de la data cutare. **Mettre à effet** a pune în lucru. **Les effets d'un jugement, d'un acte juridique** efectele unei hotărîri judecătorești, ale unui act juridic. **Effet de démonstration***. **Effet de domination***. **Effet de ciseaux***. **Effet d'apprentissage***.

efficacité *f.* eficacitate. **Efficacité marginale du capital** eficacitate marginală a capitalului. **Analyse coût efficacité** analiză cost eficiență.

efficience *f.* eficiență. **Efficience allocative** eficiență alocativă. **Efficience écologique** eficiență ecologică. **Efficience économique** eficiență economică. **Efficience économique au niveau macroéconomique, au niveau microéconomique** eficiență economică la nivel macroeconomic, la nivel microeconomic. **Efficience faible, forte, semi-forte** eficiență slabă, forte, semi-forte. **Efficience informationnelle** eficiență informațională. **Efficience organisationnelle, opérationnelle** eficiență organizațională, operațională. **Efficience productive** eficiență productivă. **Efficience sociale** eficiență socială. **Efficience du marché** eficiența pieții.

effigie *f.* efigie. **Pendre, exécuter un criminel en effigie** a spînzura, a executa un criminal în mod fictiv.

effondrement *m.* prăbușire. **Effondrement des civilisations** prăbușirea civilizațiilor. **Effondrement des cours de la Bourse** prăbușirea cursurilor la Bursă. **Effondrement des finances de l'Etat** prăbușirea / falimentul finanțelor Statului.

effondrer (s') *vt., vr.* a (se) prăbuși. **Le cours de l'or s'est effondré** cursul aurului s-a prăbușit.

effort *m.* efort. **Effort fiscal** efort fiscal. **Effort social de la nation** efortul social al națiunii.

effraction *f.* efracție. **Effraction extérieure, intérieure** efracție exterioară, interioară. **Vol avec effraction** furt prin efracție.

égalisation *f.* egalizare, uniformizare. **Loi de l'égalisation des utilités marginales** legea egalizării marginale.

égalitaire *adj.* egalitar.

égalitarisme *m.* egalitarism.

égalitariste *adj., s.* egalitarist.

égalité *f.* egalitate. **Egalité civile, politique, sociale** egalitate civilă, politică, socială. **Egalité fiscale** egalitate fiscală. **Egalité devant la loi** egalitate în fața legii. **Loi de l'égalité des utilités marginales pondérées** legea egalității utilităților marginale ponderate. **Liberté, Egalité, Fraternité** Libertate, Egalitate, Fraternitate (*deviza Republicii Franceze*).

église *f.* biserică. **Eglise byzantine, romane** biserică bizantină, romană. **Eglise militante, souffrante, triomphante** biserica militantă, care suferă, triumfătoare. **L'Eglise orthodoxe grecque, russe, catholique, apostolique et romaine** biserica ortodoxă greacă, rusă, catolică, apostolică și romană. **Eglise paroissiale** biserică parohială. **Eglise primitive** biserica primitivă (*primii creștini*). **Les Pères, les Doctrines de l'Eglise** Părinții / Întemeietorii, Doctrinele Bisericii. **Doctrine économique de l'Eglise** doctrina economică a Bisericii. **Le siège de l'Eglise** sediul (*scaunul*) Bisericii. **Les gens d'Eglise** oamenii Bisericii. **Dignitaires, prélats de l'Eglise** demnitarii, prelații ai Bisericii.

égorgement *m.* înjunghiere, tăierea beregatei.

égorger *vt.* a înjunghia, a tăia beregata.

égorgeur, euse s. ucigaș.

égout *m.* canalizare, uluc (*la streașina casei*). **Servitude d'égout** servitute de scurgere / picătura streașinei.

égyptien, ne *adj., s.* egiptean. **L'égiptien ancien, moderne** limba egipteană veche, modernă. **L'ancienne civilisation égyptienne** vechea civilizație egipteană. **L'art égyptien** arta egipteană.

élargir *vt.* a elibera, a da drumul unui deținut.

élargissement *m.* eliberarea unui deținut. Lărgire. **Elargissement d'une convention collective** (*proces de*) lărgire a convenției colective.

élasticité *f.* elasticitate. **Elasticité absolue, relative** elasticitate absolută, relativă. **Elasticité simple, croisée** elasticitate simplă, încrucișată. **Elasticité-prix** elasticitate (*în funcție de*) preț. **Elasticité-revenu du commerce international** elasticitatea venitului realizat din comerțul internațional. **Elasticité revenu des importations, des impôts** elasticitatea venitului realizat din importuri, din impozite. **Elasticité d'anticipation** elasticitate de anticipare. **Elasticité de substitution** elasticitate de substituție. **Elasticité de l'offre** elasticitatea ofertei. **Elasticité prix de l'offre** elasticitate în funcție de prețul ofertei / prețului ofertei. **Elasticité de la demande** elasticitatea cererii. **Elasticité revenu de la demande** elasticitatea venitului realizat din cerere. **Elasticité de la production** elasticitatea producției. **Théorèmes des élasticités critiques** teoremele elasticităților critice.

électeur, trice *s.* alegător, elector. **Electeurs inscrits** alegători înscriși. **Inscription d'un électeur sur une liste électorale** înscrierea unui alegător pe o listă electorală. **Carte d'électeur** carte de alegător. **Téorie de l'électeur médian** teoria alegătorului median. **Electeur abstentionniste***.

électif, ive *adj.* electiv.

élection *s.* alegere. Circumscripție financiară. **Election administratives (*départementales, municipales*)** alegeri administrative (*departamentale, municipale*). **Elections générales** alegeri generale. **Elections partielles** alegeri parțiale. **Elections politiques (*sénatoriales, législatives, présidentielles*)** alegeri politice (*senatoriale, legislative, prezidențiale*). **Election de domicile** alegere de domiciliu. **Premier, second tour d'une élection** primul, al doilea tur de alegeri.

Résultats des élections rezultatele alegerilor. **Valider, invalider une élection** a valida, a invalida o alegere. (*Sub Vechiul Regim*) **Pays d'élection** regiune / ținut ales de contribuabil și unde impozitul era administrat de persoane alese prin vot. **Patrie d'élection** patria aleasă (*de un emigrant*).

électivité *s.* electivitate. Faptul de a fi numit prin alegere.

électoral, e, aux *adj.* electoral. **Campagne, circonscription, liste, loi, réunion électorale** campanie, circumscripție, listă, lege, reuniune electorală. **Collège, cycle, découpage électoral** colegiu, ciclu, decupaj electoral.

électoralisme *m.* electoralism (*tendința unui partid de a căuta succesul electoral prin subordonarea politicii sale acestui scop*).

électoraliste *adj., s.* electoralist.

électorat *m.* electorat. **L'électorat féminin, fidèle** electoratul feminin, fidel.

élément *m.* element. **Elément de coût** element de cost. **Elément de l'infraction** elementul infracțiunii.

élevage *m.* creșterea animalelor. **Elevage du bétail** creșterea vitelor (*cornute*). **Elevage des abeilles / apiculture** creșterea albinelor / apicultură. **Elevage des vers à soie / sériciculture** creșterea viermilor de mătase / sericicultură.

élévation *f.* ridicare. **Elévation au grade d'officier de la Légion d'honneur** ridicarea la gradul de ofițer al Legiunii de onoare. **L'élévation du niveau de vie** ridicarea nivelului de viață.

élever *vt.* a ridica, a înălța. **Elever le taux de l'escompte** a ridica rata de scont.

éleveur, euse *s.* crescător (*de animale, de albine etc.*). Viticultor care supraveghează procesul de învechire a vinului. **Eleveur de bestiaux** crescător de animale. **Propriétaire éleveur** proprietar crescător (*de animale*).

éligibilité *f.* eligibilitate.

éligible *adj.* eligibil.

élire *vt.* a alege. **Elire domicile** a alege domiciliu.

élite *f.* elită.

élu, e *adj., s.* ales. **Les électeurs et les élus** alegătorii și aleșii. **Les corps élus** corpurile alese (*structurile administrative, politice*).

émanation *f.* emanație, emanare. **Le pouvoir, dans une démocratie, est une émanation de la volonté populaire** puterea, într-o democrație, este o emanație a voinței populare.

émancipation *f.* emancipare, eliberare. Act prin care i se recunoaște minorului un anumit grad de libertate (*prevăzut de lege*) față de autoritatea tutelară, părintească. **L'émancipation de la femme** emanciparea femeii. **Mouvement d'émancipation** mișcare de emancipare.

émanciper (s') *vt., vr.* a (se) emancipa. A (se) elibera de sub tutela cuiva.

émargement *m.* faptul de a face o mențiune, de a semna pe marginea unui document. **Emargement d'un contrat** semnarea (*pe margine*) unui contract. **Feuille d'émargement** listă de prezență (*care trebuie semnată*) / convocator.

émarger *vt., vi.* a semna în marginea unui act. A face o mențiune pe margine. A semna statul de plată și a primi salariul. **Emarger un état de traitement** a semna un stat de plată.

emballage *m.* ambalaj. **Emballage consigné, non consigné / perdu** ambalaj ce trebuie păstrat, nu trebuie păstrat / pierdut. **Frais de port et d'emballage** cheltuieli de expediere și ambalare.

emballer (s') *vt., vr.* a (se) ambala.

emballeur, euse *s.* ambalator.

embargo *m.* embargou.

embarquement *m.* îmbarcare. **Carte d'embarquement** bilet de îmbarcare (*în avion*).

embarquer (s') *vt, vi., vr.* a (se) îmbarca, a ridica, a încărca. **Embarquer des marchandises dans un wagon** a încărca mărfuri într-un vagon. **Embarquer un malfaiteur** a ridica / a aresta un răufăcător. **Il a embarqué pour Paris** s-a îmbarcat cu destinația Paris.

embauchage *m.* angajare (*de muncitori*).

embauche *f.* posibilitate de angajare. **Il n'y a pas d'embauche sur le chantier** pe șantier nu există posibilitatea de angajare / nu sînt locuri de muncă.

embaucher *vt.* a angaja.

embaucheur, euse *s.* angajator.

embourgeoisé, e *adj.* îmburghezit. **Classe embourgeoisée** clasă îmburghezită.

émender *vt.* a amenda, a corecta (*o decizie*).

éméritat *m.* titlu conferit provizoriu profesorilor din învățământul superior, aflați la pensie, care le permite să mai conducă seminarii și teze de doctorat.

émetteur, trice *adj., s.* emițător / emitent. **Banque* émettrice.**

émettre *vt.* a emite, a pune în circulație. **Les billets émis par la Banque nationale** bancnotele emise de banca națională. **L'Etat émet des emprunts** Statul emite împrumuturi / se împrumută.

émeute *f.* revoltă, răscoală.

émeutier, ière *s.* răsculat. Revoltat.

émigrant, e *s.* emigrant.

émigration *f.* emigrare / emigrație. **Les facteurs d'émigration** factorii de emigrare. **Pays à forte émigration** țară cu mare procent de emigrare.

émigré, e *s.* emigrant. **Emigré politique** emigrant politic.

émigrer *vi.* a emigra.

éminence *f.* eminență. **L'Eminence grise** Eminența cenușie.

émir *m.* emir.

émirat *m.* emirat.

émission *f.* emisiune, punerea în circulație (*a unor noi acțiuni, bancnote, împrumuturi, monede, obligațiuni, titluri*). **Emission monétaire** emisiune monetară. **Emission d'obligations** emisiune de obligațiuni. **Emission de titres d'Etat** emisiune de titluri (*de hîrtii de valoare*) de Stat. **Banque d'émission** bancă de emisiune. **Prix d'émission** preț de emisiune.

émolument *m.* emolument. Partea de activ atribuită unui copărtaș. Plata activităților efectuate de magistrați și avocați / onorarii. **Bénéfice* d'émolument.**

empêchement *m.* obstacol juridic la căsătorie. Împiedicare. Imposibilitate constatată oficial de exercitare a unei funcții. **Empêchement définitif, prohibitif** obstacol definitiv, prohibitiv. **Empêchement dirimant*.**

empereur *m.* împărat.
emphytéose *f.* emfiteoză / emfiteuză. (*Contract de arendare pe termen lung, pînă la 99 de ani, cu drept de ipotecare*).
emphytéote *s.* emfiteot.
emphytéotique *adj.* emfiteotic. **Louage emphytéotique** (*contract de*) închiriere emfiteotică. **Bail* emphytéotique.**
empire *m.* imperiu. **L'Empire britannique, byzantin, romain** Imperiul britanic, bizantin, roman. **Le Saint-Empire romain germanique** Sfîntul Imperiu roman germanic. **L'Empire du Milieu, le Celeste Empire** Imperiul de Mijloc, Celestul imperiu (*vechile denumiri ale Chinei*).
empirique *adj.* empiric. **Méthode empirique** metodă empirică.
empiriquement *adv.* (*în mod*) empiric.
empirisme *m.* empirism.
emploi *m.* serviciu, slujbă, loc de muncă. Utilizare, folosire. Acțiune care constă în înscrierea unei sume de bani la capitolul venituri sau cheltuieli. **Emploi atypique, typique** serviciu atipic, tipic (*unde angajatul lucrează opt ore, are contract pe durată nedeterminată și beneficiază de o protecție garantată prin convenția colectivă*). **Emploi intermittent** folosire intermitentă (*a forței de muncă*). **Emplois réservés** posturi / servicii rezervate. **Emploi à temps partiel** serviciu cu program redus / parțial. **Emploi du travail** ocuparea / folosirea forței de muncă. **Classification, évaluation des emplois** clasificarea, evaluarea posturilor / serviciilor. **Contrôle de l'emploi** controlul folosirii mîinii de lucru / forței de muncă. **Double emploi** dublă utilizare / înregistrare. **Faux emploi** folosire incorectă / greșită. **Demandes, offres d'emploi** cereri, oferte de serviciu. **Plein emploi** ocuparea / folosirea deplină / completă a forței de muncă. **Politique de l'emploi** politica folosirii forței de muncă.
employé, e *adj., s.* slujbaș, funcționar. Folosit, utilizat. **Employé de commerce, de chemin de fer** agent / lucrător comercial, slujbaș la căile ferate. **Employé de maison** om în casă / servitor (*persoană care este plătită pentru a efectua treburi gospodărești sau a ajuta o persoană*). **Les employés d'une administration, d'une banque, d'un bureau, d'un ministère** salariații unei administrații, unei bănci, unui / dintr-un birou, unui minister.
employer (s') *vt.* a (se) folosi, a (se) utiliza.
employeur, euse *s.* angajator. Patron. **Certificat de l'employeur** certificatul angajatorului / dat de angajator. **Les obligations de l'employeur et du salarié** obligațiile angajatorului și ale salariatului.
emporium / emporia *m.* (*antic.*) emporiu (*birou, activitate comercială în țară străină*).
empreinte *f.* amprentă, urmă. **Empreintes digitales** amprente digitale.
emprise *f.* acaparare, poprire / sechestrare de bunuri. Luare în folosință. **Régularité, irrégularité de l'emprise** corectitudinea, incorectitudinea sechestrării. **Coefficient* d'emprise du sol (CES).**
emprisonnement *m.* întemnițare.
emprisonner *vt.* a băga la închisoare. **Emprisonner un malfaiteur** a băga la închisoare un răfăcător.

emprunt *m.* împrumut (*luat*). **Emprunt amortissable, consolidé, indexé, perpétuel** împrumut amortizabil, consolidat / garantat, indexat, perpetuu (*nu se poate cere niciodată rambursarea lui*). **Emprunt communal** împrumut comunal. **Emprunt forcé, libératoire, obligataire / par obligations** împrumut forțat, liberator, obligatar / prin obligațiuni. **Emprunt intérieur, extérieur** împrumut intern, extern. **Emprunt lombard** împrumut lombard. **Emprunt privé, public** împrumut privat / particular, public. **Emprunt à court, à moyen, à long terme** împrumut luat pe termen scurt, pe termen mediu, pe termen lung. **Emprunt d'Etat** împrumut de Stat. **Emprunt d'utilisation** împrumut de folosință. **Emettre, lancer, ouvrir un emprunt** a emite, a lansa, a deschide un împrumut. **Faire un emprunt** a face / a lua un împrumut. **Clore un emprunt** a închide / a achita (*integral*) un împrumut. **Rembourser un emprunt** a restitui un împrumut.
emprunté, e *adj.* luat cu împrumut.
emprunter *vt.* a lua cu împrumut.
emprunteur, euse *adj., s.* împrumutat, persoană care se împrumută.
encablure *f.* ancablură (*veche măsură marinărească reprezentînd a zecea parte dintr-o milă*).
encaissable *adj.* încasabil. **Somme immédiatement encaissable** sumă ce poate fi încasată imediat.
encaisse *f.* încasare. Totalul sumelor, valorilor existente în casă, în portofoliu. **Encaisse d'une maison de commerce** sumele, valorile deținute de o casă de comerț (*care servesc drept garanție*). **Encaisse active, inactive, désirée, réelle** încasare activă, inactivă, dorită, reală. **Encaisse monétaire** încasare monetară. **Encaisse oisive** încasare lentă. **Encaisse précaution** încasare de precauție. **Encaisse spéculation** încasare speculativă. **Encaisse de trésorerie** încasare de trezorerie. **Encaisse thésaurisée** încasare tezaurizată. **Encaisse transaction** încasare de tranzacție. **L'encaisse métallique** încasare în metal (*valorile, din aur și argint constituind, în banca emițătoare, garanția bancnotelor emise*).
encaissement *m.* încasare, incaso. **Encaissement documentaire** incaso documentar. **Encaissement marginal, moyen, total** încasare marginală, medie, totală. **Remettre un chèque à l'encaissement** a da / a prezenta un cec la încasare / spre a fi încasat. **Sauf encaissement** cu excepția încasării (*clauză*).
encaisser *vt.* a încasa.
encaisseur *m.* încasator.
encan (à l') *loc. adv.* scos la vînzare prin licitație, la mezat. **Mettre, vendre à l'encan** a scoate la mezat, a vinde prin licitație
enchère *f.* vînzare, cumpărare prin oferirea unei sume superioare celei precedente. **Enchères à prix cachés** licitație cu preț ascuns / în plic închis. **Enchère au rabais** licitație cu rabat (*se coboară prețul pînă se găsește un cumpărător*). **Enchères au second prix** licitație la penultimul preț. **Couvrir une enchère** a oferi o sumă mai mare decît cea precedentă / a supralicita / a plusa. **Folle enchère** ultima ofertă din cadrul unei licitații pe care licitatorul nu poate sau nu vrea să o achite. **Vente aux enchères** vînzare la licitație.

enchérir *vi.* a scumpi. A oferi mai mult. A supralicita. **Enchérir sur qqn** a oferi mai mult decît un altul / a supralicita.
enchérissement *m.* scumpire.
enchérisseur *m.* licitant. **Vendre au plus offrant et dernier enchérisseur** a vinde celui din urmă şi mai ofertant licitant.
enclave *f.* enclavă. **Servitude de passage en cas d'enclave** servitute de trecere în caz de enclavă (*obligaţie de a oferi trecere proprietarului unui teren aflat în interiorul altuia*).
enclaver *vt.* a închide, a înconjura. **Propriétaire d'un terrain enclavé** proprietarul unui teren aflat în interiorul altuia.
enclore *vt.* a împrejmui, a închide o suprafaţă de teren.
enclos *m.* împrejmuire. Loc împrejmuit / închis.
enclosure *f.* (*ist. Angliei*) delimitare pămînturilor de către marii latifundiari (*prin împrejmuire*).
encombrant, e *adj.* stînjenitor, împovărător.
encombrement *m.* stînjenire, aglomerare, îngrămădire.
encontre (à l') *loc. adv.* împotriva.
encourir *vt.* a risca, a se expune (*la ceva neplăcut*).
en-cours / encours *m. invar.* totalitatea bunurilor depuse la bancă de către o întreprindere şi care nu au ajuns la scadenţă. Ansamblul bunurilor aflate în curs de fabricare şi existente în stoc.
encyclique *f.* enciclică. **Encyclique sociale** enciclică socială (*circulare date de Papalitate şi care tratau despre doctrinele sociale şi economice ale Bisericii*).
endettement *m.* îndatorare. **Endettement externe** îndatorare externă. **Endettement intérieur total (EIT)** îndatorarea internă totală. **Endettement réel** îndatorare reală. **Economie* d'endettement. Effet* d'endettement réel.**
endetter *vt.* a se îndatora.
endogène *adj.* endogen. **Variable endogène** variabilă endogenă.
endommager *vt.* a strica, a produce pagubă.
endommagement *m.* deteriorare, stricare. Rezultatul unei asemenea acţiuni.
endos *m.* (*Vezi: **endossement***).
endossataire *m.* andosatar, giratar. (*Persoană în favoarea căreia se andosează un document de plată*).
endossement / endos *m.* andosament, andosare, gir. **Endossement d'un chèque, d'une traite** andosarea unui cec, unei cambii. **Endossement en blanc** andosament în alb.
endosser vt. a andosa, a lua în sarcină. **Endosser un chèque** a andosa un cec. **Endosser la paternité d'un enfant** a lua în sarcină paternitatea unui copil.
endosseur *m.* andosator, andosant. (*Persoană care andosează un efect de comerţ*).
énergéticien *m.* energetician.
énergétique *adj., f.* energetic. **Les ressources énergétiques d'un pays** resursele energetice ale unei ţări.
énergie *f.* energie. **Energie chimique, électrique, éolienne, solaire, thermique** energie chimică, electrică, eoliană, solară, termică.

énergique *adj.* energic. **Une intervention énergique de la police** o intervenţie energică a poliţiei.
énergiquement *adv.* (*în mod*) energic. **Protester énergiquement** a protesta în mod energic.
enfance *f.* copilărie. **Œuvres pour l'enfance abandonnée** acţiuni (*caritabile*) pentru copiii abandonaţi. **Le fonds d'aide à l'enfance abandonnée** fondul de ajutor pentru copiii abandonaţi.
enfant *s.* copil. **Enfant adoptif, adulterin, incestueux, légitime, naturel** copil adoptiv, adulterin, provenit din incest, legitim, natural. **Enfant recueilli** copil luat în îngrijire. **Enfant à charge** copil în întreţinere. **Substitution d'enfant / de part** substituţie de copil. **Suppression de d'enfant / de part** eliminare de copil / de part (*a dovezilor care atestă existenţa acestuia în actele de stare civilă*).
enfer *m.* infern, iad. (*Termen folosit în Franţa pentru situaţia cînd băncile, după ce au folosit în totalitate plafonul de rescontare fixat de Banca Franţei, apelează la un procent majorat – infern – pentru un volum de efecte de maximum 10% peste plafon*)
enfermer *vt.* a închide. **Faire enfermer** a trimite la închisoare.
engagement *m.* angajare / înrolare, angajament. Gajare. **Engagement formel, moral** angajament formal, moral. **Engagement d'honneur** angajament de onoare. **Engagement à l'essai** angajare de probă. **Engagement de change** angajament de schimb valutar (*repatriere a produsului exportului*). **Engagement de dépenses** angajare de cheltuieli. **Prime d'engagement** primă de angajare. **Engagement par devancement d'appel, volontaire** înrolare prin devansarea datei de recrutare, voluntară. **Engagement par volonté unilatérale** angajament prin voinţă unilaterală. **Manquer, respecter à ses engagements** a nu îşi respecta, a-şi respecta angajamentele.
engager *vt., vr.* a (se) angaja, a (se) introduce. A da / a pune în gaj. **Engager des capitaux dans une affaire** a angaja capitaluri într-o afacere.
engrais *m.* îngrăşământ. **Engrais végétaux, verts** îngrăşăminte vegetale, ecologice. **Engrais chimiques (minéraux), organiques** îngrăşăminte chimice (minerale), organice.
enlèvement *m.* răpire, furt. Ridicare. **Enlèvement d'enfant** răpire de copil. **Enlèvement d'ordures ménagères** ridicarea gunoaielor menajere. **Enlèvement de mineur** răpire de minor. **Enlèvement de pièces** furt de documente (*oficiale*).
enlever *vt.* a răpi, a ridica, a fura.
ennemi, e *s.* duşman, inamic. **Les ennemis du régime** duşmanii regimului. **L'armée ennemie** armata inamică.
énoncé *m.* enunţ. **L'énoncé d'une loi** enunţul / textul unei legi.
énonciation *f.* enunţare, menţionare. **Enonciation d'une clause dans un acte** menţionarea unei clauze într-un act.
énormité *f.* (*arh.*) crimă monstruoasă. Enormitate.
enquête *f.* anchetă. **Enquête administrative** anchetă administrativă. **Enquête ordinaire** anchetă obişnuită (*în care martorii sînt interogaţi în prezenţa părţilor*). **Enquête parlementaire** anchetă parlamentară. **Enquête prélimi-**

naire anchetă preliminară. **Enquête préparatoire** anchetă pregătitoare. **Enquête qualitative, quantitative** anchetă calitativă, cantitativă. **Enquête sommaire** anchetă sumară. **Enquête sociale** anchetă socială. **Enquête sociologique** anchetă sociologică. **Enquête statistique** anchetă statistică. **Enquête de flagrance** anchetă de flagrant (*delict*). **Enquête de police** anchetă efectuată de poliție. **Enquête de personnalité** anchetă de personalitate (*pentru stabilirea personalității inculpatului*). **Seconde enquête / contre-enquête** a doua anchetă (*de verificare*) / contra-anchetă.

enquêter *vi.* / **s'enquêter de** *vr.* a ancheta / a se informa asupra.

enquêteur, euse *adj., s.* anchetator.

enrégimenter *vt.* a înregimenta.

enregistrable *adj.* înregistrabil.

enregistrement *m.* înregistrare, registratură. **Enregistrement des traités** înregistrarea tratatelor (*la arhivele Secretariatului ONU*). **Droits d'enregistrement** taxă de înregistrare. **Administration de l'Enregistrement / l'Enregistrement** Registratura. **Receveur de l'enregistrement** funcționar care lucrează la registratură.

enregistrer *vt.* a înregistra, a înscrie, a nota. **Enregistrer une commande** a înregistra o comandă.

enregistreur, euse *adj., s.* funcționar. Mecanism care înregistrează. **Enregistreur de vol** înregistrator de zbor (*cutia neagră a aparatului de zbor*). **Enregistreur de temps** pontator (*aparatul cu care se pontează timpul de lucru într-o întreprindere*).

enrichissement *m.* îmbogățire. **Enrichissement des tâches** înmulțirea sarcinilor (*cu suprimarea lucrului la bandă rulantă*). **Enrichissement sans cause** îmbogățire fără (*justă*) cauză (*în detrimentul altei persoane*) / fără temei legal. **Théorie de l'enrichissement sans cause** teoria îmbogățirii fără (*justă*) cauză.

enrôlement *m.* înrolare. Înscriere / punere pe rol. **Enrôlement d'un marin** înrolarea / angajarea unui marinar.

enseignant, e *adj., s.* învățător. **Le corps enseignant / les enseignants** corpul didactic / cadrele didactice.

enseigne *f.* firmă. **Enseigne d'un cinéma, d'un magasin, d'une pharmacie** firma unui cinematograf, unui magazin, unei farmacii. (*Arh.*) port-drapel.

enseignement *m.* învățătură. Actul de transmitere a cunoștințelor. Învățământ (*forma de organizare a transmiterii cunoștințelor*). **Enseignement collectif, public** învățământ colectiv, public. **Enseignement général (*primaire, secondaire, supérieur*)** învățământ general (*primar, secundar, superior*). **Enseignement technique** *sau* **professionnel** învățământ tehnic *sau* profesional. **Enseignement pour adultes (*formation permanente, récyclage*)** învățământ pentru adulți (*formarea continuă, reciclare*). **Etablissements d'enseignement** așezăminte / unități școlare. **Unités d'enseignement et de recherche** unități / centre de învățare și de cercetare.

enseigner *vt.* a învăța (*pe cineva*), a preda cunoștințe.

entacher *vt.* a păta, a atinge, a strica. **Acte entaché de nullité** act atins de nulitate.

entamer *vt.* a începe, a porni. **Entamer une affaire** a porni o afacere. **Entamer des négociations** a porni negocieri. **Entamer des poursuites** a începe acțiuni de urmărire / a porni un proces.

entente *f.* înțelegere, acord, alianță. **Entente directe, illégale, préalable, secrète, tacite** înțelegere directă, ilegală, prealabilă, secretă, tacită. **Entente interrégionale** înțelegere interregională. **Entente sur les prix** înțelegere asupra prețurilor. **Entente Cordiale** Înțelegerea Cordială (*Franța și Anglia - 1904*). **Triple Entente / l'Entente** Tripla Alianță / Alianța (*Franța, Rusia, Anglia - împotriva Germaniei, 1914*). **Politique d'entente** politică de înțelegere.

entiercement *m.* alegerea unui terț pentru păstrarea unui bun în siguranță.

entièreté *f.* întreg, totalitate. **Entièreté d'une somme** totalitatea / întreaga sumă.

entraide *f.* întrajutorare. **L'entraide sociale** întrajutorarea socială. **Comité d'entraide** comitet de întrajutorare.

entraider (s') *vr.* a se ajuta reciproc.

entrave *f.* piedică. **Les entraves d'un prisonnier** piedicile / lanțurile prizonierului.

entraver *vt.* a împiedica, a obstrucționa.

entrée *f.* intrare, input. **Entrée-Sortie** intrare-ieșire (*sinonim: **Input-Output:** Intrant-Sortant*). **Entrée de marchandises** intrare de mărfuri. **Entrée de valeurs dans une entreprise** intrare de valori într-o întreprindere. **Entrée en charge** intrare în atribuții / ocuparea postului. **Entrée en fonction** intrare în funcție. **Entrée en vigueur** intrare în vigoare. **Taxe à l'entrée** taxă la intrare (*pe mărfurile intrate în țară*). **Payer le droit d'entrée** a plăti taxa de intrare (*de vamă, de protecție*). **Visa à plusieurs entrées** viză cu mai multe intrări. **Tableau entrées-sorties** tabloul (*de*) intrări-ieșiri.

entreposage *m.* antrepozitare / depozitare. **Frais d'entreposage** cheltuieli de antrepozitare.

entreposer *vt.* a depozita. **Entreposer des marchandises en attendant la vente, le paiement des droits de douane** a depozita mărfuri așteptînd / în așteptarea vinderii, plătirii taxelor vamale.

entreposeur *m.* proprietar de depozit, persoană care are în grijă mărfuri.

entredépositaire *adj., s.* depozitar (*persoană, comerciant care ține mărfuri în antrepozit*).

entrepôt *m.* antrepozit / depozit. Regim special în virtutea căruia mărfurile străine ce urmează a fi reexpediate sînt scutite de impozit. **Entrepôt réel** antrepozit real (*antrepozit ce aparține Administrației vămilor*). **Entrepôt fictif** antrepozit fictiv (*antrepozit aparținînd anumitor comercianți și supravegheat contra unei cauțiuni*). **Entrepôt de douane** antrepozit / depozit de vamă. **Récépissé d'entrepôt** recipisă / bon de depozit.

entrepreneur, euse *s.* antreprenor, întreprinzător. **Entrepreneur de construction, de manutention, de menuiserie, de peinture, de plomberie, de transport** antreprenor în domeniul construcțiilor, manutenției / manevrării (*de mărfuri*), tîmplăriei, zugrăvitului, instalațiilor sanitare, transportului. **Petit entrepreneur** mic întreprinzător.

entrepreneuriat *m.* antreprenoriat.

entreprise *f.* întreprindere, acțiune, afacere. **Entreprise agricole, commerciale, industrielle, financière, non financière** întreprindere agricolă, comercială, industrială, financiară, nefinanciară. **Entreprise conjointe / coentreprise** (*joint venture*) întreprindere alipită / coîntreprindere. **Entreprise familiale** întreprindere familială. **Entreprise individuelle** întreprindere individuală. **Entreprise intermédiaire** întreprindere intermediară. **Entreprise mixte** întreprindere mixtă. **Entreprise nationalisée** întreprindere naționalizată. **Entreprise non-profit** întreprindere (*cu caracter*) non-profit (*cu scop nelucrativ*). **Entreprise privée, publique** întreprindere privată / particulară, publică. **Entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée (EURL)** întreprindere cu asociat unic / unipersonală cu responsabilitate limitată. **Entreprise à responsabilité limitée (ERL)** întreprindere cu responsabilitate limitată. **Entreprise à valeur sociale ajoutée** întreprindere cu valoare socială adăugată. **Entreprise d'insertion** întreprindere de inserție (*socială*). **Entreprise d'intérêt public** întreprindere de interes public. **Entreprise de droit civil** întreprindere de drept civil. **Entreprise de droit public** întreprindere de drept public. **Entreprise de production** întreprindere de producție. **Entreprise sous forme de société** întreprindere sub formă de societate. **Petites, moyennes entreprises** întreprinderi mici, mijlocii. **Capital, matériel d'une entreprise** capitalul, baza materială a unei întreprinderi. **Plan d'entreprise** plan de întreprindere / de activitate. **Mettre à l'entreprise** a pune în antreprisă. **Donner, prendre à l'entreprise** a da, a lua în antrepriză. **Entreprise agricole* à responsabilité limitée (EARL). Contrat* d'entreprise.**

entrer *vi.* a intra. **Entrer au service de qqn** a intra în serviciul cuiva. **Entrer en exercice, en vigueur** a intra în exercițiu, în vigoare. **Entrer en politique** a intra în politică. **Entrer en possession** a intra în posesia (*unui lucru*). **Faire entrer en compte** a băga / a cere să se introducă în cont. **Défense d'entrer** intrare(a) oprită. **Marchandises qui entrent dans un pays en fraude, en contrebande** mărfuri care intră prin fraudă / fraudulos într-o țară, prin contrabandă.

entretien *m.* întreținere, discuție, dialog. **Entretien secret** întîlnire / discuție secretă. **Entretien des ponts, des routes** întreținerea podurilor, drumurilor. **Frais, dépenses d'entretien** cheltuieli de întreținere. **Avoir un entretien avec qqn** a avea o discuție / o întîlnire cu cineva.

entrevue *f.* întrevedere, discuție. **Entrevue secrète** întrevedere secretă. **Entrevue d'hommes d'Etat** întrevedere de oameni de stat. **Avoir une entrevue avec qqn** a avea o întrevedere cu cineva.

entropie *f.* entropie. **Entropie économique** entropie economică.

énumératif, ive *adj.* enumerativ. **Bordereau énumératif** borderou enumerativ / opis.

énumérer *vt.* a enumera. **Enumérer les articles d'un compte** a enumera articolele unui cont.

enveloppe *f.* plic. Suma acordată. Bugetul unei instituții. **L'enveloppe budgétaire** suma bugetară alocată unui domeniu. **L'enveloppe de la Recherche** bugetul Cercetării. **Recevoir une enveloppe** a primi un plic / foloase necuvenite.

envergure *f.* anvergură. **Economie d'envergure** economie de anvergură.

environnement *m.* mediu. Mediu înconjurător. **Environnement économique, juridique, politique, social** mediu economic, juridic, politic, social.

envoi *m.* trimitere, expediere. **Envoi de marchandises** expediere de mărfuri. **Envoi franco de port, contre remboursement** trimitere franco, cu plata ramburs. **Envoi en possession** trimitere în posesie.

envoyer *vt.* a trimite, a expedia.

épandage *m.* răspîndire, împrăștiere (*a îngrășămintelor*). **Champ d'épandage** teren pentru deversarea dejecțiilor.

éparchie *f.* eparhie.

épargne *f.* economisire, economie / economii. **Epargne brute, nette** economie brută, netă. **Epargne contractuelle** economisire pe bază de contract (*plan de economisire în vederea construirii de locuințe pentru populație*). **Epargne créatrice / épargne affectée à l'investissement / active** economie / economisire creatoare (*care produce*) / economii afectate investiției / active. **Epargne individuelle, collective** (***globale, nationale***) economisire individuală, colectivă (*globală, națională*). **Epargne intérieure / interne, externe** economi(sir)e internă, externă. **Epargne forcée** economisire forțată / silită. **Epargne libre / intentionnelle** economisire liberă / intențională. **Epargne liquide** economie în numerar. **Epargne-logement** economisire făcută în vederea construirii de locuințe (*la care, după un timp, depunătorul obține o primă cît și un procent privilegiat*). **Epargne monétaire** economie monetară. **Epargne privée** economisire particulară. **Epargne publique / fiscale** economie publică / fiscală. **Epargne oisive, passive** economii lente, pasive. **Epargne publique / fiscale** economie publică / fiscală. **Epargne réelle** economisire reală. **Epargne-réserve / thésaurisation / stérile / inactive / épargne-prévoyance** economii de rezervă / tezaurizare / sterile / inactive / economii de prevedere. **Economie sociétaire** economie societară. **Epargne spontanée** economisire spontană. **Epargne en travail** economisire în muncă. **Caisse d'épargne** casă de economii. **Compte d'épargne** cont de economii. **Livret de caisse d'épargne** libret de casă de economii. **Placer ses épargnes** a-și plasa economiile. **Emprunt faisant appel à l'épargne du pays** împrumut făcînd apel la economiile (cetățenilor) țării. **Plan d'épargne d'entreprise** plan de economii al întreprinderii (*salariații au posibilitatea să participe alături de întreprindere la constituirea unui portofoliu de valori mobiliare*). **Rembourser une dette par l'epargne** a restitui o datorie prin economisire / făcînd economii..

épargner *vt.* a economisi, a strînge, a da, a afecta. **Epargner une somme d'argent** a strînge o sumă de bani.

éparque *m.* eparh.

épave *f.* epavă. Bun mobiliar abandonat de un proprietar al cărui domiciliu nu se cunoaște.

éphore *m.* efor.

épice *f.* mirodenie. Taxă obligatorie pentru fiecare procedură judiciară. (*Arh.*) **Epices des juges** produse pentru judecătorilor (*oferite de către împricinați*). **Commerce des épices** comerț cu mirodenii.

épicerie *f.* băcănie, prăvălie.

épicier, ière *s.* băcan. **Marchand épicier** comerciant de mirodenii. **C'est un épicier** este un om limitat.

épiscopal, e, aux *adj.* episcopal. **Palais épiscopal** palatul episcopal. **L'Eglise épiscopale** biserica episcopală (*anglicană*). **Les épiscopaux** membrii bisericii episcopale.

épiscopat *m.* episcopat (*demnitatea, perioada*).

épistémologie *f.* epistemologie. **Epistémologie économique** epistemologie economică.

épitoge *f.* epitogă (*bandă de stofă, ornată cu una, două sau trei dungi de hermină (la profesori, în funcție de grad), fixată la umărul stîng al robei*). **Epitoge d'avocat, de magistrat** epitogă de avocat, de magistrat.

éponge *f.* burete.

éponger *vt., vr.* a (se) șterge. **Eponger les liquidités** a șterge lichiditățile (*politică monetară antiinflaționistă destinată să reducă masa monetară*).

éponyme *adj., s.* eponim.

éponymie *f.* eponimie (*funcție, durata acestei investiri*). Lista magistraților eponimi.

épouse *f.* soție. (*vezi: époux*)

épouser *vt.* a lua de soț / soție. A se căsători.

époux *m.* soț. **Epoux adultère, infidèle** soț adulter, infidel / necredincios. **Epoux communs** soți comuni (*căsătoriți sub regimul comunității bunurilor*). **Prendre pour époux, pour épouse** a lua de soț, de soție. **Les époux se doivent fidélité, secours et assistance** soții își datorează fidelitate, ajutor și grijă unul față de altul. **Communauté* entre époux.**

épreuve *f.* încercare. (*Ist.*) **Epreuves judiciaires** probe / încercări judiciare (*încercări la care erau supuși adversarii făcînd apel la dreptatea divină*). **Epreuves d'initiation** probe de inițiere / inițiatice (*în cadrul unor societăți secrete, ordine, confrerii*).

épuisement *m.* epuizare. **Epuisement des recours internes** epuizarea recursurilor interne.

épuration *f.* epurare, asanare, excludere. **Epuration des mœurs** asanarea moravurilor.

épurer *vt.* a epura, a asana, a exclude. **Epurer une assemblée** a curăța o adunare (*de persoane indezirabile*).

équarrissage / équarrissement *m.* ecarisaj.

équarrisseur *m.* persoană care se ocupă cu uciderea animalelor improprii consumului alimentar / hingher.

équation *f.* ecuație. **Equation des échanges** ecuația schimburilor (*comerciale*). **Equation hédoniste** ecuație hedonistă.

équilibre *m.* echilibru. **Equilibre budgétaire, commercial, économique, financier, monétaire** echilibru bugetar, comercial, economic, financiar, monetar. **Equilibre concurrentiel** echilibru concurențial. **Equilibre économique général** echilibru economic general. **Equilibre financier de l'entreprise** echilibrul financiar al întreprinderii. **Equilibre écologique** echilibru ecologic. **Equilibre externe, interne** echilibru extern, intern. **Equilibre extérieur** echilibru exterior. **Equilibre général, global, partiel** echilibru general, global, parțial. **Equilibre intertemporel** echilibru intertemporal / îndepărtat. **Equilibre réel** echilibru real. **Equilibre temporaire** echilibru temporar. **Equilibre à prix fixes** echilibru la prețuri fixe. **Equilibre de marché** echilibru de piață. **Equilibre de sous-emploi** echilibru de subutilizare a forței de muncă. **Equilibre de la balance commerciale, de la balance de paiements** echilibrul balanței comerciale, balanței de plăți (*externe*). **Equilibre du consommateur, du producteur** echilibrul consumatorului, producătorului. **Equilibre du marché financier** echilibrul pieței financiare. **Equilibre en économie ouverte** echilibru în economia deschisă. **Equilibre en monopole** echilibru în (*situația de*) monopol. **Equilibre entre la production et la consommation** echilibru între producție și consum. **Equilibre des ressources humaines** echilibrul resurselor umane. **Equilibre des changes** echilibrul schimburilor (*valutare*). **Equilibre avec rationnement** echilibru cu raționalizare. **Equilibre / balance des forces** echilibru / balanța forțelor. **Théorie de l'équilibre monétaire** teoria echilibrului monetar.

équilibré, e *adj.* echilibrat. **Budget* équilibré.**

équilibrer *vt.* a echilibra. **Equilibrer le budget*.**

équipage *m.* echipaj. **Rôle d'équipage** registrul personalului navigant de la bordul unei nave. **Train des équipages** personalul militar care se ocupă de întreținerea trupelor aflate în marș.

équipement *m.* echipament, dotare, înzestrare, utilare. **Equipement collectif** dotări colective (*clădiri și instalații necesare unei colectivități*). **Equipement industriel** echipament industrial. **Equipements sociaux** dotări sociale. **Equipement d'un local, d'une usine** utilarea unui local, unei uzine. **Equipement d'une région** dotări(le) materiale ale unei regiuni. **Equipement de survie** echipament de supraviețuire. **Plan d'équipement national** plan național de înzestrare.

équiper *vt.* a echipa, a dota, a înzestra, a utila. **Equiper une armée** a înzestra o armată. **Equiper un atelier** a utila un atelier. **Equiper des troupes** a trupe(le). **Equiper une région d'un réseau routier, électrique** a înzestra o regiune cu o rețea de drumuri, cu o rețea electrică. **Equiper économiquement, industriellement un pays** a dota din punct de vedere economic, industrial o țară / un ținut.

équitable *adj.* echitabil.

équitablement *adv.* în mod echitabil. **Juger équitablement des torts de chacun** a judeca în mod echitabil vinovăția fiecăruia.

équité *f.* echitate. **Equité d'une loi, d'un partage** echitatea unei legi, unui partaj.

équivalence *f.* echivalență. **Equivalence des fortunes** echivalența bogățiilor / averilor. **Relation d'équivalence** relație de echivalență. **Taux d'équivalence** rată de echivalență.

équivalent *m.* echivalent. **Equivalent certain** echivalent cert. **Equivalent général** echivalent general.

éradication *f.* eradicare.

éradiquer *vt.* a eradica. **Eradiquer la pauvreté dans un pays** a eradica sărăcia într-o țară / într-un ținut.

ergonome / ergonomiste *s.* ergonom.

ergonomie *f.* ergonomie.

ergonomique *adj.* ergonomic.
ériger (s') *vt., vr.* a (se) ridica, înălța, a crea, a institui, a fonda. **Ériger une commission** a institui o comisie. **Ériger une statue** a ridica o statuie. **Ériger une société** a fonda o societate. **Ériger un tribunal** a institui un tribunal.
éroder *vt.* a eroda.
érosion *f.* eroziune. (*Fig.*) **Erosion monétaire** eroziune monetară.
errant, e *adj.* rătăcitor. **Capitaux* errants.**
erratum *m.* erată.
erreur *f.* eroare, greșeală. **Erreur aléatoire** eroare aleatoare / întîmplătoare. **Erreur judiciaire** eroare judiciară. **Erreur manifeste** eroare manifestă / evidentă. **Erreur de droit, de fait** eroare de drept, de fapt. **Erreur dans un compte** eroare într-un cont. **Nullité d'un acte juridique entaché d'erreur** nulitate a unui act juridic atins de eroare / greșit. **Sauf erreur ou omission** cu excepția unor erori sau omisiuni (*formulă trecută în josul unui cont curent și care dă clientului dreptul de a verifica*). **Théorie de l'erreur** teoria erorii.
erroné, e *adj.* eronat, greșit. **Conclusions erronées** concluzii greșite.
erronément *adv.* (*în mod*) eronat, greșit. **Juger erronément** a judeca în mod eronat.
escadre *f.* escadră.
escadrille *f.* escadrilă.
escadron *m.* escadron.
escalade *f.* escaladare, cățărare. **Vol à l'escalade / avec escalade** furt prin / cu escaladare.
escalader *vt.* a escalada.
escarcelle *f.* (*arh.*) pungă (*purtată la brîu.*).
escarpe *m.* (*arh.*) ucigaș de profesie.
escalandre *m.* scandal. **Faire un escalandre à qqn** a face scandal cuiva.
esclavage *m.* sclavaj.
esclavager *vt.* a aduce în stare de sclavaj.
esclavagisme *m.* sclavagism.
esclavagiste *adj., s.* sclavagist.
esclave *m.* sclav. **Traiter les citoyens en esclaves** a trata cetățenii ca (*pe*) sclavi.
escomptable *adj.* care poate fi scontat. **Crédit, papier, valeur escomptable** credit, hîrtie / efect, valoare scontabilă.
escompte *m.* scont, scontare. **Accorder, faire un escompte de tant** a acorda, a face o reducere / un rabat de atît... **Présenter une traite à l'escompte** a prezenta o cambie pentru scontare. **Taux d'escompte** rată de scont. **Comptoir national d'escompte** Biroul / Casa Națională de Scont. **Escompte de caisse.***
escompter *vt.* a sconta. **Escompter un billet à ordre** a sconta un bilet la ordin. **Ecompter une lettre de change** a sconta o poliță.
escompteur *m.* persoana care scontează un efect. **Banquier escompteur** bancher care scontează efecte de comerț.
escorte *f.* escortă. **Navire d'escorte** navă de escortă.
escorter *vt.* a escorta. **Escorter un convoi** a escorta un convoi
escorteur *m.* escortor. **Navire escorteur** navă escortoare.

escroc *adj., m.* escroc. **Etre victime d'un escroc** a fi victima unui escroc.
escroquer *vt.* a escroca, a falsifica. **Escroquer une signature à qqn** a falsifica semnătura cuiva.
escroquerie *f.* escocherie. **Escroquerie morale** escrocherie morală.
escoudo *m.* escudo (*unitate monetară portugheză*).
espace *m.* spațiu. **Espace aérien** spațiu aerian. **Espace économique** spațiu economic. **„Espace économique européen"** „Spațiu economic european" (*tratat semnat în 1992*). **Espace extra-atmosphérique** spațiu extraatmosferic. **Espace social européen** spațiu social european (*denumire dată politicii sociale pusă în aplicare de Comunitatea europeană*).
espacement *m.* spațiere, distanțare, eșalonare. **Espacement des paiements** eșalonarea plăților.
espacer *vt.* a distanța, a spația, a eșalona. **Espacer ses paiements** a-și eșalona plățile.
espèce *f.* specie. Speță. Monedă (*piese din metal, bancnote*). Monedă metalică. **Cas d'espèce** caz de speță. **Payer en espèces d'or, d'argent** a plăti în monede de aur, de argint. **Quantité d'espèces monnayées en circulation** cantitate de bani / numerar aflat în circulație.
espérance *f.* speranță. **Espérance mathématique** speranță matematică. **Espérance (moyenne) de vie** speranță (medie) de viață. **Espérance de vie à la naissance** speranță de viață la naștere. **Critère de l'espérance mathématique** criteriul speranței matematice.
espion, ne *s.* spion, agent. **Espion double** agent dublu. **Avion-espion, bateau-espion** avion spion, navă spion.
espionite / espionnite *f.* spionită.
espionnage *m.* spionaj. **Espionnage industriel** spionaj industrial.
esprit *m.* spirit, duh. **Esprit de charité, de justice, de révolte, de sacrifice** spirit de caritate, de dreptate, de revoltă, de sacrificiu. **L'esprit d'une société** spiritul unei societăți. **L'esprit d'une constitution** spiritul unei constituții. **L'esprit et la lettre** spiritul și litera. **Dans un esprit de ...** într-un spirit de... **Avoir l'esprit des affaires, du commerce** a avea spiritul afacerilor, comerțului.
esquire *m.* titlu onorific pentru familiile englezești fără titlu nobiliar.
essai *m.* încercare, probă. **Essai professionnel** probă (*pentru angajare*) profesională. **Faire l'essai d'un produit** a face proba unui produs. **Prendre à l'essai** a lua de / pentru probă. **Mettre à l'essai** a pune la încercare / la probă. **Vente à l'essai** vînzare pe încercate (*obiectul este probat o perioadă de timp*). **Engagement* à l'essai.**
essart *m.* terenul defrișat.
essartage / essartement *m.* defrișare, curățare. Obligație ce revine proprietarilor unui păduri de a curăța marginile drumului care trece prin pădure. Banda respectivă de teren.
essarter *vt.* a defrișa, a curăța.
essayeur, euse *s.* funcționar a cărui sarcină este să încerce aurul și argintul într-o monetărie.
essence *f.* esență, miez. Benzină.

essor *m.* dezvoltare, avînt. **Essor culturel, économique** avînt cultural, economic. **Essor d'une entreprise** avîntul / dezvoltarea unei întreprinderi.
estaminet *m.* cafenea mică.
estampille *f.* ştampilă, mar.ă. **Estampille d'un produit industriel** marca unui produs industrial.
estampiller *vt.* a marca, a însemna, a ştampila. **Estampiller des produits manufacturés** a marca produse manufacturate.
estarie / starie *f.* stalie.
estimateur *m.* estimator.
estimatif, ive *adj.* estimativ. **Devis estimatif** deviz estimativ.
estimation *f.* estimare, evaluare. **Estimation budgétaire, statistique** estimare bugetară, statistică.
estimatoire *adj.* estimatoriu.
estime *f.* stimă, estimare, aproximare. **Navigation à l'estime** navigare prin aproximare. **Evaluer le poids d'un paquet à l'estime** a evalua greutatea unui pachet prin estimare / din ochi.
estimer *vt.* a stima, a estima, a aproxima, a cota. **Estimer le cours d'une marchandise, d'une valeur** a estima cursul unei mărfi, unei valori.
estonien, ne / este *adj., s.* estonian. **Un Estonien** un estonian.
établi, e *adj.* stabilit. **Le gouvernement établi** guvernul stabilit / instaurat. **Les institutions, les lois établies** instituţiile, legile stabilite. **Les coutumes établies** obiceiurile stabilite.
établir *vt.* a stabili, a întemeia / a fonda, a fixa. **Etablir une administration, un gouvernement, un impôt** a stabili o administraţie, un guvern, un impozit. **Etablir un fait** a stabili un fapt / o faptă. **Etablir une usine** a fonda o uzină. **Etablir son domicile** a-şi fixa domiciliul. **Etablir l'innocence d'un accusé** a stabili nevinovăţia unui acuzat. **Etablir l'ordre** a stabili ordinea. **Etablir la paix** a stabili pacea / liniştea.
établissement *m.* stabilire, constituire. Local, aşezămînt, instituţie, unitate. **Etablissement administratif, agricole, commercial, financier, industriel** instituţie / aşezămînt administrativ, agricol, comercial, financiar, industrial. **Etablissement fondé en titre** aşezămînt fondat cu titlu (*cu drept, ca urmare a unei activităţi notabile desfăşurate de-a lungul timpului în domeniul autorizărilor prizelor de apă*). **Etablissement hospitalier** instituţie / aşezămînt spitalicesc / medical. **Etablissement public** instituţie / aşezămînt public. **Etablissement scolaire** instituţie / aşezămînt şcolar. **Etablissement stable** aşezămînt stabil (*expresie desemnînd o unitate de afaceri aparţinînd unui stat dar funcţionînd în alt stat; acesta din urmă percepe impozitul pe profitul realizat*). **L'établissement d'un devis** stabilirea unui deviz. **L'établissement d'un fait** stabilirea unui fapt / unei fapte. **Etablissement d'utilité publique** instituţie / aşezămînt de utilitate publică. **Etablissement de crédit** instituţie de credit. **Etablissement de crédit à attributions spéciales** instituţie de credit cu atribuţii speciale. **L'établissement d'un régime** stabilirea unui regim. **L'établissement d'un tribunal** constituirea unui tribunal. **Fermeture d'établissement** închidere de unitate / de întreprindere.

étal, als *m.* tejghea de măcelar, tarabă.
étalage *m.* galantar. Prezentare, expunere. **Autorisation, droit d'étalage** autorizare / autorizaţie, drept de prezentare / de etalare a mărfii. **Payer l'étalage** a plăti taxa de prezentare / de etalare a mărfii.
étalager *vt.* a pune / a prezenta în vitrină / în galantar.
étalagiste *s.* vitrinier. Persoană specializată în prezentarea / aranjarea mărfurilor. Comerciant stradal / pe drumuri publice, tarabagiu. **Marchand, libraire étalagiste** comerciant, librar care îşi prezintă marfa pe domeniul public.
étalement *m.* etalare, întindere, răspîndire, eşalonare. **Etalement d'une réforme sur plusieurs années** întinderea / extinderea unei reforme pe (*o perioadă de*) mai mulţi ani. **Etalement des paiements** eşalonarea plăţilor.
étaler (s') *vt., vr.* a etala, a răspîndi, a (se) întinde, a prezenta. **Etaler du gravier sur le goudron d'une route** a răspîndi pietriş pe asfaltul unei şosele. **Etaler sa marchandise** a-şi etala marfa.
étalon *m.* etalon. Metal pe care se întemeiază valoarea unei unităţi monetare. **Etalon boîteux** etalon imperfect. **Etalon devises** etalon devize. **Etalon monétaire** etalon monetar. **Etalon or-lingot** etalon aur-lingou. **Etalon or-espèces** etalon aur-bani (*monede, bancnote*). **Etalon de change-or / devises-or** etalon de schimb-aur, devize / valută-aur. **Mètre, balance, kilogramme étalon** metru, balanţă, kilogram etalon. **Système étalon-or** sistem etalon-aur (*bancnote convertibile în monede*).
état *m.* stare, stat. Situaţie. Stat / ştat (*de plată*), borderou, notă. **Etat – agent économique autonome** Statul – agent economic autonom. **Etat bourgeois, capitaliste, démocratique, libéral, prolétarien, socialiste** Stat burghez, capitalist, democratic, liberal, proletar, socialist. **Etat centralisé, décentralisé** Stat centralizat, descentralizat. **Etat civil** stare civilă. **Etat fédéral, fédératif** Stat federal, federativ. **Etat-gendarme** Stat-jandarm. **Etat multinational** stat multinational. **Etat-patron** Stat-patron. **Etat policier** stat poliţienesc. **Etat protecteur** Stat protector. **Etat – agent économique autonome** Stat – agent economic autonom. **Etat stationnaire** stat / stare staţionară. **Etat tampon** Stat tampon. **Etat unitaire** Stat unitar. **Etat d'une affaire, d'une cause** situaţia unei afaceri / a unei cauze (*aflate pe rol*). **Etat d'époux** situaţia / starea de soţ. **Etat de compte, de dettes, de frais** borderoul / registrul de conturi, de datorii, de cheltuieli. **Etat de frais** nota / decontul / situaţia de cheltuieli. **Etat de parent** situaţia / starea de rudă. **Etat de situation** starea situaţiei (*materiale a unei persoane*). **Etat du patrimoine** starea / inventarul patrimoniului. **Etat de sujet français, britannique** starea / situaţia de supus francez, britanic. **Etat de nécessité, de siège, d'urgence** stare de necesitate, de asediu, de urgenţă. **Etat de lieu / des lieux** situaţia de la faţa locului. **Etat des inscriptions** registrul înscrierilor (*unde sînt trecute privilegiile sau ipotecile*). **Etat de personne(s)** ştatul de persoane / situaţia (*socială*) de persoană. **Etats de service d'un militaire** statele de serviciu ale unui militar. **Etats généraux** stările generale (*adunare convocată de rege*). **Etats pontificaux** state pontificale. **Etats provinciaux** stările provinciale (*adunarea celor trei ordine dintr-o provincie*). **Etats Africains et Malgaches Associés (EAMA)** Statele Africane şi Malgaşe

Asociate. **Etat-providence** Stat-providență. **Etat du bien-être** Statul bunăstării. **Etats à capacité internationale normale** State cu capacitate internațională normală / state suverane. **Capitalisme d'Etat** capitalism de stat. **Frontières, territoire d'un Etat** frontierele, teritoriul unui Stat. **Divisions territoriales d'un Etat** diviziunile teritoriale ale unui Stat. **Conflits, relations entre Etats** conflicte, relații între State. **Affaire, cause en état** afacere, cauză pregătită pentru a fi judecată. **Preuves de l'état** acte doveditoare a stării / situației sociale. **Actes d'état civil** acte de stare civilă. **Officier, registre de l'état civil** ofițerul, registrul stării civile. **Les trois états** (***le clergé, la noblesse, les roturiers***) celei trei stări (*clerul, nobilimea, oamenii de rînd*). **Députés du tiers état** deputații stării a treia (*care nu erau nici clerici, nici nobili*). **Les Etats** stările (*adunarea formată din reprezentanții celor trei ordine*). **Défense, Sûreté de l'Etat** Apărarea, Siguranța Statului. **Coup d'Etat** lovitură de stat. **Chef de l'Etat** șeful statului. **Conseil d'Etat** consiliu de Stat. **Homme, ministre, secrétaire d'Etat** om, ministru, secretar de stat. **Crime, secret d'Etat** crimă, secret de Stat. **Former un Etat dans l'Etat** a forma un Stat în Stat. **Budget, dépenses, finances de l'Etat** bugetul, cheltuielile, finanțele statului. **Impôt d'Etat** impozit de Stat. **Biens, domaine de l'Etat** bunurile, domeniul Statului. **Monopole d'Etat** monopol de Stat.

étatique *adj.* statal.

étatisation *f.* etatizare, naționalizare.

étatiser *vt.* a etatiza, a naționaliza. **Etatiser le commerce** a naționaliza comerțul. **Etatiser une entreprise, une usine** a naționaliza o întreprindere, o uzină.

étatisme *m.* etatism.

étatiste *adj., s.* etatist. **Doctrine étatiste** doctrină etatistă.

état-major *m.* stat major. **Etat-major de la Défense nationale** Statul major al Apărării naționale. **Chef d'état-major** șef de Stat major. **L'état-major d'un directeur d'usine, d'une entreprise, d'un ministre, d'un parti, d'un syndicat** statul major al unui director de uzină, al unei întreprinderi, al unui ministru, al unui partid, al unui sindicat.

éteindre *vt.* a stinge, a anula. **Eteindre un droit** a anula un drept. **Eteindre une dette, une obligation** a stinge o datorie, o obligație.

étendard *m.* stindard.

étendue *f.* întindere. **Etendue de la juridiction** întinderea jurisdicției (*zona de competență jurisdicțională*). **Etendue des pouvoirs** întinderea puterilor. **Etendue des droits** întinderea drepturilor (*pe care le are cineva*).

éthiopien, ne *adj., s.* etiopian. **Un Ethiopien** un etiopian.

éthique *adj., s.* etic. **Préceptes, jugements éthiques** precepte, judecăți etice. **Ethique économique** etică economică.

ethnarchie *f.* (*ist.*) etnarhie (*demnitatea, teritoriul*).

ethnarque *m.* (*ist.*) etnarh (*guvernatorul unei provincii din imperiul roman*).

ethnie *f.* etnie.

ethnique *adj., s.* etnic. **Groupe ethnique** grup etnic.

ethnocentrisme *m.* etnocentrism.

ethnocide *m.* etnocid.

étouffé, e *adj.* înăbușit.

étouffement *m.* înăbușire. **Etouffement d'une affaire, d'un complot, d'une révolte, d'un scandale** înăbușirea unei afaceri, unui complot, unei revolte, unui scandal.

étouffer *vt., vi., vr.* a (se) înăbuși, a (se) asfixia. **Etouffer une affaire, un scandale** a înăbuși o afacere, un scandal. **Etouffer l'oposition, l'opinion publique** a înăbuși opoziția, opinia publică.

étranger, ère *adj., s.* străin. **Fait étranger à la cause** fapt(ă) străin(ă) de cauză. **Statut d'étranger** statut de străin.

étranglé, e *adj.* gîtuit, sugrumat, strangulat.

étranglement *m.* gîtuire, sugrumare, strangulare. **Etranglement des libertés** sugrumarea libertăților. **Goulet / Goulot d'étranglement** loc de trecere anevoioasă / gîtuire. **Goulet d'étranglement externe** gîtuire externă (*insuficiență valutară pentru finanțarea importurilor necesare dezvoltării economice*).

étrangler *vt.* a gîtui, a sugruma, a strangula.

être *vi., m.* a fi. Ființă. **Etre humain** ființă umană.

étrusque *adj., s.* etrusc.

étude *f.* studiu, studiere. Birou (*notarial, de avocat*). **Etude d'impact** studiu de impact. **Etude de marché** studiu de piață. **Etude du marché** studierea pieței.

étudiant, e *s.* student.

étudier *vt.* a studia.

eucharistie *f.* euharistie.

eucharistique *adj.* euharistic. **Congrès eucharistique** congres euharistic.

eugénique / eugénisme *adj., f.* eugenetic / eugenism. **La stérilisation eugénique** sterilizarea eugenetică. **Science eugénique** știință eugenetică.

eugéniste *s.* eugenist.

eurafricain, e *adj., s.* eurafrican.

eurasiatique *adj.* eurasiatic.

eurasien, ne *adj., s.* eurasian.

euratom *m.* euratom (*Comunitatea Europeană pentru Energia Atomică*). (*Vezi:* ***communauté.***)

eureka *f.* eureka (*program de cercetare european* pandant la *programul american denumit Războiul stelelor*).

euribor *m.* euribor (*rata dobînzii interbancare aplicată în zona euro*).

euro *m.* euro (*monedă unică europeană*). **Euro-émission** euro-emisiune (*de obligațiuni, în eurodevize sau devize convertibile, pe termen mediu sau lung*).

eurobond *m.* eurobond / euroobligațiune.

eurocrate *m.* eurocrat.

eurocrédit *m.* eurocredit.

eurodevises *f. pl.* eurodevize / eurovalute (*monedă vestică plasată, pe termen lung, într-o altă țară decît cea emitentă*).

eurodollar *m.* eurodolar.

eurodroite *f.* dreapta europeană (*curentele politice favorabile unificării partidelor de extremă dreaptă din Europa*).

eurofranc *m.* eurofranc (*franc francez depus în băncile din exteriorul Franței*).
euromarché *m.* europiață (*piața financiară europeană*).
euromissile *f.* eurorachete (*rachete nucleare americane, cu rază medie de acțiune, staționate în Europa*).
euromonnaie *f.* eurodeviză.
euronotes *f. pl.* eurobilete (*titluri emise pe termen scurt ca mijloace de finanțare pe piețele internaționale*) (Ex.: ***RUF: Revolving Under writing Facility; NIF: Note Issuance Facility; MOFF: Multi Option Financing Facility***).
européanisation *f.* europenizare.
européaniser *vt.* a europeniza.
européanisme / européisme *m.* europenism.
européen, ne *adj., s.* european. **L'idéal européen** idealul european.
eurostratégique *adj.* eurostrategic. **Armes eurostratégiques** arme eurostrategice.
Eurovision *f.* Euroviziune (*Uniunea Europeană de Radiodifuziune și Televiziune*).
euthanasie *f.* eutanasie.
euthanasique *adj.* eutanasic.
eutope *m.* eutop / drum de expansiune. Linie / curbă graduală.
évacuation *f.* evacuare, retragere. **Evacuation d'un pays, d'un territoire** evacuarea unui loc, unui teritoriu.
évacué, e *adj., s.* evacuat. **La population évacuée** populația evacuată.
évacuer *vt.* a evacua, a părăsi. **Evacuer la salle** a evacua sala.
évadé, e *adj., s.* evadat. **Prisonnier évadé** prizonier evadat. **Reprendre, capturer un évadé** a prinde, a captura un evadat.
évader (s') *vr.* a evada.
évaluable *adj.* evaluabil.
évaluation *f.* evaluare, apreciere. **Evaluation comptable** evaluare contabilă. **Evaluation forfaitaire** evaluare forfetară. **Evaluation indiciaire** evaluare indiciară / după indici. **Evaluation subjective / théorique** evaluare subiectivă / teoretică. **Evaluation aux frais réels** evaluare pe baza cheltuielilor reale. **Evaluation de biens** evaluare de bunuri. **Evaluation de la qualité** evaluarea calității. **Evaluation du coût de production** evaluarea costului de producție. **Evaluation du marché** evaluarea pieței. **Evaluation des facteurs de production** evaluarea factorilor de producție. **Evaluation des investissements** evaluarea investițiilor. **Evaluation des postes de travail** evaluarea locurilor / posturilor de muncă. **Evaluation des stocks** evaluarea stocurilor. **Evaluation des emplois***.
évaluer *vt.* a evalua. **Evaluer un bien au-dessus, au-dessous de sa valeur** a supraevalua, a subevalua un bun.
évasion *f.* evaziune, evadare, scurgere. **Evasion fiscale** evaziune fiscală. **L'évasion des capitaux à l'étranger** scurgerea capitalurilor în străinătate. **Tentative d'évasion** tentativă de evadare.
évêché *m.* episcopie. Episcopat.
événement *m.* eveniment. **Evénement aléatoire** eveniment aleatoriu.
éventaire *m.* tarabă. Platou pe care unii vînzători ambulanți își poartă marfa.
éventualité *f.* eventualitate.

éventuel, le *adj.* eventual, posibil. **Succession éventuelle** succesiune eventuală. **Clause, condition éventuelle** clauză, condiție eventuală. **Profits éventuels** profituri eventuale.
éventuellement *adv.* eventual, posibil.
évêque *m.* episcop. **Evêques résidentiels (ordinaires) / diocésains** episcopi rezidențiali (**ordinari**) / diocezieni. **Evêques titulaires** episcopi titulari (*fără jurisdicție episcopală*). **Evêque auxiliaire, coadjuteur, suffragant** episcop auxiliar, ajutător, sufragant. **Consécration, intronisation, investiture, sacre d'un évêque** consacrarea, întronarea, învestirea, hirotonirea unui episcop.
éviction *f.* evicțiune, deposedare, înlăturare. **Eviction scolaire** evicțiune școlară (*interdicție de frecventare a școlii de către un copil avînd o boală contagioasă*). **Eviction du chef d'un parti** înlăturarea șefului unui partid. **Effet d'éviction** efect de evicțiune. **Garantie d'éviction** garanție de evicțiune.
évidence *f.* evidență. **Mettre en évidence** a pune în evidență.
évident, e *adj.* evident. **Preuve, vérité évidente** dovadă evidentă, adevăr evident.
évincer *vt.* a deposeda, a înlătura, a elimina. **Etre évincé d'une liste** a fi înlăturat de pe o listă.
évitement *m.* evitare. **Gare, voie d'évitement** gară, linie moartă / de evitare (*loc de garare a vagoanelor, trenurilor*).
éviter *vt.* a evita. **Eviter une corvée, une obligation** a evita o corvoadă, o obligație.
évocation *f.* evocare. **Droit d'évocation** drept de evocare (*de a trece o cauză de la un tribunal la altul*). Obligația ce revine curții de apel de a statua pe fond, atunci cînd anulează o hotărîre judecătorească de drept comun.
évocatoire *adj.* evocator. **Motifs évocatoires** motive evocatorii.
évolution *f.* evoluție. **Evolution des prix** evoluția prețurilor. **Evolution des exportations, des importations** evoluția exporturilor, importurilor. **Théorie de l'évolution économique** teoria evoluției economice. **Théorie de l'évolution de la balance des paiements** teoria evoluției balanței de plăți (*externe*).
évolutionnisme *m.* evoluționism.
évolutionniste *s.* evoluționist.
évoquer *vt.* a evoca. A prelua o cauză spre examinare.
exacteur *m.* persoană care comite o exacțiune, care extorchează.
exaction *f.* exacțiune, abuz. **Exactions commises par un fonctionnaire** exacțiuni comise de un funcționar. **Accabler* le peuple d'exactions.**
examen *m.* examen, examinare. **Examen légal** examen legal. **Examen prénuptial** examen prenupțial. **Examen probatoire** examen probatoriu. **Examen d'entrée** examen de intrare / de admitere. **Examen de fin d'études** examen de sfîrșit de studii. **Examen de sortie** examen de ieșire / de absolvire. **Examen de personnalité** examen de personalitate (*cu caracter medical, psihologic și social*). **Examen contradictoire de l'ensemble de la situation fiscale personnelle** examen contradictoriu al ansamblului situației fiscale personale.
examinateur, trice *s.* examinator. **Jury formé de plusieurs examinateurs** juriu format din mai mulți examinatori.
examiner *vt.* a examina.
exarchat *m.* exarhat.

exarque *m.* exarh.

excédent *m.* excedent, surplus. **Excédent budgétaire** excedent bugetar. **Excédent brut d'exploitation** excedent brut de / din exploatare. **Excédents commerciaux** excedente comerciale. **Excédent global, migratoire, naturel** excedent global, migrator, natural. **Excédent de réserves** excedent de rezerve. **Excédent des exportations sur les importations** excedentul exporturilor asupra importurilor. **Balance, budget en excédent** balanță, buget în excedent.

excédentaire *adj.* excedentar. **Production excédentaire** producție excedentară.

excellence *f.* excelență. **Son Excellence l'ambassadeur, l'archevêque** Excelența sa ambasadorul, arhiepiscopul.

exception *f.* excepție, exceptare. **Exception dilatoire, péremptoire, préjudicielle** excepție dilatorie, peremptorie, prejudicială. **Exception d'illégalité, d'incompétence, d'irrecevabilité** excepție de nelegalitate, de incompetență, de neprimire / de neadmitere. **Exception de nullité, de prescription** excepție de nulitate, de prescripție. **Tribunal d'exception** tribunal de excepție. **Loi d'exception** lege de excepție.

exceptionnel, le *adj.* excepțional, deosebit. Care iese din normă, ocazional. **Congé exceptionnel** concediu ocazional. **Circonstances exceptionnelles** circumstanțe excepționale.

excès *m.* exces. **Excès de demande** exces de cerere. **Recours pour excès de pouvoir** recurs pe motiv de exces de putere. **Excès de pouvoir** exces / abuz de putere. **Contrevention pour excès de vitesse** contravenție pentru exces de viteză.

exciper *vi.* a invoca. **Exciper de la chose jugée, de la prescription** a invoca / a se baza pe lucrul judecat, prescris. **Exciper d'un acte, d'un contrat** a invoca un act, un contract.

exclu, e *adj.* exclus. **Membres exclus** membri excluși. **Le principe du tiers exclu** principiul terțului exclus.

exclure *vt.* a exclude. **Exclure qqn d'un syndicat** a exclude pe cineva dintr-un sindicat.

exclusif, ive *adj.* exclusiv. **Avoir voix exclusive** a avea drept exclusiv (*în a respinge / a aproba ceva*). **Droits, privilèges exclusifs** drepturi, privilegii exclusive. **Modèle exclusif** model exclusiv (*vîndut doar de o firmă*).

exclusion *f.* excludere. **Exclusion de certains biens d'une succession** excluderea anumitor bunuri dintr-o succesiune. **Prononcer l'exclusion de qqn** a pronunța excluderea cuiva.

exclusive *f.* excludere (*votul, măsura de excludere*). **Prononcer l'exclusive** a pronunța excluderea.

exclusivisme *m.* exclusivism.

exclusivité *f.* exclusivitate. **Acheter, avoir l'exclusivité d'une marque** a cumpăra, a avea exclusivitatea unei mărci / dreptul de exclusivitate asupra unei mărci. **Clause d'exclusivité** clauză de exclusivitate.

excommunication *f.* excomunicare. **Excommunication de droit, de fait** excomunicare de drept, de fapt. **Bulle d'excommunication** bulă de excomunicare.

excommunié *m.* excomunicat.

excommunier *vt.* a excomunica. **Excommunier un hérétique** a excomunica un eretic.

excuse *f.* scuză. Motiv care, în anumite situații determinate de lege, dispensează o persoană de obligația de a fi tutore sau de a participa ca jurat. **Excuses atténuantes, absolutoires** scuze atenuante, absolutorii.

exeat *m. invar.* exeat (*învoire dată unui prelat de a ține slujbe în altă dioceză*).

exécuter *vt.* a executa.

exécuteur, trice *adj., s.* executor. **Exécuteur testamentaire** executor testamentar.

exécutif, ive *adj., m.* executiv. **Pouvoir exécutif** putere executivă. **L'exécutif** executivul. **Séparation du pouvoir législatif, du pouvoir exécutif et du pouvoir judiciaire** separarea puterii legislative de puterea executivă și de puterea judecătorească.

exécution *f.* execuție, executare. Punere în aplicare. **Exécution capitale** execuție capitală. **Exécution forcée, provisoire, sur minute** executare silită, provizorie, rapidă (*doar pe baza prezentării actelor originale*). **Exécution d'office** executare din oficiu. **Exécution d'un condamné** execuția / executarea unui condamnat. **Exécution d'une convention** executarea convenției / unei înțelegeri. **Exécution d'un débiteur** executarea unui debitor. **Exécution d'un jugement** executarea unei hotărîri judecătorești. **Exécution d'une peine** executarea unei pedepse. **Exécution en bourse** executare (*silită*) prin bursă. **Excution en nature** executare în natură. **Actes d'exécution** acte de executare (*care constrîng partea condamnată sau un debitor*). **Modes d'exécution** moduri de execuție / de executare. **Voies d'exécution** căi de executare. **Mettre à exécution** a pune în execuție. **Peleton, piquet, poteau d'exécution** pluton, pichet, stîlp de execuție.

exécutoire *adj.* executoriu. **Force exécutoire d'un acte** forța executorie a unui act. **Formule exécutoire** formulă executorie. **Titre executoire** titlu executoriu.

exemplaire *adj., m.* exemplar. **Châtiment exemplaire** pedeapsă / pedepsire exemplară. **Pluralité d'exemplaires** pluralitate / multiplicitate de exemplare.

exemplairement *adv.* (*în mod*) exemplar. **Accomplir exemplairement son devoir** a-și îndeplini datoria în mod exemplar.

exemplarité *f.* exemplaritate. **Exemplarité d'une peine** exemplaritatea unei pedepse.

exempt, e *adj., s.* exceptat, scutit. **Etre exempt d'impôt** fi scutit de impozit. **Etre exempt du service militaire** a fi scutit de serviciul militar.

exempter *vt.* a excepta, a scuti. **Exempter qqn d'impôt, d'une obligation, du service militaire** a scuti pe cineva de impozit, de o obligație, de serviciul militar.

exemption *f.* exceptare, scutire. Scoatere de sub jurisdicția unui episcop (*răspunzînd direct de Sfîntul Scaun*). **Exemption d'impôt, d'obligations** exceptare / scutire de impozit, de obligații. **Exemption de peine, de service militaire, de taxes** exceptare / scutire de pedeapsă, de serviciu militar, de taxe.

exequatur *m. invar.* exequatur (*o hotărîre dată de un tribunal dintr-o țară are aplicabilitate într-o altă țară*). **Donner l'exequatur** a da / a pronunța exequatur-ul.

exerçant, e *adj.* practicant. **Médecin exerçant** medic practicant.

exercer *vt.* a a exercita, a lucra. **Exercer une inflence** a exercita o influență. **Exercer les fonctions de maire** a exercita atribuțiile de primar. **Ce notaire n'exerce plus** acest notar nu mai lucrează.

exercice *m.* exercițiu, exercițiu financiar. **Exercice financier** exercițiu financiar. **Exercice illégal d'un métier, d'une profession** exercitare ilegală a unei meseriii, a unei profesii. **Exercice d'un droit** exercitarea unui drept. **Agents préposés à l'exercice** agenți însărcinați cu realizarea exercițiului (*financiar*). **Clôture d'un exercice** închiderea unui exercițiu / unui an financiar. **Bilan en fin d'exercice** bilanț la final de exercițiu. **Système de l'exercice** sistemul exercițiului. **Exercice budgétaire***.

exhérédation *f.* dezmoștenire, excludere de la succesiune.

exhéréder *vt.* a dezmoșteni. **Droit d'exhéréder** drept de a dezmoșteni, de a exclude de la o succesiune.

exhibition *f.* exhibare, expunere (*voită*) fără îmbrăcăminte în public. **Exhibition sexuelle** exhibare sexuală / expunere (*voită*) a organelor sexuale.

exigence *f.* exigență, pretenție. **Exigence pour la qualité** exigență privind calitatea.

exiger *vt.* a cere, a pretinde. **Diplômes exigés pour être admis à un emploi** diplomele cerute (*ca fiind absolut necesare*) pentru a fi admis într-un serviciu.

exigibilité *f.* exigibilitate. **Exigibilité d'une dette** exigibilitatea unei datorii.

exigible *adj.* exigibil. **Dette exigible** datorie exigibilă.

exil *m.* exil. **Condamner qqn à l'exil** a condamna pe cineva la exil. **Lieu, terre d'exil** loc, ținut de exil.

existant, e *adj., m.* existent, totalul, cantitatea de bunuri (*existentă*). **Existant en magasin, en portefeuille** existentul în magazin, în portofoliu.

existence *f.* existență. **Mode d'existence** mod de existență / de viață / de trai.

exode *m.* exod. **Exode des capitaux, des cerveaux** exodul capitalurilor, creierelor / inteligenței. **Exode rural** exod rural / sătesc.

exogène *adj.* exogen. **Variable exogène** variabilă exogenă.

exonération *f.* exonerare. **Exonération fiscale** exonerare fiscală. **Exonération de la responsabilité** exonerarea răspunderii. **Exonération de la responsabilité contractuelle** exonerarea de răspundere contractuală.

exonérer *vt.* a exonera, a descărca. **Marchandises exonérées** mărfuri scutite (*de taxe vamale*).

exotique *adj.* exotic. **Bien exotic** bun, produs exotic / fabricat în străinătate.

expansibilité *f.* expansibilitate. **Coefficient* d'expansibilité.**

expansion *f.* expansiune. **Expansion coloniale, économique, territoriale** expansiune colonială, economică, teritorială. **Expansion horizontale** expansiune orizontală. **Expansion nationale** expansiune națională. **Expansion d'une doctrine économique** expansiunea unei doctrine economice. **Sentier d'expansion** cale / curbă de expansiune.

expansionnisme *adj., m.* expansionism.

expansionniste *adj., s.* expansionist. **Politique expansioniste** politică expansionistă.

expatriation *f.* expatriere.

expatrié, e *adj., s.* expatriat.

expatrier *vt.* a expatria. **Expatrier des capitaux** a expatria capitaluri.

expédier *vt.* a expedia, a elibera. **Expédier des marchandises** a expedia mărfuri. **Bon à expédier** bun de / pentru expediere.

expéditeur, trice *s.* expeditor. **Compagnie, gare, société expéditrice** companie, gară, societate expeditoare.

expéditif, ive *adj.* expeditiv. **Procédure expéditive** procedură expeditivă / rapidă.

expédition *f.* expediere, expediție, descindere. Copie a unui act autentic. **Expédition punitive** expediție punitivă / de pedepsire. **Expédition de jugement** expedierea copiei hotărîrii judecătorești eliberată de grefier și însoțită de formula executorie. **Expédition de police** expediție / descindere a poliției. **Bordereau* / feuille* d'expédition.**

expéditionnaire *adj., s.* expeditor, copist de acte. Expediționar. **Expéditionnaire au greffe** funcționar însărcinat cu copierea și expedierea actelor aflate la grefa tribunalului. **Commis expéditionnaire** comis expeditor (*funcționar însărcinat cu expedierea*). **Armée, corps expéditionnaire** aramtă, corp expediționar.

expérience *f.* experiență. **Expérience de vie** experiență de viață.

expérimentation *f.* experimentare, experiment. **Expérimentation économique** experimentare economică. **Expérimentation sur la personne humaine** experimentare pe ființa umană.

expert, e *adj., s.* expert. **Expert assermenté près les tribunaux** expert atestat (*cu jurămîntul depus*) pe lîngă tribunale. **Expert-comptable** expert contabil. **Expert de gestion** expert de gestiune. **Expert en assurances, en tableaux** expert în probleme de asigurări, în tablouri / în pictură. **Consulter un expert** a consulta un expert.

expertise *f.* expertiză. **Expertise médico-légale** expertiză medico-legală. **Contre-expertise** contraexpertiză. **Jugement ordonnant l'expertise** hotărîre judecătorească ordonînd expertiza.

expertiser *vt.* a expertiza. **Expertiser les dégâts** a expertiza daunele. **Faire expertiser un tableau** a cere să se expertizeze un tablou.

expiable *adj.* care se poate ispăși.

expier *vi.* a expia, a ispăși.

expirant, e *adj.* expirant. **Pouvoir expirant** putere care expiră / în final de mandat.

expiration *f.* expirare. **L'expiration d'un bail** expirarea unui contract (*de arendă, de închiriere*). **Mandat qui vient à expiration** mandat care ajunge la expirare / care expiră.

expirer *vt., vi.* a expira. **Bail, passeport qui expire** contract, pașaport care expiră.

explicable *adj.* explicabil. **Erreur explicable** greșeală explicabilă.

explicatif, ive *adj.* explicativ. **Note explicative** notă explicativă.

explication *f.* explicație. **Demander des explications** a cere explicații.

explicitation *f.* explicitare.

explicite *adj.* explicit. **Clause, condition explicite** clauză, condiție explicită.

explicitement *adv.* (*în mod*) explicit. **Demande formulée explicitement** cerere formulată în mod explicit.

expliciter *vt.* a explicita.
expliquer *vt.* a explica.
exploit *m.* faptă deosebită. Somaţie. **Exploit d'huissier (de justice)** somaţie / citaţie / notificare făcută prin portărel.
exploitable *adj.* exploatabil. **Domaine exploitable** domeniu ce poate fi exploatat.
exploitant, e *adj., s.* exploatant, exploatator. Care poate fi exploatat. **L'exploitant d'un domaine agricole** persoană (*fizică* sau *juridică*) ce exploatează un domeniu agricol. **Huissier exploitant** portărel care împarte somaţii, citaţii, notificări etc. **Société exploitante** societate exploatantă / exploatatoare.
exploitation *f.* exploatare, exploataţie. **Exploitation agricole, commerciale, industrielle, minière, rurale** exploataţie agricolă, comercială, industrială, minieră, rurală. **Exploitation publique** exploataţie publică (*întreprinderile publice*). **Exploitation d'un domaine, d'une ligne (*aérienne, ferroviaire, maritime*)** exploatarea unui domeniu, unei linii (*aeriene, feroviare, maritime*). **Exploitation de l'homme par l'homme** exploatarea omului de către om. **L'exploitation capitaliste** exploatarea capitalistă. **Compte d'exploitation** cont de exploatare. **Service d'exploitation** serviciu de exploatare.
exploité, e *adj., s.* exploatat. **Mine, terre exploitée** mină, pământ exploatat. **Les exploiteurs et les exploités** exploatatorii şi exploataţii.
exploiter *vt., vi.* a exploata. A aduce la cunoştinţă, a notifica. **Exploiter une mine** a exploata o mină. **Exploiter un brevet, une licence** a exploata un brevet, o licenţă. **Exploiter un client** a exploata un client.
exploiteur, euse *s.* exploatator.
exponentiel, le *adj.* exponenţial. **Croissance, variation exponentielle** creştere, variaţie exponenţială.
exportable *adj.* exportabil.
exportateur, trice *adj., s.* exportator. **Exportateur de céréales, de produits finis** exportator de cereale, de produse finite.
exportation *f.* export, exportare. **Exportations industrielles** exporturi industriale. **Exportations irrégulières** exportări neregulate. **Exportations visibles, invisibles** exporturi vizibile, invisibile. **Exportation temporaire** export temporar. **Exportation de capitaux** export de capital(uri). **Exportation de matières premières, de produits primaires** export de materii prime, de produse primare. **Commissionnaire à l'exportation** comisionar la export (*tranzitar*). **Licence d'exportation** licenţă de export. **Politique d'exportation du chômage** politică de exportare a şomajului.
exporter *vt.* a exporta.
exposant, e *s.* expozant. Persoana care îşi expune pretenţiile într-o cerere.
exposé *m.* expunere / expozeu. Expus. **Exposé oral, écrit** expunere / expozeu oral, scris. **Exposé des faits, des motifs** expunerea faptelor, motivelor. **Secteur exposé** sector expus (*concurenţei*).
exposer *vt.* a expune. **Marchandises exposées en devanture** mărfuri expuse în vitrină.
exposition *f.* expoziţie. Expunere. Abandonare. **Exposition agricole, industrielle** expoziţie agricolă, industrială. **Exposition temporaire** expoziţie temporară.

Exposition d'un criminel expunerea unui criminal (*la stîlpul infamiei*). **Exposition d'un enfant nouveau-né** abandonarea unui nou născut. **Les stands d'une exposition** standurile unei expoziţii.
exprès, se *adj.* expres. **Condition expresse d'un contrat** condiţie expresă a unui contract. **Courrier, messager exprès** curier, mesager expres. **Un exprès** o trimitere expresă.
express *adj., s. invar.* expres, rapid. Cafea expres **Train express** tren rapid. **Le métro (réseau) express régional (RER)** metroul (reţeaua de cale ferată) expres regional. **Un express** un rapid (*tren*).
expromission *f.* expromisiune.
expropriant, e / expropriateur, trice *adj., s.* expropriator.
expropriation *f.* expropriere. **Expropriation d'un immeuble, d'une personne** exproprierea unui imobil, unei persoane. **Expropriation pour cause d'utilité publique** expropriere pe motiv de utilitate publică.
exproprié, e *s.* persoana expropriată.
exproprier *vt.* a expropria. **Exproprier un débiteur** a expropria un debitor.
expulsé, e *adj., s.* expulzat. **Etranger expulsé** străin expulzat.
expulser *vt.* a expulza, a evacua. **Faire expulser les manifestants** a dispune expulzarea manifestanţilor.
expulsion *f.* expulzare. **Expulsion d'un étranger, d'un locataire, d'un membre indiscipliné** expulzarea unui străin, unui locatar, unui membru indisciplinat.
extensif, ive *adj.* extensiv. **Mode, système productif extensif** mod, sistem productiv extensiv.
extension *f.* extensie, extindere. **Extension d'une épidémie, d'un sinistre** extinderea unei epidemii, unui sinistru / unei catastrofe. **Extension donnée à une clause de contrat, à une loi** extensia dată unei clauze de contract / contractuale, unei legi. **Extension d'une convention collective** extensia unei convenţii colective.
extérieur, e *adj.* exterior. Extern. **Boulevards extérieurs** bulevarde exterioare / de centură. **Ministre des Affaires extérieures** ministrul Afacerilor Externe. **Politique extérieure** politică externă. **Impôts calculés sur les signes extérieurs de richesse** impozite calculate pe baza semnelor exterioare de bogăţie.
exterminateur, trice *adj., s.* exterminator.
extermination *f.* exterminare. **Camp, guerre d'extermination** lagăr, război de exterminare.
exterminer *vt.* a extermina.
externalité *f.* externalitate. **Externalité d'offre** externalitate de ofertă. **Externalité de demande** externalitate de cerere. **Externalités positives, négatives** externalităţi pozitive, negative. **Externalités de consommation, de production** externalităţi de consum, de producţie.
externat *m.* externat (*şcoală care are numai elevi externi; condiţie spitalicească*).
externe *adj., s.* extern. **Externe surveillé** extern supravegheat (*elev care rămîne să-şi pregătească lecţiile, sub supraveghere, la şcoală*).
exterritorialité *f.* exteritorialitate. **Prérogatives d'exterritorialité** prerogative de exteritorialitate.

extinction *f.* stingere, anulare, încetare. **Extinction d'une dette, d'un droit, d'un privilège, d'une obligation** stingerea unei datorii, unui drept, unui privilegiu, unei obligații. **Extinction de l'instance** stingere de instanță (*încetarea activității unei instanțe, după pronunțarea sentinței*).

extorquer *vt.* a estorca. **Extorquer à qqn un consentement, une signature** a extorca de la cineva un consimțământ, o semnătură.

extorqueur, euse *s.* persoană care extorchează.

extorsion *f.* extorcare. **Extorsion de fonds sous menace** extorcare de fonduri sub amenințare. **Extorcation d'une signature sous menace** extorcarea unei semnături sub amenințare.

extraction *f.* extracție. **Extraction de sable dans une carrière** extracție de nisip dintr-o carieră. **Extraction de la houille** extracția huilei.

extrader *vt.* a extrăda. **Extrader un assassin** a extrăda un asasin.

extradition *f.* extrădare.

extraire *vt.* a extrage. **Extraire la pierre d'une carrière** a extrage piatra dintr-o carieră.

extrait *m.* extras. Extract. **Extrait mortuaire** extras (*după actul*) de deces. **Extrait de compte** extras de cont. **Extrait de baptême, de naissance** extras (*după actul*) de botez, de naștere. **Extrait de viande** extract de carne (*concentrat solid*). **Extrait du casier judiciaire** extras de cazier judiciar.

extrajudiciaire *adj.* extrajudiciar. **Acte, procédure extrajudiciaire** act, procedură extrajudiciară.

extranéité *f.* extraneitate. **Exception d'extranéité** excepție de extraneitate.

extrant *m.* bunul produs, ieșit din fabrică. **Extrants-intrants** ieșiți – intrați (*cantitatea de bunuri sau servicii obținută prin combinarea factorilor de producție*).

extraordinaire *adj.* extraordinar. **Ambassadeur, assemblée, budget, tribunal extraordinaire** ambasador, adunare, buget, tribunal extraordinar.

extra-parlementaire *adj.* extraparlamentar. **Commission extra-parlementaire** comisie extraparlamentară.

extrapolation *f.* extrapolare.

extra-territorialité *f.* extrateritorialitate.

extraversion *f.* extraversiune.

extraverti, e *adj.* extravertit. **Economie extravertie** economie extravertită.

extrémisme *m.* extremism. **Extrémisme en politique** extremism în politică.

extrémiste *adj., s.* extremist. **Parti d'extrémistes** partid de extremiști.

F

fabianisme *m.* fabianism (*doctrină*).

fabricant, e *s.* fabricant, producător. **Fabricant de papier, de tissus** fabricant de hîrtie, de țesături. **Un gros, un petit fabricant** un mare, un mic fabricant.

fabricateur, trice *s.* fabricator / falsificator. **Fabricateur de fausse monnaie, de faux papiers** falsificator de bani, de documente / de acte.

fabrication *f.* fabricare, fabricație. **Fabrication artisanale, industrielle** fabricare artizanală, industrială. **Fabrication à la machine, à la main** fabricare la mașină, manuală. **Fabrication en grande série** fabricare în serie mare. **Produit de fabrication roumaine** produs de fabricație românească. **Défaut, frais, secret de fabrication** defect, cheltuieli, secret de fabricație.

fabrique *f.* fabrică. **Marque, prix de fabrique** marcă, preț de fabrică. **Le conseil de fabrique / la fabrique** consiliul bisericesc (*format din clerici și laici*) însărcinat cu administrarea fondurilor.

fabriquer *vt.* a fabrica, a falsifica.

face à face / face à face *m. invar.* față-n față / direct. Confruntare. **Un face à face télévisé entre deux candidats** o întîlnire față-n față, televizată, între doi candidați. **Organiser un face à face** a organiza o întîlnire directă / o confruntare.

facial, e, aux, als *adj.* facial, nominal. **Valeur faciale d'un titre** valoare nominală a unui titlu. **Taux facial d'un titre** rata nominală a unui titlu.

facilité *f.* facilitate. **Facilités de paiement / pour le paiement** facilități de plată, pentru plată. **Facilité de caisse** facilitate (*de scurtă durată – sub o lună*) de casă / de plată (*consimțită de o bancă pentru un client*). **Facilités de crédit du FMI** facilități de credit acordate de FMI. **Facilités élargies** facilități lărgite / sporite. **Facilités pour la transformation systémique** facilități pentru transformarea sistemică.

faciliter *vt.* a facilita, a ușura. **Faciliter une entrevue** a facilita o întrevedere.

façon *f.* fel, mod. Confecționare / manoperă, comandă. **Payer la façon d'un habit** a plăti confecționarea / comanda unui costum de haine. **Prendre un travail à façon** a lua de lucru pe bază de comandă / plătit la bucată. **Travailler à façon** a lucra la comandă / cu bucata.

façonnage / façonnement *m.* fasonare. Activitate forfetară (*în industria petrolieră*).

façonné, e *adj.* fasonat. Prelucrat. Cu model. **Etoffe façonnée** stofă fasonată / cu model în țesătură.

façonner *vt.* a fasona.

façonneur *m.* fasonator.

façonnier, ière *adj., s.* persoană care lucrează cu ora, pe comandă. **Ouvrier façonnier** lucrător artizan / cu ora.

factage *m.* factaj. Distribuirea corespondenței prin factorii poștali. **Services de factage et de camionnage** servicii de transport, al corespondenței, la / de la domiciliu, cu mașina. **Payer le factage** a plăti factajul / prețul transportului.

facteur *m.* factor. Factor poștal / poștaș. Vînzător pentru altcineva (*intermediar, mandatar*). (*La căile ferate*) Funcționar la unul din serviciile biroului de mișcare. **Facteurs exogènes** factori exogeni. **Facteur explicatif, qualitatif, résiduel** factor explicativ, calitativ, rezidual. **Facteurs hétérogènes, homogènes** factori heterogeni, omogeni. **Facteurs invisibles** factori invisibili. **Facteur rural** factor rural. **Facteur télégraphiste** factor telegrafist. **Facteurs de croissance, de production** factori de creștere, de producție.

factorage *m.* factoraj. Funcția de vînzător intermediar, de mandatar.

factorerie *f.* factorie (*agenție, birou comercial stabilit în străinătate, în colonii*).

factoring / affacturage *m.* factoring.

factum *m.* expunere polemică depășind expozeul procesului. **Des factums politiques** scrieri polemice politice.

facturation *f.* facturare. Biroul de facturare.

facture *f.* factură. Fabricarea unui instrument muzical. **Facture commerciale, consulaire, douanière** factură comercială, consulară, vamală. **Facture détaillée** factură detaliată. **Facture pro forma** factură pro forma. **Facture protestable** factură protestabilă. **Dresser, envoyer, établir, faire, payer, présenter, régler, solder une facture** a întocmi, a trimite, a stabili, a face, a plăti, a prezenta, a regla, a solda o factură. **Vendre au prix de facture** a vinde la preț de factură / de producător. **La facture d'un piano** fabricarea unui pian.

facturer *vt.* a factura. A trece / a nota prețul. **Produit facturé dix francs** produs facturat (*la prețul de*) zece franci.

facturier, ière *s.* registru de facturi. Funcționar care întocmește facturile / ține registrul de facturi.

facultatif, ive *adj.* facultativ. **Arrêt facultatif** oprire / stație (*transporturi*) facultativă. **Epreuves (d'examen) facultatives** probe (de examen) facultative.

facultativement *adv.* (*în mod*) facultativ.

faculté *f.* facultate. Însușire, capacitate / posibilitate. Bunuri, resurse de care poate dispune cineva. Mărfuri încărcate pe o navă. **Faculté contributive d'une personne** capacitate contributivă a unei persoane. **Faculté de jouir d'un avantage** facultatea de a se bucura de un avantaj. **Faculté de rachat** capacitate de răscumpărare. **Faculté de droit, de médecine et de pharmacie, des arts, des lettres, des métiers, des sciences** facultatea de drept, de medicină și farmacie, de arte, de litere, de meserii, de științe. **La Faculté** facultatea de medicină. **Dépenser au delà de ses facultés** a cheltui peste posibilități. **Police à facultés** poliță de asigurare a mărfurilor.

fafiot *m.* (*pop.*) bancnotă. **Des fafiots** bani.

failli, e *adj., s.* falit. **Dépôt de bilan par le failli** depunere bilanțului de către falit.

faillite *f.* faliment. **Faillite frauduleuse, simple** faliment fraudulos, simplu. **Faillite personnelle** faliment personal. **Etre en faillite** a fi în faliment. **Faire faillite** a da faliment. **Faillite d'une entreprise** falimentul unei întreprinderi. **Faillite des finances de l'Etat** falimentul finanțelor Statului.

faire *vt., s.* a face, a pune pe cineva să / a comanda, a valora. **Faire le marché** a face piața / a impune (*un comportament pe piață*). **Faire construire une maison par qqn** a pune pe cineva să construiască o casă / a comanda construirea unei case. **Cela fait dix francs** aceasta face / valorează zece franci.

faire-part *m. invar.* ferpar. Invitație (*la o ocazie*). **Faire-part de mariage** invitație de nuntă.

faire-valoir / amodiation* *m. invar.* actul de a da valoare. (*Agric.*) exploatare agricolă. **Mode de faire-valoir direct, indirect** mod de a da valoare direct, indirect (*sistem de exploatare agricolă în care proprietarul dă în mod direct, indirect valoare*).

faisabilité *f.* fezabilitate. **Etude de faisabilité** studiu de fezabilitate.

faiseur, euse *s.* meseriaș, făcător. **Faiseur de marché, de prix** făcător de piață, de preț (*producători care, ca urmare a numărului mic și puterii lor, impun, fac prețul*).

fait *m.* fapt, faptă. **Fait divers, juridique** fapt divers, juridic. **Faits sociaux, antisociaux** fapte sociale, antisociale. **Faits d'armes** fapte de arme. **Fait d'un tiers** fapta unui terț. **Faits de guerre** fapte de război. **Faits justificatifs** fapte justificative. **Fait du prince** act guvernamental constrîngător / caz de forță majoră (*consistînd în prescrierea puterii publice: expropriere, rechiziționare*). **Faits du procès** faptele procesului. **Juger sur les faits, d'après les faits** a judeca pe baza faptelor, după fapte. **Gouvernement, pouvoir de fait** guvern, putere de fapt (*dar nerecunoscut(ă)*). **Articulation, énonciation des faits** articularea / înlănțuirea, enunțarea faptelor. **Interrogatoire sur faits et articles** interogatoriu pe fapte și articole. **De ce fait** din această cauză / urmare acestui fapt. **Fait du créancier*. Le fait de la chose*.**

falot *m.* (*arg. mil.*) consiliu de război.

falsificateur, trice *s.* falsificator.

falsification *f.* falsificare. **Falsification d'un document, d'une pièce d'identité, de la vérité** falsificare a unui document, a unui act de identitate, a adevărului.

falsifier *vt.* a falsifica. **Falsifier un acte, une date sur un acte, un document** a falsifica un act, o dată de pe un act, un document. **Falsifier une marchandise** a falsifica o marfă. **Falsifier des monnaies, des billets de banque** a falsifica monede, bancnote.

familial, e, aux *adj.* familial. **Allocations familiales** alocații familiale.

familistère *m.* magazin / întreprindere (*în unele zone din Franța*) unde produsele se vînd cu preț redus. Asociație cooperatistă.

famille *f.* familie. **Famille monogamique, polyandrique, polygamique** familie monogamă, poliandră, poligamă. **Famille d'opérations** familie de operațiuni. **Famille de produits** familie de produse. **Livret de famille** livret de familie. **Pension de famille** pensiune de familie. **Mère, père de famille** mamă, tată de familie. **Les deux cents familles** cele două sute de familii (*expresie folosită pentru a desemna cele mai mari averi / familiile cele mai bogate*).

famine *f.* foame, foamete. **Salaire de famine** salariu de mizerie / cît să nu mori de foame.

fanatique *adj., s.* fanatic. **Opinion, partisan fanatique** opinie, partizan fanatic.

fanatiquement *adv.* fanatic.
fanatiser *vt.* a fanatiza.
fanatisme *m.* fanatism. **Fanatisme religieux** fanatism religios.
fanion *m.* fanion.
fantassin *m.* infanterist.
fascicule *m.* fascicolă. **Fascicule de mobilisation** foaia de mobilizare (*ataşată la livretul militar*).
fascisant, e *adj.* fascizant.
fasciser *vt.* a fasciza.
fascisme *m.* fascism. **Le fascisme hitlérien** fascismul hitlerist.
fasciste *adj., s.* fascist. **Dictature, régime fasciste** dictatură, regim fascist. **Mouvement néo-fasciste** mişcare neo-fascistă. (*Fam.*) **facho / faf** partizan al mişcării fasciste.
fastes *m. pl.* (*ist. rom.*) faste, cronică, anale. **Les fastes judiciaires** analele judiciare.
fast-food *m.* fast-food.
fatalisme *m.* fatalism.
fataliste *adj., s.* fatalist. **Attitude fataliste** atitudine fatalistă.
faussaire *s.* falsificator.
fausser *vt.* a falsifica.
fausseté *f.* falsitate. **Démontrer la fausseté d'une accusation** a demonstra falsitatea unei acuzaţii.
faute *f.* greşeală, vină / vinovăţie, culpă, lipsă. **Faute civile, contreventionnelle, délictuelle, quasi-délictuelle** culpă civilă, contravenţională, delictuală, cvasi-delictuală. **Faute contractuelle** culpă contractuală. **Faute grave, inexcusable, intentionnelle / dol / mauvaise foi, non intentionnelle, légère, lourde** culpă gravă, nescuzabilă, intenţionată / dol / rea credinţă, neintenţionată, uşoară, gravă. **Faute personnelle** personală. **Faute d'omission** vina de omisiune. **Faute de commission** culpă de comitere. **Faute de service** culpă de serviciu (*aparţinînd unui funcţionar*). **Faute du service** greşeala serviciului (*provenită din modul de funcţionare a unui serviciu*). **Faute du service public** culpa serviciului public. **Faute du vendeur** culpa vînzătorului. **Faute de la victime** culpa victimei. **Gravité de la faute** gravitatea culpei / greşelii. **Preuve de la faute** dovada culpei. **Présomption de faute** prezumţie de vinovăţie. **Relâcher qqn, faute de preuves** a elibera pe cineva din lipsă de probe. **Faute du créancier*.**
fauteuil *m.* fotoliu. **Fauteuils d'orchestre** fotolii de orchestră (*locurile, în stal, cele mai apropiate de orchestră / cele mai bune*). **Fauteuil d'académicien, de président** fotoliu de academician, de preşedinte.
fautif, ive *adj.* eronat, greşit. **Médaille, monnaie fautive** medalie, monedă greşită (*pe care sînt înscrise lucruri false*).
fautivement *adv.* (*în mod*) eronat, greşit.
faux, fausse *adj., m.* fals, mincinos, nedrept, strîmb. **Fausse déclaration, quittance** declaraţie, chitanţă falsă. **Faux incident** fals incident. **Faux intellectuel** fals intelectual. **Faux nom, passeport** nume, paşaport fals. **Faux papiers** acte false. **Faux en écriture** fals în înscrisuri. **Un faux rapport** un raport fals. **Un faux serment, témoignage, témoin** un jurămînt fals / strîmb, o mărturie mincinoasă / strîmbă, un martor mincinos. **Usage de faux** uz de fals. **Etre condamné pour faux et usage de faux** a fi condamnat pentru fals şi uz de fals. **Accuser à faux** a acuza pe nedrept. **Faire, commettre un faux** a face, a comite un fals. **Procédure et inscription en faux / de faux** procedură şi înscriere în fals (*spre a demonstra falsitatea*). **Fabriquer de la fausse monnaie** a fabrica monedă falsă.

faux-monnayeur *m.* falsificator de bani.
favoritisme *m.* favoritism.
fécial, aux *m.* (*antic. rom.*) preot însărcinat cu respectarea regulilor de drept internaţional (*mai ales pe timp de război*).
fécondabilité *f.* fecundabilitate. (*Demogr.*) **Taux de fécondabilité** rata de fecundabilitate.
fécondation *f.* fecundare, fecundaţie. **Fécondation artificielle, in vitro** fecundare artificială, in vitro.
fécondité *f.* fecunditate, fertilitate. **Fécondité d'un sol** fertilitatea unui sol. **Maîtrise de la fécondité** stăpînirea fecundităţii (*a deţine controlul natalităţii*).
feculerie *f.* industria de extracţie a amidonului. Uzina unde se face extracţia amidonului.
fed(d)ayin / fedai *m. pl. / sg.* luptători / luptător din rezistenţa palestiniană.
fédéral, e, aux *adj., s.* federal. **Etats fédéraux** state federale. **Autorité, constitution, organisation fédérale** autoritate, constituţie, organizaţie / organizare federală.
fédéraliser *vt.* a federaliza.
fédéralisme *m.* federalism.
fédéraliste *adj., s.* federalist. **Doctrines, tendences fédéralistes** doctrine, tendinţe federaliste.
fédérateur, trice *adj., s.* federator. **Tendences fédératrices** tendinţe federatoare.
fédératif, ive *adj.* federativ. **Un Etat fédératif** un Stat federativ.
fédération *f.* federaţie, stat federal. **Fédération sportive, ouvrière** federaţie sportivă, muncitorească. **Fédération de l'Education Nationale (FEN)** Federaţia Educaţiei Naţionale. **Fédération patronale** federaţie patronală.
fédéré, e *adj.* federat. **Les cantons fédérés de Suisse** cantoanele federate ale Elveţiei.
fellag(h)a *m.* luptător algerian împotriva regimului colonial francez.
fellah *m.* felah.
féminisme *m.* feminism (*doctrină socială şi politică*).
féministe *adj., s.* feminist. **Mouvement féministe** mişcare feministă.
femme *f.* femeie. Soţie. **Femme en couches** femeie în curs de a naşte. **Prendre femme, pour femme** a lua de soţie.
fente *f.* despărţire, partajare, împărţeală (*despărţirea succesiunii în două: una se dă liniei paterne, iar cealaltă liniei materne, fără a se ţine seama de originea bunurilor*).
féodal, e, aux *adj., m.* feudal. **Château, droit, régime féodal** castel, drept, regim feudal. **Epoque, période, société féodale** epocă, perioadă, societate feudală.
féodalement *adv.* feudal.

féodalisme *m.* feudalism.
féodalité *f.* feudalitate.
fermage *m.* arendă, arendare.
ferme *adj., adv., s.* ferm. Fermă / gospodărie individuală. Sistem de plată (*forfetar*) către rege. **Ferme agricole, viticole** fermă agricolă, viticolă. **Ferme d'élevage** fermă pentru creşterea animalelor. **Acheter, vendre ferme** a cumpăra, a vinde definitiv. **Bail à ferme** contract de arendare. **Fille, valet de ferme** servitoare, argat. **Marché ferme** piaţă fermă / stabilă. (*Bursă*) **Valeur ferme** valoare stabilă.
fermé, e *adj.* închis. **Mer fermée** mare închisă. **Lieu public fermé** loc public închis.
fermer *vt.* a închide, a încheia, a opri. **Fermer une école, une liste, une souscription** a închide o şcoală, o listă, o suscripţie. **Fermer un compte** a închide un cont.
fermeté *f.* fermitate, stabilitate. (*Bursă*) **Fermeté des cours** stabilitatea cursurilor.
fermeture *f.* închidere. **Heures de fermeture d'un magasin, d'un musée** orele de închidere a unui magazin, a unui muzeu. **Fermeture d'établissement*.**
fermier, ière *s.* fermier, agricultor. Persoană care deţine un drept. **Société fermière des jeux** societate care deţine drepturile asupra unor jocuri. (*Ist.*) **Fermier Général** finanţist care, în schimbul unui preţ negociabil, semna cu statul un contract prin care se obliga să strîngă impozitul de la populaţie.
ferrage *m.* potcovirea. Punere în fiare / în lanţuri. **Ferrage d'un condamné** punere în fiare / lanţuri a unui condamnat.
ferroutage *m.* transport combinat (*rutier şi pe căile ferate. Remorcile sînt aşezate pe vagoane-platformă*).
ferry-boat *m.* feribot.
fertile *adj.* fertil. **Champ, terre fertile** cîmp, pămînt fertil.
fertilement *adv.* fertil.
fertilisable *adj.* fertilizabil.
fertilisant, e *adj.* fertilizant.
fertilisation *f.* fertilizare.
fertiliser *vt.* a fertiliza.
fertilité *f.* fertilitate.
fesse-mathieu *m.* (*pop.*) cămătar.
festival (pl. *festivals*) *m.* festival.
festivalier, ière *s.* persoană căreia îi plac festivalurile şi participă la ele.
festivité *f.* festivitate.
fétichisme *m.* fetişism. **Fétichisme marchand** fetişism comercial. **Fétichisme de la marchandise** fetişismul mărfii.
feu, feue *adj.* răposat, răposată. **Feu son père** răposatul tatăl său. (*Înaintea articolului hotărît nu se utilizează forma de feminin*) **Feu la mère de X** răposata mamă a lui X. **La feue impératrice** răposata împărăteasă.
feudataire *s.* persoană care deţine o feudă. Vasal. **Grands feudataires** marii feudali (*vasalii cei mai de seamă ai coroanei*).
feudiste *m.* specialist în drept feudal.

feuille *f.* filă / foaie, fişă. Listă. **Feuille d'audience** listă de audienţă. **Feuille d'expédition** foaie de expediţie. **Feuille d'impôt** fişă / declaraţie de impozit. **Feuille de paye** fişă / stat de plată. **Feuille de présence** listă de prezenţă / convocator. **Feuille de route** foaie de drum. **Feuille de température** foaie de temperatură.
fiabilité *f.* fiabilitate.
fiançailles *f. pl.* logodnă.
fibor *m.* fibor (*rata dobînzii interbancare aplicată pe piaţa eurodolarilor de la Frankfurt*).
fiche *f.* fişă. **Fiche médicale** fişă medicală. (*În domeniul imobiliar*) **Fiche personnelle, réelle** fişă personală, reală / adevărată.
fichier *m.* fişier. Centru de informare unde cetăţenii îşi pot cunoaşte drepturile legale. **Fichier immobilier** fişier imobiliar (*unde se găseşte atît fişa fiecărui imobil care figurează în cadastru, cît şi numele proprietarului*).
ficher *vt.* a fişa.
fichiste *m.* persoană care întocmeşte fişe documentare. Documentarist.
fictif, ive *adj.* fictiv. **Valeur fictive de la monnaie fiduciaire** valoarea fictivă a monedei fiduciare.
fiction *f.* ficţiune, fictivitate.
fictivement *adv.* (*în mod*) fictiv.
fidéicommis *m.* fideicomis.
fidéicommissaire *m.* fideicomisar. **Substitution fidéicommissaire** substituţie fideicomisară.
fidéisme *m.* fideism.
fidéiste *adj., s.* fideist. **Doctrine fidéiste** doctrină fideistă. **Théologien fidéiste** teolog fideist.
fidéjuisseur *m.* fidejusor.
fidéjussion *f.* fidejusiune.
fidéjussoire *adj.* fidejusor. **Engagement fidéjussoire** angajament fidejusor.
fidèle *adj., s.* fidel. **Employé fidèle** angajat fidel. **Témoignage fidèle** mărturie fidelă. **Les fidèles** (drept)credincioşii / enoriaşii.
fidéliser *vt.* a fideliza. **Fideliser un client** a fideliza un client (*oferindu-i unele avantaje*).
fidélité *f.* fidelitate, credinţă. **Jurer fidélité** a jura credinţă. **Serment de fidélité** jurămînt de credinţă.
fiduciaire *adj., s.* fiduciar. **Monnaie fiduciaire** monedă fiduciară. **Acte* fiduciaire.**
fiduciairement *adv.* cu titlu fiduciar.
fiducie *f.* vînzare fictivă (*cînd obiectul vîndut se înapoiază imediat proprietarului*).
fief *m.* fief, domeniu. **Fief électoral** fief electoral.
figurisme *m.* figurism (*doctrină teologică*).
figuriste *s.* figurist (*partizan al doctrinei figuriste*).
filateur *m.* filator.
filature *f.* filatură (*activitatea, uzina*).
filer *vt.* a fila. **Filer un suspect** a fila un suspect.

fileur, euse / filateur *s.* filator. Industriaş care exploatează o filatură.
filial, e, aux *adj.* filial. **Respect filial** respect filial.
filiale *f.* filială, sucursală.
filialement *adv.* (*în mod*) filial. Cu dragoste filială.
filialisation *f.* filializare (*societatea mamă deţine peste 50% din capitalul societăţii filială*).
filiation *f.* filiaţie. **Filiation maternelle, paternelle** filiaţie maternă, paternă. **Filiation légitime, naturelle** filiaţie legitimă, naturală. **Filiation adoptive, adultérine, incestueuse** filiaţie adoptivă, adulteră, incestuoasă.
filière *f.* filieră. Ordin de livrare, scris, făcut prin andosare.
filigrane *m.* filigran.
fille *f.* fiică, fată. **Fille adoptive, légitime, naturelle** fiică adoptivă, fiică legitimă, naturală. **Fille aînée, cadette** fiica mai mare, mai mică. **Fille unique** fiică unică.
fillér *m.* filer (*monedă unguréască*).
filouterie *f.* furt prin escrocare.
fils *m.* fiu, fecior. **Fils adoptif, légitime, naturel** fiu adoptiv, legitim, natural. (*Com.*) **Untel et fils** (*firma*) Cutare şi fiul.
filtre *m.* filtru.
filtrer *vt.* a filtra. **La police filtre les passants** poliţia filtrează trecătorii.
fin *f.* sfîrşit, final, scop, ţel. **Fin de non-recevoir / de non-valoir** în scop de neprimire / de neadmitere, de nevalabilitate. **Les fins et conclusions du demandeur** scopurile şi concluziile reclamantului. **Assignation* à toutes fins.**
fin, fine *adj., s.* fin, delicat. Titlu. **Or fin** aur fin. **Le fin d'une monnaie d'argent, d'or** puritatea unei monede din argint, de aur.
finage *m.* limitele unei parohii sau ale unei jurisdicţii.
final, e, als / aux *adj., s.* final. **La demande finale** cererea finală (*dintr-o serie*). **Mettre le point final à une affaire, à un débat** a pune punctul final la o afacere / acţiune, la o dezbatere.
finance *f.* finanţe, finanţă. **Finance directe, indirecte** finanţe (*date, plasate*) directe, indirecte. **Finances fonctionnelles** finanţe funcţionale. **Finances locales, publiques** finanţe locale, publice. **Etre dans la finance** a fi / a face parte din lumea finanţelor. **Etre employé aux Finances** a lucra în domeniul finanţelor. **Gestion, organisation des Finances** gestionarea, organizarea Finanţelor. **Ministre des Finances** ministru de finanţe. **Lois de Finances** legi privind finanţele / legi financiare. **Loi de finances annuelle** legea anuală a finanţelor (*privind stabilirea şi exerciţiul bugetar*). **Termes de finance** termeni de finanţe / de finanţare. **La haute finance internationale** marea finanţă internaţională.
financement *m.* finanţare. **Financement compensatoire** finanţare compensatorie. **Financement direct** finanţare directă. **Financement au niveau de l'économie nationale, de l'entreprise** finanţare la nivelul economiei naţionale, întreprinderii. **Financement d'une industrie par le capital privé** finanţarea unei industrii de către capitalul privat. **Capacité* de financement. Besoins*, demande*, détours* de financement.**
financer *vt.* a finanţa. **Financer une société** a finanţa o societate.

financier, ière *adj., s.* financiar. **Combinaison, crise, législation, opération, sanction financière** combinaţie, criză, legislaţie, operaţiune, sancţiune financiară. **Equilibre financier** echilibru financiar. **Groupe financier** grup financiar. **Politique financière, monétaire et fiscale** politică financiară, monetară şi fiscală. **Retour financier** return financiar. **Circuit*, compte* financier.**
financièrement *adv.* financiarmente. **Financièrement, la situation est bonne** din punct de vedere financiar, situaţia este bună. **Etat financièrement prospère** stat / stare financiarmente prosper / ă.
finisseur, euse *s.* finisator.
finlandais, e *adj., s.* finlandez. **Un Finlandais** un finlandez.
finnois, e *adj., s.* finlandez. **Civilisation, culture, littérature finnoise** civilizaţie, cultură, literatură finlandeză. **Le finnois** limba finlandeză.
finno-ougrien, ne *adj., s.* fino-ugric. **Langues finno-ougriennes / le finno-ougrien** limbile fino-ugrice / finougrica.
firman *m.* firman.
firme *f.* firmă. **Firme multinationale / transnationale** firmă multinaţională / transnaţională. **Firme dominante, récalcitrante / nonobéissante, représentative** firmă dominantă, reclacitrantă / nesupusă, reprezentativă.
fisc *m.* fisc. **Frauder le fisc** a frauda fiscul.
fiscal, e, aux *adj.* fiscal. **Droit fiscal** taxă fiscală. **Législation, loi, politique, pression fiscale** legislaţie, lege, politică, presiune fiscală. **Redevances fiscales** redevenţe fiscale.
fiscalement *adv.* fiscal.
fiscalisation *f.* fiscalizare.
fiscaliser *vt.* a fiscaliza. A supune impozitării.
fiscaliste *m.* fiscalist. **Un fiscaliste international** un specialist internaţional (*în fiscalitate*).
fiscalité *f.* fiscalitate. **Fiscalité locale, nationale** fiscalitate locală, naţională. **Fiscalité oppressive** fiscalitate opresivă. **Fiscalité professionnelle** fiscalitate profesională (*aplicată profesiilor*). **Super-, hyperfiscalité** supra-, hiperfiscalitate / supraimpozitare. **La réforme de la fiscalité** reforma fiscalităţii. **Baisse* de la fiscalité.**
fixe *adj.* fix, constant. **Capital fixe** capital fix.
fixer *vt.* a fixa. **Fixer des colons dans une région** a fixa nişte coloni într-o regiune. **Fixer des nomades à la terre** a fixa nişte nomazi într-un loc. **Fixer une date, un délai, un prix, une rémunération** a fixa o dată, un termen, un preţ, o remuneraţie. **Fixer le montant des importations** a fixa cantitatea importurilor. **Fixer la base d'un impôt** a fixa baza unui impozit. **Les limites fixées par la loi** limitele fixate de lege.
fixing *m.* fixing.
flagrant, e *adj.* flagrant. **Flagrant délit** flagrant delict.
flamand, e *adj., s.* flamand. **Le flamand** limba flamandă.
flambeau *m.* făclie.
flamingant, e *adj., s.* persoană care / loc unde se vorbeşte limba flamandă. Partizan al autonomiei Flandrei.

fléau *m.* flagel, calamitate. **Fléau social** flagel social.
flexible *adj.* flexibil, adaptabil. **Prix flexible** preț flexibil.
flexibilité *f.* flexibilitate, suplețe, adaptabilitate. **Flexibilité limitée** flexibilitate limitată. **Flexibilité du salaire, du travail** flexibilitatea salariului, muncii. **Flexibilité des prix** flexibilitatea prețurilor.
flexion *f.* flexiune. **Flexion du taux d'activité** flexiunea ratei de activitate.
floor *m.* floor (*operațiune pe piața opțională vizînd prevenirea față de fluctuațiile indicelui de schimb. Constituie pragul minim*). (*Vezi:* ***cap, collar***).
flottaison *f.* flotație. **Flottaison / flottement du cours de change** flotația cursului de schimb valutar.
flottant, e *adj.* flotant. **Dette flottante** datorie flotantă / amînată. **Monnaie flottante** monedă flotantă. **Capitaux*, changes* flottants.**
flotte *f.* flotă. **Flotte aérienne** flotă aeriană. **Flotte de commerce** flotă de comerț.
flottement *m.* flotare, fluctuare / fluctuație. **Flottement concerté, contrôlé** fluctuație concertată, controlată. **Flottement impur, pur** fluctuație impură, pură.
flottille *f.* flotilă. **Flottille de pêche** flotilă de pescuit.
fluctuant, e *adj.* fluctuant, schimbător, variabil. **Prix fluctuants** prețuri fluctuante.
fluctuation *f.* fluctuație / fluctuațiune. **Fluctuations d'un marché** fluctuațiile unei piețe. **Fluctuations du cours de change** fluctuațiile cursului de schimb. **Fluctuation du taux de change** fluctuația ratei de schimb. **Fluctuations erratiques des prix** fluctuațiile instabile ale prețurilor. **Fluctuations conjoncturelles, économiques** fluctuații conjuncturale, economice.
fluctuer *vi.* a fluctua, a se schimba.
fluide *adj., s.* fluid, fluent, schimbător. **Situation (*militaire, politique*) fluide** situație (*militară, politică*) schimbătoare. **Circulation fluide** circulație fluentă.
fluidité *f.* fluiditate, fluență. Starea unei piețe unde concurența este perfectă.
fluvial, e, aux *adj.* fluvial. **Régime fluvial** regim fluvial. **Navigation, pêche fluviale** navigație, pescuit fluvial.
fluviatile *adj.* fluviatil. **Dépôts, sédiments fluviatiles** depuneri, sedimente fluviatile.
flux *m.* flux. **Flux financier** flux financiar. **Flux monétaires** fluxuri monetare. **Flux réels** fluxuri reale. **Flux de trésorerie** flux de trezorerie. **Flux circulaire du revenu** flux circular al venitului. **Flux économique international** flux economic internațional. **Flux informationnels, internationaux** fluxuri informaționale, internaționale. **Flux tendus** fluxuri tensionate / susținute.
f.o.b. / fob / FAB (franco à bord) *adj. invar.* F.O.B. / FOB / FAB franco la bord.
focusser (se) *vr.* (*Canada*) a se focusa, a-și îndrepta atenția, a se concentra (*asupra unui fapt*).
foi *f.* credință. **Possesseur de bonne foi, de mauvaise foi** posesor de bună credință, de rea credință. **Abuser de la bonne foi de qqn** a abuza de buna credință a cuiva. **Bonne*foi.**
foire *f.* tîrg, iarmaroc. **Foire aux bestiaux** tîrg de vite. **La Foire Internationale de Bucarest** Tîrgul Internațional de la București.

foncier, ière *adj., s.* funciar. Funciarul. **Crédit foncier** credit funciar. **Impôt, revenu foncier** impozit, venit funciar. **Propriétaire foncier** proprietar funciar. **Propriété foncière** proprietate funciară. **Publicité foncière** publicitate funciară (*pînă în 1955.* În prezent: *transcriere*). **Ecrits* fonciers.**
foncièrement *adv.* funciarmente. **Foncièrement bon** bun / bine din punct de vedere funciar.
fonction *f.* funcție. **Fonction administrative / exécutive, judiciaire, juridictionnelle, législative** funcție administrativă / exécutive, judiciară, jurisdicțională legislativă. **Fonction collective** funcție colectivă / bun colectiv. **Fonction commerciale, comptables, financière, sociale** funcție comercială, contabilă, financiară, socială. **Fonction linéaire** funcție lineară. **Fonction publique** funcție publică. **Fonction à élasticités constantes de substitution (fonction c.e.s.)** funcție cu elasticități constante de substituție. **Fonction d'offre** (*în*) funcție de ofertă. **Fonction d'utilité (collective)** funcție de utilitate (colectivă). **Fonction d'utilité de la consommation** funcția de utilitatea consumului. **Fonction de directeur, de magistrat** funcție de director, de magistrat. **Fonction de bien-être social, de préférence collective** (*în*) funcție de bunăstare socială, de preferință colectivă. **Fonction de demande, de liquidité, de production** (*în*) funcție de cerere, de lichidități, de producție. **Fonction de protection** funcție de protecție. **Fonction de l'utilité du ménage** funcția de utilitate a menajului / gospodăriei. **Attributs d'une fonction** atributele unei funcții. **S'acquitter de ses fonctions** a-și îndeplini funcțiile / sarcinile. **Candidature à une fonction** candidatură la o funcție. **Cumul de fonctions** cumul de funcții. **Etre dans l'exercice de ses fonctions** a fi în exercițiul funcției. **Faire fonction de directeur** a ține locul directorului. **Remplir une fonction en titre, en remplacement, par intérim** a îndeplini o funcție ca titular, prin înlocuire, prin interimat. **Se démettre de ses fonctions** a-și da demisia din funcții. **Statut de la fonction publique** statutul funcției publice.
fonctionnaire *s.* funcționar. **Fonctionnaire contractuel, public, statutaire** funcționar contractual / cu contract, public, statutar. **Fonctionnaire civil, international, militaire** funcționar civil, internațional, militar. **Casser, révoquer un fonctionnaire** a da afară / a retrograda, a revoca un funcționar. **Corruption, crime, délit, grève de fonctionnaire** corupere, crimă, delict, grevă (*făcută*) de funcționar. **Haut fonctionnaire** înalt funcționar. **Théorie des fonctionnaires de fait** teoria funcționarilor de fapt.
fonctionnariser *vt.* a asimila cu statutul de funcționar.
fonctionnarisme *m.* (*peior.*) funcționarism.
fonctionnement *m.* funcționare. **Fonctionnement à capacité réduite** funcționare la capacitate redusă / parțială. **Le fonctionnement d'une affaire, d'une entreprise** funcționarea / mersul unei afaceri, unei întreprinderi. **Le fonctionnement des institutions** funcționarea instituțiilor.
fonctionner *vi.* a funcționa, a merge. **Organisation, système qui fonctionne bien, mal** organizație, sistem care funcționează bine, rău.
fond *m.* fond. **Condition de fond et de forme du mariage** condiție de fond și de formă a căsătoriei. **Plaider au fond** a pleda pe fond.

fondamental, e, aux *adj.* fundamental. **Lois fondamentales d'un régime** legi fundamentale ale unui regim. **Lois fondamentales de l'Etat** legi fundamentale ale Statului.

fondamentalisme *m.* fundamentalism.

fondateur, trice *adj., s.* fondator. **Fondateur d'une bourse, d'une société** fondatorul unei burse, unei societăți. **Membre fondateur** membru fondator. **Part de fondateur** parte de fondator.

fondation *f.* fundație. Întemeiere, fondare, constituire, creare. **Fondation d'une école, d'un parti, d'une société** întemeierea unei școli, unui partid, unei societăți.

fondé de pouvoir *m.* împuternicit.

fonder *vt.* a fonda, a întemeia, a constitui, a crea. **Etre fondé de pouvoir** a fi împuternicit.

fondouk *m.* (*în țările arabe*) locul pe care este amplasată o piață. Antrepozit. Han.

fonds *m.* fond, fonduri, capital. **Fonds commun** fond comun. **Fonds dominant** fond dominant (*construit sau nu, în favoarea căruia s-a constituit o servitute*). **Fonds foncier** fond funciar. **Fonds marins** fond / patrimoniu marin / maritim (*zonă considerată de ONU ca fond marin*). **Fonds national de l'emploi** fondul național de forță de muncă (*destinat unor salariați care nu au de lucru*). **Fonds national de solidarité** fondul național de solidaritate. **Fonds prêtables** fonduri care pot fi date cu împrumut. **Fonds propres** fonduri proprii. **Fonds publics** fonduri publice. **Fonds servant** fond aservit / servant / supus (*construit sau nu, asupra căruia grevează o servitute*). **Fonds sociaux** fonduri sociale. **Fonds structurels** fonduri structurale (tip: *FEDER, FEOGA*). **Fonds structurels revalorisés** fonduri structurale revalorizate. **Fonds d'amortissement / de remboursement des obligations** fondul de amortizare / de rambursare a obligațiunilor. **Fonds d'assurance formation** fonduri pentru asigurarea formării (*profesionale*). **Fonds d'égalisation des changes** fond pentru egalizarea schimburilor valutare. **Fonds d'urgence** fond de urgență. **Fonds d'Etat** fonduri publice. **Fonds de l'Etat** fond al Statului (*capitalul sumelor luate cu împrumut de către Stat*). **Fonds de commerce** fond de comerț (*activitatea comercială însăși*). **Fonds de développement économique et social** fondu(l)(ri) de dezvoltare economică și socială. **Fonds de garantie automobile** fondul de garantare automobilistică (*în cazul în care nu se găsește persoana care a făcut accidentul, cel accidentat primește o indemnizație din acest fond*). **Fonds de garantie des victimes des actes de terrorisme et d'autres infractions** fondul de garanție pentru victimele terorismului și a altor infracțiuni. **Fonds de garantie** fond de garanție. **Fonds de prévoyance** fond prevedere. **Fonds de roulement** fond de rulment. **Fonds de terre** proprietate agricolă. **Fonds Européen de Coopération Monétaire (FECOM)** Fondul European de Cooperare Monetară. **Fonds Social Européen (FSE)** Fondul Social European. **Fonds Européen de Développement (FED)** Fondul European de Dezvoltare. **Fonds Européen de Développement Economique Régional (FEDER)** Fondul European de Dezvoltare Economică Regională. **Fonds Européen d'Orientation et de Garantie Agricole (FEOGA)** Fondul European de Orientare și Garantare Agricolă. **Fonds d'Action Sociale pour l'Aménagement des Structures Agricoles (FASASA)** Fondul de Acțiune Socială pentru Amenajarea Structurilor Agricole. **Fonds Commun de Placement (FCP)** Fondul Comun de Plasament / Fond mutual. **Fonds Monétaire International (FMI)** Fondul Monetar Internațional. **Fonds International de Développement Agricole (FIDA)** Fondul Internațional de Dezvoltare Agricolă. **Fonds d'Aide et de Coopération (FAC)** Fondul pentru Ajutor și Cooperare. **Fonds d'Action Conjoncturelle (FAC)** Fondul pentru Acțiune Conjuncturală. **Fonds d'Orientation et de Régulation des Marchés Agricoles (FORMA)** Fondul de Orientare și Reglare a Pieților Agricole. **Fonds Commun de créance (FCC)** Fondul Comun de Creanță. **Acheter un fonds de commerce** a cumpăra un fond de comerț (*doar afacerea / firma, fără spațiu*). **Appel de fonds / faire un appel de fonds** apel / a face apel la acționari, la subscriptori, la asociați pentru vărsarea unor noi fonduri. **Bailleur de fonds** comanditar. **Dépôt de fonds à une banque** depozitare de fonduri la o bancă. **Détournement de fonds** deturnare de fonduri. **Etre en fonds** a dispune de capital / de bani. **Manquer de fonds** a nu avea fonduri / bani. **Mouvement de fonds** mișcare de fonduri. **Prêter à fonds perdu** a împrumuta cuiva insolvabil. **Aliénation* à fonds perdu.**

fongibilité *f.* fungibilitate.

fongible *adj.* fungibil. **Choses fongibles** lucruri fungibile.

forçat *m.* ocnaș. Condamnatul la galere.

force *f.* forță, putere. **Force exécutoire** forță / putere executorie. **Force majeure** forță majoră. **Force militaire** forță militară. **Force obligatoire** forță obligatorie. **Force politique** forță politică. **Force probante** putere probatorie. **Force productive** forță productivă. **Force syndicale** forță sindicale. **Forces centripètes et centrifuges** forțe centripete și centrifuge. **Forces publiques** forțe publice (*poliția, armata etc*). **Forces terriennes antiaériennes** forțele terestre antiaeriene. **Forces d'urgence des Nations-Unies** forțele de urgență ale Națiunilor Unite. **Force de frappe** forță de atac / de lovire (*ansamblul mijloacelor militare*). **Forces de production, de travail** forțe de producție, de muncă. **Forces du marché** forțele pieței. **La force armée** forța armată. **Les forces de police, de l'ordre** forțele de poliție, de ordine. **Avoir, être dépourvu de force contraignante** a avea, a fi lipsit de forță de constrîngere. **Coup de force** lovitură de forță. **Maison centrale de force** închisoarea centrală (*pentru condamnații la muncă silnică și pe viață*). **Obtenir, prendre par force** a obține, a lua cu forța. **Situation de force** situație de forță. **Cas* de force majeure.**

forcé, e *adj.* forțat. **Emprunt forcé** împrumut (*luat*) forțat. **Cours forcé d'une monnaie** cursul forțat al unei monede. **Vente forcée** vînzare silită.

forclore *vt.* (*vechi*) a exclude. A priva de un beneficiu, de un drept neexersat în intervalul de timp fixat. **Se laisser forclore, (forclos, forclose)** a se lăsa privat de ...

forclusion *f.* decădere dintr-un drept / pierderea unui beneficiu (*ca urmare a neexercitării lui în termen*). **Relevé de forclusion** ridicarea hotărîrii de decădere din termenul legal (*cînd o hotărîre este reputată contradictorie sau a fost dată în lipsă, iar partea nu a avut cunoștință de aceasta ori a fost în imposibilitatea de a acționa în termenul legal de recurs*).

fordisme *m.* fordism.
foresterie *f.* ansamblul activităților din domeniul forestier.
forestier, ière *adj., s.* forestier. **Maison, région forestière** casă, regiune forestieră. **Chemin, garde forestier** drum forestier, pădurar.
forêt *f.* pădure. **Forêts domaniales*.**
forfait *m.* forfet. Înțelegere prin care se stipulează un preț invariabil. Evaluarea unei impozitări pe baza unui venit real prezumat. **Forfait fiscal** forfet fiscal (*modalitate de fixare a impozitului*). **Forfait journalier** sumă forfetară plătită pe zi de persoanele aflate în spital sau azil. **Forfait de communauté** forfet de comunitate (*clauză matrimonială prin care unul din soți este autorizat să preia toate bunurile comune în schimbul unei sume forfetare*). **Marché à forfait** piață forfetară.
forfaitaire *adj.* forfetar. **Achat, vente forfaitaire** cumpărare, vînzare forfetară. **Contrat, impôt, prix forfaitaire** contract, impozit, preț forfetar.
forfaiture *f.* delict comis de un funcționar în exercițiu.
forint *m.* forint.
formalisme *m.* formalism. **Formalisme administratif, diplomatique, juridique** formalism administrativ, diplomatic, juridic.
formaliste *adj., s.* formalist. **Droit, religion, société formaliste** drept, religie, societate formalistă. **Courant* formaliste.**
formalité *f.* formalitate. **Formalités administratives** formalități administrative. **Formalités des douanes** formalitățile vamale. **Formalités des donations, des testaments** formalitățile privind donațiile, privind testamentele.
formariage *m.* imposibilitatea unui supus iobag de a se căsători cu o femeie liberă sau în afara teritoriului seniorial fără acordul stăpînului.
formation *f.* formare, formație, formațiune, constituire, alcătuire. **Formation aérienne** formați(un)e aeriană. **Formation brute, nette de capital fixe (FBCF, FNCF)** formare brută, netă de capital fix. **Formation continue** formare / pregătire continuă. **Formation continue des salariés** formarea continuă a salariaților. **Formation économique et sociale** formare economică și socială. **Formation permanente, professionnelle** formare permanentă, profesională. **Formation de jugement** alcătuirea instanței. **Formation des prix** formarea prețurilor. **Formation en alternance** formare în alternanță. **Les grandes formations politiques, syndicales** marile formațiuni politice, sindicale. **Concourir à la formation d'une entreprise** a concura / a contribui la constituirea unei întreprinderi. **Stage de formation** stagiu de formare. **Unités de formation et de recherche** unități / instituții de formare și de cercetare.
forme *f.* formă. **Forme libre, déterminée par la loi, réglementée** formă liberă, determinată de lege, reglementată. **Formes juridiques** forme juridice. **Formes de peuplement** forme de populare. **Formes de propriété** forme de proprietate. **Contrat passé en la forme, en bonne et due forme** contract întocmit legal / așa cum trebuie. **Nullité pour vice de forme** nulitate pentru viciu de formă.
formel, le *adj.* formal. **Acte juridique formel, informel** act juridic formal (*căruia un document îi atestă existența*), informal. **Consentement, démenti, refus formel** consimțământ, dezmințire, refuz formal. **Critère formel de la loi** criteriul formal al legii. **Déclaration* formelle. Classification* formelle.**
formellement *adv.* (*în mod*) formal, clar. **Interdire formellement une manifestation** a interzice în mod formal o manifestație / o manifestare. **S'engager formellement à payer sa dette** a se angaja în mod formal să-și plătească datoria.
former *vt.* a forma, a formula, a fundamenta, a constitui. **Former un gouvernement, une société** a forma / constitui un guvern, o societate. **Former un apprenti** a forma un ucenic.
formulable *adj.* formulabil.
formulaire *m.* formular. Culegere de formule. **Formulaire des pharmaciens, des notaires** formularul farmaciștilor, notarilor.
formulation *f.* formulare.
formule *f.* formulă. **Formule exécutoire d'un jugement** formulă executorie a unei hotărîri judecătorești. **Formule publicitaire** formulă publicitară. **Formule du titre d'une loi** formula titlului unei legi.
formuler *vt.* a formula, a întocmi. **Formuler un acte notarial, notarié** a formula un act notarial, vizat de notar. **Formuler une demande, une plainte, une réclamation** a formula / a întocmi o cerere, o plîngere, o reclamație. **Formuler une ordonance médicale** a întocmi o rețetă medicală.
fort, e *adj., s.* puternic, forte, dur. **Etat, gouvernement fort** stat, guvern forte. **Se porter fort pour qqn** a se pune garant pentru / a cauționa pe cineva. **L'homme fort d'un Etat, d'un régime,** omul forte al unui stat, al unui regim.
fortification *f.* fortificație, întărătură. **Fortification romaine** fortificație romană.
fortune *f.* avere, întîmplare. **Fortune nationale** avere națională (*totalitatea bunurilor fizice ale unei națiuni destinate producției*). **Fortune publique** avere publică. **Fortune de mer** întîmplare / hazard pe mare (*asumarea oricărui risc, de către armator, privind cele ce se vor întîmpla pe mare. Ansamblul valorilor pe care armatorul le poate abandona pentru a-și limita responsabilitatea*). **Clause de meilleure fortune** clauză de cea mai fericită dintre situații.
forum *m.* forum.
fosse *f.* groapă. **Fosse commune** groapă comună. **Fosse étanche, fixe, septique** groapă / fosă etanșă, fixă, septică.
fou, folle *adj., s.* nebun, ieșit din comun. **Folle enchère** licitație la care persoana care cîștigă nu poate plăti prețul. **Prix fou** preț aiurea / complet nerealist.
fouille *f.* percheziție, cercetare, controlare, scotocire. **Fouille des individus** percheziționarea indivizilor. **Fouille des bagages en douane** percheziționarea bagajelor în vamă.
fouiller *vt.* a percheziționa, a căuta în amănunțime. **Fouiller un voleur** a percheziționa un hoț.
fouilleur, euse *s.* persoană care perchiziționează. Explorator.
foule *f.* mulțime.
fourchette f. distanța, plaja (*de la minimum la maximum*) între două valori extreme. **Fourchette des salaires** plaja / grila de salarizare (*de la minimum la maximum*).

fouriérisme *m.* furierism (*doctrină socială*).
fouriériste *adj., s.* furierist.
fourneau *m.* furnal.
fournissement *m.* furnizare. Activitatea de stabilire a părților între copărtași. **Compte de fournissement** cont de furnizare.
fournisseur, euse *adj., s.* furnizor. **Fournisseur militaire** furnizor militar. **Fournisseur de l'armée** furnizorul armatei. **Fournisseur des troupes** furnizorul trupelor. **Fournisseur en titre** furnizor titrat / titular.
fourniture *f.* furnitură. Furnizare. Cantitate de marfă dată. **Fournitures de subsistance au débiteur et à sa famille** furnituri (*bunuri*) de subzistență date debitorului și familiei sale.
fourrier *adj., m.* furier. **Le fourrier de la compagnie** furierul companiei. **Sergent-fourrier** sergent furier.
fourrière f. ocol (*pentru animalele găsite și care au cauzat stricăciuni*). Locul de depunere a mașinilor parcate neregulamentar.
fourrure *f.* blană. **Commerce de la fourrure** comerțul cu blănuri. **Industrie de la fourrure** industria blănurilor. **Le marché aux fourrures** piața de blănuri.
foyer *m.* vatră, cămin, familie. **Foyer d'étudiants** cămin de studenți. **Le foyer conjugal** căminul conjugal. **Fonder un foyer** a întemeia un cămin / a se căsători. **Jeune foyer** tînără familie. **Femme au foyer** (*femeie*) casnică.
fraction *f.* fracție, fracțiune. **Une fraction importante a voté contre ce projet de loi** o fracțiune importantă a votat împotriva acestui proiect de lege.
fractionnaire *adj.* fracționar. **Livre fractionnaire** registru în care sînt trecute doar o anumită categorie de operații.
fractionnement *m.* fracționare, divizare. **Le fractionnement des partis politiques** fracționarea partidelor politice. **Fractionnement de la peine** fracționarea pedepsei.
fractionner *vt.* a fracționa, a diviza.
fractionnisme *m.* fracționism. Atitudine politică de fragmentare, de divizare.
fractionniste *m.* fracționist. **Activités fractionnistes au sein d'un parti** activități fracționiste în sînul unui partid.
fragmentation *f.* fragmentare.
frai *m.* roaderea / uzarea monedelor în circulație (*fapt care duce la deprecierea lor*).
frais, fraîche *adj.* proaspăt, recent, rece. **Argent frais** bani recent intrați (*în trezorerie, în casă etc.*).
frais *m. pl.* cheltuieli (*prevăzute de lege / legale*). Taxă. **Frais communs** cheltuieli comune. **Frais fixes** cheltuieli fixe. **Frais généraux** cheltuieli generale. **Frais professionnels** cheltuieli profesionale (*sume alocate salariaților pentru acoperirea unor nevoi speciale*). **Frais spéciaux / directs** cheltuieli speciale / directe. **Frais à l'atelier / d'atelier** cheltuieli de atelier (*pe care le are cel ce lucrează la domiciliu: chirie, încălzire, iluminat etc.*). **Frais d'allège** cheltuieli de gabară. **Frais d'assurance, d'expédition, d'exploitation** cheltuieli de asigurare, de expediere, de exploatare. **Frais d'enregistrement** cheltuieli de înregistrare. **Frais d'embarquement, de déchargement** cheltuieli de îmbarcare / încărcare, de descărcare. **Frais de certificat consulaire** cheltuieli de certificat consular. **Frais de cotation** cheltuieli / taxă de cotare / listare (*la Bursă*). **Frais de déplacement** cheltuieli de deplasare. **Frais de fabrication, de production** cheltuieli de fabricație, de producție. **Frais de jugement, de vente** cheltuieli de judecată, de vînzare. **Frais de justice** cheltuieli de judecată. **Frais de manutention** cheltuieli de manevrare / depozitare. **Frais de représentation** cheltuieli de reprezentare. **Frais de retard** cheltuieli de întîrziere. **Frais de matières premières, de main d'oeuvre** cheltuieli cu materiile prime, cu mîna de lucru. **Frais de mise à quai** cheltuieli de punere la chei. **Frais d'une entreprise** cheltuieli ale unei întreprinderi. **Etre condamné aux frais, aux frais et dépens** a fi condamnat la plata cheltuielilor de judecată, la plata cheltuielilor și despăgubirilor. **Faux frais** false cheltuieli (*altele decît cele legale, cerute de un magistrat*). **Aux frais de qqn** pe cheltuia cuiva. **Tous frais payés** (*cu*) toate cheltuielile plătite. **Faire les frais de qqch.** a acoperi toate cheltuielile cuiva de ceva. **Faire ses frais** a fi răsplătit pentru cele făcute. **En être pour ses frais** a nu obține nimic pentru osteneală.

franc, franche *adj.* franc, deschis, sincer. Liber. **Franc arbitre** liber arbitru. **Franc de port** scutit de cheltuieli de transport și ambalare. **Port franc** porto-franco. **Zone franche** zonă liberă.
franc *m.* franc (*monedă*). **Franc belge, suisse** franc belgian, elvețian. **Franc fort** franc puternic. **Franc germinal** franc germinal (*monedă creată prin Legea din 7 germinal – 29 martie 1803 – anul XI al revoluției franceze*). **Franc lourd** (franc francez nou) (*stabilizat în 1960 și valorînd 100 de franci vechi*). **Franc CFA** franc utilizat în vechile colonii franceze din Africa (*în prezent CFA = Comunitatea Financiară Africană*). **Franc CEP** franc utilizat în coloniile franceze din Pacific. **Zone franc** zonă franc (*unde se folosește francul francez*).
français, e *adj., s.* francez. **Un Français** un francez. **Le français** limba franceză.
franc-alleu *m.* suprafață de pămînt aflată în deplină proprietate, fără obligații.
franc-bourgeois *m.* (*ev. mediu*) burghez liber (*scutit de taxe municipale*).
franc-fief *m.* moștenire nobilă sau aflată în deplină proprietate și scutită de obligații. Drept pe care trebuia să îl plătească regelui o persoană fără titluri nobiliare care achiziționa un fief fără ca prin aceasta să capete vreun titlu nobiliar.
franchisage / franchising *m.* francizare.
franchise *f.* franșiză / franciză. Scutire de anumite plăți, taxe. Parte din daune pe care un asigurat o păstrează în sarcina sa. **Franchise déduite** franciză dedusă (*nu se află în regulament*). **Franchise douanière** franciză vamală. **Franchise postale** franciză poștală. **Franchise d'impôt** franciză de impozit. **Franchise de bagages** franciză de / la bagaje. **Charte, lettre de franchise** cartă, scrisoare de franciză. **Contrat de franchise** contract de franciză.
franchisé *m.* francizat. Francizer, concesionar al dreptului de vînzare a unor produse, a unor servicii.
franchiser *vt.* a franciza, a concesiona un drept.
franchiseur *m.* francizor (*depunătorul unei sigle, unei mărci. Persoană juridică ce concesionează dreptul de vînzare a unor produse, servicii*).

francisation *f.* francizare. Formalitate care conferă unei nave de război dreptul de a naviga sub pavilion francez, beneficiind de toate avantajele. **Acte de francisation** act de francizare, de trecere sub pavilion francez.
franc-maçon, ne *adj., s.* francmason.
franc-maçonnerie *f.* francmasonerie.
franc-maçonnique *adj.* francmasonic.
franco *adv.* franco. **Franco entrepôt** franco în antrepozit / la depozitare. **Franco frontière** franco la frontieră. **Franco wagon** franco în vagon (*atît timp cît marfa se află în vagon*). **Franco de bord** franco la bord. **Franco le long du navire, le long du wagon, entrepôt** franco lîngă navă, lîngă vagon, în antrepozit.
francophile *adj., s.* francofil.
francophilie *f.* francofilie.
francophobe *adj., s.* francofob.
francophobie *f.* francofobie.
francophone *adj., s.* francofon.
francophonie *f.* francofonie.
franglais *m.* frangleza (*limba franceză cu multe anglicisme*).
frappe *f.* lovire, emisiune / batere (*de monedă*). **Force* de frappe.**
frapper *vt., vr.* a frapa, a lovi, a bate. **Frapper la monnaie** a bate monedă. **Etre frappé d'anathème** a fi lovit de anatemă.
frappeur, euse *s.* muncitor care lucrează la fabricarea monedelor.
fratricide *adj., m.* fratricid. Persoană care îşi ucide fratele sau sora. **Guerres fratricides** războaie fratricide.
fratrie *f.* totalitatea fraţilor şi surorilor dintr-o familie.
fraude *f.* fraudă. **Fraude électorale** fraudă electorală. **Fraude à l'impôt / fiscale** fraudă la impozit / fraudă fiscală. **En fraude** fraudulos. **Produit qui passe la frontière en fraude** produs care trece graniţa prin fraudă / în mod fraudulos.
frauder *vt., vi.* a frauda, a înşela. **Frauder la douane** a înşela vama. **Frauder un créancier** a înşela un creditor.
fraudeur, euse *s.* fraudator.
frauduleusement *adv.* (*în mod*) fraudulos.
frauduleux, euse *adj.* fraudulos. **Banqueroute, concurrence, intention frauduleuse** bancrută, concurenţă, intenţie frauduloasă. **Marché frauduleux** tîrg / înţelegere frauduloasă.
freak *s.* persoană marginală, adeptă a drogului dur.
free-lance *adj., s. invar.* profesionist care îşi oferă serviciile / lucrează ocazional. Activitatea de acest fel.
frein *m.* frînă. **Système de freins et contrepoids** (*sistem de frîne şi contragreutăţi*) sistem de frînare şi contrabalansare (*sistem constituţional de ţinere a puterilor publice în echilibru reciproc*).
freinte *f.* rebutare. Diminuare, pierdere a valorii. **Freinte de route** pierderi de drum / de transport (*diminuare a valorii în timpul transportului*).
fréquence *f.* frecvenţă.
frère *m.* frate. **Frères utérins / consanguins** fraţi uterini / consîngeni.

fret *m.* navlu / navlon. Fraht. Închiriere. Încărcătura dintr-o navă luată în locaţie, închiriată. **Fret payable à destination** chirie / încărcătură plătibilă la destinaţie. **Fret payé d'avance** chirie / încărcătură plătită dinainte. **Fret payé jusqu'à ...** chirie / încărcătură plătită pînă la ... **Fret à payer d'avance** chirie / încărcătură ce trebuie plătită dinainte / în avans. **Fret d'aller, de retour** preţul dus, întors. **Avion, navire de fret** avion, navă pentru transport de mărfuri. **Facture de fret** factură de închiriere / de încărcătură. **Faux fret** chirie falsă (*sumă plătită pentru spaţiul rămas liber în navă; încărcare incompletă*). **Donné, pris à fret** dat, luat cu chirie. **Tarif de fret** tarif de închiriere (*a unei nave, avion etc*). **Coût, assurance*, fret (C.A.F.).**
fréter *vt.* a afreta, a navlosi. A da / a lua cu chirie.
fréteur *m.* armator.
fricotage *m.* (*fam.*) trafic necinstit.
fricoter *vi.* (*fam.*) a trafica, a se ocupa de afaceri dubioase.
fricoteur, euse *s.* (*fam.*) profitor, persoană care se ocupă cu afaceri dubioase.
frictionnel, le *adj.* friţional, temporar. **Chômage* frictionnel.**
frigorifique *adj., m.* frigorific, frigorifer. **Clause* frigorifique.**
front *m.* front, coaliţie.
frontalier, ière *adj., s.* frontalier, din zona de frontieră, de graniţă. **Carte de frontalier** carte / buletin de locuitor în zona de frontieră. **Population, ville frontalière** populaţie, oraş de frontieră.
frontière *f.* frontieră, graniţă, limită. **Frontière artificielle, conventionnelle, naturelle** frontieră artificială, convenţională, naturală. **Frontière efficiente** frontieră eficientă. **Frontière des possibilités de production** limita posibilităţilor de producţie / producere (*ansamblul combinaţiilor a două bunuri ce poate fi produs utilizînd toate resursele disponibile*). **Défendre, protéger ses frontières** a-şi apăra, a-şi proteja frontierele. **Police de frontière** poliţie de frontieră. **Région, ville, zone frontière** regiune, oraş, zonă de frontieră.
fructifier *vi.* a rodi, a produce beneficii. **Capital qui fructifie** capital care produce.
fructueux, euse *adj.* fructuos. **Spéculation fructueuse** speculaţie fructuoasă.
fruit *m.* fruct, roadă, venit. **Fruits civils** fructe civile (*venituri periodice*). **Fruits industriels** fructe industriale (*rezultînd din activitatea umană*). **Fruits naturels** fructe naturale (*fără intervenţie din partea omului*).
fruiterie *f.* locul / magazinul unde se vînd fructe şi, uneori, legume. Comerţ cu fructe.
fruitier, ière *adj., s.* fructifer. Comerciant de fructe. (*Elveţia*) Cooperativă care se ocupă cu fabricarea brînzeturilor. **Cultures fruitières** culturi fructifere. **Culture des arbres fruitiers** cultura arborilor fructiferi. **Jardin fruitier** livadă.
frumentaire *adj.* (*antic. rom*) referitor la grîu, la cereale. (*Antic. romană*) **Lois frumentaires** legi privind distribuirea grînelor. **Crise* frumentaire.**
frustrant, e *adj.* frustrant.
frustration *f.* frustrare.
frustratoire *adj.* frustrator. **Acte frustratoire** act frustrator.
frustrer *vt.* a frustra.
fuel / fuel-oil *m.* combustibil. Mazut, păcură.

fugue *f.* fugă. **Faire une fugue** a fugi de acasă. **Enfant qui fait une fugue** copil care fuge (*de acasă, dintr-un anumit loc*).
fuguer *vi.* a fugi de acasă / dintr-un internat.
fugueur, euse *adj., s.* fugar.
führer *m.* führer (*titlu purtat de Adolf Hitler*).
fuir *vt., vi.* a fugi, a ocoli / a evita, a curge. **Fuir ses re nsabilités** a fugi de responsabilitățile pe care le ai / are.
fuite *f.* fugă, scăpare, scurgere. **Fuite de capitaux, de devises, de „matières grises" à l'étranger** scurgerea de capital, de valută, de „materii cenușii" / creiere în străinătate. **Fuite d'un époux** fuga unui soț. **Délit* de fuite.**
fulmination *f.* fulminație, mînie (*puternică*), anatemizare.
fulminatoire *adj.* fulminator, anatemizant. **Sentence fulminatoire** sentință anatemizantă.
fulminer *vt., vi.* a fulmina, a arunca, a tuna și fulgera împotriva cuiva / a ceva. **Fulminer l'anathème** a arunca anatema.
fumage *m.* afumare (*a alimentelor: carne, pește etc*). Fertilizarea solului cu gunoi de grajd.
fumerie *f.* loc unde se fumează droguri. **Fumerie clandestine** loc clandestin unde se fumează (*opiu, marijuana etc.*).
fumier *m.* (*referitor la persoane*) gunoi, scursură umană, nimeni. Bălegar, gunoi de grajd (*care poate fi folosit în fertilizarea solului*).
funérarium *m.* capelă funerară.
fusion *f.* fuziune / fuzionare, contopire, grupare.
fuyard, e *adj., s.* fugar, dezertor, laș.

G

gabare / gabarre *f.* gabară (*navă folosită pentru transportul de mărfuri*).
gabarier / gabarrier *m.* patron de / lucrător pe gabară.
gabegie *f.* dezordine rezultată dintr-o proastă administrare / gestionare.
gabelle *f.* (*arh.*) gabelă, taxă. Impozit pe sare. Serviciul administrativ însărcinat cu perceperea acestui impozit. **Employé des gabelles** funcționar la serviciul însărcinat cu perceperea taxelor și impozitelor.
gabelou *m.* (*arh.*) slujbaș la serviciul care se ocupa cu perceperea taxelor și impozitelor indirecte / a gabelei.
gâchis *m.* dezordine, harababură, încurcătură. **Gâchis politique** încurcătură politică.
gage *m.* gaj, garanție / garantare, contract. Dreptul creditorului de a fi plătit prioritar prin vînzarea obiectului gajat de debitor. (*Pl.*) salariu, simbrie, plată pentru servitori. **Gage commercial** gaj comercial. **Gage avec, sans dépossession** gaj cu, fără deposedare. **Droit de gage** drept de gaj(are). **Donner, prendre des gages** a da, a lua gajuri. **Prêteur sur gages** persoană care dă ceva cu împrumut în schimbul unui gaj. **Les biens du débiteur sont le gage commun de ses créanciers** bunurile debitorului sînt gajul comun al creditorilor săi. **Tueur à gages** ucigaș plătit.
gagé, e *adj.* (*obiect*) gajat, amanetat, dat ca gaj.
gager *vt.* a gaja, a garanta. **Gager un emprunt, une émission de billets** a garanta un împrumut, o emisiune de bancnote.
gageur, euse *s.* persoană care amanetează.
gagiste *m.* gajist (*persoană al cărei credit este garantat de un gaj*). **Créancier gagiste** creditor gajist.
gagnage *m.* (*vechi*) pășune. Islaz.
gagner *vt.* a cîștiga. **Gagner de l'argent** a cîștiga bani. **Gagner X francs par mois** a cîștiga X franci pe lună. **Témoins suspects de s'être laissé gagner** martori suspectați de a se fi lăsat cîștigați / corupți. **Navire qui gagne la mer** navă care iese în largul mării.
gain *m.* cîștig (*din plasarea unui capital, de la un joc, de la loterie, din speculă*). **Gain illicite** cîștig ilicit. **Gain journalier de base** cîștig zilnic de bază. **Gain manqué** cîștig nerealizat. **Gain de productivité** cîștig de productivitate. **Avoir, obtenir gain de cause** a avea, a obține cîștig de cauză. **Compensation des gains et des pertes** compensarea cîștigurilor și pierderilor.
gainerie *f.* comerț, fabrică de huse, de teci.
gainier, ière s. comerciant, fabricant de huse / teci. Corsetier.
galère *f.* galeră. Pedeapsă grea.

galérien *m.* condamnatul la muncă silnică. Ocnaşul.
galion *m.* galion.
gallican, e *adj., s.* galican. **Le rite gallican** ritul galican. **L'Eglise gallicane** Biserica galicană.
gallicanisme *m.* galicanism.
gallois, e *adj., s.* galez.
gallon *m.* galon (*unitate de măsură*). **Gallon américain** galon american (*3,785 litri*). **Gallon canadien** galon canadian (*4,545 litri*). **Gallon impérial** galon imperial.
galon *m.* galon, tresă. **Prendre du galon** a urca în grad, a promova, a avansa.
galonner *vt.* a pune galoane.
galonnier, ière *adj., s.* (*rar*) fabricant, comerciant de galoane.
galvodeux, euse s. (*învechit*) vagabond, otreapă.
gang *m.* gang, bandă de răufăcători.
gangster *m.* gangster.
gangstérisme *m.* gangsterism.
gant *m.* mănuşă.
ganterie *f.* industrie, comerţ cu mănuşi.
gantier, ière s. persoană care produce, comercializează mănuşi. **Marchand, ouvrier gantier** comerciant, confecţioner de mănuşi.
garage *m.* garaj, garare. Întreprindere comercială care se ocupă cu păzirea, întreţinerea, repararea automobilelor. **Garage d'autobus, d'automobiles, d'avions, de canots, de cycles** garaj pentru autobuze, automobile, avioane, bărci, biciclete.
garagiste *m.* garajist.
garancer *vt.* a vopsi cu garanţă.
garancerie *f.* locul unde se vopseşte cu garanţă.
garanceur *m.* vopsitor cu garanţă.
garant, e *s.* garant. **Se porter, se rendre garant** a se constitui garant.
garantie *f.* garanţie / garantare, asigurare / siguranţă. **Garantie hypothécaire** garanţie ipotecară. **Garantie légale** garanţie legală. **Garanties parlementaires** garanţii parlamentare. **Garanties personnelles, réelles** garanţii personale, reale. **Garantie d'emprunt** garanţie de împrumut. **Garantie d'intérêts** garantarea dobînzilior (*de către Stat, pentru împrumuturile luate de colectivităţile publice*). **Garantie de droit, de fait** garanţie de drept, de fapt. **Garantie de passif** garanţie de pasiv (*clauză prin care cedentul unor drepturi sociale se angajează să dea o garanţie cesionarului într-un cuantum stabilit de părţi*). **Garantie minimale de points** garanţie minimală de puncte (*trecerea, în contul fiecărui participant la regimul de pensionare al cadrelor de conducere, a unui număr minim de puncte, în funcţie de cotizaţia dată*). **Garantie des vices (cachés) de la chose** garanţie pentru / de viciile (ascunse) lucrului. **Garanties des obligations** garanţiile obligaţiilor. **Garantie contre les risques** garanţie împotriva riscurilor. **Action, appel, recours en garantie** acţiune, apel, recurs în garanţie. **Contrat de garantie** contract de garanţie. **Demander, prendre des garanties** a cere, a lua garanţii. **Donner en garantie** a da în garanţie.

Pacte de garantie et d'assistance pact de garanţie şi asistenţă. **Vendre un objet avec garantie** a vinde un obiect cu garanţie. **Garantie d'éviction*.**
garantir *vt.* a garanta. **Lois garantissant les droi.s, les libertés du citoyen** legi garantînd / care garantează drepturile, libertăţile cetăţeanului.
garde *f.* gardă, pază. **Garde impériale, pontificale, prétorienne** gardă imperială, pontificală, pretoriană. **Garde judiciaire** depozit, loc unde se păstrează bunurile sechestrate în urma unei hotărîri judecătoreşti / pază judiciară. **Garde mobile** gardă mobilă. **Garde municipale / républicaine, nationale** gardă municipală / republicană, naţională. **Garde montante, descendante** garda care intră, iese din post. **Garde à vue** stare de reţinere / arest preventiv (*între 24 şi 48 de ore*). **Garde d'honneur** gardă de onoare. **Monter la garde** a merge / fi în post / a schimba garda. **Corps de garde** corp de gardă. **Droit de garde** drept de păstrare (*a copilului*). **La garde des choses inanimées, animées** paza lucrurilor (*neînsufleţite*), însufleţite (*animalelor*).
garde *m.* gardian, paznic, păstrător. **Garde champêtre** paznic cîmpenesc / jitar. **Garde forestier** pădurar. **Garde impérial, municipal / républicain, national** soldat / gardian imperial, municipal / republican, naţional. **Garde messier** pîndar. **Garde de nuit** paznic de noapte. **Garde du corps** gardă de corp / bodygard. **Garde des Sceaux** ministrul care păstrează sigiliul Statului / Ministrul de justiţie.
garde-barrière *m.* paznic de la bariera de cale ferată.
garde-chasse *m.* paznic de vînătoare.
garde-côte *m.* paznic de coastă. Ambarcaţiune care supraveghează coasta.
garde-frein *m.* frînar.
garde-magasin *m.* subofiţer care are în sarcină magazia trupei / magaziner.
garde-monnaie *m.* persoană de încredere care primeşte bani spre păstrare.
garde-pêche *m.* paznic de pescuit. Ambarcaţiune care supraveghează pescuitul de coastă. Navă de război care protejează pe cei care pescuiesc departe de metropolă.
garde-port *m.* agent care recepţionează şi dispune de mărfuri, într-un port fluvial.
garder *vt.* a păstra, a păzi. **Garder à vue** a ţine la vedere / a aresta preventiv. **Garder les marchandises en entrepôt** a păstra mărfurile în depozit.
garderie *f.* suprafaţă de pădure ce revine în supraveghere unui paznic forestier. Loc unde sînt lăsaţi sub supraveghere copiii sau şcolarii mici.
garde-voie *m. invar.* cantonier. Soldat care păzeşte calea ferată.
gardian *m.* paznic pentru vite / văcar (*în zona Camargue*).
gardien, ne *s.* paznic, gardian, văcar. **Gardien judiciaire** păzitor judiciar / paznic al lucrului, animalului (*are în grijă bunurile aflate sub sechestru*). **Gardien d'un immeuble** paznicul / portarul unui imobil. **Gardien de nuit** paznic de noapte. **Gardien de prison** paznic de închisoare / gardian. **Gardien de la paix** agentul de ordine.
gardiennage *m.* pază (*postul, serviciul*).
gare *f.* gară. Bazin, lărgire a cursului de apă unde se pot gara, încrucişa navele. **Gare aérienne, maritime, routière, terminus** aerogară, gară maritimă, autogară, terminus (*pentru vehicole de mare tonaj*). **Gare d'arrivée** gară de sosire. **Gare d'évitement** gară de evitare / de încrucişare. **Gare de départ, de**

triage gară de plecare, de triaj. **Gare de fret** clădire din aeroport destinată traficului de mărfuri. **Gare de marchandises** gară de mărfuri. **Gare de voyageurs** gară de călători.

garnison *f.* garnizoană.

garnissement *m.* garnisirea / mobilarea, de către chiriaş, a localului spre a răspunde contractului încheiat.

gas-oil / gazole *m.* motorină.

gauche *adj., f.* stînga. **Extrême gauche** extrema stîngă. **Mariage de la main gauche** concubinaj. **La Gauche** stînga (*politică*). **Union des gauches** uniunea celor de stînga.

gauchisme *m.* stîngism.

gauchiste *m.* stîngist, de stînga.

gauleiter *m.* (*în Germania hitleristă*) gauleiter.

gaulis *m.* lăstăriş, pădure tînără / arboret.

gaullisme *m.* atitudine politică a partizanilor lui *de Gaulle* (*fost preşedinte al Franţei*).

gaulliste *m.* partizan al politicii lui *de Gaulle*.

gaulois, e *adj., s.* galic. Vechii locuitori ai Franţei. **Le gaulois** limba galică.

gay *adj., s.* referitor la homosexuali. Homosexual.

gaz *m.* gaz.

gazage *m.* gazare.

gazer *vt., vi.* a gaza, a ucide prin gazare.

gazier, ière *adj., s.* referitor la gazul de iluminat. Muncitor într-o uzină de gaz. Funcţionar într-o companie de gaz. **Industrie gazière** industria gazului.

gazoduc *m.* gazoduct.

gel *m.* gel, ger, îngheţ. **Gel des crédits** îngheţarea creditelor.

gelé, e *adj.* îngheţat. **Crédits gelés** credite îngheţate.

gemmage *m.* formă de arendă prin care un proprietar de fond forestier concedează unui arendaş loturi de pădure de pin pentru ca acesta să le preleveze răşina.

gemmeur, euse *s.* persoană care ia în arendă un lot de pini pentru a le preleva răşina.

gendarme *m.* jandarm. **Brigade de gendarmes** brigadă de jandarmi.

gendarmerie *f.* jandarmerie. **Gendarmerie départementale, nationale** jandarmeria departamentală (*judeţeană*), naţională. **Gendarmerie de l'air** jandarmeria traficului aerian. **Gendarmerie de la maréchaussée** jandarmeria călare.

généalogie *f.* genealogie.

généalogique *adj.* genealogic. **Arbre généalogique** arbore genealogic.

généalogiquement *adv.* genealogic.

généalogiste *m.* genealogist.

général, e, aux *adj., s.* general. (*Armată*) general. **Amnistie, assemblée, culpabilité, mobilisation, responsabilité générale** amnistie / amnistiere, adunare, vinovăţie, mobilizare, responsabilitate generală. **Général en chef** general-şef (*de unitate militară*). **Général de brigade** (*2 étoiles*), **de division** (*3*), **de corps d'armée** (*4*), **d'armée et comandant en chef** (*5*) general de brigadă (*2 stele*),

de divizie (*3*), de corp de armată (*4*), de armată şi comandant-şef (*5*). **Générale** maica superioară (*în unele ordine religioase*) / soţia generalului / alarmă generală. **Conseil, quartier général** consiliu, cartier general. **Direction générale** direcţie generală. **Président-directeur* général.**

généralat *m.* grad, funcţie de căpetenie (*într-un ordin religios*). Durata respectivei funcţii.

généralissime *m.* generalisim.

génocide *adj., m.* genocid. **Des actes génocides** acte de genocid.

génois, e *adj., s.* genovez.

géocentrisme *m.* geocentrism.

geôle *f.* temniţă.

geôlier, ière s. temnicer.

géostratégie *f.* geostrategie.

génération *f.* generaţie. **Première, deuxième génération** prima, a doua generaţie

genre *m.* gen / mod. **Genre de vie** gen de viaţă.

géorgisme *m.* georgism (*doctrină reformistă*).

gérance *f.* gerenţă, admnistrare, conducere. **Gérance-location / gérance libre** administrare în locaţie / liberă. **Gérance salariée** contract de gerenţă prin care persoana este salariată conform înţelegerii convenite înainte de semnarea acestuia. **Gérance d'une société** administrare a unei societăţi. **Gérance de cinq ans** administrare timp de cinci ani.

gérant, e *s.* gerant, admnistrator. Persoană care administrează un bun în contul altuia. **Gérant majoritaire, minoritaire / égalitaire** gerant majoritar, minoritar / egalitar. **Gérant d'affaires, d'immeubles** gerant / administrator de afaceri, de imobile. **Gérant d'un fonds de commerce, d'un journal** gerantul / administratorul unui fond de comerţ, unui ziar. **Gérant de portefeuille, de société** gerant / administrator de portofoliu, de societate.

géré, e *s.* geratul (*persoana pentru care acţionează gerantul*).

gérer *vt.* a gera, a administra, a conduce. **Gérer une affaire, un commerce** a admnistra o afacere, un comerţ / o afacere comercială. **Gérer les biens d'un mineur** a administra bunurile unui minor. **Gérer les biens d'un incapable** a administra bunurile unei persoane incapabile / neputincioase. **Gérer une tutelle** a administra o tutelă. **Gérer son avoir** a-şi administra avutul. **Affaire bien, mal gérée** afacere bine, rău administrată / condusă.

germain, e *adj., s.* născut din aceiaşi părinţi (*mamă sau tată*). Aparţinător Germaniei, germanilor **Frères germains** fraţi buni (*din aceeaşi mamă sau acelaşi tată*). **Cousins germains** veri primari. **Cousins issus de germains** veri de-al doilea. **Les germains** persoanele înrudite (*părinţi, fraţi, surori*). **Les Germains** popoarele germanice.

germanique *adj.* germanic. **Les pays germaniques, latins** ţările germanice, latine.

germanisation *f.* germanizare.

germaniser *vt.* a germaniza.

germanophile *adj., s.* germanofil.

germanophobe *adj., s.* germanofob.

gerrymandering *m.* practică ce consistă în instituirea circumscripțiilor electorale în așa fel încît să-i avantajeze pe candidații puterii din zona respectivă.
gestaltisme *m.* gestaltism.
gestaltiste *adj., s.* gestaltist.
gestapo *f.* gestapo.
geste *m.* gest. **Geste d'autorité** gest de autoritate.
gestion *f.* gestiune, gestionare. **Gestion budgétaire, commerciale, économique, financière** gestiune bugetară, comercială, economică, financiară. **Gestion déléguée** gestionare delegată / cu delegare. **Gestion privée, publique** gestiune privată, publică. **Gestion à court, à long terme** gestionare pe termen scurt, pe termen lung. **Gestion d'affaires** gestiune de afaceri. **Gestion d'un patrimoine** gestionare a unui patrimoniu. **Gestion de fait** gestiune de / în fapt. **Gestion de la production, de la trésorerie** gestionarea producției, trezoreriei. **Gestion du cycle d'exploitation** gestiune a ciclului de exploatare. **Gestion du personnel / des ressources humaines** gestionarea personalului / a resurselor umane. **Gestion des créances** gestiunea creanțelor. **Gestion des biens de la communauté par le mari** gestionare, de către soț, a bunurilor familiei. **Gestion des stocks** gestionarea stocurilor. **Compte de gestion** cont de gestiune. **Une bonne, saine gestion** o gestionare / o gestiune bună, sănătoasă. **Système de la gestion** sistemul gestionării.
gestionnaire *adj., s.* gestionar. **Administrateur gestionnaire** administrator gestionar. **Un gestionnaire** subofițer care are în grijă activitățile de la manutanță, de la popotă etc.
ghetto *m.* ghetou.
giaour *m.* ghiaur.
gibelin *m.* ghibelin.
giletier, ière *s.* persoană care confecționează jiletci.
giratoire *adj.* giratoriu. **Point, sens giratoire** punct, sens giratoriu.
girondin, e *adj., s.* girondin. Locuitor din zona Gironde. (*Ist.*) **Le parti girondin** partidul girondin. **La politique girondine** politica girondină. **Les Girondins** Girondinii.
glissant, e *adj.* glisant, alunecos. **Plan glissant / plan fuyant (*plan à horizon glissant, à horizon fuyant*)** plan alunecos / plan care se îndepărtează (*plan suprapus și succesiv față de unul precedent*) (*cu orizont care se îndepărtează mereu / instabil*). **Planification glissante** planificare revăzută / revizuită (*anual i se revăd obiectivele, în funcție de realizări și de previziuni*).
glissement *m.* alunecare, glisare, modificare, variație. Variația valorii unui agregat, unei mărimi. **Glissement des prix, des salaires** variația prețurilor, salariilor (*vezi: dérive*). **GVT (*glissement – vieillesse – technicité*)** GVT (*glisare – vechime – tehnicitate*) (*creștere de salarii pe baza acestor trei parametri*). **Glissement catégoriel***.
global, e, aux *adj.* global. Total, întreg. **Revenu global** venit global. **Somme globale** sumă totală.
globalement *adv.* global, în ansamblu.

globalisation *f.* globalizare, mondializare. **Globalisation réelle, financière** globalizare reală, financiară.
globaliser *vt.* a globaliza.
globalisme *m.* globalism.
glose *f.* glosă.
glossateur *m.* glosator. Elev al școlii romanistice care studia textele lui Justinian prin metoda exegetică.
gobeleterie *f.* fabricare, vînzare de pahare (*de formă rotundă și fără picior*).
gobeletier *m.* fabricant, vînzător de pahare (*de formă rotundă și fără picior*).
goélette *f.* goeletă. **Goélette de pêche** goeletă de pescuit.
gold point *m.* punctul de aur (*extremele cursului de schimb valutar dincolo de care este avantajos importul sau exportul*).
gondole *f.* gondolă. Obiect folosit în magazinele cu autoservire pentru prezentarea mărfurilor.
gondolière *f.* lucrătoare din magazinul cu autoservire care aprovizionează gondolele cu marfă.
gonfler *vt.* a umfla. **Gonfler le prix d'une marchandise** a umfla prețul unei mărfi. **Valeurs boursières artificiellement gonflées** valori bursiere umflate în mod artificial.
goulag *m.* gulag.
goulet / goulot *m.* gît (*de la sticlă*), trecere îngustă. **Goulet / goulot d'étranglement*. Goulet d'étranglement* externe.**
gouvernable *adj.* guvernabil.
gouverné, e *adj., s.* guvernat. **Les gouvernés** guvernații.
gouvernement *m.* guvern, guvernare, guvernanță, guvernământ. (*Vechi*) Teritoriu aflat sub administrația unui guvernator. **Gouvernement absolu, démocratique, parlementaire, républicain** guvern / guvernare absolutist(ă) democratic(ă), parlamentar(ă), republican(ă). **Gouvernement central, local (*d'un Etat fédéral*)** guvern central, local (*al unui Stat federal*). **Gouvernement corporatiste** guvernanță corporatistă. **Gouvernement monarchique, impérial, consulaire** guvernare monarhică, imperială, consulară. **Gouvernement faible, fort, instable** guvern slab, puternic, instabil. **Gouvernement d'entreprise** conducerea întreprinderii (*cotate la bursă*). **Gouvernement de fait** guvern în / de fapt. **Acte de gouvernement** act (*emis*) de guvern. **Chef du gouvernement** șeful guvernului. **Employé du gouvernement** funcționar la guvern. **Les pouvoirs du gouvernement** puterile guvernului.
gouvernemental, e, aux *adj.* guvernamental. **Organes gouvernementaux** organe guvernamentale. **L'équipe, la politique gouvernementale** echipa, politica guvernamentală. **Parti gouvernemental** partid de guvernământ.
gouverner *vt.* a guverna, a conduce.
gouverneur *m.* guvernator. Muncitor din industria hîrtiei însărcinat cu pregătirea cîrpelor folosite la fabricarea pastei de hîrtie. **Gouverneur général, militaire** guvernator general, militar. **Lieutenant-gouverneur** locotenent-guvernator (*înalt funcționar numit de guvernatorul general, pe o perioadă de cinci ani, să reprezinte pe regină în fiecare provincie canadiană*).

grâce *f.* grație, grațiere. **Grâce simple** grațiere simplă. **Jours de grâce** zile de grație (*pentru efectuarea unei plăți datorate*). **Terme de grâce** termen de grație. **Recours en grâce** recurs în grațiere. **Délai* de grâce. Grâce amnistiante*.**

gracier *vt.* a grația. **Condamné gracié par le chef de l'Etat** condamnat grațiat de șeful Statului.

gracieuse, euse *adj.* grațios, gratuit. **Décision gracieuse** decizie grațioasă.

grade *m.* grad. **Avancer, monter en grade** a avansa, a urca în grad. **Grade universitaire** grad universitar.

grand, e *adj.* mare, înalt. **Grand-duc** Mare duce. **Grand-Duché de Luxembourg** Marele Ducat al Luxemburgului. **Grande Unité Interterritoriale (GUI)** Mare Unitate Interteritorială (*desemnează marile companii extractive internaționale care dețin piața și prețul de vînzare, exercitînd un efect de dominare*). **Grands Ensembles** 1) mari ansambluri (*ansambluri de imobile cu chirie moderată construite, în general, la periferia marilor centre urbane*); 2) Tranzacții comerciale de mare volum care necesită acordul comisiei de garantare și credit pentru export. **Grande surface** supermarket.

grandeur *f.* mărime. **Grandeur économique** mărime economică.

gradualisme *m.* gradualism.

gradualist, e *adj., s.* gradualist. **Politique, stratégie gradualiste** politică, strategie gradualistă.

graphe *m.* graf. **Théorie des graphes** teoria grafurilor.

grapheur *m.* program de realizare a graficelor pe calculator.

graphique *adj., s.* grafic. **Graphique polaire / en spirale** grafic polar / în formă de spirală. **Graphique triangulaire** grafic triunghiular (*aplicabil domeniilor care se împart în trei*). **Graphique symbolique** grafic simbolic. **Graphiques cartésiens, non cartésiens** grafice carteziene, non carteziene. **Graphique à barres, à bâtons, à colonnes, à tuyaux d'orgue** grafic cu bare, cu bastonașe, din coloane, cu tuburi de orgă. **Graphiques à coordonnées arithmétiques, semilogarithmiques, logarithmiques** grafice cu coordonate aritmetice, semilogaritmice, logaritmice. **Graphique à secteur circulaire / à forme de camembert** grafic cu sectoare circulare / în formă de triunghiuri de brînză. **Graphique à banderoles** grafic cu banderole (*mai multe puncte plasate pe aceeași ordonată*). **Graphique en escalier** grafic în formă de scară / trepte (*pentru variațiile discontinue*). **Graphique en relief / stéréogrammes** grafic în relief / stereogramă (*în trei dimensiuni*). **Graphique en surface / histogramme** grafic în suprafață / histogramă. **Graphique en réseau** grafic în formă de rețea.

graphiquement *adv.* (*în mod*) grafic.

graphiste *m.* grafician, specialist în grafică.

graphologie *f.* grafologie.

graphologique *adj.* grafologic. **Analyse graphologique** analiză grafologică.

graphologue *m.* grafolog.

gratification *f.* gratificație. **Gratification cachée, illicite** gratificație acordată pe ascuns, ilicită. **Gratification de fin d'année** gratificație de sfîrșit de an.

gratifié, e *adj., s.* gratificat. Persoană căreia i s-a lăsat ceva prin donație, testament.

gratuit, e *adj.* gratuit. **Avantage gratuit** avantaj gratuit / contract de binefacere. **Ecole gratuite** școală gratuită.

gratuité *f.* gratuitate. **Gratuité perverse** gratuitate perversă (*o persoană face un dar pe care primitorul nu-l va putea depăși, ca valoare, cînd îi va întoarce gestul*). **Gratuité de la justice** gratuitatea justiției (*o parte importantă a cheltuielilor de judecată sînt asumate de Stat*).

gratuitement *adv.* gratuit. **Soigner un malade gratuitement** a îngriji gratis un bolnav.

graviérisme *m.* gravierism (*de la numele lui J.-F. Gravier care denunța dezechilibrul economic teritorial din Franța*).

gravitaire *adj.* gravitar, de atracție. **Modèle gravitaire** model gravitar.

gravitation *f.* gravitație. **Loi de gravitation** legea gravitației.

gravité *f.* gravitate. **Triage par gravité** triaj (*al vagoanelor*) pe baza (*legilor*) gravității.

gré *m.* bun plac. **Marché de gré à gré** tranzacție la buna înțelegere. **Contrat* de gré à gré.**

grec, grecque *adj., s.* grec, grecoaică. **Empire grec** imperiul grec (*Imperiul roman de Răsărit*). **Le grec** limba greacă. **Les républiques grecques** republicile grecești. **Renvoyer aux calendes grecques** a amîna pînă la calendele grecești / niciodată. **Un Grec** un grec.

gréco-latin, e *adj.* greco-latin.

gréco-romain, e *adj.* greco-roman.

greffe *m.* grefa. **Le greffe de la justice de paix** grefa judecătoriei de pace. **Le greffe du tribunal** grefa tribunalului. **Secrétariat-greffe** (*biroul, serviciul de*) secretariat-grefă.

greffier, ière *s.* grefier. **Greffier du tribunal** grefierul tribunalului. **Greffier en chef** grefier-șef. **Registre du greffier** registrul grefierului.

grégorien, ne *adj.* gregorian. **Calendrier grégorien** calendar gregorian. **Réforme grégorienne** reformă gregoriană.

grenadier *m.* (*armată*) grenadier.

grève *f.* grevă. **Grève générale, mixte, sauvage, surprise, „thrombose" / bouchon, tournate** grevă generală, mixtă (*profesională și politică*), spontană (*în afara hotărîrii sindicatului*), surpriză, la locul de muncă, „tromboză" / dop (*la un atelier, o secție*), circulară (*afectează, pe rînd, toate sectoarele de producție*). **Grève perlée** grevă perlată (*prin oprirea sau încetinirea activității aflate într-o anumită fază, într-un anumit stadiu*). **Grève politique** grevă politică. **Grève de solidarité** grevă de solidaritate. **Grève de l'impôt** grevă fiscală. **Grève du zèle** grevă prin exces de zel. **Grève du gaz** greva angajaților de la serviciul gaze. **Grève des transports** greva angajaților din serviciul transporturi. **Grève des bras croisés** grevă ce se desfășoară prin prezentarea la locul de muncă fără, însă, a munci, (*stînd cu brațele încrucișate*). **Grève sur le tas** grevă la locul de muncă. **Briseur de grève** spărgător de grevă. **Droit de grève** drept de grevă. **Faire la grève de la faim** a face greva foamei. **Piquet de grève** pichet de grevă. **Se mettre en grève** a intra în grevă.

grevé, e *m.* grevatul (*persoana, bunul grevat de o sarcină*).

grever *vt.* a greva. **Grever un légataire, un héritier** a lăsa în sarcina unui legatar, unui moştenitor. **Dépenses qui grèvent un budget** cheltuieli care grevează un buget. **Hypothèques qui grèvent une succession** ipoteci care grevează o succesiune.

gréviste *adj., s.* grevist. **Mouvement gréviste** mişcare grevistă.

grief *m.* prejudiciu suportat de un pledant, ca urmare a iregularităţii formale a unui act de procedură, care îi permite să ceară anularea hotărîrii. Motiv de plîngere în justiţie. **Griefs d'accusation** motive de acuzare. **Griefs d'appel** motive de apel / pentru care se formulează apelul. **Actes faisant grief** acte administrative de natură să producă, în sine, efecte juridice şi împotriva cărora se poate primi recursul.

grille *f.* grilă, grătar, grilaj, gratie. **Grille indiciaire** grilă indiciară / de indice (*pentru ierarhizarea salariilor*). **Grille d'égout** grătar de canalizare. **Grille d'horaires** grilă orară. **Grille d'un confessionnal** grilajul unui confesional. **Grille d'un parloir d'un couvent, d'une prison** grilajul de la confesionalul unei mănăstiri, de la vorbitorul unei închisori. **Grille de la fonction publique** grila (*de remunerare*) funcţiei publice. **Grille de classification des emplois** grilă de clasificare a posturilor / a serviciilor. **Grille des salaires** grilă de salarii / de salarizare. **Etre, mettre sous les grilles** a fi, a băga după gratii / la închisoare.

gris, e *adj., m.* gri, cenuşiu. **Marché gris** piaţă gri. **Matière grise** materie cenuşie.

grivèlerie *f.* infracţiune comisă într-un local de către o persoană care face consumaţie ştiind că nu are cu ce plăti.

gros, se *adj., adv., s.* gros, voluminos, important. Monedă de argint bătută în Franţa între secolele XII – XVIII. **Gros bonnet / grosse légume** persoană importantă. **Gros commerçant** negustor important. **Grosse fortune, somme** avere, sumă mare. **Gros héritage** moştenire mare. **Grosse héritière** moştenitoare importantă / care a moştenit o mare avere. **Grosse industrie** industrie importantă. **Gros ouvrage** partea fundamentală, importantă / structura unui edificiu. **Vente en gros** vînzare cu ridicata. **En gros et en détail** cu ridicata, cu amănuntul. **Commerce de gros** comerţ cu ridicata (*en gros*). **Maison de gros** casă comercială care desface marfă doar în cantităţi mari. **Prix de gros** preţ de gros / cu ridicata (*preţul cu care s-a cumpărat marfa din depozit*).

grosse *f.* (*formă dispărută*) copie a unui act notarial sau a unei decizii judecătoreşti (*însoţit / ă de formula executorie*) scrisă cu litere mai mari ca de obicei. (*În comerţ*) două duzini. **Grosse d'un contrat, d'un jugement** copia unui contract, unei hotărîri judecătoreşti.

grosserie *f.* (*vechi*) comerţ de gros.

grossiste s. comerciant de gros.

grossoyer *vt.* a copia, a expedia un act oficial (*scris cu litere mai mari decît de obicei*). **Greffier, notaire qui grossoie un acte, un contrat, un jugement** grefier, notar care expediază copia unui act, unui contract, unei hotărîri judecătoreşti.

group *m.* sac de monede sigilat pentru expediere.

groupe *m.* grup. **Groupe ethnique, humain, social** grup etnic, uman, social. **Groupe financier, industriel** grup financiar, industrial. **Groupe parlementaire, politique** grup parlamentar, politic. **Groupe de pression** grup de presiune.

Groupe de sociétés grup de societăţi. **Groupe des 7 (Sept)** Grupul celor 7 (Şapte). **Groupe des 8 (Huit)** Grupul celor 8 (opt). **Groupe des 10 (Dix)** Grupul celor 10 (Zece) (*cuprinde 11 State dezvoltate*). **Groupe des 20 (Vingts)** Grupul celor 20 (Douăzeci). **Groupe des 77 (Soixante-seize)** Grupul celor 77 (Şaptezeci şi şapte) (*cuprinde 125 de ţări. Doar la origine erau 77*).

groupement *m.* grupare, grup / societate. **Groupement agricole d'exploitation en commun** grupare agricolă de exploatare în comun. **Groupement foncier agricole** grupare funciară agricolă. **Groupement forestier** grupare forestieră. **Groupement d'achat** grup / societate (*instituit, ă*) pentru a cumpăra. **Groupement d'intérêt économique** grupare de / cu interes economic. **Groupement d'intérêt public** grupare de / cu interes public. **Groupement de partis politiques** grupare de partide politice. **Groupement de lutte, de production, professionnel, syndical** grupare de luptă, de producţie, profesională, sindicală. **Groupement européen d'intérêt économique** grupare europeană de / cu interes economic.

grouper *vt.* a grupa, a aduna, a coaliza.

groupuscule *m.* grupuscul.

grue *f.* barză. Macara. **Grue électrique** macara electrică. **Grue flottante** macara plutitoare. **Grue à vapeur** macara cu aburi. **Grue de chantier, de prise de vues** macara de şantier, pentru filmat. **Grue sur rails** macara pe şine.

grutier *m.* macaragiu.

guelfe *m.* guelf.

guelte *f.* bonus primit ca primă de un salariat pentru vînzarea făcută.

guéret *m.* pîrloagă. Pămînt arat dar neînsămînţat.

guérite *f.* gheretă.

guerre *f.* război. **Guerre aérienne, navale, sous-marine, terrestre** război aerian, naval, submarin, terestru. **Guerre atomique, bactériologique, chimique** război atomic, bacteriologic, chimic. **Guerre civile, froide, juste, psychologique, révolutionnaire / subversive** război civil, rece, drept, psihologic, revoluţionar / subversiv. **Guerre commerciale** război comercial. **Guerre économique** război economic. **Guerre éclair** război fulger. **Guerre électronique** război electronic. **Guerre locale, mondiale** război local, mondial. **Guerre préventive, totale** război preventiv, total. **Guerre d'agression, d'escarmouches, d'extermination, d'usure** război de agresiune, de hărţuire, de exterminare, de uzură. **Guerre de conquête, de défense, de libération, de pacification** război de cucerire, de apărare, de eliberare, de pacificare. **Guerre de mouvement, de positions, de tranchées** război de mişcare, de poziţii, de tranşee. **Guerre de partisans** război de partizani. **Guerre de religion** război religios. **Guerre des prix** războiul preţurilor. **Guerre des étoiles** războiul stelelor (*denumire curentă pentru programul de apărare strategică iniţiat de SUA*). **Communiqué de guerre** comunicat de război. **Conseil de guerre** consiliu de război. **Correspondant de guerre** corespondent de război. **Déclarer la guerre** a declara război. **Début, issue d'une guerre** începutul, sfîrşitul unui război. **Dommage de guerre** daune / dezdăunare de război. **Entrer en guerre** a intra în război. **Menaces de guerre** ameninţări de război. **Faire la guerre** a se război / a lupta. **Faits, opérations**

de guerre fapte, operațiuni de război. **Industrie de guerre** industrie de război. **Indemnités de guerre** Indemnizații / despăgubiri de război. **Machines, navires de guerre** mașini, nave de război. **Ministère de la guerre** ministerul de război. **Petite guerre** război mărunt / simulacru de război. **Prise de guerre** pradă de război. **Prisonnier de guerre** prizonier de război.

guerrier, ière *adj., s.* războinic. **Nation, race guerrière** națiune, rasă războinică.

guerroyer *vt., vi.* a (se) lupta, a (se) război. **Guerroyer contre les abus, les privilèges** a lupta împotriva abuzurilor, a privilegiilor.

guet-apens *m.* capcană, pîndă, ambuscadă.

gueuse *f.* masa de metal topit ce curge din furnal. Bere belgiană (*tare și acră*).

guichet *m.* ghișeu. **Guichet automatique de banque** ghișeu automat de bancă / bancomat. **Guichet de confessional** confesional. **Guichet de poste** ghișeu de poștă.

guichetier, ière s. funcționar la ghișeu.

guilde / gilde *f.* ghildă. Asociație de întrajutorare. Asociație care se străduiește să procure aderenților săi condiții comerciale aparte.

guillotine *f.* ghilotină. **Envoyer un criminel à la guillotine** a trimite un asasin la ghilotină.

guillotiner *vt.* a ghilotina.

guillotineur *m.* călăul care mînuiește ghilotina.

guinée *f.* guinee (*veche monedă englezească*).

guinguette *f.* crîșmă. Terasă în aer liber și cu verdeață unde se poate și dansa / grădină de vară.

guitouné *f.* cort de campanie. Adăpost de tranșee.

gulden *m.* gulden (*monedă olandeză*).

gymnase *m.* gimnaziu. Local unde se practică exerciții fizice la aparate. (*Antic. gr.*) Școală publică de cultură fizică, de atletism.

gymnasiarque *m.* (*Antic.*) Conducătorul școlii de cultură fizică. Funcția de conducător de școală de cultură fizică.

gymnosophiste *m.* filozof dintr-o veche sectă hindusă (*adepții ei umblau fără veșminte, ducînd o viață ascetică și contemplativă*).

gyrophare *m.* girofar.

gyropilote *m.* (*aviație*) pilot automat.

H

habilitation *f.* abilitare.

habilité *f.* abilitare, capacitate. **Habilité de l'entrepreneur** abilitarea antreprenorului.

habiliter *vt.* a abilita, a autoriza.

habitable *adj.* locuibil.

habitant, e *s.* locuitor. **Habitants originaires, non originaires** autohtonii, alogenii / străinii. **Recensement des habitants** recensămîntul locuitorilor. **Nombre d'habitants au kilomètre carré** număr de locuitori pe km^2.

habitat *m.* habitat. **Habitat rural, urbain** habitat rural, urban. **Amélioration de l'habitat** îmbunătățirea habitatului.

habitation *f.* locuință, locuire. **Habitation rurale** locuință rurală / sătească. **Habitation à bon marché** locuință cu chirie redusă / ieftină. **Habitation à loyer modéré (HLM)** locuință cu chirie moderată. **Droit d'habitation** drept de abitație. **Améliorer les conditions d'habitation** a îmbunătăți condițiile de locuire / de locuit.

habiter *vt., vi.* a locui. **Habiter à la campagne** a locui la țară.

habitude *f.* deprindere / obicei. **Habitudes de consommation** obiceiuri de consum.

habituel, le *adj.* obișnuit, uzual. **Clause de style** clauză de stil.

hachisch / haschisch / haschich *m.* haşiş.

hacienda *f.* (*America de Sud*) hacienda (*proprietate de mari dimensiuni*). Fermă. Locuința proprietarului fermei.

haïtien, ne *adj., s.* haitian.

halage *m.* halaj, remorcare, tractare. Cărarea, drumul de pe marginea apei curgătoare (*folosită pentru remorcarea vaselor*). **Halage d'un navire par un autre** tractarea unei nave de către o alta. **Chevaux de halage** cai de halaj / de remorcare. **Halage à bras d'hommes** halaj cu ajutorul oamenilor / trasul la edec.

haler *vt.* a remorca, a tracta.

hallage *m.* taxă de hală / de piață / de tîrg.

halle *f.* hală. Piață acoperită. **Halle au blé, au vin** hala de grîu, de vin.

halte *f.* haltă, oprire. Stație mică de cale ferată.

hameau *m.* cătun, sătuc.

handicap *m.* handicap.

handicaper *vt.* a dezavantaja, a stabili un handicap pentru un concurent.

handicapé, e *adj., s.* hadicapat.

handicapeur *m.* **Commissaire handicapeur** comisarul (*de curse*) însărcinat cu stabilirea handicapului.
handisport *adj.* handisport (*referitor la sportul practicat de handicapații fizic*). **Tennis handisport** tenis handisport.
hangar *m.* hangar, hambar, remiză, adăpost. **Hangar à fourrage** adăpost pentru furaje. **Hangar à locomotives** depou de locomotive. **Hangar à récolte** hambar.
hanse *f.* hansă (*asociație de negustori avînd monopolul comerțului pe apă*). **La Hanse** Hansa (*asociația orașelor comerciale de la Marea Nordului și Baltica*).
hanséatique *adj.* hanseatic.
harangue *f.* predică / discurs solemn ținut de o persoană importantă (*adesea pompos și plictisitor*).
haranguer *vt.* a ține un discurs solemn.
harangueur, euse *s.* orator care ține un discurs solemn și adesea plictisitor.
haras *m.* herghelie. Centru de înmulțire, creștere și pregătire a cailor de rasă. **Direction générale des haras** Direcția generală a herghelilor de cai de rasă.
harcèlement *m.* hărțuire. **Harcèlement sexuel** hărțuire sexuală.
harceler *vt.* a hărțui.
harem *m.* harem.
harengaison *f.* pescuit de / perioada de pescuit heringi.
harenguère *f.* vînzătoare de heringi.
harenguier / harengueux *m.* vas de pescuit heringi.
harki *m.* persoană, din Africa de Nord, care activează în miliție alături de forțele franceze.
harmonisation *f.* armonizare. **Harmonisation fiscale** armonizare fiscală.
harmoniser *vt.* a armoniza. **Harmoniser les intérêts de plusieurs personnes** a armoniza interesele mai multor persoane.
hasard *m.* hazard, întîmplare. **Hasard moral** hazard moral.
haschischin *m.* fumător de haşiş.
hassidisme *m.* hasidism.
hausse *f.* ridicare, creştere, majorare. **Hausse des prix, des salaires** creşterea preţurilor, salariilor **Hausse des cours** creşterea cursurilor. **Hausse illicite** creştere ilicită. **Hausse de l'indice des prix** creşterea indicelui de preţuri. **Hausse du coût de la vie** creşterea costului vieţii. **Jouer à la hausse** a specula pe creşterea unor valori. **Les actions sont en hausse** acţiunile sînt în creştere.
haussier *m.* speculator (*la Bursă*).
haut, e *adj., adv., m.* înalt, ridicat, mare. **Haut prix** preț ridicat. **Haute autorité** Înaltă autoritate (*nume ce s-a dat instituției care va deveni Comisia CEE*). **Haute cour de justice / Haute Cour** Înalta Curte de justiție / Înalta Curte. **Haute mer** ape internaționale. **Haute trahison** înaltă trădare. **Hauts salaires** salarii mari. **Hauts fonctionnaires** înalți funcționari. **Haut représentant de l'Union européenne** înalt reprezentant al Uniunii europene. **Institut des Hautes Etudes** Institutul de Studii Superioare / de înalte studii. **La haute finance** marea finanță. **La haute société** înalta societate. **Le Très-Haut** Dumnezeu. **Parler du haut de la tribune** a vorbi din înaltul tribunei / de la înălțimea tribunei. **Des ordres qui viennent d'en haut** ordine care vin de sus / de la superiori. **Haute Banque***.

hautesse *f.* înălțime (*titlu, apelativ folosit cu precădere în Turcia*). **Sa Hautesse** Înălțimea / Măria Sa.
hauturier, ière *adj.* (*marină*) de / în larg. **Navigation, pêche hauturière** navigație, pescuit în largul mării.
hawaïen, ne *adj., s.* hawaian, locuitor din Hawai.
hebdomadaire *adj., m.* hebdomadar, săptămînal. **Journal hebdomadaire / un hebdomadaire** ziar săptămînal / un hebdomadar. **Bulletin hebdomadaire** buletin săptămînal. **Repos hebdomadaire** repaus săptămînal.
hebdomadairement *adv.* (*în mod*) săptămînal.
hebdomadier, ière *s.* cleric care exercită o anumită funcție timp de o săptămînă.
héberge *f.* punct al unui zid unde se termină vecinătatea a două clădiri de înălțimi diferite. **Mur d'héberge** zid de împrejmuire / care nu mai este comun.
hébergement *m.* primire, adăpostire, găzduire. **Centre d'hébergement pour réfugiés, pour émigrés** centru de primire pentru refugiați, pentru emigranți.
héberger *vt.* a primi, a adăposti, a găzdui. **Héberger des réfugiés** a găzdui niște refugiați.
hébraïque *adj.* ebraic. **Langue, université hébraïque** limba, universitate ebraică.
hébreu *adj., m.* poporul evreu. **L'hébreu** limba ebraică.
hectare *m.* hectar.
hédonisme *m.* hedonism.
hégémonie *f.* hegemonie. **Guerre d'hégémonie** război de cucerire a hegemoniei.
heimatlos *adj. invar.* (*rar*) apatrid.
heimatlosat *m.* situația juridică a apatridului.
héliaste *m.* (*antic. gr.*) heliast.
héliciculteur, trice *s.* crescător de melci.
héliciculture *f.* activitatea de creştere a de melci.
héliport m. heliport.
héliportage *m.* transport cu elicopterul.
hellène *adj., s.* elen, grec.
hellénique *adj.* elen, grec / greacă. Grecesc. **Civilisation hellénique** civilizația greacă, elenă.
helvète *adj.* helvetic. **Les Helvètes** helveții.
helvétique *adj.* helvetic. **La Confédération helvétique** Confederația helvetică.
hémicycle *m.* hemiciclu. **Hémicycle de l'Assemblée nationale** hemiciclul Adunării naționale.
héraut *m.* (*ev. med.*) crainic. **Héraut d'armes / héraut** ofițer însărcinat cu transmiterea mesajelor, proclamațiilor solemne, cu pregătirea ceremoniilor.
herbage *m.* ierburi, păşune, fîneață.
herbager, ère *s.* crescător de bovine.
herbager *vt.* a trimite la păşunat.
herbe *f.* iarbă, păşune, fîneață. **Vente d'herbe** vînzare de fîneață (*convenție prin care partea care cumpără are doar dreptul de a folosi păşunea, fără obligația de întreținere a terenului*).

herbicide *adj., s.* erbicid.
herboriste *s.* vînzător de plante medicinale (*dar și de produse farmaceutice simple, produse igienice, parfumerie*).
herboristerie *f.* comerț, magazin de plante (un fel de *plafar*).
herd-book *m.* registrul genealogic al raselor bovine.
héréditaire *adj.* ereditar, referitor de moștenire. **Biens, droits héréditaires** drepturi, bunuri ereditare. **Monarchie héréditaire** monarhie ereditară. **Prince héréditaire** prinț moștenitor. **Titre héréditaire** titlu ereditar.
héréditairement *adv.* (*în mod, pe cale*) ereditar.
hérédité *f.* ereditate, moștenire. **Accepter, refuser l'hérédité** a accepta, a refuza moștenirea.
hérésie *f.* erezie.
héritage *m.* moștenire. Imobil destinat să fie lăsat moștenire. **Faire un héritage** a avea parte de / a-și însuși o moștenire. **Laisser un bien en / pour héritage** a lăsa un bun ca / drept moștenire. **Partage d'un héritage entre cohéritiers** împărțirea unei moșteniri între eredenți / moștenitori. **Parts d'un héritage** părțile unei moșteniri. **Refuser un héritage** a refuza o moștenire. **Transmettre en héritage** a transmite drept / ca moștenire.
hériter *vt., vi.* a moșteni. **Hériter d'un immeuble** a moșteni un imobil. **Hériter d'un oncle** a moșteni pe un unchi.
héritier, ière *s.* moștenitor. **Héritier apparent, irregulier, présomptif, réservataire, testamentaire** moștenitor aparent, neregulat, prezumtiv, rezervatar, testamentar. **Héritiers du sang** moștenitori de (*același*) sînge. **Héritiers légitimes naturels** moștenitori legitimi naturali. **Qualité, titre d'héritier** calitate, titlu de moștenitor.
hermandad *f.* (*istoria Spaniei*) federație de orașe.
héroïne *f.* heroină.
heroïnomane *adj., s.* persoană dependentă de heroină.
héroïnomanie *f.* heroinomanie.
herpe *f.* (*istoria marinei*) (*pl.*) **Herpes marines** epave maritime.
hétairie / hétérie *f.* (*ist.*) eterie.
hétérodoxe *adj., s.* heterodox. **Opinion hétérodoxe** opinie heterodoxă.
hétérodoxie *f.* heterodoxie.
hétérogène *adj.* eterogen. **Nation hétérogène** națiune eterogenă.
hétérogénéité *f.* eterogenitate.
hétérosexualité *f.* heterosexualitate.
hétérosexuel, le *adj., s.* heterosexual. (*Fam.*) **Un hétéro** un heterosexual.
hetman / ataman *m.* (*ist.*) hatman. Ataman.
heure *f.* oră. **Heures complémentaires** ore complementare *în plus față de minimul stabilit în contract. Sînt plătite la tarif normal*). **Heures légales** ore legale. **Heures supplémentaires** ore suplimentare. **Heures de délégation** ore de delegare (*într-o funcție, un post*).
heuristique *adj., s.* euristic, euristică.
hexagone *adj., s.* hexagon. **L'Hexagone** Hexagonul (*denumire dată Franței, ca urmare a formei sale*).

hidalgo *m.* (*istoria Spaniei*) hidalgo.
hiérarchie *f.* ierarhie. (*Bis. cat.*) **Hiérarchie d'ordres** ierarhie de ordine. **Hiérarchie de juridiction** ierarhie de jurisdicție. **Hiérarchie des devoirs, des droits, des valeurs** ierarhia datoriilor (*față de societate, de oameni*), a drepturilor, a valorilor. **La hiérarchie militaire** ierarhia militară.
hiérarchique *adj.* ierarhic. **Degré, ordre hiérarchique** grad, ordin ierarhic. **Recours hiérarchique** recurs pe cale ierarhică. **Suivre la voie hiérarchique** a urma calea ierarhică.
hiérarchiquement *adv.* (*în mod*) ierarhic.
hiérarchisation *f.* ierarhizare.
hiérarchiser *vt.* a ierarhiza, a ordona.
hindi / hindoustani *adj., s.* limba oficială a Indiei. Referitor la limba oficială a Indiei.
hindou, e *adj., s.* din India. Locuitor al Indiei.
hindouisme *m.* hinduism.
hindouiste *adj., s.* hinduist.
hinterland *m.* hinterland.
hispanique *adj.* hispanic.
hispano-américain, e *adj.* hispano-american.
hispano-arabe / hispano-mauresque *adj.* hispano-arab / hispano-maur.
histogramme *m.* histogramă.
histoire *f.* istorie. **Histoire générale, universelle d'un peuple, d'un Etat, d'une nation** istoria generală, universală a unui popor, a unui Stat, a unei națiuni. **Histoire politique, sociale, économique** istoria politică, socială, economică. **Histoire quantitative française** istoria cantitativă franceză. **Histoire sérielle** istorie serială (*datele pot fi ordonate în serii și tratate de calculator*). **Histoire de l'art** istoria artei. **Histoire de la littérature** istoria literaturii. **Histoire de la pensée économique** istoria gîndirii economice. **Histoire des sciences** istoria științelor.
historicisme *m.* istoricism.
historisme *m.* istorism.
historique *adj., s.* istoric, istoricul. **Ecole historique allemande** școala istorică germană. **Faire l'historique d'une affaire, d'une question** a face istoricul unei afaceri, unei chestiuni.
hoir *m.* (*vechi*) moștenitor (*direct*).
hoirie *m.* (*vechi*) moștenire. (*Mod.*) Succesiune. **Avance, avancement d'hoirie** avans, eliberare anticipată a unei părți dintr-o moștenire către un moștenitor prezumtiv.
holding *m.* holding. **Holding trust** holding trust. **Holding financier** holding financiar.
hold-up *m.* hold-up, prădare. **Hold-up d'une banque** prădarea unei bănci.
holisme *m.* holism. **Holisme métodologique** holism metodologic.
hollandais, e *adj., s.* olandez, referitor la Olanda. **Un Hollandais** un olandez. **Le hollandais** limba olandeză.

hollande *f., m.* **La Hollande** Olanda. **Le hollande** brînză olandeză; olandină / olandă (*textile*); hîrtie de lux.
holocauste *m.* holocaust. (*Istoria religioasă a evreilor*) sacrificiu religios constînd în arderea victimei. **Offrir un bélier en holocauste** a oferi un berbec ca sacrificiu.
homard *m.* homar. **Parc à homard** țarc de / pentru homari.
homarderie *f.* zonă, perimetru, spațiu în care se cresc homari.
home *m.* casă, acasă.
homicide *adj., s.* omucidere, asasinare, crimă. **Commettre un homicide involontaire** a comite o crimă involuntară. **Etre accusé d'homicide volontaire** a fi acuzat de omucidere voluntară. **Homicide et blessures par imprudence** omucidere și rănire prin imprudență.
homme *m.* om. bărbat, soț. **Homme célibataire, châtré, impuissant** bărbat celibatar, castrat, impotent. **Homme politique** om politic. **Homme public** persoană publică. **Homme d'action** om de acțiune. **Homme d'église** om al bisericii / cleric. **Homme d'Etat** om de stat. **Homme de bien, de confiance, de mérite** om de bine, de încredere, de merit. **Homme de lettres, de science** om de litere, de știință. **Homme de loi** om al legii. **Homme du monde** om de lume.
homme-grenouille *m.* scafandru.
homogène *adj.* omogen. **Fonction homogène** funcție omogenă.
homogénéité *f.* omogenitate. **Homogénéité des produits** omogenitatea produselor.
homologation *f.* omologare (*procedură prin care tribunalul aprobă un act și îi conferă putere executorie*).
homosexualité *f.* homosexualitate.
homosexuel, le *s.* homosexual.
homothétie *f.* omotetie.
homothétique *adj.* omotetic. **Distribution* homothétique.**
hongrois, e *adj., s.* ungur, unguroaică, ungar. **Un Hongrois** un ungur. **Le hongrois** limba maghiară.
honnête *adj., m.* onest, cinstit.
honnêtement *adv.* (*în mod*) cinstit. **Gérer honnêtement une affaire** a gestiona / a administra o afacere în mod cinstit.
honnêteté *f.* onestitate, cinste. **Honnêteté en affaire** onestitate, cinste în afaceri.
honneur *m.* onoare, onoruri. **Honneurs militaires** onoruri militare. **Affaire d'honneur** afacere / chestiune de onoare. **Croix, légion, titre d'honneur** Crucea, Legiunea, titlu de onoare. **Dette d'honneur, engagement d'honneur** datorie, angajament de onoare. **Mourir au champ d'honneur** a muri pe cîmpul de onoare.
honorable *adj.* onorabil. **Amende* honorable.**
honoraire *adj.* (*vechi*) onorific. **Conseiller, membre, président honoraire** consilier, membru, președinte onorific.
honoraires *m. pl.* onorariu, plată, venit (*în domeniul profesiilor liberale*). **Honoraires d'un avocat, d'un médecin, d'un notaire** onorariul unui avocat, unui medic, unui notar.

honorariat m. calitate, titlu acordat în semn de prețuire celui care nu mai exersează într-un domeniu.
honoré, e *adj., f.* onorat. Scrisoare. (*Formulă de adresare*) **Mon honoré confrère** onoratul meu confrate. **J'ai bien reçu votre honorée du 5 courant** am primit onorata d-voastră scrisoare din data de 5 a lunii curente.
honorer *vt.* a onora. A onora o obligație, un angajament. **Honorer une lettre de change** a onora o cambie. **Honorer sa signature** a-și onora semnătura.
honorifique *adj.* onorific. **Distinctions, privilèges, titres honorifiques** distincții, privilegii, titluri onorifice. (*Ist.*) **Droits honorifiques** drepturi onorifice (*datorate seniorului*). **A titre honorifique** cu titlu onorific.
hooligan *m.* huligan.
hooliganisme *m.* huliganism.
horaire *adj., s.* orar. **Horaire individualisé** orar individualizat (*particularizat pe salariat*). **Horaire d'avions, de chemins de fer, de bateaux** orarul / mersul avioanelor, trenurilor, navelor / vapoarelor. (*Fam.*) Persoană plătită cu ora. **Plages horaires fixes, obligatoires** plaje orare fixe, obligatorii / perioade de lucru fixe, obligatorii. **Salaire horaire** salariu orar / (*acordat*) pe oră.
horizon *m.* orizont. **Horizons économiques** orizonturi economice.
horodaté, e *adj.* datat cu ora și ziua (*document pe care se menționează ora și data cînd a fost întocmit*). **Stationnement horodaté** staționare cu taxare la oră.
horodateur *m.* aparat care imprimă data și ora. **Horloge horodatrice** ceas care imprimă pe un tichet ora și data folosirii sale / pontator.
hors *adj., prep.* în afară. **Hors du cours** în afara cursului. **Fonctionnaire, officier hors cadre(s)** funcționar, ofițer extern / detașat. **Compagnie, section hors rang** companie, secție (*formată din soldați care, în mod normal, nu sînt chemați să lupte*) în afara forțelor de luptă. **Mettre hors de cause** a scoate din cauză. **Hors du commerce*.**
hors-bord *m. invar.* în afara bordului / peste bord. Ambarcațiune căreia, pentru folosire, i se atașează motorul în afara bordajului.
horse-guard *m.* soldat, britanic, din garda călare.
hors-la-loi *m. invar.* individ în afara legii (*haiduc, bandit, justițiar*).
horticole *adj.* horticol. **Exposition horticole** expoziție horticolă.
horticulteur *m.* horticultor.
horticulture *f.* horticultură.
hortillonnage *m.* teren mlăștinos folosit pentru cultivarea legumelor.
hospice *m.* ospiciu. **Régime administratif des hospices et hôpitaux** regimul administrativ al ospiciilor și spitalelor.
hospitalisation *f.* spitalizare, internare. **Hospitalisation à domicile** spitalizare la domiciliu. **Hospitalisation d'un aliéné** spitalizarea / internarea unui alienat / unui nebun.
hospitalisé, e *s.* spitalizatul. Persoana internată în spital.
hospitaliser *vt.* a spitaliza, a interna în spital.
hospitalo-universitaire *adj.* referitor la spitalul universitar. **Centre hospitalo-universitaire** centru spitalicesc universitar. **Enseignement hospitalo-universitaire** învățămînt spitalicesc universitar.

hostellerie / hôtellerie *f.* (*arh.*) hotelerie / hotelărie. Pensiune. Complex, domeniu de activitate cuprinzînd hoteluri şi restaurante. **Contrat* d'hôtellerie.**
hostile *adj.* ostil, potrivnic.
hostilement *adv.* ostil, cu ostilitate.
hostilité *f.* ostilitate. **Les hostilités** ostilităţile (*acţiuni războinice*).
hôte, hôtesse *s.* gazdă, oaspete. **Hôtesse d'accueil** persoană care face oficiile de primire / de întîmpinare (*într-un centru, o societate*). **Hôtesse d'agence** persoană care este însărcinată cu întîmpinarea clienţilor într-o agenţie **Hôtesse de grand magasin** persoană care este însărcinată cu întîmpinarea clienţilor într-un mare magazin. **Hôtesse de l'air / hôtesse** stewardesă. **Hôte payant** persoană care stă în pensiune plătind o sumă de bani.
hôtel *m.* hotel. **Hôtel-Dieu** spitalul central (*în unele oraşe*). **Hôtel de ville** primăria. **Hôtel de première classe** hotel de clasa I. **Hôtel de tourisme** hotel de turism. **Chasseur, groom d'hôtel** persoană (*tînără*) folosită la rezolvarea treburilor mărunte într-un hotel, groom. **Maître d'hôtel** şef de sală (*persoană care supraveghează desfăşurarea deservirii într-un restaurant sau acasă la o persoană particulară bogată*). **Portier d'hôtel** portar de hotel. **Propriétaire, directeur d'hôtel** proprietar, director de hotel. **Hôtel de la Monnaie** clădirea monetăriei (Statului) / Monetăria.
hôtelier, ière *adj., s.* persoană care ţine un hotel, o pensiune. Hangiu, hangiţă. **Ecole hôtelière** şcoală pentru pregătirea personalului hotelier. **Industrie hôtelière** industrie hotelieră. **Crédit, syndicat hôtelier** credit, sindicat hotelier.
hôtellerie *f.* (*vechi*) han. Clădire, într-o abaţie, destinată primirii oaspeţilor. Hotel, restaurant aparent rustic confortabil sau chiar luxos. Meseria, profesiunea de hotelier. **Ecole d'hôtellerie** şcoală pentru pregătirea personalului hotelier. **Travailler dans l'hôtellerie** a lucra în domeniul hotelier.
houblon *m.* hamei.
houblonnage *m.* cea de a treia operaţiune în procesul de fabricare a berii.
houblonner *vt.* a pune hamei. **Houblonner la bière** a pune hamei în bere.
houblonnier, ière *adj., s.* persoană care cultivă hamei. **Pays houblonnier** ţinut / zonă unde se cultivă hamei.
houiller *m.* mină / loc carbonifer (*cu huilă*).
houiller, ère *adj.* care conţine huilă. **Bassin, terrain houiller** bazin, teren de unde se extrage huilă. **Industries houillères** industrii care prelucrează huila.
huile *f.* ulei. **Huiles animales** uleiuri animale. **Huile essentielle / volatille** esenţiale / ulei volatil. **Huiles grasses** uleiuri grase (*vegetale, animale*). **Huiles lourdes** uleiuri grele. **Huiles médicamenteuses / médicinales** uleiuri medicamentoase / medicinale. **Huiles minerales** uleiuri minerale. **Huile solaire** ulei de protecţie contra soarelui. **Huiles végétales alimentaires** uleiuri vegetale alimentare. **Huile vierge** ulei pur / neprelucrat chimic (*rezultat după prima presare*). **Huiles de goudron, de petrol** uleiuri de gudron, de petrol. **Huile de graissage** ulei de ungere. **Huile de table** ulei de masă / de bucătărie.
huilerie *f.* industrie, fabrică de ulei. Comerţ cu ulei.
huilier *m.* fabricant, negustor de untedelmn.
huilier, ière *adj.* ceea ce are legătură cu uleiul. **Industrie huilière** industria uleiului.

huis *m.* (*vechi*) uşa casei. **(A) huis clos** cu uşile închise. **Audience à huis clos** audiere / şedinţă (*de judecată ţinută*) cu uşile închise. **Délibérer à huis clos** a delibera cu uşile închise.
huissier *m.* aprod, uşier, portărel. Persoană care primeşte la un ministru. (*Vechi*) portar. **Huissier audiencier** aprod (*introduce completul de judecată, martorii şi veghează la buna desfăşurare a procesului*). **Huissier de justice** portărel. **Actes d'huissier** acte, documente trimise prin portărel (*citaţii, somaţii*). **Uniforme d'huissier** uniformă de uşier / portar.
huîtrier, ière *adj.* referitor la stridii, la creşterea stridiilor. **Industrie huîtrière** : industria creşterii stridiilor.
huîtrière *f.* adăpost pentru / zonă unde se cresc stridii.
humain, e *adj., s.* omenesc, uman. Omul. **Condition humaine** condiţie umană. **Justice humaine** justiţie omenească. **Les humains** oamenii / rasa umană.
humainement *adv.* omenesc, cu omenie.
humanisation *f.* umanizare.
humaniser *vt.* a umaniza.
humanisme *m.* umanism.
humaniste *adj., m.* umanist. **Doctrine humaniste** doctrină umanistă. **Philosophies humanistes** filozofii umaniste.
humanitaire *adj.* umanitar. **Organisation philantropique et humanitaire** organizaţie filantropică şi umanitară.
humanitarisme *m.* umanitarism.
humanitariste *adj., s.* umanitarist.
humanité *f.* umanitate, omenie, omenire. **Traiter un coupable avec humanité** a trata un vinovat cu omenie. **L'humanité** lumea / omenirea. **Les humanités** umanioarele (*limba şi literatura greacă şi latina*). (*Belgia: studiile secundare*).
hybridation *f.* hibridare.
hybride *adj., s.* hibrid.
hybrider *vt.* a hibrida.
hydrant / hydrante *m. / f.* (*Elveţia*) hidrant. Bornă de incendiu.
hydraulique *adj., f.* hidraulic. Hidraulica / ştiinţa hidraulică. **Appareils hydrauliques** aparate hidraulice. **Energie hydraulique** energie hidraulică. **Installation hydraulique** instalaţie hidraulică. **Mortier hydraulique** mortar hidraulic (*care se întăreşte în apă*). **Moteur, presse, turbine hydraulique** motor, presă, turbină hidraulică.
hydro-électricité *f.* hidroelectricitate.
hydro-électrique *adj.* hidroelectric.
hydrologiste / hydrologue *s.* hidrolog.
hygiène *f.* igienă. **Hygiène publique** igienă publică.
hypercycle *m.* hiperciclu.
hyperinflation *f.* hiperinflaţie.
hypocycle *m.* hipociclu.
hypofirme *f.* hipofirmă / firmă de mică dimensiune.
hypotécable *adj.* ipotecabil.

hypotécaire *adj.* ipotecar. **Inscription hypotécaire** inscripție / înregistrare ipotecară. **Marché hypothécaire** tranzacție / piață ipotecară. **Prêts hypotécaires** împrumut (*dat*) ipotecar. **Créancier*, crédit*, garantie* hypotécaire.**

hypotécairement *adv.* prin ipotecă / ipotecare.

hypothèque *f.* ipotecă. **Hypothèque conventionnelle, judiciaire, légale, provisoire** ipotecă convențională, judiciară, legală, provizorie. **Hypothèque générale, spéciale** ipotecă generală, specială. **Hypothèque sur les biens des comptables publics** ipotecă asupra bunurilor celor care mînuiesc banii publici. **Hypothèque légale de l'un des époux sur les biens de l'autre** ipotecă legală a unuia dintre soți asupra bunurilor celuilalt. **Grever d'une hypothèque** a greva de o ipotecă. **Inscription, transcription des hypothèques** înregistrarea, transcrierea ipotecilor. **Lever l'hypothèque** a ridica ipoteca. **L'indivisibilité de l'hypothèque** indivizibilitatea ipotecii. **Mainlevée d'une hypothèque** retragerea / ordin de retragere a unei ipoteci. **Conservation* des hypothèques.**

hypothéquer *vt.* a ipoteca. **Hypothéquer une créance, un immeuble** a ipoteca o creanță, un imobil, viitorul. **Hypothéquer l'avenir** a ipoteca viitorul. **Biens, terrains hypothéqués** bunuri, terenuri ipotecate.

hypothèse *f.* ipoteză. **Hypothèse cognitiviste** ipoteză cognitivistă. **Hypothèses concernant le progrès technique** ipoteze privind progresul tehnic. **Hypothèse du revenu absolu, permanent** ipoteza venitului absolut, permanent. **Hypothèse des anticipations* rationnelles, adaptatives.**

hypothétique *adj.* ipotetic.

hypothétiquement *adv.* (*în mod*) ipotetic.

I

ibère *adj., s.* iber, iberic.

ibérique *adj.* iberic. **Péninsule ibérique** Peninsula iberică.

ichtyologie *f.* ihtiologie.

ichtyologique *adj.* ihtiologic.

ichtyologiste *s.* ihtiolog.

icoglan *m.* (*ist. otomană*) icoglan / iciolan.

iconoclasme *m.* iconoclasm.

iconoclaste *adj., s.* iconoclast.

idéal (pl. ***idéals, idéaux***) *m.* ideal. **Idéal-type** ideal-tip (*noțiune în sociologia weberiană*).

idéologie *f.* ideologie.

identifiable *adj.* identificabil.

identification *f.* identificare.

identificatoire *adj.* referitor la identificare.

identifier *vt.* a identifica. **Identifier un cadavre, un voleur** a identifica un cadavru, un hoț.

identique *adj.* identic.

identiquement *adv.* (*în mod*) identic.

identité *f.* identitate. **Identité européenne, nationale** identitate europeană, națională. **Identité judiciaire** serviciul de identificări judiciare (*casier*). **Carte nationale, photo d'identité** carte (*buletin*) națională, fotografie de identitate. **Contrôle, vérification d'identité** controlul, verificarea identității. **Etablir l'identité de qqn** a stabili identitatea cuiva. **Pièce d'identité** act de identitate.

idoine *adj.* capabil de ceva / ceea ce convine.

ignominie *f.* josnicie, turpitudine. **Ignominie d'une condamnation** josnicia unei condamnări.

ignominieusement *adv.* (*în mod*) josnic, rușinos / cu josnicie.

ignominieux, euse *adj.* josnic. **Condamnation ignominieuse** condamnare josnică.

ignorance *f.* ignoranță, neștiință, prostie.

ignorant, e *adj., s.* ignorant / neștiutor / prost. **Faire l'ignorant** a o face pe neștiutorul / pe prostul.

ignorantin *adj., m.* novice, neștiutor.

ignoré, e *adj.* ignorat, neștiut.

ignorer *vt.* a ignora, a nu ține seama de, a nu ști. **Nul n'est censé ignorer la loi** nimeni nu trebuie să încalce legea. **Afin que nul n'en ignore** spre știrea tuturor, pentru ca oricine să știe (*un anumit fapt*).

illégal, e, aux *adj.* ilegal. **Détention illégale** detenție / deținere ilegală.
illégalement *adv.* (*în mod*) ilegal.
illégalité *f.* ilegalitate.
illégitime *adj.* ilegitim / nelegitim, ilegal. **Acte illégitime** act / faptă ilegală. **Enfant illégitime** copil nelegitim.
illégitimement *adv.* (*în mod*) ilegitim, nelegal.
illégitimité *f.* nelegitimitate.
illéttré, e *adj., s.* analfabet, fără știință de carte.
illicéité *f.* nelegalitate. Contrar unei legi, unui decret, unei dispoziții.
illicite *adj.* ilicit. **Profits illicits** profituri ilicite. **Gain* illicite.**
illicitement *adv.* (*în mod*) ilicit.
illisibilité *f.* ilizibilitate.
illisible *adj.* ilizibil. **Signature illisible** semnătură ilizibilă.
illisiblement *adv.* (*în mod*) ilizibil.
illuminisme *m.* iluminism.
illusion *f.* iluzie. **Illusion budgétaire, fiscale, monétaire** iluzie bugetară, fiscală, monetară.
îlot *m.* lot, grup. Insulă mică, ostrov.
îlotage *m.* lotizare, organizare pe mici grupuri.
imam *m.* imam.
imamat / imanat *m.* demnitatea / titlul / durata cît o persoană ocupă postul de imam.
immanence *f.* imanență.
immanent, e *adj.* imanent. **Cause immanente** cauză imanentă. **Justice immanente** justiție imanentă / divină.
immanentisme *m.* imanentism.
immariable *adj.* care nu poate fi căsătorit, greu de căsătorit.
immatérialisme *m.* imaterialism.
immatérialiste *m.* imaterialist (*partizan al doctrinei imaterialiste*).
immatriculation *f.* înmatriculare, înregistrare, înscriere. **Immatriculation à la Sécurité sociale** înscriere la Asigurările sociale. **Certificat, plaque d'immatriculation** certificat, placă de înmatriculare (*auto*).
immatriculer *vt.* a înmatricula, a înregistra, a înscrie. **Se faire immatriculer à la Faculté de droit** a se înscrie la Facultatea de drept.
immérité, e *adj.* nemeritat, injust. **Honneurs immérités** onoruri nemeritate.
immeuble *adj., m.* imobil. Teren (*cu ceea ce se află în / pe el*). **Immeuble à usage locatif** imobil pentru locuit, de locuințe. **Bien immeuble par nature, par destination** bun imobil prin natura sa, prin destinație. **Un immeuble de quatre étages** un imobil de patru etage. **Bâtir, démolir un immeuble** a construi, a demola un imobil. **Gérant d'immeuble** administrator de imobil.
immigrant, e *adj., s.* imigrant. **Assimilation des immigrants** asimilarea imigranților.
immigration *f.* imigrație / imigrare. **Immigration étrangère** imigrație străină. **Immigration interne / régionale** imigrare internă / regională. **Lois sur l'immigration** legi privind imigrația. **Office national d'immigration** Oficiu național pentru imigrare.

immigré, e *adj., s.* imigrat.
immigrer *vi.* a imigra. **La population immigrée** populația imigrată.
immiscer (s') *vr.* a se băga, a se amesteca.
immixtion *f.* imixtiune, amestec. **Immixtion dans les affaires intérieures d'un pays** imixtiune în afacerile interne ale unei țări. **Immixtion dans les affaires d'autrui** amestec în afacerile altuia.
immobile *adj.* imobil / nemișcat.
immobilier, ière *adj., m.* imobiliar. **Agence, société immobilière** agenție, societate imobiliară. **Biens immobiliers** bunuri imobiliare. **L'immobilier** domeniul imobiliar. **Saisie, vente immobilière** poprire, vînzare imobiliară. **Succession immobilière** succesiune imobiliară. **Fichier* immobilier.**
immobilisation *f.* imobilizare, poprire, indisponibilizare. **Immobilisation de capitaux** imobilizare de capital. **Immobilisation des actions** imobilizarea acțiunilor. **Immobilisation d'une entreprise** imobilizarea (*unele active fiind folosite permanent în exploatare*) unei întreprinderi. **Immobilisations corporelles, non corporelles, financières** imobilizări corporale, necorporale, financiare. **Immobilisation des fruits** imobilizarea / poprirea fructelor (*bunuri realizate spre a fi distribuite creditorilor ipotecari și privilegiați*). **Immobilisation de véhicule** imobilizare de vehicul (*se poate face pentru o perioadă de cel mult șase luni*). **Immobilisation d'un véhicule terrestre à moteur** imobilizarea unui vehicul terestru cu motor.
immobiliser *vt.* a imobiliza, a trece în domeniul celor imobile, a indisponibiliza. **Immobiliser des capitaux** a imobiliza capital.
immonde *adj.* imund, mizerabil, dezgustător.
immoral, e, aux *adj.* imoral. **Doctrine immorale** doctrină imorală. **Ouvrage immoral** lucrare imorală.
immoralisme *m.* imoralism.
immoraliste *adj., s.* imoralist.
immoralité *f.* imoralitate. **Immoralité d'un homme, d'une conduite, d'une société** imoralitatea unui om, unei conduite / purtări, unei societăți.
immotivé, e *adj.* nemotivat, nejustificat, gratuit. **Action, réclamation immotivée** acțiune, reclamație nejustificată.
immuabilité *f.* imuabilitate.
immuable *adj.* imuabil.
immunité *f.* imunitate. **Immunité diplomatique et consulaire** imunitate diplomatică și consulară. **Immunité fiscale** imunitate fiscală. **Immunité parlementaire** imunitate parlamentară. **Immunité d'exécution** imunitate de / la executare (*silită*). **Immunité de juridiction** imunitate de jurisdicție (*aplicabilă diplomaților și suveranilor unui stat rezidenți în alt stat*).
immutabilité *f.* imutabilitate, nestrămutare. **Immutabilité des conventions matrimoniales** caracterul de neschimbat al convențiilor matrimoniale. **Immutabilité du litige** nestrămutarea litigiului. **Immutabilité du nom** imutabilitatea numelui.

impact *m.* impact.
impardonnable *adj.* de neiertat.
impartageable *adj.* care nu poate fi împărțit. De neîmpărțit.
impartial, e, aux *adj.* imparțial, neutru. **Juge impartial** judecător imparțial. **Verdict impartial** verdict imparțial.
impartialement *adj.* (*în mod*) imparțial. **Juger impartialement** a judeca în mod imparțial.
impartialité *f.* imparțialitate. **Impartialité d'un jugement** imparțialitatea unei judecăți.
impartir *vt.* a acorda, a atribui. **Impartir un délai** a acorda un răgaz / o amînare.
impasse *f.* impas, fundătură. (*Rar*) **Impasse budgétaire** impas bugetar.
impeachment *m.* (*Anglia, S.U.A.*) (*procedură de*) punere sub acuzare a unui demnitar (*deputat, ministru, senator, președinte*) în fața Parlamentului, Congresului.
impenses *f., pl.* cheltuieli de întreținere (*pentru conservarea, ameliorarea, înfrumusețarea unui lucru*).
impératif, ive *adj.* imperativ. **Loi impérative** lege imperative. **Caractère impératif d'une loi** caracterul imperativ al unei legi.
impérial, e, aux *adj., s.* imperial. **Sa Majesté Impériale** Maiestatea Sa Imperială. **Famille impériale** familie imperială. **Manteau, sceptre impérial** mantie, sceptru imperial.
impérialisme *m.* imperialism. Doctrina partizanilor regimului imperial. **L'impérialisme britannique** imperialismul britanic.
impérialiste *m.* imperialist.
impétrant, e *s.* persoana care obține / primește ceva (ex.: *o diplomă, un titlu*), beneficiar. **Signature de l'impétrant** semnătura beneficiarului.
impétration *f.* (*rar*) primire, beneficiere, obținere. Impetrație.
impétrer *vt.* (*rar*) a obține / a primi din partea unei autorități (*în urma unei cereri*).
implication *f.* implicare, implicație, amestec.
impliquer *vt.* a implica. **Impliquer qqn dans une affaire, un procès** a implica pe cineva într-o afacere, un proces.
implorer *vt.* a implora. **Implorer la clémence, l'indulgence** a implora clemența, indulgența.
impopulaire *adj.* nepopular. **Gouvernement impopulaire** guvern nepopular. **Loi impopulaire** lege nepopulară.
impopularité *f.* nepopularitate.
importable *adj.* importabil / care poate fi importat. (*Haină*) de nepurtat
importateur, trice *adj., s.* importator. **Pays importateur** țară importatoare.
importation *f.* importare / import. (*Țările din UE folosesc, pentru activitatea comercială derulată între ele, termenii: **acquisitions***, **livraisons*** **intracommunautaires** *achiziționări, livrări intracomunitare*). **Importation de marchandises, de produits** import de mărfuri, de produse. **Importation de capitaux** import de capital. **Importation directe, indirecte, visible, invisible** importare directă, indirectă, vizibilă, invizibilă. **Licence d'importation** licență de import(are).

importer *vt., vi., v. impers.* a importa, a interesa, a conta. **Importer du café, du coton, du pétrole** a importa cafea, bumbac, petrol. **A n'importe quel prix** la orice preț / indiferent de preț.
importé, e *adj.* importat, de import.
import *m.* import. (*Belgia*) valoare, sumă totală.
imposé, e *adj., s.* impus, impozitat. **Les imposés** impozitații / contribuabilii. **Prix imposé** preț impus. **Marchandise imposée** marfă impozitată.
imposer (s') *vt., vr.* a (se) impune, a impozita. **Imposer une contribution, un travail** a impune o contribuție / o activitate. **Imposer une marchandise** a impozita o marfă.
imposition *f.* impunere, impozitare. (*Vechi*) impozit. **Imposition fiscale** impunere fiscală. **Imposition forfétaire, globale** impozitare forfetară, globală. **Imposition progressive, régressive** impozitare progresivă, regresivă. **Imposition à la source** impozitare la sursă. **Impositions concertées** impozitări concertate. **Le recouvrement des impositions** colectarea / încasarea impozitelor. **Condition, taux d'imposition** condiție, rată de impozitare. **Double* imposition.**
imposteur *m.* impostor.
imposture *f.* impostură.
impôt *m.* impozit, dare. **Impôts directs, indirects** impozite directe, indirecte. **Impôts discriminatoires** impozite discriminatorii. **Impôts locaux, nationaux** impozite locale, naționale. **Impôt foncier** impozit funciar. **Impôt global / général** impozit global / general. **Impôt général sur les dépenses** impozit general pe cheltuieli. **Impôt gradué, uniforme** impozit gradual, uniform. **Impôt personnel** impozit personal. **Impôt progressif, dégressif** impozit progresiv, degresiv / descrescător. **Impôt proportionnel** impozit proporțional. **Impôt réel** impozit real. **Impôt unique** impozit unic. **Impôt à la source** impozit la sursă. **Impôt de capitation** impozit de capitație. **Impôt de quotité** impozit de cotă (*este fixată dinainte doar materia impozabilă: venit, cifră de afaceri etc*). **Impôt de répartition** impozit de repartiție (*fixat dinainte, apoi repartizat pe contribuabili*). **Impôt de solidarité sur la fortune (ISF)** impozit de solidaritate pe avere. **Impôt *ad valorem*** impozit *ad valorem*. **Impôt sur le capital** impozit pe capital. **Impôt sur le chiffre d'affaires, sur le revenu** impozit pe cifra de afaceri, pe venit. **Impôt sur le revenu des personnes physiques (IRPP)** impozit pe venitul persoanelor fizice. **Impôt négatif sur le revenu** impozit negativ pe venit (*cu precădere în Anglia și SUA: persoanele care au un venit sub o anumită cifră nu numai că nu plătesc impozitul pe venitul realizat, ci primesc un ajutor bănesc de la Stat*). **Impôt sur la consommation** impozit pe consum. **Impôt sur la fortune** impozit pe avere. **Impôt sur la plus-value boursière** impozit pe plusvaloarea bursieră. **Impôt sur des sociétés à caractère commercial** impozit pe societăți cu caracter comercial. **Impôt sur les biens** impozit pe bunuri. **Impôt sur les biens de luxe, les bénéfices, les grandes fortunes, les salaires, les traitements** impozit pe bunurile de lux, pe beneficii, pe marile averi, pe salarii / pe remunerații. **Impôt sur les flux** impozit pe fluxuri. **Impôt sur les sociétés (IS)** impozit pe societăți. **Impôt sur les stocks** impozit pe stocuri. **Alléger, réduire les impôts** a ușura, a reduce impozitele. **Créer, voter**

un impôt a crea, a vota un impozit. **Assiette, base de l'impôt** totalitatea veniturilor care fac obiectul impozitării, baza de impozitare. **Centre des impôts** centrul de impozite (*colectare, plătire a impozitelor*). **Déclaration, feuille d'impôt** declarație, fișă de impozit. **Direction (générale) des impôts** direcția (generală a) impozitelor. **Incidence de l'impôt** incidența impozitului. **Montant, perception, recouvrement de l'impôt** mărimea / cuantumul, perceperea, strîngerea / colectarea impozitului. **Lourds impôts** impozite grele / mari. **Diminuer la lourdeur de l'impôt** a mișcora / a diminua greutatea impozitului. **Vacance d'impôt** scutire de impozit (*pentru o perioadă de timp*). **Impôt cédulaire* / fragmentaire.**

impresario *m.* impresar.

imprescriptibilité *f.* imprescriptibilitate.

imprescriptible *adj.* imprescriptibil. **Biens, droits imprescriptibles** bunuri, drepturi imprescriptibile.

imprévisibilité *f.* imprevizibilitate.

imprévisible *adj.* imprevizibil / de neprevăzut. **Comportement, événement imprévisible** comportament, eveniment imprevizibil.

imprévision *f.* impreviziune, neprevăzut. **Théorie de l'imprévision** teoria impreviziunii.

imprévoyance *f.* neprevedere.

imprévu, e *adj., m.* neprevăzut, întîmplător. **Dépenses imprévues** cheltuieli neprevăzute.

imprimatur *m. invar.* imprimatur. **Demander, obtenir l'imprimatur** a cere, a obține autorizarea / autorizația de imprimare (*a unei lucrări religioase sau universitare*).

imprimé, e *adj., m.* imprimat. **Un imprimé** un imprimat. **Dépôt légal des imprimés** depozitul legal de imprimate / al imprimatelor.

imprimer *vt.* a imprima. **Imprimer le visa** a imprima / a pune viza.

imprimerie *f.* imprimerie. **Imprimerie Nationale** Imprimeria Națională.

imprimeur *m.* tipograf. **Imprimeur-libraire, imprimeur-éditeur** tipograf-librar, tipograf-editor.

improbité *f.* lipsă de probitate.

improductif, ive *adj.* neproductiv. **Capital, travail improductif** capital, muncă neproductivă.

improductivité *f.* neproductivitate.

impropre *adj.* impropriu. **Impropre au service militaire** impropriu / inapt pentru serviciul militar.

improuvable *adj.* improbabil, de nedovedit.

imprudence *f.* imprudență. **Blessure, homicide par imprudence** rănire, omucidere prin / din imprudență.

impubère *s.* copil sub șaisprezece ani. Impuber.

impuberté *f.* starea de impuber / nepubertate (*persoană care nu are vîrsta pentru a încheia o căsătorie*).

impuissant, e *adj., s.* neputincios, impotent.

impulsion *f.* impulsie / impulsiune, impulsionare, pornire. **Impulsion morbide** impuls morbid. **Impulsion au vol** impuls la / către furt. **Céder, obéir à ses impulsions** a ceda, a te supune impulsurilor. **Théorie de l'impulsion massive / du big push** teoria impulsionării masive.

impunément *adv.* nepedepsit. **Voler, tuer impunément** a fura, a ucide nepedepsit / fără a fi pedepsit.

impuni, e *adj.* nepedepsit. **Coupable impuni** vinovat nepedepsit.

impunité *f.* impunitate, nepedepsire.

imputabilité *f.* imputabilitate.

imputable *adj.* imputabil.

imputation *f.* imputație, acuzație. Afectarea unei unei sume de bani, a unei cheltuieli. Operațiune de calcul a costului de revenire. **Imputation d'un paiement** imputarea unei plăți / unei sume plătite. **Imputation de vol** acuzație de furt.

imputer *vt.* a imputa.

inabrogeable *adj.* care nu poate fi abrogat. **Loi inabrogeable** lege care nu poate fi abrogată.

inacceptable *adj.* inacceptabil. **Offre inacceptable** ofertă inaceptabilă.

inactif, ive *adj.* inactiv.

inactivité *f.* inactivitate.

inadmissibilité *f.* inadmisibilitate.

inadmissible *adj.* inadmisibil.

inaliénabilité *f.* inalienabilitate, neînstrăinare. **Inaliénabilité du domaine public** inalienabilitatea domeniului public.

inaliénable *adj.* inalienabil, care nu poate fi înstrăinat. **Droits, valeurs, titres inaliénables** drepturi, valori, titluri inalienabile.

inaliénation *f.* inalienare.

inamovibilité *f.* inamovibilitate. **Inamovibilité d'une fonction** inamovibilitatea dintr-o funcție. **Inamovibilité des juges, des magistrats** inamovibilitatea judecătorilor, magistraților.

inamovible *adj.* inamovibil. **Magistrat, sénateur inamovible** magistrat, senator inamovibil.

inapplicable *adj.* inaplicabil. **Décret inapplicable** decret inaplicabil.

inapplication *f.* neaplicare. **L'inapplication d'une loi** neaplicarea unei legi.

inapte *adj., s.* inapt, incapabil. **Etre déclaré inapte** a fi declarat inapt.

inattaquable *adj.* inatacabil. **Preuve, texte inattaquable** dovadă / probă, text inatacabil.

inaugural, e, aux *adj.* inaugural. **Séance inaugurale** ședință inaugurală.

inaugurateur, trice *s.* (*rar*) inaugurator.

inauguration *m.* inaugurare. **Inauguration d'une plaque commémorative, d'une route, d'une statue, d'une usine** inaugurarea unei plăci comemorative, unei șosele / unui drum / unei rute, unei statui, unei uzine. **Cérémonie, discours d'inauguration** ceremonie, discurs de inaugurare.

inaugurer *vt.* a inaugura.

inauthenticité *f.* inautenticitate.

inauthentique *adj., m.* neautentic, fals. **Rapport inauthentique** raport fals.

inavouable *adj.* care nu se poate mărturisi, nemărturisibil. **Bénéfices inavouables** beneficii care nu pot fi mărturisite. **Mœurs inavouables** moravuri ascunse / inavuabile (*ruşinoase*).
inavoué, e *adj.* nemărturisit. **Crime inavoué** crimă nemărturisită.
incalculabe *adj.* incalculabil.
incapable *adj., s.* incapabil, neputincios. **Incapable majeur** incapabil major. **Personne incapable** persoană incapabilă / neputincioasă.
incapacité *f.* incapacitate. **Incapacité électorale** incapacitate electorală (*pierderea dreptului de a vota*). **Incapacité intelelctuelle** incapacitate intelectuală (*priveşte interdicţii judiciare electorale*). **Incapacité légale** incapacitate legală (*a minorilor*). **Incapacité morale / indignité** incapacitate morală / nedemnitate (*priveşte pe cei care au suferit anumite condamnări şi, prin urmare, nu au drepturi electorale*). **Incapacité partielle** incapacitate parţială. **Incapacité permanente, totale** incapacitate permanentă, totală. **Incapacité temporaire de travail** incapacitate temporară de lucru. **Incapacité d'exercice** incapacitate de exercitare. **Incapacité de jouissance** incapacitatea (*cuiva*) de a se bucura de (*anumite drepturi*). **Incapacité de travail** incapacitate de muncă. **Incapacité de paiement** incapacitate de plată. **Incapacités et déchéances** incapacitate şi decădere (*din drepturi*).
incarcération *f.* încarcerare, întemniţare. **Incarcération provisoire** întemniţare provizorie / arest preventiv.
incarcérer *vt.* a încarcera, a întemniţa.
incertain, e *adj.* incert, nesigur. **Affaire, date, démarche, entreprise, origine incertaine** afacere, dată, demers, întreprindere / acţiune, origine incertă.
incertain, e *adj., m.* nesigur, schimbător. (*M.*) Incert (*cota de schimb care permite calcularea monedei naţionale corespunzătoare unei cantităţi fixe de monedă străină*). **Cotation* à l'incertan.**
incertitude *f.* incertitudine, nesiguranţă.
incessibilité *f.* incesibilitate.
incessible *adj.* incesibil, care nu poate fi cedat / cesionat. **Droit, privilège incessible** drept, privilegiu incesibil.
inceste *m.* incest. (*Vechi*) persoana care comite un incest.
incestueux, euse *adj., s.* incestuos. **Amour incestueux** dragoste incestuoasă. **Enfant incestueux** copil născut din incest.
incidence *f.* incidenţă, efect. **Incidence fiscale** efect fiscal. **Incidence des impôts** incidenţa impozitelor. **Incidence des salaires sur le prix de revient** efectul salariilor asupra preţului de revenire.
incident *m.* incident. **Incident d'audience** incident de audienţă (*petrecut în momentul unei audieri la tribunal*). **Incidents du procès** incidentele procesului.
incident, e *adj.* incident. **Contestation, demande, question, requête incidente** contestare / contestaţie, cerere, chestiune / întrebare, reclamaţie incidentă.
incidenter *vt.* a da naştere la incidente, a ridica o problemă (*în cursul audierii*).
incitation *f.* incitare. **Incitation du public** incitarea publicului.
incivilité *f.* necivilitate. **Actes* d'incivilité.**
inclémence *f.* asprime, severitate.

inclément, e *adj.* (*vechi*) aspru, sever. **Juges incléments** judecători severi / aspri.
incommode *adj.* incomod.
incommutabilité *f.* necomutabilitate.
incommutable *adj.* necomutabil. **Propriété incommutable** proprietate necomutabilă (*care nu îşi poate schimba proprietarul / posesorul*).
incompatibilité *f.* incompatibilitate. **Divorce, séparation pour incompatibilité d'humeur** divorţ, separare pe motiv de nepotrivire de caracter / fel de a fi.
incompatible *adj.* incompatibil.
incompétence *f.* incompetenţă, necompetenţă. **Incompétence territoriale d'un tribunal** necompetenţa teritorială a unui tribunal. **Incompétence d'attribution** necompetenţă de atribuire. **Incompétence d'un maire, d'un préfet** necompetenţă (*nefiind de competenţa*) a unui primar, a unui prefect. **Soulever l'exception d'incompétence** a ridica (*a pune problema*) excepţia de necompetenţă.
incompétent, e *adj.* incompetent, necompetent (*nu are competenţa legală*).
inconnu, e *adj., s.* necunoscut. **Enfant né de père inconnu** copil născut din tată necunoscut. **Déposer une plainte contre inconnu (contre X)** a depune o plîngere împotriva unei persoane necunoscute (*căreia nu i se doreşte cunoaşterea identităţii*) (împotriva lui X).
inconstitutionnalité *f.* neconstituţionalitate. **Inconstitutionnalité d'un décret** neconstituţionalitatea unui decret.
inconstitutionnel, le *adj.* neconstituţional. **Mesure, loi inconstitutionelle** măsură, lege neconstituţională.
inconstitutionnellement *adv.* (*în mod*) neconstituţional.
incontestabilité *f.* incontestabilitate.
incontestable *adj.* incontestabil. **Preuve incontestable** probă / dovadă incontestabilă.
incontestablement *adv.* (*în mod*) incontestabil.
incontesté, e *adj.* necontestat, indiscutabil. **Droits incontestés** drepturi necontestate / indiscutabile.
incontrôlable *adj.* necontrolabil. **Affirmation, témoignage incontrôlable** afirmaţie, mărturie necontrolabilă (*care nu se poate verifica*).
incontrôlé, e *adj.* necontrolat.
inconvertible *adj.* neconvertibil.
incorporable *adj.* incorporabil.
incorporation *f.* incorporare. **La propriété peut s'acquérir par incorporation** proprietatea se poate dobîndi prin încorporare. **Sursis d'incorporation** suspendarea / amînarea încorporării (*în armată*).
incorporel, le *adj.* incorporal. **Biens incorporels** bunuri incorporale.
incorporer *vt.* a încorpora.
incorrect, e *adj.* incorect, necinstit. **Etre incorrect en affaires** a fi incorect în afaceri.
incorruptibilité *f.* incoruptibilitate.
incorruptible *adj.* incoruptibil. **Fonctionnaire, juge, magistrat incorruptible** funcţionar, judecător, magistrat incoruptibil.

incriminable *adj.* incriminabil.
incrimination *f.* incriminare. **Une incrimination mal fondée** o incriminare rău / prost fondată.
incriminé, e *adj.* incriminat, acuzat.
incriminer *vt.* a incrimina, a acuza. **Incriminer à tort** a incrimina pe nedrept.
inculpable *adj.* inculpabil.
inculpation *f.* inculpare. **Inculpation tardive** inculpare tardivă / tîrzie. **Fausse inculpation** falsă inculpare.
inculpé, e *adj., s.* inculpat.
inculper *vt.* a inculpa. **Inculper qqn à tort** a inculpa pe cineva pe nedrept. **Inculper qqn sans preuve** a inculpa pe cineva fără (*vreo*) dovadă.
indatable *adj.* nedatabil, imposibil de datat. **Document indatable** document care nu poate fi datat.
indéfendable *adj.* care nu poate fi apărat, susținut. **Cause indéfendable** cauză care nu poate fi apărată.
indemne *adj.* indemn, nevătămat. **Sortir indemne** a ieși cu față curată / nepătat.
indemnisable *adj.* care poate primi o indemnizație, poate fi despăgubit.
indemnisation *f.* indemnizație, indemnizare. **L'indemnisation a toujours lieu en argent** indemnizarea se face întotdeauna în bani.
indemniser *vt.* a indemniza, a despăgubi, a plăti / a aloca o indemnizație / o despăgubire.
indemnitaire *adj., s.* având caracter de indemnizare. Persoana indemnizată. **Allocation indemnitaire** alocație / alocare cu caracter de indemnizație.
indemnité *f.* despăgubire, indemnizație. **Indemnité (compensatrice) de congés payés** indemnizație (compensatorie) de concediu plătit. **Indemnité journalière** indemnizație zilnică. **Indemnité parlementaire** indemnizație parlamentară. **Indemnité viagère de départ (IVD)** indemnizație viageră de plecare (*complementară pensiei atribuite agricultorilor vîrstnici pentru a-i face să-și înceteze activitatea spre a se putea, astfel, restructura și mări exploatațiile agricole*). **Indemnités d'éviction, d'expropriation** indemnizație de evicțiune, de expropriere. **Indemnités de caractère personnel, de clientèle, de licenciement, de préavis / compensatrice du délai-congé, de rupture abusive** indemnizație cu caracter personal, de clientelă (*atribuită unui angajat concediat, fără să fi comis vreo greșeală, pentru clientela adusă*), de trimitere în șomaj / salariu de consolare, de preaviz / compensatorie pentru nerespectarea perioadei de preaviz, de desfacere abuzivă (*a contractului de muncă*). **Indemnités de guerre** despăgubiri de război. **Indemnité de logement, de résidence** indemnizație de instalare / de locuință, de rezidență.
indéniable *adj.* indeniabil, incontestabil / de netăgăduit. Care nu poate fi negat, tăgăduit. **Preuve, témoignage indéniable** dovadă, mărturie incontestabilă.
indéniablement *adv.* (*în mod*) incontestabil.
indépendance *f.* independență. **Indépendance économique** independență economică. **Indépendance d'un Etat, d'un pays, d'un peuple** independența unui Stat, unei țări, unui popor. **L'indépendance de la justice** independența justiției. **Proclamation d'indépendance** proclamație de independență.

indépendant, e *adj.* independent. **Etat, pays indépendant** Stat, țară independentă. **Variable indépendante** variabilă independentă.
indépendantiste *adj., s.* partizan al independenței (*politice, teritoriale*). **Les partis indépendantistes québécois** partidele care susțin independența provinciei Québec.
indéterminisme *m.* indeterminism.
indéterministe *adj., s.* indeterminist (*partizan al doctrinei indeterministe*).
index *m.* index, indice.
indexation *f.* indexare.
indexer *vt.* a indexa. **Indexer un emprunt sur le cours de l'or** a indexa un împrumut (*luat*) în funcție de cursul aurului.
indicateur, trice *adj., s.* indicator, indice. Informator (*la poliție*). Ghid. **Indicateur composite** indicator compozit. **Indicateurs conjoncturels, structurels** indicatori conjuncturali, structurali. **Indicateur conjoncturel de fécondité** indicator conjunctural de fecunditate. **Indicateurs économiques, sociaux** indicatori economici, sociali. **Indicateurs macroéconomiques, méso-économiques, microéconomiques** indicatori macroeconomici, medii economici, microeconomici. **Indicateurs objectifs, subjectifs** indicatori obiectivi, subiectivi. **Indicateurs qualitatifs, quantitatifs** indicatori calitativi, cantitativi. **Indicateur immobilier** indicator / ghid imobiliar (*carte, broșură, ziar care dă informații imobiliare*). **Indicateur d'alerte** indice de alertă / alarmă. **Indicateur d'objectif** indicator de obiectiv. **Indicateur / seuil de divergence** indice / prag de divergență. **Indicateur de niveau de vie** indicator de nivel de viață. **Indicateur de la pauvreté humaine(IPH)** indicatorul sărăciei umane. **Indicateur de développement* humain (IDH). Indicateur sexospécifique du développement* humain.**
indication *f.* indicație, indicare. **Indication de paiement** indicație de plată (*făcută de creditor pe titlul de creanță, pe dublura unui titlu sau pe o chitanță pe care o deține debitorul*). **Indication de provenance** indicarea (*locului de*) proveniență.
indice *m.* indice, indiciu. **Indice chaîne** indice lanț / în înlănțuire. **Indice complexe / conceptuel, élémentaire, réel, simple** indice complex / conceptual, elementar, real, simplu. **Indice composite / agrégatif / pondéré, synthétique** indice compozit / agregativ / ponderat, sintetic. **Indice corrigé** indice corectat. **Indice de concentration** indice de concentrare. **Indice des prix (nombres-indices)** indice de prețuri (numere-indici). **Indice général des prix** indicele general al prețurilor. **Indice synthétique des prix** indicele sintetic al prețurilor. **Indice d'écoute** indice de ascultare / audiență. **Indice de prix à la consommation** indice de preț la consum. **Indice de prix de détail** indice de preț (*în vînzarea cu*) bucata / individual. **Indice de prix de gros** indice de preț (*în vînzarea cu*) ridicata. **Indice de traitement** indice de remunerare. **Indice de la production** indicele producției. **Indice du coût de la vie** indicele costului vieții. **Indice de la Bourse de Bucarest** indicele Bursei de la București. **Indice boursier Financial Times** Indicele boursier Financial Times. **Indice Financial Times** Indice Financial Times. **Indice d'évidence Financial Times** indice de

evidență Financial Times. **Indice Dow Jones** Indice Dow Jones. **Indice Nikkei** indice Nikkei (*Bursei din Tokyo*). **Indice accélérateur*. Indice annonciateur*. Indice des prix au PIB / Déflateur* du PIB / prix implicite du PIB.**

indiciaire *adj.* referitor la un indice / indiciu. **Impôt indiciaire** impozit indiciar (*calculat pe baza unor anumiți indici*).

indiction *f.* (*relig.*) indicțiune / fixarea datei. **Indiction d'un concile, d'un synode** fixarea datei unui conciliu, unui sinod.

indifférence *f.* indiferență. **Surface d'indifférence** suprafață de indiferență. **Courbe* d'indifférence.**

indifférentisme *m.* indiferentism.

indigénat *m.* indigenat (*Totalitatea indigenilor. Regim administrativ special aplicat indigenilor*).

indigène *adj., s.* indigen, băștinaș. **Coutumes indigènes** obiceiuri indigene.

indigète *adj.* (*antic. rom.*) indiget.

indigne *adj.* nedemn.

indignité *f.* lipsă de demnitate, nevrednicie. **Indignité successorale** (*stare de*) nevrednicie succesorală (*o persoană nu poate, din varii motive, să primească o succesiune, nefiind demnă sau neavînd dreptul la ea*).

indirect, e *adj.* indirect. **Ligne indirecte** linie (*de înrudire*) indirectă / colaterală. **Action indirecte (*oblique*)** acțiune indirectă (*oblică*).

indiscutable *adj.* indiscutabil. **Preuve, témoignage indiscutable** dovadă, mărturie indiscutabilă.

indiscuté, e *adj.* recunoscut, necontestat. Care nu poate fi pus în discuție. **Droits indiscutés** drepturi recunoscute.

indisponibilité *f.* indisponibilitate.

indisponible *adj.* indisponibil. **Portion indisponible de la succession** parte / porțiune indisponibilă dintr-o succesiune.

indissociable *adj.* indisociabil.

indissolubilité *f.* indisolubilitate, calitatea de a nu putea fi desfăcut / dizolvat. **Indissolubilité du mariage religieux** indisolubilitatea căsătoriei religioase.

individu *m.* individ.

individualisation *f.* individualizare. **Individualisation de la peine** individualizarea pedepsei.

individualisé, e *adj.* individualizat.

individualiser *vt.* a individualiza.

individualisme *m.* individualism. **L'individualisme en matière économique** individualismul în materie economică. **Individualisme méthodologique** individualism metodologic.

individuel, le *adj., m.* individual. Individualul. Compartiment. Cameră de hotel pentru o singură persoană. **Hérédité, liberté, propriété, réclamation individuelle** moștenire, libertate, proprietate, reclamație individuală. **L'individuel et le collectif** individualul și colectivul.

indivis, e *adj., m.* indiviz. în indiviziune. Comunitate de bunuri. **Biens indivis** bunuri indivize. **Cohéritiers, propriétaires indivis** co-moștenitori, proprietari

indivizi. **Propriétés indivises** proprietăți indivize. **Succession indivise** sucesiune indiviză.

indivisaire *s.* persoană care beneficiază de o moștenire, de o succesiune, de un bun în indiviziune.

indivisément *adv.* prin indiviziune. **Posséder des biens indivisément** a poseda bunuri în indiviziune.

indivisibilité *f.* indivizibilitate, nescindare. **Indivisibilité de l'aveu*. Indivisibilité de l'hypothèque*.**

indivisible *adj.* indivizibil. **L'hypothèque est indivisible** ipoteca este indivizibilă.

indivision *f.* indiviziune, devălmășie. **Indivision forcée** indiviziune silită. **Indivision successorale** indiviziune succesorală.

indochinois, e *adj., s.* indochinez.

indo-européen, ne *adj., s.* indoeuropean.

indo-hellénique *adj.* indo-grecesc.

indonésien, ne *adj., s.* indonezian.

indû, indue *adj., m.* nedatorat, necuvenit. Lucru nedatorat. **Réclamation indue** reclamație / cerere necuvenită. **Paiement de l'indû** plata lucrului nedatorat. **Répétition de l'indû** rambursarea lucrului nedatorat.

indubitable *adj.* indubitabil, neîndoielnic. **Preuve indubitable** dovadă indubitabilă.

indubitablement *adv.* (*în mod*) indubitabil.

induction *f.* inducție, inducere. **Induction statistique** inducție statistică.

induit, e *adj.* consecutiv, rezultat. Indus. **Investissement induit** investiție consecutivă. **Variable induite** variabilă consecutivă.

indulgence *f.* indulgență. **Indulgence plénière, partielle** indulgență deplină / totală, parțială.

indûment *adv.* pe nedrept, nejustificat. **Détenir, protester indûment** a deține, a protesta pe nedrept.

industrialisation *f.* industrializare. **Industrialisation de l'agriculture** industrializarea agriculturii. **Industrialisation du bâtiment** industrializarea (*domeniului*) construcțiilor. **Industrialisation par substitution d'importations (ISI)** industrializare prin substituirea importurilor. **Processus d'industrialisation** proces de industrializare.

industrialiser *vt.* a industrializa. **Pays industrialisé** țară industrializată. **Région industrialisée** regiune industrializată.

industrialisme *m.* industrialism.

industrie *f.* industrie. **Industries alimentaires, chimiques, textiles** industrii alimentare, chimice, textile. **Industrie automobile** industria automobilului. **Industrie concentrée, groupée** industrie, concentrată, grupată. **Industrie extractive, légère, lourde, minière** industrie extractivă, ușoară, grea, minieră. **Industrie hôtellière** industrie hotelieră. **Industrie nationalisée** industrie naționalizată. **Industries naissantes** industrii care iau naștere / apar. **Industrie sucrière** industria zahărului. **Industrie vinaire** industria vinului. **Industrie d'équipement** industrie de echipamente / producerii de echipamente. **Industrie de base / basique** industrie de bază / fundamentală. **Industrie de biens de**

consommation, de biens de production industrie de bunuri de consum, de bunuri de producție. **Industrie de luxe** industrie a bunurilor de lux. **Industrie de précision** industrie de precizie / fină. **Industrie de transformation** industria de prelucrare / prelucrătoare. **L'industrie française, roumaine** industria franceză, română. **Petite, moyenne, grande industrie** industrie mică, mijlocie, mare.

industriel, le *adj., m.* industrial. Industriaș. **Activité, politique industrielle** activitate, politică industrială. **Ecole industrielle** școală industrială. **Equipement, secteur industriel** echipament, sector industrial. **Groupe, monopole industriel** grup, monopol industrial. **Implantation industrielle** implantare industrială. **Révolution, société industrielle** revoluție, societate industrială. **Régions, villes industrielles** regiuni, orașe industriale. **Les industriels du textile** industriașii (*din domeniul*) textilelor. **Les grands industriels** marii industriași. **En quantité industrielle** în cantitate industrială. **Déjections* industrielles.**

industriellement *adv.* (*în mod*) industrial.

inébranlable *adj.* de neclintit, de nezdruncinat, de nestrămutat **Résolution inébranlable** hotărîre de nestrămutat.

inéchangeable *adj.* care nu poate fi schimbat. **Marchandise inéchangeable** marfă care nu se poate schimba.

inégal, e, aux *adj.* inegal. **Partage inégal des biens** împărțire inegală a bunurilor.

inégalité *f.* inegalitate. **Inégalité sociale** inegalitate socială. **Inégalité des revenus** inegalitatea veniturilor.

inéligibilité *f.* neeligibiltate. Situație a unei persoane care nu poate fi aleasă.

inéligible *adj.* neeligibil, care nu poate fi ales (*într-o funcție*).

inéquitable *adj.* inechitabil / neechitabil. **Partage inéquitable** împărțire inechitabilă.

inescomptable *adj.* care nu poate fi scontat. **Billet inescomptable** bilet / poliță care nu poate fi scontată.

inexécutable *adj.* neexecutabil.

inexécuté, e *adj.* neexecutat.

inexécution *f.* neexecutare. **Inexécution partielle, totale** neexecutare parțială, totală. **Inexécution d'un contrat, d'une obligation** neexecutarea unui contract, unei obligații.

inexigibilité *f.* inexigibilitate.

inexigible *adj.* inexigibil. **Dette inexigible** datorie inexigibilă.

inexistence *f.* inexistență.

inexploitable *adj.* neexploatabil.

inexploité, e *adj.* neexploatat. **Ressources inexploitées** resurse neexploatate.

infamant, e *adj.* infamant, degradant. **Peine infamante** pedeapsă degradantă.

infalsifiable *adj.* nefalsificabil, care nu se poate falsifica. **Visa infalsifiable** viză nefalsificabilă.

infamant, e *adj.* infamant, degradant. **Peine infamante** pedeapsă degradantă.

infâme *adj.* infam, ticălos, decăzut. **Infâme de droit** (*individ*) decăzut din drepturi / fără drepturi. (*Vechi*) **Commerce infâme** comerț murdar.

infamie *f.* infamie, ticăloșie, dezonoare.

infant, e *s.* (*Portugalia și Spania*) infante.

infanterie *f.* infanterie.

infanticide *adj., s.* infanticid / pruncucidere. Ucigaș de copii.

inférieur, e *adj., s.* inferior.

infidèle *adj.*, (*s. vechi* sau *literar*) inexact, infidel, necredincios. **Mari, femme infidèle** soț, soție infidelă.

infidèlement *adv.* (*în mod*) inexact.

infidélité *f.* infidelitate, necredință, inexactitate.

infirmabilité *f.* infirmabilitate.

infirmatif, ive *adj.* infirmativ, care infirmă. **Arrêt infirmatif** dispoziție care infirmă.

infirmation *f.* infirmare, anulare (*totală, parțială*). **Infirmation d'un jugement** infirmarea unei hotărîri judecătorești.

infirmationnisme *m.* infirmaționism.

infirmer *vt.* a infirma. **Infirmer un jugement** a infirma o hotărîre judecătorească (*dată de o instanță inferioară*). **Infirmer une preuve, un témoignage** a infirma o dovadă / o probă, o mărturie.

inflation *f.* inflație. **Inflation anticipée, non anticipée** inflație anticipată / prognozată, neanticipată / neprognozată. **Inflation budgétaire** inflație bugetară. **Inflation conjoncturelle, chronique** inflație conjuncturală, cronică. **Inflation contenue** inflație reținută / stăpînită. **Inflation importée** inflație importată. **Inflation lente / larvée / rampante** inflație lentă / larvară / crescătoare (*în urcare*). **Inflation modérée, ouverte / déclarée** inflație moderată, deschisă / declarată. **Inflation monétaire** inflație monetară. **Inflation structurelle** inflație structurală. **Inflation galopante / hyper-inflation** inflație galopantă / hiperinflație. **Inflation de crédit** inflație (*cauzată*) de credit. **Inflation de croissance / de prospérité** inflație de creștere / de prosperitate. **Inflation de développement, de sous-développement / de pénurie** inflație de dezvoltare, de subdezvoltare / de penurie (*din cauza lipsei unor bunuri*). **Inflation des profits** inflație prin profituri (*ca urmare a profiturilor realizate*). **Inflation par les coûts** inflație prin costuri. **Inflation par la demande** inflație ca urmare a / prin cerere. **Faible, forte inflation** inflație slabă / scăzută, puternică. **Niveau d'inflation** nivel de inflație. **Théorie de l'inflation** teoria inflației. **Lutte contre l'inflation** luptă împotriva inflației.

inflationniste *adj., s.* inflaționist. **Ecart, spirale inflationniste** abatere / ecart, spirală inflaționistă. **Politique inflationniste** politică inflaționistă. **Anticipations* inflationnistes. Danger* inflationniste.**

infliger *vt.* a da, a aplica. **Infliger une amende, une contravention, une sanction** a aplica o amendă, o contravenție, o sancțiune.

influençable *adj.* influențabil.

influence *f.* influență. **Agir sous l'influence de la boisson, de la colère** a acționa sub influența băuturii, mîniei. **Sphère, zone d'influence** sferă, zonă de influență.

influencer *vt.* a influența.

influent, e *adj.* influent. **Personnage influent** personaj influent.

information *f.* informație, informare. **Information asymétrique** informație asimetrică. **Information cachée, complète, incomplète** informare ascunsă, completă, incompletă. **Information économique** informație / informare economică. **Information parfaite, imparfaite** informare perfectă, imperfectă. **Information du consommateur** informarea consumatorului. **Agence, journal d'information** agenție, ziar de informare.

informationnellement *adv.* din punct de vedere informațional.

informatique *f.* informatică. **Informatique juridique** informatică juridică (*tehnică modernă pentru utilizare în domeniul juridic: bază de date juridice, fișiere, nomenclatorul juridic etc.*).

informatisation *f.* informatizare.

informatiser *vt.* a informatiza. **Informatiser la gestion d'une entreprise** a informatiza gestiunea unei întreprinderi.

informé, e *adj., s.* informat, informare. **Un plus ample informé** o informare mai amplă.

informer *vt.* a informa, a acuza, a instrui un caz.

infraction *f.* infracțiune. **Infraction artificielle, complexe, continue, continuée, formelle, impossible, instantanée, intentionnelle, internationale, militaire, naturelle, obstacle, praeterintentionnelle, permanente, politique, purement matérielle, putative** infracțiune artificială, complexă, continuă, continuată, formală, imposibilă, instantanee, intenționată, internațională, militară, naturală, obstacol, calificată, permanentă, politică, pur materială, putativă. **Infraction d'habitude** infracțiune din obișnuință. **Commettre une infraction** a comite o infracțiune.

infrastructure *f.* infrastructură. **Infrastructure technique** infrastructură tehnică.

ingénierie *f.* inginerie (*studiere și coordonare globală a unui proiect industrial sub toate aspectele*).

ingénieur *m.* inginer. **Ingénieur civil** inginer civil. **Ingénieur conseil** inginer consilier / consultant. **Ingénieur du son** inginer de sunet. **Ingénieur en chef** inginer șef.

ingénu, e *adj., s.* ingenuu. Persoană născută liberă (opus la: *sclav, libert*).

ingénuité *f.* ingenuitate. Starea / situația de persoană născută liberă.

ingérence *f.* ingerință, amestec (*în treburile cuiva*).

ingérer (s') *vr., vt.* a se amesteca (*în treburile cuiva*).

ingouvernable *adj.* neguvernabil, care nu poate fi guvernat / condus. **Peuple, chambre ingouvernable** popor, cameră neguvernabilă.

ingratitude *f.* ingratitudine.

inhabitable *adj.* nelocuibil.

inhabité, e *adj.* nelocuit. **Contrée, région inhabitée** ținut, regiune nelocuită.

inhibition *f.* inhibiție, inhibare.

inique *adj.* nedrept. **Impôt, jugement, loi inique** impozit, judecată, lege nedreaptă. **Juge inique** judecător nedrept.

iniquement *adv.* (*în mod*) nedrept.

iniquité *f.* inechitate, nedreptate.

initiateur, trice *adj., s.* inițiator.

initiative *f.* inițiativă. **Initiative législative** inițiativă legislativă. **Initiative populaire** inițiativă populară. **Droit d'initiative** drept de inițiativă.

initier *vt.* a iniția.

injection *f.* injecție, injectare. **Injection de capital, de crédits** injecție de capital, de credite.

injonctif, ive *adj.* injonctiv. **Loi injonctive** lege injonctivă.

injonction *f.* injoncțiune, ordin dat de judecător, somare. **Injonction de faire** ordin de (*punere în*) aplicare / de executare. **Injonction de payer** somare / ordin de a plăti.

injure *f.* injurie, insultă, vătămare. **Injures entre époux** vătămări (*grave, care pot duce la divorț*) între soți.

injurieux, euse *adj.* injurios, ofensator, insultător. **Paroles injurieuses** vorbe injurioase. **Propos injurieux** cuvinte / expresii ofensatoare. **Termes injurieux** termeni ofensatori.

injuste *adj.* nedrept, inechitabil. **Jugement, sentence injuste** judecată, sentință nedreaptă. **Impôt injuste** impozit nedreapt. **Partage injuste** împărțeală nedreaptă. **Société injuste** societate nedreaptă.

injustement *adv.* (*în mod*) nedrept.

injustice *f.* nedreptate, injustiție. **Injustice sociale** injustiție socială.

injustifiable *adj.* nejustificabil.

injustifié, e *adj.* nejustificat. **Mesure, imputation, réclamation injustifiée** măsură, imputație / imputare, reclamație / cerere nejustificată.

innocence *f.* inocență, nevinovăție.

innocent, e *adj., s.* inocent, nevinovat. **Il est innocent du crime dont on l'accuse** nu este vinovat de crima de care este acuzat. **Tout homme est présumé innocent** orice om este prezumtiv nevinovat.

innocenter *vt.* a declara (*pe cineva*) nevinovat, a scuza, a justifica (*atitudinea unei persoane*). **Innocenter un accusé** a declara un acuzat ca fiind nevinovat. **Une déclaration qui innocente** o declarație care face ca un acuzat să fie declarat nevinovat.

innovation *f.* inovație, inovare. **Innovation financière** inovație financiară. **Grappe d'innovations** ciorchine de inovații (*o inovație antrenează altele*).

inobservation *f.* nerespectare, neîndeplinire. **L'inobservation des règles d'un contrat** nerespectarea regulilor unui contract.

inopérant, e *adj.* inoperant. **Moyens inopérants** mijloace inoperante.

inopposabilité *f.* inopozabilitate.

inquisitoire *adj.* inchizitoriu, inchizitorial. **Procédure inquisitoire** procedură inchizitorie / inchizitorială.

insaisissabilité *f.* insesizabilitate.

insaisissable *adj.* insesizabil. Care nu poate fi luat.

insalubre *adj.* insalubru, nesănătos. **Logement, industrie insalubre** locuință, industrie insalubră.

inscription *f.* inscripție, înscriere, înregistrare. **Inscription maritime** registratura maritimă / înscrierea navelor profesionale (*la registratura maritimă*). **Inscription provisoire** înscriere provizorie. **Inscription au rôle** înregistrare / înscriere

pe rol. **Inscription d'office** înscriere din oficiu (*în bugetul organismelor publice sau colectivităților locale a sumelor necesare pentru cheltuielile obligatorii cu persoanele aflate sub tutelă*). **Inscription d'un nom sur un registre** înscrierea unui nume într-un registru. **Inscription de faux, en faux** înscriere de falsuri, în fals. **Inscription des privilèges et hypothèques** inscripția privilegiilor și ipotecilor. **Inscription hypothécaire***.

inscrire (s') *vt., vr.* a (se) înscrie, a inscripționa, a înregistra. **Inscrire un acte sur un registre** a înregistra un act. **Inscrire un créancier** a înscrie un creditor. **Inscrire une dépense au budget** a înregistra o cheltuială în buget. **Inscrire une recrue sur les rôles de l'armée** a înscrie un recrut în registrele armatei / a înrola. **S'inscrire en faux** a se înscrie în fals (*pentru a se urma procedura de stabilire a falsului*). **S'inscrire en faux contre qqch.** a se înscrie în fals / a opune o dezmințire, a da o negare cu privire la un lucru.

inscrit, e *adj., s.* înscris. Persoană înscrisă (*la un concurs, la un examen*). **Inscrit maritime** marinar trecut în actele de la Registratura maritimă. **Les inscrits doivent se présenter à telle date** înscrișii trebuie să se prezinte la data cutare.

inscrivant, e *adj, s.* persoana care cere înscrierea / inscripția unei ipoteci.

insertion *f.* inserție. **Insertion légale** inserție legală.

insigne *adj., m.* remarcabil. Însemn, insignă. **Insigne honorifique** însemn onorific. **Insigne d'un parti** însemnul unui partid.

insinuation *f.* insinuare, înregistrare (*a unui act*). **Insinuation d'un contrat, d'un testament** înregistrarea unui contract, unui testament.

insolvabilité *f.* insolvabilitate.

insolvable *adj., s.* insolvabil.

insoumis, e *adj., s.* nesupus, refractar. **Soldat insoumis / un insoumis** soldat nesupus / un refractar.

insoumission *f.* nesupunere. **Acte d'insoumission** act de nesupunere.

inspecter *vt.* a inspecta. **Inspecter des travaux** a inspecta lucrări(le).

inspecteur, trice *s.* inspector. **Inspecteur de police** inspector de poliție. **Inspecteur du travail** inspectorul muncii / inspector de lucrări. **Inspecteur des finances** inspector de finanțe.

inspection *f.* inspecție. **Inspection des finances** (*corpul de funcționari care se ocupă cu*) inspecția financiară. **Inspection du Travail** (*oficiul de*) inspecția muncii. **Faire une inspection** a face o inspecție. **Rapport d'inspection** raport de inspecție.

inspectorat *m.* inspectorat (*oragnul, sarcina, durata de / ca inspector*).

instabilité *f.* instabilitate. **Instabilité économique, politique, sociale** instabilitate economică, politică, socială.

instable *adj., s.* instabil, nestabil. **Population instable** populație nestabilă / nomadă. **Paix instable** pace instabilă. **Pays instable** țară instabilă.

installateur *m.* instalator.

installer *vt.* a instala. **Installer le gaz, l'électricité, le téléphone** a instala gazele, curentul electric, telefonul (*într-un imobil*). **Installer un appartement** a amenaja / a mobila un apartament.

instance *f.* instanță, solicitare insistentă. **Instance supérieure** instanță superioară. **Introduire une instance / introduction d'instance** a introduce o plîngere / o cerere; introducere de instanță. **Affaire en instance** afacere aflată în instanță / în curs / pe rol. **Extinction de l'instance** încetarea / stingerea plîngerii. **Première instance** prima instanță. (*Pl.*) **Instances** Instanța (*autoritatea judecătorească*).

instigateur, trice *s.* instigator, aținător. **Instigateur d'un complot, d'une révolution** instigatorul unui complot, unei revoluții.

instigation *f.* (*rar*) instigare. **A l'instigation de qqn** la instigarea cuiva.

instiguer *vt.* (*vechi*) (*Belgia*) a instiga.

instituer *vt.* a institui, a numi, a desemna. (*Relig.*) a instaura, a numi (*oficial*) într-o funcție. **Instituer héritier** a desemna / a numi (*prin testament*) un moștenitor. **Héritier institué** moștenitor desemnat / numit (*prin testament*).

institut *m.* institut. **Institut Monétaire Européen (IME)** Institutul monetar european (*a fost înlocuit cu: **Banque* Centrale Européenne***). **Institut National Agronomique (INA)** Institutul național agronomic. **Institut de Développement Industriel (IDI)** Institutul pentru Dezvoltarea Industrială. **Institut National de la Propriété Industrielle (INPI)** Institutul Național al Proprietății Industriale. **Institut National du Travail, de l'Emploi et de la Formation Profesionnelle (INTEFP)** Institutul Național de Muncă, Posturi și Formare Profesională. **Institut Régional d'Administration (IRA)** Institutul regional de administrație. **Institut d'émission** Institutul de emisiune (*de monedă fiduciară*) (*sinonim: **Banca Franței***). **Institut National de la Statistique et des Etudes Economiques (INSEE)** Institut Național de Statistică și Studii Economice.

institutes *m. pl.* institutele (*manual de drept redactat de jurisconsulții romani*).

instituteur, trice *s.* institutor, învățător. (*Vechi*) fondator.

institution *f.* instituție, instituire / desemnare. **Institution budgétaire** instituție bugetară. **Institution contractuelle** instituție contractuală (*pact realizat între soți sau prevăzut în contractul de căsătorie privind succesiunea viitoare*). **Institutions démocratiques** instituții democratice. **Institutions internationales, nationales** instituții internaționale, naționale. **Institutions financières, spécialisées** instituții financiare, specializate. **Institutions politiques, religieuses** instituții politice, religioase. **Institution d'héritier** instituire / desemnare de moștenitor. **Institutions de crédit** instituții de credit / creditoare. **Institutions de prévoyance** instituții de prevedere. **Institutions de retraite supplémentaire Sécurité sociale** instituții de (*acordare a unei*) pensie suplimentară de Asigurare socială. **Institution libre** instituție liberă / școală privată. **Institution sans but lucratif** instituție fără scop lucrativ / non profit. **Ouvrir, diriger, tenir une institution** a deschide, a conduce, a ține o instituție (*școală privată*). **Usages d'institution** conform celor instituite (*prin natura lucrurilor*). **Institution bancaire***.

institutionnalisation *f.* instituționalizare. **Institutionnalisation du marché** instituționalizarea pieței.

institutionnaliser *vt.* a instituționaliza.

institutionnalisme *m.* instituționalism. **Nouvel institutionnalisme économique / Institutionalisme néoclassique / Néoinstitutionalisme** Noul instituționalism economic / Instituționalism neoclasic / Neoinstituționalism.
institutionnaliste, e *adj.* instituționalist. **Approche institutionnaliste** abordare instituționalistă.
institutionnel, le *adj.* instituțional.
instructeur *adj., m.* instructor, educator. Persoana care instruiește / instrumentează un proces. **Juge instructeur** judecător de instrucție.
instruction *f.* instrucție, învățare / învățătură, instrucțiune, instruire (*a unei cauze*). **Instruction primaire, secondaire** instruire / învățământ primar, secundar. **Instruction profesionnelle, religieuse** instruire / învățământ profesional, religios. **Instruction publique, gratuite et obligatoire** instrucție publică / învățământ public (*care depinde de stat*), gratuit și obligatoriu. **Instructions ministérielles** instrucțiuni ministeriale, prefectoriale. **Instructions secrètes** instrucțiuni secrete. **Instruction du premier degré (*devant le juge d'instruction*), du second degré (*devant la chambre des mises en accusation*)** instruire a cazului în primă instanță (*în fața judecătorului de instrucție*), în a doua instanță (*în fața camerei de punere sub acuzare*). **Actes d'instruction** acte de probatoriu. **Conformément, contrairement aux instructions** conform, contrar instrucțiunilor. **Ouverture, fin de l'instruction** deschidere, sfîrșit de instruire / instrumentare (*a unui caz*).
instruire *vt., vr.* a instrui, a pregăti. **Instruire une affaire** a instrui o cauză (*spre judecare*). **Instruire le procès de qqn** a pregăti (*spre judecare*) procesul cuiva. **L'affaire s'instruit en ce moment** cauza este în curs / se pregătește în acest moment.
instrument *m.* instrument, act autentic, titlu care dovedește un drept. **Instruments financiers** instrumente financiare. **Instrument de production / de travail** instrument de producție / de muncă. **Instruments de la politique monétaire** instrumente ale politicii monetare.
instrumentalisme *m.* instrumentalism.
instrumenter *vi.* a instrumenta, a pregăti, a întocmi. **Instrumenter un contrat, un procès-verbal** a pregăti un contract, un proces-verbal.
insubordination *f.* insubordonare, nesupunere. **Acte, délit d'insubordination** act, delict de nesubordonare.
insultant, te *adj.* insultător. **Propos insultants** fraze insultătoare.
insulte *f.* insultă. **Adresser, endurer, supporter des insultes** a adresa, a îndura, a suporta insulte.
insulté, e *adj., s.* insultat.
insulter *vt.* a insulta.
insulteur *m.* (*rar*) insultător, persoană care insultă. **L'insulteur et l'insulté** insultătorul și insultatul.
insurgé, e *adj., s.* insurgent, răzvrătit, revoltat. **Population insurgée** populație răzvrătită.
insurger (s') *vr.* a (se) răzvrăti, a se revolta.
insurrection *f.* insurecție. **Insurrection populaire** insurecție populară.

insurrectionnel, le *adj.* insurecțional. **Gouvernement, mouvement insurrectionnel** guvern, mișcare insurecțională.
intangibilité *f.* intangibilitate. **L'intangibilité d'une loi** intangibilitatea unei legi.
intangible *adj.* intangibil. **Principes intangibles** principii intangibile.
intégral, e *adj.* integral. **Remboursement intégral** rambursare integrală.
intégralement *adv.* (*în mod*) integral. **Rembourser intégralement une dette** a rambursa integral o datorie.
intégralité *f.* integralitate, totalitate. **Intégralité d'un revenu** integralitatea unui venit.
intégrant, e *adj.* integrant. **Faire partie intégrante de qqch.** a face parte integrantă din ceva.
intégration *f.* integrare. **Intégration ascendante, descendante** integrare ascendentă, descendentă. **Intégration économique** integrare economică. **Intégration économique de la zone Asie-Pacifique** integrarea economică a zonei Asia-Pacific. **Intégration économique latino-américaine, nord-américaine, ouest-européenne** integrare economică latino-americană, nord-americană, vest-europeană. **Intégration européenne** integrare europeană. **Intégration formelle, réelle** integrare formală, reală. **Intégration horizontale, verticale** integrare orizontală, verticală. **Intégration impérialiste** integrare imperialistă. **Intégration internationale** integrare internațională. **Intégration politique, raciale, sociale, territoriale** integrare politică, rasială, socială, teritorială. **Politique d'intégration** politică de integrare.
intégrationniste *adj., s.* integraționist.
intègre *adj.* integru. **Juge intègre** judecător integru.
intégrer (s') *vt., vr.* a (se) integra, a reveni. **Intégrer la société** a reveni în societate. **Une société qui intègre de nombreux secteurs d'activité** o societate care integrează numeroase sectoare de activitate. **Gestion intégrée** gestiune integrată.
intégrisme *m.* integrism (*doctrină*). Atitudine a catolicilor care refuză orice evoluție.
intégriste *adj., s.* integrist. (*Ist.*) membru al unui partid spaniol care căuta să treacă Statul sub puterea Bisericii.
intégrité *f.* integritate. **L'intégrité du territoire** integritatea teritoriului.
intellectualisme *m.* intelectualism.
intellectualiste *adj., s.* intelectualist.
intellectuel, le *adj., s.* intelectual. **Carrière, valeur intellectuelle** carieră, valoare intelectuală. **Mouvement intellectuel** mișcare intelectuală. **Les intellectuels** intelectualii. **La classe des intellectuels** clasa intelectualilor.
intellectuellement *adv.* (*din punct de vedere*) intelectual.
intendance *f.* intendență, administrare. **Confier à qqn l'intendance de ses biens** a încredința cuiva administrarea bunurilor proprii.
intendant, e *s.* intendent, funcționar la (*serviciul*) Intendență. **Intendant militaire, universitaire** intendent militar, universitar. **Intendante d'un monastère** maica intendentă a unei mănăstiri. **Intendante d'un lycée** intendenta unui liceu.
intensif, ive *adj.* intensiv. (*Agric.*) **Culture intensive** cultură intensivă. **Mode, système productif intensif** mod, sistem productiv intensiv. **Propagande intensive** propagandă intensivă.

intensification *f.* intensificare. **Intensification de la production** intensificarea producției. **Intensification du travail** intensificarea muncii. **Intensification des cultures** intensificarea culturilor (*agricole*).

intensité *f.* intensitate. **Intensité capitalistique / du capital, travaillistique / du travail** intensitate capitalistică / a capitalului, de muncă / a muncii.

intensifier *vt.* a intensifica, a spori. **Intensifier le commerce** a intensifica activitatea comercială. **Intensifier les cultures** a intensifica culturile (*agricole*).

intenter *vt.* a intenta. **Intenter une accusation, une action à qqn, contre qqn** a intenta o acuzație, o acțiune cuiva, împotriva cuiva. **Intenter un procès** a intenta un proces.

intention *f.* intenție. **Intention de nuire** intenție de a dăuna / de a face rău.

intentionné, e *adj.* intenționat, deliberat, voit. **Etre bien, mal intentionné** a fi bine, rău intenționat.

intentionnel, le *adj.* intenționat, deliberat. **Retard intentionnel** întîrziere intenționată. **Délit intentionnel** delict intenționat. **Infraction intentionnelle** infracțiune intenționată / de intenție.

interaction *f.* interacțiune. **Interaction sociale** interacțiune socială.

interallié, e *adj.* interaliat.

interarmées *adj. invar.* interarmate. **Etat-major interarmées** stat major interarmate.

interbancaire *adj.* interbancar. **Taux d'escompte interbancaire** rata de scont interbancar. **Carte (*de crédit*) interbancaire** carte (*de credit*) interbancară.

intercéder *vt.* a acționa, a stărui (*pe lîngă cineva, în favoarea cuiva*).

intercesseur *m.* intermediar, interpus. **Etre intercesseur auprès de qqn, pour qqn** a fi intermediar pe lîngă cineva, pentru cineva.

intercession *f.* intermediere, mijlocire.

intercommunal, e, aux *adj.* intercomunal.

intercommunalité *f.* intercomunalitate.

intercommunautaire *adj.* intercomunitar.

intercontinental, e, aux *adj.* intercontinental.

intercourse *f.* intercursă. Ansamblul relațiilor dintre locuitorii unor regiuni diferite. (*Marină*) drept, reciproc, acordat navelor a două state, de a folosi anumite porturi.

interculturel, le *adj.* intercultural.

interdépartemental, e, aux *adj.* interdepartamental, interjudețean.

interdépendance *f.* interdependență. **Interdépendances économiques internationales** interdependențe economice internaționale.

interdiction *f.* interdicție, interzicere. **Interdiction correctionnelle (*ou* des droits civiques, civils et de famille)** interdicție corecțională (*sau* a drepturilor civice, civile și de familie). **Interdiction judiciaire** interdicție judecătorească. **Interdiction légale** interdicție legală. **Interdiction de bâtir** interdicție de a construi. **Interdiction de séjour** interdicție de sejur / de ședere. **Jugement d'interdiction** hotărîre judecătorească de interzicere. **Lever une interdiction** a ridica o interdicție.

interdire *vt.* a interzice, a suspenda. **Interdire les jeux de hasard, un ouvrage, un film** a interzice jocurile de noroc, o lucrare, un film.

interdit, e *adj.* uluit, buimăcit, interzis. **Film interdit aux moins de X ans** film interzis celor sub X ani. **Passage, sens, stationnement interdit** pasaj / trecere, sens, staționare interzisă. **Reproduction interdite** reproducere interzisă. **Un interdit de séjour** o hotărîre de interzicere de sejur / de ședere. **Incapacité des interdits** incapacitatea persoanelor interzise (*cele care au o interdicție*).

interdit *m.* interdicție, interzis. (*Hotărîre ecleziastică privind susținerea slujbei sau aflarea într-un anumit loc*). **Interdit local, personnel** interdicție locală (*privind locul*), personală (*privind o persoană*). **Prononcer l'interdit** a pronunța interdicția.

intéressement *m.* (co)interesare, participare (*la un beneficiu*).

intéressé, e *adj., s.* interesat. Persoana interesată.

intérêt *m.* interes, dobîndă. (*Pl.*) bani. **Intérêt bancaire** dobîndă bancară. **Intérêts composés** dobîndă compusă (*luată pe un capital calculat cu toi cu dobîndă*). **Intérêt conventionnel** dobîndă convenită. **Intérêts créditeurs** dobînzi creditoare. **Intérêts débiteurs** dobînzi debitoare. **Intérêts échus** dobînzi neonorate la termen. **Intérêts économiques** interese economice. **Intérêts fondamentaux de la nation** interese fundamentale ale națiunii. **Intérêt général** interes general. **Intérêts imputés** dobînzi imputate. **Intérêt légal** dobîndă legală. **Intérêt nominal** dobîndă nominală. **Intérêt réel** dobîndă reală. **Intérêt simple** dobîndă simplă (*luată pe un capital fix*). **Intérêt usuraire** dobîndă cămătărească. **Intérêts viagers** dobînzi viagere. **Intérêts d'un placement, d'un prêt** dobînzile unui plasament, unui împrumut (*dat*). **Intérêt de retard** dobîndă de întîrziere. **Intérêt pour agir** interes pentru a acționa. **Avoir des intérêts dans une compagnie** a avea interese / bani într-o companie. **Dommages et intérêts / dommages-intérêts** daune-interese. **Loi d'intérêt général** lege de interes general. **Mariage d'intérêt** căsătorie din interes. **Société d'intérêt public** societate de interes public. **Prêt à intérêt** împrumut (*dat*) cu dobîndă. **Payer, servir des intérêts** a plăti, a da dobînzi. **Servir les intérêts de qqn** a servi interesele cuiva. **Servir les intérêts de la nation** a servi interesele națiunii. **Taux d'intérêt** rată a dobînzii. **Taux d'intérêt réel** rată a dobînzii reale. **Théorie de l'intérêt réel** teoria dobînzii reale. **Titre qui produit des intérêts** titlu / poliță care produce / aduce dobîndă. **Conflit* d'intérêts.**

interethnique *adj.* interetnic. **Conflit interethnique** conflict interetnic.

intergouvernemental, e, aux *adj.* interguvernamental. (*Canada*) **Ministère des Affaires intergouvernementales** Ministerul Afacerilor interguvernamentale.

intérieur, e *adj., m.* interior, intern. **Politique intérieure** politică internă. **Les affaires intérieures d'un pays** afacerile interne ale unei țări. **Ministère de l'Intérieur** Ministerul de Interne.

intérim *m.* interim / interimat, provizoriu. **Assurer des intérims** a asigura interimatul (*unor funcții*). **Fonction exercée par intérim** funcție exercitată interimar. **Gouverner par intérim** a guverna cu mandat provizoriu / interimar.

intérimaire *adj., m.* interimar. **Charge, fonction intérimaire** sarcină / însărcinare, funcție interimară. **Le titulaire est l'intérimaire** titularul este interimarul (*persoana care deține interimatul*).

interindustriel, le *adj.* interindustrial.

interjeter *vt.* a introduce. (*Fără articol*) **Interjeter appel** a face / a introduce apel.
interlocuteur, trice *s.* interlocutor.
interlocutoire *adj., m.* interlocutoriu. **Jugement interlocutoire** hotărîre judecătorească interlocutorie. **Un interlocutoire** o hotărîre judecătorească interlocutorie.
interlope *adj., m.* (*vechi*) navă care face comerț fraudulos. Interlop. **Commerce interlope** comerț interlop / fraudulos.
interloquer *vt.* a interloca (*a întrerupe printr-o hotărîre intelocutorie*). A ului / a surprinde.
intermariage *m.* intermariaj / intercăsătorie.
intermédiaire *adj., s.* intermediar, mijlocitor. **Intermédiaire financier** intermediar financiar. **Intermédiaire dans une négociation** intermediar / mijlocitor într-o negociere. **Terme intermédiaire** termen intermediar. **Par l'intermédiaire de** prin intermediul / intermedierea / mijlocirea.
intermédiation *f.* intermediere. **Intermédiation de bilan** intermediere de bilanț.
interministériel, le *adj.* interministerial. **Comité interministériel** comitet interministerial.
intermodal, e *adj.* care pune la dispoziție diferite mijloace de transport.
internalisation *f.* internalizare (*includerea, în costurile întreprinderii, a costului efectelor externe ale activității sale.* Ex.: *poluare*).
internat *m.* internat. (*Med.*) examen (*pentru ocuparea postului*) de intern. **Maître, maîtresse d'internat** director, directoare de internat. **Passer l'internat** a trece / a susține examenul de (*medic*) intern.
international, e, aux *adj., m.* internațional. **Internationales ouvrières, syndicales** internaționale muncitorești, sindicale. **Conférence, organisation, politique internationale** conferință, organizație, politică internațională. **Droit international** drept internațional. **Fonctionnaires internationaux** funcționari internaționali. **Port, territoire international** port, teritoriu internațional. **Association internationale des travailleurs (*L'Internationale*)** Asociația internațională a muncitorilor (*Internaționala*).
internationalisation *f.* internaționalizare. **Internationalisation d'un conflit** internaționalizarea unui conflict. **Internationalisation de l'économie** internaționalizarea economiei. **Internationalisation des marchés** internaționalizarea piețelor.
internationaliser *vt.* a internaționaliza. **Internationaliser un débat** a internaționaliza o dezbatere.
internationalisme *m.* internaționalism. **Internationalisme ouvrier** internaționalism muncitoresc.
internationaliste *s.* internaționalist.
internationalité *f.* internaționalitate.
interne *adj., s.* intern. **Un, une interne** un intern, o internă (*elev, medic*).
internement *m.* (*veche procedură de*) internare. **Demander l'internement à vie pour les délinquants sexuels** a cere internarea pe viață pentru delicvenții sexuali.
interner *vt.* a interna (*un nebun la ospiciu, un imigrant la azil*).

internonce *m.* internunțiu (*persoană care îndeplinește funcția de nunțiu într-o țară unde acesta nu există*).
interparlementaire *adj.* interparlamentar. **Commission interparlementaire** comisie interparlamentară.
interpellateur, trice *s.* interpelator.
interpellation *f.* interpelare.
interpeller *vt.* a interpela. (*Poliție*) a chestiona pe cineva asupra identității sale.
interpolation *f.* interpolare.
interposé, e *adj., s.* interpus, mijlocitor, intermediar. **Personnes interposées** persoane interpuse (*figurînd, în actele juridice, în locul celor adevărate*). **Par personnes interposées** prin persoane interpuse / prin intermediari.
interposition *f.* interpunere, mijlocire. **Interposition de personne** interpunere de persoană (*procedeu juridic prin care se apelează la un intermediar, un mijlocitor*).
interprétation *f.* interpretare. **Interprétation stricte** interpretare strictă. **Interprétation d'un jugement, d'une norme juridique** interpretarea unei hotărîri judecătorești, unei norme juridice.
interprète *s.* interpret, translator.
interpréter *vt.* a interpreta. **Interpréter en bien, en mal** a interpreta în bine, în rău / în daună. **Interpréter un document** a interpreta un document.
interquartile *m.* (vezi: ***quartile***) intercartil. **Interquartile relatif** intercartil relativ.
interrogateur, trice *adj., s.* interogator. Examinator.
interrogatoire *m.* interogatoriu.
interroger *vt.* a interoga, a întreba. **Interroger un inculpé, un témoin** a interoga un inculpat, un martor.
interroi *m.* (*ist. rom.*) magistrat (*între două consulate*).
interruption *f.* întrerupere. **Interruption de l'instance** întrerupere de instanță (*urmare a unor modificări survenite în derularea procesului*). **Interruption illégale de la grossesse** întrerupere ilegală de sarcină. **Interruption du travail** întreruperea / încetarea lucrului.
intersyndical, e, aux *adj., f.* intersindical. **Une intersyndicale** o reuniune intersindicală.
interurbain, e *adj., m.* interurban. **L'interurbain (*l'inter*)** serviciul telefonic interurban.
intervalle *m.* interval, perioadă. **Intervalle de confiance** interval de încredere.
intervenant, e *adj., s.* intervenient. Persoana care intervine.
intervenir *vi.* a interveni, a se produce. **Intervenir dans une affaire, un débat, un procès** a interveni într-o afacere, o dezbatere, un proces.
intervention *f.* intervenție, intervenire. **Intervention correctrice, préventive** intervenție corectoare, preventivă. **Intervention économique et sociale de l'Etat** intervenția economică și socială a Statului. **Intervention sociologique** intervenție sociologică. **Intervention de l'Etat dans le domaine économique** intervenția Statului în domeniul economic. **Intervention en appel** intervenție în apel. **Intervention en première instance** intervenție în prima instanță. **Forces d'in-**

tervention forțe de intervenție. **Former une demande en intervention** a formula o cerere în intervenție. **Politique d'intervention** politică de intervenție.

interventionnisme *m.* intervenționism. **Interventionnisme libéral** intervenționism liberal.

interventionniste *s.* intervenționist.

interversion *f.* intervertire. **Interversion de titres** intervertirea titlurilor. **Interversion de la prescription** intervertirea prescripției.

interzone / interzonal, e *adj.* interzonă / interzonal. **La frontière interzonale** frontiera interzonală.

intestat *adj., s.* fără testament. **Décéder intestat** a muri fără (*a lăsa*) testament

intestin, e *adj.* intestin, intern. **Guerre intestine** război intern.

intifada *f.* intifada.

intimation *f.* ordin (*scris*). Somație.

intimé, e *adj., s.* reclamat, intimat, citat (*persoana chemată în instanță*).

intimer *vt.* a cita în judecată în formă legală, a chema în fața unei instanțe superioare.

intitulé *m.* titlu (*de act, de lege*).

intolérable *adj.* intolerabil.

intolérance *f.* intoleranță.

intolérant, e *adj.* intolerant. **Religion intolérante** religie intolerantă.

intracommunautaire *adj.* intracomunitar.

intraconsommation *f.* intraconsum.

intransmissible *adj.* netransmisibil.

intrant *m.* bun care intră. **Intrants-Extrants** cantitatea de bunuri sau servicii care intră – ies (*produsă obținută prin combinarea factorilor de producție*). (*Sinonim: **Input-Output; Entrée*-Sortie***).

introductif, ive *adj.* introductiv. **Acte introductif d'instance** act introductiv (*al unei acțiuni*) în instanță. **Enquête introductive** anchetă introductivă.

introduction *f.* introducere, intrare / sosire. **Introduction de l'instance** introducerea (*unei plîngeri*) în instanță. **Après l'introduction dans les lieux** după sosirea la fața locului.

introduire *vt.* a introduce. **Introduire une instance** a introduce / a face o sesizare în instanță.

intronisation *f.* întronare. **Intronisation d'un pape** întronarea unui papă.

introniser *vt.* a întrona. **Introniser un pape, un roi** a întrona un papă, un rege.

invalidation *f.* invalidare. **Invalidation d'un contrat, d'un député, d'une élection** invalidarea unui contract, unui deputat, unei alegeri.

invalide *adj., s.* invalid, ceea ce nu este valabil. **Invalide de guerre, du travail** invalid de război, de muncă. (*Vechi*) **Rendre invalide** a invalida.

invalider *vt.* a invalida. **Invalider une donation** a invalida o donație. **Accident qui invalide un homme** accident care duce un om la invaliditate.

invalidité *f.* invaliditate. **Pension d'invalidité** pensie de invaliditate.

invasion *f.* invazie. **Invasion de sauterelles** invazie de lăcuste. **Se défendre contre l'invasion** a se apăra împotriva invaziei.

invendable *adj.* nevandabil.

invendu, e *adj.* nevîndut. **Marchandises invendues** mărfuri nevîndute. **Les invendus** lucrurile nevîndute.

inventaire *m.* inventar. **Inventaire commercial** inventar comercial. **Inventaire de fin d'année** inventar de sfîrșit de an. **Procéder à l'inventaire** a face inventarul / a proceda la inventariere. **Dresser un inventaire** a face / întocmi un inventar. **Sous bénéfice d'inventaire** sub beneficiu de inventar.

inventeur, trice *s.* inventator, descoperitor. **Inventeur d'un trésor** descoperitorul unui tezaur / unei comori.

invention *f.* invenție, descoperire. **Invention d'un trésor** descoperirea unui tezaur / unei comori. **Macro- / micro-invention** macro / microinvenție.

inventoriage *m.* inventariere. **Inventoriage / inventorisation d'archives** inventarierea arhivelor.

inventorier *vt.* a inventaria. **Inventorier une succession, des marchandises** a inventaria o succesiune, mărfuri.

investigateur, trice *s.* investigator.

investigation *f.* investigație.

investir *vt.* a învesti, a încercui. **Investir un ministre de pouvoirs extraordinaires** a învesti un ministru cu puteri extraordinare. **Etre investi d'un droit** a fi învestit cu un drept. **Les geandarmes investissent la maison** jandarmii încercuiesc casa.

investissement *m.* investiție, încercuire, asediere. **Investissement autochtone, étranger** investiție autohtonă, străină. **Investissement autonome** investiție autonomă. **Investissement brut, net** investiție brută, netă. **Investissements collectifs** investiții colective. **Investissement corporel / matériel / physique, incorporels / immatériel** investiție corporală, materială / fizică, necoporală / imaterială. **Investissement initial** investiție inițială. **Investissements directs, indirects / de portefeuille** investiții directe, indirecte / de portofoliu. **Investissement direct à / de l'étranger (IDE)** investiție directă în / din străinătate. **Investissements massifs** investiții masive. **Investissement ponctuel** investiție punctuală / cu destinație precisă. **Investissement privé, public** investiție privată / particulară, publică. **Investissements productifs, non productifs** investiții productive, neproductive. **Investissements stratégiques** investiții strategice. **Investissement de capitaux fixes** investiție în capital(uri) fix(e). **Investissement de forme** investiție de formă. **Investissements de longue durée** investiții de lungă durată / pe termen lung. **Investissement de modernisation** investiție de / pentru modernizare. **Investissements de remplacement, de capacité / d'expansion, de développement** investiții de înlocuire, de capacitate / de expansiune, de dezvoltare. **Investissement de substitution / de productivité** investiție de substituire / de productivitate. **Investissement en capital humain** investiție în capital uman. **Investissement induit***.

investisseur *m.* investitor. **Investisseurs institutionnels** investitori instituționali.

investiture *f.* învestitură, investire, împuternicire. Asediu.

inviolabilité *f.* inviolabilitate. **Inviliolabilité parlementaire** inviolabilitate parlamentară. **Inviolabilité de la correspondance** inviolabilitatea

corespondenței. **Inviolabilité du domicile** inviolabilitatea domiciliului. **Inviolabilité des locaux** inviolabilitatea localurilor / clădirilor.

inviolable *adj.* inviolabil. **Droit inviolable et sacré** drept inviolabil și sacru / sfînt.

invisible *adj.* invisibil, nevăzut.

invoquer *vt.* a invoca. **Invoquer une circonstance atténuante, une loi, un précédent** a invoca o circumstanță atenuantă, o lege, un precedent.

iranien, ne *adj., s.* iranian. **Un Iranien** un iranian. **L'iranien** limba iraniană.

iraqien / irakien, ne *adj., s.* irakian. **Un Iraquien** un irakian. **L'iraqien** limba irakiană.

irlandais, e *adj., s.* irlandez. **Un Irlandais** un irlandez. **L'irlandais** limba irlandeză.

irrachetable *adj.* (*rar*) nerăscumpărabil, de nerăscumpărat. **Fonds, rentes irrachetables** fonduri, rente care nu se pot răscumpăra.

irréalisme *m.* nerealism.

irréaliste *adj.* nerealist. **Des projets irréalistes** proiecte nerealiste.

irrecevabilité *f.* inadmisibilitate. **Irrecevabilité d'une action en justice** inadmisibilitatea unei acțiuni în justiție.

irrecevable *adj.* inadmisibil.

irréconciliable *adj.* ireconciliabil.

irrécouvrable *adj.* de neacoperit. **Créances, taxes irrécouvrables** creanțe, taxe care nu pot fi acoperite / încasate.

irrécusable *adj.* irecuzabil. **Juge, preuve, témoignage irrécusable** judecător, dovadă / probă, mărturie care nu poate fi recuzată.

irrédentisme *m.* iredentism.

irrédentiste *adj., s.* iredentist.

irréformable *adj.* care nu poate fi reformulat, de necasat. **Jugement, arrêt irréformable** hotărîre judecătorească, dispoziție care nu se poate reformula / necasabilă.

irréfragable *adj.* irecuzabil, de necontestat / incontestabil. **Autorité, témoignage irréfragable** autoritate, mărturie de necontestat.

irréfutable *adj.* irefutabil, de necombătut. **Arguments, preuves irréfutables** argumente, dovezi irefutabile.

irrégularité *f.* neregularitate, nelegalitate / ilegalitate. **Irrégularité grossière** neregularitate grosolană. **Irrégularité dans une élection** neregularitate (*comisă*) într-o alegere. **Irrégularité dans une nomination** ilegalitate (*săvîrșită*) într-o numire. **Mesure entachée d'irrégularité** măsură lovită de nelegalitate.

irrégulier, ère *adj.* contrar regulilor / neregulat, ilegal, neautorizat. **Détention, procédure irrégulière** detenție, procedură ilegală / neregulamentară. **Troupes irrégulières** trupe neregulate. **Successeur irrégulier** succesor neregulat. **Courtier*, héritier* irrégulier.**

irrégulièrement *adv.* (*în mod*) contrar regulilor / neregulamentar, ilegal. **Perquisition irrégulièrement effectuée** percheziție efectuată în mod ilegal / neregulamentar.

irrépétible *adj.* irepetabil. (*Despre cheltuielile de judecată care nu sînt cuprinse în plată și, prin urmare, nu sînt susceptibile de a fi plătite părții cîștigătoare, în afară de cazul în care judecătorul decide altfel*).

irréprochable *adj.* ireproșabil. **Fonctionnaire irréprochable** funcționar ireproșabil / căruia nu i se poate reproșa nimic.

irrespect *m.* lipsă de respect. **Irrespect envers l'autorité** lipsă de respect față de autorități.

irresponsabilité *f.* iresponsabilitate. **Irresponsabilité parlementaire** iresponsabilitate parlamentară. **Irresponsabilité du chef de l'Etat** iresponsabilitatea șefului de Stat.

irresponsable *adj., s.* iresponsabil. **Les enfants, les aliénés sont irresponsables** copiii, alienații nu sînt responsabili / sînt iresponsabili.

irrévocabilité *f.* irevocabilitate. **Irrévocabilité d'une donation** irevocabilitatea unei donații.

irrévocable *adj.* irevocabil. **Arrêt, décision, jugement irrévocable** dispoziție, decizie, hotărîre judecătorească irevocabilă. **Donation irrévocable** donație irevocabilă. **Verdict irrévocable** verdict irevocabil.

irrévocablement *adv.* (*în mod*) irevocabil.

irrigation *m.* irigare / irigație.

irriguer *vt.* a iriga.

islam *m.* islam.

islamique *adj.* islamic.

islamisation *f.* islamizare.

islamiser *vt.* a islamiza.

islamisme *m.* islamism.

islandais, e *adj., s.* islandez. **Un Islandais** un islandez. **L'islandais** limba islandeză.

isocoût *m.* izocost. **Courbe / surface isocoût** curbă / suprafață izocost.

isolationnisme *m.* izolaționism.

iolationniste *adj., s.* izolaționist.

isolement *m.* izolare. **Isolement diplomatique, économique** izolare diplomatică, economică.

isoloir *m.* cabină de vot. Izolator.

isophélime *f.* totalul combinațiilor între cantitățile a două bunuri care procură aceeași satisfacție, utiltate.

isoproduit *m.* izoprodus.

isoquant / isoquante *s.* izocuant / izocuantă.

israélien, ne *adj., s.* israelian. Evreu.

israélite *s.* israelit.

italien, ne *adj., s.* italian. **Un Italien** un italian. **L'italien** italiana.

itinérant, e *adj.* itinerant. **Ambassadeur itinérant** ambasador itinerant.

ivoirien, ne *adj., s.* referitor la Coasta de Fildeș. Locuitor din Coasta de Fildeș. **Economie ivoirienne** economia Coastei de Fildeș.

J

jachère *f.* pîrloagă. **Alternance de culture et de jachère** alternanță de cultură (*agricolă*) cu pîrloagă.
jaciste *adj., s.* membru al asociației Tineretului Agricol Catolic.
jacobin, e *adj., m.* iacobin. **Idées jacobines** idei iacobine.
jacobinisme *m.* iacobinism.
jacobus *m.* (*ist.*) veche monedă de aur englezească (*bătută sub James I*).
jaconas *m.* (*vechi*) numele unei țesături fine din bumbac fabricată în India.
jacquard *adj., m.* jacard (*utilaj de țesut*). **Tissu jacquard** țesătură jacard. **Pull jacquard** pulover jacard (*făcut din mai multe culori care, împreună, formează un desen*).
jactance *f.* infatuare, fanfaronadă, lăudăroșenie. **Action* de jactance.**
jaïn / jaïna *adj., s.* jainist (*adept al doctrinei religioase jainiste*).
jaïnisme *m.* jainism (*doctrină religioasă hindusă*).
jansénisme *m.* jansenism.
janséniste *adj., s.* jansenist. **Education, esprit, morale, parti janséniste** educație, spirit, morală, partid jansenist.
japonais, e *adj., s.* japonez. **Un Japonais** un japonez. **Le japonais** limba japoneză. **L'économie japonaise** economia japoneză.
jardin *m.* grădină. **Jardin d'enfants** grădiniță de copii. **Jardins familiaux** grădini familiale / de familie (*produsele sînt destinate consumului casnic*).
jardinage *m.* grădinărit. Mod de exploatare a pădurii (*tăierea, pe lîngă arborii bătrîni, și a unora tineri pentru comercializare*). Defect, pată într-un diamant (*urmare a unei crăpături sau substanțe străine*).
jardiner *vi.* a grădinări. A utiliza metoda tăierii arborilor bătrîni și a unor tineri, din pădure, pentru comercializare.
jardinerie *f.* magazin cu obiecte de grădinărit.
jardineux, euse *adj.* pete opace în pietre prețioase. **Diamant jardineux** diamant cu pete. **Pierre jardineuse** piatră (*prețioasă*) cu pete, cu crăpături.
jardinier, ère *adj., s.* grădinar. Referitor la grădină. **Jardinière d'enfants** educatoare. **Culture, plante jardinière** cultură, plantă de grădină.
jardiniste *s.* desenator de grădini. **Décorateur jardiniste** decorator de grădini.
jarovisation *f.* iarovizare.
jaugeage *m.* măsurarea capacității (*unor recipiente mari, nave, debite*). Plata ocazionată de efectuarea unei asemenea măsurători. (*America Latină: valoarea de bază fixată de Administrație pentru mărfurile supuse unei taxe de export*).
jauger *vt., vi.* a măsura (*capacitatea unui recipient*), a cîntări. **Navire qui jauge X tonnes** navă care măsoară X tone.

jaugeur *m.* persoană, aparat care măsoară capacitatea.
jaune *adj., adv., s.* galben. **Race jaune** rasa galbenă. (*Ist.*) **Syndicats jaunes** sindicate galbene (*cu însemne specifice, care refuză să participe la grevă*). **Un jaune** un galben (*om din rasa galbenă*), un membru al sindicatului galben.
jaunet, te *adj., m.* gălbui. (*Fam., vechi*) Monedă de aur.
javanais, e *adj., s.* locuitor din Java. Grup de limbi indoneziene.
javelage *m.* așezarea, grînelor secerate, în grămezi, spre uscare. Perioada respectivă de uscare.
javelle *f.* pală, grămadă (*de cereale, plante oleaginoase*). Movilă de sare scoasă din mlaștini sărăturoase.
javellisation *f.* purificarea, sterilizarea apei (*cu apă de Javel*).
javelliser *vt.* a purifica, a steriliza apa (*cu apă de Javel*).
jetée *f.* dig, baraj pod, punte. Jetelă. Culoar pînă la avion. **Jetée flottante** baraj plutitor / pod plutitor.
jeton *m.* jeton. **Jeton de présence / jeton** jeton de prezență / jeton (*dat fiecărui membru prezent al unui consiliu, al unei adunări, pentru a primi onorariul sau rambursarea cheltuielilor făcute anual de acesta*).
jeu *m.* joc, mișcare. **Jeu d'entreprise** joc de întreprindere (*simulat pe calculator vizînd activitățile unei întreprinderi*). **Jeu des termes de paiement** jocul / mișcarea termenelor de plată. (Vezi: ***spéculation, termaillage***). **Jouer le jeu** a respecta regulile jocului. **Théorie des jeux** teoria jocurilor.
jeune *s.* tînăr. **Jeunes adultes délinquants** tineri adulți delicvenți (*cu vîrsta între 18 – 25 de ani*). **Jeunes ventes** suprafață de pădure tînără / în creștere / arboret.
jociste *adj., s.* membru al asociației Tineretul Muncitoresc Creștin.
joint, e *adj.* alipit, îmbinat, anexat. **Clause jointe à un traité** clauză anexată la un tratat. **Ci-joint la copie** alături (*se află anexată*) copia. **Vous trouverez ci-joint la copie du document** alăturat, veți găsi copia documentului. **Joint-venture** întreprindere constituită prin alipire cu o alta / mixtă.
jonction *f.* joncțiune, alăturare, reunire. **Jonction d'instances** reunire de procese / instanțe (*instruirea și judecarea simultană a două sau mai multe cauze strîns legate între ele*). **Jonction des causes** reunirea cauzelor.
jonkheer *m.* (*Olanda*) nobil fără titlu (*sub cel de cavaler*).
jordanien, ne *adj., s.* iordanian. **Un Jordanien** un iordanian.
joug *m.* jug. **Le joug de la loi** jugul legii. **Le joug du tyran, du mariage** jugul tiranului, căsătoriei / căsniciei.
jouir *vi.* a se bucura de. **Jouir d'un bien** a se bucura de un bun. **Jouir d'un droit** a se bucura de un drept.
jouissance *f.* folosință, folosire. **Jouissance légale** folosință legală. **Action de jouissance** acțiune de folosință. **Avoir la jouissance de ses droits sans en avoir l'exercice** a avea folosința drepturilor sale, fără a avea exercițiul / dreptul de a le exercita. **L'usufruitier a la jouissance d'un bien sans en avoir la propriété** uzufructuarul are folosința unui bun fără a fi proprietarul acestuia.
jour *m.* zi, lumină. **Jours chômés** zile șomaj (*cînd nu se muncește. Ziua de sărbătoare poate fi socotită zi de lucru și, deci, plătită. Ex.: 1 Mai*). **Jours fériés** zile de sărbătoare (*legală*). **Jours ouvrables** zile lucrătoare. **Jours ouvrés**

zile lucrate (*efectiv*). **Jours d'arrêt** zile de oprire / de întrerupere (*a activității*). **Jour de fête (légale), de repos, de travail** zi de sărbătoare (legală), de repaus / de odihnă, de lucru. **Jours de planche** zile de aşteptare (*perioada de încărcare / descărcare a navei*). **Jour de souffrance / de tolérance** deschizătură (*într-un zid etc.*) pentru a permite intrarea luminii / luminator. **Assignation, procédure à jour fixe** citare, procedură la dată fixă / la termen. **Officier de jour** ofiţer de serviciu. **Ordre du jour** ordinul / ordinea de zi. **Pratiquer un jour dans un mur** a face o deschidere / un luminator într-un zid (*către un vecin, pentru a pătrunde lumina, fără a vedea în proprietatea acestuia*). **Vues et jours** vederi şi deschizături (*găuri făcute într-un zid care desparte două proprietăți, pentru a intra lumină. **Jours** pentru a intra lumina, fără a vedea la vecin; **vues** cînd proprietatea vecinului se află la o anumită distanță*). **Travailler de jour** a lucra ziua (*pe timp de zi*). **Service de jour** serviciu diurn (*pe timp de zi*). **Jours-amendes***. **Jours de grâce***. **Jour / date* de valeur.**

journal *m.* jurnal, ziar. **Journal parlé, filmé, télévisé** jurnal vorbit, filmat, televizat. **Le Journal Officiel (JO)** Jurnalul Oficial (corespondent pentru: *Monitorul Oficial din România*). **Crieur, marchand, vendeur de journaux** vînzător ambulant (*carę strigă*) de ziare, comerciant, vînzător de ziare. **Rédaction d'un journal** redacţia unui ziar.

journalier, ère *adj., s.* zilnic, ziler. **Un journalier, une journalière** un zilier, o zilieră (*muncitor agricol angajat cu ziua*). **Ouvrier journalier** muncitor zilier. **Travail journalier** lucru cu ziua.

journalisme *m.* jurnalism, gazetărie.

journaliste *m.* jurnalist, gazetar. **Journaliste parlementaire, politique, professionnel** jurnalist parlamentar, politic, profesionist. **Journaliste à la pige / pigiste** jurnalist care colaborează şi este plătit pe articol / articlier.

journée *f.* zi (*durata*). **Journée de travail / journée** (*lucrul efectuat într-o*) zi de muncă. **Journée continue** zi non-stop. **Journées de repos** zile de odihnă. **Travailler, être payé à la journée** a lucra, a fi plătit pentru lucrul efectuat într-o zi / cu ziua. **Femme, homme de journée** femeie, om (*face treburile casei fiind angajat*) cu ziua.

joute *f.* întrecere, dispută. **Joutes oratoires** dispute oratorice.

jubilaire *adj.* jubiliar. **Année jubilaire / sainte** an jubiliar / sfînt. **Docteur jubilaire** doctor care a împlinit cincizeci de ani de activitate.

jubilé *m.* jubileu. Solemnitate celebrată în public o dată la cincizeci de ani. (*Relig. catolică*) Indulgenţă deplină solemnă şi generală acordată pe un an (an sfînt).

judaïque *adj.* iudaic.

judaïser *vi.* a evreiza.

judaïsme *m.* iudaism.

judaïté *f.* condiţia de a fi evreu. Realitate iudaică.

judéité *f.* evreitate (*caracteristici sociologice, psihologice, biologice*).

judéo-christianisme *m.* iudeo-creştinism.

judicature *f.* (*vechi*) profesiunea de judecător, perioada exercitării acestei funcţii. **Charge, office de judicature** însărcinare, oficiu / birou de judecător.

judiciaire *adj., s.* judiciar, judecătoresc. **Acte judiciaire** act judiciar. **Casier judiciaire** cazier judiciar. **Contrat, liquidation, vente judiciaire** contract, lichidare, vînzare judiciară. **Enquête judiciaire** anchetă judiciară. **Poursuites judiciaires** urmărire judiciară. **Assistence, conseil, erreur judiciaire** asistenţă, consilier / consiliere, eroare judiciară. **Faculté judiciaire** facultate, capacitate judiciară / de a discerne adevărul de fals. **Police judiciaire** poliţie judiciară. **Pouvoir judiciaire** putere judiciară. **Scellés judiciaires** sigilii judiciare.

judiciairement *adv.* (*pe cale, în mod*) judiciar.

juge *m.* judecător, jude. **Juge „ad hoc"** judecător „ad hoc". **Juges administratifs** judecători administrativi. **Juge arabe, espagnol** judecător arab (*cadiu*), spaniol (*alcade*). **Juge-arbitre** arbitru judecător. **Juge commissaire, consulaire** judecător comisar (*privind o procedură determinată*), consular (*magistrat de la Tribunalele comerciale*). **Juge départiteur** judecător care departajează (*în Tribunalele care judecă şi soluţionează conflictele individuale de muncă*). **Juges ordinaires, extraordinaires** judecători ordinari (*avînd deplină competenţă*), extraordinari (*avînd competenţă limitată*). **Juge rapporteur** judecător raportor / referent (*la Tribunalele comerciale*). **Juge suppléant, titulaire** judecător supleant / suplinitor, titular. **Juge aux affaires familiales (JAF)** judecător în probleme de familie (*matrimoniale, tutelă, pensie alimentară etc.*). **Juge aux ordres** judecător de ordine (*desemnat să prezideze la derularea unei proceduri*). **Juge d'instance** judecător de instanţă. **Juge d'instruction** judecător de instrucţie. **Juge de paix** judecător de pace. **Juge de touche** arbitru de tuşă. **Juge de l'application des peines (JAP)** judecător (*numit pe o perioadă de 3 ani, cu posibilitate de reînnoire*) însărcinat cu aplicarea pedepselor. **Juge de l' / d'exécution** judecător (*însărcinat cu problemele*) de executare (*a hotărîrilor date*). **Juge de l'expropriation** judecător de expropriere. **Juge de la mise en état (JME)** judecător însărcinat cu îndeplinirea procedurii în instanţele civile / cu pregătirea cauzei. **Juge des courses** judecător / arbitru de curse. **Juge des loyers** judecător însărcinat cu contractele de închiriere / locative. **Juge des référés** judecător (*care hotărăşte în materie*) de decizii provizorii. **Juges des tribunaux judiciaires** judecători ai tribunalelor judiciare. **Juge des tutelles** judecător însărcinat cu problemele de tutelă. **Juge délégué aux affaires matrimoniales (JAM)** (*pînă în 1994*) judecător delegat să judece problemele matrimoniale. **Juge chargé de suivre la procédure** judecător însărcinat cu instruirea cauzelor / procedura în faţa Tribunalului de Mare Instanţă (*între 1935 - 1971*). **Charge de juge** sarcina / însărcinarea de judecător. **Impartialité, partialité, sévérité d'un juge** imparţialitatea, parţialitatea, severitatea unui judecător. **Les juges siègent, délibèrent, se prononcent** judecătorii analizează, deliberează, se pronunţă. **Le juge suprême** judecătorul suprem (*Dumnezeu*). **Etre bon, mauvais juge** a fi bun, rău / prost judecător. **Système du juge unique** sistemul judecătorului unic.

jugéable *adj.* judecabil, care poate fi judecat.

jugement *m.* judecată, judecare. Sentinţă, hotărîre / decizie judecătorească. **Jugement préparatoire, provisoire** decizie judecătorească pregătitoare, provizorie. **Jugement avant dire droit, avant faire droit** decizie (*intermediară şi*

provizorie luată în cursul judecării cauzei) înainte de a da dreptate, de a face dreptate. **Jugement constitutif** judecată constitutivă. **Jugement contradictoire, dit contradictoire** hotărîre contradictorie, zis contradictorie. **Jugement déclaratif** judecată declarativă (*privind existența unui drept*). **Jugement définitif** hotărîre judecătorească definitivă. **Jugement étranger** hotărîre judecătorească dată de / în numele unui Stat străin. **Jugement gracieux** sentință judecătorească grațioasă. **Jugement mixte** hotărîre mixtă. **Jugement d'expédient-jugement convenu** hotărîre judecătorească de expedient, convenită. **Le jugement d'un accusé, d'un procès** judecarea unui acuzat, unui proces. **Jugement de donner acte** judecată care (*la cererea uneia sau mai multor părți*) se mărginește la a face act de constatare (*a unui acord, a unei confirmări, a unei rezerve*). **Jugement en premier, en dernier ressort** judecare în prima, în ultima instanță. **Jugement réputé contradictoire** sentință reputată contradictorie. **Jugement sur le fond** judecare pe fond. **Jugement sur pièces** judecare pe bază de documente (*piese aflate la dosar*). **Casser un jugement** a casa / a anula o hotărîre judecătorească. **Dépôt des jugements en greffe** depunerea hotărîrilor judecătorești la grefă. **Faire appel d'un jugement** a face apel / recurs la o hotărîre judecătorească. **Minute de jugement** minută de judecată. **Poursuivre qqn en jugement** a urmări pe cineva în justiție / a da pe cineva în judecată. **Prononcer, rendre un jugement** a pronunța, a da o hotărîre judecătorească / o sentință. **Jugement de contumace*. Jugement par défaut*.**

juger *vt.* a judeca. **Juger un accusé, une affaire, un crime, un différend, un litige, un voleur** a judeca un acuzat, o afacere, o crimă, un diferend, un litigiu, un hoț. **Cas difficile à juger** caz dificil de judecat. **Droit, pouvoir de juger** drept, putere de a judeca. **Autorité de la chose* jugée.**

juif, ve *adj., s.* evreu, evreiesc, ebraic.

juiverie *f.* (*ist.*) evreime (*ghetou*), comunitate evreiască (*din diaspora*).

jumelage *m.* alipire, înfrățire. **Jumelage de villages, de villes** înfrățire de / între sate, orașe.

jumeler *vt.* a uni, a alipi, a înfrăți.

junte *f.* (*Spania, Portugalia, America de Sud*) juntă. Adunare, consiliu. **Junte militaire, révolutionnaire** juntă militară, revoluționară.

jurande *f.* grupare profesională ai cărei membri erau legați prin jurămînt.

jurat *m.* (*vechi*) jurat (*magistrat municipal în unele orașe din vestul Franței*).

juratoire *adj.* în justiție, de jurămînt. **Caution juratoire** jurămînt în justiție (*de a se reprezenta personal sau de a aduce ceva în sprijin*).

juré, e *adj., s.* jurat / jur. Declarat. **Maître juré** persoană care (*a ajuns la treapta de maestru și*) a depus jurămînt / a fost declarat maestru, maistru (*într-o confrerie*). **Serment des jurés** jurămîntul juraților. **Les jurés** jurații (*din justiție*). **Ennemi juré** dușman jurat / declarat.

jurer *vt.* a jura. **Jurer sur la Bible** a jura pe Biblie. **Témoin qui jure „de dire la vérité, rien que la vérité"** martor care jură „să spună adevărul și numai adevărul".

jureur *m.* (*Revoluția franceză*) preot care a jurat pe Constituție.

juridicité *f.* juridicitate.

juridiction *f.* jurisdicție. Tribunal, ansamblul tribunalelor de aceeași categorie, de același grad. **Juridiction administrative, commerciale, fiscale** jurisdicție (*instanță*) administrativă, comercială, fiscală. **Juridiction arbitrale, répressive** jurisdicție (*instanță*) arbitrală, represivă. **Juridiction civile, contentieuse** jurisdicție (*instanță*) civilă, contencioasă. **Juridiction gracieuse** jurisdicție (*instanță*) grațioasă. **Juridiction judiciaire** jurisdicție judiciară. **Juridiction pleine, entière** jurisdicție deplină, totală. **Juridiction d'attribution, d'exception, d'instruction** jurisdicție de atribuire (*a cazurilor*), de excepție, de instruire. **Juridiction de droit commun, de jugement** jurisdicție de drept comun, de judecare / de pronunțare a hotărîrii. **Juridiction de jugement en matière répressive** jurisdicție de judecare în materie represivă. **Porter une affaire devant la juridiction compétente** a aduce / a înainta o afacere / o cauză în fața instanței competente (*care are competența judecării ei*). **Clause facultative de juridiction obligatoire** clauză facultativă de jurisdicție obligatorie (*vizează reglarea litigiilor de către Curtea Internațională de Justiție*).

juridictionnel, le *adj.* jurisdicțional. **Pouvoir juridictionnel** putere jurisdicțională.

juridique *adj.* juridic. **Action, acte, preuve, science, situation, vide juridique** acțiune, act, dovadă / probă, știință, situație, vid juridic.

juridiquement *adv.* (*pe cale, în mod*) juridic. **Etre juridiquement dans son tort** a nu avea dreptate din punct de vedere juridic.

juridisme *m.* atitudine de respectare strictă a legilor.

jurisconsulte *m.* jurisconsult.

jurisprudence *f.* jurisprudență. (*Vechi*) știința dreptului.

jurisprudentiel, le *adj.* jurisprudențial. **Débats jurisprudentiels** dezbateri jurisprudențiale. **Précédent jurisprudentiel** precedent jurisprudențial.

juriste *m.* jurist.

jury *m.* juriu. Grup de nouă persoane (*în trecut doisprezece, apoi șapte*) trase la sorți pentru a judeca fiecare cauză în parte (***Jury de jugement*** = juriu de judecată). **Jury d'assises** juriu de la tribunalul care hotărăște în cauze penale. **Jury d'agrégation, d'examen** juriu pentru susținerea agregației, de examen. **Jury de concours, de thèse** juriu de concurs, pentru susținerea unei teze. **Jury d'une exposition, d'un prix littéraire** juriul unei expoziții, unui premiu literar. **Le président, les membres du jury** președintele, membrii juriului.

jusqu'au-boutisme *m.* pînă la capăt. **Politique du jusqu'au-boutisme** politica acțiunii duse pînă la capăt.

jusqu'au-boutiste *s.* persoană adeptă a acțiunilor duse pînă la capăt.

jussion *f.* **Lettre de jussion** scrisoare (*trimisă de rege curților suverane*) prin care se ordona înregistrarea unei hotărîri, a unui edict.

juste-milieu *m.* (*ist.*) guvern moderat (*pe timpul lui Ludovic Filip*).

justice *f.* justiție, dreptate. **Justice administrative, civile, commerciale, militaire, pénale, politique** justiție administrativă, civilă, comercială, militară, penală, politică. **Justice commutative, distributive, immanente** justiție comutativă, distributivă, imanentă / divină. **Justice déléguée, retenue** dreptate făcută prin delegare, dată de suveran. **Justice économique / sociale** justiție economică / socială. **La justice de paix** justiția de pace. **Agir selon la justice,**

contre la justice a acționa în conformitate cu justiția, împotriva justiției. **Cour de justice** curte de justiție. **Entrave à la justice** piedică pusă justiției. **Etre appelé, assigné, cité en justice** a fi chemat, convocat, citat în fața instanței. **Exercice d'un droit en justice** exercitarea unui drept în justiție. **Faire régner la justice** a face să domnească legea / dreptatea. **Frais de justice** cheltuieli de judecată. **Palais de justice** palat de justiție. **Gens de justice** oameni din justiție. **Rendre justice** a da / a face dreptate. **Repris de justice** recidivist (*persoană care a mai avut de-a face cu justiția*). **Le ministère, le ministre de la justice** ministerul, ministrul justiției. **Le portefeuille de la justice** portofoliul justiției. **Déni* de justice.**

justiciable *adj., s.* justițiabil.

justicier, ière *s.* justițiar. (*Feud.*) Persoana care avea dreptul să facă dreptate.

justifiable *adj.* justificabil.

justificatif, ive *adj., m.* justificativ. **Documents justificatifs** documente justificative. **Faits* justificatifs.**

justification *f.* justificare. **Justification d'un fait, d'une identité, d'un paiement** justificarea unui act / unei acțiuni, unei identități, unei plăți. **Justification de la guerre** justificarea războiului. **Demander des justifications** a cere justificări.

justifier *vt.* a justifica, a inocenta. **Justifier qqn d'une erreur** a justifica pe cineva pentru o eroare / a inocenta. **Se justifier d'une accusation** a se justifica de o acuzație. **Reçu qui justifie d'un paiement** chitanță / înscris care dovedește (*că s-a efectuat*) o plată.

K

kaiser *m.* kaiser (*împăratul germanilor*).

kalmouk, e *s.* calmuc. **Langue kalmouke** limba calmucă.

kami *m.* (*în religia șintoistă*) kami, divinitate. (*Japonia*) titlu de noblețe.

kan / khan *m.* caravanserai. Titlu luat de conducătorii tătari.

kantisme *m.* kantism / kantianism.

karma / karman *m.* karmă.

karpatique / carpatique *adj.* carpatic.

keizetsu *m.* keizetsu (*conglomerat economic japonez, susceptbil să se transforme în grup integrat într-o filieră*).

keynésisme / keynésianisme *m.* keynesism / keynesianism (*doctrină economică fondată pe teoria lui J. M. Keynes*).

kéynésien, ne *adj.* keynesian. **Termes keynésiens** termeni keynesieni. **Théories keynésiennes** teorii keynesiene.

khalife *m.* calif.

khalifat *m.* califat.

khammes *m. pl.* formă de arendă practicată în Africa de Nord prin care cel care lucrează pământul este plătit cu 1/5 din recoltă.

khammésat *m.* sistem de remunerare în agricultură corespunzînd unei cincimi din recolta obținută.

khanat *m.* (*ist.*) demnitatea de han. Regiune condusă de un han.

khédival / khédivial, e, aux *adj.* (*ist.*) care depinde de kediv.

khédivat / khédiviat *m.* (*ist.*) kedivat (*demnitatea, perioada exercitării acestei funcții*).

khédive *m.* (*ist.*) kediv (*titlu purtat de viceregele Egiptului*).

khmer / khmère *adj., s.* khmer. **Un Khmer** un khmer. **Le khmer** limba khmeră.

khozraschot *m.* cozrazșot (*sistem de contabilitate sovietic în care firma avea posibilitatea să rețină o parte din profit pentru acordarea de prime, construirea de locuințe muncitorești etc*).

kibboutz *m.* chibuț / kibuț.

kidnappage / kidnapping *m.* răpire de persoană (*spre a se cere bani pentru răscumpărarea ei*).

kidnapper *vt.* a răpi o persoană.

kidnappeur, euse *s.* persoană care răpește pe cineva în scopul solicitării unei răscumpărări.

kil *m.* (*pop.*) kil(ogram).

kilo *m.* kilo(gram).

kilocalorie *f.* kilocalorie.
kilofranc *m.* kilofranc (*în operaţiuni bursiere: valoare ce corespunde la 1000 de franci*).
kilogramme *m.* kilogram.
kilométrage *m.* kilometraj.
kilomètre *m.* kilometru.
kilométrer *vt.* a măsura în kilometri. A pune borne din kilometru în kilometru.
kilométrique *adj.* kilometric.
kilowattheure *m.* kilowat-oră.
kiosque *m.* chioşc. **Kiosque à journaux** chioşc de ziare / de presă. **Kiosque à musique** chioşc pentru muzică (*unde o fanfară cîntă, în general, muzică de promenadă*). **Kiosque de timonerie** (*pe o navă*) cabină de comandă / timonierului.
kit / prêt-à-monter *m.* kit. Produs gata de asamblare pentru a forma un tot.
kitchenette / cuisinette *f.* chicinetă, bucătărioară.
klaxon *m.* claxon.
klaxonner *vi.* a claxona.
kleenex *m. invar.* batistă, din hîrtie, de unică folosinţă.
kleptomane / cleptomane *adj., s.* cleptoman.
kleptomanie / cleptomanie *f.* cleptomanie.
know-how *m. invar.* know-how
kolkhoz(e) *m.* colhoz.
kolkhozien, ne *adj., s.* colhoznic.
kommandantur *f.* comandatura (*localul, conducerea*).
konzern *m.* concern.
kopeck *m.* copeică (*monedă rusească reprezentînd a suta parte dintr-o rublă*).
kouan-houa *m.* kuan-houa (*cel mai important dialect chinez. Uzitat mai puţin în partea de sud-est*).
koulak *m.* (*ist. Rusiei*) culac, chiabur.
kraal *m.* (*Africa de Nord*) sat, ţarc pentru vite.
krach *m.* crach.
kremlinologie *f.* kremlinologie (*studierea discursurilor ţinute şi a acţiunilor politice făcute de Kremlin*).
kreutzer *m.* creiţar (*veche monedă din spaţiul germanic*).
kronprinz *m.* kronprinţ (*titlu dat prinţului moştenitor german*).
ksar (*Pl.*: **ksour**) *m.* întărire fortificată (*Africa de Nord*).
kurde *adj., s.* kurd. **Tribus kurdes** triburi kurde. **Le kurde** limba kurdă.
kymrique / cymrique *adj., s.* ceea ce are legătură cu poporul Kymris, (*popor de proveniență celtică, stabilit în nordul Franței și Belgiei pe vremea lui Cesar*). Limba vorbită pe teritoriul galic.

L

label *m.* label, semn. Marcă sindicală care atestă că produsul respectiv are calităţile specifice. **Label agricole** semn (*de produs alimentar, nealimentar*) agricol. **Label d'exportation** label de / pentru export.
labeur *m.* muncă grea şi intensă. **Bêtes de labeur** vite de (*plug*) muncă.
laborantin, e *s.* laborant.
laboratoire *m.* laborator. **Laboratoire d'analyses, d'essais, d'études** laborator de analize, de încercări, de studii. **Produit de laboratoire** produs de laborator.
laborieusement *adv.* (*în mod*) laborios.
laborieux, euse *adj.* laborios, care solicită multă trudă, migălos.
labour *m.* muncă. Arat(ul), acţiunea de pregătire a cîmpului pentru cultivare. **Labour intensive** muncă / activitate intensivă.
labourable *adj.* care poate fi arat / pregătit pentru cultivare.
labourage *m.* pregătirea cîmpului pentru cultivare.
labourer *vt.* a ara, a lucra cîmpul.
laboureur *m.* ţăranul, plugarul, agricultorul.
lacération *f.* lacerare, sfîşiere, tăiere în fîşii (*a unui înscris, a unei cărţi*) prin hotărîre judecătorească. **Lacération des affiches** distrugerea afişelor (*prin tăieturi*).
lacérer *vt.* a tăia, a sfîşia (*un înscris, o carte*) în urma unei sentinţe date de justiţie.
lacune *f.* lacună, gol, lipsă. **Lacune d'une doctrine** lacuna unei doctrine. **Lacunes de mémoire** lacune / goluri de memorie. **Remplir une lacune** a completa o lacună, un gol.
lady *f.* lady.
lagunage *m.* lagunare (*crearea de bazine, întinderi de apă pentru epurarea naturală a apei*).
lagunaire *adj.* lagunar.
lagune *f.* lagună. **Lagune asséchée et cultivée** lagună secată / asanată şi cultivată.
laïc / laïque *adj., s.* laic. **Enseignement laïque** învăţămînt laic. **Ecole primaire laïque** şcoală primară laică.
laïcat *m.* laicat (*totalitatea creştinilor care nu sînt în rîndurile bisericii*).
laïcisation *f.* laicizare. **Laïcisation de l'enseignement** laicizarea învăţămîntului.
laïciser *vt.* a laiciza.
laïcisme *m.* laicism (*doctrină*).
laïcité *f.* laicitate, caracter laic. **Laïcité de l'Etat** laicitatea Statului.
laie *f.* spaţiu rectiliniu practicat în pădure, prin tăiere, care delimitează zonele ce urmează a fi exploatate.

lainage *m.* lenaj, lîna neprelucrată, lîna oilor. Stofă, îmbrăcăminte din lînă. **La production roumaine de lainage** producţia românească de lînă.

laine *f.* lînă. **Bêtes à laine** animale (*crescute*) pentru lînă. **Traitement, travail de la laine** tratarea, (pre)lucrarea lînii. **Laine artificielle** lînă artificială. **Laine de verre / minérale** vată de sticlă / minerală.

lainerie *f.* lînărie. Fabricarea stofelor din lînă. Locul unde se tund oile. Atelier de prelucrarea lînii. Magazin cu vînzare de lînă în cantităţi mari.

laird *m.* (*Scoţia*) persoană care deţine pămînturi şi un conac.

lais *m. pl.* (*vechi*) teren format prin retragerea de ape şi devenind proprietatea Statului. **Lais et relais** teren format prin aluvionare sau rămas descoperit prin retragerea apelor (*mare, ape curgătoare*). **Droit d'accession sur les lais** drept de acces pe terenul aluvionar.

laissé(e)-pour-compte / laissé(e) pour compte *adj.* refuzat, nedorit de nimeni (*lucru, persoană*), neglijat. **Marchandise-laissée-pour-compte** marfă refuzată la primire (*nu întruneşte condiţiile stipulate în comandă şi care vor fi vîndute pe socoteala proprietarului*).

laisser *vt.* a lăsa, a nu interveni. **„Laissez faire, laissez passer"** (*deviza liberalismului economic*) „lăsaţi oamenii să acţioneze, lăsaţi mărfurile să circule". **Laisser des descendents, des héritiers** a lăsa descendenţi / urmaşi, moştenitori. **Laisser pour compte** a neglija, a lăsa la voia întîmplării.

laissez-passer *m. invar.* (*permis de*) liberă trecere (*pentru persoane sau mărfuri*).

lait *m.* lapte.

laiterie *f.* lăptărie (*locul de prelucrare, magazin*). **Laiterie d'une ferme** lăptăria unei ferme. **Grande laiterie moderne, industrielle** lăptărie de mari dimensiuni, modernă, industrială.

lama *m.* preot, călugăr budist în Tibet şi Mongolia. **Grand-lama** marele preot. **Dalaï*-lama.**

lamaïsme *m.* lamaism (*doctrină religioasă*). Locaş de cult al adepţilor lamaismului

lamaïste *m.* lamaist.

lamanage *m.* pilotarea navelor maritime prin zone dificile (*radă, strîmtori, şenale*).

lamaneur *m.* pilot de nave maritime prin zone dificile.

laminage *m.* laminare, subţiere, micşorare. **Laminage à chaud, à froid** laminare la cald, la rece. **Laminage des marges bénéficiaires** micşorarea marjei de beneficiu.

laminé *m.* produsul laminat.

laminer *vt.* a lamina, a subţia, a micşora. **Acier, fer laminé** oţel, fier laminat. **Laminer les revenus par l'impôt** a micşora veniturile prin impozite.

laminoir *m.* laminor.

lampadaire *m.* lampadar. **Lampadaires d'une place publique** lampadare dintr-o piaţă publică.

lampant, e *adj.* lampant. **Pétrole lampant** petrol lampant.

lampiste *m.* (*vechi*) lampagiu. Persoana însărcinată cu luminile / iluminatul în teatru. Persoana care se ocupă cu mici reparaţii la căile ferate (*lanterne*). Subaltern care trage ponoasele („*acarul Păun*").

lampisterie *f.* comerţ, fabrică de lămpi. **Lampisterie d'une gare** locul din gară unde se depozitează lămpile / lanternele folosite la calea ferată.

lance *f.* lance, ştuţ. **Lance à eau** ştuţ ataşat la furtun pentru dirijarea apei. **Lance d'incendie** ştuţ, cu robinet, folosit la dirijarea apei în incendii. **Lance de sonde** (*în marină*) instrument pentru sondarea adîncimii.

lance-bombes *m. invar.* (*vechi*) mortier. Angrenaj instalat pe avion pentru lansarea de bombe.

lance-flammes *m. invar.* lansator de flăcări.

lance-fusées / lance-missiles *m. invar.* lansator de rachete.

lance-grenades *m. invar.* lansator de grenade.

lancement *m.* lansare. **Lancement d'une fusée, d'un navire, d'un satellite artificiel** lansarea unei rachete, unei nave, unui satelit artificial. **Lancement d'un pont métallique** lansarea / aşezarea unui pod metalic.

lancer *vt.* a lansa, a arunca. **Lancer la mode** a lansa moda. **Lancer un modèle, une marque** a lansa un model, o marcă. **Se lancer dans des dépenses, dans des spéculations** a se lansa în cheltuieli, în speculaţii.

lance-torpilles *m. invar.* lansator de torpile.

landais, e *adj.* din zona landelor. **Races landaises** rase (*de animale*) de landă.

lande *f.* landă. **Les Landes** landa (*regiune din sud-vestul Franţei*).

landgrave *m.* (*în ţinuturi germanice*) landgraf (*conte, titlu dat unor prinţi suverani*).

landgraviat *m.* demnitatea de landgraf. Stat condus de un landgraf.

landsturm *m.* (*în ţinuturi germanice*) formaţiune militară cuprinzînd, în general, rezervişti vîrstnici.

landtag *m.* (*în ţinuturi germanice*) landtag (*Adunare deliberantă*).

landwehr *f.* (*în ţinuturi germanice*) armata (*teritorială*).

langue *f.* limbă. **Langue diplomatique, officielle** limbă diplomatică, oficială. **Langue de travail** limbă de lucru (*la reuniuni internaţionale*).

lansquenet *m.* (*ist.*) infanterist german mercenar în Franţa.

laotien, ne *adj., s.* laoţian. **Un Laotien** un laoţian.

lapidaire *m.* artizan care taie, polizează, gravează pietre preţioase. Negustor de pietre preţioase (*exclusiv diamante*).

lapon, e *adj., s.* lapon. **Un Lapon** un lapon. **Le lapon** limba laponă (*fino-ugrică*).

laquais *m.* lacheu, servitor.

laqueur *m.* lăcuitor.

larcin *m.* furt (*pe neobservate şi fără violenţă*). **Faire, commettre un larcin** a şterpeli, a comite un furt fără a fi observat.

latifundiaire *adj.* latifundiar. **Propriété latifundiaire** proprietate latifundiară.

latifundisme *m.* latifundism (*sistem de producţie agricolă cu predominanţă pe mari proprietăţi prost exploatate*).

latifundium (*pl.: **latifundia***) *m.* latifundie (*mare domeniu agricol exploatat cu metode arhaice şi parţial lăsat pîrloagă*).

latinisation *f.* latinizare. **Latinisation d'un peuple** latinizarea unui popor.

latiniser (se) *vt., vr.* a (se) latiniza.

latinité *f.* latinitate. **L'esprit de la latinité** spiritul latinităţii.

latino-américain, e *adj.* latino-american.

lauréat, e *adj., s.* laureat. **Les lauréats du prix Nobel** laureații premiului Nobel. **Les élèves lauréats** elevii laureați / premiați.

lavage *m.* spălare, spălat, spălătură. **Lavage de cerveau** spălarea creierului / îndoctrinare.

lavatory *m.* (*vechi*) WC public.

laver (se) *vt., vr.* a spăla. **Se laver les mains** a se spăla pe mîini. **Laver la laine, le minérai** a spăla lîna, minereul.

laverie *f.* spălătorie. Locul, uzina unde se spală minereul. **Laverie automatique** spălătorie automată.

laveur, euse *s.* spălător (*persoană*). Mașină de spălat. **Laveur de vaisselle, de voitures, de vitres / de carreaux** spălător de vase, de mașini, de geamuri.

lave-auto *m.* (*Canada*) spălătorie auto (*automatizată*).

lave-vaisselle *m. invar.* mașină de spălat vesela.

lavoir *m.* spălătorie (*loc, construcție publică*). Aparat, mașină, atelier de spălat minereul, lîna.

laxisme *m.* laxism (*doctrină morală, teologică*). Tendință marcată spre conciliere, spre toleranță excesivă.

laxiste *adj., s.* laxist (*adept al laxismului*).

layer *vt.* a tăia o fîșie îngustă în pădure pentru a delimita zona care urmează a fi exploatată. A însemna copacii care nu trebuie tăiați dintr-o zonă care urmează a fi exploatată.

layetier *m.* muncitor care fabrică ambalage și cutii din lemn.

layette *f.* sertar pentru ținut hîrtii, documente, înscrisuri. Dosarele respective. Conținutul sertarului.

lazaret *m.* lazaret (*loc de control sanitar, pentru izolarea bolnavilor contagioși*).

lazariste *m.* lazarist (*membru al ordinului religios fondat de Vincent de Paul în 1625*).

leader *adj., m.* lider. **Leader de l'opposition** liderul opoziției. **Article leader** articol de fond (*care dă tonul analizelor făcute de ziar*).

leadership *m.* (*anglicism*) funcția, poziția de leader.

leasing *m.* (*anglicism*) leasing (*sistem de finanțare a cumpărării de materiale pe bază de contract*). (*Echivalent francez: Crédit-bail, location vente*). **Entreprise, société de leasing** întreprindere, societate de leasing.

lectorat *m.* lectorat (*funcție, durata*). Totalitatea cititorilor unui ziar.

lecture *f.* lectură / lecturare.

legal, e, aux *adj.* legal. **Age légal** vîrsta legală (*cerută de lege pentru exercitarea unor drepturi*). **Capacité, compétence légale** capacitate, competență legală. **Dispositions légales** dispoziții legale. **Formalités, formes légales** formalități, forme legale. **Médecine légale** medicină legală. **Moyens légaux** mijloace legale. **Pays légal** cetățeni cu drepturi politice (*dintr-o țară*).

légalement *adv.* (*în mod*) legal. **Assemblée légalement élue** adunare aleasă în mod legal.

légalisation *f.* legalizare, certificare.

légaliser *vt.* a legaliza. **Faire légaliser une procuration** a legaliza o procură. **Signature légalisée** semnătură legalizată.

légalisme *m.* legalism.

légaliste *m.* legalist.

légalité *f.* legalitate. **Légalité d'un acte, d'une mesure, d'un règlement** legalitatea unui act, unei măsuri, unui regulament. **Légalité de l'impôt** legalitatea impozitului. **Respecter la légalité** a respecta legalitatea. **Principe de légalité** principiul legalității.

légat *m.* (*ist.*) legat (*funcționar roman adjunct al unui proconsul*). Emisar papal / al Sfîntului Scaun.

légataire *s.* legatar. **Légataire universel** legatar universal.

légation *f.* legație (*sarcina, funcția, spațiul, durata*). În dreptul canonic: *ținutul, regiunea aflate sub administrarea unui trimis al Papei*). **Droit de légation** drept de legație (*de a intra în relație directă cu Statele străine*). **Droit de légation actif** drept activ de legație (*de a trimite agenți diplomatici*). **Droit de légation passif** drept pasiv de legație (*de a primi agenți diplomatici*). **Personnel de légation** personal de legație.

léger, ère *adj.* lejer, ușor. **Armes légères** arme ușoare. **Bombardier, navire léger** bombardier, navă ușoară. **Industrie légère** industrie ușoară.

légiférer *vi.* a legifera.

légionnaire *m.* legionar (*din armata romană, din Legiunea străină*). Membru al Legiunii de onoare.

législateur, trice *s.* legislator. **L'autorité, la volonté du législateur** autoritatea, voința legislatorului.

législatif, ive *adj., s.* legislativ. **Assemblée législative / La Législative** Adunarea legislativă, Legislativa (*adunarea care a urmat Adunării Constituante la 1 octombrie 1791*). **Corps législatif** corp legislativ. **Le législatif et l'exécutif** legislativul și executivul. **Elections législatives** alegeri legislative. **Pouvoir législatif** putere legislativă.

législation *f.* legislație. **Législation aérienne, maritime** legislație aeriană, maritimă. **Législation civile, criminelle** legislație civilă, penală. **Législation sociale** legislație socială. **Législation bancaire*, financière*.**

législature *f.* legislatură.

légiste *adj., m.* legist. **Médecin légiste** medic legist.

légitimation *f.* legitimare, justificare.

légitime *adj., f.* legitim. **Légitime défense** legitimă apărare. **La légitime défense des biens** legitima apărare a bunurilor. (*Vechi*) **La légitime** instituția care îi proteja pe moștenitorii legitimi, asigurîndu-le o parte din patrimoniu; partea din patrimoniul moștenit. **Cause, union légitime** cauză, uniune / unire / căsătorie legitimă. **Lien, femme légitime** legătură, soție legitimă. **Récompense, salaire légitime** recompensă, salariu legitim (*meritat*). **Prétentions, revendications légitimes** pretenții, revendicări legitime.

légitimement *adv.* (*în mod*) legitim.

légitimer *vt.* a legitima. A da legalitate unui fapt. **Légitimer un enfant naturel** a legitima un copil natural.

légitimiste *adj., s.* legitimist. (*în Franța: partizan al aripii vîrstnice a Bourbonilor*).

légitimité *f.* legitimitate. **Légitimité démocratique, monarchique** legitimitate democratică, monarhică. **Légitimité d'un enfant, d'un pouvoir** legitimitatea unui copil, unei puteri. **Légitimité d'une union, d'une prétention** legitimitatea unei uniuni / uniri / căsătorii, unei pretenții.

legs *m.* legat / legată, lăsată. **Legs particulier, universel** legat particular (*unul sau mai multe bunuri*), universal (*totalitatea bunurilor*). **Legs à titre universel** legat cu titlu universal (*doar pe o cotă-parte din bunurile lăsate de testator*). **Legs „de residuo"** legată „de residuo". **Bénéficiaire d'un legs** beneficiarul unui legat. **Faire un legs** a face un legat. **Fonds provenant d'un legs** fond (*de bibliotecă, de muzeu*) provenind dintr-un legat. **Legs conjoint***.

léguer *vt.* a dona, a ceda, a încredința (*prin dispoziție testamentară*). **Léguer tous ses biens à un légataire universel** a-și încredința toate bunurile unui legatar universal.

légume *s.* legumă. **Culture des légumes** cultură de legume. **Une grosse* légume.**

légumier, ère *adj., s.* legumicolă. **Culture légumière** cultură legumicolă.

léninisme *m.* leninism (*doctrina lui Lenin*).

lèpre *f.* lepră.

lépreux, euse *adj.* lepros.

léprologie *f.* leprologie.

léprologue / léprologiste *m.* medic specialist în lepră.

léproserie *f.* leprozerie.

lesbianisme *m.* lesbianism.

lesbien, ne *adj., s.* din insula Lesbos. Lesbiană.

léser *vt.* a leza. **Léser les droits, les intérêts de qqn** a leza drepturile, interesele cuiva.

lésion *f.* leziune, lezare, atingere adusă intereselor cuiva, prejudiciere, prejudiciu. **Vente entachée de lésion** vînzare lovită de leziune / prejudiciere (*a intereselor cuiva*). **Rescision de la vente pour cause de lésion** resciziunea vînzării din cauză / pe motiv de leziune.

lésionnaire *adj.* care lezează, prejudiciază. **Conditions* lésionnaires. Contrat* lésionnaire.**

lessive *f.* spălare, curățare. Detergent / leșie.

lessiver *vt.* a spăla, a curăța (*cu leșie, cu detergent*).

lessiveuse *f.* mașină de spălat lenjerie.

lessiviel *adj.* referitor la curățat, la spălat. **Produits lessiviels** produse pentru curățat / de spălat (*detergenți, săpun etc.*).

létal, e aux *adj.* letal. **Dose létale** doză letală.

létalité *f.* letalitate.

lette / letton, e; ne *adj. s.* leton, locuitor din Letonia. **Le lette / letton** limba letonă.

lettre *f.* literă, scrisoare. **Lettres patentes** patentă (*înscris, emanînd de la rege sau un organism, prin care se recunoaște cuiva un drept*). **Lettre d'avis** aviz (*prin care destinatarul este anunțat de sosirea unui colet*). **Lettre d'intention** scrisoare de intenție. (*Ist.*) **Lettre de cachet, de grâce, de naturalisation, de rémission** scrisoare (*ordin*), venind din partea regelui, de trimitere la închisoare

sau în exil, de grațiere, de naturalizare, de iertare. **Lettre de cadrage** scrisoare de încadrare (*trimisă de Primul ministru la începutul pregătirii proiectului de lege pentru finanțe în care îi informează pe miniștri despre prioritățile guvernamentale*). **Lettre de change** cambie. **Lettre de change-relevé** cambie-releveu (*pe suport magnetic și hîrtie*). **Lettre de change relevé magnétique** cambie releveu pe suport magnetic. **Lettres de créance** scrisori de acreditare. **Lettre de crédit** scrisoare de credit. **Lettre de crédit commerciale** scrisoare de credit comercială. **Lettre de licenciement** scrisoare / aviz de concediere. **Lettre de mer** document care permite ieșirea unei nave în larg. **Lettre de plafond** scrisoare de plafon (*prin care se notifică miniștrilor sumele ce le-au fost acordate prin buget*). **Lettre de provision** scrisoare de acoperire (*document oficial eliberat celui care urmează să fie consul într-o țară spre a obține exequatur-ul*). **Lettre de rappel** scrisoare de rechemare / de reamintire (*trimisă debitorului care nu și-a plătit dările în termenul stabilit*). **Lettre de recommandation** scrisoare de recomandare. **Lettre de service** scrisoare de serviciu. **Lettre de transport aérien, de transport routier** scrisoare de transport aerian, de transport rutier. **Lettre de voiture** scrisoare de trăsură / borderou de recepție. **Lettre de voiture ferroviaire** scrisoare de trăsură feroviară. **Lettre de voiture fluviale** scrisoare de trăsură fluvială. **Lettre de voiture internationale** scrisoare de trăsură internațională. **Lettre circulaire, commune, ministérielle, missive** scrisoare circulară, comună (*redactată de mai multe ministere sau servicii*), ministerială, misivă. **Lettre ouverte** scrisoare deschisă (*adresată cuiva prin mass-media*). **Lettre recommandée, simple** scrisoare recomandată, simplă. **Lettre rectificative** scrisoare rectificativă. **Faculté des lettres, Lettres classiques, Lettres modernes** Facultate de litere, Limbi (*și literaturi*) clasice, Limbi (*și literaturi*) moderne. **Licence ès lettres** licență în litere. **Suivre un règlement à la lettre** a respecta cu strictețe, în litera sa, un regulament / un ordin. **Lettre de jussion***.

Levant *adj., m.* Levant (*Orientul Apropiat și Mijlociu*). **Peuples du Levant** popoarele din Levant.

levantin, e *adj., s.* levantin. **Les peuples levantins** popoarele levantine.

levé, e *adj., s.* ridicat, ridicare. **Voter par assis et levés** a vota prin stînd (*jos*) și prin ridicare (*în picioare*).

levée *f.* ridicare. (*Armată*) angajare, recrutare. **Levée de compte** ridicarea unei sume de bani din cont / din casa proprie. **Levée de jugement** eliberarea, de către grefier, a unei copii după o sentință judecătorească. **Levée d'écrou** eliberarea (*unui condamnat*). **Levée de séance** ridicarea / închiderea ședinței. **Levée d'un blocus, d'un siège** ridicarea unei blocade, unui asediu.

lever *vt., vi., vr.* a ridica. **Lever l'ancre** a ridica ancora. **Lever le blocus, le siège** a ridica blocada, asediul. **Lever l'audience** a ridica / a închide audierea. **Lever la séance** a ridica / a închide ședința. **Lever une interdiction** a ridica o interdicție. **Lever des impôts** a ridica / a strînge impozitele. **Lever des titres** a plăti niște titluri la scadență (*în calitate de cumpărător al lor*). **Lever une armée, des troupes** a ridica / a organiza o armată, trupe. **Lever une prime, une**

option a ridica o primă, o opțiune (*a definitiva o operațiune care se efectuează cu condiții: primă sau optional*).
levure *f.* drojdie.
levurier *m.* fabricant, negustor de drojdie de bere.
liaison *f.* legătură. **Liaison aérienne, maritime, postale, téléphonique** legătură aeriană, maritimă, poștală, telefonică. **Liaison d'affaires** legătură de afaceri. **Liaison d'instance** legătură de instanță. **Liaison de commerce** legătură comercială. **Agent, officier de liaison** agent, ofițer de legătură.
liard *m.* liard (*veche monedă franceză de foarte mică valoare*).
libanais, e *adj., s.* libanez. **Un Libanais** un libanez.
libelle *m.* (*vechi*) libelă, notificare. **Libelle d'excommunication** (*înscris*) notificare de excomunicare. **Libelle de divorce** (*înscris*) notificare de divorț.
libellé *m.* mod, termeni în care se redactează / se întocmește un act oficial. **Le libellé d'une demande, d'un jugement, d'une lettre** redactarea unei cereri, unei hotărîri judecătorești, unei scrisori.
libeller *vt.* a redacta, a întocmi. **Libeller un acte, un chèque, un contrat, un mandat** a întocmi un act, a scrie un cec, un contract, un mandat.
libéral, e aux *adj., s.* liberal. **Doctrines, idées libérales** doctrine, idei liberale. **Démocratie, économie libérale** democrație, economie liberală. **Professions libérales** profesiuni liberale. **Régime libéral** regim liberal. **Le Parti libéral** Partidul liberal.
libéralisation *f.* liberalizare. **Libéralisation de la circulation de capitaux** liberalizarea circulației capitalurilor. **Libéralisation des échanges internationaux** liberalizarea schimburilor internaționale.
libéraliser *vt.* a liberaliza.
libéralisme *m.* liberalism.
libéralité *f.* liberalitate, generozitate, larghețe. Dispoziție dată în favoarea cuiva cu titlu gratuit. **Faire une libéralité à qqn** a da cuiva ceva cu multă larghețe.
libérateur, trice *adj., s.* eliberator.
libération *f.* eliberare, liberalizare, liberare. **Libération conditionnelle** eliberare condiționată. **Libération d'actions** eliberare de acțiuni (*vărsarea sumei sau remiterea unor bunuri reprezentînd contravaloarea acțiunilor nominale subscrise*). **Libération d'un captif** eliberarea unui captiv. **Libération des échanges** liberalizarea schimburilor. **Mouvement de libération de la femme** mișcare de eliberare a femeii.
libératoire *adj.* liberator, care poate avea efect eliberator. **Paiement libératoire** plată eliberatoare (*care eliberează plătitorul de o datorie, de o obligație*). **Pouvoir libératoire** putere eliberatoare.
libéré, e *adj., s.* liberat, eliberat. **Pays libéré** țară eliberată. **Prisonnier libéré** prizonier eliberat. **Les libérés** liberații / persoanele (e)liberate.
libérer *vt.* a (e)libera. **Libérer un prisonnier** a elibera un prizonier. **Libérer les échanges commerciaux** a elibera schimburile comerciale.
libertaire *adj.* anarhist, persoană care nu recunoaște nici o limitare a libertății individuale în materie socială, politică. **Doctrines libertaires** doctrine anarhiste.

liberté *f.* libertate, eliberare. **Liberté anticipée, provisoire, surveillée** eliberare anticipată / înainte de termen, provizorie, supravegheată. **Liberté civile, économique, politique, sociale** libertate civilă, economică, politică, socială. **Liberté contractuelle** libertate contractuală. **Liberté individuelle** libertate individuală. **Libertés locales, publiques** libertăți locale, publice. **Liberté physique, religieuse, syndicale** libertate fizică, religioasă, sindicală. **Liberté d'action** libertate de acțiune / liberă inițiativă. **Liberté d'association, d'opinion** libertate de asociere, de opinie. **Liberté d'exercer une activité professionnelle** libertatea de a exercita o activitate profesională. **Liberté de la défense** libertatea apărării. **Liberté de la presse** libertatea presei. **Liberté du commerce, du travail** libertatea comerțului, muncii. **Liberté des échanges** libertatea schimburilor. **Liberté des mers** libertatea mărilor. **Liberté sous caution** eliberare pe cauțiune. **Liberté subsidiée** libertate subvenționată (*regim privind organismele de ajutor reciproc care se autofinanțează prin cotizații, ajutate, însă, și de stat*). **Mettre en liberté** a pune în libertate / a elibera. **Mise en liberté** punere în libertate.
libor *m.* libor (***London Interbank Offered Rate = taux interbancaire de Londres***. *Rata dobînzii interbancare aplicată pe piața eurodolar de la Londra*).
libraire *s.* librar. **Libraire d'occasion** librar care vinde cărți de ocazie.
librairie *f.* librărie. **Librairie-papeterie** librărie-papetărie. **Librairie de gare** librărie de gară / chioșc cu cărți (*în gară*).
libre *adj.* liber. **Libre circulation, concurrence, entreprise, pratique** liberă circulație, concurență, întreprindere, practică. **Libre circulation de la force de travail** liberă circulație a forței de muncă. **Libre circulation des capitaux** libera circulație a capitalurilor. **Libre circulation des travailleurs** libera circulație a muncitorilor. **Libre disposition d'un bien** libera dispunere de un bun. **Auditeur, étudiant libre** auditor, student liber (*neînscris*). **Commune, ville libre** comună, oraș liber / autonom. **Commerce libre** comerț liber. **Elections libres** alegeri libere. **Enseignement libre** învățămînt liber / particular. **Institution libre** instituție liberă / particulară. **Nation, peuple, société libre** națiune, popor, societate liberă. **Papier libre** hîrtie netimbrată. **Zone libre** zonă liberă. **Produit en vente libre** produs în vînzare liberă. **Change*, cours* libre. Ecole* libre. Libre arbitre*. Zone de libre-échange*.**
libre-échange *m.* liber schimb. **Doctrine du libre-échange** doctrina liberului schimb. **Association* européenne de / du libre-échange (AELE).**
libre-échangisme *m.* liber schimbism.
libre-échangiste *s.* liber-schimbist (*partizan al liberului schimb*). **Doctrine, politique, théorie libre-échangiste** doctrină, politică, teorie liber-schimbistă / a liberului schimb.
librement *adv.* (*în mod*) liber. **Circuler librement** a circula în mod liber. **Discipline librement consentie** disciplină liber consimțită.
libre pensée *f.* liberă cugetare.
libre penseur *m.* liber cugetător.
libre-service *m. invar.* autoservire (*magazin, restaurant*).
licéité *adj.* care este permis de lege.

licence *f.* licență, autorizație. **Licence libre** licență / autorizație liberă (*nu are nevoie de certificare*). **Licence d'anglais** licență de engleză. **Licence d'exportation, d'importation** licență de export, de import. **Licence de pêche, de transport** licență de pescuit, de transport. **Licence en droit** licență în drept. **Licence ès lettres** licență în litere.

licenciable *adj., s.* salariat care poate fi dat afară din serviciu.

licencié, e *adj., s.* licențiat. Salariat trimis în șomaj / dat afară din serviciu. **Professeur licencié** profesor licențiat. **Un licencié de / ès sciences, en droit** un licențiat în științe, în drept.

licenciement *m.* concediere, destituire. **Licenciement sec** concediere fără drepturi sociale. **Licenciement d'un fonctionnaire, d'un ouvrier pour des raisons économiques** concedierea unui funcționar, unui muncitor pe / din motive economice.

licencier *vt.* a concedia, a da afară, a destitui.

licitation *f.* licitație. **Licitation amiable / volontaire, judiciaire** licitație amiabilă / de bună voie, judiciară.

licite *adj.* licit, legal. **Cause licite** cauză legală. **Objet licite** obiect legal / autorizat de lege. **Profit illicite, licite** profit ilicit, legal.

licitement *adv.* (*rar*) în mod legal.

liciter *vt.* a licita, a scoate la licitație. **Héritier qui licite un bien** moștenitor care vinde un bun (*la licitație*).

licteur *m.* lictor (*ofițer de pază care preceda pe magistrații romani ducînd în mînă o secure ținută într-un mănunchi de vergi*).

lien *m.* legătură. **Lien conjugal** legătură conjugală. **Lien direct, indirect** legătură directă, indirectă. **Lien d'instance** legătură de instanță. **Lien de causalité** legătură de cauzalitate. **Lien de connexité** legătură de conexiune. **Lien de famille, de parenté** legătură de familie, de rudenie. **Lien de préposition** legătură de prepunere / de prepușenie. **Lien de cause à effet** legătură de la cauză la efect.

lier *vt.* a lega, a (con)strînge. **Etre lié par un contrat, un serment** a fi legat printr-un contract, printr-un jurămînt.

lieu *m.* loc. **Lieu public** loc public. **Lieu d'établissement** locul de stabilire / de amplasare (*a unei întreprinderi*). **Le lieu du crime, du délit** locul crimei, delictului. **Lieu du paiement** locul plății (*unde se plătește o datorie*). **La police s'est rendue sur les lieux** poliția s-a dus la locul faptei / la fața locului. **L'usage, la coutume des lieux** uzanța, obiceiul locului. **Etre sur les lieux** a fi la fața locului / la locul faptei. **Se plaindre en haut lieu** a se plînge sus / la foruri înalte / superioare.

lieu-dit / lieudit *m.* locul numit / căruia i se zice.

lieur, lieuse *s.* legător, legătoare (*persoane care leagă în snopi*).

lieuse *adj., s.* legătoare. **Moissonneuse-lieuse** combină (*care treieră și, în același timp, leagă paiele rezultate*). **Ficelle lieuse** legătoare (*din sfoară*) pentru snopi.

lieutenant *m.* locotenent. (*Vechi*) **Lieutenant général du royaume** Locotenent general al regatului (*persoana investită, excepțional, cu autoritatea regală*). (*Vechi*) **Les lieutenants généraux (lieutenant civil, criminel),** locotenenții

generali (*persoane însărcinate cu rezolvarea tuturor problemelor de justiție*) (civil, penal). (*Grad în armată*) **Lieutenant général** general locotenent. **Lieutenant-colonel** locotenent colonel. **Les lieutenants particuliers** locotenenți particulari. (*Marină*) **Lieutenant de vaisseau** căpitan de vas (*în Marina națională*).

liftier *m.* liftier.

lige *adj.* supus. **Homme, vasal lige** om, vasal (*care a făcut jurămînt de supunere*).

ligne *f.* linie, descendenți. **Ligne aérienne, maritime** linie aeriană, maritimă. **Ligne collatérale, directe** (*descendenți în*) linie colaterală, directă. **Ligne électrique, téléphonique** linie electrică, telefonică. **Ligne politique** linie politică. **Lignes directrices** linii directoare. **Ligne d'expansion** linie de expansiune. **Lignes d'autobuz** linie de autobuz. **Lignes de chemin de fer, de métro** linie de cale ferată, de metrou. **Lignes de communication** linii de comunicație. (*Vechi*) **Ligne de compte** linie de cont / articol. **Ligne de conduite** linie de conduită. **Lignes de fortifications, de défense** linii de fortificații, de apărare. **Ligne de front** linie de front. **Ligne de produits** linie / gamă de produse. **Bâtiments de ligne** vase / nave de linie. **Bâtiments en ligne de front** vase / nave așezate în linie de front. **Bâtiments en ligne de file** vase / nave așezate în șir. **Journaliste payé à la ligne** ziarist plătit la număr de rînduri. **Opérations au-dessus*, au-dessous* de la ligne.**

lignée *f.* neam, stirpe.

ligue *f.* ligă, alianță. **Ligue arabe** liga arabă. **Ligue des droits de l'homme** Liga drepturilor omului.

liguer *vt.* a (se) uni / unifica, a se asocia, a complota.

ligueur, euse *s.* membru al unei ligi.

ligure *m.* ligur. **Le ligure** limba vorbită de populația ligurică.

liman *m.* liman, estuar. **Côte à limans** coastă cu limanuri.

limer *vt.* a poliza, a ascuți.

limes *m. invar.* limes, fortificație romană de frontieră.

limeur, euse *s.* polizor (*persoana care se ocupă cu activitatea de polizare a pieselor metalice*). (*F.*) mașina de polizat.

limitation *f.* limitare. **Limitation d'un pouvoir** limitarea unei puteri. **Limitation des armements, des naissances** limitarea armamentului, nașterilor.

limité, e *adj.* limitat. **Société à responsabilité limitée (SARL)** societate cu răspundere limitată.

limiter *vt.* a limita. **Limiter l'exercice d'un droit** a limita exercitarea unui drept. **Limiter le pouvoir de qqn** a limita puterile cuiva.

limitrophe *adj.* limitrof, învecinat. **Départements limitrophes** departamente / județe limitrofe / învecinate.

limousin, e *adj., s.* locuitor din Limoges. **Race limousine** rasă (*de vite din bazinul Limousin*). (*Vechi*) zidar.

lin *m.* in. **Tissu de lin** țesătură de in. **Filature du lin** filatură de in.

linéaire *adj., m.* linear. Lungime disponibilă pentru etalarea mărfii.

linéarité *f.* linearitate. **Indice de linéarité** indice de linearitate. **Coefficient* de linéarité.**

lingère *f.* lenjereasă (*femeie care confecționează, distribuie lenjerie*).
lingerie *f.* lenjerie. **Rayon lingerie d'un magasin** raionul lenjerie dintr-un magazin.
lingot *m.* lingou. **Lingot d'or** lingou de aur.
linier, ière *adj.* referitor la in. **Industrie linière** industria inului.
linière *f.* cîmp de in.
liquidable *adj.* lichidabil.
liquidateur, trice *s.* lichidator. **Liquidateur judiciaire** lichidator judiciar. **Commissaire liquidateur** comisar lichidator.
liquidatif, ive *adj.* lichidativ. **Acte liquidatif** act lichidativ. **Valeur liquidative** valoare lichidativă.
liquidation *f.* lichidare. **Liquidation judiciaire** lichidare judiciară. **Liquidation de l'impôt** lichidarea impozitului. **Liquidation d'une dette, d'une succession** lichidarea unei datorii, unei succesiuni. **Liquidation du stock** lichidarea stocului. **Liquidation des dépens** lichidarea cheltuielilor (*făcute de pledanți și a căror repartizare se face prin hotărîre judecătorească*). **Liquidation en bourse** lichidare prin bursă. **Liquidation pour cause de faillite** lichidare pe motiv de faliment. **Valeur de liquidation** valoare de lichidare.
liquide *adj., m.* lichid. **Créance, dette liquide** creanță, datorie lichidă. **Avoir du liquide** a avea lichiditate / bani în numerar.
liquider *vt.* a lichida. **Liquider un compte** a lichida un cont. **Liquider une société, une succession** a lichida o societate, o succesiune. **Liquider un témoin** a lichida un martor. **Liquider des biens** a lichida niște bunuri. **Liquider le stock** a lichida stocul.
liquidité *f.* lichiditate, sumă disponibilă. **Liquidité bancaire, financière, monétaire** lichiditate bancară, financiară, monetară. **Liquidités internationales** lichidități internaționale. **Liquidité patrimoniale** lichiditate patrimonială. **Liquidités d'une banque** lichidități ale unei bănci. **Liquidité d'une créance, d'une dette** lichiditatea unei creanțe, une datorii. **Liquidités de l'économie** lichiditățile economiei. **Trappe à liquidité** capcana / prag de lichiditate.
lisible *adj.* lizibil. **Signature lisible** semnătură lizibilă.
lissage *m.* netezire, lustruire, lisare.
liste *f.* listă. **Listes apparentées** liste înrudite (*puse de acord într-un scrutin electoral*). **Liste bloquée** listă blocată (*alegătorul nu are dreptul să o modifice*). **Liste civile** listă civilă. **Liste close, ouverte** listă închisă, deschisă. **Liste électorale** listă electorală. **Liste noire** listă neagră. **Liste des mets** lista mîncărurilor (*meniu*). **Dresser une liste** a întocmi o listă.
lit *m.* pat. (*Vechi*) **Lit de justice** pat cu baldachin unde se așeza regele cînd conducea o ședință solemnă a parlamentului / ședința însăși.
litigant *m.* persoană aflată în litigiu.
litige *m.* litigiu. **Litige international** litigiu internațional. **Cas, point, question en litige** caz, punct, chestiune în litigiu. **Nature du litige** natura litigiului. **Régler un litige** a regla un litigiu.
litigieux, euse *adj.* litigios. **Affaires litigieuses** afaceri litigioase. **Point litigieux** punct litigios.
litisconsort *m.* persoană aflată în coparticipare procesuală.

litispendance *f.* litispendență.
litre *m.* litru.
littoral, e, aux *adj., m.* litoral. **Le littoral méditerranéen** litoralul mediteranean. **Le littoral de la Mer Noire** litoralul Mării Negre. **Zone littorale** zonă litorală.
lituanien / lithuanien, ne *adj., s.* lituanian. **Un Lituanien** un lituanian. **Le lituanien** limba lituaniană.
livrable *adj.* livrabil, care poate fi livrat. **Marchandise livrable à domicile** marfă livrabilă la domiciliu.
livraison *f.* livrare. **Livraison partielle** livrare parțială. **Livraison à domicile** livrare la domiciliu. **Payable à la livraison** plătibil la livrare. **Pour livraison** pentru / spre livrare. **Délai de livraison** termen (*perioadă de timp*) de livrare. **Voiture de livraison** mașină de livrare / care livrează marfă.
livre *m.* carte, parte / capitol, registru. **Livre blanc, bleu, jaune** cartea albă, albastră, galbenă (*culegere de documente, acte oficiale, diplomatice publicată după un eveniment important: război, revoluție etc.*). **Livre de comptes, de dépenses** registru de conturi, de cheltuieli. **Livres de commerce: livre journal, livre d'inventaire, livre de bilan, livre de caisse, grand livre** registre comerciale: registru-jurnal, registru-inventar, registru de bilanț, registru de casă, registru general. **Livre de bord d'un navire** registru de bord al unei nave. **Livre de magasin** registru de magazie / de mărfuri. **Livre de paie** registru de plată. **Commerce, vente des livres** comerț, vînzare de cărți. **L'industrie du livre** industria cărții. **Marchand, vendeur de livres** comerciant, vînzător de cărți. **Les livres d'un Code, d'un traité** părțile / capitolele unui Cod, unui tratat. **Noter qqch. sur un livre** a nota ceva într-un registru. **Livre d'audition***.
livre *f.* (*vechi*) livră (*unitate de măsură între 380 și 550 de grame, în funcție de provincie*). Jumătate de kilogram (*în Canada: 0,453 kg. sau 16 uncii*). Unitate monetară englezească (*Livre Carolienne = 491,179 g.; Livre Parisis = 489,506 g.; Livre Tournois = 455 g.*).
livrer *vt.* a livra. **Livrer une commande, une marchandise à domicile** a livra o comandă, o marfă la domiciliu. **Livrer un coupable à la justice** a da un vinovat pe mîna justiției. **Marchandise à livrer** marfă de livrat.
livret *m.* livret, libret, catalog, registru. **Livret militaire** livret militar. **Livret matricule** registru matricol (*militar*). **Livret de famille** livret de familie (*eliberat soților după căsătorie*). **Livret de caisse d'épargne** libret de casă de economii.
livreur, euse *s.* persoană care livrează o marfă. **Employé, garçon livreur** angajat, persoană (*masculină*) care livrează o marfă.
Lloyd *m.* compania de navigație, de asigurări Lloyd.
lobby *m.* lobby.
lobbyng / lobbysme *m.* lobing.
local, e, aux *adj.* local. **Locaux administratifs, commerciaux, professionnels** localuri / corpuri de clădiri administrative, comerciale, profesionale. **Locaux insalubres** localuri / clădiri insalubre. **Coutumes locales** obiceiuri locale. **Collectivités locales** colectivități locale. **Industrie locale** industrie locală.

Journal local jurnal local. **Produits locaux** produse locale / de-ale locului. **Affaire, question d'intérêt local** afacere, chestiune de interes local.

localisation *f.* localizare, limitare, circumscriere. **Localisation d'un conflit** localizarea / limitarea unui conflict.

localisé, e *adj.* localizat, circumscris unei zone. **Conflit localisé** conflict localizat.

localiser (se) *vt.; vr.* a (se) localiza. **Le conflit s'est localisé** conflictul s-a localizat.

localité *f.* localitate.

locataire *s.* locatar, persoană care ia ceva cu chirie / în arendă pe bază de contract. **Locataire principal** locatar principal (*care poate subînchiria parțial sau total ceea ce a luat pe bază de contract*). **Locataire d'une terre prise à ferme** locatarul unui teren luat în arendă.

locatif, ive *adj.* locativ. **Charges locatives** sarcini (*revenind locatarului*) locative. **Réparations locatives** reparații locative (*care cad în sarcina locatarului*). **Risques locatifs (supplémentaires)** riscuri locative (suplimentare). **Valeur locative** valoare locativă (*venit pe care îl poate aduce un imobil dat în locație*).

location *f.* locație, închiriere, rezervare. **Location-accession à la propriété immobilière** (*contract de*) locație-accedere / accesiune la proprietatea imobiliară. **Location-gérance** locație de gestiune. **Location-vente** locație-vînzare / leasing (*tip de contract unde persoana care, prin plata unei chirii mai mari decît cea normală, devine, la expirarea contractului, proprietarul lucrului închiriat*). **Location (*chambre d'hôtel, place d'avion*) sous réserve de confirmation** rezervare (*a unei camere de hotel, a unui loc la avion etc.*) sub rezerva confirmării / cu confirmare. **Bureau de location** birou de închiriere. **Contrat de location** contract de locație. **Donner, prendre en location** a da, a lua în locație. **Prix de location** preț de locație. **Renouvellement d'une location** reînnoirea unei locații.

lock-out *m.* lock-out (*închiderea întreprinderilor, prin hotărîre patronală, pentru a înfrînge o mișcare muncitorească*).

lock-outer *vt.* a face un lock-out.

locomotive *f.* locomotivă. **Locomotive électorale** locomotivă electorală (*personalitate care trage după sine o formațiune politică*). **Chauffeur, mécanicien de locomotive** fochist, mecanic de locomotivă. **Conducteur de locomotive électrique / conducteur-électricien** conductor de locomotivă electrică / conductor electrician.

lods *m. pl.* (*vechi*) consimțămînt / aprobare dată de senior. Taxă. **Lods et ventes** taxă percepută de senior pentru aprobarea scoaterii lucrurilor la vînzare.

logarithme *m.* logaritm.

loge *f.* lojă, asociere (*franc-masonică*).

logement *m.* locuință. **Logements ouvriers** locuințe muncitorești. **Logement insalubre, sordide** locuință insalubră, sordidă. **Logement de fonction** locuință de serviciu (*pe durata exercitării unei funcții*). **Logement du concierge** locuința portarului (*unui imobil de locuințe*). **Politique du logement** politica (*privind asigurarea*) de locuințe. **Crise du logement** criza de locuințe. **Loyer d'un logement** chiria unei locuințe. **Plan d'épargne* logement.**

loger *vt., vi., vr.* a locui, a găzdui.

logiciel *m.* software.

logistique *f.* logistică. **Logistique de la population** logistica populației. **Courbe logistique** curbă logistică. **Moyens logistiques d'une armée** mijloacele logistice ale unei armate / arme (*infanterie, geniu, tancuri etc.*).

logorolling *m.* logoroling / tranzacție / negociere parlamentară.

loi *f.* lege. **Loi anti-dumping** lege antidumping. **Loi anti-trust / sur les cartels** lege antitrust / privind cartelurile. **Loi bancaire** lege bancară. **Loi-cadre** lege-cadru. **Loi constitutionnelle, fondamentale, ordinaire, organique, référendaire, uniforme** lege constituțională, fundamentală, ordinară, organică, referendară, uniformă. **Loi coutumière** lege cutumiară. **Loi économique** lege economică. **Loi écrite, orale** lege scrisă, orală. **Lois humaines: civiles, pénales, positives** legi umane / omenești: civile, penale, pozitive. **Loi impérative, supplétive** lege imperativă, supletivă. **Lois interprétatives** legi interpretative. **Lois naturelles de l'économie** legi naturale ale economiei. **Loi normale (de Lapalace-Gauss)** lege normală (*a lui Laplace-Gauss*). **Loi organique sur les comités d'entreprise** lege organică privind comitetele de întreprindere / lege de organizare a întreprinderii. **Loi-programme** lege-program. **Loi psychologique** lege psihologică. **Loi réelle** lege reală. **Lois rétroactives** legi retroactive. **Lois sociales** legi sociale. **Loi statistique** lege statistică. **Loi d'airain** legea destinului (*salariul mediu nu depășește niciodată ceea ce, conform obiceiului național, este absolut indispensabil muncitorului pentru existență și perpetuarea rasei*). **Loi d'application immédiate** lege de / cu aplicare imediată. **Loi d'autonomie** lege de autonomie. **Loi de finances** lege a finanțelor / financiară. **Loi de finances initiale** lege financiară inițială. **Loi de finances rectificative** lege financiară rectificativă. **Loi de police** lege de poliție. **Loi de probabilité** lege de probabilitate. **Lois de procédure et de compétence** legi de procedură și de competență. **Loi de règlement** lege de reglementare. **Loi de l'accumulation capitaliste** legea acumulării capitaliste. **Loi (générale) de l'offre et de la demande** legea (generală) ofertei și a cererii. **Loi de l'utilité marginale décroissante** legea utilității marginale descrescătoare / descrescînde. **Loi de la baisse tendencielle du taux de profit** legea scăderii tendențiale a ratei profitului. **Loi de la population / de Malthus** legea populației / lui Malthus. **Loi de la rareté** legea rarității. **Loi de la valeur** legea valorii. **Loi du débit** legea debitului. **Loi du prix unique** legea prețului unic. **Loi des débouchés** legea debușeurilor. **Loi des grands nombres** legea numerelor mari. **Loi des rendements décroissants** legea randamentelor descrescătoare / descrescînde. **Lois des trois secteurs** legea celor trei sectoare. **Loi en application, en vigueur** lege în aplicare, în vigoare. **Loi sur les pauvres** legi asupra / privind săracii. **Amender une proposition de loi** a amenda o propunere de lege. **Autorité, force de loi** autoritate, putere de lege. **Conforme à la loi** conform legii. **Constitutionnalité d'une loi** constituționalitatea unei legi. **Gens de loi** oamenii legii. **Homme de loi** om al legii. **Infractions aux lois** infracțiuni la legi. **Obéir aux lois** a se supune legilor. **Observer les lois** a respecta legile. **Projet, proposition de loi** proiect, propunere de lege. **Promulgation, publication d'une loi** promulgarea, publicarea unei legi. **Recueil de lois** culegere de legi. **Voter une loi** a vota o lege. **Loi des avantages* comparés.**

loi *f.* titlul amestecului din care se fabrică monedele.
loisir *m.* răgaz. (*Pl.*) distracție în timp liber.
lombard, e *adj., s.* lombard. **Taux lombard** rată lombardă (*coeficient de bază al avansurilor pe titlurile Băncii centrale a Germaniei*). **Le lombard** dialectul lombard.
londonien, ne *adj., s.* londonez. **La population londonienne** populația londoneză.
long, ue *adj., adv., m.* lung, îndelungat, lungime. **A long terme** pe termen lung.
longitudinal, e *adj.* longitudinal. **Analyse, approche, coupe longitudinale** analiză, studiu, secțiune longitudinală.
lord *m.* lord. **Lord-maire** lord-primar (*în unele mari orașe din Anglia*).
lorrain, e *adj., s.* loren. **Le lorrain** dialectul loren.
lot *m.* lot, parcelă, parte. **Lots distribués à des cohéritiers** părți (*din succesiune*) distribuite co-moștenitorilor. **Obligation à lots** obligațiune cu cîștiguri (*participă la tragere la sorți unde se cîștigă un produs. Ex.: la cele emise de Căile ferate se poate obține gratuitate pe un număr de km*). **Valeurs à lots** valori cu cîștiguri (*rambursate prin tragere la sorți și însoțite de prime / cadouri*).
loterie *f.* loterie, loto. **Billet de loterie** bilet de loterie. **Loterie nationale** loterie națională. **Tirage de loterie** tragere la loto(erie).
lotir *vt.* a împărți, aranja în loturi, a lotisa, a parcela. **Lotir un terrain** a lotisa un teren. **Terrain à lotir** teren de împărțit în loturi / în parcele. **Etre loti de** a fi pus în posesie (*cu ceva*).
lotissement *m.* lotisare, parcelare. **Un lotissement** un teren parcelat; fiecare parcelă în parte / un lot / o parcelă.
lotisseur, euse *s.* persoană care împarte, vinde un teren împărțit în parcele.
louable *adj.* care poate fi închiriat.
louage *m.* (*vechi*) închiriere (*dare, luare cu chirie*). **Louage d'un bâtiment de mer** afretarea unei nave maritime. **Louage d'ouvrage et d'industrie / contrat d'entreprise** contract de execuție a unei lucrări / contract de antrepriză. **Louage de choses** închiriere de lucruri. (*Vechi*) **Louage de services /** (*modern*) **contrat de travail** contract de servicii / de muncă. **Louage de voiture** închiriere de mijloc de transport. (*Modern*) **Contrat de louage** contract de închiriere.
louer *vt.* a angaja, a închiria. **Louer un appartement, un navire, une voiture** a închiria un apartament, o navă, o mașină. **Louer un guide** a angaja un ghid. **Appartements, maison à louer** apartamente, casă de închiriat. **Les ouvriers agricoles se louent pour ...** muncitorii agricoli sînt angajați pentru ...
loueur, euse *s.* persoană care dă cu chirie.
louis *m.* ludovic (*veche monedă franceză din aur*).
lourd, e *adj.* greu. **Lourds impôts** impozite grele / apăsătoare. **Armes lourdes** arme grele. **Artillerie lourde** artilerie grea. **Bombardier lourd** bombardier greu. **Chars lourds** care blindate. **Eau lourde** apă grea. **Industrie lourde** industrie grea. **Marché lourd** piață grea (*al cărei curs rămîne scăzut, imobil sau orientat spre scădere*). **Poids lourds** mașini grele / de mare tonaj. **Terrain lourd, terre lourde** teren greu, pămînt greu (*de lucrat*).
lourdeur *f.* greutate. **La lourdeur de l'impôt** greutatea impozitului.

louveterie *f.* lupărie. (*Vechi*) vînătoare de lupi sau alte animale dăunătoare. (*Modern*) **Lieutenant de louveterie** persoană, numită de prefect, care își desfășoară activitatea sub controlul Administrației Apelor și Pădurilor.
loyal, e, aux *adj.* loial. (*Vechi*) conform legii. (*Modern*) **Qualité loyale et marchande** calitate conformă (*care se păstrează nealterată, ca la început*) și comerciabilă.
loyalement *adv.* (*în mod*) loial.
loyalisme *m.* loialism, fidelitate.
loyaliste *adj., s.* loialist.
loyauté *f.* loialitate, credință.
loyer *m.* chirie. **Loyer élevé** chirie ridicată. **Loyer d'un appartement, d'une ferme** chiria / prețul de închiriere a unui apartament, a unei ferme. **Donner, prendre à loyer** a da, a lua cu chirie. **Gros, petit loyer** chirie mare, mică. **Le loyer de l'argent** procentul acordat la o sumă de bani depusă. **Habitation* à loyer modéré (HLM).**
lucratif, ive *adj.* lucrativ, aducător de cîștig. **Occupation lucrative** ocupație lucrativă. **Association à but lucratif, non-lucratif** asociație cu scop lucrativ, nelucrativ.
luddique *adj.* (*ist. Angliei*) luddic.
luddisme / luddite *m.* (*ist. Angliei*) luddism / luddit (*mișcare muncitorească violentă împotriva mașinismului din industria textilă engleză*).
lumpenprolétariat *m.* lumpenproletariat.
lunetier, ière *s.* fabricant, comerciant de ochelari. **Industrie lunetière** industria ochelarilor.
lusitanien, ne *adj., s.* lusitan (*relativ la Lusitania, vechea denumire a Portugaliei*). **Les Lusitaniens / Lusitains** lusitanii.
lustrerie *f.* fabricarea, comercializarea lustrelor.
luthéranisme *m.* luteranism.
luthérien, ne *adj., s.* luteran. **Eglise luthérienne** biserica luterană. **Fédération luthérienne mondiale** Federația luterană mondială.
lutte *f.* luptă. **Lutte des classes** lupta claselor / de clasă.
lutter *vi.* a lupta. **Lutter pour une cause** a lupta pentru o cauză.
lybien, ne *adj., s.* libian. **Un Lybien** un libian.
lycée *m.* liceu.
lycéen, ne *s.* licean.
lydien, ne *adj.* lidian.
lynchage *m.* linșaj, linșare.
lyncher *vt.* a linșa.
lyncheur, euse *s.* persoană care participă la un linșaj.

M

macadam *m.* macadam, pavaj (*din cuburi de piatră*). **Macadam goudronné** macadam / pavaj asfaltat.
macadamisage *m.* pavare (*folosind cuburi de piatră*).
macadamiser *vt.* a pava.
macédonien, ne *adj., s.* macedonean. **Un Macédonien** un macedonean. **Le macédonien** limba macedoneană.
machiavélique *adj.* machiavelic. **Une manoeuvre, un procédé machiavélique** o manevră, un procedeu machiavelic.
machiavélisme *m.* machiavelism.
machination *f.* maşinaţie, uneltire.
machine *f.* maşină, maşinărie. **Machines agricoles** maşini agricole. **Machines électroniques** maşini electronice. **Machines de guerre** maşini de război. **Machines élévatrices** maşini care ridică / elevatoare. **Machines et appareils de levage** maşini şi aparate de / folosite la ridicat. **Machines à calculer, à laver, à tisser, à traduire** maşini de calcul(at), de spălat, de ţesut, de tradus. **Machines à vapeur** maşină cu aburi. **La machine administrative, économique, politique** maşinăria administrativă, economică, politică. **Le dépôt des machines** depoul de maşini.
machiner *vt.* a pune la cale, a unelti, a urzi. **Machiner un complot, une trahison** o urzi un complot, a pune la cale o trădare.
machinerie *f.* totalitatea maşinilor dintr-o sală, dintr-un atelier.
machinisme *m.* maşinism.
machiniste *m.* maşinist. **Défense de parler au machiniste** este interzis a se vorbi cu maşinistul / conduc(ă)torul.
mâcon *m.* vin (*de Mâcon*).
maçon *m.* zidar.
maçonnage *m.* zidire, zidărie, căptuşire.
maçonner *vt.* a zidi.
maçonnerie *f.* zidărie, (franc)masonerie. **Maçonnerie légère** (*lucrări de*) zidărie uşoară. **Grosse maçonnerie** zidăria de bază a construcţiei. **Petite maçonerie** (*activitate de*) zidărie măruntă. **Entrepreneur de maçonnerie** antreprenor de lucrări de zidărie.
maçonnique *adj.* masonic. **Assemblée maçonnique** adunare francmasonică.
macrodécision *f.* macrodecizie.
macro(-)économie *f.* macroeconomie. **Nouvelle macroéconomie keynésienne** noua macroeconomie keynesiană.

macro-économique *adj.* macroeconomic.
macro-invention *f.* macroinvenţie.
madame *f.* doamna. **Madame la député / Madame le député** doamna deputată / doamna deputat. **Madame la Directrice** doamna directoare. **Madame la Générale** doamna general (*soţia generalului*). **Madame la Présidente** doamna preşedinte / preşedintă.
madère *m.* vin de Madera.
maffia / mafia *f.* mafia.
mafieux, euse *adj.* mafios.
maffioso / mafioso *m.* (*Pl.*) **Des maffiosi** mafiot.
magasin *m.* magazin, magazie. **Magasins généraux** magazine generale. **Magasin collectif d'indépendants** magazin colectiv de (*comercianţi, artizani*) independenţi. **Magasin populaire** magazin popular. **Magasin spécialisé** magazin specializat. **Magasin à libre service, à prix unique, à grande surface** magazin cu autoservire, cu preţ unic, supermagazin. **Magasin à succursales multiples** magazin cu multe sucursale / reţea de magazine. (*Mil.*) **Magasin d'armes, d'habillement** magazie de arme, de echipament. (*Mil.*) **Magasin de vivres** magazie de alimente. **Magasin d'alimentation** magazin de alimente / alimentară. **Magasins d'un port** magazii / depozite ale unui port. **Employé de magasin** lucrător într-un magazin. **Tenir un magasin** a ţine un magazin.
magasinage *m.* magazinaj, depozitare, perioada de depozitare. (*Canada*) cumpărături. **Faire du, son magasinage** a(-şi) face cumpărături / provizii. **Droits / frais de magasinage** taxe / cheltuieli de depozitare.
magasiner *vi.* (*Canada*) a face cumpărături.
magasinier *m.* magaziner.
maghrébin, e / magrébin, e *adj., s.* magrebin.
maghzen / makhzen *m.* administraţia marocană în perioada protectoratului francez.
magistral, e, aux *adj.* magistral. **Ligne magistrale** linie magistrală / principală.
magistrat *m.* magistrat, demnitar. (*Vechi*) administraţie publică, puterea politică. **Magistrat militaire** magistrat militar. **Magistrat de carrière** magistrat de carieră. **Magistrat du parquet, du siège** magistrat care pronunţă hotărîrea stînd în picioare, stînd pe scaun. **Le préfet, premier magistrat du département** prefectul, primul demnitar al departamentului / judeţului (*învestit cu putere administrativă şi politică*).
magistrature *f.* magistratură (*însărcinare, funcţie, durată*). **Magistrature assise / du siège, debout / du parquet** magistratură care pronunţă hotărîrea stînd pe scaun, ridicîndu-se în picioare. **Conseil supérieur de la magistrature** consiliul superior al magistraturii. **Faire carrière dans la magistrature** a face carieră în magistratură.
magnat *m.* magnat. **Les magnats de l'industrie, de la finance, du pétrole** magnaţii industriei, finanţelor, petrolului.
magyar, e *adj., s.* maghiar. **Un Magyar** un maghiar. **Langue magyare** limba maghiară.
maharajah / maharadjah / maharadja *m.* maharajah.

maharané / maharani *f.* prințesă indiană.
mahatma *m.* (*India*) titlu dat șefilor spirituali.
mahométan, e *adj., s.* mahomedan.
mahométisme *m.* mahomedanism.
maïeur / mayeur *m.* (*Belgia*) primar (*de oraș*).
mailing / publipostage *m.* prospectarea pieței prin corespondență.
main *f.* mînă. Fascicul de 25 de coli de hîrtie. **Main commune** mînă comună (*clauză matrimonială prin care soții decid administrarea în comun a bunurilor dotale*). **Principe de la main invisible** principiul mîinii nevăzute / invizibile. **Main courante***.
main d'oeuvre *f.* mînă de lucru, muncitori, manoperă. **Main d'oeuvre agricole, étrangère, féminine, immigrée** mînă de lucru agricolă, străină, feminină, imigrantă. **Les frais de main d'oeuvre** cheltuieli (*făcute*) cu mîna de lucru / cu manopera.
main-forte *f.* mînă forte, întăriri (*pentru executarea în forță a unei acțiuni*).
mainlevée *f.* act prin care o persoană particulară sau un judecător cere ridicarea unei sancțiuni, unui sechestru, unei ipoteci, unei opuneri.
mainmise *f.* poprire, sechestrare.
mainmortable *adj., s.* (*vechi*) referitor la situația cînd bunurile unei persoane decedate revin seniorului. **Vassal mainmortable** vasal ale cărui bunuri, în urma decesului, revin seniorului. **Un mainmortable** o persoană ale cărei bunuri, după moartea sa, vor reveni seniorului. (*Mod.*) persoană ale cărei bunuri inalienabile nu dau deschidere spre drepturi de succesiune. **Immeubles mainmortables** imobile care nu sînt supuse regimului de succesiune. **Société mainmortable** societate care nu este supusă regimului de succesiune.
mainmorte *f.* mînă moartă, proprietate inalienabilă. (*Vechi*) dreptul seniorului de a dispune de bunurile vasalului decedat. **Biens de mainmorte** bunuri inalienabile (*aparținînd comunităților religioase, ospiciilor, societăților științifice*).
maintenance *f.* mentenență, întreținere, menținere. (*Vechi*) **Maintenance de la loi** menținerea legii. **Stratégie de maintenance de la paix** strategie de menținere a păcii.
maintenir *vt.* a menține, a păstra. **Maintenir une candidature, l'ordre, la paix, les prétentions** a menține o candidatură, ordinea, pacea / liniștea, pretențiile.
maintien *m.* menținere. **Maintien dans les lieux** menținere în același loc (*drept recunoscut unor locatari de a rămîne, la sfîrșitul contractului de închiriere și în anumite condiții, în casa / localul închiriat, chiar împotriva voinței proprietarului*). **Assurer le maintien de l'ordre** a asigura menținerea ordinei.
maire *m.* primar. **Maire d'arrondissement** primar de arondisment / sector. **Adjoint au maire** vice-primar. **Le maire, premier magistrat de la commune** primarul, primul demnitar a comunei. **Madame le maire** doamna primar. (*Vechi*) **Madame la mairesse** doamna primăriță / soția primarului. **Etre passé devant le maire, chez Monsieur le maire** a fi căsătorit legal.
mairie *f.* primărie, perioada cît o persoană îndeplinește funcția de primar. **Employé, secrétaire de mairie** funcționar, secretar de primărie. **Etre élu à la mairie** a fi ales la primărie / ca primar.

maison *f.* casă, descendență regală, nobiliară. **Maison centrale** închisoare centrală / de stat (*pentru cei condamnați definitiv cu o pedeapsă de cel puțin 5 ani*). **Maison centrale de force** închisoare centrală / statală (*pentru cei condamnați la muncă forțată sau pe viață*). (*Vechi*) **Maison commune, maison de ville, maison du peuple** primărie. **Maison départementale** închisoare departamentală / județeană. **Maison préfabriquée** casă prefabricată / din prefabricate. **Maison d'arrêt** închisoare (*provizorie pentru inculpați și acuzați*). **Maison d'éducation** școală. **Maison d'enfants** casă de copii. **Maison de commerce** casă de comerț. **Maison de convalescence** casă de convalescență. **Maison de correction** casă de corecție. **Maison de détail, de gros** casă / depozit unde marfa se vinde / se cumpără la bucată sau cu ridicata. **Maison de fous** casă de nebuni / azil. **Maison de jeux** tripou. **Maison de justice et de droit** casă de justiție și de drept (*loc de aducere față în față a victimei cu infractorul spre a se cădea la înțelegere și a feri de trimitere în pușcărie un delincvent începător*). (*Vechi*) **Maison de rapport** casă de raport (*ale cărei apartamente, proprietarul le închiriază*). **Maison de rendez-vous, close, de passe, de prostitution, de tolérance** casă de randevu, bordel, tractir, de prostituție, de toleranță. **Maison de repos** casă de odihnă. **Maison de retraite** casă / azil de bătrîni (*ieșiți la pensie*). **Maison de santé** casă de sănătate. **Maison de la jeunesse, de la culture** casa tineretului, de cultură. **La Maison d'Autriche, de Lorraine** casa de Austria, de Lorena. **La maison-mère** casa mamă / așezămîntul principal al unui ordin religios. **La maison de Dieu** casa Domnului / biserica. **La Maison-Blanche** Casa Albă. **Gens de maison** servitori. **Le syndicat des gens de maison** sindicatul servitorilor / al celor care lucrează în casele particulare.
maistrance *f.* totalitatea marinarilor din marina de război franceză. **Ecole de maistrance** școala de marină (*de război*).
maître, maîtresse *s.* stăpîn, maestru, cadru didactic (*pînă la nivel liceal: institutor, institutoare*). **Maître assistant** (*F.*: ***maître***) supraveghetor / asistent. (*Marină*) **Maître d'équipage** șef de echipaj. (*Vechi*) **Maître d'étude** supraveghetor de studii / pedagog **Maître d'internat** (*F.*: ***maîtresse***) pedagog / persoană care are în supraveghere un internat. **Maître d'oeuvre** șef / conducător / diriginte de lucrare / de șantier. **Maître d'ouvrage / maître de l'ouvrage** beneficiarul lucrării / clientul. **Maître d'un domaine** stăpînul / posesorul unui domeniu. **Maître de conférences** (*F.*: ***maître***) conferențiar (*titlu universitar*). (*Vechi*) **Maître de forges** proprietarul unei uzine siderurgice; șef de atelier de turnătorie / de forjă. **Maître des requêtes au Conseil d'Etat** (*F.*: ***maître***) funcționar din Consiliul de Stat însărcinat cu primirea și prezentarea de rapoarte privind problemele care îi sînt supuse spre rezolvare. **Grand maître de l'Université** ministrul Educației naționale. **Parler, agir en maître** a vorbi, a acționa / a se purta ca un stăpîn. **Bien sans maître** bun / lucru fără stăpîn. **Maître d'hôtel***.
maîtrise *f.* măiestrie, stăpînire, grad universitar, cor(ală). **Maîtrise des armements** (*demers pentru*) stăpînirea / stoparea înarmării. **Maîtrise de conférences** funcția, postul (*de conferențiar universitar*). **Diriger la maîtrise d'une**

paroisse a dirija cor(ul)(ala) unei parohii. **Agents de maîtrise** (unii) tehnicieni, cadre inferioare dintr-o întreprindere.

majesté *f.* maiestate. **Majesté impériale, princière** maiestate imperială, princiară. **Atteinte à la majesté du souverain** atingere adusă maiestății suveranului / lez-maiestate. **Votre Majesté, Vos Majestés** Maiestatea Voastră, Maiestățile Voastre. **Sa Majesté, Leurs Majestés** Maiestatea Sa, Maiestățile Lor.

majeur, eure *adj., s.* major, majoritate. **Majeur incapable, interdit** major incapabil, interzis (*asimilat minorului, care nu are drepturi, ca urmare a unor incapacități*). **La majeure partie** marea parte. **En majeure partie** în mare parte. **Intérêt majeur** interes major. **Héritier majeur** moștenitor major. **Peuple majeur** popor major (*capabil să se conducă singur*). **Cas* de force majeure.**

major *adj., m.* major, maior, șef de batalion, contraamiralul comandant al arsenalului și serviciilor. **Etat-major** stat major. **Médecin major** medic maior. **Sergent major** sergent major. **Tambour major** tambur major (*sergent major care conduce fanfara*).

majorat *m.* (*vechi*) bun inalienabil și indivizibil atașat la un titlu de noblețe și transmis, o dată cu titlul, fiului cel mare.

majoration *f.* majorare, mărire. **Majoration d'impôt** majorare de impozit. **Majoration de prix** majorare de preț / de prețuri. **Majoration de retard** majorare de / pentru întîrziere. **Majoration de salaire** mărire de salariu.

majordome *m.* majordom.

majorer *vt.* a majora, a scumpi. **Majorer une facture** a mări / a supraevalua o factură.

majoritaire *adj., s.* majoritar. **Associé, gérant majoritaire** asociat, administrator / gestionar majoritar. **Scrutin, système, vote majoritaire** scrutin, sistem, vot majoritar. **Les majoritaires d'un parti** majoritarii (*grupul care formează partea majoritară*) unui partid.

majorité *f.* majoritate, majorat, biroul contraamiralului (*într-un port*), personalul Statului-major. **Majorité absolue** majoritate absolută. **Majorité civile, électorale** majorat civil, electoral (*vîrsta la care încep drepturile civile, electorale*). **Majorité optimale** majoritate optimă. **Majorité pénale** majorat penal (*vîrsta de la care tînărul poate fi tras la răspundere penală*). **Majorité relative / simple** majoritate relativă / simplă. **Majorité renforcée** majoritate întărită. **Majorité de suffrages, de votes** majoritate de sufragii, de voturi. **Les députés de la majorité** deputații majorității. **La majorité et la minorité d'un parti** majoritatea și minoritatea unui partid. **La majorité silencieuse** majoritatea tăcută / liniștită (*clasele de mijloc a căror opinie conservatoare este invocată*). **Dans la majorité des cas** în majoritatea cazurilor. **Se rallier à l'opinion de la majorité** a se ralia opiniei majorității. **Legs remis à la majorité** testament a cărui valabilitate începe la vîrsta majoratului.

malade *adj., s.* bolnav. **Entreprise, industrie malade** întreprindere, industrie bolnavă.

maladie *f.* boală. **Assurance-maladie** asigurare de boală. **Maladie professionnelle** boală profesională.

maladrerie *f.* (*vechi*) spital de leproși, leprozerie.

malandrin *m.* hoț, vagabond periculos.

malaxage *m.* malaxaj.

malaxer *vt.* a malaxa.

malaxeur *m.* malaxor. **Malaxeur à béton, à mortier** malaxor de / pentru beton, mortar.

mâle *adj., s.* mascul, bărbat. **Héritier par les mâles** a moșteni pe linie bărbătească.

malfaiteur *m.* răufăcător. **Bande de malfaiteurs** bandă de răufăcători.

mal fondé *m.* netemeinicie / rea fundamentare (*a unei cereri de chemare în judecată*).

malgache *adj., s.* malgaș (*din Madagascar*). **Le malgache** grup de limbi malaiezo-polineziene vorbite în Madagascar.

malhonnête *adj.* necinstit. **Associé, commerçant, employé, financier, négociant malhonnête** asociat, comerciant, funcționar, finanțist, negociator / negustor necinstit. **Pratiques malhonnêtes** practici necinstite.

malhonnêteté *f.* necinste.

mali *m.* (*Belgia*) deficit.

malien, ne *adj., s.* referitor la zona Mali, (*persoană*) din Mali.

mal-jugé *m.* rea-judecare.

malnutrition *f.* malnutriție. **Enfants victimes de la malnutrition** copii victime ale malnutriției.

maltais, e *adj., s.* maltez, persoană din Malta. Portocale din Malta. **Un Maltais** un maltez. **Le maltais** limba malteză. **Une livre de maltaises** o jumătate de kg de portocale (*din Malta*).

malter *vt.* a transforma o cereală în malț.

malterie *f.* fabrică, industrie de malț. Magazin unde se vinde malț.

malteur *adj., m.* muncitor în industria malțului. **Ouvrier malteur** muncitor care prepară malțul.

malthusianisme *m.* malthusianism.

malversation *f.* malversație, trafic (*de influență*).

mamelouk / mameluk *m.* mameluc.

management *m.* management. **Management éducationnel, financier, participatif** management educațional, financiar, participativ.

manager *m.* manager, șef, conducător de întreprindere.

manager *vt.* a conduce, a administra.

manchestérianisme *m.* manchesterianism.

mancipation *f.* mancipație / mancipațiune (*transfer de proprietate*).

mandant, e *s.* mandant, comitent.

mandarin *m.* mandarin.

mandarinal, e, aux *adj.* mandarinal.

mandarinat *m.* mandarinat (*însărcinare, durata acestei însărcinări*). **Mandarinat politique** mandarinat politic.

mandat *m.* mandat. **Mandat apparent, écrit, tacite** mandat aparent, scris, tacit. **Mandat-carte, mandat-lettre** mandat sub formă de carte poștală, mandat în formă de scrisoare. **Mandat-contributions** mandat vizînd plata unor contribuții

directe. **Mandat domestique** mandat casnic (*desemna, înainte de 1965, puterea femeii de a-şi reprezenta soţul în îndeplinirea activităţilor familiale*). **Mandat exprès, général, spécial** mandat expres, general, special. **Mandat gratuit, onéreux** mandat gratuit, oneros. **Mandat fictif** mandat fictiv. **Mandat légal, politique** mandat legal, politic. **Mandat législatif, parlementaire** mandat legislativ, parlamentar. **Mandat postal / mandat-poste / mandat, télégraphique** mandat poştal, telegrafic. **Mandat représentatif** mandat reprezentativ. **Mandat à la barre** mandat de aducere în faţa instanţei. **Mandat d'administration / mandat B, C** mandat de administrare / mandat B, C (*încredinţat unui stat*). **Mandat d'amener** mandat de aducere. **Mandat d'arrêt, de dépôt** mandat de arestare, de depunere. **Mandat d'assistance / mandat A** mandat de asistenţă / mandat A (*încredinţat unui stat*). **Mandat de comparution** mandat / somaţie de prezentare la tribunal. **Mandat de paiement, de virement** mandat de plată, de virament. **Contrat de mandat** contract de mandat. **Donner mandat** a da mandat / a mandata. **Relation de mandat** relaţie de mandat. **Remplir son mandat** a-şi îndeplini mandatul / sarcinile. **Territoires sous mandat** teritorii (*aflate*) sub mandat.

mandataire *s.* mandatar, prepus. **Mandataire judiciaire à la liquidation des entreprises** mandatar judiciar la lichidarea unor întreprinderi / întreprinderilor. **Mandataire-liquidateur** mandatar lichidator. **Mandataire spécial** mandatar special. **Mandataire de fait** mandatar de fapt.

mandaté *m.* mandatat.

mandatement *m.* mandatare. Achitarea prin mandat (*de plată*).

mandater *vt.* a mandata, a plăti sub formă de mandat. **Mandater une somme** a înscrie o sumă (*de bani ce trebuie plătită*). **Mandater qqn pour la gestion d'une affaire** a mandata pe cineva pentru gestionarea unei afaceri.

mandement *m.* (*vechi*) ordin scris. (*Biserică*) pastorală. **Mandement du Roi** ordin, scris, dat de rege.

mander *vt.* (*vechi*) a transmite, a comunica (*un ordin, o instrucţiune*).

manichéen, ne *s.* maniheist.

manichéisme *m.* maniheism.

manifestant, e *s.* manifestant.

manifestation *f.* manifestare / manifestaţie. **Manifestation populaire, pacifique, silencieuse, tumultueuse** manifestare populară, pacifică, tăcută, zgomotoasă. **Manifestation de volonté** manifestare de voinţă.

manifeste *m.* manifest. Lista mărfurilor încărcate pe o navă, necesară la vamă. (*Aviaţie*) Document de bord (*cuprinzînd itinerariul, pasagerii, încărcătura*). Declaraţie scrisă. **Le Manifeste communiste** Manifestul comunist.

manifester (se) *vt., vi. vr.* a (se) manifesta.

manipulateur, trice *s.* manipulator.

manipulation *f.* manipulare. **Manipulations électorales, génétiques** manipulări electorale, genetice. **Manipulation des foules** manipularea mulţimilor / maselor.

manipuler *vt.* a manipula. **Manipuler l'opinion publique** a manipula opinia publică.

manoeuvre *f.* manevră, manevrare. **Manoeuvres dolosives, frauduleuses** manevre dolosive / dolozive, frauduloase. **Champ de manoeuvre** cîmp de manevră. **Soldat exempté de manoeuvre** soldat scutit de manevră.

manoeuvre / (*vechi, reg.*) **manouvrier, ère** *m.* manevrant, muncitor necalificat. **Manoeuvre spécialisé** muncitor specializat (*într-o anumită muncă*).

manoeuvrier, ère *adj., s.* manevrant abil (*în politică, afaceri*).

manoir *m.* conac.

manquement *m.* lipsire, lipsă. Neîndeplinire a obligaţiilor.

manuel, le *adj.* manual. **Don manuel** dar manual (*dat în mînă*).

manufacturable *adj.* manufacturabil. **Matières manufacturables** materii manufacturabile.

manufacture *f.* manufactură (*întreprindere unde primează calitatea mîinii de lucru*). **Manufacture d'armes** manufactură de arme. **Manufacture de porcelaine, de tapisseries** manufactură de porţelan, de tapiserii.

manufacturer *vt.* a manufactura. (*Vechi*) a fabrica. **Produits manufacturés** produse manufacturate.

manufacturier, ère *adj., s.* manufacturier, fabricant.

manumission *f.* slobozire (*a unui sclav, şerb*).

manutention *f.* manutanţă. Manutenţiune (*manipularea de produse, bunuri spre a fi înmagazinate, depozitate, vîndute*).

manutentionnaire *s.* lucrător la manutenţiune.

manutentionner *vt.* a mînui / manipula obiecte, bunuri.

maoïsme *m.* maoism.

maoïste *adj., s.* maoist.

maori, e *adj., s.* maori, populaţie maori. **Le maori** limba maori.

maquettiste *s.* machetist, machetator. **Maquettiste publicitaire** machetist publicitar. **Dessinateur maquettiste** desenator machetist.

maquignon *m.* geambaş, samsar. (*Fig.*) negustor necinstit.

maquignonnage *m.* geambăşie, samsarlîc. **Maquignonnage électoral** samsarlîc electoral.

maraîchage *m.* grădinărit.

maraîcher, ère *adj., s.* legumicultor. **Culture maraîchère** cultură legumicolă.

maraudage *m.* furt de produse agricole înainte de recoltarea lor. Găinărie, şterpeleală.

maraude *f.* furt de fructe, legume, păsări din grădini şi curţi comis de soldaţi în campanie. **Taxi en maraude** taxi (*care se deplasează încet*) în căutare de clienţi.

marauder *vi.* a fura, a şterpeli, a comite găinării.

maraudeur, euse *adj., s.* găinar, ciorditor.

maravédis *m.* veche monedă spaniolă.

marbrerie *f.* meseria, arta de a prelucra marmora. Atelier, industria prelucrării marmorei.

marbrier *m.* lucrător specializat în prelucrarea marmorei. Fabricant, comerciant de obiecte din marmură. **Industrie marbrière** industria marmorei.

marbrière *f.* carieră de marmură.

marc *m.* veche greutate (*244 g 5*) pentru cîntărirea metalelor prețioase. Moneda (*din aur, argint*) cu aceeași greutate. Marcă. **Au marc le franc** proporțional. **Créanciers payés au marc le franc** creditori (*chirografari*) plătiți proporțional cu creanțele lor.

marchand, e *adj., s.* comerciant, negustor; precupeț. **Marchand ambulant** comerciant ambulant. **Marchand forain** comerciant de iarmaroc / de bîlci. **Marchand à la sauvette** comerciant fără licență sau care vinde lucruri interzise. **Marchand d'armes** comerciant de arme. **Marchand d'étoffe, d'habits** comerciant de stofe, de îmbrăcăminte / de haine. **Marchand en gros, au détail** grosist, detailist. **Marchand de biens** negustor de bunuri (*persoană care se ocupă cu vînzarea / cumpărarea de imobile, terenuri*). **Marchand de chaussures, de journaux, de tapis, de vin** comerciant de încălțăminte, de ziare / reviste, de covoare, de vin. **Marchand en boutique** comerciant în / cu magazin mic. **Galerie marchande** pasaj comercial / loc unde se derulează mai multe feluri de comerț. **Marine marchande** marină comercială. **Navire, vaisseau marchand** navă, vas comercial. **Qualité marchande** calitate comercială / normală (nu: *extrafină, superioară*). **Valeur marchande** valoare comercială / de piață.

marchandage *m.* tocmeală, tîrguială. Contract ilegal de subantrepriză (*furnizînd doar mîna de lucru*). **Marchandage électoral** tîrguială / tocmeală electorală.

marchander *vt., vi.* a negocia, a tîrgui, a se tocmi. A încheia un contract (*ilegal*) de subantrepriză. **Payer sans marchander** a plăti fără a se tîrgui.

marchandeur, euse *s.* persoană care se tocmește, care încheie un contract de executare a unei lucrări unde furnizează doar mîna de lucru / subantreprenor.

marchandisage *m.* tehnica difuzării mărfurilor. (*Aproximativ*) marketing.

marchandise *f.* marfă. Orice produs destinat vînzării (*exceptînd alimentele*). **Marchandise d'occasion** marfă de ocazie. **Marchandise en gros, au détail** marfă (*care se dă*) cu ridicata, la bucată. **Marchandises exemptes de droit** mărfuri scutite de taxe. **Marchandise soumise a l'effet de Giffen** marfă supusă efectului Giffen. **Marchandises soumises à des restrictions d'exportation** mărfuri supuse la restricții de export. **Conservation des marchandises** păstrarea mărfurilor. **Stock de marchandises** stoc de mărfuri. **Gare, wagon de marchandises** gară, vagon de mărfuri. **Train de marchandises** tren de mărfuri / marfar. **Droits sur les marchandises** taxe pe marfă. **Tromper sur la marchandise** a înșela asupra mărfii (*a da o marfă contrafăcută*). **Valeur, prix d'une marchandise** valoarea, prețul unei mărfi.

marche *f.* (*vechi*) provincie aflată la frontiera unui stat. District militar stabilit la frontieră. Mers, marș. **Marche forcée** marș forțat. **Marche silencieuse** marș tăcut. **Marche de protestation** marș de protest. **Marche du silence** marș al tăcerii.

marché *m.* piață, tîrg, tîrguială, tranzacție. **Marché agité, faible, ferme, soutenu** piață agitată, slabă, solidă / puternică, susținută. **Marché annuel** tîrg anual (*pentru lichidarea stocurilor*). **Marché boursier, financier, inter-bancaire, monétaire** piață bursieră, financiară, interbancară, monetară. **Marché comptant / marché au comptant** piață cu decontare imediată / în numerar / piață spot. **Marché conditionnel** piață condiționată. **Marché définitif** tranzacție definitivă. **Marché européen, mondial** piață europeană, mondială. **Marché européen de crédit** piața europeană de credit. **Marché européen des capitaux** piața europeană de capital. **Marché financier mondial unifié** piață financiară mondială unificată. **Marché financier européen** piața financiară europeană. **Marchés-gares** piețe-gară (*unde produsele se aduc direct pe calea ferată*). **Marché hors-cote** piață în afara cotei / a acțiunilor necotate / „la ghișeu". **Marché hypothécaire** piață ipotecară. **Marché intérieur** piață internă. **Marché international des capitaux** piață internațională de capital. **Marché interne, externe du travail** piața internă, externă a muncii. **Marché libre** piața liberă (*extrabursieră*). **Marché local, régional** piață locală, regională. **Marché national, international** piață națională, internațională. **Marchés négociés** tranzacții / contracte negociate (*Administrația își poate alege liber cocontractantul după ce, în principiu, a pus pe furnizori în licitație*). **Marché noir** piață neagră. **Marché ouvert** piață deschisă. **Marché parallèle** piață paralelă (*unde prețurile sînt fixate liber, diferit de cele oficiale, dar autorizate*). **Marché politique** piață / tranzacție politică. **Marché primaire** piață primară. **Marché réglementé** piață reglementată. **Marché-réseau** piață (*în formă de*) rețea. **Marché spécialisé** piață specializată. **Marché unique** piață unică. **Marché universel** piață universală. **Marché à ciel ouvert, couvert** piață descoperită / sub cerul liber, acoperită. **Marché aux fleurs, aux poissons, aux bestiaux** piața de flori, de pește, de animale / de vite. **Marché aux puces** talcioc / piață de vechituri. **Marché à forfait** tranzacție la preț forfetar (*încheiată prin căderea la înțelegere asupra prețului*). **Marché à options** tranzacție cu opțiuni (*încheiată cu promisiunea, unilaterală, de a vinde un bun la un preț determinat și fără angajament din partea viitorului cumpărător*). **Marché à primes** tranzacție cu prime (*tranzacție încheiată în urma înțelegerii părților de a putea rezilia contractul pe baza plătirii unei prime*). **Marché à terme** (*înlocuit, din 1983 cu termenul:* **marché à règlement mensuel** = piață cu reglementare / scadență lunară) piață la termen / la lichidare / piață forward. **Marché à terme international** piață internațională la termen. **Marché à terme des instruments financiers (MATIF)** Bursa (*Internațională*) pentru tranzacții la termen a instrumentelor financiare (*Piața pentru contractele financiare cu livrare viitoare din Franța*). **Marché au jour le jour** piață de la o zi la alta / pe o zi. **Marchés (de travaux) publics** contracte (de lucrări) publice (*între persoane publice*). **Marché d'acheteurs, de vendeurs** piață a cumpărătorilor, a vînzătorilor. **Marchés d'intérêt national** piețe de interes național. **Marché de capitaux** piață de capital. **Marché de fournitures** înțelegere privind livrarea de furnituri / bunuri mobiliare diverse. **Marché de vente aux enchères** piață cu vînzare la licitație. **Marché de l'argent** piața banilor. **Marché de l'occasion / secondaire** piață de ocazii / secundară. **Marché de la zone euro** piața zonei euro. **Marché du travail / de l'emploi** piața muncii / a locurilor de muncă. **Marché des actions** piața acțiunilor (*cotația acțiunilor la Bursă*). **Marché des biens et services** piața bunurilor și serviciilor. **Marché des changes** piața schimburilor (*valutare*) / piața de devize / valutară. **Marché des eurodevises** piața europeană de eurodevize / piața valutară europeană. **Marché des facteurs de production**

piața factorilor de producție. **Marché des options négociables de Paris** piața opțiunilor negociabile de la Paris. **Marché des titres de créances négociables** piața titlurilor de creanță negociabile. **Marché des valeurs** piața titlurilor de valoare / de valori (*financiare*). **Marché en banque, hors banque** tranzacție în / prin bancă, în afara băncii. **Marché en continu** piață continuă. **Marché en équilibre, en déséquilibre** piață în echilibru, în dezechilibru. **Second / deuxième marché** piață secundară (*pentru valorile care, oficial, încă nu sînt cotate*). **Marché Commun** Piața Comună. **Marché Commun du Sud (MECOSUR)** Piața Comună a Sudului. **Marché de Londres, de New-York** piața de la Londra, de la New-York (*unde se stabilesc anumite prețuri la unele produse : zahăr, grîu, petrol etc.*). **Eurobonds marché** piața (*europeană*) de eurobonduri / piața europeană de obligațiuni. **Acheter, vendre bon marché, meilleur marché** a cumpăra, a vinde la un preț scăzut / ieftin, la cel mai mic / scăzut preț / cel mai ieftin. **Analyse, étude de marché** studiu, analiză de piață. **Annuler, résilier, rompre un marché** a anula, a rezilia, a rupe o înțelegere / un tîrg. **Articles bon marché** articole ieftine. **Clore un marché** a închide, a termina o afacere. **Conclure, faire, passer un marché** a încheia, a face, a semna o tranzacție. **Conquérir un marché** a cuceri o piață. **Economie de marché** economie de piață. **Mettre à qqn le marché en main** a pune cuiva tranzacția în brațe (*a pune pe cineva în fața unei hotărîri de acceptare sau de respingere a condițiilor unei tranzacții / unei tocmeli*). **L'offre et la demande sur un marché** oferta și cererea de pe o piață. **Segmentation du marché du travail** segmentarea pieței de muncă. **Marché contestable*, disputable*. Marché gris*. Marché de gré* à gré. Dimension* du marché. Contrôle* du marché.**

marchéage *m.* ramură a marketingului care se ocupă cu aplicarea tehnicilor de vînzare.

maréchal, aux *m.* mareșal. **Maréchal ferrant** potcovar. (*Vechi*) **Maréchal de camp** (*corespunde actualului*) general de brigadă. **Maréchal de France / Maréchal** (*vechi*) ofițer superior și funcționar regal, adjunctul conetabilului; (*mod.*) cel mai înalt grad în ierarhia militară franceză. **Maréchal des logis** subofițer / sergent de cavalerie însărcinat cu încartiruirea trupelor.

maréchaussée *f.* (*ist.*) jandarmeria călare.

marémoteur, trice *adj.* privitor la forța motrice a mareelor. **Energie marémotrice** energie produsă de maree. **Usine marémotrice** uzină producătoare de energie folosind forța mareelor.

mareyage *m.* activitatea de stocare și plasare a produselor rezultate din pescuitul marin.

mareyeur, euse *s.* angrosist de produse pescărești.

marge *f.* marjă, margine. **Marge bénéficiaire** marjă de beneficiu. **Marge brute d'autofinancement** marjă brută de autofinanțare. **Marge commerciale** marjă / rabat comercial. **Marge de manoeuvre, de sécurité, de tolérance** marjă de manevră, de siguranță, de toleranță. **Marge sur coût variable** marjă pe cost / pe cheltuieli variabile.

marginal, e, aux *adj., s.* marginal. **Coût marginal** cost marginal (*corespunzînd fabricării unei unități suplimentare dintr-un produs*). **Entreprise marginale**

întreprindere în echilibru precar. **Groupes marginaux** grupuri / grupări marginale (*formate din studenți, șomeri*). **Variation marginale** variație marginală.

marginaliser *vt.* a marginaliza.

marginalisme *m.* marginalism (*teorie economică în care valoarea de schimb este determinată de cea a ultimei unități disponibile dintr-un produs*).

marginalité *f.* marginalitate.

margoulin, e *s.* mic vînzător din piețe / tîrguri / iarmaroace. Speculator mărunt la bursă. Individ incompetent și afacerist.

margrave *s.* (*ist.*) margraf, soția margrafului.

margraviat *m.* (*ist.*) funcția, durata deținerii funcției de margraf.

marguiller *m.* (*vechi*) membru al comitetului de conducere al unei parohii. (*Mod.*) persoană, laic, care are grijă de biserică (*pază, întreținere*).

mari *m.* soț, bărbat.

mariable *adj.* care poate fi căsătorit.

mariage *m.* căsătorie. **Mariage blanc, morganatique, putatif** căsătorie albă, morganatică, putativă. **Mariage civil, religieux** căsătorie civilă, religioasă. **Mariage d'amour** căsătorie din dragoste. **Mariage de convenance, de raison** căsătorie de convenință, din calcul. **Mariage de la main gauche** concubinaj. **Acte, contrat de mariage** act, contract de căsătorie. **Contracter mariage / un mariage** a încheia o căsătorie. **Faire un mariage d'argent, d'intérêt** a face o căsătorie pentru bani, din interes. **Prononcer la dissolution du mariage** a pronunța desfacerea căsătoriei.

marié, e *adj., s.* căsătorit. **Homme marié, femme mariée** om căsătorit, femeie căsătorită.

marier (se) *vt., vr.* a căsători. (*Belgia, Canada*) a lua în căsătorie / a se căsători. **Se marier en secondes noces** a se căsători a doua oară.

marie-salope *f.* (*marină*) șlep, cu fund mobil, destinat să transporte în largul mării materialul rezultat din dragaj.

marijuana / marijuana *f.* marijuana.

marin, e *adj., s.* marin, marinăresc, marinar, navigator (*mări, oceane*). **Marine marchande / de commerce** marina comercială (*cuprinde vasele de comerț și de pescuit*) / de comerț. **Marine militaire** marina militară. **Marine de guerre** marina de război. **Marin de la marine marchande, de la marine de guerre** marinar din marina comercială, din marina de război. **Carte, lieue, lunette marine** hartă, leghe, lunetă marinărească / marină. **Mille marin** milă marină. **Ministère, ministre de la Marine** ministerul, ministrul Marinei.

marina *f.* ansamblu turistic situat pe malul mării.

marinier, ière *adj., s.* marinăresc, marinar (*de apă dulce*). **Officier marinier** subofițer din marina de război / (*în Marina comercială*) marinar cu rang între matelot și ofițer.

marital, e, aux *adj.* marital, care aparține soțului. **Autorisation maritale** autorizație de căsătorie.

maritalement *adv.* ca soț și soție. **Vivre maritalement plusieurs années** a trăi ca soț și soție mai mulți ani.

maritime *adj., s.* maritim. **Canal maritime** canal maritim. **Chantier, commerce, port, ville maritime** şantier, comerţ, port, oraş maritim. **Droit maritime** drept maritim. **Navigation maritime** navigaţie maritimă. **Puissance maritime** putere maritimă. **Les maritimes** persoanele care lucrează în marină (*în special în marina comercială*). **Inscription*, inscrit* maritime.**

mark *m.* marcă (*unitate monetară germană*).

marketing (*termenii francezi propuşi: **marchéage*, mercatique*, marchandisage***) *m.* marketing. **Faire du marketing** a face marketing. **Etre chef du marketing d'une société** a fi şeful sectorului marketing al unei societăţi.

markka (*pl.: **markkaa***) *m.* marca finlandeză (*monedă finlandeză*).

marneur *m.* muncitor într-o carieră de marnă. Persoana care îngraşă, lucrează un teren cu marnă.

marneux, euse *adj.* marnos.

marnière *f.* carieră de marnă.

maronite *adj., s.* maronit. **Patriarche, prêtre maronite** patriarh, preot maronit.

maroquin *m.* marochin. (*Fig.*) portofoliu. **Obtenir un maroquin** a obţine un portofoliu / post de ministru.

maroquinerie *f.* marochinărie (*industrie, comerţ*). **Vendre de la maroquinerie** a vinde (*articole de*) marochinărie.

maroquinier *m.* lucrător, fabricant, comerciant de articole de marochinărie.

marque *f.* marcă, (în)semn, ştampilă. (*Vechi*) represalii, comision plătit unui pirat. **Marque dépôsée** marcă depusă / înregistrată. **Marque descriptive, figurative, nominale** marca descriptivă (*denumirea*), figurativă (*embleme, vignete*), nominală (*numele fiind scris cu caractere aparte*). **Marque syndicale** marcă / semn sindical (*destinat să certifice originea*). **Marque d'automobile** marcă de automobil / maşină. **Marque d'une fonction, d'un grade** însemnul / semnul / simbolul unei funcţii, unui grad. **Marque de commerce, de fabrique, de services** marcă de comerţ, de fabrică, de servicii. **Marque de distributeur** marcă de distribuitor. **Marque de fabrication** marcă de fabricaţie. **Marque de la douane** marca / ştampila vămii. **Image de marque** imagine de marcă. **Lettres de marque** scrisoare / autorizare scrisă / aprobare scrisă dată unui cetăţean pentru a-şi face singur dreptate. **Produits de marque** produse de marcă (*cunoscute, apreciate*). **Publicité de marque** publicitate de marcă.

marquis, e *s.* marchiz. **Monsieur le Marquis, Madamme la Marquise** domnul marchiz, doamna marchiză.

marquisat *m.* domeniu care conferea deţinătorului titlul de marchiz. Demnitatea de marchiz.

marron *m.* castană. Jeton de prezenţă.

martelage *m.* batere / fasonare cu ciocanul. Marcarea cu ciocanul a arborilor ce urmează a fi tăiaţi sau păstraţi într-un parchet de pădure.

martial, e, aux *adj.* marţial. **Cour martiale** curte marţială. **Discours martial** discurs marţial. **Loi martiale** lege marţială.

marxien, ne *adj.* marxist. **L'analyse marxienne du capitalisme** analiza marxistă a capitalismului.

marxisant, e *adj.* care se referă la marxism. **Discours, intellectuel marxisant** discurs, intelectual aplecat spre marxism.

marxiser (se) *vt., vr.* a face să devină marxist. A deveni marxist.

marxisme *m.* marxism. **Marxisme-léninisme** marxism-leninism. **Néo-marxisme réformiste** neomarxism reformist. **Aspect politique et économique du marxisme** aspectul politic şi economic al marxismului.

marxiste *adj., s.* marxist. **Matérialisme, philosophie, socialisme marxiste** materialism, filozofie, socialism marxist.

marxologue *s.* specialist în opera lui *Karl Marx*.

massacre *m.* masacru.

massacrer *vt.* a masacra.

massacreur, euse *s.* persoana care masacrează.

masse *f.* masă. Baston cu măciulie de aur (*purtat, de către aprozi, în cadrul unui cortegiu format din persoane de vază*). (*Armată*) Sumă de bani (*reţinută din soldă*). Sumă de bani reţinută din salariul unui prizonier şi care i se dă la eliberare. Sumă cotizată de fiecare cursant de la un atelier de Belle-Arte. Totalul bunurilor, creanţelor sau datoriilor grupate pentru a se calcula anumite drepturi. **Masse active, monétaire, passive, salariale, successorale** masă activă, pasivă, monetară, salarială, succesorală. **Masse de la faillite** masa falimentului. **Masse des créanciers** masa creditorilor. **Masse des obligataires** masa obligatarilor. **Une masse de marchandises** o masă de mărfuri. **Culture de masse** cultură de masă. **Psychologie des masses** psihologia maselor.

massier, ière *s.* (*mai ales în cadrul atelierelor de la Belle-Arte*) persoana care strînge cotizaţia destinată cheltuielilor comune. (*Numai la masculin*) persoană care poartă bastonul la ceremonii.

mass media / mass-media *m.* mass-media.

matérialisme *m.* materialism. **Matérialisme dialectique, historique** materialism dialectic, istoric.

matérialiste *adj., s.* materialist. **Philosophe, philosophie matérialiste** filozof, filozofie materialistă.

matériel, le *adj., s.* material, concret, palpabil. Bază materială reală / efectivă / palpabilă. **Matériel roulant** material rulant. **Matériel de guerre** material de război. **La matérielle** necesarul traiului zilnic. **Aide matérielle** ajutor material / concret. **Avantages matériels** avantaje materiale. **Avoir la matérielle assurée** a avea asigurate cele necesare traiului zilnic. **Biens matériels** bunuri materiale. **Besoins matériels** nevoi materiale / concrete. **Civilisation, difficulté, gêne matérielle** civilizaţie, dificultate, jenă materială. **Fait matériel** fapt(ă) material(ă) / concret(ă). **Preuves matérielles** dovezi materiale / palpabile. **Amortissement du matériel** amortizarea bazei materiale. **Dépôt, stock de matériel** depozit, stoc de material. **Règles matérielles** reguli reale / efective. **Classification* matérielle.**

matériellement *adv.* materialmente, efectiv.

maternel, le *adj., f.* matern. **Ecole maternelle / la maternelle** grădiniţă de copii. **Centre de protection maternelle et infantile** centru de protecţie maternală şi

infantilă. **Parenté en ligne maternelle** înrudire pe linie maternă. **Assistante* maternelle.**

maternité *f.* maternitate. **Allocation (de) maternité** alocație de maternitate. **Recherche de maternité** c iutare / cercetare pentru stabilirea maternității.

matière *f.* materie, disciplină (*de studiu*), conținut, fond. Litigiu. **Matière grise** materie cenușie. **Matière mixte** litigiu / materie mixtă (*în care se cere aîit recunoașterea unui drept real cît și a unui drept personal*). **Matière première** materie primă. **Matière première critique, stratégique** materie primă critică / în criză, strategică. **Matières sommaires** litigii / cauze care trebuie judecate sumar. **Matière à option** materie / disciplină opțională. **Matière d'examen** materie / disciplină de examen. **Matière d'un crime, d'un délit** fondul unei crime, unui delict. **Matière d'un engagement** conținutul unui angajament. **En matière civile, criminelle** în materie civilă, criminală / penală. **Comptabilité* matières.**

matraquage *m.* ciomăgeală, reprimare a unei manifestații prin folosirea bastoanelor. Repetare insistentă și aiuritoare. **Matraquage publicitaire** publicitate repetată asasinantă. **Le matraquage des manifestants** reprimarea manifestanților (*prin folosirea bastoanelor*).

matraque *f.* bîtă, baston de polițist.

matraquer *vt.* a bate, a ciomăgi, a aplica lovituri serioase.

matraqueur, euse *adj., m.* bătăuș, ciomăgar. Care îți macină nervii. **Publicité matraqueuse** publicitate care îți macină nervii (*sistematică și des repetată*).

matriarcal, e, aux *adj.* matriarhat. **Société matriarcale** societate matriarhală.

matrice *f.* matrice. **Matrice cadastrale** registru (*de bază*) cadastral. **Matrice du rôle des contributions directes** registrul de bază conținînd rolul contribuabililor și pentru ce anume plătesc dări (*în vederea stabilirii impozitelor directe*).

matricide *m.* matricid, ucidere de mamă. **Enfant matricide** copil care și-a ucis mama.

matriciel, le *adj.* matricial. **Loyer matriciel** chirie matricială / care servește de bază la calcularea cotei contribuției directe.

matricule *s.* (*F.*) registru matricol. **Extrait de la matricule** extras din registrul matricol. **Inscription sur la matricule** înscriere în registrul matricol / înmatriculare. **Numéro matricule** număr matricol. (*M.*) Numărul de înregistrare din registrul matricol.

matrilocal, e, aux *adj.* matrilocal (*sistem de relații conjugale în care soțul se stabilește în casa miresei*).

matrimonial, e, aux *adj.* matrimonial. **Agence matrimoniale** agenție matrimonială. **Lien matrimonial** legătură matrimonială. **Régimes matrimoniaux** (***communauté de biens; séparation de biens; régime dotal***) regimuri matrimoniale (*comunitate de bunuri; separație de bunuri; regim dotal*).

matrimonialement *adv.* din punct de vedere matrimonial.

maturité *f.* maturitate. (*Elveția*) examen de maturitate / bacalaureatul. **Rater sa maturité** a rata examenul de maturitate / bacalaureatul.

maure, mauresque / more, moresque *adj., s.* maur. **Invasion maure** invazia maură.

mauvais, e *adj., adv., s.* rău, prost. **Mauvais commerçant** prost comerciant. **Mauvais conseil** sfat prost. **Mauvais conseiller** prost sfătuitor / consilier. **Mauvais procès** proces prost (*greu de cîștigat*). **Mauvais produit** produs rău / de proastă calitate. **Mauvaise affaire** afacere proastă. **Mauvaise cause** cauză proastă. **Mauvaise conduite** conduită proastă / imorală. **Mauvaise foi** rea credință.

maxima *pl.* ; *adj. f.* maxim. **Loi de maxima** lege (*de votare prealabilă a fondurilor globale pentru diminuarea la maximum*) a cheltuielilor. **Appel* à maxima.**

maximal, e, aux *adj.* maximal. **Efficacité, température, vitesse maximale** eficacitate, temperatură, viteză maximă. **Somme maximale** sumă maximă.

maximaliste *m.* (*ist.*) maximalist (*adaptare franceză pentru: bolșevic*).

maximum *m.* maximum. **Maximum de capacité, de vitesse** maximum de capacitate, de viteză. **Maximum de la peine** maximum de pedeapsă. **Critère du maximum** criteriul maximizării minimului de cîștig. **Prix maximums / maxima** prețuri maximale. **Tarif maximum** tarif maxim.

mazout *m.* amestec combustibil (*format din carburanți lichizi – păcură, țiței – și solizi*). **Chauffage au mazout** încălzire pe bază de combustibil lichid.

mécanicien, ne *s.* mecanic. (*F.*) lucrătoare la mașina de cusut. **Mécanicien-dentiste** ajutor dentist (*specializat în fabricarea protezelor*). **Mécanicien au chemin de fer** mecanic la calea ferată. **Ingénieur mécanicien** inginer mecanic. **Ouvrier mécanicien** muncitor (*în domeniul*) mecanic.

mécanique *adj., f.* mecanic. Mecanică. **L'industrie mécanique** industria mecanică / producătoare de mașini.

mécanisation *f.* mecanizare. **Mécanisation d'une industrie** mecanizarea unei industrii. **Mécanisation de l'agriculture** mecanizarea agriculturii. **Mécanisation des travaux de manutention** mecanizarea lucrărilor de manutanță / de manevrare.

mécaniser *vt.* a mecaniza. **Mécaniser le travail de comptabilité** a mecaniza munca de contabilitate.

mécanisme *m.* mecanism. **Mécanisme de garantie** mecanism de garantare. **Mécanisme de prix de déclenchement** mecanism de preț de declanșare / de pornire. **Mécanisme de rééquilibrage** mecanism de reechilibrare. **Mécanisme de l'économie de marché** mecanism al economiei de piață. **Mécanisme des prix** mecanismul prețurilor. **Le mécanisme administratif, économique** mecanismul administrativ, economic.

mécaniste *adj.* mecanicist. **Matérialisme, théorie mécaniciste** materialism, teorie mecanicistă.

mécompte *m.* eroare de cont, de calcul.

médaille *f.* medalie.

médaillé, e *adj., s.* medaliat.

médailler *vt.* a medalia.

médailleur *m.* gravor de medalii.

médecin *s.* medic. **Médecin conventionné** medic cu / în convenție (*ca urmare a unui acord național stabilit între Casele naționale de asigurare de boală și organizațiile cele mai reprezentative ale medicilor*).

médecine *f.* medicină. **Médecine libérale** medicină liberală, a muncii. **Médecine de caisse** medicină de casă (*medicul este plătit de Casele de Asigurări sociale*). **Médecine** medicina muncii.
média *m.* media. **La puissance des médias** puterea mijloacelor mass media.
médiane *adj., f.* median, mediană.
médiat, e *adj.* mediat, mijlocit. **Action, cause, relation médiate** acțiune, cauză, relație mediată. **Procédé médiat de production** procedeu mijlocit de producție.
médiateur, trice *s.* mediator, mijlocitor, arbitru. **Médiateur de la République** mediator republican (*fără a se substitui tribunalului, acesta încearcă să medieze conflictele dintre administrație și administrați semnalate prin intermediul Parlamentului*). **Commission médiatrice** comisie mediatoare.
médiation *f.* mediere, arbitrare.
médico-légal, e, aux *adj.* medico-legal.
médico-social, e, aux *adj.* medico-social.
médiéval, e, aux *adj.* medieval.
méditerrané, e *adj., f.* mediteran. **Les mers méditerranées** mările mediterane / închise.
méditerranéen, ne *adj.* mediteranean. **Bassin, climat méditeranéen** bazin, climat mediteranean. **Régions méditerranéennes** regiuni mediteraneene.
meeting *m.* miting. **Meeting d'aviation** miting de aviație.
mégalopole / mégalopolis *f.* megalopolis, spațiu cu mare aglomerare urbană.
mégir / mégisser *vt.* a argăsi, a tăbăci.
mégissier *m.* tăbăcar.
mégisserie *f.* tăbăcire, tăbăcărie (*atelier, comerț, industrie*).
meilleur, eure *adj.* mai bun. **Meilleur marché** preț mai bun / mai ieftin.
membre *m.* membru. **Membre d'une académie, d'une association, d'une assemblée, d'un conseil** membru al unei academii, al unei asociații, al unei adunări, al unui consiliu. **Les Etats membres** statele membre. **Les membres d'une fédération** membrii unei federații.
mémoire *f.* memorie, amintire.
mémoire *m.* memoriu. **Mémoire en défense** memoriu în apărare (*întocmit de pîrît*). **Adresser un mémoire à** a adresa / a trimite un memoriu la / către. **Mémoire ampliatif*.**
mémorandum *m.* memorandum. Notă de comandă către furnizor.
menaçant, e *adj.* amenințător. **Déclaration menaçante** declarație amenințătoare.
menace *f.* amenințare. **Menaces écrites, verbales** amenințări scrise, verbale. **Menace injuste** amenințare injustă / nedreaptă. **Menace intentionnelle** amenințare intenționată. **Menace d'invasion** amenințare de invazie / de invadare. **Menace de guerre** amenințare de război. **Obtenir qqch. par la menace** a obține ceva prin amenințare.
menacer *vt.* a amenința. **Menacer qqn de mort** a amenința pe cineva cu moartea.
ménage *m.* menaj / căsnicie. (*Pl.*) întreprindere / gospodării. **Ménage de fait** căsătorie în fapt. **Le secteur ménage** sectorul menaj.
menchevik *adj., s.* menșevic (*militant social-democrat opozant al lui Lenin*).
mendiant, e *adj., s.* cerșetor.

mendicité *f.* cerșetorie. **Enfermé pour délit de mendicité** închis pentru delict de cerșetorie.
mendier *vt., vi.* a cerși.
meneur, euse *s.* conducător / mecanic, transportator. Cap (*al unui complot*). **Meneur de bois, de rails** transportator de lemne, mecanic de garnitură (*în mină*).
mennonite *adj., s.* (*sectă*) menonit.
menotte *f.* cătușă. **Passer les menottes à un malfaiteur** a pune cătușele unui răufăcător.
mense *f.* venitul unui preot, unui prelat. **Mense abbatiale, conventuelle, épiscopale** venit abațial / ce revine unei abații, mînăstiresc, episcopal.
mensonge *f.* minciună.
mensonger, ère *adj.* mincinos, înșelător. **Publicité mensongère** publicitate mincinoasă.
mensualisation *f.* mensualizare (*faptul de face ca un lucru să se producă lunar*). Rată / prelevare bănească lunară.
mensualiser *vt.* a face ca un lucru să aibă caracter lunar, să se petreacă la o perioadă de o lună.
mensualité *f.* sumă plătită / primită lunar. **Payable par mensualités** plătibil în rate lunare / lunar.
mensuel, le *adj., s.* lunar. **Publication, revue mensuelle** publicație, revistă lunară. **Les mensuels** salariații plătiți cu luna.
mensuellement *adv.* lunar / în fiecare lună.
mensuration *f.* măsurare / măsurătoare (*a dimensiunilor corpului uman*). **Mensurations judiciaires** măsurători judiciare (*spre a servi la stabilirea semnalmentelor unui infractor*).
mentalité *f.* mentalitate. **Mentalité économique** mentalitate economică.
menteur, euse *adj., s.* mincinos.
mention *f.* mențiune, menționare. **Mention honorable** mențiune onorabilă (*sub premii*). **Mentions informatives** mențiuni informative / de informare (*fără de care un contract poate fi lovit de nulitate*). **Mention au dossier** mențiune / menționare scrisă trecută la dosar. **Mention en marge d'un acte juridique** mențiune (*făcută*) în / pe marginea unui act juridic. **Biffer les mentions inutiles** a bifa mențiunile inutile (*dintr-un chestionar*). **Etre reçu avec mention** a fi primit / admis (*la un examen*) cu mențiune (*superior lui suficient*).
mentir *vi.* a minți.
menu, e *adj., adv., s.* mărunt, mic. **Menus ouvrages** lucrări mărunte (*pentru care constructorul garantează doi ani de la data recepției lucrării*). **Menues dépenses** cheltuieli mărunte. **Menue monnaie** mărunțiș. **Le menu peuple** populație lipsită de importanță / oameni de jos.
menuiser *vt.* a lucra tîmplărie.
menuiserie *f.* tîmplărie. **Menuiserie dormante** tîmplărie ce vizează decorațiuni fixe, lambriuri, parchet. **Menuiserie métallique** tîmplărie metalică. **Menuiserie mobile** tîmplărie care se ocupă de ferestre, uși. **Menuiserie d'art** tîmplărie de lux / ebenisterie. **Atelier, entreprise de menuiserie** atelier, întreprindere care fabrică mobilă, face tîmplărie.

menuisier *m.* tîmplar. **Menuisier en meubles, en sièges** tîmplar de mobilă, de scaune / jilțuri. **Le menuisier et le charpentier** tîmplarul și dulgherul.

mer *f.* mare. **Mers intercontinentales** mări intercontinentale. **Mer territoriale** ape / mare teritorială (*suprafață maritimă largă de 12 mile*). **La Mer Noire** Marea Neagră. **Armée de mer** marina. **Commerce par mer** comerț pe mare / maritim. **Droit de la mer** dreptul mării. **Gens de mer** marinari. **Navigation en mer** navigație pe mare. **Port de mer** port maritim. **Prendre la mer** a ieși în larg.

mercanti *m.* (*Orient, Africa de Nord*) comerciant într-un bazar. Comerciant care însoțește o armată. Comerciant necinstit, profitor.

mercantilisme *m.* mercantilism.

mercantiliste *m.* mercantilist.

mercaticien, ne *s.* specialist în acea ramură a marketingului care privește aspectele teoretice și generale ale vînzării.

mercatique *f.* ramură, a marketingului, care privește aspectele teoretice și generale ale vînzării.

mercerie *f.* mercerie. **Articles de mercerie** articole de mercerie.

merchandising *m.* promovarea vînzărilor (*aproximativ: marketing*).

mercier, ière *s.* vînzător, comerciant de articole mărunte.

mercuriale *f.* mercurial. (*Vechi*) adunarea corpurilor judecătorești (*ținută de două ori pe an, într-o zi de miercuri, cînd președintele făcea o analiză critică a activității*). Discursul pronunțat de un membru al Parchetului cu ocazia începerii anului judecătoresc.

mère *f.* mamă. **Mère adoptive** mamă adoptivă. **Mère célibataire** mamă celibatară (*femeie necăsătorită dar cu copil*). **Mère porteuse** mamă purtătoare (*inseminată artificial și care va da copilul născut unui cuplu steril*). **Mère d'accueil** mamă primitoare (*în pîntecele căreia se dezvoltă ovulul fecundat al altei femei*). **Frères par la mère** frați de mamă. **Filiation par la mère** filiație pe linie maternă.

mérite *m.* merit. Ordin, decorație. **Mérit agricole** (*decorația*) Meritul agricol.

mériter *vt.* a merita.

méritocratie *f.* meritocrație.

mérovingien, ne *adj.* merovingian. **Dynastie mérovingienne** dinastia merovingiană.

mésoéconomie *f.* mezoeconomie.

mésopotamien, ne *adj., s.* mesopotamian.

mess *m.* popota ofițerilor.

message *m.* mesaj. Act prin care președintele republicii se adresează adunărilor parlamentare (*Franța: Președintele îl trimite spre a fi citit în fața adunării parlamentare*). **Message acoustique, visuel** mesaj acustic, vizual. **Message publicitaire** mesaj publicitar. **Message télégraphique, téléphonique** mesaj telegrafic, telefonic. **Adresser, recevoir, transmettre un message** a adresa, a primi, a transmite un mesaj.

messager, ère *s.* mesager.

messagerie *f.* mesagerie. **Messagerie aériennes, maritimes** mesagerii aeriene, maritime. **Messagerie électronique** mesagerie electronică. **Messageries roses du minitel** mesagerie minitel unde utilizatorii fac propuneri de dragoste. **Messagerie de presse** (*oficiul de*) distribuția presei. **Bureau de messageries** birou / oficiu de mesagerii. **Compagnie de messageries** companie de mesagerii. **Faire enregistrer un colis aux messageries** a înregistra un colet la mesagerie.

messe *f.* slujbă, oficiu religios, mes(s)ă. **Messe papale, pontificale** mesă papală, pontificală.

messier *m.* (*vechi*) jitar, pîndar.

messire *m.* mesire (*vechi apelativ rezervat seniorilor, iar mai apoi, așezat în fața numelui preoților, avocaților, medicilor*).

mestre / meistre *m.* (*vechi*) **Mestre de camp** comandant de regiment (*de infanterie, de cavalerie*). (*Marină*) catargul mare.

mesurage *m.* măsurătoare / măsurare (*a unei lungimi, a unei lățimi, a unui volum*). **Mesurage d'un champ** măsurarea unui cîmp.

mesure *f.* măsură, evaluare. **Mesures conservatoires, disciplinaires, discriminatoires, gouvernementales, préférentielles, préparatoires, préventives, provisoires** măsuri conservatorii, disciplinare, discriminatorii, guvernamentale, preferențiale, pregătitoare, preventive, provizorii. **Mesure d'administration judiciaire** măsură de administrație judiciară. **Mesure d'instruction** măsură de instruire (*ordonată spre a se stabili realitatea și exactitatea faptelor, pentru că instanța să cunoască pretențiile reclamantului*). **Mesure d'ordre intérieur** măsură de ordine interioară. **Mesures de sûreté** măsuri de securitate / de siguranță.

méta-économie *f.* metaeconomie.

métairie *f.* fermă arendată sub regimul de exploatare „în parte". **Exploitant d'une métairie** persoană care exploatează un domeniu agricol sub forma „în parte".

métal, aux *m.* metal. **Métaux précieux, radioactifs** metale prețioase, radioactive. **Industrie des métaux** industria metalelor / metalurgie.

métallifère *adj.* metalifer. **Gisement métallifère** zăcămînt metalifer.

métallique *adj.* metalic. **Charpente métallique** șarpantă metalică. **Menuiserie* métallique.**

métallisme *m.* metalism (*doctrină, sistem monetar*).

métallurgie *f.* metalurgie. **Métallurgie fine** metalurgie fină (*a aliajelor, oțelurilor speciale*). **Métallurgie lourde** metalurgie grea (*de tratare a minereurilor*). **Métallurgie de transformation** industria mecanică / grea. **Métallurgie du fer** metalurgia fierului / siderurgie. **Métallurgie des métaux non ferreux** metalurgia metalelor neferoase. **Matériel, outillage de métallurgie** material, utilaj de metalurgie.

métallurgique *adj.* metalurgic. **Industries métallurgiques** industrii metalurgice.

métallurgiste *adj., m.* metalurgist. **Industriel, ouvrier métallurgiste** industriaș, muncitor metalurgist.

métayage *m.* arendă sub forma „în parte" (*se împarte atît cîștigul cît și pierderea*).

métayer, yère *s.* arendaș sub forma „în parte".

météorologue / météorologiste *s.* meteorolog.

métèque *m.* venetic.

méthode *f.* metodă. **Méthode agrégative** metodă agregativă (*de reunire de date diverse care par legate cel mai bine de un fenomen economic căruia i se studiază reacțiile și interreacțiile*). **Méthode analytique, normative, synthétique** metodă analitică, normativă, sintetică. **Méthode endogène** metodă endogenă. **Méthode de Grenoble** metoda Grenoble (*procedeu de construire a apartamentelor în coproprietate. Orice decizie se ia cu unanimitate de voturi*). **Méthode de Paris** metoda Paris (*procedeu de construire a apartamentelor în coproprietate prin crearea unei societăți însărcinată să execute lucrările. Gerantul poate trata singur în numele societății*). **Méthodes de planification** metode de planificare. **Méthodes de recherches** metode de cercetare. **Méthode des cas** metoda cazurilor.

méthodiquement *adv.* (*în mod*) metodic.

méthodisme *m.* metodism (*sectă*).

méthodiste *adj., s.* metodist. **Pasteur méthodiste** pastor metodist.

méthodologie *f.* metodologie.

méthodologique *adj.* metodologic.

métier *m.* meserie. Război de țesut / stative.

métis, se *adj., s.* metis.

métissage *m.* metisaj, încrucișare de rase.

métisser *vt.* a metisa, a încrucișa rase.

métré *m.* măsurare (*cu metrul a unui teren, a unor lucrări de construcție*). Devizul detaliat al lucrărilor de construcții.

métrer *vt.* a măsura (*cu metrul*). **Métrer une construction, un terrain** a măsura o construcție (*lucrările executate*), un teren.

métreur, euse *s.* măsurător în construcții (*măsoară cantitatea de lucrări efectuate*).

métro *m.* metrou. **Billet, carte, ticket de métro** bilet, cartelă, tichet de metrou. **Bouche, station de métro** gură, stație de metrou. **Couloirs, portillons du métro** culoarele, ușile batante ale (*accesului la peronul*) metroului.

métropole *f.* metropolă. **Métropole d'équilibre** metropolă de echilibru.

métrologie *f.* metrologie.

métrologique *adj.* metrologic.

métropole *f.* metropolă.

métropolitain, e *adj., m.* metropolitan. **Archevêque métropolitain** arhiepiscop metropolitan. **Eglise métropolitaine** biserică metropolitană. **Territoire métropolitain et départements d'outre-mers** teritoriu metropolitan și departamente de peste mări / coloniale. **Troupes métropolitaines** trupe metropolitane.

métropolite *m.* mitropolit.

metteur, euse *s.* (*rar la feminin*) realizator. **Metteur au point** finisator. **Metteur en oeuvre** persoană care pune în operă / în lucru / realizatorul unui proiect. **Metteur en pages** paginator. **Metteur en scène, en ondes** regizor, realizator de emisiuni radiofonice.

mettre *vt., vr.* a (se) pune, a (se) plasa, a (se) instala, a da. **Mettre son argent dans une affaire** a-și plasa banii într-o afacere. **Mettre les gaz** a instala gazele. **Mettre une somme sur un compte, au compte de qqn** a (de)pune o sumă într-un cont, în contul cuiva. **Mettre un navire à l'ancre** a pune o navă la ancoră / a ancora. **Mettre le cap sur** a pune cap spre, a porni / a se îndrepta spre. **Mettre en état** a pregăti. **Mettre en action, en marche, en mouvement, en pratique, en vente** a pune în acțiune, în marș / a porni, în mișcare, în practică, în vînzare. **Mettre en usage** a da în folosință. **Mettre en cause, en doute, en jeu** a pune în cauză, la îndoială, în joc. **Mettre en évidence** a pune / a scoate în evidență.

meublant, e *adj.* care mobilează. **Meubles meublants** mobilă / mobilier (*bunuri destinate folosinței, mobilării și ornării unei încăperi, case: mese, scaune, paturi, tablouri etc*).

meuble *adj., m.* mobil, mobilă. Afînat. Bun, lucru. **Meubles vacants** bunuri vacante. **Biens meubles par nature** bunuri mobile prin natura lor (*animale, mobilier, nave, materiale de construcții, mărfuri*). **Biens meubles par la détermination de la loi** bunuri mobile determinate prin lege (*creanțe, rente, acțiuni la societăți, fonduri de comerț*). **Le meuble** ansamblul bunurilor mobile (*aparținătoare cuiva*). **Fabrication des meubles** fabricare de mobile. **Marchand de meubles anciens, d'occasion** negustor de mobilă veche, de ocazie. **Sol, terre meuble** sol, pămînt care se lucrează ușor / afînat. **Meubles meublants*.**

meublé, e *adj., m.* mobilat. **Louer un appartement meublé** a închiria un apartament mobilat. **Habiter un meublé** a locui într-un apartament mobilat.

meunerie *f.* morărit. **Chambre syndicale de la meunerie** Camera sindicală a morarilor / a celor care lucrează în morărit.

meunier, ère *adj., s.* morar. **Industrie meunière** industria morăritului.

meurtre *m.* omor, crimă (*intenționată*). **Meurtre commis avec préméditation** crimă comisă cu premeditare. **Le mobile du meurtre** mobilul crimei.

meurtrier, ère *adj., s.* ucigător, asasinant. Ucigaș, asasin, criminal. **Meurtrier professionnel** ucigaș profesionist. **Arme meurtrière** armă ucigașă. **Coups meutriers** lovituri ucigătoare / cauzatoare de moarte. **Attentat* meurtrier.**

mévente *f.* (*vechi*) vînzare în pierdere. (*Mod.*) perioadă de scădere drastică a vînzărilor.

mexicain, e *adj., s.* mexican. **Un Mexicain** un mexican. **Ruines, civilisations mexicaines** ruine, civilizații mexicane.

microclimat *m.* microclimat.

micro-décision *f.* microdecizie.

micro-économie *f.* microeconomie (*studiul activității și comportamentelor economice ale indivizilor*).

microéconomique *adj.* microeconomic. **Théorie microéconomique** teorie microeconomică.

micro-entreprise *f.* microîntreprindere.

micro-Etat *m.* micro-Stat.

micro-informatique *f.* microinformatică.

micro-invetion *f.* microinvenție.

micro-ordinateur *m.* microcalculator.

microprocesseur *m.* microprocesor.

microsociologie *f.* microsociologie.
midshipman / midship *m.* aspirant de marină. Emblemă pentru vasele de clasa a doua din marina franceză.
mi-fin *adj.* (*despre produse comercializate*) mijlociu. **Petits pois mi-fins** mazăre mijlocie.
migrant, e *adj., s.* migrant.
migrateur, trice *adj., s.* migrator. **Oiseaux migrateurs** păsări migratoare.
migration *f.* migrație / migrare. **Migration internationale** migrație internațională. **Migration pendulaire / alternante** migrare alternantă (*între localitatea de domiciliu și cea unde se află serviciul*). **Migrations saisonnières** migrări sezoniere (*vacanțe, lucrări de sezon*).
migratoire *adj.* migrator. **Mouvement migrateur** mișcare migratoare.
migrer *vi.* a migra.
mikado *m.* împăratul Japoniei.
milanais, e *adj., s.* milanez.
mile *m.* milă (*măsură anglo-saxonă egală cu 1.609 m*).
milice *f.* miliție (*forța de poliție din unele țări*). (*Vechi*) armată. Armata belgiană. **Milices populaires** miliții populare (*trupe de poliție constituite pentru a înlocui sau întări forțe armate regulate*). (*Franța*) **La Milice** Miliția (*corp format pentru a susține forțele germane de ocupație*). **Certificat de milice** livret militar.
milicien, ne *s.* milițian. (*Vechi*) soldat. (*Belgia*) soldat.
milieu *m.* mediu, mijloc. Lume interlopă. **Milieu économique** mediu economic. **Milieu environnant** mediu înconjurător. **Milieu géographique** mediu geografic. **Homme de milieu** om din lumea interlopă. **Principe du milieu (du tiers) exclu** principiul mediului (terțului) exclus.
militaire *adj., m.* milităresc. Militar. **Militaire de carrière, de métier** militar de carieră, de profesie. **Aviation, marine militaire** aviație, marină militară. **Circonscription, école, service militaire** circumscripție, școală, serviciu / stagiu militar. **Coup d'Etat, putsch, révolution militaire** lovitură de stat, puci, revoluție militară. **Décoration, médaille militaire** decorație, medalie militară. **Gouvernement militaire** guvern / guvernare militară. **Justice militaire** justiție militară. **Médecin militaire** medic militar. **Opération militaire** operațiune militară. **Les autorités militaires** autoritățile militare.
militairement *adv.* militărește.
militant, e *adj., s.* militant. **Militant ouvrier** militant muncitor. **Militant de base** militant de bază / fondator. **Eglise militante** biserică militantă.
militantisme *m.* militantism.
militarisation *f.* militarizare.
militariser *vt.* a militariza. **Zone militarisée** zonă militarizată.
militarisme *m.* militairsm.
militariste *adj., s.* militarist.
militer *vi.* a milita. **Militer pour, contre** a milita pentru, contra.
millage *m.* (*Canada*) acțiunea de a măsura în mile.
mille *adj., f.* mie. **Un billet de mille** o bancnotă de o mie. (*În date se folosește, cu precădere, forma: mil*).

mille *m.* milă (*unitate de măsură*). **Mille anglais / mile** milă engleză / milă (*1.609 m*). **Mille marin** milă marină (*1.852 m*). **Mille romain** milă romană (*o mie de pași = 1.472 m 5*).
millénaire *adj., s.* milenar, mileniu. **Le troisième millénaire** cel de-al treilea mileniu / mileniul trei.
millénarisme *m.* milenarism.
millésime *m.* milezim. Cifra care indică data unei monede, unei medalii, unor produse. **Bouteille au millésime de 1950** sticlă (*de băutură*) din anul 1950.
milliaire *adj., s.* care marchează distanța de o milă romană. **Borne, pierre milliaire** bornă, piatră romană (*indicînd distanța*).
milliard *m.* miliard.
milliardaire *adj., s.* miliardar. **Compagnie milliardaire** companie miliardară.
millier *m.* (o) mie. **Par milliers** cu miile / mii și mii.
million *m.* milion. **Posséder des millions** a avea milioane.
millionnaire *adj., s.* milionar.
milord *m.* milord.
mine *f.* mină (*aspect fizic / înfățișare; loc de extracție a unor bogății subterane; dispozitiv exploziv*). Veche unitate de măsură franceză. (*Antic. gr.*) Greutate și monedă valorînd 100 de drahme. **Mine souterraine** mină subterană. **Mine à ciel ouvert** mină la suprafață. **Mine de cuivre, de diamants, de fer, de houille, de sel** mină de cupru, de diamante, de fier, de huilă, de sare / ocnă. **Mine antichar, antipersonnel** mină antitanc, antipersonal. **Mine magnétique** mină magnetică. **Les Mines** Administrația minelor. **Galerie, puits de mine** galerie, puț de mină. **Travailler à la mine** (***en surface, au fond***) a lucra la mină (*la suprafață, în adînc*). **Amorcer, neutraliser une mine** a amorsa / a detona, a neutraliza o mină. **Détecteur de mines** detector de mine. **Dragueur, mouilleur de mines** vas care draghează, care pune mine.
miner *vt.* a (sub)mina. **Miner un régime, une société** a submina un regim, o societate. **Zone minée** zonă minată.
minérai *m.* -minereu. **Teneur d'un minérai en métal** cantitatea / proporția de metal dintr-un minereu.
minéral, e, aux *adj., s.* mineral. **Chimie organique, minérale** chimie organică, minerală. **Combustibles, eaux, sels minéraux** combustibili, ape, săruri minerale.
minéralier *m.* mineralier.
minéralogie *f.* mineralogie.
minéralogique *adj.* mineralogic. (*Franța*) **Plaque minéralogique / d'immatriculation** placă de înmatriculare.
minéralogiste *m.* mineralog.
minerval (*pl.: **minervals***) *m.* taxă școlară (*în unele școli din Belgia*).
mineur, eure *adj., s.* minor. **Mineur emancipé, non emancipé** minor emancipat, neemancipat (*scăpat sau nu de un anumit tip de tutelă*). **Détournement, enlèvement de mineur** deturnare / corupere, răpire de minor. **Enfant mineur** copil minor. **Emancipation du mineur** emanciparea minorului. **L'incapacité du mineur** incapacitatea minorului. **Les biens du mineur** bunurile minorului.

Protection de la personne du mineur protecția persoanei minorului. **Tuteur du mineur** tutorele minorului. **L'Asie mineure** Asia Mică.

mineur *m.* miner. **Mineur de fond** miner care lucrează în abataj. **Ouvrier mineur** lucrător miner.

minier, ière *adj.* minier. **Bassin, gisement, pays minier** bazin, zăcămînt, ținut minier.

minière *adj., f.* minier, mină. Mină nu prea adîncă (*în special: mină de fier*) sau de suprafață (*trecută în categoria: carieră*).

minima (a) *loc. adv.* **Appel* à minima.**

minimal, e *adj.* minimal. **Somme minimale** sumă minimală. **Prix minimal** preț minimal.

minimax *m.* minimax (*micșorarea maximă a pierderilor*).

minime *adj., s.* mic, nesemnificativ. **Salaires minimes** salarii minime / mici. **Match de minimes** meci de pitici (*copii între 13 și 15 ani*).

minimisation *f.* minimizare.

minimiser *vt.* a minimaliza.

minimum *m.* minimum. **Minimum adverse** minimum advers (*strategie de înlocuire a echipamentelor doar cînd au atins un anumit grad de uzură*). **Minimum garanti** minimum garantat (*nivel de resurse de trai, servind ca termen de referință în acordarea unor alocații, indemnizații*). **Minimum vieillesse** minimum bătrînețe (*nivel de resurse de care trebuie să beneficieze orice persoană de peste 65 de ani*). **Minimum vital / salaire minimum vital** minimum vital / salariu minimum vital. **Minimum de frais** minimum de cheltuieli. **Condamné au minimum** condamnat la minimum (*de pedeapsă*). **Gains, pertes minimums / minima** cîștiguri, pierderi minime.

ministère *m.* minister. Oficiu religios. Sarcina de a oficia / a sluji în biserică. (*Vechi*) ministeriat. (*Vechi*) acțiunea celui care servește de instrument. **Ministère Public** minister public (*corp de magistrați de pe lîngă tribunal care veghează la respectarea intereselor societății, aplicarea legilor și a deciziilor judecătorești*) / procuror. **Ministère de coalition** minister de coaliție. **Ministère de l'Agriculture, de l'Intérieur, de l'Education nationale, des Affaires étrangères** Ministerul Agriculturii, de Interne, al Educației Naționale, al Afacerilor Externe. **Ministère de l'Emploi et de la Solidarité** Ministerul Muncii și Solidarității. **Ministère de l'industrie et du commerce extérieur japonais (MITI)** Ministerul industriei și comerțului exterior japonez. **Entrer dans un ministère** a intra într-un minister. **Offrir, proposer son ministère** a-și oferi, a propune bunele sale oficii. **Par ministère d'huissier** prin intermediul / cu concursul unui aprod / unui portărel.

ministériel, le *adj.* ministerial, guvernamental. Sacerdoțiu. **Officier ministériel** funcționar ministerial. **Crise ministérielle** criză ministerială. **Arrêté ministériel** dispoziție ministerială. **Décret ministériel** decret ministerial. **Département ministériel** departament ministerial. **Solidarité ministérielle** solidaritate ministerială.

ministrable *adj., s.* ministeriabil.

ministre *m.* ministru. **Ministre plénipotentiaire** ministru plenipotențiar. **Ministre conseiller dans une ambassade** ministru consilier într-o ambasadă. **Ministre résident** ministru rezident (*clasa a III-a, între plenipotențiar și însărcinatul cu afaceri*). **Ministre d'Etat** ministru de stat. **Ministre de la Santé publique** Ministrul Sănătății publice. **Ministre des Finances** ministrul de Finanțe. **Ministre sans portefeuille** ministru fără portofoliu. **Conseil des ministres** consiliul de miniștri. **Nomination d'un ministre** numirea unui ministru. **Premier ministre** primul ministru; (*Canada*) șeful guvernului și al Consiliului de miniștri.

minitel *m.* minitel (*terminal poștal care oferă diferite servicii*).

minoritaire *adj., s.* minoritar.

minorité *f.* minoritate, minorat. **Minorité pénale** minorat penal (*supunerea tinerilor sub optsprezece ani la un regim juridic și penal aparte: sub 13 ani, de la 13 la 18. Cei între 13 – 16 ani beneficiază obligatoriu de scuza atenuantă de copil minor. Pentru cei între 16 – 18 ani aplicarea acestei circumstanțe este facultativă*). **Minorités éthniques** minorități etnice. **Droits, indépendance, protection des minorités** drepturile, independența, protecția minorităților. **Etre en minorité** a fi în minoritate. **Représentation des minorités dans un système électoral** reprezentarea minorităților într-un sistem electoral.

minoterie *f.* moară de capacitate industrială. Comerț cu făină. Industria morăritului.

minotier *m.* persoană care exploatează o moară de mare capacitate. Comerciant de făină.

minute *f.* minut. Minută (*înscris original purtînd atît semnătura președintelui cît și a secretarului-grefier și pe care depozitarul nu-l poate elibera*). **Minute d'un jugement** minuta unei hotărîri judecătorești. **Minutes des actes notariés** minutele actelor notariale (*păstrate în arhivă*). **Copie d'une minute** copia unei minute.

minuter *vt.* a redacta o minută. **Minuter un contrat** a redacta un contract sub formă de minută.

minutier *m.* arhivele notariale (*localul afectat depozitării arhivelor notariale cu o vechime mai mare de 25 de ani*). Registru unde sînt înscrise minutele încheiate de un notar / opis general. **Le minutier central des Archives** depozitul central al Arhivelor.

mi-parti, e *adj.* (*ist.*) **Chambres mi-parties** camere bipartite (*înființate prin edictul din Nantes și în care judecătorii catolici dețineau jumătate iar protestanții cealaltă jumătate*).

mir *m.* (*ist. Rusiei*) consiliu de administrație al proprietății colective rurale.

miracle *m.* miracol. **Miracle économique** miracol economic.

miroir *m.* oglindă.

miroiterie *f.* industria oglinzilor. Atelier, comerț cu oglinzi.

miroitier, ière *s.* fabricant, lucrător, comerciant de oglinzi.

mise *f.* mizã, punere. **Mise sociale** mizã socialã. **Mise à pied** suspendarea unui contract de lucru (*de scurtă durată*). **Mise à pied conservatoire** suspendarea unui salariat (*pînă la obținerea autorizării de licențiere*). **Mise à pied disciplinaire** suspendare cu caracter disciplinar. **Mise à pied économique** suspendare

din motive economice. **Mise à prix** punere în vînzare. **Mise à l'index** punere / trecere la index. **Mise à la retraite** trecere la pensie / pensionare. **Mise au rôle** punere pe rol (*a unei cauze*). **Mise de fonds** angajarea unor fonduri. **Mise en accusation** punere sub acuzare. **Mise en cause** punere în cauză. **Mise en danger** punere în pericol / periclitare. **Mise en délibéré** punere în dezbatere / deliberarea cauzei. **Mise en disponibilité d'un employé** disponibilizarea unui angajat. **Mise en examen** punerea sub examinare / examinarea (*unei persoane*). **Mise en gage** punere în gaj / gajare / amanetare. **Mise en garde** punere în gardă / atenționare. **Mise en liberté** punere în libertate / eliberare. **Mise en oeuvre** punere în lucru. **Mise en péril des mineurs** punerea în pericol (*fizic, moral*) a minorilor. **Mise en pratique, en circulation, en service, en vente** punere în practică, în circulație, la lucru, în / la vînzare. **Mise en recouvrement** trecere la colectare (*a unor sume datorate unei persoane, unei instituții*). **Mise en retard** punere în întîrziere. **Mise en train** demarare / pornire. **Mise sous tension** punerea sub tensiune (*a unei instalații electrice*). **Chambre des mises en accusation** camera de punere sub acuzare. **Mise en demeure*. Mise en état*.**

miser *vt.* a miza.

misérable *adj., s.* mizerabil, amărît, sărac. **Misérable existence** amărîtă / sărmană existență / viață.

misérablement *adv.* (*în mod*) mizerabil. **Vivre misérablement** a trăi mizerabil / a duce o viață mizeră.

misère *f.* mizerie, sărăcie, lipsă. **Salaire de misère** salariu de mizerie.

miséreux, euse *adj., s.* mizerabil, sărac. **Quartiers miséreux** cartiere sărace / sărăcăcioase.

missile *m.* rachetă, proiectil teleghidat. **Missile antimissile** rachetă antirachetă. **Missile balistique, stratégique, tactique** rachetă balistică, strategică, tactică. **Missile de croisière** rachetă de croazieră.

missilier *m.* (*armată*) rachetist. Specialist în rachete teleghidate.

mission *f.* misiune. **Mission accomplie** misiune îndeplinită. **Mission aérienne** misiune aeriană. **Mission civilisatrice** misiune civilizatoare. **Mission diplomatique** misiune diplomatică. **Mission économique** misiune economică. **Mission oficielle, oficieuse, secrète** misiune oficială, oficioasă, secretă. **Mission scientifique** misiune științifică. **Charger d'une mission** a însărcina cu o misiune. **Envoyer en mission** a trimite în misiune. **Ordre de mission** ordin de (*plecare în*) misiune.

missionnaire *adj., m.* misionar.

missive *adj., f.* misivă. **Lettre missive** (*orice gen de*) scrisoare.

mi-temps *f.* (*sport*) repriză. Jumătate din timp / de normă. **Etre employé à mi-temps** a fi angajat cu jumătate de normă. **Travailler à mi-temps** a lucra cu jumătate de normă.

mitigation *f.* atenuare, îndulcire. **Mitigation des peines** îndulcirea / atenuarea pedepselor.

mitiger *vt.* (*vechi*) a îndulci, a atenua (*o pedeapsă*).

mitoyen, ne *adj.* despărțitor, comun vecinilor. **Cloison mitoyenne** perete (*subțire*) comun. **Mur mitoyen** zid comun.

mitoyenneté *f.* coproprietate asupra unui bun care desparte două proprietăți (*gard, zid, șanț, perete*). **Non-mitoyenneté d'un fossé, d'un mur** caracter de non coproprietate a unui șanț, a unui zid. **Abandon* de mitoyenneté.**

mitre *f.* mitră.

mitron *m.* ucenic brutar, patisier. **Le boulanger, la boulangère et le petit mitron** brutarul, brutăreasa și fiul ucenic brutar (*apelativ folosit de mulțimea înfometată pentru regele Ludovic al XVI-lea, regină și fiul lor*).

mixité *f.* mixtare. **Mixité des établissements scolaires** mixtarea / caracterul mixt al unităților școlare.

mixte *adj.* mixt. **Commission, tribunal mixte** comisie, tribunal mixt. **Mariage mixte** căsătorie mixtă (*între două persoane de religie, rasă, naționalitate diferită*). **Navire, train mixte** navă, tren mixt (*pasageri și mărfuri*). **Economie* mixte.**

mobile *adj., s.* mobil. **Population mobile** populație mobilă / nomadă.

mobilier, ière *adj., s.* mobiliar. **Mobilier national** mobilă / mobilier național (*totalitatea mobilelor aflate în proprietatea Statului care servesc la mobilarea clădirilor sale*). **Contribution, cote mobilière / taxe d'habitation** contribuție, cotă mobiliară (*prelevată după valoarea locativă reală a locuinței*) / taxă de abitație. **Effets mobiliers** efecte mobiliare. **Fortune, richesse mobilière** avere, bogăție mobiliară. **Propriété mobilière** proprietate mobiliară. **Saisie, vente mobilière** poprire, vînzare mobiliară. **Valeurs mobilières** valori mobiliare.

mobilisateur, trice *adj.* mobilizator. **Centre, slogan mobilisateur** centru, slogan mobilizator.

mobilisation *f.* mobilizare. Acțiunea de face ca o valoare comercială să devină mobilă / să capete caracter activ. **Mobilisation générale** mobilizare generală. **Mobilisation de capital, de créance, de titres de rente** mobilizare de capital, de creanță, de titluri de rentă. **Décréter la mobilisation** a decreta mobilizarea.

mobiliser *vt.* a mobiliza. **Mobiliser une créance** a mobiliza o creanță / a o pune în circulație. **Syndicat qui mobilise ses adhérents** sindicat care își mobilizează aderenții.

mobilité *f.* mobilitate. **Mobilité géographique / spatiale, professionnelle, sociale, structurelle** mobilitate geografică / spațială, profesională, socială, structurală. **Mobilité horizontale, verticale ascendente, verticale descendente** mobilitate orizontală, verticală ascendentă, verticală descendentă. **Mobilité sociale intragénérationnelle / biographique** mobilitate socială intragenerațională / biografică. **Mobilité de la main-d'oeuvre** mobilitatea mîinii de lucru / forței de muncă. **Mobilité des capitaux** mobilitatea capitalurilor.

modalité *f.* modalitate. **Les modalités d'application d'une loi, d'un décret** modalitățile de aplicare a unei legi, a unui decret. **Modalités de paiement** modalități de plată.

mode *m.* mod. **Mode d'existence** mod de existență. **Modes d'exploitation** moduri de exploatare. **Mode de consommation, de production, de régulation** mod de consum, de producție, de reglementare. **Mode de développement** mod de

dezvoltare. **Modes de scrutin** moduri de scrutin / de alegere. **Mode vie** mod de viață. **Mode productif extensif*, intensif*.**

modèle *m.* model. **Modèle asiatique de développement** model asiatic de dezvoltare. **Modèle économétrique** model econometric. **Modèle économique** model economic. **Modèle séquentiel, structurel** model secvențial, structural. **Modèle à vecteurs autorégressifs (VAR)** model cu vectori autoregresivi. **Modèle d'économie scandinave** model de economie scandinav(ă). **Modèle d'équilibre des actifs financiers (MEDAF)** model de echilibru al activelor financiare. **Modèle d'évaluation des actifs financiers** model de evaluare a activelor financiare. **Modèle de fabrique / modèle** model de fabrică / model (*prototip*). **Modèle de la croissance économique** model al creșeterii economice.

modeleur, euse *adj., s.* modelor.

modélisation *f.* modelizare, realizare a modelului.

modéliser *vt.* a modeliza / a prezenta ceva sub formă de model.

modéliste *adj., s.* modelist, desenator de modele. **Ouvrier modéliste** muncitor modelist / care confecționează modele.

modérateur, trice *adj., s.* moderator.

modération *f.* moderație, moderare (*a unei reguli, a unei pedepse*). **Moderation de droit** moderare de taxă / degrevare parțială de impozit.

modéré, e *adj., s.* moderat. **Prix modéré** preț moderat / mediu. **Les modérés** moderații (*persoane dintr-un partid, dintr-o asociație, dintr-o adunare*). **Habitation * à loyer modéré.**

modernisation *f.* modernizare.

moderniser *vt.* a moderniza. **Moderniser la technique** a moderniza tehnica.

modernisme *m.* modernism.

moderniste *m.* modernist.

modicité *f.* modicitate. **Modicité d'un loyer, d'un prix** modicitatea unei chirii, unui preț.

modification *f.* modificare. **Modification apportée à un projet de loi** modificare adusă unui proiect de lege. **Modification à un crédit documentaire, à une police d'assurance** modificare la un credit documentar, la o poliță de asigurare. **Modification des structures** modificarea structurilor.

modique *adj.* modic. **Salaire modique** salariu modic / mic.

modiquement *adv.* modic. **Modiquement payé, rétribué** plătit, retribuit modic / cu o sumă modică.

modulation *f.* modulare (*sistem de repartizare a orelor de lucru în decursul unui an stabilit printr-o convenție sau printr-un acord colectiv*).

moeurs *f. pl.* moravuri. **Bonnes moeurs** bune moravuri / bună comportare. **Crime contre les moeurs** delict contra moravurilor. **Outrage aux bonnes moeurs** ultraj la bunele moravuri. **Police des moeurs / les Moeurs** poliția (*care se ocupă cu sectorul*) moravuri / Moravuri. **Attentat* aux moeurs. Certificat* de bonnes conduite, vie et moeurs.**

moine *m.* călugăr. **Communauté de moines** comunitate de călugări.

moins-disant *m.* licitant care spune / oferă cel mai mic preț.

moins-perçu *m.* datorie nepercepută în totalitate.

moins-value *f.* diminuare / scădere / pierdere de preț. Diferență / deficit de încasare (*de taxă, de impozit*).

mois *m.* lună (*calendaristică*). Salariu, chirie lunară. **Mois double** lună dublă (*cel de-al treisprezecilea salariu*). **Etre payé au mois** a fi plătit la lună / cu luna. **Billet à un, à trois mois d'échéance** bilet cu scadența la o lună, la trei luni. **Devoir X mois à son propriétaire** a datora proprietarului chiria pe X luni. **Toucher son mois** a-și lua / încasa salariul / retribuția lunară.

moisson *f.* recoltă (*mai ales pentru grîne*). **Engranger la moisson** a pune recolta în hambar. **Rentrer la moisson** a strînge recolta (*și a o depozita*).

moissonner *vt.* a secera, a recolta.

moissonneur, euse *adj., s.* (*persoană*) secerător. (*F.*) (*mașină*) secerătoare.

moitié *f.* jumătate. **A moitié prix** la / cu jumătate de preț. **Fonction à moitié civile, à moitié militaire** funcție pe jumătate civilă, pe jumătate militară. **Agir, être, se mettre de moitié** a acționa, a fi, a participa în mod egal (*cu cineva la beneficii și pierderi*). **Partager les bénéfices moitié-moitié** a împărți beneficiile jumătate-jumătate / pe din două.

môle *m.* dig (*de protecție, construit pentru protejarea intrării în port*). Dană de încărcare, descărcare.

moment *m.* moment, ocazie, prilej. **Moments centrés, non centrés** momente centrate, necentrate. **Moment centré, non centré d'ordre 1, 2** moment centrat, necentrat de ordinul 1, 2.

monacal, e, aux *adj.* monahal, monahicesc.

monachisme *m.* monahism.

monarchie *f.* monarhie. **Monarchie absolue, constitutionnelle, élective, héréditaire, militaire / monocratie, parlementaire, représentative** monarhie absolută, constituțională, electivă, ereditară, militară / monocrație, parlamentară, reprezentativă. **Monarchie de droit divin** monarhie de drept divin.

monarchique *adj.* monarhic. **Etat, gouvernement monarchique** Stat, guvern monarhic.

monarchisme *m.* monarhism.

monarchiste *adj., s.* monarhist.

monarque *m.* monarh.

monastère *m.* mănăstire.

monastique *adj.* monastic / mănăstiresc, monahal. **Architecture monastique** arhitectură mănăstirească. **Discipline, état, vie monastique** disciplină, stare, viață monahală / de mănăstire. **Esprit monastique** spirit monahal. **Ordre monastique** ordin mănăstiresc.

mondain, e *adj., s.* monden. **Police mondaine / la Mondaine** Poliția mondenă / de moravuri. **Vie mondaine** viață mondenă.

monde *m.* lume.

mondial, e, aux *adj.* mondial. **Population, production mondiale** populație, producție mondială. **A l'échelle mondiale** la scară mondială.

modialement *adv.* mondial, universal.

mondialisation *f.* mondializare, globalizare.

mondialiser *vt.* a mondializa.

mondoéconomie *f.* mondoeconomie.
monégasque *adj., s.* monegasc. Locuitor din Monaco.
monétaire *adj.* monetar. **Base monétaire** bază monetară. **Neutralité monétaire** neutralitate monetară. **Hypothèse de la neutralité monétaire** ipoteza neutralității monetare. **Politique monétaire** politică monetară. **Stock monétaire** stoc monetar. **Systèmes monétaires** sisteme monetare. **Serpent monétaire européen** şarpe monetar european. **Taux de rendement monétaire** rată de randament monetar. **Trappe monétaire** trapă / capcană monetară. **Union monétaire** uniune monetară. **Unité monétaire** unitate monetară. **Unité Monétaire Européenne (UME)** Uniunea Monetară Europeană. **Marché*, masse* monétaire. Disponibilités* monétaires.**
monétarisation *f.* monetarizare. **Degré de monétarisation de l'économie** grad de monetarizare a economiei.
monétarisme *m.* monetarism (*doctrină economică*). **Monétarisme économétrique, global, macroéconomique, microéconomique** monetarism econometric, global, macroeconomic, microeconomic.
monétariste *adj., s.* (*partizan*) al doctrinei monetariste.
monétique *f.* monetică (*ansamblul mijloacelor informatice şi electronice utilizate pentru automatizarea tranzacţiilor bancare: cardul de plăţi, cardul de retragere, transfer electronic de fonduri*).
monétisation *f.* monetizare (*cînd Banca centrală cumpără obligaţiunile guvernamentale*).
monétiser *vt.* a monetiza / a transforma în monedă. **Monétiser un métal** a transforma un metal în monedă.
mongol, e *adj., s.* mongol. **Un Mongol** un mongol. **Le mongol** limba mongolă. **Race mongole / mongolique** rasă mongolă / mongolică.
mongolien, ne *adj.* mongolic. **Populations mongoliennes** populaţii mongolice.
mongolique *adj.* mongolic. **Régions mongoliques** regiuni mongolice.
monisme *m.* (*filozofie*) monism.
moniste *adj., s.* monist.
moniteur, trice *s.* monitor, antrenor. **Moniteur de schi** monitor / antrenor de schi.
monition *f.* avertisment dat de biserică (*catolică*). Monițiune. **Monition canonique / de justice** avertisment canonic / de justiție.
monitoire *adj., m.* scrisoare adresată credincioşilor de către un judecător ecleziastic prin care le cere să spună ce ştiu întru lămurirea unor fapte penale, altfel biserica îi va pedepsi în felul ei. **Une lettre monitoire** o scrisoare avertisment.
monitorat *m.* monitorat, activitatea de monitor / de antrenor.
monnaie *f.* monetă / monedă. **Monnaie définitive (externe / exogène)** monedă definitivă (externă / exogenă). **Monnaie dirigeante / dominante** monedă conducătoare / dominantă. **Monnaie divisionnaire** monedă divizionară. **Monnaie électronique** monedă electronică. **Monnaie faible, forte** monedă slabă, forte / puternică. **Monnaie haute-puissance** monedă de mare putere. **Monnaie légale** monedă legală. **Monnaie manuelle** monedă manuală. **Monnaie marchandise** monedă marfă. **Monnaie métallique** monedă metalică. **Monnaie nationale** monedă națională. **Monnaie neutre** monedă neutră. **Monnaie oisive**

monedă lentă. **Monnaie Panier** monedă paner / coş. **Monnaie scripturale / monnaie de banque** monedă scriptural / monedă de bancă (*bani de cont*). **Monnaie temporaire (interne / endogène)** monedă temporară (internă / endogenă). **Monnaie verte** monedă verde (*pentru a se stabili – prin convertirea în ECU, în Comunitatea europeană – preţul produselor agricole*). **Monnaie d'appoint** monedă de completare (*a unor sume mai mari*). **Monnaie de base / base monétaire** monedă de bază / bază monetară. **Monnaie de compte** monedă de cont (*nici metalică şi nici hîrtie*). **Monnaie de crédit / de créance** monedă de credit / de creanță. **Monnaie de facturation** monedă de facturare. **Monnaie de papier / papier monnaie** monedă din hîrtie (*a cărei valoare o garantează banca emitentă*). **Monnaie de réserve** monedă de rezervă (*convertibilă în aur*). **Monnaie qui se dévalorise** monedă care se devalorizează. **Aloi, titre d'une monnaie** amestec / aliaj, titlul unei monede. **Battre monnaie** a bate monedă. **Fausse monnaie** monedă falsă. **Frapper une monnaie** a emite / a bate o monedă. **Cours d'une monnaie** cursul unei monede (*naţionale*). **La demande, l'offre de monnaie** cererea, oferta de monedă. **Mutation monétaire** mutaţie / schimbare monetară. **Neutralité de la monnaie** neutralitatea monedei. **Retirer une monnaie de la circulation** a retrage o monedă din circulaţie. **Stabilisation d'une monnaie** stabilizarea unei monede. **Vitesse de circulation de la monnaie** viteza de circulaţie a monedei. **Hôtel* de la Monnaie / La Monnaie. Monnaie active*, fiduciaire*. Dématérialisation*, désubstantialisation* de la monnaie.**
monnayable *adj.* care poate fi transformat în / din care se poate face monedă. Care aduce profit.
monnayage *m.* fabricare de monede. **Faux monnayage** fabricare de monedă falsă.
monnayer *vt.* a transforma / a preschimba / a converti în monedă. **Monnayer un bien** a converti un bun în bani lichizi.
monnayeur *m.* muncitor care lucrează la fabricarea monedelor. **Faux monnayeur** falsificator de bani.
monocaméralisme / monocamérisme *m.* sistem parlamentar cu o singură Cameră.
monocratie *f.* monocraţie (*formă de guvernămînt unde puterea efectivă rezidă în voinţa şefului de Stat*).
monoculture *f.* monocultură.
monogame *adj., s.* monogam. **Peuples monogames** popoare monogame.
monogamie *f.* monogamie.
monogamique *adj.* monogam / monogamic.
monométallisme *m.* monometalism (*sistem monetar bazat pe un singur metal care poate fi transformat în monedă*). **Monométallisme argent, or** monometalism argint, aur.
monométalliste *adj., s.* monometalist. **Pays monométalliste** țară monometalistă.
monoparental, e, aux *adj.* monoparental. **Famille monoparentale** familie monoparentală (*unde există doar un singur părinte*).
monopole *m.* monopol. **Monopole bilatéral** monopol bilateral. **Monopole légal** monopol legal. **Monopole naturel** monopol natural. **Monopole de droit, de**

fait monopol de drept, de fapt. **Monopole d'Etat** monopol de Stat. **Monopoles fiscaux** monopoluri fiscale (*asupra producerii şi comercializării unor produse de larg consum*). **Entreprise, trust qui a le monopole d'un produit** întreprindere, trust care are / deţine monopolul unui produs.

monopoleur, euse *adj., s.* monopolist, beneficiarul unui monopol.

monopolisateur, trice *s.* monopolizator, acaparator.

monopolisation *f.* monopolizare, acaparare.

monopoliser *vt.* a monopoliza, a acapara.

monopoliste *adj., s.* monopolist. **Un groupe financier monopoliste** un grup financiar monopolist.

monopolistique *adj.* cu caracter de monopol. **Concurrence* monopolistique.**

monoprix *m.* magazin cu preţ unic pentru o serie de produse.

monopsone *m.* monopson (*situaţie economică în care un singur vînzător / cumpărător se află în faţa a numeroşi cumpărători / vînzători*).

monorail *adj. invar.* cu / pe o singură şină. Monorai (*vehicul*).

monothéique *adj.* monoteic. **Croyances monothéiques** credinţe monoteice.

monothéisme *m.* monoteism.

monothéiste *adj., s.* monoteist. **Peuple monothéiste** popor monoteist.

montant, e *adj., s.* total / cuantum. **Montants Compensatoires Monétaires (MCM)** cuantumuri compensatoare monetare (*taxe şi subvenţii la produsele agricole care circulă în Comunitatea europeană*). **Le montant des frais** totalul / cuantumul cheltuielilor.

mont-de-piété *m.* muntele de pietate / casă de amanet.

montée *f.* urcare, creştere. **Montée des eaux, des prix** creşterea apelor, preţurilor.

monter *vt., vi., vr.* a urca, a creşte, a pune bazele, a (se) ridica, a monta. **Monter une affaire, un complot, une entreprise, une société** a pune bazele unei afaceri, unui complot, unei întreprinderi, unei societăţi. **Monter une pièce de théâtre** a monta o piesă de teatru. **Police montée** poliţie călare. **Les actions, les prix montent** acţiunile, preţurile urcă.

montre *f.* etalaj, vitrină.

montrer *vt., vr.* a (se) arăta, a (se) expune, a prezenta, a dovedi. **Vendeur qui montre ses marchandises** vînzător care îşi expune / prezintă mărfurile.

monument *m.* monument. **Monument classé, historique, public** monument clasat, istoric, public. **Monument commémoratif** monument comemorativ. **Monument aux morts** monument ridicat în cinstea celor morţi / căzuţi.

moral, e, aux *adj., s.* moral. Morală. **Conforme à la morale** conform / în conformitate cu morala. **Force, loi, obligation morale** forţă, lege, obligaţie morală. **Principes moraux** principii morale. **Personne morale** persoană morală (*cu drepturi*). **Valeurs morales** valori morale.

moralité *f.* moralitate. **Moralité d'une action** moralitatea unei acţiuni. **Certificat de moralité** certificat de moralitate. **Personne de haute moralité** persoană de înaltă moralitate.

moratoire *adj.* moratoriu. **Intérêts moratoires** dobînzi moratorii (*datorate ca urmare a întîrzierii plăţirii unei creanţe*).

moratoire / moratorium *m.* moratoriu.

morbidité *f.* morbiditate. **Tables de morbidité** tabele / statistici de morbiditate.

morcelable *adj.* care poate fi îmbucătăţit / divizat / desfăcut în bucăţi. **Propriété morcelable** proprietate care poate fi împărţită în bucăţi.

morceler *vt.* a îmbucătăţi, a împărţi, a mărunţi. **Morceler en lots** a împărţi în loturi / a lotisa.

morcellement *m.* îmbucătăţire, mărunţire.

morganatique *adj.* morganatic. **Epouse, mariage morganatique** soţie, căsătorie morganatică.

morganatiquement *adv.* (*în mod*) morganatic.

morgue *f.* morgă.

mormon, e *adj., s.* (*sectă*) mormon. **La doctrine mormone** doctrina mormonă.

mormonisme *m.* mormonism.

morphine *f.* morfină.

morphinomane *adj., s.* morfinoman.

morphinomanie *f.* morfinomanie.

mort, e *adj., s.* moarte, moartă. **Mort civil** mort civil (*persoană privată definitiv de drepturi civile*). (*Vechi*) **Mort civile** moarte civilă (*privare definitivă de drepturi civile*). **Mort naturelle** moarte naturală. **Mort volontaire** moarte voluntară / sinucidere. **Mort ou vif** (*a prinde pe cineva*) mort sau viu. **Arrêt de mort** hotărîre de condamnare la moarte. **Camp de la mort** lagărul morţii / de exterminare. **Condamner, mettre à mort** a condamna, a trimite la moarte. **Médecin des morts** medic legist. **Menaces de mort** ameninţări cu moartea. **Peine de mort** pedeapsă cu moartea.

mortalité *f.* mortalitate. **Mortalité des nouveau-nés / infantile** mortalitatea noilor născuţi / infantilă. **Accroissement, régression de la mortalité** scăderea, creşterea mortalităţii. **Tables de mortalité** tabele / statistici de mortalitate. **Taux de mortalité** rată de mortalitate.

mortel, le *adj., s.* mortal. Muritor. **Blessure, maladie mortelle** rană, boală mortală.

mortellement *adv.* mortal.

mort-gage *m.* (*vechi*) gaj ale cărui rezultate nu se deduceau din creanţă.

mortinatalité *f.* mortinatalitate (*număr de copii născuţi morţi*). **Taux de mortinatalité** rată de mortinatalitate.

mortuaire *adj.* mortuar. **Cérémonie, chapelle, registre mortuaire** ceremonie, capelă, registru mortuar. (*Canada*) **Salon mortuaire** salon mortuar.

mosaïque *adj.* mozaic. **Loi mosaïque** lege mozaică.

mosaïsme *m.* mozaism.

motel *m.* motel.

motif *m.* motiv, raţiune, temei. **Les motifs du jugement** motivele hotărîrii judecătoreşti. **Exposé* des motifs.**

motion *f.* moţiune. **Motion de censure** moţiune de cenzură. **Faire, rédiger une motion** a face, a redacta o moţiune.

motivant, e *adj.* motivant.

motivation *f.* motivare. **Motivation des actes administratifs** motivarea actelor administrative.

motiver *vt.* a motiva. **Motiver une décision** a motiva o decizie. **Cadre dynamique et motivé** cadru (*de conducere*) dinamic şi motivat.
motonautique *adj.* motonautic.
motonautisme *m.* motonautism.
motoneige *f.* vehicul cu şenile şi tălpici pentru deplasarea pe zăpadă.
motoneigiste *s.* (*Canada*) persoană care conduce / utilizează un vehicul cu şenile şi tălpici pentru deplasarea pe zăpadă.
motorisation *f.* motorizare. **Motorisation des transports** motorizarea / mecanizarea transporturilor.
motoriser *vt.* a motoriza, a mecaniza, a dota cu maşini. **Motoriser l'agriculture** a mecaniza agricultura. **Troupes motorisées** trupe motorizate.
motoriste *m.* motorist, specialist constructor în motoare de avioane şi de automobile. Specialist în repararea şi întreţinerea motoarelor.
motorship *m.* motonavă (*denumire a navelor comerciale*).
moudjahiddin *m. pl.* mujahedin.
mouillage *m.* loc favorabil ancorării unei nave. Ancorare. Punere de mine în apă.
mouille *f.* avarierea unei încărcături (*prin inundare sau din cauza umidităţii*).
mouiller *vt.* a lansa la apă. **Mouiller une sonde, une mine** a lansa la apă o sondă, o mină. **Mouiller l'ancre** a arunca ancora / a ancora.
moujik *m.* mujic / ţăran rus.
moulière *f.* crescătorie de scoici. **Moulière artificielle, naturelle** crescătorie de scoici artificială, naturală.
moulin *m.* moară. **Moulin à cylindres, à eau, à vent, hydraulique** moară cu valţuri, de apă, de vînt, hidraulică. **Moulin hydraulique** moară hidraulică.
moulinage *m.* răsucire / filare / toarcere (*mătase*). Măcinare (*legume*).
moulineur, euse / moulinier, ière *s.* torcător.
mousse *m.* (*marină*) mus.
mousse *f.* spumă.
mousseux, euse *adj., s.* spumant. **Vin mousseux** vin spumant.
moût *m.* must. **Chaptalisation du moût** îndulcirea / tăierea mustului prin adăugare de zahăr.
moutarde *f.* muştar. **Moutarde de Dijon** muştar de Dijon.
moutardier *m.* fabricant, comerciant de muştar. Borcan / recipient pentru pus muştar.
mouture *f.* măcinare, măcinătură. Uium. **Mouture basse** măcinare mai grosieră (*la o moară cu pietre*). **Mouture haute** măcinare fină (*la o moară cu cilindri*).
mouvant, e *adj.* mişcător, instabil, nesigur. **Sables mouvants** nisipuri mişcătoare. **Terrain mouvant** teren instabil.
mouvement *m.* mişcare. **Mouvement diplomatique** mişcare diplomatică. **Mouvement insurrectionnel, ouvrier, révolutionnaire, social, syndical** mişcare insurecţională, muncitorească, revoluţionară, socială, sindicală. **Mouvement saisonnier** mişcare / deplasare sezonieră. **Mouvements séismiques** mişcări seismice. **Mouvements de caisse** mişcări de casă (*privind lichidităţile*). **Mouvement de capitaux, de fonds** mişcare de / circulaţia capitalului, fondurilor. **Mouvement de libération nationale** mişcare de eliberare naţională. **Mouvement de longue durée** mişcare de lungă durată. **Mouvements de personnel, de troupes** mişcări de personal, de trupe. **Mouvement naturel de la population** mişcarea / deplasarea naturală a populaţiei. **Mouvements de la population** mişcări / deplasări ale populaţiei. **Mouvement des marchandises, des prix** mişcarea mărfurilor, preţurilor. **Mouvement des entreprises de France (MEDEF)** mişcarea întreprinderilor din Franţa. (*Transporturi*) **Chef du mouvement** şeful de mişcare. **Mouvement luddique***.

moyen, ne *adj., s.* mijloc / cale, mijlociu. **Moyens inopérants** mijloace inoperante. **Moyens d'action** mijloc de acţiune. **Moyens d'opposition** mijloace de opunere. **Moyen d'ordre public** mijloc de ordin / de natură publică. **Moyens de communication, de contrôle, de défense, de paiement, de pression, de production, de transport, de travail** mijloace de comunicare, de control, de apărare, de plată, de presiune, de producţie, de transport, de lucru / de muncă. **Moyen de pur droit** mijloc de drept. **Les moyens d'une cause** mijloacele unei cauze / pricini. **Avoir les moyens** a avea mijloacele (*necesare îndeplinirii unui lucru*) / venituri. **Prix moyen** preţ mediu. **La classe moyenne** clasa de mijloc / mijlocie. **Voies et moyens** căi şi mijloace. **Le Moyen Age** Evul mediu.
moyenâgeux, euse *adj.* medieval. **Rues moyenâgeuses** străzi cu aspect medieval / vechi.
moyennant *prep.* prin mijlocirea, cu condiţia. **Acquérir une chose moyennant un prix convenu** a achiziţiona / a dobîndi un lucru pe baza unui preţ convenit.
moyenne *f.* media. **Moyenne arithmétique, géométrique, harmonique, quadratique** medie aritmetică, geometrică, armonică, pătratică. **Moyenne cyclique** medie ciclică. **Moyenne électorale** medie electorală. **Moyenne objective, subjective** medie obiectivă, subiectivă. **Moyenne mobile** medie mobilă. **Moyenne de fréquence, de position, de vie** medie de frecvenţă, de poziţie, de viaţă.
muezzin *m.* muezin.
mufti / muphti *m.* muftiu.
mulâtre, mulâtresse *adj., s.* mulatru, mulatră.
multicarte *adj.* (*comerţ*) care reprezintă mai multe firme.
multicritère *adj.* multicriteriu.
multiculturalisme *m.* multiculturalism.
multidisciplinaire *adj.* multidisciplinar.
multilatéral, e, aux *adj.* multilateral. **Accord multilatéral** acord multilateral.
multilatéralisme *m.* multilateralism.
multimédia *adj.* multimedia.
multimillionnaire *adj., s.* multimilionar.
multinational, e, aux *adj., s.* multinaţional. **Force d'intervention multinationale** forţă de intervenţie multinaţională. **Firme multinationale / une multinationale** firmă multinaţională / o (*companie, firmă*) multinaţională.
multipartisme *m.* multipartidism / multipartitism.
multiplicateur *adj., m.* multiplicator, înmulţitor. **Multiplicateur budgétaire** multiplicator bugetar. **Multiplicateur fiscal** multiplicator fiscal. **Multiplicateurs instantanés / statiques, dynamiques, totaux** multiplicatori instantanee

/ statici, dinamici, totali. **Multiplicateurs keynésiens** multiplicatori keynesieni. **Multiplicateur de crédit** multiplicator de credit. **Multiplicateur de l'emploi** multiplicatorul activității. **Multiplicateur de la monnaie** multiplicatorul monedei / banilor. **Multiplicateur du budget équilibré** multiplicatorul bugetului echilibrat. **Multiplicateur du commerce extérieur** multiplicatorul comerțului exterior. **Multiplicateur des dépenses publiques** multiplicatorul cheltuielilor publice. **Multiplicateur des investissements** multiplicatorul investițiilor. **Effet multiplicateur** efect multiplicator. **Principe du multiplicateur** principiul multiplicatorului. **Théorie du multiplicateur** teoria multiplicatorului.

multiplicatif, ive *adj.* multiplicativ.

multiplication *f.* multiplicare. **Multiplication des partis politiques** multiplicarea partidelor politice.

multiplicité *f.* multiplicitate / multiplicare. **Multiplicité des causes** multiplicitatea cauzelor.

multipolarisation *f.* multipolarizare. **Multipolarisation du Système Monétaire International** multipolarizarea Sistemului Monetar Internațional.

multipostulation *f.* multireprezentare. Realizarea mai multor postulații (*de către un avocat*).

multipropriété *f.* multiproprietate (*regim de coproprietate în care fiecare proprietar beneficiază de respectivul bun o anumită perioadă de timp pe an*).

multiracial, e, aux *adj.* multirasial. **Sociétés multiraciales** societăți multirasiale.

multirécidiviste *s.* (multi)recidivist.

multirisque *adj.* multirisc. **Assurance multirisques** asigurare multirisc.

multistandard *adj., s.* (*televiziune*) multistandard.

municipal, e, aux *adj., s.* municipal. **Charges, taxes municipales** sarcini / atribuții, taxe municipale. **Conseil, conseiller municipal** consiliu, consilier municipal. **Elections municipales** alegeri municipale. **Magistrats municipaux** magistrați municipali.

municipalisation *f.* municipalizare.

municipaliser *vt.* a municipaliza / a supune controlului municipal.

municipalité *f.* municipalitate / conducerea (*cuprinde: primarul, viceprimarul, consilierii*). Întîlnirea primarului cu adjunctul său (*fără consilieri*).

municipe *m.* municipiu. (*Antic. rom.*: cetate, oraș anexate de romani ai căror locuitori se bucurau de drepturile civile și cetățenia romană, fără a avea alte drepturi politice decît cele locale).

munition *f.* muniție. (*Vechi*) furnizare (*alimente, furaje, muniții*) pentru armată. **Entrepôt d'armes et de munition** depozit de arme și muniții.

munitionnaire *m.* furnizor al armatei (*de alimente, furaje, muniție*) / intendent.

mûr, e *adj.* copt, maturizat. **Etre mûr pour le mariage** a fi copt / bun pentru căsătorie.

mûrir *vt., vi.* a (se) coace, a pritoci, a pune la cale. **Mûrir un projet** a coace / a pune la cale un proiect.

mûrissage / mûrissement *m.* coacere, maturizare. **Mûrissement d'un projet** punerea la cale / coacerea unui proiect.

muscat *adj., s.* muscat.

musée *m.* muzeu. **Musée de peinture / pinacothèque, d'histoire (naturelle)** muzeu de pictură / pinacotecă, de istorie (naturală). **Musée des horreurs** muzeul ororilor.

museler *vt.* a pune botniță. **Museler l'opposition** a pune botniță / a închide gura opoziției. **Museler la presse** a pune botniță / a închide gura presei.

muséographe *s.* muzeograf.

muséum *m.* muzeu de științele naturii.

music-hall *m.* music-hall.

musicien, ne *adj., s.* muzician.

musicologie *f.* muzicologie.

musicologue *s.* muzicolog.

musicothérapie *f.* muzicoterapie.

musulman, e *adj., s.* musulman. **Calendrier musulman** calendar musulman. **Ecole musulmane** școală musulmană. **Le monde musulman** lumea / poporul musulman.

mutation *f.* mutație / mutare, schimbare, trecere, transmitere / transmisiune. **Mutation domaniale** mutare domenială (*transferul unui domeniu în puterea Statului în schimbul unei indemnizări conforme despăgubirii pentru lucrări publice*). **Mutation professionnelle** mutare profesională. **Mutation technologique** mutație tehnologică. (*Marină*) **Mutation en douane** mutație / trecere în vamă (*schimbare de proprietar / proprietate de navă*). **Mutation en Finances publiques** trecere în Finanțele publice. **Mutation entre vifs** transmisiune între vii. **Mutation par décès** transmitere (*a unui bun, a unui drept*) prin decesul proprietarului / transmisiune pe cauză de moarte. **Droits de mutation** taxe de trecere / de trasmitere (*a unui bun*). **Mutation monétaire***.

mutationnisme *m.* mutaționism.

mutationniste *adj., s.* mutaționist (*partizan al doctrinei mutaționiste*).

muter *vt.* a muta (*urmare a unei sancțiuni*). **Muter un fonctionnaire** a muta (*disciplinar*) un funcționar.

mutilation *f.* mutilare. **Mutilation éthnique** mutilare etnică (Ex.: *ablațiunea clitorisului, perforarea buzelor, nasului*).

mutilé, e *s.* mutilat. **Mutilé de guerre, de travail** mutilat de război, de muncă / de serviciu. **Office national des mutilés et réformés** Oficiul național pentru mutilați și reformați.

mutin, e *adj., s.* revoltat, răsculat.

mutiner (se) *vr.* a (se) răscula, a se revolta. **Prisonniers qui se mutinent contre leurs gardiens** prizonieri care se revoltă împotriva paznicilor lor.

mutinerie *f.* revoltă, răscoală.

mutualisme *m.* mutualism, reciprocitate.

mutualiste *adj., s.* mutualist, partizan al doctrinei economice care propagă reciprocitatea. **Société mutualiste** societate mutualistă / de ajutor / de sprijin reciproc.

mutualité *f.* mutualitate, reciprocitate. **Mutualité sociale agricole** casă agricolă de ajutor social (*organism format din case naționale și departamentale pentru protejarea celor ce lucrează în agricultură*).

mutuel, le *adj., s.* mutual, reciproc. **Enseignement mutuel** învățare reciprocă (*sistem de învățământ în care unii elevi – monitori – ajută pe alții*). **Responsabilité mutuelle** responsabilitate reciprocă. **Société d'assurance mutuelle** societate de asigurare reciprocă. **La Mutuelle** Mutualitatea (*societatea de ajutor / asigurare reciprocă*).
mutuellement *adv.* (*în mod*) mutual, reciproc.
micénien, ne *adj.* micenian.
mystère *m.* misterul, taina. **Le mystère l'Incarnation** taina Încarnării. **Le mystère de la Rédemption** taina Mîntuirii. **Le mystère de la Trinité** taina Sfintei Treimi / Trinității.
mysticisme *m.* misticism.
mysticité *f.* misticitate / mistică.
mystifiant, te *adj.* mistificator. **Propagande mystifiante** propagandă mistificatoare.
mystificateur, trice *adj., s.* mistificator. **Intention mystificatrice** intenție mistificatoare.
mystification *f.* mistificare, măsluire.
mystifier *vt.* a mistifica, a măslui.
mystique *adj., s.* mistică. **Testament mystique** testament mistic / secret (*redactat de testator sau de un terț și semnat de testator, dat notarului în formă închisă și sigilat, iar notarul, în prezența a doi martori, întocmește actul de primire al acestuia*).
mystiquement *adv.* (*în mod*) mistic.
mythomane *adj., s.* mitoman.
mythomanie *f.* mitomanie.
myticulteur *m.* crescător de scoici.
myticulture *f.* activitatea de creștere a scoicilor.

N

nabab *m.* nabab. (*India*) (*vechi*) titlu dat guvernatorilor din provinciile musulmane / înalților funcționari ai sultanului.
nabi *m.* profet evreu.
nageur, euse *s.* înotător. **Maître nageur** persoană care dă lecții de înot / care supraveghează un loc unde se înoată / monitor de înot.
naissance *f.* naștere. **Acte, extrait de naissance** act, extras (*de act*) de naștere. **Contrôle, limitation des naissances** controlul, limitarea nașterilor. **Date et lieu de naissance** dată și loc de naștere. **Déclaration de naissance** declarație de naștere. **Donner naissance** a da naștere / a naște. **Régulation des naissances** reglarea nașterilor.
naître *vi.* a se naște. **Etre né à terme, avant terme** a fi născut la termen, înainte de termen. **Il naît plus de filles que de garçons** se nasc mai multe fete decît băieți.
nankin *m.* nanghin (*pînză gălbuie de bumbac*).
nansouk / nanzouk *m.* nansuc (*pînză fină din bumbac, avînd aspect mătăsos, folosită în broderie și la fabricarea lenjeriei*).
nantir *vt.* a amaneta, a zălogi.
nantissement *m.* contract de gaj(are), zălog(ire). Anticreză / antihreză.
naos *m.* naos.
napalm *m.* napalm. **Bombes au napalm** bombe cu napalm.
naphte *m.* naftă. Petrol brut.
napoléon *m.* napoleon (*veche monedă franceză de aur*).
nappe *f.* pînză. Urzeala de la războiul de țesut. Față de masă. **Nappe phréatique** pînză freatică. **Nappe d'eau souterraine** pînză de apă subterană.
narcodollars *m. pl.* narcodolari (*dolari proveniți din vînzarea de narcotice / de droguri*).
narco-traficant, e *s.* narcotraficant / traficant de narcotice.
natal, e, s *adj.* natal. **Langue, terre natale** limbă, pămînt natal.
nataliste *adj.* natalist. **Politique nataliste** politică natalistă (*vizează favorizarea, creșterea natalității*).
natalité *f.* natalitate. **Accroissement, diminution, régression de la natalité / dénatalité** creșterea, diminuarea, scăderea natalității. **Pays à faible, à forte natalité** țară cu o slabă, cu o puternică natalitate. **Taux (brut) de natalité** rată (brută) a natalității. **Maîtrise de la natalité** stăpînirea / controlul natalității.
natif, ive *adj., s.* nativ / din naștere.

nation *f.* națiune / nație. **Nation-firme, nation-groupe, nation-masse** națiune-firmă, națiune-grup, națiune-masă. **Clause* de la nation la plus favorisée.**

national, e, aux *adj.* național, naționalist. **Armée, fête, langue, solidarité nationale** armată, sărbătoare, limbă, solidaritate națională. **Assemblée nationale** adunare națională. **Congrès national d'un parti** congresul național al unui partid. **Défense nationale** apărare națională. **Ecole nationale** școală națională. **Groupements nationaux** grupări naționale. **Obsèques nationales** funeralii naționale. **Route nationale** drum / șosea națională. **Territoire national** teritoriu național.

nationalisation *f.* naționalizare. **La nationalisation du crédit** naționalizarea creditului.

nationaliser *vt.* a naționaliza. **Banques, entreprises nationalisées** bănci, întreprinderi naționalizate.

nationalisme *m.* naționalism.

nationaliste *adj., s.* naționalist.

nationalité *f.* naționalitate. **Nationalité acquise** naționalitate dobîndită / căpătată. **Nationalité d'origine** naționalitate de origine / din naștere. **Code de la nationalité** codul naționalității. **Principe des nationalités** principiul naționalităților.

natte *f.* rogojină. Împletitură (*din: paie, papură, stuf, rafie*). Coadă / codiță (*coafură*).

natter *vt.* (*vechi*) a acoperi cu o rogojină. A împleti.

nattier, ière *s.* împletitor, vînzător de rogojini.

naturalisation *f.* naturalizare. **Acquisition, attribution, déchéance, perte de la nationalité** dobîndirea, atribuirea, decăderea, pierderea naționalității. **Conditions, effets de la naturalisation** condițiile, efectele naturalizării. **Décret, demande de naturalisation** decret, cerere de naturalizare.

naturaliser *vt.* a naturaliza.

nature *f.* natură. **Nature de juridiction** natura jurisdicției. **La nature humaine** natura umană. **Vices contre nature** vicii contra naturii.

naturel, le *adj., s.* natural. **Enfant naturel** copil natural / bastard / din flori. **Gaz naturel** gaz natural. **Héritiers naturels** moștenitori naturali. **Inégalité naturelle et inégalité sociale** inegalitate naturală și inegalitate socială. **Lois naturelles** legi naturale. **Sciences naturelles** științe naturale. **Soie naturelle** mătase naturală. **Les droits naturels des hommes** drepturile naturale ale oamenilor.

naturisme *m.* naturism.

naturiste *adj., s.* naturist.

naufrage *m.* naufragiu, naufragiere. **Faire naufrage** a naufragia.

naufragé, e *adj., s.* naufragiat.

naufrageur *m.* persoană care, prin semnale false, provoacă un naufragiu. (*Fig.*) Persoană care duce la ruină. **Naufrageurs de l'Etat** ruinătorii Statului. **Bateau naufrageur** navă care produce naufragierea altui vas.

nautique *adj.* nautic. **Instructions nautiques** instrucțiuni nautice. **Ski nautique** schi nautic. **Sports nautiques** sporturi nautice.

naval, e, s *adj., s.* naval. Școală navală. **Bases, constructions, forces navales** baze, construcții, forțe navale. **Chantiers navals** șantiere navale. **Combat naval** bătălie navală.

navarque *m.* (*antic. gr.*) comandantul unei nave sau al unei flote.

navette *f.* suveică. Navetă. Igliță. Examinare succesivă a unor proiecte de lege. **Navette droite, volante** suveică dreaptă, mobilă / zburătoare. **Navette à main, cintrée** suveică de mînă, arcuită.

navetteur, euse *s.* (*Belgia*) navetist.

navicert *m.* navicert / certificat de navigație (*eliberat navelor de comerț de către părți aflate în conflict*).

navigabilité *f.* navigabilitate. (*Aviație, marină*) **Certificat de navigabilité** certificat de navigabilitate.

navigable *adj.* navigabil.

navigant, e *adj., s.* navigant. **Le personnel navigant** personalul navigant.

navigateur *m.* navigator.

navigation *f.* navigație. **Navigation maritime** navigație maritimă. **Navigation spatiale, interplanétaire** navigație spațială, interplanetară. **Navigation à vue, à l'estime** navigare pe baza celor văzute, pe bază de estimare. **Navigation au cabotage, au long cours** navigație cabotaj, de cursă lungă. **Navigation de commerce, de pêche, de plaisance** navigație comercială, de pescuit, de plăcere. **Compagnies, lignes de navigation** companii, linii de navigație. **Actes* de navigation. Navigation hauturière*, côtière*.**

naviguer *vi.* a naviga.

naviplane *m.* aeroglisor.

navire *m.* navă, vas, ambarcațiune. **Navire amiral** navă amiral. **Navire-citerne** navă-cisternă (*petrolier, tanc*). **Navire-école** navă-școală. **Navire-hôpital** navă spital. **Navire transbordeur** navă transbordoare. **Navires à moteur diesel, à propulsion atomique** navă cu motor diesel, cu propulsie atomică. **Navires à rames, à voiles** ambarcațiune cu vîsle, cu pînze. **Navires à vapeur** vapoare. **Navire de commerce, marchand** navă de comerț, comercială. **Navire de guerre** navă de război. **Affréter, équiper un navire** a navlosi / a închiria, a echipa o navă.

navisphère *f.* navisferă.

nazi, e *adj., s.* nazist.

nazisme *m.* nazism.

né, e *adj.* născut. **Premier-né** primul născut / primogenitură. **Dernier-né** ultimul născut.

nécessité *f.* necesitate. **Nécessités financières** necesități / nevoi financiare. **Les nécessités de la concurrence, de la vie** nevoile concurenței, vieții. **Etat de nécessité** stare de necesitate.

nécrologe *m.* registru parohial cu numele morților.

nécrologie *f.* necrologie, necrolog.

nécrologique *adj.* necrologic.

nécrologue *s.* persoană care scrie un necrolog.

nécrophilie *f.* necrofilie.

nécropole *f.* necropolă.
nécropsie *f.* necropsie.
néerlandais, e *adj., s.* neerlandez / din Țările de Jos. **Un Néerlandais** un olandez. **Le néerlandais** limba olandeză.
nef *f.* navă. Naos. (*Vechi*) navă.
négation *f.* negare, negație. Tăgăduire.
négationnisme *m.* negaționism (*doctrină care neagă realitatea genocidului evreilor*).
négligeance *f.* neglijență. **Négligeance coupable, criminelle** neglijență vinovată, criminală.
négoce *m.* negoț, comerț, tîrg(uială). **Liberté du négoce** libertatea comerțului.
négociabilité *f.* negociabilitate.
négociable *adj.* negociabil. **Titre, effet de commerce négociable** titlu, efect de comerț negociabil.
négociant, e *s.* angrosist. **Négociant en vins** angrosist de vinuri.
négociateur, trice *s.* negociator, intermediar.
négociation *f.* negociere, tratative. **Négociation collective** negociere colectivă. **Négociations commerciales multilatérales** negocieri comerciale multilaterale. **Négociation d'une lettre de change** negocierea unei polițe. **Négociation entre les syndicats et le patronat** negociere între sindicate și patronat. **Engager, avoir des négociations** a angaja / a porni, a avea negocieri. **Obtenir qqch. par négociation** a obține ceva prin negociere. **Ouverture, succès, échec des négociations** deschiderea, succesul, eșecul negocierilor.
négocier *vt., vi.* a negocia. **Négocier une affaire, une convention, un traité** a negocia o afacere, o convenție, un tratat. **Négocier les avantages commerciaux** a negocia avantajele comerciale. **Négocier un billet, une lettre de change** a negocia un bilet, o poliță. **Valeurs négociées à terme** valori negociate la termen.
négus *m.* negus (*titlu purtat de suveranii etiopieni*).
néocapitalisme *m.* neocapitalism.
néocapitaliste *adj., m.* neocapitalist.
néoclassicisme *m.* neoclasicism.
néoclassique *adj.* neoclasic.
néocolonialisme *m.* neocolonialism.
néocolonialiste *adj., s.* neocolonialist.
néocriticisme *m.* neocriticisme.
néodarwinisme *m.* neodarwinism.
néo-fascisme *m.* neofascism.
néo-fasciste *adj., s.* neofascist.
néoinstitutionalisme *m.* neoinstituționalism.
néokantisme *m.* neokantianism.
néokeynésien *m.* neokeynesian.
néolibéralisme *m.* neoliberalism.
néomalthusianisme *m.* neomalthusianism.

néonatal, e, als *adj.* referitor la nou-născuți. **Mortalité néonatale** mortalitate a nou-născuților.
néoplatonicien, ne *adj., s.* neoplatonician. **Doctrine, école néo-platonicienne** doctrină, școală neo-platoniciană.
néoplatonisme *m.* neoplatonism.
néopositivisme *m.* neopozitivism.
néopositiviste *adj., s.* neopozitivist.
néoprotectionnisme *m.* neoprotecționism.
néoréalisme *m.* neorealism.
néoréaliste *adj., s.* neorealist.
néothomisme *m.* neotomism.
néo-zélandais, e *adj., s.* neozeelandez. **Les Néo-Zélandais** neozeelandezii.
népotisme *m.* nepotism.
net, te *adj., adv.* net, curat, cinstit. **Bénéfice, produit, salaire net** beneficiu, produs, salariu net. **Poids net** greutate netă. **Une différence très nette** o diferență foarte clară.
nettoiement, nettoyage *m.* curățenie, salubrizare, curățare. **Nettoiement des rues** curățarea / măturatul străzilor. **Service de nettoiement** serviciu de curățenie / salubrizare.
nettoyer *vt.* a curăța.
nettoyeur, euse *s.* persoană care face curățenie (*spălător, măturător*).
neutralisation *f.* neutralizare. **Neutralisation d'un territoire** neutralizarea unui teritoriu.
neutraliser *vt.* a neutraliza.
neutralisme *m.* neutralism.
neutraliste *adj., s.* neutralist. **Les pays neutralistes** țările neutraliste.
neutralité *f.* neutralitate. **Neutralité garantie** neutralitate garantată. **Neutralité du progrès technique** neutralitatea progresului tehnic. **Garantir, violer la neutralité d'un Etat** a garanta, a viola neutralitatea unui Stat. **Garder, observer la plus stricte neutralité** a păstra, a respecta cea mai strictă neutralitate. **Partisan de la neutralité** partizan al neutralității. **Rester dans la neutralité** a rămîne în neutralitate / neutru. **Hypothèse de la neutralité monétaire*. Neutralité de la monnaie*. Neutralité monétaire*.**
neutre *adj., s.* neutru. **Etat, pays neutre** Stat, țară neutră. **Territoire neutre** teritoriu neutru. **Droits des neutres** drepturile celor neutri.
neveu *m.* nepot.
nièce *f.* nepoată.
nier *vt.* a nega, a tăgădui. **Nier une dette, une signature** a nega o datorie, o semnătură.
nigérian, e / nigérien, ne *adj., s.* nigerian. Locuitor din Nigeria. **Un Nigérian** un nigerian.
nigérien, ne *adj., s.* nigerien. Locuitor din Niger. **Un Nigérien** un nigerian.
nihiliste *adj., s.* nihilist.
nippon, e / ne *adj., s.* nipon / japonez. **L'empire nippon** imperiul nipon / japonez.

nival, e, aux *adj.* datorat zăpezii. **Régime nival** regimul apelor provenite din topirea zăpezii.

niveau *m.* nivel. **Niveau communautaire** nivel comunitar. **Niveau culturel** nivel cultural. **Niveau général des prix** nivel general al preţurilor. **Niveau plancher** nivelul cel mai scăzut. **Niveau minimal** nivel minimal (*preţuri, salarii*). **Niveau de pollution** nivel de poluare. **Niveau de production, de vie** nivel de producţie, de viaţă. **Niveau de l'eau sur un navire** nivelul apei (*trasat*) pe o navă. **Niveau du salaire** nivelul salariului. **Le niveau de vie monte, baisse** nivelul de viaţă creşte, scade. **Passage de niveau** trecere de nivel. **Indicateur* de niveau de vie.**

niveler *vt.* a nivela. **Niveler les fortunes, les profits** a nivela averile, profiturile.

nivellement *m.* nivelare. **Nivellement d'un terrain par des travaux de terrassement** nivelarea unui teren prin lucrări de terasare.

nobélisable *adj., s.* care poate fi susceptibil de a primi premiul Nobel.

nobiliaire *adj., s.* nobiliar. Registrul familiilor nobile. **Titre nobiliaire** titlu nobiliar.

noble *adj., s.* nobil. **Métaux nobles** metale nobile. **Matières nobles** materii nobile (nesintetice: *lemnul, piatra, lîna*).

noblement *adv.* (*în mod*) nobil.

noblesse *f.* noblețe. **Noblesse paternelle, utérine** noblețe paternă, uterină / din naştere. **Noblesse d'épée, d'office / de robe** noblețe de spadă (*obţinută în urma unor fapte de arme*), de oficiu / de robă.

noce *f.* chef, petrecere. **Les noces** căsătoria. **Epouser qqn en secondes noces** a se căsători a doua oară. **Justes noces** căsătorie legitimă.

nocif, ive *adj.* nociv. **Gaz nocif** gaz nociv / dăunător. **Théories, influences nocives** teorii, influenţe nocive.

nocivité *f.* nocivitate. **Nocivité d'une doctrine** nocivitatea unei doctrine.

noël *m.* crăciun. **Congé, vacances de Noël** concediu, vacanţă de Crăciun.

noir, e *adj., s.* negru. **Marché noir** piaţă neagră. **Acheter qqch. au noir** a cumpăra ceva la negru. **Caisse noire** casă / bani negri. **Travail au noir / travail noir** muncă la negru. **Les Noirs d'Afrique, d'Amérique** negrii din Africa, din America.

nolis *m.* (*vechi*) navlu. Încărcătura navei.

nolisement *m.* navlosire.

noliser *vt.* a navlosi. **Navire nolisé** navă închiriată / navlosită.

nom *m.* nume, denumire. **Nom commercial** nume comercial / firmă. **Nom patronymique** nume patronimic. **Noms de produits** nume / denumiri de produse. **Nom d'une marque** numele unei mărci. **Immutabilité du nom** imutabilitatea numelui. **Incessibilité du nom** incesibilitatea numelui. **Nature juridique du nom** natura juridică a numelui. **Protection du nom** protecţia / protejarea numelui. **Société en nom collectif** societate în nume colectiv. **Substitution de nom** substituire de nume. **Usurpation du nom patronymique** uzurparea numelui patronimic. **Le nom est immuable** numele este imuabil. **Agir au nom de qqn** a acţiona în numele cuiva. **Agir en son nom** a acţiona în nume propriu.

nomade *adj., s.* nomad. **Peuple, population nomade** popor, populaţie nomadă. **Peuple de nomades** popor de nomazi.

nombre *m.* număr. **Nombre d'habitants d'un pays** numărul de locuitori ai unei ţări. **Nombre des hommes d'une armée** numărul oamenilor unei armate / militarilor. **Ecrire un nombre en lettres** a scrie un număr în litere.

nomenclateur, trice *adj., s.* care stabileşte o nomenclatură.

nomenclature *f.* nomenclatură, nomenclator. **Nomenclature juridique** nomenclator juridic. **Nomenclature des actes professionnels / cotation des actes médicaux** nomenclatorul actelor profesionale / cotaţia actelor medicale. **La nomenclature des douanes, douanière** nomenclatorul vămilor, vamal.

nomenklatura *f.* nomenclatură (*În fostele ţări comuniste: persoane care beneficiau de un statut politic şi economic aparte*).

nominal, e, aux *adj.* nominal. **Salaire nominal, réel** salariu nominal, real. **Valeur nominale** valoare nominală. **Valeur nominale d'une monnaie, d'une action** valoarea nominală a unei monede, a unei acţiuni.

nominalisme *m.* nominalism. **Nominalisme monétaire** nominalism monetar (*debitorul datorează doar suma trecută în contract, indiferent de fluctuaţiile monetare*).

nominaliste *adj., s.* nominalist.

nominatif, ive *adj.* nominativ. **Titre nominatif** titlu nominativ.

nomination *f.* numire, nominalizare. **Nomination dérogatoire** numire derogatorie. **Nomination à un grade, à un poste supérieur** nominalizare / numire într-un grad, într-un post superior. **Nomination d'un héritier** nominalizarea unui moştenitor.

nommé, e *adj.* numit. **Magistrats élus, nommés** magistraţi aleşi, numiţi.

nommer *vt.* a numi, a spune. **Nommer d'office un expert** a numi din oficiu un expert. **L'accusé refuse de nommer ses complices** acuzatul refuză să-şi numească / spună complicii. **Etre nommé directeur** a fi numit director. **Etre nommé à un poste** a fi numit într-un post.

nomographe *m.* nomograf (*autor al unor culegeri de legi, al unor studii asupra legilor*).

nomographie *f.* nomografie (*tratat asupra legilor şi interpretarea lor*).

nomothète *m.* (*antic. gr.*) nomotet (*membru al unei comisii legislative în Atena antică*).

non *adv.* nu.

non-agression *f.* neagresiune. **Pacte de non-agression** pact de neagresiune.

non-activité *f.* non-activitate. **Mise en non-activité par suppression d'emploi** punere în non-activitate / pe liber prin suprimarea postului / activităţii.

non-aligné *adj.* nealiniat.

non-alignement *m.* nealiniere.

non-assistance *f.* non asistenţă. **Non-assistance à personne en danger** neacordarea de asistenţă unei persoane (*aflate*) în pericol.

non-belligérance *f.* non-beligeranţă.

nonce *m.* nunţiu. **Nonce apostolique, intérimaire** nunţiu apostolic, interimar.

nonciature *f.* nunțiatură (*însărcinarea, perioada exercitării atribuțiilor de nunțiu, locuința nunțiului*).
non-combatant, e *adj., s.* non-combatant.
non-comparant, e *adj., s.* persoană care nu se prezintă în fața instanței de judecată. **Partie non-comparante** parte care nu se prezintă la proces.
non-comparution *f.* neprezentare în fața justiției.
non-conciliation *f.* neconciliere. **Ordonance de non-conciliation** ordonanță de non-conciliere.
non-concurrence *f.* neconcurență. **Clause de non-concurrence** clauză de neconcurență (*se interzice unui salariat să desfășoare activități profesionale în defavoarea fostului patron*).
non-conformité *f.* neconformitate. **Non-conformité de la qualité** neconformitatea calității.
non-cumul *m.* necumulare. **Non-cumul des peines** necumularea pedepselor.
non-dénonciation *f.* nedenunțare (*a unei crime*).
non-discrimination *f.* nediscriminare.
non-dit *m.* ceea ce se evită să se spună.
non-droit *m.* ceea ce nu cade sub incidența regulii de drept.
non(-)engagé, e *adj., s.* non-angajat / neangajat. **Nations non-engagées** națiuni neangajate.
non-engagement *m.* non-angajare / neangajare.
non-exécution *f.* neexecuție / neexecutare. **Non-exécution d'un contrat, d'une obligation** neexecutarea unui contract, unei obligații.
non-fumeur, euse *s.* nefumător. **Compartiment non-fumeurs** compartiment pentru / de nefumători.
non-inscrit, e *adj., m.* neînscris, independent. **Les députés non-inscrits** deputații independenți / neînscriși (*într-un grup politic sau parlamentar*).
non-intervention *f.* neintervenție. **Politique de non-intervention** politică de neintervenție.
non-interventionniste *adj., s.* neinterventionist. **Politique non-interventionniste** politică neinterventionistă.
non-jouissance *f.* privare de dreptul de a se bucura / de a folosi un bun, un drept.
non-lieu *m.* neurmărire. **Arrêt, ordonance de non-lieu** dispoziție, ordonanță de neurmărire.
non-marchand *m.* necomercial / nelucrativ.
non-non *m.* nu-nu / nici-nici. Regim de protecție socială a muncitorilor care nu sînt nici salariați și nici agricultori, ci lucrători independenți.
nonobstant *prep., adv.* în ciuda, totuși, cu toate acestea. **Nonobstant prohibition** în ciuda prohibiției.
non-paiement *m.* neplată / neplătire. **En cas de non-paiement** în caz de neplată.
non-prolifération *f.* neproliferare / limitare.
non-recevoir *m.* neprimire, refuz. **Fin de non-recevoir** în scop de refuz.
non-représentation *f.* nereprezentare / neprezentare. **Non-représentation d'enfant** neprezentare a copilului (*unei persoane care are dreptul legal să-l vadă*).
non-rétroactivité *f.* neretroactivitate.

non-satisfaction *f.* nesatisfacere, insatisfacție. **Remboursement garanti en cas de non-satisfaction** rambursare garantată în caz de insatisfacție (*produsul nu satisface pretențiile*).
non-usage *m.* neuzanță / neutilizare.
non-valeur *f.* nonvaloare. Creanță care nu poate fi acoperită.
non-violence *f.* nonviolență. **Adepte de la non-violence** adept al nonviolenței.
non-violent, e *adj., s.* nonviolent. **Manifestation non-violente** manifestare / manifestație nonviolentă.
normalisation *f.* normalizare, normare, standardizare. **Normalisation comptable** normalizare contabilă. **Normalisation des relations diplomatiques** normalizarea relațiilor diplomatice.
normaliser *vt.* a normaliza / a aduce în normă.
norme *f.* normă. **Norme de productivité** normă de productivitate.
norvégien, ne *adj., s.* norvegian. **Un Norvégien** un norvegian. **Le norvégien** limba norvegiană.
notabilité *f.* notabilitate.
notable *adj., s.* notabil. **Les notables d'une ville** notabilii / notabilitățile unui oraș.
notaire *m.* notar. **Cabinet, étude de notaire** cabinet, birou de notar. **Clercs de notaire** ajutoare de notar. **Comparaître par – devant notaire** a se prezenta în fața notarului. **Notaire apostolique***.
notairesse *f.* (*vechi*) notăriță (*soția notarului*).
notarial, e, aux *adj.* notarial. **Actes notariaux** acte notariale.
notarié, e *adj.* notariat. **Actes notariés** acte notariate (*întocmite în fața notarului*).
note *f.* notă. **Note diplomatique, officielle** notă diplomatică, oficială. **Note verbale** notă verbală. **Note d'audience** notă de audiență / audiere. **Note de service** notă de serviciu. **Note en délibéré** notă (*prezentată de un pledant în cursul*) în deliberare.
noter *vt.* a nota. **Noter un élève, un fonctionnaire** a nota un elev, un funcționar.
notice *f.* notiță. Rezumat al condițiilor unei emisiuni de titluri făcută de o societate.
notificatif, ive *adj.* notificativ. **Lettre notificative** scrisoare notificativă / notificare.
notification *f.* notificare. **Notification a été faite du jugement aux parties intéressées** părților interesate li s-a notificat hotărîrea judecătorească. **Notification entre avocats, entre avoués** notificare între avocați, între reprezentanții avocaților. **Donner, recevoir notification d'un arrêt** a da, a primi notificarea unei hotărîri.
notifier *vt.* a notifica, a încunoștiința.
notoire *adj.* notoriu. **Inconduite notoire** comportare urîtă notorie. **Criminel notoire** criminal notoriu.
notoriété *f.* notorietate. **Il est de notoriété publique que ...** este de notorietate publică (*faptul*) că ... **Acte de notoriété** act de notorietate (*document prin care un funcționar public sau ministerial relatează un fapt*).
nouaison *f.* legare (*plante care vor rodi*).

nouer *vt., vi.* a lega. (*a organiza, a pune la cale*). **Nouer un complot, une conspiration** a pune la cale un complot, o conspirație. **Fruits qui ont bien noué** fructe care au legat bine.
nourricerie *f.* îngrășătorie (*loc unde se țin animalele spre îngrășare*).
nourrissage *m.* hrănire, îngrășare (*acțiunea de a îngrășa animale*).
nouveau / nouvel, nouvelle *adj.* nou, novice. (*F.*) noutate. **Nouveaux keynésiens** noi(i) keynesieni. **Nouveaux Pays Industriels (NPI)** noi(le) țări industriale. **Nouvel Ordre Economique et Monétaire International (NOEMI)** Noua Ordine Economică și Monetară Internațională. **Nouvelle école* classique. Nouvelle économie*. Nouvelle économie* classique. Nouvelle économie* industrielle. Nouvelle économie* keynésienne. Nouvel institutionalisme* économique. Nouvelle macroéconomie* keynésienne.**
nouveauté *f.* noutate. **Nouveautés d'hiver** noutăți de iarnă. **Nouveautés de printemps** noutăți de primăvară. **La nouveauté** (*industria și comerțul cu noutăți*). **Magasin de nouveautés** magazin de noutăți.
novateur, trice *adj., s.* novator, înnoitor. **Esprit novateur** spirit novator.
novation *f.* novație / novațiune.
novatoire *adj.* novatoriu (*legat de novație*). **Acte, effet novatoire** act, efect novatoriu.
novice *adj., s.* novice.
noviciat *m.* noviciat. Parte, a unei mănăstiri, rezervată novicilor.
noyau *m.* sîmbure, nucleu. Listă de bunuri comerciale a căror circulație și vînzare nu se face în regim liber. Grupul de acționari care dețin puterea într-o societate. **Noyau dur** nucleu dur (*într-o asociație, într-un partid*).
noyautage *m.* infiltrare (*a unui grup menit să dezbine*).
noyauter *vt.* a infiltra. **Parti qui noyaute un syndicat ouvrier** partid care infiltrează un sindicat muncitoresc.
nu, e *adj., s.* nud, gol. **Nue-propriété** nudă proprietate. **Nu-propriétaire** nud proprietar.
nubien, ne *adj., s.* nubian.
nubile *adj.* nubil. **Age nubile** vîrstă nubilă (*de la care persoana se poate căsători*).
nubilité *f.* nubilitate.
nucléaire *adj., s.* nuclear. **Energie nucléaire** energie nucleară. **Famille nucléaire** familie nucleu (*constituită din părinți și copii*). **Puissances nucléaires** puteri nucleare.
nucléarisation *f.* nuclearizare.
nudisme *m.* nudism. **Faire du nudisme** a face nudism.
nudiste *adj., s.* nudist. **Camp de nudistes** tabără de / loc pentru nudiști.
nuire *vt.* a dăuna. **Fumer nuit à la santé** a fuma dăunează sănătății.
nuisance *f.* (*factori de*) dăunare, vătămare. **Nuisances „catastrophiques", intellectuelles, physiques** dăunări / factori dăunători „catastrofici", intelectuali, fizici.
nuisible *adj.* dăunător. **Animaux nuisibles** animale dăunătoare.
nuisiblement *adv.* (*în mod*) dăunător.
nuit *f.* noapte. **Travail de nuit** muncă de noapte.
nuitée *f.* noapte (*perioada de o noapte petrecută la hotel*).

nul, le *adj., pron.* nul, nimeni. **Nul n'est censé ignorer la loi** nimeni nu trebuie / nu are dreptul să ignore legea. **Nul et non avenu** nul și neavenit. **Rendre nul** a anula.
nullité *f.* nulitate. **Nullité absolue, relative** nulitate absolută, relativă. **Nullité textuelle, virtuelle** nulitate textuală, virtuală. **Nullité d'un acte, d'un legs** nulitatea unui act, unui legat. **Nullité d'ordre public** nulitate de ordin public. **Nullité de jugement, de procédure** nulitate de judecată, de procedură. **Acte frappé de nullité** act lovit de nulitate. **Action, demande en nullité** acțiune, cerere în anulare.
numéraire *adj., m.* numerar / bani lichizi, bani de cont. **Apport en numéraire** aport în numerar. **Paiement en numéraire** plată în numerar.
numéro *m.* număr, talie. **Numéro d'immatriculation** număr de înscriere / înmatriculare (*în Registrul Institutului Național de Statistică*). **Numéro d'immatriculation d'une automobile** număr de înmatriculare a unui automobil.
numérotage *m.* numerotare. **Numérotage des rues** numerotarea străzilor.
numéroter *vt.* a numerota. **Numéroter les pages d'un registre** a numerota paginile unui registru.
nuncupatif *adj. m.* nuncupativ. **Testament nuncupatif** testament nuncupativ / oral.
nuncupation *f.* nuncupație / nuncupațiune.
nuptialité *f.* nupțialitate. **Indicateur de nuptialité** indicator de nupțialitate. **Tables de nuptialité** tabele / statistici de nupțialitate. **Taux de nuptialité** rată de nupțialitate.
nutrition *f.* nutriție.
nutritionniste *s.* nutriționist.
nymphomane *adj., s.* nimfoman.
nymphomanie *f.* nimfomanie.

O

obédience *f.* obedienţă, supunere.
obédiencier *m.* (*religie*) supus. Supus bisericesc. Administrator al unui beneficiu fără a fi titularul acestuia.
obéir *vt.* a se supune, a asculta. **Obéir à un ordre** a se supune / a executa un ordin. **Obéir à une puissance** a se supune unei puteri.
obéissance *f.* supunere. **Obéissance aux règles** supunere la / faţă de reguli. **Jurer obéissance à qqn** a jura supunere cuiva.
obéissant, e *adj.* supus, ascultător. **Enfant obéissant** copil supus / ascultător.
obéré, e *adj.* îndatorat, împovărat.
obérer *vt.* a îndatora, a copleşi, a împovăra.
obit *m.* slujbă de parastas.
obituaire *adj. m., m.* care pomeneşte. Pomelnic. **Registre obituaire / obituaire** registru de pomenire, pomelnic.
objecter *vt.* a obiecta, a contesta.
objecteur *m.* contestatar (*privind serviciul militar*). **Objecteur de conscience** contestatar de conştiinţă.
objectif, ive *adj., m.* obiectiv. **Objectif majeur en finances** obiectiv major în finanţe. **Objectif militaire** obiectiv militar. **Objectifs minimaux à réaliser** obiective minime de realizat. **Objectif d'une politique** obiectivul unei politici. **Objectif de marketing / marchéage** obiectiv de marketing. **Faire un rapport objectif des faits** a face un raport obiectiv al faptelor. **Fonction objectif** funcţie obiectiv. **Information objective** informaţie obiectivă. **Observateur objectif** observator obiectiv / imparţial. **Porter un jugement objectif** a judeca obiectiv / imparţial.
objection *f.* obiecţie, obiectare. **Objection de conscience** obiecţie de conştiinţă. **Faire, formuler une objection** a face, a formula o obiecţie.
objectivement *adv.* (*în mod*) obiectiv.
objectivité *f.* obiectivitate. **Objectivité d'un jugement, d'un juge** obiectivitatea unei judecăţi / unei hotărîri judecătoreşti, unui judecător. **Faire preuve de manque d'objectivité** a face / a da dovadă de lipsă de obiectivitate.
objet *m.* obiect. **Objet illicite / immoral** obiect ilegal / imoral. **Objet social** obiect social / de activitate (*al unei societăţi*). **Objet d'un contrat, d'un litige, d'un procès** obiectul unui contract, unui litigiu, unui proces. **Objets de travail** obiecte de muncă. **Objet de l'obligation** obiectul obligaţiei. **Objet de la propriété** obiectul proprietăţii.

obligataire *s.* persoană care deţine obligaţiuni. Referitor la obligaţiuni. **Emprunt obligataire** împrumut obligatar / în obligaţiuni.
obligation *f.* obligaţie, îndatorire, obligaţiune. **Obligation accessoire, indivisible, naturelle** obligaţie accesorie / anexă, indivizibilă, naturală. **Obligation alimentaire** obligaţie alimentară / de întreţinere. **Obligation alternative, facultative** obligaţie alternativă, facultativă. **Obligations assimilables du Trésor (OAT)** obligaţii asimilabile celor de Tezaur. **Obligation cautionnée** obligaţie cauţionată / garantată. **Obligation civile** obligaţie civilă. **Obligation conditionnelle, conjointe / conjonctive, éventuelle** obligaţie condiţionată, conjunctă / conjunctivă, eventuală. **Obligation convertible, échangeable** obligaţiune convertibilă, care poate fi (pre)schimbată. **Obligation convertible en action** obligaţiune convertibilă în acţiune. **Obligation déterminée** obligaţie determinată. **Obligation divisibles, indivisibles** obligaţii divizibile, indivizibile. **Obligations exigibles, fongibles, liquides, réciproques** obligaţii exigibile, fongibile, lichide, reciproce. **Obligation fractionnée / partielle** obligaţiune fracţionată / parţială. **Obligation indexée** obligaţiune indexată. **Obligations instantanées, successives** obligaţii instantanee, succesive. **Obligations municipales** obligaţii municipale (*emise de un oraş – eventual cu statut de municipiu – în România*). **Obligation participante** obligaţie participativă. **Obligation perpetuelle** obligaţiune perpetuă. **Obligations professionnelles** obligaţii profesionale. **Obligation pure et simple** obligaţie pură şi simplă. **Obligation réelle** obligaţie / obligaţiune reală. **Obligation renouvellable du Trésor (ORT)** obligaţie de Tezaur reînnoibilă. **Obligation solidaire** obligaţie solidară. **Obligation spéciale à coupon à réinvestir** obligaţiune specială cu cupon ce se poate reinvesti. **Obligations à bons de souscription d'actions** obligaţiuni cu bonuri de subscriere de acţiuni. **Obligation à coupon unique** obligaţiune cu cupon unic. **Obligation à coupon zéro** obligaţiune cu cupon zero. **Obligation à exécution continue** obligaţie cu execuţie continuă. **Obligation à fenêtres** obligaţiune cu ferestre (*pot fi răscumpărate anticipat, la valoarea nominală, dar cu penalităţi*). **Obligation à terme** obligaţie la termen. **Obligation à taux variable, à taux flottant, à taux révisable** obligaţie cu rată variabilă, cu rată flotantă, cu rată revizuibilă. **Obligation à la dette** obligaţie la datorie. **Obligation au porteur** obligaţiune la purtător. **Obligation d'Etat** obligaţiune de Stat. **Obligation d'information** obligaţie de informare. **Obligation remboursable en actions à son échéance (ORA)** obligaţiune rambursabilă în acţiuni la scadenţă. **Obligation de conseil** obligaţie de consiliere. **Obligation de discrétion professionnelle** obligaţie de discreţie profesională. **Obligation de réserve** obligaţie de rezervă (*de loialitate*). **Obligation de moyens, de résultat** obligaţie de mijloace, de rezultat. **Obligation de sécurité** obligaţie de securitate. **Obligation accessoire de sécurité** obligaţie accesorie / secundară de securitate. **Obligation de donner** obligaţia de a da. **Obligation de (ne pas) faire** obligaţia de a (nu) face. **Obligation sans cause** obligaţie fără cauză. **Obligation de garantie** obligaţie de garantare. **Obligation sur cause illicite** obligaţie pe cauză / pe motiv ilicit. **Obligation de transférer la propriété** obligaţia de a transfera proprietatea. **Obligation de conserver, de livrer la chose** obligaţia de a con-

serva / de a păstra, de a livra lucrul. **Contracter une obligation** a contracta o obligaţie. **Emission d'obligations** emitere / emisiune de obligaţiuni. **Extinction d'une obligation** stingerea unei obligaţii. **S'acquitter d'une obligation** a se achita de o obligaţie. **Se soustraire à ses obligations** a se sustrage de la obligaţiile / îndatoririle sale. **Transmission des obligations** transmiterea obligaţiilor. **Obligation à lots***.

obligatoire *adj.* obligatoriu. **Instruction gratuite et obligatoire** instruire / învăţământ gratuit şi obligatoriu.

obligatoirement *adv.* (*în mod*) obligatoriu.

obligé, e *adj., s.* obligat. **Le principal obligé** principalul obligat (*debitorul principal*).

obliger (s') *vt., vr.* a (se) obliga. **Le contrat oblige les deux parties** contractul obligă ambele părţi.

oblique *adj.* oblic. **Discours oblique** discurs indirect.

obole *f.* obol (*veche monedă franceză, grecească de mică valoare*). **Apporter son obole à une souscription** a-şi aduce / da obolul la o subscripţie.

obscène *adj.* obscen. **Geste, parole obscène** gest, cuvînt obscen.

obscénité *f.* obscenitate.

obsèques *f. pl.* funeralii. **Obsèques civiles, nationales, religieuses** funeralii civile, naţionale, religioase.

observateur, trice *s.* observator. **Les observateurs de l'ONU, des Nations unies** observatorii O.N.U., Naţiunilor Unite.

observation *f.* observaţie, respectare. **Observation économique** observaţie economică. **Aviation d'observation** aviaţie de observare. **Quarantaine d'observation** carantină pentru observare / de supraveghere.

observatoire *m.* observator. **Observatoire économique régional** observator economic regional.

observer (s') *vt., vr.* a (se) observa, a păstra, a respecta. **Observer le Code de la route** a respecta Codul rutier.

obsession *f.* obsesie.

obsessionnel, le *adj.* obsesiv. **Idée obsessionnelle** idee obsesivă.

obsidional, e, aux *adj.* obsidional, de asediu. **Monnaie obsidionale** monedă bătută într-un oraş asediat.

obsolescence *f.* perimare, învechire (*a tehnologiei*), demodare. **Bien obsolescent / obsolète** bun demodat, ieşit din uz.

obsolescent, e *adj.* perimat, desuet, demodat.

obsolète *adj.* învechit, demodat, ieşit din uz.

obstacle *m.* obstacol. **Obstacles tarifaire, non tarifaires au commerce international** obstacole tarifare, netarifare la comerţul internaţional.

obstruction *f.* obstrucţie / obstrucţionare.

obstructionnisme *m.* obstrucţionism.

obstructionniste *adj., s.* obstrucţionist. **Tactique obstructionniste** tactică obstrucţionistă.

obtenir *vt.* a obţine, a primi, a căpăta. **Obtenir un délai, une prime** a obţine un răgaz, o primă. **Obtenir le baccalauréat** a obţine bacalaureatul.

obtention *f.* obţinere. **Obtention végétale** obţinere a unei noi specii vegetale (*susceptibilă de a fi protejată de un certificat*). **Formalités à remplir pour l'obtention d'un visa** formalităţi de îndeplinit pentru obţinerea unei vize.

obvenir *vi.* a se cuveni, a reveni (*ca urmare a*). **Biens obvenus par succession** bunuri cuvenite prin succesiune.

occasion *f.* ocazie. **Livres, voitures d'occasion** cărţi, maşini de ocazie.

occident *m.* occident.

occidental, e, aux *adj., s.* occidental. **L'Europe occidentale** Europa occidentală. **Les puissances occidentales** puterile occidentale.

occupant, e *adj., s.* ocupant. **Occupant de bonne foi** ocupant de bună credinţă. **Le premier occupant** primul ocupant.

occupation *f.* ocupaţie / ocupaţiune, ocupare. **Occupation temporaire** ocupare temporară (*pentru executare de lucrări publice. Limitată la cinci ani*). **Armée d'occupation** armată de ocupaţie. **Grève avec occupation des locaux** grevă cu ocuparea clădirilor / locului de muncă.

occupé, e *adj.* ocupat. **Appartement occupé** apartament ocupat / locuit.

occuper(s') *vt., vr.* a (se) ocupa. **Occuper un pays** a ocupa o ţară. **Occuper pour qqn** a se ocupa (*de ceva*) în locul / în contul cuiva. **S'occuper d'une affaire** a se ocupa de o afacere. **S'occuper de politique** a se ocupa de politică.

océanien, ne *adj., s.* oceanian, referitor la Oceania. Locuitor al Oceaniei. **L'art océanien** arta oceaneană.

octroi *m.* atribuire, acordare (*a unui bun, drept*). (*Vechi*) acciză. **Le bureau de l'octroi** biroul de accize / unde se plătesc accizele.

octroyer (s') *vt., vr.* a(-şi) acorda, a(-şi) atribui.

oculariste *s.* ocularist (*tehnician care face proteze oculare*).

odieux, euse *adj.* odios. **Un crime odieux** o crimă odioasă.

oecuménicité *f.* ecumenicitate.

oecuménique *adj.* ecumenic. **Patriarche oecuménique** patriarh ecumenic.

oecuménisme *m.* ecumenism.

oenologie *f.* enologie / oenologie.

oenologique *adj.* enologic / oenologic.

oenologue *s.* enolog / oenolog.

oeuvre *f.* operă, lucrare. **Oeuvres sociales** opere / activităţi sociale. (*Marină*) **Oeuvres vives d'un navire** partea de deasupra apei de la o navă. **Oeuvres mortes** partea scufundată (*de la o navă*). **Main d'oeuvre** mînă de lucru. **Mettre en oeuvre** a pune în lucru. **Le second oeuvre** lucrări de finisare (*la o construcţie*). **Bonnes oeuvres** opere de caritate.

offense *f.* ofensă, ultraj.

offensif, ive *adj.* ofensiv. **Armes offensives** arme ofensive.

offensive *f.* ofensivă. **Offensive diplomatique** ofensivă diplomatică. **Déclancher une offensive** a declanşa o ofensivă. **Passer à l'offensive** a trece la ofensivă. **Préparer une offensive** a pregăti o ofensivă.

office *s.* oficiu, birou. Slujbă (*religioasă*). **Office commercial** birou comercial. **Office public** oficiu / birou public. **Office du juge** oficiul / biroul judecătorului. **Office d'agent de change** oficiu de agent de schimb (*valutar*). **Office de chan-**

ges oficiu / casă de schimb (*valutar*). **Office de notaire** birou de notar / notarial. **Office de publicité** birou de publicitate. **Office des migrations internationales** oficiul / biroul de migrații internaționale. **Office National d'Immigration** Oficiul național de imigrare. **Office de nuit, du jour** slujba (*religioasă*) de noapte, de zi. **Office National du Registre du Commerce** Oficiul național al Registrului comerțului. **Office National Interprofessionnel des Céréales (ONIC)** Oficiul național interprofesional al cerealelor. **Célébrer un office** a ține o slujbă (*religioasă*). **Office des morts, funèbre** slujba morților / de înmormîntare, funebră. **Avocat nommé d'office** avocat numit din oficiu. **Faire office de** a face oficiu de / a ține loc de. **Proposer ses bons offices** a-și propune bunele oficii. **Mesures prises d'office** măsuri luate din oficiu. **Etre mis à la retraite d'office** a fi scos la pensie / pensionț din oficiu.

officinal, aux *m.* (*biserică*) judecător (*căruia episcopul îi încredințează judecarea unor cauze*).

officialisation *f.* oficializare.

officialiser *vt.* a oficializa.

officialité *f.* oficialitate (*tribunal, jurisdicție pentru judecătorul ecleziastic*).

officiant *adj., s.* oficiant.

officiel, le *adj., s.* oficial. **Actes, documents officiels** acte, documente oficiale. **Dépêche, note officielle** depeșă, notă oficială. **Candidature, cérémonie, langue, version, visite, voiture officielle** candidatură, ceremonie, limbă, versiune, vizită, mașină oficială. **Porte-parole oficiel du gouvernement** purtătorul de cuvînt oficial al guvernului. **Textes officiels** texte oficiale (*legi, decrete etc*). **La tribune des officiels** tribuna oficialilor. **Journal officiel / L'Officiel** Jurnalul oficial / Oficialul (*Monitorul Oficial*).

officiellement *adv.* (*în mod*) oficial.

officier *m.* ofițer, funcționar. **Officier mécanicien** ofițer mecanic. **Officiers ministériels** funcționari ministeriali (*care au un oficiu / birou, funcționînd pe viață și pentru care deținătorul poate prezenta un succesor*). **Officiers publics (*maire, notaire, comissaire-priseur*)** ofițeri publici (*primar, notar, comisarul însărcinat cu licitațiile*). **Officiers subalternes, supérieurs et généraux** ofițeri subalterni, superiori și generali. **Officier d'artillerie, d'aviation, d'infanterie** ofițer de artilerie, de aviație, de infanterie. **Officier de gendarmerie** ofițer de jandarmerie. **Officiers de justice** funcționari judecătorești. **Officiers de marine** ofițeri de marină. **Officiers de police judiciaire (*procureurs, juges*)** ofițeri de poliție judiciară (*procurori, judecători*). **Officiers de l'état civil** ofițeri de stare civilă. **Officiers de la marine marchande** ofițeri ai marinei comerciale. **Officier de la Légion d'honneur** ofițer al Legiunii de onoare.

offrant *m.* ofertant. **Vendre au plus offrant** a vinde celui care oferă mai mult.

offre *f.* ofertă. **Offre agrégée** ofertă agregată. **Offre atypique** ofertă atipică. **Offre complémentaire** ofertă complementară. **Offre effective** ofertă efectivă. **Offre élastique, inélastique** ofertă elastică, neelastică / rigidă. **Offre excédentaire** ofertă execedentară. **Offre ferme** ofertă fermă. **Offre globale** ofertă globală. **Offre nette** ofertă netă. **Offre notionnelle / théorique** ofertă noțională / teoretică. **Offre publique** ofertă publică. **Offre publique d'achat (OPA)** ofertă publică de cumpărare. **Offre publique d'échange (OPE)** ofertă publică de schimb (*comercial*). **Offre publique de retrait** ofertă publică de retragere. **Offre publique de vente (OPV)** ofertă publică de vînzare. **Offre publique de vente à prix ferme (OPF)** ofertă publică de vînzare la / cu preț ferm. **Offre réelle** ofertă reală. **Offre à court, à long terme** ofertă pe termen scurt, pe termen lung. **Offre d'emploi** ofertă de serviciu. **Offre d'une firme** oferta unei firme. **Offre de capital** ofertă de capital. **Offre de devises** ofertă de devize / de valută. **Offre de marché** ofertă de piață. **Offre de monnaie** ofertă de monedă. **Offre de concours** ofertă de concurs. **Offre de titres financiers** ofertă de titluri financiare. **Offre de travail** ofertă de lucru / de muncă. **Offre de la branche** oferta unei ramuri (*din întreprinderi care produc același bun*). **L'offre dépasse la demande** oferta depășește cererea. **Recevoir, accepter une offre** a primi, a accepta o ofertă. **Validité de l'offre** validitatea / valabilitatea ofertei.

offreur, euse *s.* ofertant. **Les offreurs de services** ofertanții de servicii.

offrir (s') *vt., vr.* a (se) oferi. **Offrir des services** a oferi servicii.

off-shore / offshore *adj., m. invar.* off-shore. Extrateritorial. **Permis „off shore"** permis de prospectare și exploatare a zăcămintelor de petrol maritim din apele teritoriale. **Programme, commandes off-shore** program, comenzi off-shore (*comenzi de echipament pentru armata americană date țărilor unde staționează aceste trupe*).

oignon *m.* ceapă.

oignonière *f.* teren cultivat cu ceapă.

oligarchie *f.* oligarhie. **Oligarchie bancaire, financière** oligarhie bancară, financiară.

oligarchique *adj.* oligarhic. **Régime oligarchique** regim oligarhic.

oligarque *m.* oligarh, membru al unei oligarhii.

oligopole *m.* oligopol (*stadiu intermediar între concurență și monopol*). **Oligopole asymétrique** oligopol asimetric. **Oligopole bilatéral** oligopol bilateral. **Oligopole d'accord explicite** oligopol de acord explicit. **Oligopole d'entente implicite** oligopol de înțelegere implicită. **Oligopole de combat** oligopol de luptă / de combatere.

oligopoloïde / oligopolistique / oligopolique *adj.* oligopoloid / oligopolistic / oligopolic.

oligopsone *m.* oligopson (*structură de piață în care o multitudine de ofertanți se confruntă cu o cerere mică*).

olographe / holographe *adj.* olograf. **Testament olographe** testament olograf.

ombudsman *m.* avocatul poporului. (*Franța: **médiateur*** mediator). (*Canada: **protecteur du citoyen*** apărătorul / protectorul cetățeanului).

omission *f.* omisiune / omitere. **Omission de porter secours** omisiune de a acorda ajutor. **Mensonge par omission** minciună prin omisiune.

omnipotence *f.* omnipotență.

omnipotent, e *adj.* omnipotent.

omnipraticien, ne *f.* medic generalist.

omnium *m.* omnium (*societate financiară sau comercială care se ocupă de toate ramurile unui sector economic. Au adesea formă de holding*).
once *f.* uncie (*28,349 grame.* Se prescurtează: *oz*).
oncle *m.* unchi. **Oncle paternel, maternel** unchi (*pe linie*) patern, matern. **Oncle par alliance** unchi prin alianță.
onéreusement *adj.* (*în mod*) oneros.
onéreux, euse *adj.* oneros. **A titre onéreux** cu titlu oneros (*cu condiția de a achita o obligație*).
ontologie *f.* ontologie.
ontologique *adj., m.* ontologic, ontologicul.
onusien, ne *adj., s.* care ține de O.N.U. **Les onusiens** funcționarii ONU.
opération *f.* operație, operațiune. **Opérations boursières** operațiuni bursiere. **Opérations chimiques, industrielles, militaires, techniques** operațiuni chimice, industriale, militare, tehnice. **Opération commerciale, économique, financière** operațiune comercială, economică, financiară. **Opération marchande** operațiune profitabilă. **Opérations au comptant** operațiuni în numerar. **Opérations de banque** operațiuni de bancă. **Opérations de bourse** operațiuni de bursă. **Opérations de change** operațiuni valutare / de schimb valutar. **Opérations de change à terme, à vue** operațiuni valutare la termen, la vedere / în numerar. **Opérations complexes de change** operațiuni complexe de schimb (*valutar*). **Opérations prêt à bail** operațiuni de leasing. **Opération de face à face entre entreprises** operațiuni directe (*fără știrea băncilor*) între întreprinderi. **Opération de maintien de la paix** operațiune de menținere a păcii. **Opération de répartition** operațiuni de repartiție. **Opérations sur biens et services** operațiuni asupra bunurilor și serviciilor. **Opérations sur les biens économiques** operațiuni asupra bunurilor economice. **Salle, table d'opération** sală, masă de operație. **Opérations au-dessus*, au-dessous* de la ligne. Opération bancaire*.**
opérationnel, le *adj.* operațional. **Base opérationnelle** bază (*militară*) operațională. **Recherche opérationnelle** cercetare operațională.
opératoire *adj.* operator. **Bloc* opératoire.**
opérer (s') *vt., vi., vr.* a (se) opera, a se produce, a avea efect, a acționa.
ophélime *adj.* plăcut. **Un bien ophélime** un bun plăcut / care aduce, produce plăcere.
ophélimité *f.* plăcere, bucurie. **Colline* du plaisir / de l'ophélimité.**
ophtalmie *f.* oftalmie.
ophtalmologie *f.* oftalmologie.
ophtalmologique *adj.* oftalmologic. **Clinique ophtalmologique** clinică oftalmologică.
ophtalmologiste / ophtalmologue *s.* oftalmolog.
opiner *vi.* a opina, a aviza. **Opiner pour ou contre une proposition** a opina pentru sau contra une propuneri.
opinion *f.* opinie, părere. **Opinions politiques, religieuses** opinii politice, religioase. **Opinion unanime, divisée** opinie unanimă, împărțită. **L'opinion publique** opinia publică. **Défendre, soutenir une opinion** a apăra, a susține o opinie.

Différences, divergences d'opinions diferențe, divergențe de opinii. **Donner, émettre, exprimer une opinion** a da, a emite, a exprima o părere. **Liberté d'opinion** libertatea de opinie. **Partage d'opinions** împărțășirea opiniilor. **Sondages d'opinion** sondaje de opinii.
opportunisme *m.* oportunism.
opportuniste *adj., s.* oportunist. **Politicien, politique oportuniste** politician, politică oportunistă.
opportunité *f.* oportunitate, ocazie, prilej. **Opportunité de poursuites** ocazie / oportunitate de urmărire. **Coût* d'opportunité / de substitution / de renoncement.**
opposabilité *f.* opozabilitate. **Opposabilité d'un contrat** opozabilitatea unui contract.
opposable *adj.* opozabil. **Argument, droit, requête, signature opposable** argument, drept, cerere, semnătură opozabilă.
opposant, e *adj., s.* opozant. **Les opposants du régime** opozanții regimului. **La minorité opposante** minoritatea opozantă. **La partie opposante** partea opozantă / adversă. **Tiers opposant** terț opozant.
opposé, e *adj., s.* opus, contrar. **Avoir des opinions opposées** a avea opinii opuse. **A l'opposé de X je pense...** contrar lui X, eu cred...
opposer (s') *vt., vr.* a (se) opune. **Opposer la force à la force** a opune forța forței. **Opposer un barrage à la foulé** a ridica un baraj în fața mulțimii. **Opposer une digue aux flots** a ridica un dig împotriva valurilor. **S'opposer aux décisions de qqn** a se opune hotărîrilor cuiva. **Parents qui s'opposent à un mariage** părinți care se opun la o / unei căsătorii.
opposition *f.* opoziție, împotrivire. **Opposition à mariage** opoziție la căsătorie. **Opposition à paiement** opoziție la plată. **Opposition à une action, à une doctrine, à un projet, à une politique** împotrivire la o acțiune, la o doctrină, la un proiect, la o politică. **Opposition à un chèque perdu** opoziție la un cec pierdut. **Faire opposition à qqch.** a face opoziție la ceva. **Faire de l'opposition** a face opoziție. **Cotation par opposition** cotare prin opoziție.
oppresseur *adj., m.* opresor. **Régime oppresseur** regim opresor / asupritor.
oppressif, ive *adj.* opresiv, asupritor. **Autorité, fiscalité oppressive** autoritate, fiscalitate opresivă.
oppression *f.* opresiune, asuprire. **Régime d'oppression** regim de asuprire.
opprimant, e *adj.* oprimant.
opprimé, e *adj., s.* oprimat. **Pays opprimé** țară oprimată. **Populations opprimées** populații oprimate. **Défendre les opprimés** a apăra pe cei oprimați.
opprimer *vt.* a oprima, a asupri. **Opprimer un peuple** a asupri un popor. **Opprimer l'opinion** a oprima opinia. **Opprimer la conscience, la liberté** a oprima conștiința, libertatea.
optimal, e / optimum *adj.* optimal. **Combinaison optimale / optimum des facteurs de productions** combinare optimală / optimă a factorilor de producție. **Croissance optimale** creștere optimală / optimă.
optimalité *f.* optimalitate.
optimisation / optimation *f.* optimizare.

optimum *adj., m.* optim. **Optimum de moindre mal** (*nivelul*) optim al celui mai mic rău. **Optimum de peuplement / de population** (*grad*) optim de populare / de populație. **Optimum de premier, de second rang** optim de prim rang, de rang secund. **Optimum du consommateur, du producteur** (*nivelul*) optim al consumatorului, al producătorului.

option *f.* opțiune. Promisiune de vînzare / cumpărare care trebuie confirmată înainte de o dată limită. Avans, acont. **Option américaine, européenne** opțiune americană, europeană. **Option zéro** opțiune zero (*distrugerea rachetelor cu raza de acțiune între 1000 și 5000 de km.*). **Option au pair** opțiune la paritate. **Option d'achat** opțiune de cumpărare. **Option de nationalité** opțiune de naționalitate. **Option de vente** opțiune de vînzare / de vindere. **Option du double** opțiunea dublului. **Option sur „cash", sur „Futures"** opțiune pe „cash", pe „Futures". **Abandonner une option** a abandona o opțiune. **Matière à option à l'examen** materie opțională la examen. **Prendre une option** a lua o opțiune / a opta.

optionnel, le *adj.* opțional.

or *m.* aur. **Pièces d'or** monede de aur. **Change de l'or** (*cursul de*) schimb al aurului. **Cours de l'or** cursul aurului. **Encaisse or d'une banque d'émission** încasso (*în*) aur de către o bancă emitentă. **Etalon or** etalon aur. **Valeur or d'une unité monétaire** valoarea (*în*) aur a unei unități monetare. **Valeur de l'or** valoarea aurului.

orage *m.* furtună.

orageusement *adv.* (*în mod*) furtunos.

orageux, euse *adj.* furtunos. **Discussion, séance, vie orageuse** discuție, ședință, viață furtunoasă.

oraison *f.* oratie. **Oraison funèbre** oratie / discurs funebru.

orateur, trice *s.* orator. **Orateur éloquent** orator elocvent.

oratoire *adj.* oratoric. **Procédé, ton oratoire** procedeu, ton oratoric. **Joute* oratoire.**

orchestre *m.* orchestră. **Orchestre symphonique, philharmonique** orchestră simfonică, filarmonică. **Orchestre de chambre** orchestră de cameră. **Fosse d'orchestre** fosa orchestrei.

orchestrer *vt.* a orchestra, a dirija, a organiza. **Orchestrer une campagne de presse** a orchestra o campanie de presă.

ordinalisme *m.* ordinalism.

ordinand *m.* cel care, terminînd studii teologice, urmează a fi hirotonit.

ordinant *m.* episcop însărcinat cu hirotonisirea.

ordinariat *m.* funcția, puterea judiciară a unui episcop diocezian.

ordinateur, trice *adj., s.* ordinator (*persoana care hirotonește*). Calculator / computer.

ordination *f.* hirotonire / hirotonisire.

ordonnance *f.* ordonanță, ordonare, înștiințare, rețetă medicală. **Ordonnance de non-lieu** ordin de neurmărire. **Ordonnance de clôture** ordonanță de închidere (*constatîndu-se finalizarea instruirii cauzei spre a fi trimisă completului de judecată*). **Ordonnance pénale** ordonanță penală. **Ordonnance d'injonction de faire** ordonanță de obligație de a face. **Ordonnance d'injonction de payer** ordonanță de obligație de a plăti. **Ordonnance de délégation** ordonanță de delegare. **Ordonnance de paiement** ordonanță de plată (*dată de un ministru*). **Ordonnance de taxe** ordonanță de taxă. **Officier d'ordonnance** ofițer aghiotant (*pe lîngă un general, un șef de stat*).

ordonnancement *m.* ordonanțare. **Ordonnancement juridique / ordre juridique** ordonanțare juridică / ordin juridic.

ordonnancer *vt.* a ordonanța / a da ordin să se plătească o datorie publică.

ordonnateur, trice *adj., s.* ordonator, ordonanțator. **Commissaire ordonnateur** comisar ordonator.

ordonner *vt.* a ordona / a hotărî, a pune în ordine, a consacra. **Ordonner un diacre, un prêtre** a consacra / a hirotoni un diacon, un preot. **Ordonner le huis clos** a hotărî judecarea unei cauze cu ușile închise.

ordre *m.* ordin, ordine. **Ordre et contrordre** ordin și contraordin. **Ordre administratif et judiciaire** ordin(e) administrativ(ă) și judiciar(ă). **Ordre amiable** ordin amiabil. **Ordre exprès, formel, impératif** ordin expres, formal, imperativ. **Ordre monastique** ordin monastic / mănăstiresc. **Ordre professionnel** ordin profesional. **Ordre public** ordinea publică. **Ordre public social** ordine publică socială. **Ordre d'héritiers** ordinea moștenitorilor. **Ordre de créanciers** ordin de creditori. **Ordre de recette** ordin de încasare. **Ordre de la loi** ordinea legii. **Ordre des avocats, des médecins** ordinul avocaților, medicilor. **Ordre des juridictions (*civle, pénale, administrative*)** ordinea jurisdicțiilor (*civilă, penală, administrativă*). **Ordre (*d'achat, de vente*) environ, lié** ordin (*de cumpărare, vînzare*) aproximativ apropiat, legat. **Ordre (*d'achat, de vente*) à appréciation, à cours limité, à perte limitée** ordin de (*de cumpărare, vînzare*) la apreciere, la curs limitat, cu pierdere limitată. **Ordre (*d'achat, de vente*) au cours du marché, au mieux, au premier cours, au dernier cours, au stop / stop less** ordin de (*de cumpărare, vînzare*) la cursul pieței, la cursul cel mai bun, la primul curs, la ultimul curs, la stop / stop less. **Ordre (*d'achat, de vente*) avec écart** ordin de (*de cumpărare, vînzare*) cu decalaj / cu ecart. **Ordre de bourse** ordin / mandat de bursă. **Ordre de paiement** ordin de plată. **Ordre de prélèvement sur un compte** ordin de transfer în / din cont. **Ordre de marche, de bataille** ordin de marș, de luptă. **Ordre du jour** ordin / ordinea de zi. **Agir sur l'ordre d'un supérieur** a acționa la ordinul unui / dat de un superior. **Etre aux ordres de qqn** a fi la ordinele cuiva. **Etre sous les ordres de qqn** a fi sub / la ordinele cuiva / a fi inferiorul cuiva. **Billet à ordre** bilet la ordin. **Feuille d'ordre** foaie de comandă / de ordine. (*Ist.*) **Les trois ordres (*clergé, noblesse, tiers-état*)** cele trei ordine (*clerul, nobilimea, starea a treia*). **Obéir à un ordre, aux ordres de qqn** a se supune unui ordin, ordinelor cuiva / date de cineva. **Exécuter un ordre** a executa un ordin. **Navires en ordre de convoi** nave așezate în formă de convoi. **Citer à l'ordre du jour** a cita pe ordinul de zi. **Par ordre du ministre** prin ordinul ministrului. **Vendre par ordre de justice** vînzare prin ordin dat de justiție. **A l'ordre du jour** la ordinea zilei. **Voter l'ordre du jour** a vota ordinea de zi. **L'ordre social, économique et politique** ordinea socială, economică și politică. **Ebranler, renverser l'or-**

dre établi a zdruncina, a răsturna ordinea stabilită. **Troubler l'ordre public** a tulbura ordinea publică. **Contrevenir à des dispositions d'ordre public** a contraveni unor dispoziții de ordine publică. **Rétablir l'ordre** a restabili ordinea. **Les forces de l'ordre** forțele de ordine. **D'ordre de ...** de ordinul a ... **Donneur* d'ordre. Nouvel* Ordre Economique et Monétaire International (NOEMI).**

orfèvre *m.* făurar, vînzător (*de obiecte din metale prețioase, cupru, cositor, aliage*). **Orfèvre-joaillier** giuvaergiu. **Orfèvre-bijoutier** bijutier.

orfèvrerie *f.* orfevrărie (*ansamblul, comerțul, arta, meșteșugul fabricării obiectelor din metale prețioase, cupru, cositor, aliaje*).

organdi *m.* (*textile*) organdi.

organe *m.* organ. **Organe délibérant** organ deliberant. **Organe subsidiaire** organ subsidiar. **Organes de gestion** organe de gestiune / de gestionare (*a activității unei întreprinderi*). **Ensemble des organes directeurs de l'Etat** ansamblul organelor directoare / conducătoare ale Statului.

organicisme *m.* organicism.

organigramme *m.* organigramă.

organique *adj.* organic. **Engrais organiques** îngrășăminte organice. **Loi organique** lege organică.

organisable *adj.* organizabil.

organisateur, trice *adj., s.* organizator.

organisation *f.* organizație, organizare / aranjare. **Organisation commerciale, financière, industrielle** organizație / organizare comercială, financiară, industrială. **Organisation ouvrière, politique, syndicale** organizație / organizare muncitorească, politică, sindicală. **Organisation frauduleuse de l'insolvabilité** organizare frauduloasă a insolvabilității. **Organisation internationale** organizație internațională. **Organisation non gouvernementale (ONG)** organizație non-guvernamentală. **Organisation de charité** organizație de caritate. **Organisation de tourisme, de voyage** organizație de turism, de voiaj. **Organisation des Nations Unies (ONU)** Organizația Națiunilor Unite. **Organisation des Nations Unies pour l'Education, la Science et la Culture (UNESCO)** Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură. **Organisation des Nations Unies pour le Développement Industriel (ONUDI)** Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială. **Organisation des Pays Exportateurs de Pétrole (OPEP / OPEC)** Organizația Țărilor Exportatoare de Petrol. **Organisation Mondiale de la Santé (OMS)** Organizația mondială a sănătății. **Organisation pour l'Alimentation et l'Agriculture (FAO)** Organizația pentru alimentație și agricultură. **Organisation Africaine et Malgache de Coopération Economique (OAMCE)** Organizația Africană și Malgașă pentru Cooperare Economică. **Organisation Commune Africaine et Malgache (OCAM)** Organizația Comună Africană și Malgașă. **Organisation de Coopération et de Développement Economique (OCDE)** Organizația de Cooperare și Dezvoltare Economică (*Fostă:* **Organisation Européenne de Coopération Economique (OECE)** Organizația europeană pentru cooperare economică.). **Organisation de l'Aviation Civile Internationale (OACI)** Organizația aviației civile internaționale. **Organisation des Etats Américains (OEA)** Organizația statelor americane. **Organisation Intergouvernementale Consultative de la Navigation Maritime (IMCO)** Organizația interguvernamentală consultativă a navigației maritime. **Organisation Internationale du Travail (OIT)** Organizația internațională a muncii. **Organisation Météorologique Mondiale (OMM)** Organizația meteorologică mondială. **Organisation Mondiale du Commerce** Organizația mondială a comerțului. **Organisation du Traité de l'Atlantique-Nord (OTAN)** Organizația Tratatului Atlanticului de nord. **Organisation de l'Unité Africaine (OUA)** Organizația unității africane. **Organisations patronales** organizații patronale. **Organisation superétatique / supranationale** organizație suprastatală / supranațională. **Organisation du Traité de l'Asie du Sud-Est (OTASE)** Organizația Tratatului Asiei de Sud-Est. **Organisation Publique non marchande (OPNM)** Organizație publică necomercială. **L'organisation d'une administration, d'une entreprise, d'un service** organizarea unei administrații, unei întreprinderi, unui serviciu. **L'organisation du travail** organizarea muncii / activității. **L'organisation des loisirs** organizarea timpului liber. **Plan d'organisation des Secours (ORSEC)** Plan de organizare a ajutorului (*în caz de calamitate*). **Organisation bancaire*.**

organisationnel, le *adj.* organizatoric. **Problèmes organisationnels** probleme organizatorice.

organisé, e *adj.* organizat. **Société organisée** societate organizată. **Vol organisé** furt / zbor organizat. **Voyage organisé** voiaj / călătorie organizată.

organiser *vt.* a organiza, a pune la cale. **Organiser le travail** a organiza munca / activitatea. **Organiser la distribution** a organiza distribuirea / distribuția. **Organiser un service des ventes** a organiza un serviciu de vînzări. **Organiser une manifestation publique** a organiza o manifestație publică.

organisme *m.* organism. **Organisme de placement collectif en valeurs mobilières (OPCVM)** Organism de plasament colectiv în valori mobiliare. **L'organisme syndical** organismul sindical.

orgie *f.* orgie.

orientation *f.* orientare. **Orientation professionnelle** orientare profesională. **L'orientation d'un mouvement politique** orientarea unei mișcări politice.

originaire *adj.* originar.

original, aux *m.* original. **Copie conforme à l'original** copie conformă cu originalul / autentică.

original, e, aux *adj., s.* original. **Copie originale** copie originală. **Documents originaux** documente originale. **Pièces originales** piese originale.

origine *f.* origine. **Origine d'un produit** originea unui produs. **Appellation d'origine** denumirea de origine / originală. **Etre d'origine française, roumaine** a fi de origine franceză, română.

orléanisme *m.* (*ist.*) orleanism.

orphelin, e *s.* orfan.

orphélinat *m.* orfelinat.

orthodoxe *adj., s.* ortodox. **Eglise orthodoxe** biserică ortodoxă. **Clergé, culte, rite orthodoxe** cler, cult, rit ortodox.
orthodoxie *f.* ortodoxie.
orthopédie *f.* ortopedie.
orthopédique *adj.* ortopedic.
orthopédiste *adj., s.* ortopedist.
oscillant, e *adj.* oscilant.
oscillateur *m.* oscilator.
oscillation *f.* oscilație.
osciller *vt.* a oscila.
osier *m.* (*varietate de*) salcie (*ale cărei nuiele se folosesc la împletituri*).
osiériculture *f.* cultură, plantație de salcie.
ostentation *f.* ostentație. **Effet* d'ostentation.**
ostentatoire *adj.* ostentativ. **Effet* ostentatoire.**
ostracisme *m.* ostracizare.
ostréiculteur, trice *s.* crescător de stridii.
ostréiculture *f.* creșterea stridiilor.
otage *m.* ostatic. **Hold-up avec prise d'otages** hold-up cu luare de ostatici.
ottoman, e *adj., s.* otoman. (*Textile*) Otomană. **Armée ottomane** armată otomană. **Empire ottoman** imperiu otoman.
oubliette *f.* celula condamnatului pe viață.
ouest *adj., m.* vest. **Les rapports entre l'Est et l'Ouest** raporturile dintre Est și Vest.
outil *m.* unealtă, sculă. **Boîte à outils** cutie de scule.
outillage *m.* utilaj. **Exposition d'outillage agricole** expoziție de utilaj agricol.
outillé, e *adj.* utilat, dotat. **Usine bien outillée** uzină bine utilată.
outiller *vt.* a utila. **Outiller un atelier, une usine** a utila un atelier, o uzină.
outrage *m.* ultraj, jignire, ofensă. **Outrage aux bonnes mœurs** ultraj la bunele moravuri. **Outrage par paroles, gestes, menaces, écrits ou dessins** ultargiu prin cuvinte, gesturi, amenințări, scrieri / înscrisuri sau desene. **Outrage (public) à la pudeur** ultraj (public) la pudoare. **Outrage à la raison** ultraj la rațiune / judecată. **Outrage au bon sens** ultraj la bunul simț.
outragé, e *adj.* ultragiat, jignit, ofensat. **Femme outragée** femeie ofensată / jignită.
outrageant, e *adj.* jignitor, ofensator. **Propos outrageants** cuvinte (*extrem de*) ofensatoare.
outrager *vt.* a ultragia, a jigni, a ofensa. **Outrager les bonnes mœurs, la morale** a ultragia bunele moravuri, morala.
outrageusement *adv.* excesiv, peste limită.
ouvert, e *adj.* deschis, comunicativ. **La chasse, la pêche est ouverte** vînătoarea, pescuitul s-a deschis.
ouvertement *adv.* (*în mod*) deschis.
ouverture *f.* uvertură, deschidere. **Ouverture d'un débat, d'une école, d'une enquête, d'une exposition, d'une séance** deschiderea unei dezbateri, unei școli, unei anchete, unei expoziții, unei ședințe. **Ouverture de crédit** deschidere de credit. **Ouverture de crédits** deschidere de credite (*autorizare legală dată ordonatorilor de credite de a face cheltuieli*). **Ouverture de succession** deschidere de succesiune. **Ouverture de la session** deschiderea sesiunii. **Cours d'ouverture à la Bourse*.**

ouvrable *adj. m.* lucrătoare. **La semaine a six jours ouvrables et cinq jours ouvrés** săptămîna are șase zile lucrătoare și cinci în care se lucrează.
ouvrage *m.* lucrare. **Ouvrage défensif** lucrare defensivă / de apărare. **Ouvrage militaire** lucrare militară. **Ouvrage public** lucrare publică / de interes public. **Ouvrage de campagne** lucrare de campanie / provizorie. **Ouvrage de maçonnerie** lucrare de zidărie. **Louage d'ouvrage** contract de lucrare.
ouvraison *f.* prelucrare primară a materiei prime textile.
ouvré, e *adj.* lucrat. **Jour ouvré** zi lucrată / în care s-a lucrat.
ouvreuse *f.* plasatoare (*teatru, cinematograf*).
ouvrier, ière *adj., s.* muncitor. **Ouvrier agricole** muncitor agricol. **Ouvrier professionnel** lucrător profesionist. **Ouvrier qualifié, hautement qualifié** muncitor calificat, de înaltă calificare. **Ouvrier spécialisé** muncitor specializat. **Ouvrier à domicile, à façon** lucrător la domiciliu, cu bucata / la comandă. **Ouvrier à la journée** lucrător cu ziua / zilier. **Ouvrier en chambre** lucrător la domiciliu. **Ouvrier d'usine** muncitor de uzină. **Ouvrier sans qualification** muncitor necalificat. **Ouvrier travaillant à la chaîne** muncitor care lucrează la bandă rulantă. **Embaucher, débaucher des ouvriers** a angaja, a concedia muncitori. **Législation ouvrière** legislație muncitorească / care vizează pe muncitori. **Licenciement, renvoi des ouvriers** licențierea, concedierea muncitorilor. **Syndicat ouvrier** sindicat muncitoresc. **Train ouvrier** tren de muncitori / de navetiști.
ouvriérisme *m.* sistem politic conform căruia organizarea sindicală, gestionarea socialistă a economiei trebuie să revină mișcărilor muncitorești.
ouvriériste *adj., s.* care ține de sistemul politic în care au prioritate mișcările muncitorești.
ouvrir *vt., vi., vr.* a (se) deschide. **Ouvrir un débat, un dialogue** a deschide o dezbatere, un dialog. **Ouvrir la séance** a deschide ședința. **Ouvrir la session parlementaire** a deschide sesiunea parlamentară. **Ouvrir une foire** a deschide un tîrg. **Ouvrir un commerce, un magasin** a deschide un comerț / o afacere, un magazin. **Ouvrir le feu** a deschide focul.
ouvroir *m.* loc rezervat lucrărilor de croitorie, broderie dintr-o mănăstire. Atelierul unde se fac, din caritate, lucruri pentru cei săraci sau pentru biserică.
ouzbek *adj., s.* uzbek.
overdose / surdose *f.* supradoză (*de narcotice*).
oyant *m.* persoană căreia i se dă socoteală (*de către cel care i-a gestionat interesele*) de situația sa financiară spre a se fixa restul de plată.

P

pacage *m.* păşunat. **Changement de pacage** schimbarea locului de păşunat / transhumanţă. **Droit de pacage** drept de păşunat. **Servitude de pacage** servitute de păscut vite.
pacager *vt.* a păşuna.
pacha *m.* paşă.
pachalik *m.* paşalîc.
pacificateur, trice *adj., s.* pacificator. **Mesures pacificatrices** măsuri pacificatoare.
pacification *f.* pacificare. **Mesures, politique de pacification** măsuri, politică de pacificare.
pacifier *vt.* a pacifica, a calma.
pacifique *adj.* pacific, paşnic. **Possesseur pacifique** posesor pacific (*al cărui titlu nu este contestat*).
pacifiquement *adv.* paşnic.
pacifisme *m.* pacifism.
pacifiste *adj., s.* pacifist. **Idéal, mouvement pacifiste** ideal, mişcare pacifistă.
pack *m.* (*vechi*) pac (*pachet de tutun*). Pachet, bacs / bax (*ambalaj care conţine mai multe lucruri de acelaşi fel: flacoane, sticle etc.*). **Un pack de bière** un bax de (*sticle cu*) bere.
package *m.* pachet (*de mărfuri, de servicii oferite populaţiei*).
packaging *m.* tehnica ambalării produselor în scop publicitar.
pacotille *f.* (*vechi*) balot de mărfuri pe care echipajul unei nave le putea lua, transporta avînd scutire de taxe. Marfă măruntă, fără valoare. **Bijou de pacotille** bijuterie fără valoare (*de tinichea*).
pacte *m.* pact, tratat. **Pacte civil de solidarité** pact civil de solidaritate. **Pacte colonial** pact colonial (*regim de schimb între metropolă şi colonii, abolit prin Conferinţa de la Berlin din 1885 dar cu sechele şi în prezent*). **Pacte commissoire** pact comisoriu. **Pacte d'alliance** pact de alianţă. **Pacte de non-agression** pact de neagresiune. **Pacte de préférence** pact de preferinţă. **Pacte de stabilité et de croissance** pact de stabilitate şi de creştere. **Pacte sur succession future** pact asupra succesiunii viitoare. **Pacte de Varsovie** Pactul / Tratatul de la Varşovia. **Pacte Andin / Accord de Carthagène** Pactul Andin / Acordul de la Cartagena. **Conclure, sceller, signer un pacte** a încheia, a pecetlui, a semna un pact. **Rompre un pacte** a rupe un pact.
pactiser *vi.* a pactiza. **Pactiser avec l'ennemi** a pactiza cu duşmanul.
paddock *m.* padoc.
paddy *m. invar.* orez nedecorticat.

padischah / padicha(h) *m.* padişah.
pagnon *m.* ţesătură de postav subţire fabricată la Sedan.
pagus m. (*antic. rom.*) circumscripţie rurală.
paiement / payement *m.* plată, plătire. **Paiement abrégé, automatique** plată prescurtată, automată. **Paiement comptant** plată în numerar. **Paiement différé** plată amînată / decalată. **Paiement différentiel** plată diferenţială (*acordarea unei indemnizaţii producătorului agricol egală cu diferenţa dintre preţul de pe piaţa liberă şi preţul garantat – fixat anual de către Stat*). **Paiement échelonné, fractionné, partiel** plată eşalonată / în rate, fracţionată, parţială. **Paiement forfaitaire / global** plată forfetară / globală. **Paiements internationaux** plăţi internaţionale. **Paiement latéral** plată laterală (*mită*). **Paiement d'avance** plată în avans. **Paiement d'une amende, d'une dette, d'un droit, d'un impôt** plata unei amenzi, unei datorii, unei taxe / unui drept, unui impozit. **Paiement sur première présentation** plată la prima prezentare. **Paiement par compensation** plată prin compensare. **Délai de paiement** termen / răgaz de plată. **Double paiement** dublă plată. **Effectuer, faire un paiement** a efectua, a face o plată. **Imputation, indivisibilité, intégralité du paiement** imputarea, indivizibilitatea, integralitatea plăţii. **Instruments du paiement** instrumentele plăţii. **Les parties au paiement** părţile (*persoanele, unităţile*) plăţii. **Les garanties du paiement** garanţiile plăţii. **Par paiement à terme** prin / cu plată la termen. **Recevoir son paiement** a-şi primi plata. **Etat de suspension de paiement** situaţie / stare de suspendare de plată. **Suspendre les paiements** a suspenda plăţile. **Paiement de l'indu*. Balance* des paiements. Datation* en paiement. Date* de paiement. Lieu* du paiement.**
paierie *f.* casierie. **Paierie générale** casieria generală.
paillasson *m.* rogojină, împletitură de paie (*destinată şi să apere culturile de intemperii*).
paillassonnage *m.* acţiunea, rezultatul acoperirii unor culturi cu paie, cu rogojini împotriva intemperiilor.
paillassonner *vt.* a acoperi (*cu rogojini, cu paie*).
pailler *m.* fînar / fînărie.
pailler *vt.* a face împletituri din paie pentru diferite obiecte (*scaune, sticle*). A acoperi, a înveli cu paie. **Pailler des arbres fruitiers** a înveli cu paie arbori fructiferi. **Pailler des bouteilles** a îmbrăca sticle (*în împletituri de paie*).
paillet / vin paillet *m.* vin alb uşor.
paillis *m.* strat de paie întins pe sol pentru păstrarea umidităţii.
pain *m.* pîine. **Gagner son pain** a-şi cîştiga pîinea, traiul.
pair *m.* egal / egalitate, paritate. Pair. **Le pair de change** paritatea de schimb (*valutar*). **Pair réciproque** egalitate reciprocă. **Emission, remboursement au pair** emisiune, rambursare la paritate. **Au-dessous du pair** sub paritate. **Titre, rente au pair** titlu, rentă la paritate. **Travailler au pair** a munci pe(ntru) casă şi masă. **Chambre* des pairs.**
pairesse *f.* soţia unui pair. Femeia care deţine titlul de *pairie*.

pairie f. titlu şi demnitate de pair. **Pairie héréditaire** titlu (*de pair*) ereditar. **Pairie femelle** titlu de pair transmisibil femeilor. **Pairie à vie** titlu (*de pair*) pe viaţă.

paissance *f.* păşunat în pădure. **Bêtes en paissance** animale (*aflate*) la păscut / care pasc (*în pădure*).

paix *f.* pace. Icoană (*avînd ca subiect un moment din patimile Mîntuitorului*) prezentată credincioşilor spre sărutare. **Paix armée** pace armată. **Paix forcée, imposée** pace forţată, impusă. **Paix romaine** pace romană. **Paix séparée** pace separată. **Paix par désarmement** pace prin dezarmare. **Baiser de la paix** sărutul păcii / împăcării. **Colombe de la paix** porumbelul păcii. **Congrès de la paix** congresul păcii. **Juge, justice de paix** judecător, justiţie de pace. **Volonté de paix** voinţă de pace. **Faire des propositions de paix** a face propuneri de pace. **Faire la paix** a face pace. **Pourparlers de paix** convorbiri / tratative de pace. **Rétablir la paix** a restabili pacea. **Traité de paix** tratat de pace. **Conclure, ratifier, signer, traiter la paix** a încheia, a ratifica, a semna, a trata pacea.

pakistanais, e *adj., s.* pakistanez. **Un Pakistanais** un pakistanez.

pal *m.* arac, ţeapă, plantator (*obiectul*). Banda care traversează blazonul de sus în jos. **Le supplice du pal** supliciul ţepei / tragerii în ţeapă.

palais *m.* palat, sala de audienţă dintr-o locuinţă regală sau seniorială. **Palais ducal, épiscopal** palat ducal, episcopal. **Palais de justice / le Palais** palat de justiţie / Tribunalul / Judecătoria. **Gens du / de Palais (*juges, avocats etc.*)** oamenii Palatului / justiţiei (*judecători, avocaţi etc.*).

palan *m.* palan. **En sous-palan** sub palan / gata de încărcare. Despre o marfă care trebuie livrată în port şi care este gata de debarcare.

palanque *f.* palancă (*fortificaţie făcută din trunchiuri înfipte vertical*).

palanquée *f.* cantitatea de mărfuri ridicată o dată de palan.

palanquer *vi., vt.* a se servi de un palan. A ridica o palancă.

palatin, e *adj., s.* palatin. **Chapelle palatine** capelă palatină. **Comtes palatins** conţi palatini. **Seigneur palatin** senior palatin. **La dynastie, la maison palatine** dinastia, casa palatină.

palatinat *m.* palatinat (*demnitatea, sarcina, teritoriul*).

paléographe *s.* paleograf.

paléographie *f.* paleografie.

paléontologie f. paleontologie.

paléontologiste / paléontologue *m.* paleontolog.

palestre *f.* (*antic.*) palestră.

palette *f.* paletă (pl.: *paleţi*). **Manutention par palettes** manevrare cu ajutorul paleţilor.

palettiser *vt.* a paletiza, (*a aşeza mărfurile pe paleţi spre o mai bună manevrare*). **Palettiser le magasinage, la manutention d'un produit** a paletiza depozitarea, manevrarea unui produs.

palier *m.* palier. **Palier dans la hausse des prix** palier în creşterea preţurilor.

palme *f.* frunză de palmier. Decoraţie (*în formă de frunză de palmier*). **Huile, vin de palme** ulei, vin de palmier. **Recevoir les palmes académiques** a primi (*decoraţia*) palmele academice.

palme *m.* măsură (*un lat de palmă*).

palmeraie *f.* plantaţie de palmieri.

palmier *m.* palmier. **Palmier à sucre / borasse** palmier de zahăr. **Palmier à huile / éléis** palmier de ulei.

palpable *adj.* palpabil. **Preuves palpables** probe / dovezi palpabile.

panachage *m.* amestec / amestecare, combinare. Acţiune efectuată de un alegător prin votarea unor candidaţi de pe liste diferite.

panacher *vt.* a amesteca, a combina. A alege candidaţi de pe liste diferite. **Panacher une liste électorale** a întocmi o listă electorală prin combinarea candidaţilor de pe liste diferite.

panafricain, e *adj.* panafrican.

panafricanisme *m.* panafricanism.

panaméricain, e *adj.* panamerican.

panaméricanisme *m.* panamericanism.

panarabisme *m.* panarabism.

pancalisme *m.* pancalism.

pancosmisme *m.* pancosmism.

pancapitalisme *m.* pancapitalism.

pandectes *f. pl.* (*ist. rom.*) pandecte (*culegere de hotărîri date de jurisconsulţii romani*).

pandit *m.* pandit (*titlu onorific dat, în India, unui savant, unui brahman, unui fondator de sectă*).

paneterie *f.* locul de păstrare şi distribuire a pîinii într-o comunitate, într-un mare internat. (*Ist.*) sediul pitarului.

panetier *m.* pitar. Persoană însărcinată cu păstrarea şi distribuirea pîinii (*în internate, mănăstiri*).

pangermanisme *m.* pangermanism.

pangermaniste *m.* pangermanist.

panhellénique *adj.* panelenic.

panhellénisme *m.* panelenism.

panier *m.* paner, coş. **Panier de biens** coş de bunuri (*bunuri şi servicii, pe baza cărora se stabileşte structura preferenţială a unui consumator*). **Panier de devises** coş de devize / valutar. **Le panier de la ménagère** coşul menajerei / zilnic (*serveşte la calcularea costului vieţii*).

panifiable *adj.* panificabil. **Céréales panifiables** cereale panificabile.

panification *f.* panificaţie.

panifier *vt.* a panifica / a transforma în pîine.

panislamisme *m.* panislamism.

panneau *m.* panou. **Panneaux agglomérés au ciment** panouri aglomerate cu ciment / prefabricate. **Panneaux électoraux** panouri electorale. **Panneaux-réclame** panouri reclamă. **Panneaux de signalisation** panouri de semnalizare.

panonceau *m.* însemn delimitînd jurisdicţia seniorială. Plăcuţă aşezată pe uşa funcţionarilor (*arătînd funcţia*. Ex.: ***notar, executor judecătoresc***).

panpsychisme *m.* panpsihism.

panslavisme *m.* panslavism.

panspermie *f.* panspermie.
panthéisme *m.* panteism. **Panthéisme matérialiste** panteism materialist.
panthéiste *adj., s.* panteist.
panthéon *m.* panteon.
papable *adj.* susceptibil de a fi ales papă. **Les cardinaux papables** cardinalii susceptibili de a fi aleşi papă.
papal, e, aux *adj.* papal. **Bulle, croix, tiare papale** bulă, cruce, tiară papală.
papas *m.* preot, episcop, patriarh al bisericii greceşti.
papauté *f.* papalitate. **Cardinal qui aspire à la papauté** cardinal care aspiră la funcţia / demnitatea de papă.
pape *m.* papă. **Sa Sainteté le Pape** Sanctitatea Sa Papa. **Chaire du pape / Sainte-Siège** Scaunul Papei / Sfîntul Scaun. **Election du Pape** alegerea Papei. **Encyclique du Pape** enciclică a Papei / papală. **Nonce du Pape** nunţiu papal.
papeterie *f.* papetărie (*magazin, activitate*). **Librairie-papeterie** librărie-papetărie. **Rayon de papeterie** raion de papetărie. **Usine de papeterie** uzină de papetărie.
papetier, ière *s.* persoană care produce, comercializează articole de papetărie.
papier *m.* hîrtie, act, document. **Papier bancable, non bancable, beau, commercial, court, long, financier** hîrtie / efect bancabil, nebancabil, foarte solvabil, comercial, cu scadenţă apropiată, cu scadenţă îndepărtată, financiar. **Papier carbone** indigo. **Papiers domestiques** hîrtii casnice / de familie (*care, chiar nesemnate, pot, în mod excepţional, servi drept probe ca fiind sub semnătură privată*). **Papier monnaie** hîrtie monedă / bancnotă. **Papier timbré** hîrtie / act timbrat.
papillon *m.* fluture, fluturaş / chitanţă. **Agent qui met un papillon au pare-brise d'une voiture** agent care pune un fluturaş pe parbrizul unei maşini.
papisme *m.* papism.
papiste *s.* papist / papistaş.
papyrologie *f.* papirologie.
papyrologue *s.* papirolog.
papyrus *m.* papirus.
paquebot *m.* pachebot.
paqueteur, euse *s.* ambalator.
par *prep.* pe, prin. **Société par actions** societate pe acţiuni.
paradigme *m.* paradigmă. **Paradigme keynésien, marxiste, néo-classique** paradigmă keynesiană, marxistă, neo-clasică. **Paradigme de la science économique** paradigma ştiinţei economice. **Paradigme SCP (*structures du marché, comportement, performances des entreprises*)** paradigma SCP (*Structurile pieţei, Comportamentul, Performanţele întreprinderilor*).
paradis *m.* paradis. **Paradis fiscaux** paradisuri fiscale.
parados *m.* parados / parapet.
paradoxe *m.* paradox. **Paradoxe de l'épargne** paradoxul economisirii. **Paradoxe économique** paradox economic. **Paradoxe de la valeur** paradoxul valorii. **Paradoxe de (*Condorcet, Giffen, Leontief etc.*)** Paradoxul lui (*Condorcet, Giffen, Leontief etc.*).
parafe / paraphe *m.* paraf. Semnătură a unui magistrat (*spre autentificare*).

parafer / parapher *vt.* a parafa. **Parapher les ratures d'un acte** a parafa / a semna toate ştersăturile dintr-un act. **Parapher toutes les pages d'un contrat** a parafa / a semna toate paginile unui contract. **Parapher des livres de commerce** a parafa registre de comerţ. **Parapher / parafer un accord*.**
parafiscal, e, aux *adj.* parafiscal. **Taxe parafiscale** taxă parafiscală.
parafiscalité *f.* parafiscalitate (*ansamblul taxelor, cotizaţiilor, vărsămintelor obligatorii, distincte de impozitele legale, deşi necontabilizate la bugetul de stat*).
paragraphe *m.* paragraf. **Paragraphes d'un chapitre** paragrafele unui capitol. **Les alinéas d'un paragraphe** alineatele unui paragraf.
paragrêle *adj., m.* paragrindină / antigrindină. **Canon, fusée paragrêle** tun, rachetă paragrindină.
paraître *vi.* a apărea, a se ivi, a se prezenta. **Paraître en justice** a apărea în faţa justiţiei.
parallélisme *m.* paralelism. **Parallélisme des formes** paralelismul formelor.
paramètre *m.* parametru. **Paramètre d'action** parametru de acţiune (*economică*).
paranoïa *f.* paranoia.
paranoïaque *adj., s.* paranoic.
paranoïde *adj.* paranoidă. **Démence paranoïde** demenţă paranoi(dă)(că).
paraphe *m.* parafă (*iniţialele negociatorilor depuse pe un act sau pe fiecare foaie a actului*).
parasitisme *m.* parazitism. **Parasitisme social** parazitism social.
parastatal, e, aux *adj., s.* parastatal, semipublice. **Les institutions parastatales** instituţiile parastatale.
parc *m.* parc. **Parc national** parc / rezervaţie naţională. **Parc naturel (régional)** parc / rezervaţie naturală (regională).
parcage *m.* parcare (*acţiune, loc*). Fertilizare cu / prin dejecţii. **Parcage des moutons** fertilizarea terenului prin staţionarea oilor pe timp de noapte, pe un teren.
parcellaire *adj.* fragmentar, fragmentat. **Cadastre parcellaire** cadastru sectorizat. **Plan parcellaire** plan sectorizat. **Travail parcellaire / travail en miette** activitate sectorizată / pe operaţiuni de lucru descompuse / pe bucăţi.
parcelle *f.* parcelă, bucată, lot.
parcellement *m.* parcelare, divizare.
parcellisation *f.* parcelare / parcelizare, fragmentare. **Parcelisation du travail** fragmentarea muncii / organizarea lucrului pe sectoare / pe ansamble.
parcelliser *vt., vr.* a parcela, a fragmenta. **Travail parcellisé** muncă sectorizată.
pare- *sufix* para-. **Pare-avalanches** paraavalanşe. **Pare-boue** apărătoare contra noroiului. **Pare-brise** parbriz. **Pare-chocs** paraşocuri.
parent, e *s.* părinte, rudă. **Parents adoptifs** părinţi adoptivi. **Parents legitimes, naturels** părinţi legitimi, naturali. **Parents spirituels** părinţii spirituali / naşii (*de botez*). **Parents en ligne directe** rude în linie directă.
parental, e, aux *adj.* parental. **Autorité parentale** autoritate parentală / părintească. **Congé parental** concediu parental (*pentru creşetrea copilului*). **Retrait d'autorité parentale** retragerea autorităţii parentale / părinteşti.

parenté *f.* rudenie / înrudire. **Parenté adoptive** înrudire prin adopție. **Parenté par alliance** înrudire prin alianță.
parentèle *f.* rudele.
parer *vt.* a găti / a înfrumuseța, a pregăti, a înconjura / a evita. **Parer la vigne** a lucra / a pregăti via (*pentru iarnă*). **Parer un abordage** a evita un abordaj. **Parer un cap** a înconjura un cap (*de țărm*).
parère *m.* act / adeverință care dovedește exercitarea unei profesii. Autorizație de funcționare.
pareur, euse *s.* finisor.
parfaire *vt.* a completa, a duce un lucru la cel mai înalt grad. **Parfaire un ouvrage** a îmbunătăți / a definitiva o lucrare. **Parfaire une somme** a completa o sumă.
parfum *m.* parfum.
parfumerie *f.* parfumerie (*produse, uzina*). **Syndicat de la parfumerie** sindicatul celor din industria parfumeriei. **Vente de parfumerie en gros** vînzare de parfumuri cu ridicata.
pari *m.* pariu. **Législation des paris** legislația pariurilor. **Pari Mutuel Urbain (*PMU*)** Pariu Mutual / Reciproc Urban.
paria *m.* paria. **Vivre en paria** a trăi ca un paria / la marginea societății.
pariage / paréage *m.* (*feud.*) proprietate seniorială împărțită între mai multe persoane îndreptățite. Contractul de împărțire a acestei proprietăți.
parier *vt.* a paria. **Parier aux courses** a paria la curse.
parisis *adj. invar.* despre o veche monedă bătută la Paris. **Denier parisis** monedă pariziană.
paritaire *adj.* paritar. **Commission paritaire** comisie paritară.
paritarisme *m.* paritarism.
parité *f.* paritate. **Parité fixe, flexible / flottante / fluctuante, glissante** paritate fixă, flexibilă / flotantă / fluctuantă, glisantă. **Parité monétaire** paritate monetară. **Parité officielle de deux monnaies** paritatea oficială a două monede. **Parité de change** paritate de schimb. **Parité du pouvoir d'achat** paritatea puterii de cumpărare. **Parité des revenus** paritatea veniturilor (*venitul mediu dintr-un sector de activitate este egal cu venitul mediu național*). **La parité entre les salaires masculins et les salaires féminins** paritatea între salariile bărbaților și cele ale femeilor. **A parité** la paritate. **Hypothèse, théorie de la parité des taux d'intérêt** ipoteza, teoria paritații ratelor dobînzii. **Parité à la crémaillère***.
parking (*Canada: **stationnement***) *m.* parking / parcare. **Parking souterrain** parking / pacare subterană.
parlement *m.* (*feud.*) curte suverană de justiție formată din specialiști detașați de la Curtea regală. Durata ședinței judecătorești. (*Mod.*) Parlament. **Convocation, dissolution du parlement** convocarea, dizolvarea Parlamentului. **Discussion, vote des lois au parlement** discutarea, votarea legilor în Parlament. **Membre du parlement** membru al Parlamentului. **Le Parlement européen** Parlamentul european. **Les débats du parlement** dezbaterile Parlamentului.
parlementaire *adj., s.* parlamentar. **Débats parlementaires** dezbateri parlamentare. **Gouvernement parlementaire** guvernare parlamentară. **Indemnité parlementaire** indemnizație parlamentară. **Mandat parlementaire** mandat parlamentar. **Régime parlementaire** regim parlamentar.
parlementairement *adv.* conform uzanțelor parlamentare.
parlementairisme *m.* parlamentarism.
parlementer *vi.* a parlamenta, a discuta, a negocia.
parloir *m.* vorbitor (*încăpere destinată întîlnirii dintre o persoană ținută în regim închis – mănăstire, internat, închisoare – cu o persoană din afară – rudă, prieten etc.*). **Elève appelé au parloir** elev (*intern*) chemat la vorbitor. **Grille du parloir d'une prison** gratiile vorbitorului de la o închisoare.
paroisse *f.* parohie.
paroissial, e, aux *adj.* parohial. **Enclos paroissial** curte / împrejmuire parohială (*cuprinzînd: biserica, osuarul, cimitirul etc.*).
paroissien, ne *s.* enoriaș. Carte de rugăciuni.
parole *f.* cuvînt, vorbă. **Accorder, passer, refuser la parole à qqn** a acorda, a trece, a refuza cuiva cuvîntul. **Adresser la parole à qqn** a se adresa cuiva. **Couper la parole à qqn** a tăia / a lua cuiva cuvîntul. **Demander, obtenir la parole** a cere, a obține cuvîntul. **Prendre la parole** a lua cuvîntul.
parquer (se) *vt., vr.* a (se) parca. **Se parquer** a se parca / a-și parca mașina.
parquet *m.* parchet (*incinta, funcționarii magistrați, podeaua unei încăperi*). Ring bursier (*Bursa de la Paris*). Incintă / ansamblu. Punte. **Parquet général** parchet general. **Parquet d'élevage** incintă pentru creșterea păsărilor. **Parquet de chauffe d'un navire** puntea / platforma din sala mașinilor unei nave pe unde se poate circula. **Petit parquet** parchet (*aflat sub conducerea unui substitut / adjunct*).
parqueterie *f.* fabricarea, punerea parchetului.
parqueteur *m.* muncitor care fabrică, pune parchet.
parqueur, euse *s.* muncitor care îngrijește parcul de stridii. Persoana care îngrijește animalele dintr-o incintă.
parrain / parraineur *m.* naș.
parrainage *m.* năștre, susținere. Ajutor moral sau financiar acordat pentru o lucrare / operă. **Comité, opération de parrainage** comitet, operațiune de susținere.
parrainer *vt.* a năși. A prezenta / a introduce (*pe cineva*) într-o societate, într-un ordin. **Parrainer un enfant** a năși un copil / a lua un copil sub protecție (*chiar dacă este dintr-o țară străină*).
paricide *adj., s.* paricid. **Attentat, complot, fils paricide** atentat, complot, fiu paricid.
part *f.* parte, acțiune (*la o societate*), dobîndă financiară, contribuție. **Part bénéficiaire** parte beneficiară. **Part proportionnelle** parte proporțională. **Part sociale** parte socială (*într-un contract*). **Part virile** parte ce revine fiecăruia dintre copărtașii la un delict din datoria ce trebuie plătită părții vătămate. Parte din masa indiviză obținută în urma împărțirii între cei îndreptățiți / coindivizari. **Part de fondateur** parte de fondator (*titlu negociabil destinat persoanelor care fondează societatea. Printr-o lege din 1966 aceasta nu se mai emite*). **Assigner à qqn une part dans un legs** a lăsa (*cu indicare precisă*) cuiva o parte într-un legat. **Diviser en parts** a împărți. **Etre à la part** a fi (co)părtaș

(*într-o activitate*). **Faire part d'un décès, d'un mariage, d'une naissance** a împărtăşi / a aduce la cunoştinţa cuiva un deces, o căsătorie, o naştere.

part *m.* parte (*cuvînt vechi desemnînd, în cîteva expresii, copilul nou-născut*). **Confusion de part** confuzie / incertitudine de parte (*incertitudine asupra paternităţii*). **Substitution de part** substituţie de parte / de copil. **Supposition d'enfant* / de part. Suppression d'enfant* / de part.**

partage *m.* partaj, împărţire / împărţeală, despărţire. **Partage amiable** partaj amiabil / prin bună învoială. **Partage conjonctif** partaj conjunctiv (*împărţeală a bunurilor către descendenţi făcut de soţi de comun acord*). **Partage judiciaire** partaj judiciar. **Partage d'ascendent** partaj de ascendent. **Partage d'un domaine** împărţirea unui domeniu. **Partage des voix** partajul / împărţeala voturilor. **Partage par tête** partaj / împărţeală pe capete. **Ligne de partage** linie de despărţire. **Testament-partage** testament-partaj.

partageable *adj.* care poate fi împărţit.

partageant, e *s.* persoană care ia parte la un partaj / la o împărţeală.

partager *vt.* a împărţi. **Partager la responsabilité d'un acte** a împărţi responsabilitatea unui act. **Partager un héritage** a împărţi o moştenire. **Les avis sont partagés** părerile sînt împărţite.

partance *f.* plecare. **Avion, train en partance pour** avion, tren cu plecare în direcţia / spre.

partenaire *s.* partener. **Partenaire commercial** partener comercial. **Partenaires sociaux** parteneri sociali.

partenariat *f.* parteneriat. **Accord de partenariat** acord de parteneriat.

parti m. parte, partid. (*Vechi*) partidă. **Parti communiste, conservateur, démocrate, militaire, monarchiste, ouvrier, radical, républicain, socialiste, travailliste,** partid comunist, conservator, democrat, militar, monarhist, muncitoresc, radical, republican, socialist, laburist. **Parti dominant, politique, unique** partid dominant / majoritar, politic, unic. **Parti de droite, de gauche** partid de dreapta, de stînga. **Adhérer à un parti** a adera la un partid. **Alliance de partis** alianţă de partide. **Cellule, section d'un parti** celulă, secţiune a unui partid. **Etre inscrit au parti** a fi înscris în partid. **Membre d'un parti** membru al unui partid. **Prendre le parti des opprimés** a lua partea oprimaţilor / celor oprimaţi. **Scission d'un parti** sciziunea unui partid.

partiaire *adj.* parţial. **Colon* partiaire.**

partial, e, aux *adj.* parţial / părtinitor. **Juge partial** judecător părtinitor.

partialité *f.* parţialitate. **Agir, juger avec partialité** a acţiona, a judeca cu parţialitate.

participant, e *adj., s.* participant.

participation *f.* participare / participaţiune. **Participation criminelle** participare penală / cu implicaţii penale. **Participation majoritaire, minoritaire** participare majoritară, minoritară. **Participation à la gestion** participare la gestionare. **Participation au financement** participare la finanţare. **Participation aux acquêts** participare la bunurile dobîndite în timpul căsătoriei. **Participation aux bénéfices, aux frais** participare la cheltuieli, la beneficii, la gestiune / gestionare. **Société* à participation ouvrière. Société* en participation.**

participer *vt.* a participa. **Associés qui participent aux bénéfices** asociaţi care participă la beneficii.

particularisme *m.* particularism (*atitudine care cere respectarea, conservarea particularităţilor unui grup, unei etnii, autonomiei*).

particulariste *s.* particularist.

particularité *f.* particularitate. **La particularité d'un cas** particularitatea unui caz.

particulier, ière *adj., s.* particular, cu deosebire, mai ales. **Aller du général au particulier** a merge de la general la particular. **Jouir de droits particuliers** a se bucura de drepturi particulare.

partie *f.* parte. **Partie civile** parte civilă. **Parties communes, privatives** părţi comune, private / private (*în cadrul unor lucrări imobiliare*). **Partie jointe** parte alipită. **La partie plaignante** partea reclamantă. **Partie principale** parte principală. **Partie publique** parte publică / procurorul. **Les parties belligérantes** părţile beligerante. **Les parties d'un contrat** părţile unui contract. **La partie adverse** partea adversă. **La partie lésée** partea lezată / vătămată. **Avoir affaire à forte partie** a avea de-a face cu o parte puternică / cu un adversar puternic. **Entendre les parties** a asculta / a audia părţile. **En grande, en majeure partie** în mare parte, în majoritate. **En tout ou en partie** în totalitate sau în parte. **Comptablité en partie double** contabilitate în partidă dublă.

partiel, le *adj.* parţial. **Election partielle** alegere (*prin vot*) parţială. **Mobilisation générale, partielle** mobilizare generală, parţială.

partiellement *adv.* parţial.

partisan, e *adj., s.* partizan. (*Vechi*) fermier, finanţist. **Guerre de partisans** război de parizani.

parvenu, e *adj., s.* parvenit. **Une société de parvenus** o societate de parveniţi.

pas *m.* pas, trecătoare. **Pas de porte** sumă variabilă plătită, în momentul încheierii contractului, de către persoana care preia, de la proprietar, un spaţiu comercial sau, în momentul cesionării, persoanei care deţinuse anterior un asemenea contract. **Prendre le frais sur le pas de la porte** a încasa dreptul de trecere spre locul unde se desfăşoară o activitate comercială. **Salle des pas perdus** sala paşilor pierduţi.

pascal, e, aux *adj.* pascal. **Agneau pascal** mielul pascal.

passage *m.* pasaj, trecere. **Passage clouté** pasaj / trecere de pietoni (*tip zebră*). **Passage inoffensif (*régie du libre*)** pasaj / trecere inofensivă (*drept de liberă trecere*) (*prin apele teritoriale ale unei ţări, cu condiţia de a nu i se aduce acesteia nici o atingere*). **Passage souterrain** pasaj / trecere subterană. **Droit de passage** drept de trecere (*garantat unei persoane peste o proprietate privată*). **Examen de passage** examen de trecere. **Payer le passage** a plăti trecerea. **Servitude de passage** servitute de trecere.

passager, ère *adj., s.* pasager. **Passager clandestin*.**

passant, e *adj., s.* trecător.

passation *f.* trecere. **Passation d'écriture** înscrierea (*unei operaţiuni*) într-un registru (*contabil*). **Passation d'un contrat** încheierea unui contract. Passa-

tion de(s) pouvoirs trecerea / transmiterea puterii (*de la o persoană la alta, de la un guvern la altul*).

passavant *m.* permis de trecere în sistem de franciză a unor mărfuri supuse, de obicei, regimului vamal. Pasarelă mobilă pe o navă.

passe *f.* trecere. **Passe de caisse** sumă destinată acoperirii erorilor de casă.

passe-debout *m. invar.* (*vechi*) permis de trecere a unor produse printr-o localitate.

passéisme *m.* paseism.

passéiste *adj., s.* paseist.

passement *m.* bentiță, firet.

passementerie *f.* pasmanterie.

passementier, ière *adj., s.* pasmantier (*fabricant, comerciant*). **Industrie passementière** industrie pasmantieră.

passeport *m.* pașaport. **Passeport périmé, valide** pașaport perimat / expirat, valid / valabil. **Droit de passeport** drept de ieșire din port / de liberă trecere (*act eliberat unei nave în urma plătirii unei sume de bani*).

passer (se) *vt., vi., vr.* a trece, a încheia, a face. A se lipsi, a se întîmpla, a se petrece. **Passer aux aveux** a trece la mărturisiri. **Passer les mers** a călători peste mări. **Passer un accord** a încheia un acord. **Passer une commande** a face o comandă. **Passer le baccalauréat, un examen, la frontière** a trece bacalaureatul, un examen, frontiera. **Passer dans l'opposition** a trece în opoziție. **Passer des marchandises en transit** a trece mărfuri în tranzit. **Passer un article en compte, sur le compte** a trece un articol în cont, la contul. **Passer à pertes et profits** a trece / a înregistra la (*rubrica*) pierderi și profit.

passerelle *f.* pasarelă. **Passerelle d'embarquement direct** pasarelă de îmbarcare directă.

passeur, euse *s.* persoană care conduce un bac, o navă, o barcă pentru trecerea unui curs de apă. Călăuză.

passible *adj.* pasibil. **Etre passible d'une amende, d'un emprisonnement** a fi pasibil de o amendă, de pușcărie.

passif, ive *adj., m.* pasiv. **Le passif d'un bilan, d'une succession** pasivul unui bilanț, unei succesiuni. **Le passif exigible** pasivul exigibil (*totalul datoriilor pe termen scurt*). (*Ist.*) **Citoyens passifs** cetățeni pasivi / neelectori. **Défense passive** apărare pasivă.

passionnaire *m.* carte de liturghie unde sînt relatate patimile Mîntuitorului sau martiriul sfinților.

pasteur *m.* pastor.

pasteurisation *f.* pasteurizare.

pasteuriser *vt.* a pasteuriza.

pastilleur, euse *s.* lucrător care împarte aluatul în bucăți. (*M.*) Instrument pentru făcut pastile.

pastorat *m.* păstorit (*demninatea, funcția de pastor*).

patate *f.* patată, cartof.

patent, e *adj.* patent / brevet. Patentă / drept. **Contributions des patentes** contribuții (*obținute*) din patente / certificate de funcționare (*impozit direct local înlocuit, din 1976, cu* ***taxe professionnelle****: taxă profesională*). **Lettres patentes** scrisori patente (*hotărîre regală privind acordarea unor favoruri*).

patentable *adj.* patentabil, căruia i se poate lua impozit. **Commerçant patentable** comerciant căruia i se poate lua impozit.

patente *f.* patentă. **Patente de santé / patente** certificat sanitar (*eliberat unei nave*) / patentă. **Patente payée par un commerçant / taxe professionnelle** impozit plătit de un comerciant / taxă profesională. Chitanța doveditoare pentru plata impozitului.

patenter *vt.* a elibera o patentă / un certificat (*pentru efectuarea unui anumit comerț*).

paternalisme *m.* paternalism.

paternaliste *adj.* paternalist.

paternel, le *adj., m.* paternal / părintesc. **Autorité, ligne paternelle** autoritate, linie paternă.

paternité *f.* paternitate. **Paternité civile, légitime, naturelle** paternitate civilă, legitimă, naturală. **Action en désaveu de paternité** acțiune în tăgăduirea paternității. **Confusion de paternité / de part** confuzie / incertitudine de paternitate / de parte.

patinage *m.* patinaj.

patiner *vi.* a patina.

patineur, euse *s.* patinator.

patinoire *f.* patinoar. **Patinoire artificielle, couverte, naturelle** patinoar artificial, acoperit, natural.

patisserie *f.* patiserie (*local, industrie*). **Boulangerie-patisserie** brutărie-patiserie.

patissier, ière *s.* patiser. **Boulanger-patissier** brutar-patiser.

patriarcal, e, aux *adj.* patriarhal. **L'autorité patriarcale** autoritatea patriarhală. **Siège, trône patriarcal** jilț / sediu, tron patriarhal.

patriarcat *m.* patriarhat. Demnitatea, funcția de patriarh. Teritoriu aflat sub conducerea unui patriarh.

patriarche *m.* patriarh.

patrice *m.* (*ist. rom.*) patriciu.

patricial, e, aux *adj.* patricial.

patriciat *m.* patriciat.

patricien, ne *adj., s.* patrician.

patrie *f.* patrie.

patrimoine *m.* patrimoniu. **Patrimoine national** patrimoniu național. **Patrimoine net** patrimoniu net. **Patrimoine productif** patrimoniu productiv. **Patrimoine public** patrimoniu public. **Patrimoine commun de l'humanité** (***fonds marin, l'espace extra-atmosphérique, l'Antarctique***) patrimoniu comun al umanității (*fondul maritim, spațiul extra-atmosferic, Antarctica*). **Comptabilité du patrimoine** contabilitatea patrimoniului. **Effet de patrimoine** efect de patrimoniu. **Evaluation du patrimoine** evaluarea patrimoniului. **Théorie des patrimoines d'affectation** teoria patrimoniilor afectate (*teorie economică cu aplicații în impozitare și fiducie*).

patrimonial, e, aux *adj.* patrimonial. **Droits patrimoniaux** drepturi patrimoniale; sarcini / poveri patrimoniale (*cu caracter pecuniar*). **Valeur patrimoniale** valoare patrimonială.
patrimonialement *adv.* patrimonial.
patriote *adj., s.* patriot.
patriotique *adj.* patriotic.
patriotisme *m.* patriotism.
patron, ne *s.* patron, stăpîn, comandant, coordonator ştiinţific. Tipar. **Patron d'une barque, d'un remorqueur** comandantul unei bărci, unui remorcher. **Patron d'un café, d'un hôtel, d'un restaurant, d'une usine** patronul unei cafenele, unui hotel, unui restaurant, unei uzine. **Patrons et employés** patroni şi angajaţi.
patronage *m.* patronaj, protecţie. **Comité de patronage** comitet de patronaj.
patronal, e, aux *adj.* patronal. **Cotisation patronale aux Caisses de Sécurité sociale** cotizaţie patronală la Casa de Asigurări sociale. **Intérêts patronaux** interese patronale.
patronat *m.* patronat. **Conseil national du patronat français (CNPF)** Consiliul naţional al patronatului francez.
patronner *vt.* a patrona. **Patronner une candidature** a patrona o candidatură.
patronyme *m.* patronim.
patronymique *adj.* patronimic. **Nom* patronymique.**
patrouille *f.* patrulă. **Patrouille motorisée** patrulă motorizată. (*Aviaţie*) **Patrouille de chasse** patrulă de vînătoare. **Patrouille de reconnaissance** patrulă de recunoaştere.
patrouiller *vi.* a patrula.
patrouilleur *m.* membru al unei patrule.
pâturable *adj.* păşunabil, care poate fi păscut.
pâturage *m.* păşunat. **Pâturage alpestre** păşunat alpestru / la munte.
pâture *f.* loc (*neîngrădit de pe care s-a strîns recolta. Ex.: mirişte*) de păşunat. **Vaine pâture / droit de vaine pâture** păşunat liber / drept de liberă păşunare.
pâturer *vt., vi.* a paşte, a păşuna.
paulette *f.* impozit anual plătit de titularii unor birouri / oficii (*juridice, financiare*).
paulien, ne *adj.* paulian. Referitor la sfîntul Pavel. **Doctrine, philosophie paulienne** doctrină, filozofie pauliană. **Action* paulienne.**
paulinisme *m.* paulinism.
pauliste *adj., s.* paulist (*membru al unei congregaţii catolice dedicată sfîntului Pavel*).
paupérisation *f.* pauperizare, sărăcire. **Paupérisation absolue, relative** pauperizare absolută, relativă.
paupériser *vt.* a pauperiza, a sărăci. **Un prolétariat paupérisé** un proletariat pauperizat.
paupérisme *m.* pauperism, sărăcie.
pauvre *adj., s.* sărac, sărman. **Pauvre d'esprit** sărac cu duhul / idiot. **Loi sur les pauvres** lege privind săracii.
pauvrement *adv.* sărman, sărăcăcios, cu greu.

pauvreté *f.* sărăcie, nevoinţă. **Pauvreté absolue, relative, résiduelle** sărăcie absolută, relativă, reziduală (*situaţia unor categorii sociale – bătrîni, familii numeroase, imigranţi, agricultori – care nu beneficiază de progresul economic*).
paver *vt.* a pava. **Paver un chemin** a pava un drum.
paveur *m.* muncitor care pavează.
pavillon *m.* pavilion, steag (*arborat de o navă*). **Pavillon de complaisance** pavilion de complezenţă (*acordat unor nave de comerţ de către state fără importanţă: Liberia, Panama*). **Pavillon de guerre, de quarantaine** pavilion de război, de carantină. **Le pavillon couvre la marchandise** pavilionul acoperă marfa (*principiu juridic conform căruia un stat beligerant nu poate sechestra marfa transportată de o navă neutră*).
pavillonnerie *f.* atelier unde se confecţionează pavilioane. Loc pentru depozitarea pavilioanelor.
pavoisement *m.* pavoazare.
pavoiser *vt.* a pavoaza.
payable *adj.* plătibil. **Payable à date fixe** plătibil la dată fixă. **Payable à l'échéance** plătibil la scadenţă. **Payable sans jours de grâce** plătibil fără zile de graţie.
payant, e *adj., s.* plătitor. Care aduce venit. **Spectateurs payants** spectatori plătitori.
paye / paie *f.* plată. Interval de timp între două plăţi. **Toucher sa paye** a-şi lua plata / salariul. **Feuille* de paye.**
payer vt. a plăti. **Payer comptant une marchandise** a plăti o marfă în numerar. **Payer à une date fixe** a plăti la o dată fixă. **Payer à crédit, à tempérament** a plăti pe / prin credit, în rate. **Payer d'avance** a plăti în avans / anticipat. **Payer un créancier, un employé** a plăti un creditor, un angajat. **Payer des dommages-intérêts** a plăti daune-interese. **Payer en argent, en nature** a plăti cu bani, în natură. **Payer en compte ouvert / courant** a plăti în cont deschis / curent. **Payer ses dettes** a-şi plăti datoriile. **Payer un intérêt, une rente** a plăti o dobîndă, o rentă. **Payer sa part** a-şi plăti partea. **Payer une indemnité, une facture, un loyer** a plăti o indemnizaţie, o factură, o chirie. **Etre payé à l'heure, à la journée, à la semaine, au mois** a fi plătit cu ora, cu ziua, cu săptămîna, cu luna. **Etre bien, mal payé** a fi bine, prost / rău plătit.
payeur, euse *s.* plătitor, contabil. **Trésorier-payeur général** trezorier-contabil / plătitor general. **Banquier* payeur.**
pays *m.* ţară, ţinut / regiune / zonă. **Pays agricoles, industriels, industrialisés, riches, sous-développés (PSD)** ţări agricole, industriale, industrializate, bogate, subdezvoltate. **Pays avancés, (les) moins avancés (PMA)** ţări(le) avansate, (cele) mai puţin avansate. **Pays (Etats) en (voie de) développement (PVD)** ţări (State) în (curs de) dezvoltare. **Pays en voie de transition à / vers l'économie du marché** ţări pe calea tranziţiei la / către economia de piaţă. **Pays émetteur** ţară emitentă. **Pays à économie* planifiée, à économie de marché.**
paysan, ne *adj., s.* ţăran, ţărănesc. **Revendications paysannes** revendicări ţărăneşti.
paysannat *m.* ţărănime. **Le paysannat roumain** ţărănimea română.
péage *m.* plată pentru folosirea unui serviciu public. Taxă de utilizare a unei autostrăzi / a unei treceri. Locul, punctul unde se plăteşte această taxă. **Autoroute, pont à péage** autostradă, pod cu taxă.

péager, ère *s.* (*vechi*) persoană care încasează taxa de trecere.
péagiste *s.* angajatul care încasează taxa de trecere, de circulație.
peausserie *f.* meserie, prelucrare, comerț cu piei / pielărie.
peaussier *adj. m., s.* pielar.
pébrine *f.* pebrină (*boală a viermilor de mătase*).
pêche *f.* pescuit. **Clôture / fermeture de la pêche** închiderea pescuitului. **Droit de pêche** drept / taxă de pescuit. **Ouverture de la pêche** deschiderea pescuitului. **Garde-pêche** paznic de pescuit. **Pêche hauturière*, côtière*.**
pêcher *vt.* a pescui.
pêcherie *f.* pescărie, cherhana.
pêcheur, euse *s.* pescar / pescuitor. **Bateau, marin pêcheur** navă, marinar pescar.
péculat *m.* peculat (*deturnare de bani publici de către persoana care îi mînuieşte*). Concusiune.
pécule *m.* (*ant. rom.*) peculiu (*economiile adunate de un sclav pentru a-şi cumpăra libertatea*). Sumă neînsemnată de bani. Sumă de bani de care cineva poate dispune doar în anumite condiții. **Pécule d'un aliéné interné** banii unui alienat internat. **Pécule d'un détenu, d'un militaire** banii primiți de un deținut (*la eliberare*), de un militar.
pécuniaire *adj.* pecuniar, bănesc. **Aide pécuniaire** ajutor bănesc. **Peine pécuniaire** pedeapsă pecuniară.
pédéraste *m.* pederast, homosexual.
pédérastie *f.* pederastie, homosexualitate.
pédérastique *adj.* pederastic, homosexual. **Mœurs, pratiques pédérastiques** moravuri, practici homosexuale.
pédiatre *s.* pediatru.
pédiatrie *f.* pediatrie.
pédophile *m.* pedofil.
pédophilie *f.* pedofilie.
peille *f.* zdrențe, cîrpe (*folosite la fabricarea hîrtiei*).
peine *f.* pedeapsă. **Peine accessoire, complémentaire, principale** pedeapsă accesorie, complementară, principală. **Peine capitale / de mort** pedeapsă capitală / cu moartea. **Peine correctionnelle, criminelle** pedeapsă corecțională, penală. **Peines disciplinaires** pedepse disciplinare. **Peines facultatives, obligatoires** pedepse facultative, obligatorii. **Peines incompressibles** pedepse incompresibile (*care nu beneficiază de nici o măsură de eliberare anticipată. Se poate revizui după 30 de ani*). **Peine justifiée** pedeapsă justificată. **Peine politique** pedeapsă politică. **Peines privatives, restrictives de droits** pedepse privative, restrictive privind exercitarea unor drepturi. **Peines de droit commun** pedepse de drept comun. **Peine de police** pedeapsă dată de poliție. **Peine de substitution** pedeapsă de substituire. **Prononcer, infliger une peine** a pronunța, a da o pedeapsă. **Juge de l'application des peines** judecător care urmărește aplicarea pedepselor. **Purger une peine** a ispăși o pedeapsă. **Système des peines alternatives** sistemul pedepselor alternative. **Peine afflictive*, infamante*, pécuniaire*. Confusion* des peines. Dispense* de peine. Exemption* de peine.**

peiner *vt., vi.* a munci din greu, a se strădui.
pékin *m.* (*vechi*) pekin (*țesătură de mătase înflorată sau cu dungi mate şi lucioase*).
pékiné, e *adj., s.* (*țesătură*) cu dungi mate şi lucioase.
pelle *f.* lopată, paletă.
pellet *m.* peletă.
pelletage *m.* vînturare. **Pelletage du blé** vînturarea grîului (*aflat în depozit*).
pelleterie *f.* blănărie, cojocărie (*loc de preparare, vînzare*).
pelletier, ière *m.* blănar, cojocar. Negustor de blănuri.
peloton *m.* pluton. **Peloton d'instruction** pluton de instrucție. **Peloton de discipline, de punition** pluton de disciplină, de pedeapsă.
pénal, e, aux *adj.* penal. **Clause pénale** clauză penală (*fixînd suma ce trebuie plătită ca daune-interese în caz de neexecutare a unui contract*). **Droit pénal** drept penal.
pénalement *adv.* penal.
pénaliser *vt.* a penaliza.
pénalité *f.* penalitate / penalizare. **Pénalité libératoire** penalitate liberatorie. **Pénalité par référence** penalitate prin referință.
pendable *adj.* (*vechi*) care atrage spînzurarea. Vinovat. **Cas* pendable.**
pendaison *f.* spînzurare.
pendant, e *adj.* atîrnat. Pendinte. **Fruits pendants** fructe nerecoltate. **Affaire, question pendante** afacere / chestiune încă nerezolvată.
pendulaire *adj.* pendular. **Mouvement pendulaire** mişcare pendulară. **Migration* pendulaire / alternante.**
pénétrabilité *f.* penetrabilitate.
pénétrable *adj.* penetrabil, care poate fi pătruns.
pénétrant, e *adj.* penetrant, pătrunzător.
pénétration *f.* penetrare, pătrundere. **Pénétration sur le marché** pătrundere pe piață.
pénétrer (se) *vt., vr.* a pătrunde, a penetra, a se convinge.
péniche *f.* şlep, şalupă. **Péniche automotrice** şlep autopropulsor. (*Mil.*) **Péniche de débarquement** şlep de debarcare.
péninsulaire *adj.* peninsular.
péninsule *f.* peninsulă.
pénitencerie *f.* tribunal ecleziastic (*cu sediul la Roma*) care absolvă de păcate.
pénitencier *m.* penitenciar, închisoare. Prelat învestit cu puterea de a da iertarea păcatelor. **Grand pénitencier** mare cardinal (*cardinal învestit cu funcția de conducere a Tribunalului eccleziastic*).
pénitentiaire *adj.* penitenciar. **Administration, colonie, établissement, personnel, régime, système pénitentiaire** administrație, colonie, clădire / așezămînt, personal, regim, sistem penitenciar.
penny *m.* penny (*monedă engleză*).
pénologie *f.* penologie / ştiința aplicării pedepselor.
pensée *f.* gîndire. **La pensée économique, politique** gîndirea economică, politică.
penser *vt., vi.* a gîndi, a cugeta. A avea intenția. A crede.

penseur *m.* gînditor, cugetător. **Libre penseur / (*vechi*) franc penseur** liber cugetător.

pension *f.* pensie, pensiune. Cedare de titluri. **Pension alimentaire** pensie alimentară. **Pension réversible / de réversion** pensie reversibilă / de reversie (*alocate persoanei văduve*). **Pension viagère** pensie viageră. **Pension d'invalidité** pensie de invaliditate. **Pension de base** pensie de bază. **Pension de guerre** pensie de război. **Pension de retraite** pensie de retragere din muncă / pensie. **Pension de titres** cedare de titluri (*de către o persoană juridică, un fond de plasament, un fond de creanțe, contra unui preț convenit și apoi retrocedarea acestora*). **Pension de veuve de guerre** pensie de văduvă de război. **Pension d'invalidité de veuve ou de veuf** pensie de invaliditate a văduvei sau a văduvului (*persoana trebuie să aibă sub 55 de ani*). **Pension de vieillesse de veuve ou de veuf** pensie de văduvă bătrînă sau de văduv bătrîn (*se substituie celei de invaliditate în momentul atingerii vîrstei de 55 de ani*). **Mettre un enfant en pension dans un collège, dans un lycée** a înscrie un copil în pensiune la un colegiu, la un liceu. **Pension complète** pensiune completă (*se servesc toate mesele*). **Demi-pension** semi-pensiune.

pensionnaire *s.* (*vechi*) pensionar. Persoană care stă în pensiune, internată. Societar (*al Comediei Franceze*). **Les pensionnaires d'un hospice, d'une prison** pensionarii / internii unui ospiciu, unei închisori.

pensionnat *m.* pension. Persoanele care stau într-un asemenea lăcaș.

pensionner *vt.* a acorda o pensie.

pentagone *m.* pentagon. **Le Pentagone** Pentagonul.

pénurie *f.* penurie, lipsă, sărăcie. **Pénurie sectorielle, générale** penurie sectorială (*raritatea unui produs*), generală (*lipsă / raritate a mai multor produse*). **Pénurie de blé, de charbon, de pétrole** penurie de grîu, de cărbune, de petrol. **Pénurie de devises, de main-d'oeuvre** penurie de devize / de valută, de mînă de lucru.

pépinière *f.* pepinieră.

pépiniériste *adj., s.* persoană care îngrijește o pepinieră.

péquiste *adj., s.* despre membrii Partidului Québecois. Membru al acestui partid.

percepteur *adj., m.* perceptor.

perception *f.* percepție, percepere / colectare (*de taxe și impozite*).

percevable *adj.* perceptibil, încasabil, care poate fi perceput.

percevoir *vt.* a percepe, a lua. **Percevoir des droits de douane, intérêts** a percepe / a încasa taxe vamale, dobînzi (*la o sumă depusă în bancă, împrumutată etc.*). **Percevoir un loyer** a percepe / a încasa o chirie.

perchis *m.* țarc (*făcut din pari / stîlpi înfipți în pămînt*). Pădure de zece, douăzeci de ani (*de unde se pot tăia copacii pentru a fi folosiți ca stîlpi*).

perçu, e *adj., s.* primit, încasat, perceput. **Droits perçus** taxe / drepturi (*bănești*) încasate.

percussion *f.* percutare. **Percussion de l'impôt** percutarea impozitului (*plata și identificarea materiei, a repartizării impozitului în cadrul acestei materii supuse impozitării, de către contribuabil*).

perdant, e *adj., s.* perdant, pierzător, necîștigător. **Avoir des billets perdants** a avea bilete necîștigătoare.

perdition *f.* pierdiție, pericol, primejdie. Pierzanie. **Navire en perdition** navă în pericol (*de scufundare*). **Lieu de perdition** loc de pierzanie / desfrîu.

perdre (se) *vt., vr.* a (se) pierde, a dispărea, a scădea. **Perdre son autorité** a-și pierde autoritatea. **Perdre ses biens, ses droits** a-și pierde averea / bunurile, drepturile. **Perdre terre** a pierde țărmul (*din vedere*). **Perdre un procès** a pierde un proces. **La Bourse n'est pas favorable, la plupart des actions ont perdu** bursa nu este favorabilă, majoritatea acțiunilor au pierdut / au scăzut. **Des métiers qui se perdent** meserii care se pierd / dispar.

perdu, e *adj., s.* pierdut. **Un perdu** un nebun. **Cause perdue** cauză pierdută. **Fille perdue** prostituată. **Objets perdus** obiecte pierdute. **Salle des pas* perdus.**

père *m.* tată, părinte. **Meurtre du père** uciderea tatălui / paricid. **Père adoptif, légal, naturel, nourricier** tată adoptiv, legal, natural, care hrănește / crește (*un copil*). **Les Pères du concile** Părinții / Prelații care fac parte din conciliu. **Bon père de famille** bun tată de familie / bun conducător. **Agir en bon père de famille** a acționa ca un bun conducător.

péremption *f.* peremptțiune, perimare, stingere. **Péremption de l'instance** peremptțiunea instanței / stingerea cauzei (*ca urmare a nelucrării procesului timp de un an sau, în materie comercială, de 6 luni, din vina părților*). **Péremption du jugement** perimarea / stingerea hotărîrii judecătorești.

péremptoire *adj.* peremptoriu. **Argument, exception, ton péremptoire** argument, excepție, ton peremptoriu.

péremptoirement *adv.* (*în mod*) peremptoriu.

péréquation *f.* ajustare, corelarea repartizării (*unor taxe, impozite, alocații*). **Péréquation des charges, des prix** corelarea sarcinilor (*impozite, taxe*), prețurilor.

perestroïka *f.* perestroika.

perfectibilité *f.* perfectibilitate.

perfectible *adj.* perfectibil.

perfection *f.* perfecțiune.

perfectionné, e *adj.* perfecționat. **Machine ultra-perfectionnée** mașină ultraperfecționată.

perfectionnement *m.* perfecționare, îmbunătățire / ameliorare. **Perfectionnement des moyens de production** perfecționarea mijloacelor de producție. **Brevet de perfectionnement** brevet de perfecționare (*a unui produs*).

perfectionner *vt.* a perfecționa. **Perfectionner un ouvrage, un procédé, une technique** a perfecționa o lucrare, un procedeu, o tehnică.

perfectionnisme *m.* perfecționism.

perfectionniste *adj., s.* perfecționist.

performance *f.* performanță. **Performance homologuée** performanță omologată. **Indice, test de performance** indice, test de performanță.

performant, e *adj.* performant. **Des résultats performants** rezultate performante. **Appareil, dispositif, entreprise performante** aparat, dispozitiv, întreprindere performantă.

péril *m.* pericol. **Péril en la demeure** pericol de neacționare / de neintervenție.
périmé, e *adj.* perimat, caduc, expirat. **Passeport* périmé.**
périmer (se) *vr.* a se perima, a (se) expira.
période *s.* perioadă. **Période abstraite, objective, subjective** perioadă, abstractă, obiectivă, subiectivă / răgaz. **Périodes assimilées** perioade asimilate (*șomaj involuntar, boală, accident de muncă*). **Période-cadre** perioadă cadru. **Période courte, infracourte longue, ultra-longue** perioadă scurtă, foarte scurtă, lungă, foarte lungă. **Période électorale** perioadă electorală. **Période simple** perioadă simplă. **Période suspecte** perioadă suspectă (*precedînd hotărîrea de faliment*). **Période d'instruction / période** perioadă de instrucție (*pentru soldați*) / perioadă. **Période d'observation** perioadă de observare (*începe o dată cu procesul de redresare judiciară*). **Période de grâce** perioadă de grație. **Période de sûreté** perioadă de siguranță (*timp în care condamnatul nu poate beneficia de suspendare, fracționare etc. a pedepsei*).
périodicité *f.* periodicitate.
périodique *adj., m.* periodic. **Un périodique** un periodic (*publicație*). **Un journal, une publication périodique** un ziar, o publicație periodică. **Presse périodique** presă periodică.
périodiquement *adv.* periodic, ciclic.
périphérie *f.* periferie.
périphérique *adj., m.* periferic, mărginaș, limitrof. **Le périphérique** tren periferic (*care transportă călători spre orășelele satelit*). **Quartiers périphériques** cartiere periferice / limitrofe. **Le boulevard périphérique** bulevard periferic / de centură.
périscolaire *adj.* pe lîngă activitatea școlară. **Activités périscolaires** activități extrașcolare (*complementare*).
périssable *adj.* perisabil. **Denrées périssables** alimente perisabile.
perlier, ière *adj.* care ține de perle. **Industrie perlière** industria perlelor.
permanence *f.* permanență. **Permanence électorale** (*birou de*) permanență electorală. **Assurer une permanence** a asigura o permanență. **Etre de permanence** a fi de permanență (*la un birou*).
permanent, e *adj., s.* permanent. (*M.*) **Les permanents d'un syndicat, d'un parti** membrii permanenți / conducătorii unui sindicat, ai unui partid (*remunerați pentru a administra activitatea*).
permis *m.* permis. **Permis de bâtir, de construire** permis de a înălța (*o construcție*), de a construi. **Permis de chasse, de pêche** permis de vînătoare, de pescuit. **Permis de conduire** permis de conducere. **Permis de séjour pour les étrangers** permis de ședere pentru străini. **Permis de transport** permis de transport. **Permis de voirie** permis de ocupare a unei porțiuni din marginea drumurilor / șoselelor. **Passer son permis (de conduire)** a trece / a da examen pentru obținerea permisului (de conducere). **Etre reçu au permis** a obține permisul (*de conducere*).
permission *f.* permisie / permisiune, bilet de învoire. **Permission de sortie** (*pentru un deținut*) permis de ieșire / eliberare condiționată. **Permission de stationnement** permisiune de staționare. **Permission de voirie** permisiune de ridicare a unei construcții particulare pe marginea drumurilor publice.

permissionnaire *m.* persoană care beneficiază de o permisie / de o învoire. Persoană care deține un permis (*de construire, de vînătoare etc.*).
permutation *f.* permutare, schimbare, rotire. **Permutation de deux fonctionnaires** permutarea a doi funcționari.
permuter *vt., vi.* a permuta, a face schimb. **Deux fonctionnaires qui veulent permuter** doi funcționari care vor să facă schimb reciproc de loc.
perpète / à perpette *loc. adv.* (*condamnare*) pe viață.
perpétration *f.* perpetrare. Înfăptuirea, îndeplinirea (*unei crime*).
perpétrer *vt.* a face, a îndeplini (*un act criminal*).
perpétuel, le *adj.* perpetuu, nesfîrșit. **Dignité, fonction perpetuelle** demnitate, funcție perpetuă / pe viață. **Rente perpétuelle** rentă viageră.
perpétuité *f.* perpetuitate. **Concession à perpétuité** concesiune pe timp nelimitat. **Etre condamné à perpétuité** a fi condamnat pe viață.
perquisiteur *f.* (*rar*) persoana care face percheziție.
perquisition *f.* percheziție. **Mandat de perquisition** mandat de percheziție.
perquisitionner *vi.* a percheziționa.
perroquet *m.* papagal. **Effet* de perroquet.**
persan, e *adj., s.* persan. **Le persan** limba persană.
personnalisation *f.* personalizare. **Personnalisation du pouvoir** personalizarea puterii (*identificare, de către popor, a unei guvernări cu persoana care se află în acel moment la conducerea țării*).
personnalisme *m.* personalism.
personnaliste *adj., s.* personalist.
personnalité *f.* personalitate. **Personnalité internationale, juridique** personalitate internațională, juridică. **Personnalité civile, morale, juridique d'une association, d'un établissement** personalitate civilă, morală, juridică a unei asociații, a unei societăți. **Personnalité de l'impôt** personalitatea impozitului (*impozit cu caracteristici personale, ca și cum s-ar aplica unei persoane*). **Personnalité des lois** personalitatea legilor. **Personnalité des peines** personalitatea pedepselor. **Culte de la personnalité** cultul personalității.
personne *f.* persoană. **Personne active** persoană activă. **Personne interposée** persoană interpusă / mijlocitoare. **Personne juridique, physique** persoană juridică, fizică. **Personne morale de droit privé, de droit public** persoană morală / firmă de drept privat, de drept public. **Personne protégée** persoană protejată. **Personne publique** persoană publică. **Personne vulnérable** persoană vulnerabilă. **Personne à la charge, à charge** persoană (*aflată*) în întreținere, care întreține. **Personne mise en examen** persoană supusă unui examen / anchete. **Identité d'une personne** identitatea unei persoane. **Personne morale*.**
personnel, le *adj., s.* personal. **Personnel d'un atelier, d'une usine** personalul (*muncitor al*) unui atelier, unei uzine. **Contribution, taxe personnelle** contribuție, taxă personală. **Droit personnel** drept personal. **Impôt personnel** impozit personal / individual. **Libertés personnelles** libertăți personale /

individuale. **Bureau du personnel** biroul „Personal". **Délégué du personnel** delegat al personalului. **Réduction du personnel** reducerea personalului.

perte *f.* pierdere. **Perte limitée** pierdere limitată. **Perte sèche** pierdere necompensată de vreun alt beneficiu. **Perte d'une chance** pierderea unei şanse. **Perte de la chose due** pierderea lucrului datorat. **La perte d'un avantage, d'un bien, d'un droit** pierderea unui avantaj, unui bun, unui drept. **La perte d'une bataille, d'un procès** pierderea unei bătălii, unui proces. **Passer une chose aux profits et pertes** a trece un lucru la (*capitolul*) profit şi pierderi. **Vendre à perte** a vinde în pierdere. **Vente à perte** vînzare în pierdere. **Compte* des profits et pertes / de pertes et profits.**

pertinemment *adv.* (*în mod*) pertinent.

pertinence *f.* pertinenţă.

pertinent, e *adj.* pertinent. **Une analyse, une remarque pertinente** o analiză, o remarcă pertinentă.

péruvien, ne *adj., s.* peruvian.

pervers, e *adj., s.* pervers. **Goût pervers** gust pervers.

perversement *adv.* (*în mod*) pervers.

perversion *f.* perversiune, pervertire. **Perversion des coutumes, des mœurs** pervertirea obiceiurilor, moravurilor. **Perversions sexuelles** perversiuni sexuale.

perversité *f.* perversitate.

pervertir *vt., vr.* a (se) perverti, a (se) strica, a corupe.

peseta *f.* pesetas (*monedă spaniolă*).

pesette *f.* balanţă de precizie pentru monede.

peseur, euse *s.* verificator de cîntare. **Peseur public / juré** verificator (*de cîntare*) autorizat.

peste *f.* ciumă.

pesticide *adj., m.* pesticid. **Produits pesticides** produse pesticide.

pestiféré, e *adj., s.* ciumat.

pétition *f.* petiţie, cerere, plîngere. **Pétition d'hérédité** petiţie de ereditate. **Pétition d'employés à leur chef** cerere adresată şefului de către salariaţi. **Pétition de locataires à leur propriétaire** cerere formulată de locatari către proprietarul lor.

pétitionnaire *s.* petiţionar, reclamant.

pétitionner *vi.* (*rar*) a face o petiţie / reclamaţie.

pétitoire *adj., m.* petitoriu. **Action pétitoire** acţiune petitorie (*de recunoaştere, protejare şi liberă exercitare a unui drept real imobiliar*).

pétrir *vt.* a frămînta, a modela (*un aluat, o pastă*).

pétrissable *adj.* (*rar*) modelabil, care poate fi frămîntat.

pétrisseur, euse *s.* malaxor. Muncitor care frămîntă aluatul cu mîinile.

pétrochimie / pétrolochimie *f.* petrochimie.

pétrochimique / pétrolochimique *adj.* petrochimic. **Un complexe pétrochimique** un complex petrochimic. **L'industrie pétrochimique** industria petrochimică.

pétrodollar *m.* petrodolar.

pétrole *m.* petrol, ţiţei. **Pétrole lampant** petrol lampant / gaz. **Pétrole naturel / brut** petrol natural / brut, ţiţei. **Gisements de pétrole** zăcăminte de petrol / de

ţiţei. **Prospection et exploitation du pétrole** prospectarea şi exploatarea petrolului. **Puits de pétrole** puţ de petrol. **Distillation, raffinage du pétrole** distilarea, rafinarea petrolului. **Le pétrole roumain** petrolul românesc.

pétrolier, ière *adj., m.* petrolier. Finanţist care are capitaluri importante în societăţi petroliere. **Industrie, société pétrolière** industrie, societate petrolieră. **Navire pétrolier** navă petrolieră / petrolier. **Produits pétroliers** produse petroliere. **Pays pétroliers** ţări petroliere.

pétrolifère *adj.* petrolifer.

peul / peuhl, e *adj., s.* peul (*populaţie din Africa occidentală*). **Le peul** limba vorbită de peuli (*Senegal, Volta Superioară, Camerun*).

peuple *m.* popor, populaţie. **Peuple civilisé, primitif** popor civilizat, primitiv. **Le peuple d'un village** populaţia unui sat. **Les élus du peuple** aleşii poporului. **Souveraineté d'un peuple** suveranitatea unui popor.

peuplé, e *adj.* populat. **Ville peuplée** oraş populat.

peuplement *m.* populare. **Peuplement d'une forêt** popularea unei păduri (*cu animale*).

peupler (se) *vt., vr.* a (se) popula. **Peupler une région** a popula o regiune.

peupleraie *f.* plantaţie de plopi.

peuplier *m.* plop.

pfennig *m.* pfenig (*monedă germană*).

phalanstère *m.* falanster.

pharmaceutique *adj., f.* farmaceutic. **Laboratoire pharmaceutique** laborator farmaceutic.

pharmacie *f.* farmacie. **Pharmacie allopathique, homéopathique** farmacie alopatică, homeopatică. **Pharmacie de garde, ouverte la nuit, les jours fériés** farmacie de gardă, deschisă noaptea, deschisă în zilele de sărbătoare. **Docteur en pharmacie** doctor în farmacie. **Etudiant en pharmacie** student în / la farmacie. **Préparateur en pharmacie** preparator (*care lucrează*) în farmacie. **Laboratoire de pharmacie** laborator de farmacie.

pharmacien, ne *s.* farmacist. **Diplôme de pharmacien** diplomă de farmacist. **Ordre des pharmaciens** Ordinul farmaciştilor.

phase *f.* fază, perioadă, etapă. **Phase de développement*.**

phénicien, ne *adj., s.* fenician. **Le phénicien** limba feniciană. **Le peuple phénicien** poporul fenician.

phénoménal *adj.* fenomenal. **Niveau phénoménal** nivel fenomenal.

phénomène *m.* fenomen. **Phénomène économique** fenomen economic. **Phénomène dommageable*.**

phénoménologie *f.* fenomenologie.

phénoménologique *adj.* fenomenologic.

phénoménologue *s.* fenomenolog.

philanthrope *s.* filantrop.

philanthropie *f.* filantropie.

philanthropique *adj.* filantropic.

phosphatage *m.* fosfatare (*operaţiune de răspîndire a fosfatului pe un teren pentru îngrăşare*).

phosphate *m.* fosfat (*îngrăşăminte*). **Phosphate naturel** fosfat natural.
phosphaté, e *adj.* fosfatat, care conţine fosfat. **Aliment phosphaté** aliment fosfatat.
phosphater *vt.* a îngrăşa cu fosfat, a împrăştia fosfat pe un teren, a folosi fosfat.
phosphore *m.* fosfor.
photocopie *f.* fotocopie. (*Abuz.*) xerox.
photocopier *vt.* a fotocopia. (*Abuz.*) a xeroxa.
photopieur / photocopieuse *s.* fotocopiator / fotocopiatoare. (*Abuz.*) xerox.
photograveur *m.* fotogravor.
photogravure *f.* fotogravură.
photomultiplicateur *m.* fotomultiplicator.
photo-robot *f.* foto-robot / portret robot (*imagine, a unei persoane căutată de poliţie, făcută după mărturiile martorilor*).
phratrie *f.* (*antic. gr.*) fratrie. Grup de ginte într-un trib sau grup de triburi.
phréatique *adj.* freatic. **Nappe* phréatique.**
phrénologie *f.* frenologie (*studiul caracterului, a „facultăţilor" dominante după forma craniului*).
phrygien, ne *adj., s.* frigian.
phylloxéra / phylloxera *m.* filoxeră.
physiocratie *f.* fiziocraţie (*doctrină, şcoală economică*).
physiocratique *adj.* fiziocratic. **Mouvement physiocratique** mişcare fiziocratică.
physonomie *f.* fizionomie.
piastre *f.* piastru.
pibor (***Paris Inter Bank Offered Rate / taux inter-bancaire de Paris***) *m.* pibor (*Rata Interbancară de la Paris*) (*Termen înlocuit cu:* ***Euribor***).
picage *m.* boală a păsărilor domestice ţinute închise şi flămînde (*fapt care le face să-şi ciupească penele*).
picaillons *m. pl.* (*în dialect savoyard*) bănuţi de aramă. (*Pop.*) Bani.
picholine *adj., f.* varietate de măslină (*mică şi cu vîrful ascuţit*). **Des olives picholines** măsline mici şi cu vîrf ascuţit.
pickpocket *m.* hoţ de buzunare.
pièce *f.* piesă, act / document, bucată. Formaţiune. **Pièce fausse** monedă falsă. **Pièces justificatives** acte / documente justificative. **Pièce à monnaie / pièce** piesă de monedă (*mărunţiş*) / piesă (*monedă*). **Pièce d'argent, d'or** piesă (*monedă*) de / din argint, din aur. **Pièce de nickel** piesă (*monedă*) de / din nichel. **Pièces d'identité** acte de identitate. **Pièces à conviction** documente probatorii (*pentru dovedirea (ne)vinovăţiei*). **Juger, décider sur pièces** a judeca, a hotărî pe bază de documente. **Juger, décider avec pièces à l'appui** a judeca, a hotărî pe sprijinit / bazat pe documente. **Pièce d'artillerie** piesă de artilerie (*tun, mitralieră etc.*). **Pièces de campagne** piese / formaţiuni de campanie (*militară*). **Pièce de drap, de soie, de viande** bucată de postav, de mătase, de carne. **Pièce de terre** bucată / petec de pămînt. **Une pièce de bétail** o vită (*un singur animal*). **Chef de pièce** şef de formaţiune (*în artilerie*).
pied-fort / piéfort *m.* monedă, mai groasă, servind ca model.
pied-noir *m.* arab din Algeria. Francez din Algeria.

piège *m.* capcană. **Piège malthusien** capcană malthusiană. **Donner, tomber dans un piège** a da, a cădea într-o capcană.
piétinant, e *adj.* care bate pasul pe loc, aproape stangnant. **Enquête piétinante** anchetă care bate pasul pe loc / aproape că nu înaintează.
piétiner *vt., vi.* a bate pasul pe loc. A călca în picioare. **L'affaire, la négociation piétine** afacerea / acţiunea, negocierea bate pasul pe loc / nu prea înaintează.
piétonnier, ière *adj.* pietonal. **Circulation, rue piétonnière** circulaţie, stradă pietonală.
pige *f.* normă tipografică etalon. Articol de ziar avînd un anumit număr de rînduri.
pigiste *m.* tipograf, ziarist plătit la numărul de rînduri etalon / la articol.
pignoratif, ive *adj.* referitor la contractul cu gaj / cu clauză de răscumpărare. **Contrat* pignoratif.**
piller *vt.* a jefui.
pilleur, euse *s.* jefuitor.
pilori *m.* stîlp (*prevăzut cu o roată pe care condamnaţii erau expuşi public*). **Clouer, mettre qqn au pilori** a ţintui, a pune pe cineva la stîlpul (*infamiei*).
pilot *m.* cîrpe folosite la fabricarea hîrtiei.
pilote *m.* pilot. **Pilote automatique** pilot automat. **Pilote d'essai** pilot de încercare. **Pilote de chasse** pilot de vînătoare (*pe avioanele de vînătoare*). **Pilote de ligne** pilot de linie (*pe nave comerciale*). **Bateau-pilote** navă pilot. **Brevet de pilote** brevet de pilot. **Industrie-pilote** industrie pilot. **Ferme-pilote** fermă pilot.
piloter *vt.* a pilota.
pilotin *m.* (*vechi*) elev timonier. (*Mod.*) Cadet pe navă comercială.
pilotis *m.* piloţi. **Maison bâtie sur pilotis** casă construită pe piloţi.
pilulaire *adj., m.* referitor la pastile, la anticoncepţionale. Instrument servind la administrarea pastilelor la animale. **Loi pilulaire** lege referitoare la anticoncepţionale.
pilule *f.* pastilă. Pilulă (*anticoncepţional*).
pinardier *m.* (*pop.*) navă-cisternă pentru vin. Negustor de vin vrac.
pinède / (*rar*) pineraie *f.* pădure de pini.
pinte *f.* măsură pentru lichide: (*în Franţa: 0,93 l; în Anglia: 0,57 l; în Canada franceză: 1,136 l*).
pipe *f.* pipă. Tub de aducţiune. **Pipe d'aeration, d'alimentation** tub de aerisire, de alimentare.
pipeline / pipe-line *m.* pipeline (*conductă de mari dimensiuni folosită pentru transportarea la mare distanţă a gazelor, combustibililor lichizi*).
piper-cub *m.* avion mic de cercetare.
pipier, ière *s.* lucrător care fabrică pipe. **Industrie pipière** industria fabricării pipelor.
piquet *m.* pichet. **Piquet d'incendie** pichet de incendiu. **Piquet de grève** pichet de grevă.
piquetage *m.* jalonare.
piqueter *vt.* a jalona. (*Canada*) A picheta (*în timpul unei greve, unei manifestaţii*).
piqueteur, euse *s.* (*Canada*) participant la o pichetare (*în timpul unei greve, unei manifestaţii*).

piqueur, euse *s.* picher, cantonier. Muncitor din industria pielăriei. Lucrător însărcinat cu executarea găurilor la cartelele utilizate în țesătorie. Asistentul șefului de lucrări publice. Lucrător cu pikamerul.
pirate *m.* pirat.
pirater *vt., vi.* a pirata, a fura.
piraterie *f.* piraterie.
piscicole *adj.* piscicol. **Etablissement piscicole** unitate piscicolă.
pisciculteur *m.* piscicultor.
pisciculture *f.* piscicultură.
piste *f.* pistă, urmă. **Piste d'atterrissage, d'envol** pistă de aterizare, de zbor / de decolare. **La police est sur la piste** poliția este pe urma (*răufăcătorului*).
pisteur *m.* persoană care îngrijește pistele de schi.
pistole *f.* pistol. (*Italia, Spania*) Veche monedă de aur. (*Vechi*) regim favorabil în închisoare (*se cîștiga plătind o monedă de un pistol pe lună*). Secție a închisorii unde se beneficia de acest regim.
place *f.* piață, loc, post. Loc de schimb valutar. Totalitatea negustorilor, bancherilor dintr-un oraș. **Avoir du crédit sur la place** a avea credit pe piață. **Faire la place** a face turul comercianților (*pentru a le propune mărfuri*). **Faire une enquête sur place** a face o anchetă la fața locului. **Prendre la place de qqn** a lua locul / postul cuiva.
placé, e *adj., s.* plasat. Sumă de bani adusă de un cal plasat (*al II-lea sau al III-lea*). **Cheval placé** cal plasat (*al II-lea sau al III-lea într-un concurs.*). **Personnage haut placé** personaj sus pus.
placement *m.* plasament, investiție, plasare. **Placements financiers** plasamente financiare. **Placement à terme** plasament la / pe termen. **Placement à court terme / de trésorerie** plasament pe termen scurt / de trezorerie. **Placement à long terme, à moyen terme** plasament pe termen lung, pe termen mediu. **Placement d'un enfant dans un établissement social** plasarea unui copil într-o instituție socială. **Placement sous surveillance** plasare sub supraveghere. **Placement sous surveillance électronique** plasare sub supraveghere electronică (*persoana condamnată, căreia i se atașează un dispozitiv electronic, este lăsată în libertate, fiind astfel monitorizată de administrația penitenciarului*). **Placement sous surveillance judiciaire** plasare sub supraveghere judiciară. **Placement sous sauvegarde de la justice** plasare sub paza justiției. **Revenu d'un placement** venit (*realizat*) dintr-un plasament (*de capital*). **Agence, bureau de placement** agenție, birou de plasare.
placer *vt.* a plasa, a așeza, a pune. **Placer un employé sous l'autorité d'un chef de bureau** a plasa un funcționar sub autoritatea unui șef de birou. **Placer son argent** a-și plasa banii.
placer *m.* zăcământ aurifer.
placet *m.* (*vechi*) jalbă, plîngere, petiție. **Placet au roi** jalbă adresată regelui. (*Mod.*) Petiție (*adresată grefierului, de către reprezentantul juridic al petiționarului, pentru înscrierea pe rol a unei acțiuni civile*). **Référé sur placet / réquisition d'audience** hotărîre provizorie formulată ca urmare a unui recurs / concluzie formulată în urma cererii de recurs.

placeur, euse *s.* plasator. (*F.*) Persoană care ține un birou de plasare (*a forței de muncă în cadrul unor familii*). (*Rar*) persoană care plasează mărfuri, bilete de loterie etc.
placier, ière *s.* persoană care contractează locurile dintr-o piață pentru a le subînchiria. Reprezentant al unui domeniu de activitate.
plafond *m.* plafon. **Plafond légal de densité** plafon legal de densitate (*a construcțiilor*). **Plafond de réescompte auprès d'une banque** plafon de rescontare la o bancă. **Prix plafond** preț maxim.
plafonnement *m.* plafonare. **Plafonnement des bénéfices** plafonarea beneficiilor.
plage *f.* plajă. **Plage des prix** plaja prețurilor.
plagiste *s.* proprietar de plajă (*exploatează o plajă unde se plătește*).
plaid *m.* (*vechi*) adunare judecătorească, audiere. Proces.
plaidable *adj.* pledabil. **Une cause plaidable** o cauză pledabilă / care poate fi pledată.
plaidant, ante *adj.* pledant. **Les parties plaidantes** părțile pledante. **Avocat plaidant** avocat pledant.
plaider *vt., vi.* a pleda. **Plaider coupable, non coupable** a pleda vinovat, nevinovat. **Avocat qui plaide la légitime défense** avocat care pledează legitimă apărare. **Cause mal plaidée** cauză prost pledată. **Droit de plaider pour, en faveur de...** dreptul de a pleda pentru, în favoarea ...
plaideur, euse *s.* persoană care pledează. **Plaideurs d'un procès** pledanții / unui proces / părțile.
plaidoirie *f.* pledoarie, prezentarea cauzei (*sînt prezentate, de către justițiabil sau de un avocat, faptele și pretențiile*).
plaidoyer *m.* pledoarie (*discursul ținut în ședință în apărarea dreptului unei părți*).
plaignant, e *adj., s.* reclamant / parte care introduce o plîngere în justiție (*vezi: **demandeur / demanderesse***). **La partie plaignante** partea reclamantă / vătămată.
plaindre (se) *vt., vr.* a (se) plînge, a deplînge. A reclama.
plainte *f.* plîngere. **Plainte collective** plîngere colectivă. **Plainte en faux** plîngere în fals. **Plainte avec constitution de partie civile** plîngere cu constituire de parte civilă. **Déposer plainte contre qqn** a depune plîngere împotriva cuiva. **Juste plainte** plîngere întemeiată. **Porter plainte** a face plîngere. **Sujet de plainte** subiect de plîngere.
plan *m.* plan. **Plan calcul** plan calcul (*de dezvoltare a informaticii*). **Plan comptable** plan contabil. **Plan économique, financier: de trois, de cinq ans** plan economic, financiar: pe trei, pe cinci ani. **Plan économique régional, national** plan economic regional, național. **Plan glissant** plan glisant (*cu trecere din termen în termen*). **Plan micro-économique, méso-économique, macro-économique** plan microeconomic, mezoeconomic, macroeconomic. **Plan social** plan social. **Plan systématique** plan sistematic. **Plan à court terme / programme** plan pe termen scurt / program. **Plan à moyen terme** plan pe termen mediu (*pe patru, cinci ani*). **Plan à long terme / perspectif / perspective** plan pe termen lung / de perspectivă / perspectivă. **Plan d'accumulation** plan de

acumulare. **Plan d'austérité** plan de austeritate. **Plan d'eau** harta luciului de apă. **Plan d'Etat** plan de Stat. **Plan d'investissement** plan de investiție. **Plan d'occupation des sols (POS)** plan / schemă de ocupare a terenurilor / de construire. **Plan d'urbanisme** plan de urbanism. **Plan d'un ouvrage** planul unei lucrări. **Plan d'un secteur** planul unui sector. **Plan de développement économique et social** plan de dezvoltare economică și socială. **Plan de redressement, de stabilisation** plan de redresare, de stabilizare. **Plan de travail** plan de muncă. **Plan de l'entrepreneur** planul antreprenorului. **Plan de la Nation** planul Națiunii. **Plan du consommateur** planul consumatorului. **Plan d'epargne* logement. Plan d'entreprise*. Contrat* de plan.**

planche *f.* planșă, scîndură. **„Faire fonctionner la planche à billets"** a porni tiparnița / rotativa (*pentru tipărirea de bani*).

plancher *m.* planșeu, podea, dușumea. Nivel minimal. **Le plancher des cotisations** nivelul (*minimal*) al cotizațiilor. **Prix plancher** preț minimal / scăzut / cel mai mic.

planétaire *adj.* planetar. **Au niveau plantétaire** la nivel planetar.

planétisation / planétarisation *f.* (*rar*) extindere la nivel planetar / globalizare.

planificateur, trice *s.* planificator. **Mesures planificatrices** măsuri planificatoare / de planificare.

planification *f.* planificare. **Planification familiale** planificare familială. **Planification financière** planificare financiară. **Planification stratégique** planificare strategică. **Système de planification impérative / socialiste, incitante, indicative** sistem de planificare imperativă / socialistă, incitantă, indicativă.

planifier *vt.* a planifica. **Planifier l'économie d'un pays, d'une région** a planifica economia unei țări, unei regiuni. **Economié planifiée** economie planificată. **Economie de marché** economie de piață.

planisme *m.* (*recomandare oficială pentru:* ***planning***). (*Teorie, doctrină economică*) planificare. **Planisme familial** planificare familială / planning familial (*controlul nașterilor*).

planning *m.* planning / planificare. **Planning industriel** planificare industrială. **Tableau de planning** tablou / calendar de organizare (*a unei activități*). **Planning familial** (vezi: ***planisme***).

plantation *f.* plantație. **Plantation en carré, en ligne, en quinconce** plantație în pătrat, în linie, în cuiburi de cinci (*ca punctele de pe un zar*).

plante *f.* plantă. **Plantes alimentaires, fourragères** plante alimentare, furajere. **Plantes à grains** plante cu boabe (*cereale*). **Plantes médicinales, potagères** plante medicinale, legumicole. **Plantes oléagineuses, sucrières, textiles** plante oleaginoase, pentru zahăr, textile.

planteur, euse *s.* plantator.

planteuse *f.* mașină de plantat cartofi.

planton *m.* planton (*persoana, serviciul de gardă*). **Etre de planton** a fi de planton. **Faire le planton** a face de planton, a aștepta pe cineva / ceva. **Mettre un soldat de planton** a pune un soldat de planton.

plaque *f.* placă, plăcuță. **Plaque commémorative** placă comemorativă. **Plaque tournante** placă turnantă. **Plaque d'immatriculation / minéralogique** placă de înmatriculare. **Plaque d'identité** plăcuță de identitate (*la soldați*).

plastic *m.* plastic. **Attentat* au plastic.**

plasticage / plastiquage *m.* acțiunea de a face un atentat cu (*explozibil de*) plastic.

plastique *adj., s.* plastic. **Matière plastique** materie plastică. **Chimie des plastiques** chimia materiilor plastice.

plastiquer *vt.* a pune o bombă cu plastic, a face un atentat cu bombă de plastic.

plateau *m.* platou, platan / taler, tavă, palet. **Plateau continental** platou continental. **Plateau sous-marin** platou submarin. **Plateau d'un studio** platoul unui studio. **Plateaux d'une balance** talerele unei balanțe / unui cîntar. **Plateau de chargement** platou / palet de / pentru încărcare (*a mărfurilor*). **Frais de plateau** cheltuieli de platou (*televiziune, cinema*).

plate-forme *f.* platformă. **Plate-forme continentale, littorale** platformă continentală, litorală. **Plate-forme électorale** platformă electorală. **Plate-forme de forage** platformă de foraj. **Plate-forme d'un parti** platforma unui partid.

plausabilité *f.* plauzibilitate, admisibilitate.

plausible *adj.* plauzibil, admisibil. **Cause, raison plausible** cauză, motif plauzibil.

plausiblement *adv.* (*în mod*) plauzibil.

plèbe *f.* plebe.

plébiscitaire *adj.* plebiscitar. **Consulter les électeurs par voie plébiscitaire** a consulta electorii pe cale plebiscitară.

plébiscite *m.* plebiscit. **Recourir au plébiscite** a recurge la plebiscit.

plébisciter *vt.* a alege (*ceva / pe cineva*) prin plebiscit. A alege cu o majoritate zdrobitoare.

plein, e *adj., m.* plin. Sumă maximă pe care o societate de asigurare o poate da pentru un singur risc. **Plein-emploi / plein emploi** utilizarea întregii forțe de muncă. **Pleine juridiction** deplină jurisdicție. **De plein droit** pe deplin îndreptățit. **Loi de pleins pouvoirs** lege de împuternicire deplină (*Parlamentul abilitează Guvernul să emită, pentru o perioadă determinată de timp, acte care în mod normal țin de legislativ*). **Politique de plein-emploi** politică de folosire a întregii forțe de muncă. **Recours de plein contentieux** recurs de contencios deplin. **Travailler à plein temps / à temps plein** a lucra cu normă întreagă.

plénier, ière *adj.* plin, întreg, plenară. **Assemblée, réunion plénière** adunare, reuniune plenară (*a celor care fac parte dintr-un organism*) / plen. **Plénière fiscale** plenară fiscală. **Adoption* plénière.**

plénipotentiaire *adj., m.* plenipotențiar. **Ministre* plénipotentiaire.**

plénitude *f.* plenitudine, deplinătate. **Plénitude de juridiction** deplinătatea jurisdicției. **La plénitude d'un droit** deplinătatea unui drept.

plenum *m.* plen.

pli *m.* pliu, îndoitură.

plier (se) *vt., vi., vr.* a (se) plia, a (se) îndoi. A se supune.

plieur, euse *s.* îndoitor. Mașină de îndoit, de pliat. **Plieur à la main, à la machine** muncitor care îndoaie cu mîna, cu mașina.

pliopole / polypole *m.* pliopol / polypol (concept care desemnează: *apariția unei noi întreprinderi pe o piață deja existentă*).
plomb *m.* plumb, sigiliu. **Mine de plomb** mină de plumb. **Mettre un plomb à la porte d'un wagon** a pune un plumb la / a sigila ușa unui vagon.
plombage *m.* plumbuire, sigilare. **Plombage d'un colis** sigilarea (*cu plumb*) unui colet.
plomber *vt.* a plumbui, a sigila. A bătători un teren. **Plomber un colis, un wagon** a plumbui / a sigila un colet, un vagon. **Faire plomber des marchandises à la douane** a ordona plumbuirea / sigilarea de mărfuri în vamă.
plomberie *f.* întreprindere, atelier unde se lucrează cu plumb. Instalații sanitare, canalizare. **Entrepreneur de plomberie** antreprenor care execută lucrări în care se folosesc produse din plumb.
plombeur *m.* persoană care sigilează (*cu sigiliu de plumb*). Tăvălug (*pentru bătătorit pământul*).
plombier *m.* persoană care execută lucrări de instalații sanitare, de canalizare (*instalator, antreprenor*).
plonge *f.* spălare (*de veselă într-un restaurant*). **Faire la plonge** a spăla vesela (*într-un restaurant*).
plongeur, euse *adj., s.* plonjor. Persoană care spală vesela (*într-un restaurant*). Emailator (*muncitor care lucrează la emailat vase*). Muncitor care lucrează, în papetărie, la forme.
ploutocrate *m.* plutocrat.
ploutocratie *f.* plutocrație.
plumasserie *f.* meseria, comerțul cu pene ornamentale.
plumassier, ière *adj., s.* persoană care face / vinde garnituri din pene ornamentale. **Industrie plumassière** industria prelucrării și fabricării garniturilor din pene ornamentale.
plume *f.* pană. **Plumes d'autruche** pene de struț. **Vivre de sa plume** a trăi de pe urma scrisului.
plumer *vt.* a jumuli (*de pene*).
plumeur, euse *s.* (*vechi*) persoană care se ocupa cu jumulirea păsărilor la piață.
plumitif *m.* (*rar*) registru în care grefierul notează principalele fapte expuse la audiere. (*Curent*) Grefier.
plural, e, aux *adj.* plural. **Vote plural** vot plural (*sistem de vot în care unii votanți dețin mai multe voturi*).
pluralisme *m.* pluralism. **Pluralisme syndical** pluralism sindical.
pluraliste *adj.* pluralist.
pluralité *f.* pluralitate, multiplicitate. **Pluralité de débiteurs** pluralitate de debitori. **Pluralité d'exemplaires***.
pluridisciplinaire *adj.* pluri- / multidisciplinar. **Enseignement pluridisciplinaire** învățământ pluridisciplinar.
pluridisciplinarité *f.* pluri- / multidisciplinaritate.
plurilatéral, e, aux *adj.* plurilateral. **Accords, traités plurilatéraux** acorduri, tratate pluri / multilaterale.

plurinational, e, aux *adj.* pluri- / multinațional. **Entreprises plurinationales** întreprinderi pluri- / multinaționale.
pluripartisme *m.* pluriparti(t)(d)ism.
plus-value *f.* plus valoare. Surplus. Sumă acordată în plus față de prețul stabilit pentru unele lucrări. **Plus-value absolue, extra, fiscale, relative** plus valoare absolută, extra, fiscală, relativă. **Analyse marxiste de la plus-value** analiza marxistă a plus valorii. **Taux de plus-value / taux d'exploitation / taux de profit** rata plus valorii / rata de exploatare / rata profitului.
pneumologue *m.* pneumolog.
podestat *m.* (*ist.*) podestat (*titlu dat, în Italia și Sudul Franței, căpeteniei unui oraș*).
poêlier *m.* sobar (*fabricant / vînzător de sobe sau aparate de încălzit*).
pogrom / pogrome *m.* pogrom.
poids *m.* greutate / masă. **Poids brut, net, réel, total, utile** greutate brută, netă, reală, totală, utilă. **Poids et mesures** greutăți și măsuri. **Poids d'un impôt** greutatea / apăsarea unui impozit. **Denrée qui se vend au poids, à la pièce** aliment care se vinde la greutate / la kilogram, la bucată. **Etalonner, vérifier un poids** a etalona, a verifica o greutate. **Vérificateur des poids et mesures** verificator de greutăți și măsuri. **Poids lourd***.
poignard *m.* pumnal, cuțit.
poignarder *vt.* a lovi / a tăia / a ucide cu cuțitul.
poinçon *m.* ponson, marcator. **Poinçon de titre et de garantie** ponson de titlu și garanție (*la metale prețioase*).
poinçonnage / poinçonnement *m.* ponsonare / marcare, decupare, perforare / găurire.
poinçonner *vt.* a ponsona / a marca, a decupa, a perfora.
poinçoneur, euse *s.* persoană care lucrează la o mașină de decupat, de perforat. Controlor de bilete.
poinçonneuse *f.* mașină de decupat, de perforat.
point *m.* punct. Element de calcul al pensiei complementare. **Point litigieux** punct litigios. **Point mort, optimum** punct mort, optimal. **Point d'appui** punct de sprijin (*în organizarea apărării unei armate*). **Point d'attache** punctul (*portul*) de reședință. **Point d'entrée et de sortie de l'or** punct de intrare și de ieșire a aurului. **Points d'or** puncte de aur. **Point de droit, de fait** punct de drept, de fapt. **Chercher le point faible, fort, sensible, vulnérable** a căuta punctul slab, forte, sensibil, vulnerabil. **Faire le point** a analiza (*în ce stadiu se află un lucru*). **Faire un point de presse** a ține o scurtă conferință de presă. **Mettre au point** a pune la punct, a regla. **Etre sur le point de ...** a fi pe punctul de ...
pointage *m.* pontaj.
pointe *f.* vîrf. **Heures de pointe** ore de vîrf (*în trafic, în vînzare etc*).
pointer (se) *vt., vi., vr.* a (se) ponta, a ascuți. **Machine à pointer** mașină de pontat / de ascuțit. **Les ouvriers se pointent à l'entrée de l'usine** muncitorii se pontează la intrarea în uzină.
pointeur, euse *s.* pontator (*persoana care pontează lucrătorii*).
poisson *m.* pește.

poissonnerie *f.* pescărie. Comerț cu pește.
poissonnier, ière *s.* comerciant detailist de pește.
polarisation *f.* polarizare.
pôle *m.* pol. **Pôle de croissance*** (*économique*). **Point de développement*.**
polémarque *m.* (*ist. greacă*) polemarh (*ofițer, magistrat însărcinat cu administrarea războiului*).
police *f.* poliță. Poliție. **Police administrative, judiciaire** poliție administrativă, judiciară. **Police anti-émeute** poliție antirevoltă (*folosită în cazul unor manifestări sociale*). **Police flottante** poliță flotantă. **Police municipale, nationale, rurale, urbaine** poliție municipală, națională, rurală, urbană. **Police parallèles** polițiii paralele (*servicii secrete*). **Police secours** poliția de intervenție în cazul acordării de ajutor. **Police secrète / La Secrète** poliția secretă. **Police tiers-chargeurs** poliță pentru terț încărcător (*se aplică în domeniul naval, aerian, tranzitar*). **Police sur corps** poliță asupra corpului (*navei*). **Police tous risques** poliță pentru orice / toate riscurile. **Police à alimenter** poliță de alimentare (*poliță trimisă asiguratului pe măsură ce mărfurile sînt expediate*). **Police au voyage** poliță pe / pentru o călătorie. **Police d'abonnement** poliță de abonament (*pentru toate mărfurile cu risc*). **Police d'assurance** poliță de asigurare. **Police d'Etat** poliție de Stat. **Police du roulage / de la circulation** poliția rutieră / circulație. **Agent, commissaire, inspecteur de police** agent, comisar, inspector de poliție. **Commissariat de police** comisariat de poliție. **Contrôle de police** control de poliție (*verificarea identității*). **Etre recherché, poursuivi par la police** a fi căutat, urmărit de poliție. **Les forces de police** forțele de poliție. **Loi, ordonance, règlement de police** lege, ordonanță, regulament de poliție. **Peines de police correctionnelle** pedepse de poliție corecțională (*conform delictului comis*). **Poste de police** post de poliție. **Salle de police** sala / arestul poliției. **Se faire arrêter, enlever par la police** a fi arestat, ridicat de poliție. **Tribunal de police** instanță de poliție. **Police à facultés*. Police mondaine*. Police des moeurs*.**
policier, ière *adj., s.* polițienesc. **Enquête policière** anchetă polițienească. **Mesures policières** măsuri polițienești. **Régime policier** regim polițienesc. **Etat* policier.**
policlinique *f.* policlinică.
polir *vt.* a poliza.
polisseur, euse *s.* șlefuitor. **Polisseur sur métaux** șlefuitor de metale.
polissoir *m.* polizor.
politicaillerie *f.* politichie.
politicard, e *adj., s.* politician fără scrupule.
politicien, ne *adj., s.* politician.
politique *adj., s.* politică. **Politique aggressive, défensive, offensive, neutre** politică agresivă, defensivă, ofensivă, neutră. **Politique agricole, industrielle** politică agricolă, industrială. **Politique anti-chômage** politică antișomaj. **Politique anticyclique / contracyclique, anti-inflationniste** politică anticiclică, antiinflaționistă. **Politique anti-trust** politică antitrust. **Politique salariale, sociale** politică salarială, socială. **Politique concertée** politică concertată. **Politique conjoncturelle** politică conjuncturală. **Politique conservatrice, liberale** politică conservatoare, liberală. **Politique contractuelle** politică contractuală. **Politique étrangère / extérieure, intérieure** politică externă, internă. **Politique européenne** politică europeană. **Politique expansionniste** politică expansionistă. **Politique sectorielle** politică sectorială. **Politique structurelle** politică structurală. **Politique mixte** politică mixtă. **Politique d'abandon, d'agression, d'intervention, de non-intervention, d'austérité** politică de abandonare / a abandonului, de agresiune, de intervenție, de neintervenție, de austeritate. **Politique d'escompte** politică de scont. **Politique d'investissements** politică de investiții. **Politique de change** politică de schimb (*valutar*). **Politique de coexistance pacifique, de neutralité** politică de coexistență pașnică, de neutralitate. **Politique de concurrence** politică de concurență. **Politique de croissance, de développement, de relance** politică de creștere, de dezvoltare, de relansare. **Politique de relance par crédit, par offre** politică de relansare prin credit, prin ofertă. **Politique de financement** politică de finanțare. **Politique de freinage (*de la croissance démographique*)** politică de frînare (*a creșetrii demografice*). **Politique de réserve minimale** politică a rezervei minimale / minime. **Politique de sécurité** politică de securitate. **Politique de stabilité, de stabilisation** politică de stabilitate, de stabilizare. **Politique de „Stop and go" / coups d'accordéon** politică „Stop and go" / mișcare de acordeon. **Politique de l'emploi** politica (*folosirii*) forței de muncă. **Politique de l'offre, de la demande** politica ofertei, cererii. **Politique des prix** politica prețurilor. **Politique des revenus** politica veniturilor. **Politique du crédit** politica creditului. **Politique du taux d'intérêt** politica ratei dobînzii. **Politique de l'environnement** politica mediului înconjurător. **Politique du marché libre** politica pieței libere / deschise. **Attitudes, opinions, positions, tendences politiques** atitudini, opinii, poziții, tendințe politice. **Carrière, crise, doctrine, économie, homme, revendication, situation, système, union, vie politique** carieră, criză, doctrină, economie, om, revendicare, situație, sistem, uniune, viață politică. **Délits, crimes, procès politiques** delicte, crime, procese politice. **Détenu, prisonnier politique** deținut, prizonier politic. **Droits civils et droits politiques** drepturi civile și drepturi politice. **Facteurs, forces politiques** factori, forțe politice. **Faire, s'occuper de la politique** a face, a se ocupa de / cu politica. **Mener une politique de rapprochement** a duce o politică de apropiere. **Milieux politiques** medii politice. **Pouvoir, régime politique** putere, regim politic. **Réformes politiques** reforme politice. **Le politique et le social** politicul și socialul. **Politique budgétaire*. Politique commerciale*, économique*, financière*, fiscale*, monétaire*. Politique concurrentielle*.**
politiquement *adv.* (*în mod*) politic. **Agir politiquement** a acționa politic.
politisation *f.* politizare. **Politisation des grèves** politizarea grevelor. **Politisation des syndicats ouvriers** politizarea sindicatelor muncitorești.
politiser *vt.* a politiza.
pollicitation *f.* policitație (*ofertă exprimată dar încă neacceptată*).
polluant, e *adj., m.* poluant. **Polluants atmosphériques** poluanți atmosferici. **Produits polluants** produse poluante.

polluer *vt.* a polua. **Eau, rivière polluée par des déchets industriels** apă, rîu poluat de / cu deşeuri industriale. **Air pollué** aer poluat.
pollueur, euse *adj., s.* poluator. **Agents pollueurs** agenţi poluatori. **Principe du pollueur-payeur** principiul poluatorului-plătitor.
pollution *f.* poluare. **Facteurs de pollution** factori de poluare.
polonais, e *adj., s.* polonez. **Un Polonais** un polonez. **Le polonais** limba poloneză / poloneza.
polyarchie *f.* poliarhie (*sistem politic caracterizat printr-o pluralitate de centre autonome de decizie*).
polygone *m.* poligon. **Polygone des fréquences / des effectifs** poligonul frecvenţelor / efectivelor.
polypole (*vezi*) **polipole.**
polysoc *adj., m.* **Charrue polysoc** plug cu mai multe brăzdare.
polyvalent, e *adj.* polivalent. **Inspecteur polyvalent** inspector polivalent (*agent controlor în administraţia fiscală*).
pomiculteur *m.* pomicultor (*persoană care cultivă arbori care fac fructe cu seminţe mici.* Ex.: *măr*).
pomme *f.* măr (*fruct*).
pommeraie *f.* (*rar*) plantaţie / livadă de meri.
pommier *m.* măr (*arbore*).
pomoculture *f.* pomicultură.
pompeur, euse *s.* lucrător care desfundă canalizări, puţuri. Pompist (*care se ocupă cu pomparea uleiului brut*).
pompier *m.* pompier. Muncitor însărcinat cu funcţionarea pompelor de evacuare, cu vid.
pompier, ière *s.* retuşor.
pompiste *s.* pompist (*la staţiile de benzină*). **Pompiste mécanicien** mecanic pompist (*care asigură întreţinerea şi funcţionarea pompelor*).
pondération *f.* ponderare, pondere. **Pondération de la représentation, du vote** ponderea reprezentării, votului. **Coefficients de pondération** coeficienţi de ponderare.
pondéré, e *adj.* ponderat. **Indice pondéré** indice ponderat.
pondérer *vt.* a pondera. **Pondérer un indice** a pondera un indice.
pondéreux, euse *adj.* care atîrnă greu. **Marchandises pondéreuses** mărfuri grele / care atîrnă greu.
pondeur, euse *adj.* fecund, ouătoare. **Poule pondeuse** găină ouătoare.
pondoir *m.* cuibar (*instalaţie unde se ouă găinile*).
pondre *vt.* a (se) oua.
pont *m.* pod, punte. Zi lucrătoare în care nu se lucrează întrucît se află între două zile de sărbătoare (*orele sînt plătite sau se recuperază*). **Ponts et Chaussées** Drumuri şi Poduri. **Ingénieur, inspecteur des ponts et chaussées** inginer, inspector la / de Drumuri şi Poduri. (*Armată*) **Tête de pont** cap de pod.
pontage *m.* construirea unui pod provizoriu.
pontée *f.* totalitatea mărfurilor de pe puntea unei nave.
pontier *m.* podar. Macaragiu (*pe un pod rulant*).

pontife *m.* pontif.
pontifical, e, aux *adj.* pontifical. **Gardes pontificaux** gărzi pontificale. **Messe pontificale** slujbă / liturghie pontificală.
pontificat *m.* pontificat.
ponton *m.* ponton. **Ponton-grue** ponton-macara.
pontonnier *m.* pontonier.
pool *m.* pool. **Pool charbon-acier** pool cărbune-oţel. **Pool de l'or** pool al aurului.
pope *m.* popă.
popeline *f.* poplin.
popote *f.* popotă.
populace *f.* mulţime, gloată.
populaire *adj., m.* popular. **Démocratie, gouvernement, manifestation populaire** democraţie, guvern, manifestare / manifestaţie populară. **Mesure populaire** măsură populară. (*Vechi*) **Le populaire** poporul.
populairement *adv.* (*în mod*) popular.
popularité *f.* popularitate. **Acquérir une grande popularité** a căpăta / a cîştiga o mare popularitate. **Perdre de sa popularité** a-şi pierde din popularitate.
population *f.* populaţie. **Population active, inactive** populaţie activă, inactivă. **Population agricole, ouvrière, scolaire** populaţie agricolă, muncitorească, şcolară. **Population civile, légale** populaţie civilă, legală. **Population optimale** populaţie optimală. **Population stable** populaţie stabilă. **Population disponible à la recherche d'un emploi (PDRE)** populaţie disponibilă în căutarea unui serviciu / unui loc de muncă. **Population sans emploi à la recherche d'un emploi (PSERE)** populaţie fără serviciu în căutarea unui loc de muncă. **Population totale résidente** populaţia totală rezidentă. **Sur-/ sous-population** supra-/ sub-populaţie. **Dénombrement, recensement de la population** numărarea, recensămîntul populaţiei. **Région à dense, à faible population** regiune cu populaţie densă, cu populaţie puţină / rară. **Théories et doctrines de la population** teorii şi doctrine ale / asupra populaţiei. **Population active* marginale. Croissance* naturelle de la population.**
populeux, euse *adj.* populat. **Ville populeuse** oraş populat / aglomerat.
porc *m.* porc.
porcelainier, ière *adj., m.* producător / fabricant, muncitor, negustor de porţelanuri. **Industrie porcelainière** industrie de porţelanuri.
porcherie *f.* porcărie (*clădire unde se cresc / îngraşă porcii*).
porion *m.* maistru (*în industria extractivă: cărbune, ţiţei*). **Porion chef** maistru-şef. **Porion d'abattage** şef de abataj. **Poiron d'huile** şeful echipei de pompare a uleiului. **Porion de roulage** şef de transport.
pornographe *m.* pornograf. **Editeur pornographe** editor pornograf.
pornographie *f.* pornografie.
pornographique *adj.* pornografic.
port *m.* port, transport. **Port autonome** port autonom (*instituţie publică, beneficiară a unui ajutor din partea Statului, însărcinată cu administrarea unor porturi*). **Port fluvial, maritime** port fluvial, maritim. **Port franc** porto-franco. **Port militaire, pétrolier** port militar, petrolier. **Port payé (*Ex-Ship*)** port plătit /

transport plătit. **Port de commerce, de pêche, de transit** port comercial, de pescuit, de tranzit. **Port d'attache** portul de origine (*unde a fost înregistrată nava*). **Bassin, débarcadère, embarcadère, quai d'un port** bazinul, debarcaderul, ambarcaderul, cheiul unui port. **Franc de port, franco de port** scutit de plata taxei de transport.

portable *adj., m.* portabil, mobil. **Créance, dette, redevance portable** creanță, datorie, redevență portabilă. **Rente portable** rentă portabilă (*care trebuie plătită la locul fixat prin înțelegerea dintre părți sau la domiciliul creditorului*). **Le portable** telefonul mobil.

porte *f.* ușă, trecere. **La Porte, la Sublime-porte, la Porte ottomane** Poarta, Sublima Poartă, Poarta otomană. **Faire du porte à porte** a merge din ușă în ușă (*pentru a vinde, a anunța ceva*). **Régime de la porte ouverte** regimul porții deschise (*care suprimă toate barierele vamale*). **Payer un pas* de porte.**

porte-avions *m. invar.* port-avion.

porte-conteneurs *m. invar.* port-container.

port-drapeau *m.* port-drapel.

porte-faix / portefaix *m.* (*vechi*) hamal.

porte-fanion *m. invar.* port-fanion.

portefeuille *m.* portofoliu. **Portefeuille efficient, inefficient** portofoliu eficient, ineficient. **Portefeuille équipondéré** portofoliu echiponderat. **Portefeuille dominant, dominé** portofoliu dominant, dominat. **Portefeuille emprunté, prêteur** portofoliu împrumutat, împrumutător. **Portefeuille optimal à variante minimale absolue** portofoliu optim cu variantă minimală absolută. **Portefeuille d'arbitrage** portofoliu de arbitraj. **Portefeuille d'assurance** portofoliu de asigurare. **Portefeuille de marché** portofoliu de piață. **Portefeuille de produits** portofoliu de produse. **Société de portefeuille** societate de portofoliu. **Effet* de portefeuille. Investissements* de portefeuille.**

porte-fort *m. invar.* porte-fort (*angajament, convenție cu promisiunea de a determina pe cineva să ratifice un act*).

port-hélicoptères *m. invar.* port-elicopter.

porte-meniu *m.* port-meniu (*suportul*).

porte *f.* ușă. **Porte ouverte** ușă / poartă deschisă (*regim al libertății de concurență*).

porte-parole *m. invar.* purtător de cuvînt. **Porte-parole aérien X** purtător de cuvînt al companiei aeriene X. **Porte-parole fondation culturelle X** purtător de cuvînt al fundației culturale X.

porter *vt.* a purta, a face, a înregistra, a depune. **Porter assistance, secours à qqn** a da asistență / ajutor cineva. **Porter atteinte à l'honneur, à la réputation de qqn** a aduce atingere la onoarea, la reputația cuiva. **Porter plainte contre qqn** a face plîngere împotriva cuiva. **Porter témoignage** a aduce / a depune mărturie. **Porter une somme sur un registre** a înscrie o sumă într-un registru. **Porter de l'argent au crédit d'un compte** a depune bani la creditul unui cont. **Porter qqn sur son testament** a înscrie / a trece pe cineva în testament.

porterie *f.* cabina / locuința portarului / paznicului (*într-o comunitate, la o mare proprietate*).

porte-savon *m.* suport pentru săpun.

porte-serviettes *m. invar.* suport pentru prosoape / șervete (*la toalete*).

porteur, euse *adj., s.* factor (*poștal*), hamal, purtător / deținător. Care se dezvoltă, duce. **Porteur d'eau** sacagiu. **Porteur d'une action, d'un chèque, d'une lettre de créance, d'une obligation, d'un titre de créance** purtător / deținător al unei acțiuni, al unui cec, al unei scrisori de acreditare, al unei obligațiuni, al unui titlu de creanță. **Billet, chèque au porteur, payable au porteur** bilet, cec la purtător, plătibil purtătorului. **Fusée porteuse** rachetă purtătoare. **Marché porteur** piață în plină dezvoltare. **Secteur industriel porteur** sector industrial în plină dezvoltare. **Mère* porteuse.**

portier, ière *s.* portar. Cleric care a primit primul din cele patru ordine minore. **Portier électronique** ușă acționată electronic (*de la distanță*). **Portier d'hôtel** portar de hotel. **La loge du portier** ghereta / locuința portarului. **Soeur portière** soră-portar (*în comunitățile religioase, călugăriță care face de serviciu la poartă.*

portière *adj., f.* purtătoare. Portieră. **Portière de pont** ansamblu care susține / face un pod de vase. **Brebis portière** oaie care poate duce un făt (*are vîrsta pentru a naște*).

portion *f.* porție / parte (*dintr-o moștenire*).

portionnaire *s.* persoană care are drept la o parte dintr-o moștenire.

portrait-robot *m.* portret-robot. **Dresser le portrait-robot de l'assassin** a întocmi potretul-robot al asasinului.

portuaire *adj.* portuar. **Equipement, installation portuaire** echipament, instalație portuară.

portugais, e *adj., s.* portughez. Varietate comună de stridii. **Un Portugais** un portughez. **Le portugais** limba portugheză / portugheza.

posada *f.* han spaniol.

poser *vt., vi., vr.* a pune / a depune. A se așeza. **Poser sa candidature** a-și depune candidatura.

position *f.* poziție. Fiecare rubrică a unui tarif vamal. **Position commerciale** poziție comercială. **Position dominante** poziție dominantă. **Position monétaire extérieure (*du secteur bancaire, du secteur public*)** poziția monetară exterioară (*a sectorului bancar, a sectorului public*). **Position ouverte** poziție deschisă. **Position stratégique** poziție strategică. **Position de change** poziție de schimb (*valutar*). **La position de change est nulle, est fermée, est longue, est courte** poziția de schimb este nulă, este închisă, este lungă, este scurtă. **La position de l'officier d'active, du fonctionnaire public** poziția activă a ofițerului (se înțelege: *activitate, disponibilizare, regim, pensie*), a funcționarului public (*activitate, concediu, detașare, disponibilizare*). **Prise de position** luare de poziție.

positionnement *m.* poziționare.

positionner *vt.* a poziționa, a calcula poziția (*unui cont în bancă*).

positivisme *m.* pozitivism. **Positivisme juridique** pozitivism juridic.

positiviste *adj., s.* pozitivist.

possédant, e *adj., s.* posedant, posesor / deținător. **Classe possédante** clasa posesoare. **Les possédants** deținătorii.

posséder *vt.* a poseda, a deține. **Posséder un capital, une fortune** a poseda un capital, o avere. **Posséder un bien à titre précaire** a poseda un bun cu titlu precar. **Posséder pour autrui** a deține pentru altcineva / pentru un terț.

possesseur *m.* posesor. **Possesseur de bonne foi, de mauvaise foi** posesor de bună credință, de rea credință. **Possesseur à titre précaire** posesor cu titlu precar / detentor precar. **Possesseur d'une créance, d'un titre** posesorul unei creanțe, unui titlu. **Le possesseur d'un bien peut en être propriétaire ou seulement détenteur** posesorul unui bun poate fi proprietarul sau numai deținătorul acestuia.

possession *f.* posesie, posedare, deținere. **Possession continue, non-équivoque, paisible, publique** posesie continuă / neîntreruptă, neechivocă, netulburată, publică. **Possession et usufruit** posesie și uzufruct. **Possession véritable et possession à titre précaire** posesie adevărată și posesie cu titlu precar. **Possession d'état** posesie de stare. **Envoi en possession** trimitere / drept de intrare în posesie. **Etre en possession de toutes ses facultés** a fi în posesia tuturor facultăților / a fi în deplinătatea facultăților (*mintale*). **Jonctions des possessions** joncțiunea posesiilor. **Prise de possession** luare în posesie. **Vices de possession** vicii de posesie.

possessionnel, le *adj.* posesoral. **Acte possessionnel** act posesoral / care dovedește posesia.

possessoire *adj.* posesoriu. **Actions possessoires** acțiuni posesorii.

postal, e, aux *adj.* poștal. **Aviation, taxe postale** aviație, taxă poștală. **Chèque, colis, service postal** cec, colet, serviciu poștal. **Convention postale** convenție poștală. **Récépissé postal** recipisă poștală. **Régime postal** regim poștal.

postdate *f.* postdată / datare ulterioară.

posdater *vt.* a postdata. **Chèque postdaté** cec postdatat.

poste *f.* poștă. Distanța dintre două puncte de schimb a cailor folosiți pentru transportul călătorilor, poștei. **Poste aérienne** poștă aeriană. **Poste restante** post-restant. **Postes et Télécommunications** Poștă și Telecomunicații. **Agent des postes** agent / angajat al poștei. **Bureau de poste** birou / clădire de poștă. **Chevaux de poste** cai de poștă. **Employé des postes** funcționar la poștă. **Receveur des postes** primitor (*al scrisorilor, al coletelor etc.*) la poștă. **Cachet de la poste** ștampila poștei. **Guichet de la poste** ghișeul poștal. **Mettre une lettre à la poste** a pune o scrisoare la poștă. **La grande poste** poșta mare / centrală.

poste *m.* post. Fiecare operațiune înscrisă într-un registru contabil. Împărțire bugetară. Durata unei activități într-un post / loc de muncă. **Poste de police, de garde, de pompiers** post de poliție, de gardă / de pază, de pompieri. **Poste de secours, de contrôle** post de ajutor, de control. **Poste de commande** post de comandă. **Poste d'essence** benzinărie. **Poste d'incendie** post / punct de incendiu. **Poste de douanier** post de vameș / vamal. **Conduire qqn au poste** a duce pe cineva la post (*la poliție*). **Etre nommé à un poste** a fi numit într-un post. **Professeur titulaire d'un poste** profesor titular al unui post. **Occuper un poste clé** a ocupa un post cheie. **Rejoindre, quitter un poste** a se prezenta, a părăsi un post.

postérieurement *adv.* posterior, ulterior.

postier, ière *s.* poștaș.

postillon *m.* surugiu. **Postillon de diligence, des messageries** surugiu diligență, de poștă (*mesagerie*).

post-industriel, le *adj.* postindustrial. **Société post-industrielle** societate postindustrială.

post-natal, e, als *adj.* postnatal. **Mortalité post-natale** mortalitate postnatală.

postscolaire *adj.* postșcolar, după perioada de școlarizare. **Enseignement postscolaire** învățământ postșcolar.

postulation *f.* postulare, reprezentare (*a unui împricinat*).

postuler *f.* a solicita, a reprezenta (*un împricinat*). **Postuler un emploi** a solicita un post / un serviciu.

potager, ère *adj.* legumicol. **Culture potagère** cultură legumicolă / de legume. **Jardin potager** grădină de legume.

pot-de-vin *m.* șpagă, venit ilicit.

poteau *m.* stîlp. **Poteau indicateur, télégraphique** stîlp indicator, telegrafic. **Poteau-frontière** stîlp de frontieră. **Poteau d'exécution / poteau** stîlp de execuție (*prin împușcare*) / stîlp. **Envoyer, mettre au poteau** a trimite la execuție / la moarte, a pune la stîlpul infamiei.

potence *f.* spînzurătoare.

potentat *m.* potentat.

potentiel, le *adj., m.* potențial. **Potentiel économique, fiscal, industriel, militaire, scientifique** potențial economic, fiscal, industrial, militar, științific. **Potentiel économique attiré** potențial economic atras. **Potentiel économique maximum** potențial economic maxim. **Potentiel économique mondial, national, régional** potențial economic mondial, național, regional. **Potentiel de guerre** potențial de război. **Croissance* potentielle.**

potentiellement *adv.* (*în mod*) potențial.

poterie *f.* olărit, obiecte fabricate de olari.

potestatif, ive *adj.* potestativ. **Condition potestative** condiție potestativă.

potier *m.* olar, comerciant de produse fabricate de olari.

potlatch *m.* potlatch. **Système du potlatch** sistem care constă în a face un dar pe care persoana primitoare nu-l va putea întrece niciodată ca valoare (*spre a putea domina*).

pouce *m.* deget. (*Canada*) Unitate de măsură de 2,54 cm.

poudrerie *f.* fabrică de praf de pușcă / de explozibil. Magazia de explozibili.

poudreuse *f.* mașină, ustensilă folosită la împrăștiat prafuri pe plante pentru combaterea dăunătorilor. **Poudreuse à dos** stropitoare (*care se poartă în spate*).

poudrier *m.* pudrieră. Lucrător în fabrica de praf de pușcă / de explozibili.

poudrière *f.* magazin unde se vînd praf de pușcă, explozibili.

poujadisme *m.* pujadism.

poujadiste *adj., s.* pujadist.

pourboire *m.* bacșiș.

pourcentage *m.* procentaj. **Pourcentage de bénéfices** procentaj de beneficii. **Pourcentage / taux des frais généraux** procentaj de cheltuieli generale. **Variation de pourcentage** variaţie de procentaj.

pourchasser *vt.* a urmări, a hăitui. **Etre pourchassé par les créanciers** a fi hăituit de creditori.

pour-compte / pourcompte *m. invar.* act prin care expeditorul este anunţat că marfa trimisă va fi vîndută pe contul său.

pourparler *m.* (*rar la singular*) tranzacţii, convorbiri, tratative.

pourpre *s.* purpură. Stofă de culoare roşie (*simbol al bogăţiei sau al unei demnităţi sociale*). **La pourpre cardinalice** roşu-cardinal / (*folosită în*) funcţia de cardinal. **La pourpre royale** purpura / demnitatea regală. **Etre né dans la pourpre** a fi născut în catifea / a fi de viţă nobilă / regească.

pourridé *m.* putreziciune (*boală a viei şi a unor arbori fructiferi; ciupercă dăunătoare*).

pourrissage *m.* putrezire (*acţiunea de a lăsa resturile textile să putrezească în apă pentru a face din ele pastă pentru hîrtie*).

pourrissoir *m.* locul / clădirea (*în care se lasă resturile de textile să putrezească în apă spre a fi folosite la fabricarea pastei pentru hîrtie*).

poursuite *f.* urmărire. **Poursuite disciplinaire** acţiune / măsură disciplinară. **Poursuite judiciaire** urmărire judiciară. **Poursuite contre qqn** act de urmărire a cuiva (*în justiţie*) / făcut împotriva cuiva. **La poursuite des négociations** continuarea negocierilor. **Actes de poursuite** acţiuni de urmărire / căi de executare. **Cessation des poursuites** încetare a urmăririi. **Engager des poursuites** a angaja / a începe urmărirea.

poursuivant, e *s.* reclamant, urmăritor. **La partie poursuivante** partea reclamantă / vătămată.

poursuivre *vt.* a urmări. **Poursuivre les fuyards, les malfaiteurs** a urmări fugarii, răufăcătorii. **Poursuivre en justice** a urmări pe cineva în justiţie / a da în judecată. **Poursuivre qqn au civil, au pénal** a urmări pe cineva în justiţia civilă, în penal. **Poursuivre qqn civilement** a urmări pe cineva din punct de vedere civil. **Poursuivre son intérêt** a-şi vedea / a-şi urmări interesul. **Etre poursuivi par ses créanciers** a fi urmărit de creditori săi.

pourvoi *m.* recurs (*la o instanţă superioară*). **Pourvoi incident** recurs incident. **Pourvoi provoqué** recurs provocat. **Pourvoi rejeté** recurs respins. **Pourvoi dans l'intérêt de la loi** recurs în interesul legii. **Pourvoi devant la Cour de cassation, devant le Conseil d'Etat** recurs făcut la Curtea de casaţie, la Consiliul de Stat. **Pourvoi en cassation, en grâce, en révision** recurs în anulare, în graţiere, în revizuire. **Pourvoi sur ordre du ministre de la Justice** recurs pe baza ordinului dat de ministrul justiţiei.

pourvoir *vt., vi., vr.* a contribui, a face recurs. **Pourvoir à l'entretien de la famille** a contribui la întreţinerea familiei. **Se pourvoir en cassation** a face recurs în anulare. **Se pourvoir en grâce** a face recurs / cerere de graţiere. **Les parties pourront se pourvoir devant le tribunal ...** părţile vor putea face recurs la tribunal. **Pourvoir aux besoins* du ménage.**

pourvoyeur, euse *s.* furnizor. Soldat care alimentează cu muniţie o gură de foc (*tun, mitralieră*).

poussage *m.* împingere.

pousse-pousse / pousse *m. invar.* ricşă.

pousseur *m.* (*Marină*) împingător.

pouture *f.* îngrăşarea şeptelului (*mai ales pe bază de făinuri*).

pouvoir *vt., vr.* a (se) putea.

pouvoir *m.* putere, împuternicire. **Pouvoir aristocratique, démocratique, monarchique, oligarchique** putere aristocratică, democratică, monarhică, oligarhică. **Pouvoir compensateur** putere compensatoare. **Pouvoir constituant, exécutif, judiciaire, législatif** putere constituantă, executivă, judiciară / judecătorească, legislativă. **Pouvoir contractuel** putere contractuală. **Pouvoir disciplinaire** putere disciplinară (*a unui superior ierarhic, a unui consiliu*). **Pouvoir discrétionnaire, réglementaire** putere discreţionară, reglementară. **Pouvoir économique** putere economică. **Pouvoirs exceptionnels, exorbitants, implicites, discriminatoires** împuterniciri / puteri excepţionale, exorbitante, implicite, discriminatorii. **Pouvoir hiérarchique** putere ierarhică. **Pouvoir individualisé** putere / împuternicire individualizată / personală. **Pouvoir institutionnalisé** putere instituţionalizată. **Pouvoir libératoire** putere liberatoare (*care eliberează de o obligaţie*). **Pouvoir lié** putere legată de / în asociere cu (*care acţionează împreună cu o alta*). **Pouvoir occupant** putere ocupantă / invadatoare. **Pouvoir suprême, souverain** putere supremă, suverană. **Pouvoir d'achat (de la monnaie)** putere de cumpărare (a monedei / a banilor). **Pouvoir d'achat des exportations** putere de cumpărare a exporturilor. **Pouvoir d'un mandataire, d'un tuteur** împuternicirea unui mandatar, unui tutore. **Pouvoir de marchandage / de négociation** putere de tranzacţionare / de negociere. **Pouvoir de marché** putere de piaţă. **Pouvoir de substitution** putere / împuternicire de substituire. **Pouvoirs du chef d'entreprise** puterile şefului de întreprindere. **Abus de pouvoir** abuz de putere. **Division, séparation des pouvoirs** diviziunea, separarea puterilor. **Etre au pouvoir** a fi la putere. **Excès de pouvoir** exces de putere. **Fondé de pouvoir (*d'une société*)** împuternicirea (*unei societăţi*) / ceea ce este îndreptăţit(ă) / poate să facă. **Organe, organisme exerçant un pouvoir** organ, organism care exercită / exercitînd o putere. **Prendre, saisir le pouvoir** a lua, a apuca puterea. **Parvenir, se maintenir au pouvoir** a ajunge, a se menţine la putere. **Prérogatives du pouvoir** prerogativele puterii. **Vacance du pouvoir** vid de putere / perioadă în care organele alese nu îşi pot desfăşura activitatea. **Les pouvoirs** puterile / împuternicirea (*dată preoţilor de către episcop*). **Les pouvoirs publics** puterile publice (*ansamblul autorităţilor care impun reguli cetăţenilor*). **Les pouvoirs constitués** puterile constituite. **Bon pour pouvoir** (*formulă de împuternicire*) împuternicit. **Avoir plein(s) pouvoir(s)** a avea deplină(e) putere(i). **Avoir pouvoir de ...** a avea putere de a / împuternicire pentru a ... **Avoir un pouvoir par-devant notaire** a avea o împuternicire în faţa notarului / procură. **Confusion* des pouvoirs.**

pragmatique *adj.* pragmatic. (*Ist.*) **Pragmatique sanction** sancțiune pragmatică (*edict dat de suveranii teritoriali pentru a regla definitiv o afacere / problemă importantă*). **Activité pragmatique** activitate pragmatică.
pragmatisme *m.* pragmatism.
pragmatiste *s.* pragmatist / adept al pragmatismului.
prairie *f.* prerie, fîneață. **Prairie artificielle, naturelle / permanente** fîneață artificială / făcută de mîna omului, naturală / permanentă. **Prairie d'élevage** fîneață pentru creșterea vitelor.
pralin *m.* pămînt îngrășat. Glazură.
pralinage *m.* fabricarea bomboanelor praline.
praline *f.* pralină.
praliné, e *adj.* „pralinat, glazurat. **Amandes pralinées** migdale pralinate / glazurate.
praliner *vt.* a unge, a mocirli. **Praliner les racines** a unge rădăcinile (*cu un amestec protector înainte de sădire*).
praticable *adj., m.* practicabil, posibil. **Projet praticable** proiect practicabil / posibil de pus în execuție.
praticien, ne *s.* practician.
pratique *f.* practică. **Pratiques anticoncurrentielles** practici anticoncurențiale. **Pratiques commerciales** practici comerciale. **Pratiques discriminatoires** practici discriminatorii. **Pratiques de concurrence** practici de concurență. **Pratiques restrictives** practici restrictive. (*Marină*) **Libre pratique** liberă practică; libertatea de a contacta un port de către marinarii care au stat în carantină. **Pratiques malhonnêtes*.**
praxéologie *f.* praxeologie.
préadamisme *m.* preadamism.
préadamite *adj., s.* preadamit. **Hérésie préadamite** erezie preadamită.
préalable *adj., m.* prealabil. **Privilège du préalable** privilegiul (*dreptului*) prealabil. **Question préalable** chestiune prealabilă.
préambule *m.* preambul.
préavis *m.* preaviz. **Préavis de congé, de grève, de licenciement** preaviz de concediu, de grevă, de lichidare / de concediere.
préaviser *vt.* a da preaviz.
prébende *f.* (*bis.*) prebendă.
prébendé, e *adj.* care primește o prebendă.
prébendier *m.* persoană care primește o prebendă.
précaire *adj.* precar, nesigur. **Possession précaire, à titre précaire** posesie precară, cu titlu precar. **Détenteur* précaire.**
précairement *adv.* (*în mod*) precar.
précarité *f.* precaritate, nesiguranță. Faptul de a deține ceva cu titlu precar. **Précarité de l'emploi** precaritatea serviciului / locului de muncă. **Précarité de la possession** precaritatea posesiei.
précepte *m.* precept.
prêche *m.* predică.
précieux, euse *adj., f.* prețios. **Métaux précieux** metale prețioase. **Pierres précieuses** pietre prețioase.

préciput *m.* preciput (*drept acordat unei persoane de a lua o parte dintr-un bun înainte de partaj*).
préciputaire *adj.* preciputar. **Avantage* préciputaire.**
précoce *adj.* precoce. **Démence, sénilité précoce** demență, senilitate precoce. **Enfant précoce** copil precoce. **Mariage précoce** căsătorie precoce. **Races précoces** rase precoce.
précompte *m.* precont (*estimare prealabilă a sumelor deductibile*). Reținere prealabilă efectuată de angajator pentru plata cotizațiilor la Asigurările sociale.
précompter *vt.* a preconta, a deduce. **Le montant de la cotisation ouvrière à la Sécurité sociale est précompté par l'employeur sur le salaire de l'employé** cuantumul cotizației muncitorești la Asigurările sociale este dedus dinainte de către angajator din salariul angajatului.
précontraint, e *adj., m.* precomprimat. **Béton armé précontraint** beton armat precomprimat. **Pont en précontraint** pod din prefabricate.
précontrainte *f.* precomprimare.
prédominance *f.* predominanță, predominare. **Prédominance d'un groupe social** predominanța / predominarea unui grup social.
prédominant, e *adj.* predominant.
prédominer *vi.* a predomina.
pré-électoral, e, aux *adj.* preelectoral.
pré-emballé, e *adj.* preambalat.
préemption *f.* preempțiune. **Droit de préemption** drept de preempțiune.
préfabrication *f.* prefabricare.
préfabriqué, e *adj., m.* prefabricat.
préfectoral, e, aux *adj.* prefectoral. **Administration, institution préfectorale** administrație, instituție prefectorală. **Arrêté préfectoral** dispoziție dată de prefectură. **Mesure préfectorale** măsură luată de prefectură. **Le corps préfectoral** corpul prefectoral / angajații prefecturii.
préfecture *f.* prefectură (*funcție, durată, clădire, circumscripție*). **Préfecture maritime** port de război, reședința unei regiuni maritime. **Préfecture de police** (*la Paris*) prefectura de poliție (*serviciul poliției municipale, judiciare, economice. Localul unde se află aceste servicii*). **Les bureaux* de la préfecture.**
préférence *f.* preferință. **Préférences économiques de l'entrepreneur** preferințe economice ale antreprenorului / ale întreprinzătorului. **Préférences généralisées** preferințe generalizate (*avantaje vamale, nereciproce, acordate de țările dezvoltate celor în curs de dezvoltare*). **Préférences révélées** preferințe revelate. **Préférence pour la liquidité** preferință pentru lichiditate. **Préférence pour les risques** preferință pentru riscuri. **Droit de préférence** drept de preferință. **Echelle de préférence** scară de preferință. **Système généralisé de préférence** sistem generalizat de preferință.
préférentiel, le *adj.* preferențial. **Tarif, traitement, vote préférentiel** tarif, tratament, vot preferențial.
préférentiellement *adv.* (*în mod*) preferențial.

préfet *m.* prefect, şef. (*ist. rom.*) guvernator. (*Belgia*) Director de şcoală cu clase V-VIII , de liceu. (*Belgia, Elveţia*) Director de ateneu. **Préfet de région** prefect de regiune. **Préfet maritime** prefect maritim (*vice-amiralul unei provincii maritime*). **Préfet de police** prefect / şef de poliţie. (*Relig.*) **Préfet des brefs** şeful secţiei scrisori (*la Sfîntul Scaun*). **Préfet des études** prelat însărcinat cu disciplina în anumite colegii cu profil religios. **Arrêté du préfet** dispoziţie dată de prefect. **Le bureau du préfet** biroul prefectului.

préfète *f.* soţia prefectului. (*Belgia*) Directoare de liceu.

préfinancement *m.* prefinanţare.

préfourrière *f.* loc de depunere provizorie a maşinilor găsite parcate neregulamentar.

préhension *f.* prehensiune, rechiziţionare. **Droit de préhension** drept de rechiziţionare.

préjudice *m.* prejudiciu, pierdere, daună. **Préjudice affectif, esthétique, matériel, moral** prejudiciu afectiv, estetic, material, moral. **Préjudice au principal** prejudiciu de fond. **Préjudice d'agrément** prejudiciu de agrement (*imposibilitatea temporară sau permanentă a cuiva de a se bucura de anumite distracţii absolut normale pentru toată lumea*). **Préjudice de caractère personnel** prejudiciu cu caracter personal. **Préjudice de jouissance** prejudiciu privind bucurarea de un drept. **Causer un préjudice à qqn** a cauza un prejudiciu cuiva. **Porter préjudice** a face / a aduce prejudiciu. **Subir un préjudice** a suporta / a avea parte de un prejudiciu. **Au préjudice de qqn** în dauna / în detrimentul cuiva. **Sans préjudice de** fără prejudiciu de.

préjudiciable *adj.* prejudiciabil.

préjudiciaux *adj. m. pl.* prejudecătoreşti, înainte de judecată. **Frais préjudiciaux** cheltuieli prejudecătoreşti (*înainte de a putea face recurs*).

préjudiciel, le, els *adj.* prejudicial. **Action, question préjudicielle** acţiune, chestiune prejudicială (*care trebuie tranşată de o altă jurisdicţie decît cea sesizată în acţiunea principală şi înaintea acesteia*).

préjudicier *vi.* a prejudicia. **Préjudicier à qqn** a prejudicia pe cineva.

préjuger *vt.* a prejudeca, a emite o judecată provizorie.

prélat *m.* prelat. **Prélats domestiques** prelaţi aflaţi în slujba papei.

prélature *f.* prelatură (*distincţie onorifică acordată de Sfîntul Scaun*). Corpul prelaţilor papali.

prélegs *m.* legată cu titlu particular care dă dreptul de a se lua din masa moştenirii înaintea împărţirii.

prélèvement *m.* prelevare, luare, colectare. Taxă, impozit. Bun pe care un coproprietar îl ia înainte de partaj. **Prélèvements agricoles** prelevări agricole (*element al politicii agricole comune a CEE destinat să incite pe comercianţii de produse care intră în sfera sa să se aprovizioneze cu prioritate de la producătorii europeni menţinînd, în acelaşi timp, în mod artificial, preţurile deasupra cursului mondial. Sînt colectate de Direcţia Generală a Vămilor şi Taxelor Indirecte în funcţie de ţara de proveniență a mărfii*). **Prélèvement automatique sur un compte** prelevare automată dintr-un cont. **Prélèvement conjoncturel** prelevare / taxă conjuncturală. **Prélèvement libératoire / forfaitaire** taxă eliberatorie / forfetară (*impusă la sursă*). **Prélèvement obligatoire** prelevare obligatorie (ex.: *impozit, cotizaţie socială*). **Prélèvement mobilier, immobilier** prelevare mobiliară, imobiliară. **Prélèvement CECA** taxă CECA. **Prélèvement sur les salaires** impozit pe salarii.

prélever *vt.* a preleva. (*Rar*) **Prélever un impôt, un tribut** a lua un impozit, un tribut.

préliminaire *adj., m.* preliminar. (*Pl.*) ansamblul negocierilor care preced un armistiţiu, un tratat de pace. (*Sg.*) preliminarii la o conciliere.

préméditation *f.* premeditare. **Meurtre avec préméditation** ucidere / omor cu premeditare.

prémédité, e *adj.* premeditat.

préméditer *vt.* a premedita. **Préméditer de s'evader** a premedita să evadeze.

premier, ière *adj., s., adv.* premier, primul. Croitoreasă şefă (*de atelier*). **Première entrée, première sortie** prima intrare, prima ieşire. **Premier consul** prim-consul. **Premier mariage** prima căsătorie. **Premier ministre** prim-ministru. **Premier secrétaire** prim-secretar. **Enfants du premier lit** copii din prima căsătorie. **Enseignement du premier degré** învăţămînt primar.

premier-maître *m.* (*marină*) (*ofiţer*) maistru-şef.

prenant, e *adj.* primitoare / care ia / primeşte. **Partie prenante** parte primitoare.

prénatal, e, als *adj.* prenatal. **Allocations prénatales** alocaţii prenatale.

prendre *vt., vi., vr.* a lua. **Prendre congé** a lua concediu / a pleca. **Prendre à gages** a lua pe bază de gaj / angaja. **Prendre en charge** a lua în sarcină / în întreţinere. **Prendre une décision** a lua o hotărîre. **Prendre une forteresse, une ville** a lua / a cuceri o fortăreaţă, un oraş. **Prendre le pouvoir** a lua puterea. **Prendre qqn sur le fait, en flagrant délit** a prinde pe cineva asupra faptului, în flagrant delict. **Prendre pour associé** a lua ca asociat. **Prendre sa retraite** a ieşi la pensie.

preneur, euse *s.* achizitor, cumpărător, chiriaş / locatar, arendaş. **Le bailleur et le preneur** arendatorul şi arendaşul / proprietarul şi chiriaşul. **Preneur de prix** cel care – comerciant, unitate de desfacere –, din cauză că nu se poate împotrivi, acceptă, ia preţul care i se impune.

prénom *m.* prenume. **Le prénom est immuable** prenumele este imuabil. **Immutabilité du prénom** imutabilitatea prenumelui. **Intransmissibilité du prénom** netransmisibilitatea prenumelui.

prénommé, e *adj., s.* numitul / susnumitul.

prénuptial, e, aux *adj.* prenupţial. **Certificat prénuptial** certificat prenupţial.

préparateur, trice *s.* preparator.

préparatif *m.* (*în general, la plural*) pregătiri. **Préparatifs de guerre** pregătiri de război.

préparation *f.* pregătire. **Préparation militaire (PM)** premilitară / pregătire militară (*care se face, înaintea recrutării, cu cei care vor fi subofiţeri sau ofiţeri în rezervă*). **Préparation d'artillerie** tir de artilerie pregătind un atac de infanterie. **Préparation d'une attaque** pregătirea unui atac. **Préparation du travail** pregătirea / organizarea lucrului. **Temps de préparation** timp de pregătire (*pentru punerea în funcţiune a unei maşini, a unui utilaj*).

préparatoire *adj.* pregătitor. **Cours préparatoire** curs pregătitor. **Instruction préparatoire** instruire pregătitoare. **Jugement préparatoire** judecată pregătitoare.

préparer *vt.* a pregăti. **Préparer un emplacement** a pregăti un amplasament.

prépayer *vt.* a plăti în avans.

prépondérance *f.* preponderență. **Prépondérance des impôts sur le revenu** preponderența impozitelor asupra venitului.

préposé, e *s.* funcționar, subaltern, prepus. Factor poștal. **Faute du préposé** culpa prepusului.

préposer *vt.* a însărcina / a da o funcție.

préposition *f.* prepoziție, prepunere. **Lien* de préposition.**

préretraite *f.* pensionare / pensie anticipată.

prérogative *f.* prerogativă. **Prérogatives et charges** prerogative și sarcini / obligații.

présalaire *m.* alocație (*studențească*).

presbytérial, e, aux *adj.* prezbiterial. **Conseil presbytérial** consiliu prezbiterial.

prescolaire *adj.* preșcolar.

prescripteur, trice *s.* persoană, grup care influențează alegerea unui produs, unui serviciu.

prescriptible *adj.* prescriptibil. **Biens, droits prescriptibles** bunuri, drepturi prescriptibile.

prescription *f.* prescriere / prescripție. **Prescription abrégée** prescripție (pre)scurtată. **Prescription acquisitive** prescripție achizitivă (*mod de dobîndire a unui bun, a unor drepturi reale printr-o posesie neîntreruptă de 30 de ani*). **Prescriptions brèves** prescripții scurte. **Prescription civile** prescriere civilă. **Prescription décennale, quadriennale, quinquennale, trentenaire** prescriere la zece ani, la patruzeci de ani, la cinci ani, la treizeci de ani. **Prescription extinctive** prescripție extinctivă (*mod de stingere a unor drepturi prin neexercitarea acelui drept în intervalul de timp stabilit de lege*). **Prescription libératoire** prescripție liberatorie. **Prescription pénale** prescripție / prescriere penală. **Prescription de l'action publique** prescrierea acțiunii publice. **Prescription de la peine** prescrierea pedepsei. **Courte prescription** scurtă prescriere. **Interruption, suspension de la prescription** întreruperea, suspendarea prescripției. **Opposer la prescription** a opune prescripția.

prescrire *vt.* a prescrie. **Prescrire la propriété d'un immeuble** a prescrie proprietatea unui imobil. **Condamné dont la peine est prescrite** condamnat a cărui pedeapsă s-a prescris.

préséance *f.* prioritate.

présence *f.* prezență. **Droit de présence** drept (*sumă remuneratorie*) de prezență. **Faire acte de présence** a face act de prezență. **Signer la feuille de présence** a semna foaia de prezență / convocatorul. **Jeton* de présence.**

présent, e *adj., m.* prezent. Cadou, dar. **Présents d'usage** cadouri conform uzanței / tradiției (*de revelion, de aniversare, de căsătorie etc*). **La présente loi** prezenta / actuala lege. **Par les présentes, par la présente** prin prezentele, prin prezenta.

présentateur, trice *s.* prezentator.

présentation *f.* prezentare. **Droit de présentation** drept de prezentare. **Effet payable à présentation** efect / document plătibil la prezentare.

présenter *vt., vr.* a (se) prezenta. A se ivi. **Présenter les armes** a da onorul. **Présenter un devis, un étalage, un projet, une requête, une vitrine** a prezenta un deviz, un etalaj, un proiect, o cerere, o vitrină. **Présenter sa candidature à un poste** a-și prezenta candidatura la un post. **Se présenter à l'audience** a se prezenta la audiență. **Se présenter devant la justice** a se prezenta în fața justiției. **Se présenter pour un emploi, pour un poste** a se prezenta pentru un serviciu, pentru un post.

présentoir *m.* mobilier, vitrină (*pentru prezentarea / expunerea mărfurilor*).

préside *m.* post fortificat. Fortăreață spaniolă din colonii (*servind drept închisoare*).

présidence *f.* președinție. **Présidence d'une chambre, d'un tribunal** președinția unei camere, unui tribunal. **Présidence de la séance** președinția ședinței. **Aller à la présidence** a merge la președinție.

président m. președinte. **Président d'un conseil d'administration** președinte al unui consiliu de administrație. **Premier président de la Cour d'appel** prim-președinte al Curții de apel. **Président de la Haute Cour** președintele Înaltei Curți. **Président de la République** președintele Republicii. **Président de l'Assemblée nationale, du Sénat** președintele Adunării naționale, Senatului. **Président-directeur* général (Pdg).**

présidente *f.* președintă. (*vechi*) Soția președintelui.

présidentiable *adj., s.* prezidențiabil.

présidentialisme *m.* prezidențialism (*sistem prezidențial*).

présidentiel, le, els *adj.* prezidențial. **Elections présidentielles** alegeri prezidențiale. **Régime présidentiel** regim prezidențial.

présider *vt.* a prezida. **Présider une assemblée, un conseil d'administration, un débat, un tribunal** a prezida o adunare, un consiliu de administrație, o dezbatere, un tribunal.

présidial, e, aux *adj., m.* (*ist.*) prezidial. Tribunal de apel / prezidiu (*care se ocupă cu probleme de mai mică importanță. Creat de Henric al II-lea*). **Cas présidiaux** cazuri prezidiale. **Sentences présidiales** sentințe / hotărîri prezidiale.

présidialité *f.* (*ist.*) prezidialitate (*jurisdicția, resortul unui prezidiu*).

présidium *m.* prezidiu.

présomptif, ive *adj.* prezumtiv. **Héritier présomptif** moștenitor prezumtiv. **Héritière présomptive** moștenitoare prezumtivă.

présomption *f.* prezumție. **Présomption irréfragable, intermédiaire, légale, mixte, relative, simple** prezumție irefragabilă / absolută, intermediară, legală, mixtă, relativă, simplă. **Présomption d'imputabilité, d'innocence** prezumție de imputabilitate, de nevinovăție. **Présomption de culpabilité, de fait, de faute, de paternité** prezumție de vinovăție, de faptă, de greșeală, de paternitate. **Présomption du fait de l'homme** prezumție de fapta omului. **Etre condamné sur de simples présomptions** a fi condamnat pe bază de simple prezumții. **Présomption d'absence*.**

présomptueusement *adv.* (*în mod*) prezumtiv.

presse *f.* presă. **Presse d'information, d'opinion** presă de informare, de opinie. **Presse politique** presă politică. **Attaché, campagne, service de presse** ataşat, campanie, serviciu de presă. **Liberté de la presse** libertatea presei.

presser *vt., vi., vr.* a presa, a (se) grăbi. **Presser ses débiteurs** a-şi presa debitorii.

presseur, euse *adj., s.* presor, presant. **Presseur d'étoffes** călcător (*la calandru*) de stofe. **Presseur de forge** presor la forjă. **Presseur de vêtements** călcător de haine.

pressier *m.* lucrător imprimeur (*la o presă manuală*).

pression *f.* presiune, apăsare. **Pression démographique, fiscale, inflationniste, sociale** presiune demografică, fiscală, inflaţionistă, socială. **La pression des événements** presiunea evenimentelor. **Pression de la concurrence** presiunea concurenţei. **Groupe de pression** grup de presiune (*care face lobby*).

pressurage *m.* presare, stoarcere. **Vin de pressurage** vin obţinut prin presare.

pressurer *vt.* a presa, a stoarce. **Pressurer les contribuables, le peuple** a stoarce (*până aproape de epuizare*) contribuabilii, poporul.

pressureur, euse *s.* lucrător la presă (*care stoarce*).

prestataire *m.* prestator (*care prestează servicii în schimbul unei remuneraţii în natură; care beneficiază de prestaţii băneşti*). **Prestataire de services** prestator de servicii.

prestation *f.* prestare / depunere, prestaţie / alocaţie. Tribut plătit de către o ţară învinsă ţării învingătoare. **Prestation compensatoire** alocaţie compensatorie (*în caz de divorţ*). **Prestations familiales** alocaţii familiale. **Prestations locatives** prestaţii locative (*cheltuieli ce revin locatarului*). **Prestations sociales** prestaţii sociale. **Prestation en nature** prestaţie în natură (*impozit direct constînd din efectuarea a patru zile de muncă la întreţinerea drumurilor*). **Prestations de la Sécurité sociale en cas d'accident de travail, d'accouchement, de maladie** prestaţii plătite de Asigurările sociale în caz de de accident de muncă, de naştere, de boală. **Prestations d'invalidité** alocaţii de invaliditate. **Prestations de vieillesse** alocaţii de bătrîneţe. **Prestation de services** prestare de servicii. **Prestation de serment** prestare / depunere de jurămînt.

prestige *m.* prestigiu. **Politique de prestige** politică de prestigiu.

présumable *adj.* (*rar*) prezumabil.

présumé, e *adj.* prezumat. **Présumé innocent** prezumat inocent / nevinovat.

présumer *vt.* a prezuma.

prêt *m.* împrumut (*dat*). Sumă alocată de Stat pentru hrana şi întreţinerea unui soldat, a unui subofiţer. **Prêt compensatoire** împrumut compensator. **Prêt hypotécaire** împrumut ipotecar. **Prêt immobilier** împrumut imobiliar. **Prêt usuraire** împrumut cu camătă / cămătăresc. **Prêt à court, à long terme** împrumut pe termen scurt, pe termen lung. **Prêt à intêret** împrumut cu dobîndă. **Prêt à usage** împrumut de folosinţă. **Prêt de consommation** împrumut de consumaţie (*al unui lucru consomptibil*). **Prêt consenti par l'Etat** împrumut consimţit de Stat. **Prêts pour le financement des programmes d'expansion économique** împrumuturi pentru finanţarea unor programe de expansiune economică. **Prêts pour faire face à des événements imprévus et catastrophiques** împrumuturi pentru a face faţă unor evenimente neprevăzute şi catastrofice. **Prêt sur gage, sur garantie** împrumut pe baza unui gaj, unei garanţii. **Loi de prêt et bail** legea împrumutului şi contractului (*lege americană, din 1941, care autoriza trimiterea de arme ţărilor angajate în război împotriva Germaniei şi Italiei*).

prête-nom *m.* persoană care îşi asumă responsabilitatea într-o afacere, într-un contract în locul celui interesat (*îi împrumută acestuia numele său*).

prétention *f.* pretenţie. **Prétention légitime** pretenţie legitimă. **Prétentions des plaideurs** pretenţiile pledanţilor.

prêter *vt., vi., vr.* a da cu împrumut. A acorda. A se preta, a se învoi (*la ceva*). A depune. **Prêter asile** a acorda azil. **Prêter assistance, secours** a acorda asistenţă, ajutor. **Prêter serment** a depune jurămînt. **Prêter de l'argent** a da bani cu împrumut. **Prêter sur gage** a da cu împrumut pe baza depunerii unui gaj.

prêteur *m.* pretor.

prêteur, euse *adj., s.* împrumutător. Cămătar. **Prêteur en dernier ressort (PDR)** împrumutător de ultim resort.

prétorien, ne *adj., m.* pretorian. **Jurisprudence prétorienne** jurisprudenţă pretoriană (*emanînd de la judecător*).

prêtre *m.* preot. **Prêtre-ouvrier** preot muncitor (*care lucrează alături de muncitori*).

prêtrise *f.* preoţime, preoţire. **Recevoir la prêtrise** a fi hirotonisit / a primi o parohie. **Renoncer à la prêtrise** a renunţa la preoţie.

prêture *f.* demnitatea, perioada de funcţionare ca pretor.

preuve *f.* dovadă, probă. **Preuve admise** dovadă admisă. **Preuve formelle, matérielle, tangible** probă materială, formală, tangibilă. **Preuve par jugement de Dieu** probă prin judecata lui Dumnezeu. **Preuve par écrit, par présomption, par témoins** probă cu înscrisuri / scrisă, prin prezumţie, cu martori. **Apporter, avoir, fournir des preuves** a aduce, a avea, a furniza probe. **Faire preuve de tolérance** a face / a da dovadă de toleranţă. **Manquer de preuves** a nu avea probe. **Procédures de preuve** proceduri pentru stabilirea probelor / probatoriu. **Rassemblement des preuves** adunarea / strîngerea probelor. **Respecter le formalisme de la preuve** a respecta formalismul probei.

prévaricateur, trice *adj., s.* prevaricator. **Fonctionnaire, magistrat prévaricateur** funcţionar, magistrat prevaricator.

prévarication *f.* prevaricaţiune.

prévariquer *vi.* a prevarica.

prévenir *vt.* a preveni, a avertiza.

préventif, ive *adj.* preventiv. **Détention préventive** detenţie preventivă. **Prendre des mesures préventives** a lua măsuri preventive. **Contrôle* préventif.**

prévention *f.* prevenţie, părtinire. **Mesures de prévention** măsuri de prevenire (*a unor accidente etc.*). **Mise en prévention** arest preventiv. **Temps de prévention / prévention** perioada de arest / de închidere preventivă (*până la judecare*) / prevenţie.

préventivement *adv.* (*în mod*) preventiv.

prévenu, e *adj., s.* prevenit, învinuit. **Le prévenu devient inculpé lorsqu'il fait l'objet d'une instruction préparatoire** învinuitul devine inculpat atunci cînd face obiectul unei instrumentări pregătitoare.

prévision *f.* previziune, prevedere. **Prévision à court, à moyen, à long terme** previziune pe termen scurt, pe termen mediu, pe termen lung. **Prévision boursière, budgétaire, économique** previziune bursieră, bugetară, economică. **Prévision déterministe, probabiliste** previziune deterministă, probabilistă. **Prévisions normatives** previziuni normative. **Prévision des recettes et des dépenses dans l'établissement d'un budget** prevederea încasărilor şi cheltuielilor în stabilirea unui buget. **Les prévisions du règlement** prevederile regulamentului. **Méthodes de prévision** metode de prevedere. **Se tromper dans ses prévisions** a se înşela în previziuni. **Théorie générale des prévisions** teoria generală a previziunilor.

prévisionnel, le *adj.* previzional. **Bilan* prévisionnel.**

prévoir *vt.* a prevedea.

prévôt *m.* (*ist.*) magistrat superior al justiţiei. Staroste. Ofiţer de jandarmi. Supraveghetor ales dintre deţinuţi. Deţinutul şef de cameră. **Prévôt d'armée** comandantul jandarmeriei din cartierul general al unui corp de armată (*îşi exercită atribuţiile doar atunci cînd o armată se află pe teritoriu străin*) / comandantul poliţiei militare. **Prévôt des marchands** starostele negustorilor. **Le père prévôt** părintele stareţ.

prévôtal, e, aux *adj.* care ţine de competenţa unui comandant de poliţie militară / unui magistrat superior. **Cas prévôtaux** cazuri care ţin de competenţa unui comandant de poliţie militară / a unui magistrat superior (*fără drept de apel*). **Sentence prévôtale** sentinţă dată de un comandant de poliţie militară / de un magistrat superior (*fără drept de apel*).

prévôtalement *adv.* fără drept de apel.

prévôté *f.* (*vechi*) funcţie, jurisdicţie, circumscripţie, sediul unui magistrat superior, unui şef al poliţiei militare.

prévoyance *f.* prevedere / prevenţie. **Caisse, société de prévoyance** casă, societate de prevedere (*de ajutor reciproc*).

prier *vt., vi.* a ruga, a insista.

prieur, e *s.* prior, stareţ. **Père prieur** stareţ. **Mère prieure** stareţă.

prieuré *m.* schit. Biserica schitului. Locuinţa stareţului.

primaire *adj.* primar. Pentru prima dată. **Elections primaires** alegeri primare (*pe bază de sufragiu indirect*). **Enseignement primaire / le primaire** învăţămînt primar / ciclul primar (în Franţa: *pînă la clasa a VI-a*). **Inscriptions primaires** înregistrări primare. **Secteur primaire** sectorul primar (*producător de materii neprelucrate*).

primat *m.* (*biserică*) primat. Arhiepiscop, mitropolit-şef.

primatial, e, aux *adj., f.* care ţine de primat.

primatie *f.* demnitatea de primat. Jurisdicţia primatului.

primauté *f.* primordialitate / drept de întîietate.

prime *adj., f.* (*Sg.*) primă. **Primes étatiques, publiques** prime de natură statală, de natură publică. **Prime d'émission** primă de emisiune / agio al obligaţiunii (*se cere de suscriptori la mărirea capitalului, în plus faţă de valoarea nominală a acţiunii*). **Prime à l'exportation** primă la export. **Prime d'entreprise** primă de întreprindere (*pentru recompensarea personalului*). **Prime d'option** primă de opţiune. (*Pl.*) prime (*plată suplimentară, acordată de angajator persoanei angajate*). **Prime d'épargne** primă de economie. **Primes de panier** primă de paner / coş (*sumă acordată salariaţilor obligaţi să ia masa sau un supliment alimentar ca urmare a condiţiilor de muncă*). **Prime de remboursement** primă de rambursare (*sumă reprezentînd diferenţa dintre valoarea unei acţiuni la emitere şi valoarea ei nominală*). **Prime de rapidité** primă de rapiditate. **Prime de risques** primă de risc(uri). **Prime de transport** primă de transport (*pentru acoperirea cheltuielilor*). **Donner, octroyer une prime à qqn** a da, a acorda o primă cuiva. **Vente à prime** vînzare cu primă / cu acordarea unui bonus. **Marché* à prime.**

primer *vt.* a premia. **Animaux primés à un concours agricole** animale premiate la un concurs agricol. **Constructions primées** construcţii subvenţionate.

primeuriste *s.* cultivator, comerciant de trufandale.

primipare *adj., s.* care naşte pentru prima oară.

primipilaire / primipile *m.* primipilar.

primogéniture *f.* primogenitură / primul născut. **Succession par ordre de primogéniture** succesiune în ordinea naşterii.

prince *m.* prinţ, cap, şef. **Prince consort** prinţ consort. **Prince feudataires** prinţi feudatari (*vasali*). **Prince héritier** prinţ moştenitor. **Prince prétendant** prinţ pretendent. **Prince puîné** prinţ mezin. **Prince de droit divin** prinţ de drept divin. **Les princes de l'Eglise** capii / înaintemergătorii Bisericii (*cardinalii, arhiepiscopii şi episcopii*). **Les princes de la terre** şefii / mai-marii lumii. **Princes du sang** prinţi de sînge (*rudele apropiate ale suveranului*). **Le prince des apôtres** sfîntul Petru. **Le fait du prince** act de guvernare constrîngător.

princesse *f.* prinţesă.

principal, e, aux *adj., s.* principal, cap, şef. Director de şcoală secundară. Capitalul investit. Fondul unei cauze. **Clerc principal / le principal** secretar principal / şef (*din cabinetul unui notar*). **Demande principale / originaire** cererea principală / originară. **Demandeur principal** reclamant principal. **Locataire principal** locatar principal. **Payer l'intérêt et le principal** a plăti dobînda şi principalul. **Relation principal-agent** relaţie şef-agent. **Résidence principale** reziденţă principală.

principalat *m.* (*vechi, rar*) funcţia de director de colegiu.

principat *m.* principat (*demnitatea*).

principauté *f.* principat. **La principauté de Monaco, du Liechtenstein** principatul Monaco, Liechtenstein.

principe *m.* principiu. **Principe accélérateur / d'accélération** principiu accelerator / de accelerare. **Principe dispositif** principiu dispozitiv. **Principes fondamentaux reconnus par les lois de la République** principii fundamentale recunoscute de legile Republicii. **Principes généraux du droit** principiile generale ale dreptului. **Principes politiques** principii politice. **Principe d'enregistrement** principiu de înregistrare. **Principe de sélection** principiu de selecţie / selectare.

Principe de subsidiarité principiul subsidiarității. **Principes de valeur constitutionnelle** principii de valoare constituțională. **Principe de l'actualisation** principiul actualizării. **Principe de l'ajustement du stock de capital** principiul ajustării stocului de capital. **Principe de l'avantage absolu, comparatif** principiul avantajului absolut, comparativ. **Principe de l'égalité des valeurs actuelles** principiul egalității valorilor actuale. **Principe de la rationnalité** principiul rațională. **Principe de la valeur minimale** principiul valorii minimale. **Principe de la valeur nominale** principiul valorii nominale. **Accord de principe** acord de principiu. **Déclaration de principes** declarație de principii. **Manquer à ses principes** a nu-și respecta principiile. **Principe de l'autonomie* de la volonté. Principe du multiplicateur*.**

priorat *m.* funcția, durata funcției de stareț.

priorité *f.* prioritate. **Actions de priorité** acțiuni de prioritate. **Priorité d'embauchage** prioritate de angajare.

prise *f.* prindere, luare, cucerire, capturare, sechestrare. **Prise à partie** recurs extraordinar la Curtea de apel sau la Curtea de casație împotriva unui judecător (*abrogat de noul cod de procedură civilă; se mai aplică pentru magistrații care nu sînt de profesie cum sînt membrii tribunalelor comerciale și cei ai consiliilor tribunalelor muncitorești*). **Prise d'otage** luare de ostatic(i). **Prise de cargaison** sechestrare de încărcătură. **Prise de navire** sechestrare de navă. **Prise de possession** luare în posesie. **Prise de position** luare de poziție. **Prise de contrôle** (pre)luarea controlului. **Prise en charge** prețul de pornire (*la taxi*), luare în întreținere / în sarcină. **Prise illégale d'intérêts** (pre)luare ilegală de dobînzi. **Droit de prise** drept de sechestrare. **La prise d'une ville** cucerirea unui oraș. **Prise de corps*.**

prisé, e *f.* evaluare. **Prisée d'un inventaire de succession** evaluarea unui inventar privind o succesiune.

prison *f.* închisoare. **Prison d'Etat** închisoare de Stat. **Prison cellulaire** închisoare celulară. **Prison centrale** închisoare centrală. **Prison départementale** închisoare departamentală (*județeană*). **Prison préventive** închisoare preventivă. (*Vechi*) **Prison pour dettes** închisoare pentru datorii / pentru datornici. **Etre en prison** a fi la închisoare / închis. **Extraire, tirer qqn de prison** a scoate pe cineva de la închisoare. **Faire de la prison** a face închisoare. **Gardien de prison** paznic de închisoare. **Mettre en prison** a băga la închisoare.

prisunic *m.* lanț de magazine (*unde unele grupuri de mărfuri au preț unic*).

privat-docent / privat-dozent *m.* (*Germania, Austria, Elveția*) profesor independent (*care deschide un curs liber*).

privatif, ive *adj.* privativ. **Disposition privative** dispoziție privativă. **Droit privatif** drept privativ. **Peine privative de liberté** pedeapsă privativă de libertate.

privation *f.* privare, privațiune. **Privation des droits civils, des droits civiques** privare de drepturi civile, de drepturi civice.

privatisation *f.* privatizare.

privatiser *vt.* a privatiza. **Privatiser une entreprise** a privatiza o întreprindere.

privé, e *adj., m.* privat, particular, personal. **Chemin, domaine, enseignement, passage privé** drum, domeniu, învățămînt, trecere / pasaj privat. **Clinique, école, propriété, voie privée** clinică, școală, proprietate, cale / drum privat / particular. **Droit privé** drept privat. **Investissements privés** investiții private. **Acte sous seing (privé)** act sub semnătură (privată). **Prendre un emploi dans le privé** a lua un serviciu în sectorul privat / particular.

priver *vt.* a priva.

privilège *m.* privilegiu. **Privilèges généraux, spéciaux** privilegii generale, speciale. **Privilèges mobiliers, immobiliers** privilegii mobiliare, imobiliare. **Privilège d'une créance** privilegiu (*pe care îl dă o*) de creanță. **Privilège de juridiction** privilegiu de jurisdicție. **Privilège de l'hôtelier** privilegiul hotelierului. **Privilège de la faible durée de travail** privilegiul duratei scurte de lucru. **Privilège de la garantie d'emploi** privilegiul garantării / garanției serviciului / postului. **Privilège de la séparation des patrimoines** privilegiul separării patrimoniilor. **Privilège du copartageant** privilegiul copărtașului. **Privilège du préalable** privilegiu prealabilului (*drept conferit administrației de a lua decizii executorii prin ele însele*). **Privilège du Trésor** privilegiul tezaurului (*garantează încasarea impozitelor directe și a taxelor asimilate, a impozitelor indirecte, a taxelor pe cifra de afaceri etc.*). **Privilège du premier saisissant** privilegiul celui care sesizează primul / care apucă primul. **Privilège du salarié** privilegiul salariatului. **Privilège du vendeur d'immeubles** privilegiul vînzătorului de imobile. **Privilège du vendeur de meubles** privilegiul vînzătorului de mobile. **Privilège du „voiturier"** privilegiul cărăușului. **Privilège des architects et entrepreneurs** privilegiul arhitecților și antreprenorilor. **Privilège des fortes rémunérations** privilegiul remunerațiilor mari. **Privilège des frais de conservation de la chose** privilegiul cheltuielilor făcute pentru conservarea obiectului. **Privilège des frais de justice** privilegiul cheltuielilor de judecată. **Privilège pour les œuvres sociales** privilegiu pentru operele / acțiunile cu caracter social. **Privilège sur le prix de la chose** privilegiu asupra prețului obiectului. **Bénéficiaires du privilège** beneficiarii privilegiului. **Privilège du Roi / privilège** privilegiu regal (*autorizare exclusivă de tipărire, după examinarea de către cenzură*) / privilegiu. **Avoir, obtenir un privilège** a avea, a obține un privilegiu. **Concéder, donner, retirer un privilège** a conceda, a da, a retrage un privilegiu. **Dresser, enregistrer, sceller un privilège** a redacta, a înregistra, a pecetlui / parafa un privilegiu. **Type de privilège** tip de privilegiu.

privilégié, e *adj., s.* privilegiat. **Action, créance privilégiée** acțiune, creanță privilegiată. **Créancier privilégié** creditor privilegiat. **Les classes privilégiées** clasele privilegiate.

privilégier *vt.* a privilegia.

prix *m.* preț. **Prix abordable, avantageux, raisonnable** preț abordabil, avantajos, rezonabil. **Prix administré** preț administrat. **Prix agricoles** prețuri agricole. **Prix comptable** preț contabil. **Prix constant** preț constant. **Prix courant** preț curent. **Prix coûtant** preț de cost. **Prix départ-usine** preț de plecare de la uzină / preț franco uzină. **Prix dérisoire, normal** preț derizoriu, normal. **Prix déterminé, relatif, réel** preț determinat, relativ, real. **Prix directeurs** prețuri directoare. **Prix discriminés** prețuri discriminate. **Prix dual** preț dual. **Prix élevé, excessif, exorbitant** preț ridicat, excesiv, exorbitant. **Prix équitable**

preț echitabil. **Prix étiquette** preț (de) etichetă. **Prix fictif / virtuel** preț fictiv / virtual. **Prix fixe, libre** preț fix, liber. **Prix franco domicile** preț franco la domiciliu. **Prix homologué** preț omologat. **Prix hors taxes** preț fără taxe / fără impozit. **Prix implicite** preț implicit. **Prix imposé, indicatif, garanti, prédateurs** preț impus, indicativ (*dorit de autorități*), garantat, prețuri foarte mici / de damping. **Prix intérieur** preț interior. **Prix (minimum) d'orientation** preț (minim) de orientare / de informare. **Prix marqué** preț marcat (*fix și afișat*). **Prix modéré, modique, moyen** preț moderat, modic, mediu. **Prix mondial** preț mondial. **Prix nominal** preț nominal. **Prix ombre** preț umbră. **Prix optimum** preț optim. **Prix plancher / minimal, plafond / maximal** preț minimal, plafon / maximal. **Prix politique** preț politic. **Prix subventionnés** prețuri subvenționate. **Prix d'acquisition** preț de achiziție. **Prix d'ami** preț de prieten / de favoare. **Prix d'appel** preț de promovare (*de chemare a populației spre a cumpăra; preț foarte scăzut*). **Prix d'équilibre** preț de echilibru. **Prix d'exercice** preț de exercițiu. **Prix d'intervention** preț de intervenție. **Prix d'ordre** preț de ordin / ordonat. **Prix d'offre** preț de ofertă. **Prix d'une marchandise** prețul unei mărfi. **Prix à l'unité** preț pe bucată / pe unitatea de produs. **Prix au kilo** preț la kilogram. **Prix de location, de transfert, de transport** preț de locație, de transfer, de transport. **Prix de l'obligation** prețul obligațiunii. **Prix de la terre / du terrain** prețul pământului / terenului. **Prix défiant toute concurrence** preț care desfide orice concurență. **Prix de concurrence, de marché, de monopole** preț de concurență, de piață, de monopol. **Prix de déclenchement** preț de declanșare / de pornire (*de la valoarea cea mai mică de fabricare a unui produs pe plan internațional*). **Prix de fabrique** preț de fabrică. **Prix de gros, de détail** preț pentru vînzare cu ridicata, preț de vînzare cu bucata. **Prix de production** preț de producție. **Prix de remboursement** preț de rambursare. **Prix de réservation** preț de rezervare. **Prix de revient** preț de revenire / preț de cost. **Prix de vente** preț de vînzare. **Prix de la vie humaine / valeur de la vie humaine** prețul vieții umane / valoarea vieții umane. **Affichage des prix** afișarea prețurilor. **Augmenter, baisser, bloquer les prix** a mări, a scădea, a bloca prețurile. **Baisse, hausse, stabilité des prix** scăderea / coborîrea, creșterea / urcarea, stabilitatea prețurilor. **Blocage, liberté des prix** blocarea, libertatea prețurilor. **Casser les prix** a scădea (*brusc*) prețurile. **Convenir d'un prix** a conveni asupra unui preț. **Débattre, s'entendre sur un prix** a dezbate / a negocia, a se înțelege asupra unui preț. **Définition, formation des prix** definirea / stabilirea, formarea prețurilor. **Dérive / glissement des prix** deriva / mișcarea prețurilor. **Effets prix** efecte (*de*) preț. **Equilibre des prix** echilibrul prețurilor. **Fixer un prix** a fixa un preț. **Gonfler les prix** a umfla prețurile. **Hors de prix** foarte costisitor. **Mise à prix** anunțarea unui preț de început (*la o licitație*). **Mettre à prix** a pune la / a scoate la vînzare. **Au prix fort** la preț foarte mare / foarte scump. **A moitié prix** la jumătate de preț. **Acheter, vendre à tel prix** a cumpăra, a vinde la cutare preț. **Vendre à bas, à vil prix** a vinde la preț mic, la un preț foarte scăzut. **Mettre à prix la tête de qqn** a pune o recompensă pe capul cuiva. **Loi du prix unique** legea prețului unic. **Théorie des prix** teoria prețurilor. **Volatilité du prix** volatilitatea prețului. **Pseudo-prix** pseudo-preț. **Prix forfaitaire*. Prix d'émission*. Prix de location*. Contrôle* des prix.**

probabilité *f.* probabilitate.

probant, e *adj.* probant, doveditor. **En forme probante** în formă probantă / autentică. **Pièce probante** document / act doveditor.

probation *f.* probare / probațiune.

probatoire *adj.* probator. **Délai probatoire** perioadă de probă / pentru probare. **Stage probatoire** stagiu de probă.

probité *f.* probitate. **Probité professionnelle** probitate profesională.

problème *m.* problemă. **Problèmes économiques, financiers, politiques** probleme economice, financiare, politice. **Problème de la transformation** problema transformării. **Problème de l'agrégation** problema agregării.

procédé *m.* procedeu. **Procédé de fabrication** procedeu de fabricare.

procéder *vi., vt.* a proceda, a trece. **Procéder à l'exécution d'un débiteur** a proceda la executarea unui debitor. **Il sera procédé à une enquête** se va proceda la / se va face o anchetă.

procédural, e *adj.* procedural. **Rationalité procédurale** raționalitate procedurală.

procédure *f.* procedură. **Procédure accusatoire, administrative, civile, contentieuse, contradictoire dilatoire, expéditive, générale, inquisitoire, judiciaire, ordinaire, pénale, sommaire** procedură acuzatorie, administrativă, civilă, contencioasă, contradictoire, dilatorie, expeditivă, generală, inchizitorie, judiciară, ordinară, penală, sumară. **Procédure à jour fixe** procedură la termen. **Procédure à suivre** procedură de urmat / care trebuie urmată. **Procédure de divorce, de faillite** procedură de divorț, de faliment. **Procédure de codécision, de coopération** procedură de codecizie, de cooperare. **Procédure en matière contentieuse, en matière gracieuse** procedură în materie contencioasă / în contencios, în grațiere. **Procédure par défaut** procedură în lipsă. **Actes, pièces, dossier de procédure** acte, documente, dosar de procedură. **Code de procédure civile, pénale** cod de procedură civilă, penală. **Incident, vice de procédure** incident, viciu de procedură. **Engager, intenter, introduire une procédure** a angaja, a intenta, a introduce o procedură. **Procédure d'alerte*.**

procédurier, ière *adj., s.* șicanator. Persoană căreia îi place să facă mereu apel la procedură / să șicaneze.

procès *m.* proces. **Procès civil, criminel** proces civil, penal. **Procès économique** proces economic. **Procès équitable** proces echitabil. **Procès en cours** proces în curs / în derulare. **Procès de travail** proces de muncă. **Procès de distribution, de production** proces de distribuție, de producție. **Procès de simulation** proces de simulare / simulație. **Engager, entreprendre un procès** a angaja / a începe, a întreprinde un proces. **Etre en procès avec qqn** a fi în proces cu cineva. **Faire, intenter un procès contre qqn** a face, a intenta un proces cuiva. **Gagner, perdre, réviser un procès** a cîștiga, a pierde, a revizui un proces. **Ouvrir un procès contre qqn** a deschide un proces împotriva cuiva. **Le dossier d'un procès** dosarul unui proces. **Le fond du procès** fondul procesului. **Les pièces d'un procès** piesele / actele unui proces.

processif, ive *adj., s.* (*vechi*) procesoman. **Progrès processif** progres procesiv (*cu crearea unui număr de locuri de muncă*).

processus *m.* proces, dezvoltare. **Processus cumulatif** proces cumulativ. **Processus décisionnel** proces decizional. **Processus économique, politique, social** proces economic, politic, social. **Processus de production** proces de producție.

procès-verbal, aux *m.* proces-verbal. **Procès-verbal d'interrogatoire** proces-verbal de interogatoriu. **Procès-verbal de l'huissier** proces-verbal întocmit de aprod. **Procès-verbal de contravention** proces-verbal de contravenție. **Procès-verbal de perquisition** proces-verbal de percheziție. **Procès-verbal de séance** proces-verbal de ședință. **Procès-verbal de la saisie** procesul-verbal al confiscării / popririi. **Procès-verbal du juge, du notaire** proces-verbal întocmit de judecător, de notar. **Dresser un procès-verbal** a întocmi un proces-verbal. **Approuver, lire le procès-verbal** a aproba, a citi procesul-verbal. **Procès-verbal de carence*. Procès-verbal d'audition*.**

prochain, e *adj., s.* apropiat, viitor, următor. **Pouvoir prochain** puterea viitoare. **L'amour du prochain** dragostea față de aproapele (*nostru*).

proche *adv., adj., s.* apropiat. (*Pl.*) rude. **Le Proche-Orient** Orientul apropiat.

prochinois, e *adj., s.* prochinez.

proclamateur, trice *s.* (*rar*) proclamator.

proclamation *f.* proclamare, proclamație, cerere / cerință. **Proclamations incendiaires, violentes** cereri incendiare, violente. **La proclamation de la république** proclamarea republicii. **Afficher, lire, rédiger une proclamation** a afișa, a citi, a redacta o proclamație.

proclamer *vt.* a proclama, a cere, a anunța. **Proclamer la république, la dictature** a proclama republica, dictatura. **Proclamer un roi** a proclama un rege. **Proclamer le résultat d'un scrutin** a anunța rezultatul unui scrutin. **Proclamer son innocence, sa conviction** a-și proclama / a-și exprima (*cu tărie*) nevinovăția, convingerea.

proconsul *m.* proconsul. Persoană care exercită, într-o provincie sau colonie, o putere absolută și fără a fi controlată.

proconsulaire *adj.* proconsular. **Le pouvoir proconsulaire** puterea proconsulară. **Province proconsulaire** provincie proconsulară.

proconsulat *m.* demnitatea, funcția de proconsul. Durata acestei funcții.

procréation *f.* procreare. **Procréation médicalement assistée** procreare / naștere asistată medical.

procurateur *m.* (*ist. rom.*) procurator, guvernator.

procuratie *f.* funcția de procurator al Veneției. Palatul procuratorului.

procuration *f.* procură, împuternicire. **Procuration générale, spéciale** procură generală, specială. **Donner procuration, sa procuration** a da procură / a împuternici. **Chargé de procuration** împuternicit. **Agir en vertu d'une procuration** a acționa în virtutea unei procuri. **Agir par procuration** a acționa prin procură. **Dresser, rédiger, signer une procuration** a întocmi, a redacta, a semna o procură.

procuratrice *f.* femeie care acționează prin împuternicire, care deține o procură.

procure *f.* funcția, biroul, locuința administratorului unei mănăstiri, unei comunități religioase. **Adjoint à procure** adjunct de administrator (*într-o comunitate religioasă*).

procureur *m.* împuternicit, procuror. Cleric însărcinat cu interesele unui ordin religios. **Procureur général** procuror general (*reprezentant al Ministerului public și șef al parchetului de pe lîngă Curtea de casație, Curtea de apel și Curtea de conturi*). **Procureur du roi / procureur général** procuror general. **Procureur de la République** procurorul republicii (*magistrat reprezentant al Ministerului public de pe lîngă Parchetul tribunalului de primă instanță*). **Substitut du procureur** substitutul / adjunctul procurorului (*magistratul care îl reprezintă pe procuror*). **Agir par procureur** a acționa prin împuternicit.

prodigue *adj., s.* risipitor.

producteur, trice *adj., s.* producător. **Producteurs grossistes, détaillants** producători grosiști, detailiști. **Groupement de producteurs** grupare de producători. **Equilibre* du producteur.**

productible *adj.* productibilă. **Marchandise productible à peu de frais** marfă productibilă / care se produce cu cheltuieli mici.

productif, ive *adj.* productiv, producător. **Activité productive** activitate productivă. **Capital productif d'intérêts** capital producător de dobîndă. **Contrat productif d'obligations** contract care produce / atrage obligații (*juridice*). **Investissements productifs** investiții productive. **Personnel productif** personal productiv. **Mode, système productif extensif*, intensif*.**

production *f.* producție, producere / prezentare. **Production intérieure** producție internă. **Production brute, nette d'un pays** producția brută, netă a unei țări. **Production distribuée** producție distribuită. **Production effective** producție efectivă. **Production globale** producție globală. **Production intensive** producție intensivă. **Production marchande, non-marchande** producție comercială, necomercială. **Production nationale** producție națională. **Production potentielle** producție potențială. **Production d'une carte d'identité** prezentarea unei cărți / unui buletin de identitate. **Production des créances** prezentarea creanțelor. **Production de pièces** producere de acte / documente. **Production de masse / à la chaîne** producție de masă / la bandă rulantă. **Production de série** producție de serie. **Activité, capacité, volume de production** activitate, capacitate, volum de producție. **Augmentation, diminution, ralentissement de la production** mărirea, diminuarea, încetinirea producției. **Biens de production** bunuri de producție. **Coopérative, entreprise de production** cooperativă, întreprindere de producție. **Coût de production** cost de producție. **Détour de production** deviere / deturnare de producție. **Fonction de production** funcție de producție. **Moyen de production** mijloc de producție. **Rapports sociaux de production** raporturi sociale de producție. **Régularité de la production** regularitatea producției. **Unité de production** unitate de producție (*uzina*). **Production excédentaire*. Facteurs* de production. Mode* de production. Ralentissement* de la production.**

productivité *f.* productivitate. **Productivité apparente** productivitate aparentă. **Productivité globale, marginale, moyenne, partielle** productivitate globală.

marginală, medie, parțială. **Productivité du capital** productivitatea capitalului. **Productivité du travail** productivitatea muncii. **Productivité de la terre** productivitatea pământului. **Productivité des facteurs de production** productivitatea factorilor de producție. **Accroissement de la productivité** creșterea productivității. **Normes de productivité** norme de productivitate.

produire *vt.* a produce, a aduce cîștig, a prezenta. **Produire un certificat** a prezenta un certificat. **Produire une pièce d'identité** a prezenta un act de identitate. **Produire des témoins** a produce martori. **Cultivateur qui produit du blé** cultivator care produce grîu. **Produire des richesses, des marchandises** a produce bogății, mărfuri. **Pays qui produit X tonnes d'acier par an** țară care produce X tone de oțel pe an.

produit *m.* produs, fruct, rod / roadă. **Produits alimentaires, d'alimentation** produse alimentare, de alimentație. **Produits chimiques, énergétiques** produse chimice, energetice. **Produit conjoint, lié** produs derivat, legat. **Produits défectueux** produse defectuoase / defecte. **Produit dérivé** produs derivat. **Produits divers** produse diverse (*obținute altfel decît prin impozitare*). **Produit domestique** produs domestic (*produs național minus cuantumul net al veniturilor de la alți factori provenind din exterior*). **Produits fatals** produse fabricate împreună / legate unele de altele dar secundare, cu mai puțină căutare (Ex.: *produse de cracare*). **Produit financier** produs financiar (*venit din plasamente, din valori imobiliare*). **Produit global brut, net** produs global brut, net. **Produits fabriqués, industriels, manufacturés** produse fabricate, industriale, manufacturate. **Produits bruts, finis, semi-finis** produse brute, finite, semifinite. **Produit moyen, marginal** produs mediu, marginal. **Produits multiples** produse multiple. **Produit national au prix du marché, au coûts des facteurs** produs național (*obținut prin vînzarea bunurilor*) la prețul pieței, la costul factorilor (*de producție*). **Produits pharmaceutiques, solaires** produse farmaceutice, solare. **Produits primaires** produse primare. **Produits résiduaires (*solides, liquides, gazeux*)** produse reziduale (*solide, lichide, gazoase*). **Produit social global** produs social global. **Produit total** produs total. **Produits d'entretien** produse de întreținere. **Produits de beauté** produse de frumusețe / cosmetice. **Produits de luxe** produse de lux. **Produit total de la ressource variable** produs total al resursei variabile. **Le produit de l'impôt** produsul impozitului (*rezultatul impozitării*). **Produits de la terre** produsele / roadele pământului. **Produits du sol** produsele / roadele solului. **Produits et sous-produits** produse și subproduse. **Produit pour soi, pour la société** produs (*fabricat*) pentru sine, pentru societate. **Produit (intérieur) brut (PIB), net** produs (intern) brut, net. **Produit national brut (PNB), net** produs național, brut, net. **Acte de produit** act de producere (*care arată că s-a produs / prezentat / depus un document la grefa tribunalului*). **Catégories de produits** categorii de produse. **Homogénéité des produits** omogenitatea produselor. **Règle du produit brut** regula produsului brut. **Produit joint*. Effet* de multiplication et de sophistication des produits.**

profanateur, trice *adj., m.* profanator. **Profanateur d'un objet sacré, d'une sépulture** profanator al unui obiect sacru, al unui mormînt.

profanation *f.* profanare. **Profanation des choses saintes, des églises** profanare a lucrurilor sfinte, a bisericilor. **Profanation de sépulture** profanare de mormînt.

profaner *vt.* a profana. **Profaner un temple** a profana un templu.

profectif, ive *adj.* care provine de la înaintași. Moștenit. **Biens profectifs d'un héritage** bunuri provenite dintr-o moștenire.

professer *vt.* a profesa.

professeur *m.* profesor. **Professeur agrégé, certifié** profesor agregat, licențiat. **Professeur adjoint, chargé de cours, suppléant** profesor adjunct, însărcinat cu ținerea unui curs, suplinitor. **Professeur d'histoire, de droit, de philosophie** profesor de istorie, de drept, de filozofie. **Professeur de collège, de faculté, de lycée** profesor de colegiu, de facultate, de liceu.

profession *f.* profesiune. **Profession unique** profesie unică (*fuziunea dintre profesia de avocat și cea de consilier juridic*). **Professions libérales** profesiuni liberale. **Profession de foi** profesiune de credință. **La profession d'avocat, de médecin, de professeur** profesiunea de avocat, de medic, de profesor. **Embrasser, exercer, pratiquer une profession** a îmbățișa, a exercita, a practica o profesiune.

professionnalisme *m.* profesionalism.

professionnel, le *adj., s.* profesionist, profesional. **Association professionnelle** asociație profesională. **Certificat d'aptitude professionnelle** certificat de aptitudine profesională. **Conscience, déformation, faute professionnelle** conștiință, deformare / deformație, greșeală profesională. **Ecole, formation, orientation, qualification professionnelle** școală formare / formație, orientare, calificare profesională. **Ecrivain, sportif professionnel** scriitor, sportiv profesionist. **Enseignement professionnel** învățămînt profesional. **Groupement professionnel** grupare profesional. **Secret professionnel** secret profesional. **Fiscalité* professionnelle. Taxe professionnelle / patente*.**

professionnellement *adv.* (*în mod*) profesionist, cu profesionalism.

professorat *m.* profesorat.

profil *m.* profil. **Profil médical** profil medical (*tabele statistice codate, stabilite trimestrial de Casele de Asigurări sociale pentru fiecare medic unde apar actele medicale realizate, costul și natura rețetelor date*).

profit *m.* profit, beneficiu, cîștig. **Profit admis** profit admis. **Profit brut, net** profit brut, net. **Profit comptable** profit contabil. **Profit courant** profit curent. **Profit global** profit global. **Profits illicites** profituri ilicite. **Profits individuels** profituri individuale. **Profit légitime, illégitime** profit legitim, nelegitim. **Profit intellectuel, matériel, moral** profit intelectual, material, moral. **Profit normal** profit normal. **Profit pur / économique** profit curat / economic. **Profit social** profit social. **Profits usuriaires** profituri cămătărești. **Profits et pertes** profituri și pierderi. **Profit d'exploitation** profit de / din exploatare. **Profits d'une entreprise, d'une société** profituri ale unei întreprinderi, ale unei societăți. **Profit de l'entrepreneur** profitul întreprinzătorului / antreprenorului. **Profit de l'exercice** profitul exercițiului (*bugetar*) / anual. **Profit tiré d'un capital investi** profit tras / scos dintr-un capital investit. **Etre à profit** a fi / a funcționa pe / în profit. **Faire du profit** a face profit. **Mettre à profit** a pune să producă

/ să aducă profit. **Source de profit** sursă de profit. **Taux de profit** rată de profit. **Tirer profit de qqch.** a trage / a scoate profit din ceva.

profitabilité *f.* profitabilitate.

profitable *adj.* profitabil.

profitablement *adv.* (*în mod*) profitabil.

profitant, e *adj.* profitant.

profiter *vt.* a profita. **Profiter d'une occasion** a profita de o ocazie. **Profiter d'un avantage, d'une chance, d'un privilège** a profita de un avantaj, de o şansă, de un privilegiu.

profiteur, euse *s.* profitor. **Profiteurs de guerre** profitori de război.

pro forma *loc. adj. invar.* pro forma. **Facture pro forma** factură pro forma.

progéniture *f.* progenitură.

prognose *f.* prognoză. **Prognose économique** prognoză economică.

programmation *f.* programare. **Programmation dynamique, linéaire, non linéaire** programare dinamică, liniară, neliniară. **Programmation économique** programare economică.

programme *m.* program, programă. **Programme finalisé** program finalizat. **Programmes hétérodoxes** programe heterodoxe. **Programmes scolaires** programe şcolare. **Programmes sectoriels** programe sectoriale. **Programme de consommation** program de consum. **Programmes de réforme** programe de reformă. **Programme à court, à long terme** program pe termen scurt, pe termen lung. **Programme d'Action Prioritaire (PAP)** program de acţiune prioritară. **Programme d'Action Prioritaire d'initiative régionale** program de acţiune prioritară de iniţiativă regională. **Programme du baccalauréat** programa bacalaureatului. **Contrat* de programme.**

programmer *vt., vi.* a programa. **Enseignement programmé** învăţământ programat.

programmeur, euse *s.* programator.

progrès *m.* progres. **Progrès économique, scientifique, social, technique, technologique** progres economic, ştiinţific, social, tehnic, tehnologic. **Progrès récessif** progres recesiv (*cu diminuarea numărului de locuri de muncă*). **Progrès technique incorporé** progres tehnic incorporat. **Progrès technique neutre** progres tehnic neutru. **Progrès processif*. Neutralité* du progrès technique.**

progresser *vi.* a progresa.

progression *f.* progresie. **Progression arithmétique, géométrique** progresie aritmetică, geometrică. **Progrès de l'impôt** progresia impozitului.

progressisme *m.* progresism.

progressiste *adj., m.* progresist. **Idées progressistes** idei progresiste.

progressivement *adj.* (*în mod*) progresiv.

progressivité *f.* progresivitate, progresie. **Progressivité de l'impôt** progresivitatea impozitului.

prohibé, e *adj.* prohibit, interzis. **Activités prohibées** activităţi prohibite. **Marchandises, armes prohibées** mărfuri, arme prohibite. **Mariage à un degré prohibé** căsătorie de / la un grad (*de înrudire*) prohibit / interzis.

prohiber *vt.* a interzice.

prohibitif, ive *adj.* prohibitiv. **Régime, système prohibitif** regim, sistem prohibitiv. **Droits, tarifs douaniers prohibitifs** taxe, tarife vamale prohibitive.

prohibition *f.* prohibiţie. **Prohibition du port d'armes** prohibiţia portului de arme.

prohibitionnisme *m.* prohibiţionism.

prohibitionniste *s.* prohibiţionist.

projection *f.* proiectare. **Projections démographiques** proiecţii / previziuni demografice.

projet *m.* proiect. **Projet administratif** proiect administrativ. **Projet de budget** proiect de buget. **Projet de loi** proiect de lege. **Accepter, dresser, rejeter, voter un projet de loi** a accepta, a întocmi, a respinge, a vota un proiect de lege. **Ebaucher, élaborer un projet** a schiţa, a elabora un proiect.

prolétaire *s.* proletar. **Les classes prolétaires** clasele proletare.

prolétariat *m.* proletariat. **Le prolétariat rural, urbain** proletariatul rural / sătesc, urban / orăşenesc. **Le prolétariat ouvrier** proletariatul muncitor(esc).

prolétarien, ne *adj.* proletar. **Classe, révolution prolétarienne** clasă, revoluţie proletară.

prolétarisation *f.* proletarizare.

prolétariser *vt.* a proletariza.

prolongation *f.* prelungire (*în timp*). **Prolongation d'un congé** prelungirea unui concediu. **Loi de la prolongation** legea prelungirii.

prolongement *m.* prelungire (*în spaţiu*), continuare. (*Pl.*) Consecinţe, urmări. **Les prolongements d'une affaire** consecinţele unei afaceri.

prolonger *vt.* a prelungi. **Prolonger un débat, une séance** a prelungi o dezbatere, o şedinţă. **Prolonger une rue, une voie ferrée** a prelungi o stradă, o cale ferată.

promesse *f.* promisiune. Certificat, clauză. **Promesse synallagmatique** promisiune sinalagmatică. **Promesse sur parole** promisiune pe cuvînt. **Promesse d'achat** precontract de cumpărare. **Promesse de bail** precontract de arendă. **Promesse d'action / promesse** certificat de acţionar / certificat. **Promesse de mariage** promisiune de căsătorie. **Promesse de porte-fort** promisiune de sprijin / de intervenire. **Promesse „post mortem"** clauză „post mortem". **Promesse de vente** promisiune de vînzare (*o persoană vinde un lucru în condiţiile acceptate de beneficiar*). **Promesse de vente unilatérale** promisiune de vînzare unilaterală. **Exécuter une promesse** a executa o promisiune / o clauză.

promettant *m.* promiţătorul / persoană care promite să facă ceva.

promettre *vt.* a promite. **Promettre un poste, une récompense à qqn** a promite un post, o recompnesă cuiva.

promoteur, trice *s.* promotor. Procuror din oficiu pe lîngă jurisdicţiile ecleziastice. **Promoteur de construction / immobilier** om de afaceri constructor şi finanţator în domeniul imobiliar.

promotion *f.* promovare, formare, promoţie. **Promotion collective, individuelle** formare colectivă (*a responsabililor sindicali şi a reprezentanţilor personalului*), individuală. **Promotion sociale** promovare socială. **Promotion des ventes** promovarea vînzărilor. **Contrat de promotion immobilière** contract de promovare imobiliară (*de construire de imobile*).

promotionnel, le *adj.* promoțional. **Vente promotionnelle** vînzare promoțională.
promouvoir *vt.* a promova. **Promouvoir la recherche scientifique** a promova cercetarea științifică. **Promouvoir un produit** a promova un produs. **Etre promu officier** a fi promovat ofițer.
promulgation *f.* promulgare.
promulguer *vt.* a promulga. **Promulguer des décrets, des ordonances** a promulga decrete, ordonanțe.
prononcé, e *adj., m.* pronunțare. **Prononcé du jugement** textul hotărîrii judecătorești. **Le prononcé de l'arrêt, de la sentence** textul pronunțării, sentinței (*la sfîrșitul audierii*). **Le jugement prononcé** hotărîre (*judecătorească*) pronunțată.
prononcer *vi., vr.* a pronunța. **Prononcer une condamnation, une peine, une sentence** a pronunța o condamnare, o pedeapsă, o sentință. **Prononcer la clôture des débats** a pronunța închiderea dezbaterilor. **Prononcer le huis-clos de l'audience** a pronunța audierea cu ușile închise. **Prononcer en faveur de, pour, contre qqn** a pronunța / a hotărî în favoarea, pentru, împotriva cuiva. **Se prononcer pour qqch.** a se pronunța pentru ceva. **Le tribunal n'a pas encore prononcé** tribunalul încă nu s-a pronunțat.
pronunciamiento *m.* pronunciamiento.
prononciation *f.* pronunțare. **Assister à la prononciation de la sentence** a asista la pronunțarea sentinței.
propagande *f.* propagandă. **Propagande électorale** propagandă electorală. **Propagande gouvernementale** propagandă guvernamentală. **Propagande d'un parti politique** propagandă a unui partid politic. **Film, revue de propagande** film, revistă de propagandă. **Instruments, moyens de propagande** instrumente, mijloace de propagandă.
propagandiste *adj., s.* propagandist. **Militant propagandiste** militant propagandist.
propagateur, trice *s.* propagator.
propagation *f.* propagare. **Association pour la propagation de la foi** asociație pentru propagarea credinței.
propager *vt.* a propaga. **Propager la foi** a propaga credința. **Propager une idée** a propaga o idee.
propanier *m.* navă care transportă propan.
propension *f.* propensiune, înclinație, aplecare, tendință. **Propension moyenne, marginale à consommer, à épargner, à importer, à investir, à liquider** propensiune / tendință medie, marginală spre a consuma, a economisi, a importa, a investi, a lichida.
proportion *f.* proporție. **Loi de proportion des facteurs** legea proporției factorilor.
proportionnalité *f.* proporționalitate. **Proportionnalité de l'impôt** proporționalitatea impozitului.
proportionnel, le, els *adj., f.* proporțional. Sistem electoral în care se folosește proporția. **La proportionnelle** proporția (*sistem electoral în care aleșii fiecărui partid sînt în număr proporțional cu voturile obținute de partid*). **Impôt proportionnel** impozit proporțional. **Représentation proportionnelle** reprezentare

proporțională. **Scrutin proportionnel** scrutin proporțional. **Traitement proportionnel à l'ancienneté** salarizare proporțională cu vechimea.
proportionner *vt.* a proporționa. **Proportionner les récompenses aux services** a proporționa recompensele la / pe servicii. **Proportionner les récompenses et les services** a proporționa recompensele și serviciile.
proposer (se) *vt., vr.* a(-și) propune. **Proposer un candiat, un prix, une récompense** a propune un candidat, un preț / un premiu, o recompensă. **Proposer la paix** a propune pacea. **Etre proposé pour tel grade, tel poste** a fi propus pentru cutare grad, cutare post.
proposition *f.* propunere, propoziție. **Proposition avantageuse** propunere avantajoasă. **Proposition de loi, de paix** propunere de lege, de pace. **Repousser une proposition** a respinge o propunere. **Etre nommé à un poste sur la proposition de son supérieur** a fi numit la / într-un post la propunerea superiorului.
propre *adj., m.* propriu. **Biens propres** bunuri proprii / personale.
proprétor *m.* (*ist. rom.*) propretor.
propréture *f.* propretură (*demnitatea, funcția de propretor*).
propriétaire *s.* proprietar. **Propriétaire foncier** proprietar funciar. **Propriétaire de domaines, de forêts** proprietar de domenii, de păduri. **Les grands, les petits propriétaires** marii proprietari / latifundiarii, micii proprietari.
propriété *f.* proprietate. **Propriété collective, privée, publique, sociale** proprietate colectivă, privată / particulară, publică, socială. **Propriété commerciale, culturelle, industrielle, intellectuelle, littéraire et artistique** proprietate comercială, culturală, industrială, intelectuală, literară și artistică. **Propriété exclusive, totale** proprietate exclusivă, totală. **Propriété immobilière, mobilière, foncière** proprietate imobiliară, mobiliară, funciară. **Propriété indivise** proprietate indiviză. **Propriété spacio-temporelle** proprietate spațio-temporală. **Propriété d'un bien-fond** proprietate de bun imobil (*terenuri, clădiri*). **La propriété du sol** proprietate asupra solului. **La propriété du dessus, du dessous** proprietate asupra spațiului aerian, subsolului. **Acquérir, vendre une propriété** a achiziționa, a vinde o proprietate. **Avoir la propriété sans l'usufruit** a avea proprietatea fără uzufruct. **Détention, possession et propriété** deținere, posesie și proprietate. **Donner une propriété à ferme** a arenda / a da o proprietate în arendă. **En toute propriété** în deplină proprietate. **Bornage de propriété** grănițuirea / hătuirea proprietății. **Limite de propriété** limită / margine de proprietate. **Petites et grandes propriétés** mici și mari proprietăți. **Revenu d'une propriété** venit adus de o proprietate. **Titre, transfert de propriété** titlu, transfer de proprietate.
prorata *m. invar.* prorata, cotă-parte. **Règle du prorata** regula proratei. **La participation aux bénéfices est fixée au prorata des salaires** participarea la beneficii este fixată proporțional cu cota-parte din salarii. (*Vechi*) **Toucher, verser son prorata** a-și încasa, a-și vărsa cota-parte.
prorogation *f.* prorogare, amînare. **Prorogation de délai** prelungire de răgaz. **Prorogation de terme** amînare de termen. **Prorogation de juridiction** prorogare de jurisdicție.

proroger *vt.* a proroga, a amîna. **Proroger une assemblée** a amîna o şedinţă. **Proroger une échéance** a amîna o scadenţă.
prosecteur *m.* prosector.
prosectorat *m.* postul, funcţia de prosector.
prospect *m.* prospect (*potenţial client*).
prospecter *vt.* a prospecta.
prospecteur, trice *s.* prospector.
prospection *f.* prospectare / prospecţie.
prospectus *m.* prospect, broşură. **Prospectus d'un hôtel, d'une station thermale** prospectul unui hotel, unei staţiuni termale.
prospère *adj.* prosper.
prospérer *vi.* a prospera. **Entreprise qui prospère** întreprindere care prosperă.
prospérité *f.* prosperitate. **Prospérité nationale** prosperitate naţională. **Epoque de prospérité** epocă de prosperitate. **Affaire, économie, industrie en pleine prospérité** afacere, economie, industrie în plină prosperitate.
prostitué, e *f.* prostituat.
prostituer (se) *vt., vr.* a (se) prostitua, a (se) înjosi.
prostitution *f.* prostituţie. **Réglementation administrative de la prostitution** reglementarea administrativă a prostituţiei. **Police de la prostitution** poliţia de moravuri. **Etablissement, maison de prostitution** local, casă de toleranţă / tractir.
prote *m.* maistru într-o tipografie.
protecteur, trice *adj., s.* protector. (*Canada*) Împuternicit al Adunării naţionale, numit pentru un mandat de cinci ani, avînd ca sarcină apărarea drepturilor cetăţeanului faţă de administraţia guvernamentală / Avocatul poporului. **Droits protecteurs** taxe protectoare. **Régime, système protecteur** regim, sistem protector. **Société protectrice des animaux** societate pentru protecţia animalelor.
protection *f.* protecţie, protejare. **Protection administrative, diplomatique, fonctionnelle** protecţie administrativă, diplomatică, funcţională. **Protection effective** protecţie efectivă. **Protection juridictionnelle provisoire** protecţie jurisdicţională provizorie. **Protection limitée, temporaire** protecţie limitată, temporară. **Protection nominale** protecţie nominală. **Protection sociale** protecţie socială. **Protection de l'enfant, de l'environnement** protecţia copilului, mediului înconjurător. **Protection de l'industrie nationale** protejarea industriei naţionale. **Protection du change** protejarea cursului de schimb. **Protection des industries naissantes** protejarea industriilor care iau naştere / se înfiripă. **Protection des sites** protecţia siturilor. **Dépenses de protection sociale** cheltuieli de protecţie socială. **Mesures de protection en faveur des minorités ethniques** măsuri de protecţie în favoarea minorităţilor etnice. **Taux de protection** indice de protecţie.
protectionnisme *m.* protecţionism. **Protectionnisme administratif, éducateur, néfaste, non-tarifaire, tarifaire** protecţionism administrativ, educativ, nefast, netarifar, tarifar.
protectionniste *adj., s.* protecţionist. **Système protectionniste** sistem protecţionist.
protectorat *m.* protectorat.

proto-industrialisation *f.* proto-industrializare.
protégé, e *adj., s.* protejat. **Etat protégé** stat protejat.
protéger *vt.* a proteja. **L'Etat doit protéger la liberté d'opinion** statul trebuie să protejeze libertatea de opinie.
protestant, e *adj., s.* protestant. **Eglise, fédération, religion protestante** biserică, federaţie, religie protestantă.
protestantisme *m.* protestantism.
protestataire *adj.* protestatar.
protestation *f.* protest, protestare. **Protestation écrite, verbale** protest scris, verbal. **Protestation véhémente, violente** protest vehement, violent. **Rédiger, signer une protestation** a redacta, a semna un protest.
protester *vt., vi.* a protesta, a recuza. **Protester d'incompétence** a recuza pe motiv de incompetenţă. **Protester de (*violence*)** a protesta pentru violenţă (*a declara cu vehemenţă în mod public faptul că eşti victimă a violenţei*). **Protester un billet** a protesta un bilet (*de bancă*). **Protester avec force, avec indignation** a protesta cu forţă, cu indignare. **Protester contre une injustice** a protesta împotriva unei nedreptăţi.
protêt *m.* protest. Act constatator întocmit de un aprod sau un notar prin care purtătorul / deţinătorul unui efect de comerţ (*cambie, bilet la ordin*) arată că acesta nu a fost acceptat de către tras (**protêt faute d'acceptation** = ***pe motiv că nu a fost acceptat***) sau nu a fost plătit la scadenţă (**protêt faute de paiement** = ***pe motiv de neplată***). **Protêt exécutoire** protest executoriu. **Délais de protêt** termen stabilit în respectivul act constatator. **Frais de protêt** cheltuieli de protestare / de întocmire a actului de constatare a protestului.
protocolaire *adj.* protocolar.
protocole *m.* protocol. **Chef du protocole** şeful protocolului.
protonotaire *m.* protonotar (*prelat cu cel mai înalt grad între cei care nu au caracter episcopal*). (*Canada*) Funcţionar la un birou regional, însărcinat cu înregistrarea actelor.
protuteur, trice *s.* persoană care ţine loc de tutore (*fără a avea această calitate*) şi este împuternicit să administreze bunurile unui minor / protutore.
prouvable *adj.* care poate fi dovedit.
prouver *vt.* a proba, a dovedi. **Prouver en justice** a proba / dovedi în justiţie. **Le crime a été prouvé** crima a fost probată.
provéditeur *m.* (*ist. Veneţiei*) proveditor (*funcţionar public însărcinat cu inspectarea comandamentului unei flote, unei fortăreţe, unei provincii*). **Provéditeur de la mer, de la santé** inspector naval, sanitar.
provenance *f.* proveniență. **Pays de provenance** ţara de proveniență (*a unor mărfuri*). **Les provenances** mărfurile şi produsele importate.
provençal, e, aux *adj., m.* provensal. **Le provençal** limba provensală / occitana.
provende *f.* (*învechit*) merinde. Hrană pentru animale.
provignage / provignement *m.* butăşirea / marcotajul viei.
province *f.* provincie. **Les Provinces-Unies** (*vechea denumire pentru*) Olanda.
provincial, e, aux *adj., s.* provincial, aparţinător comunităţilor religioase de acelaşi ordin dintr-o provincie. **Le provincial** starețul comunităţilor religioase de acelaşi

ordin aflătoare pe teritoriul aceleiaşi provincii. (*Canada*) referitor la guvernul unei provincii.

provincialat *m.* funcţia şi durata funcţiei de stareţ al comunităţilor religioase de acelaşi ordin dintr-o provincie.

proviseur *m.* director de liceu.

provision *f.* provizie, provizion, provizoriu. Cheltuieli de judecată (*cerute de unul dintre soţi*). **Chèque sans provision** cec fără acoperire. (*Vechi*) **Par provision** provizoriu (*despre o sentinţă dată înaintea celei definitive*).

provisionnel, le *adj.* provizoriu / cu titlu de provizie. **Acompte provisionnel** acont provizoriu / cu titlu de provizie. **Partage provisionnel** partaj provizoriu. **Tiers provisionnel** treime provizorie / cu titlu de provizie (*acont ce se varsă în lunile februarie şi mai de către orice persoană supusă impozitării pe venit şi egal cu o treime din impozitarea din anul precedent*).

provisoire *adj.* provizoriu. **Accord, solution provisoire** acord, soluţie provizorie. **Arrêt, jugement, sentence provisoire** hotărîre, judecată / hotărîre, sentinţă provizorie. **Gouvernement provisoire** guvern / guvernare provizorie. **Mise en liberté provisoire** punere în libertate provizorie. **A titre provisoire** cu titlu provizoriu.

provisoirement *adv.* (*în mod*) provizoriu.

provisorat *m.* calitatea, funcţia şi durata funcţiei de director de liceu.

provocateur, trice *adj., s.* provocator. **Agent, geste provocateur** agent, gest provocator.

provocation *f.* provocare, incitare. **Provocation à la désobéissance** incitare la nesupunere. **Complicité par provocation** complicitate prin incitare.

provoquer *vt.* a provoca, a incita. **Provoquer qqn à la violence, au meurtre** a incita pe cineva la violenţă, la omor. **Provoquer des troubles** a provoca tulburări. **Provoquer l'internement dans une maison de santé** a provoca internarea (*cuiva*) într-o casă de sănătate / un azil / sanatoriu (*de nebuni*).

proxénète *s.* proxenet.

proxénétisme *m.* proxenetism.

proximité *f.* proximitate, apropiere. **Proximité de parenté** proximitate de înrudire / înrudire apropiată.

prud'homal, e, aux *adj.* aparţinător tribunalului care mediază conflictele de muncă (*dintre salariaţi şi angajator / patron*). **Compétence prud'homale** competenţă a tribunalelor de muncă.

prud'homie *f.* jurisdicţia tribunalelor de muncă.

prud'homme *m.* magistrat ales însărcinat cu judecarea diferendelor de ordin profesional ivite între angajator şi angajaţi. **Conseillers prud'hommes** consilieri ţinînd de tribunalul care judecă diferendele de muncă.

prussien, ne *adj., s.* prusac.

prytane *m.* (*ist. Greciei*) pritan (*unul dintre primii magistraţi ai unor cetăţi greceşti*). (*Atena*) Unul dintre cei cincizeci de senatori aparţinători celor şase grupări care aveau dreptul de prioritate la senat.

prytanée *m.* (*ist. Greciei*) Clădirea unde se adunau pritanii. (*Modern*) Aşezămînt şcolar gratuit pentru fiii de militari.

pseudonyme *m.* pseudonim.

psychanalyste *s.* psihanalist.

psychiatre *s.* psihiatru.

psychiatrique *adj.* psihiatric. **Hôpital psychiatrique** spital psihiatric.

psychologie *f.* psihologie. **Psychologie économique** psihologie economică.

psychologue *s.* psiholog. **Psychologue scolaire** psiholog şcolar.

psychopathe *s.* psihopat.

psychopathie *f.* psihopatie.

psychosocial *adj.* psihosocial.

psychothérapeute *s.* psihoterapeut.

psychothérapie *f.* psihoterapie.

pubère *adj.* puber.

pubertaire *adj.* pubertar.

puberté *f.* pubertate.

public, ique *adj., m.* public. **Acte public** act public (*întocmit de o autoritate conform legii*). **Administration, fonction publique** administraţie, funcţie publică. **Assistance, instruction, santé publique** instrucţie, asistenţă, sănătate publică. **Crieur public** toboşarul / gornistul comunal / persoană care anunţă, prin strigare, dispoziţiile date de o autoritate. **Etablissement, monument public** aşezămînt / clădire, monument public. **Jardin public** grădină publică. **Ministère public** minister public / procuror. **Officier public** funcţionar public. **Réunion publique** adunare / întîlnire publică. **Scrutin public** scrutin public. **Services publics** servicii publice. **Travaux publics** lucrări publice. **Vente publique** vînzare publică. **L'opinion publique** opinia publică. **L'intérêt public** interesul. **Le bien, le salut public** binele, salvarea publică / naţională. **Le domaine public** domeniul public. **Le droit public** dreptul public. **Le secteur public** sectorul public. **Le Trésor public** tezaurul public / naţional. **La dette publique** datoria publică. **La vie publique** viaţa publică. **La voie publique** drum / cale publică. **Les affaires publiques** afacerite / treburile publice. **Les charges publiques** însărcinările / posturile publice. **Les pouvoirs publics** puterile publice. **Un ennemi public** un inamic public. **Un homme public** un om / o persoană publică. **Interdit au public** interzis publicului. **Rendre public** a face public / a anunţa. **Service chargé des rapports avec le public / relations publiques** serviciu însărcinat cu contactul cu publicul / relaţii publice.

publicain *m.* publican (*În istoria romană: cavaler bogat care se însărcina cu strîngerea dărilor / impozitelor*).

publication *f.* publicaţie, anunţ, înştiinţare. **Publication de mariage** anunţ de căsătorie. **Publication du commandement** publicarea / anunţarea hotărîrii (*la Arhiva ipotecilor*). **Publication des condamnations** publicarea pedepselor. **Publication des traités** publicarea tratatelor. **La publication d'une loi** publicarea unei legi.

publiciste *s.* publicist / jurnalist politic. Agent de publicitate.

publicitaire *adj., s.* publicitar. **Agence publicitaire** agenţie publicitară. **Suport publicitaire** suport publicitar. **Vente publicitaire** vînzare publicitară / cu publicitate.

publicité *f.* publicitate. **Publicité d'actes juridiques** publicitatea actelor juridice. **Publicité de marque** publicitate de marcă (*pentru cunoaşterea unei mărci*). **Publicité de la justice** publicitatea justiţiei (*faptul de a fi publică*). **Publicité des débats** publicarea dezbaterilor. **Publicité des jugements** publicitatea hotărîrilor judecătoreşti (*faptul de a fi publice, putînd, astfel, oricine să ceară o copie a lor chiar dacă nu este o cauză care îl priveşte*). **Agence, entreprise, service de publicité** agenţie, întreprindere, serviciu de publicitate. **Agent, courtier, entrepreneur de publicité** agent, intermediar, antreprenor de publicitate. **Campagne de publicité** campanie de publicitate. **Faire de la pub** a face publicitate. **Publicité foncière***.

public-relations *f. pl.* (*anglicism*) relaţii cu publicul.

publier *vt.* a publica. **Publier un texte juridique, officiel** a publica un text juridic, oficial.

publipostage *m.* publipostaj (*prospectare publicitară, vînzare prin poştă*).

publiquement *adv.* (*în mod*) public.

puce *f.* purice. **Marché aux puces / Les puces** piaţa de vechituri / talcioc.

pudeur *f.* pudoare. **Attentat public à la pudeur** atentat public la pudoare. **Outrage* public à la pudeur.**

puéricultrice *f.* infirmieră, cu diplomă, care se ocupă de nou-născuţi şi de copiii de pînă la trei ani.

puîné, e *adj., s.* cel de-al doilea copil / al doilea născut.

puisage *m.* scoaterea apei / folosinţa apei. **Servitude de puisage** dreptul de a folosi apă din fondul / terenul unui vecin.

puisatier *m.* fîntînar.

puiser *vt.* a scoate, a cerceta. **Puiser de l'eau** a scoate apă.

puissance *f.* putere, autoritate. **Puissance martiale, paternelle, publique** putere marţială, părintească, publică. **Puissance féodale** putere feudală. **Les grandes puissances** marile puteri.

puissant, e *adj., m.* puternic. **Pays menacé par un puissant voisin** ţară ameninţată de un vecin puternic. **Une armée puissante** o armată puternică.

puits *m.* puţ / fîntînă. **Puits de mine (*d'extraction, de descente, d'aérage*)** puţ de mină (*de extracţie, de coborîre, de aeraj / de aerisire*). **Puits de pétrole** puţ de petrol.

punir *vt.* a pedepsi, a sancţiona. **Etre puni de mort, de reclusion** a fi pedepsit / condamnat la moarte, cu / la închisoare grea.

punissable *adj.* pedepsibil / care poate fi pedepsit.

punitif, ive *adj.* pedepsitor. **Expédition punitive** expediţie punitivă / de pedepsire.

punition *f.* pedeapsă / pedepsire.

pupillaire *adj.* pupilar. Referitor la tutelă. **La gestion du patrimoine pupilaire** gestionarea patrimoniului pupilar (*aparţinător persoanei aflate sub tutelă*).

pupillarité *f.* pupilaritate / starea persoanei aflate sub tutelă.

pupille *s.* pupilă. **Patrimoine du pupille** patrimoniul pupilei. **Pupilles de l'Etat** (*odinioară: de l'Assistance publique*) copii de la orfelinatul de Stat (*de la Asistenţa publică*). **Pupilles de la Nation** copiii victimelor de război.

pupitreur, euse *s.* persoana care stă la un pupitru şi supraveghează funcţionarea unui calculator.

purge *f.* purgă. **Purge d'une hypothèque** purga unei ipoteci. **Purge de la contumace** purgă de contumacie.

purger *vt.* a ispăşi, a executa (*o condamnare, o pedeapsă*). A purga.

purisme *m.* purism.

puriste *adj., s.* purist.

puritain, e *adj., s.* puritan. **Régime puritain** regim puritan. **Education puritaine** educaţie puritană.

puritanisme *m.* puritanism.

put *m.* put (*dreptul de a vinde titluri pe piaţa de opţiuni*).

putatif, ive *adj.* putativ. **Enfant, mariage, père putatif** copil, căsătorie, tată putativ.

putsch *m.* puci.

putschiste *adj., m.* pucist. **Tentatives putschistes** tentative puciste.

pyramide *f.* piramidă. **Pyramide des âges, des revenus** piramida vîrstelor, veniturilor.

pyromane *s.* piroman.

pyromanie *f.* piromanie.

pyrotechnicien, ne *s.* (*rar*) pirotehnician.

pyrotechnie *f.* pirotehnie.

pyrotechnique *adj.* pirotehnic.

pyrrhonisme *m.* pironism (*doctrină a lui Piron*).

Q

quadriennal, e, aux *adj.* cvadrienal. **Plan quadriennal** plan cvadrienal / pe patru ani.

quadrillage *m.* caroiaj. Sectorizarea unei suprafeţe pentru a se executa diferite operaţiuni. **Quadrillage des rues** caroiajul / sectorizarea străzilor.

quadriparti, e / quadripartite *adj.* cvadripartit / cvadripartită. **Commission, conférence quadripartite** comisie, conferinţă cvadripartită.

quadrupler *vt., vi.* a împătri. **Quadrupler son capital** a-şi înmulţi capitalul de patru ori. **Quadrupler la production** a creşte producţia de patru ori.

quai *m.* chei / cheu, peron. **Quai d'embarquement, de débarquement** chei de îmbarcare, de debarcare. **Quai d'arrivée, de départ** peron de sosire, de plecare. **Billet de quai** bilet de (*acces pe*) peron. **Droit de quai** taxă (*vamală*) de chei. **Le Quai** Afacerile Externe. **Le Quai des Orfèvres** Quai des Orfèvres (*sediul Poliţiei judiciare franceze*). **Le Quai d'Orsay** Quai d'Orsay (*sediul Ministerului Afacerilor Externe franceze*).

quaker, esse *s.* quaker / penticostal.

quakerisme *m.* doctrină penticostală.

qualificateur *m.* (*ist. relig.*) calificator (*teolog însărcinat cu calificarea delictele trimise la tribunalele ecleziastice, cu examinarea cărţilor supuse la index*).

qualification *f.* calificare. Calificarea (*faptelor delictuale spre a fi încadrate*). Determinarea naturii juridice a unei situaţii, a unui fapt spre a se şti ce lege i se poate aplica. **Qualification judiciaire** calificare / încadrare judiciară (*a faptelor*). **Qualification légale** calificare / încadrare legală (*a faptelor*). **Qualification professionnelle** calificare profesională.

qualifié, e *adj.* calificat. **Vol qualifié** furt calificat. **Ouvrier qualifié / professionnel** muncitor calificat / profesionist.

qualitativement *adv.* calitativ.

qualité *f.* calitate. **Qualité substantielle** calitate substanţială / substanţa. **Qualité totale** calitate totală. **Qualité de l'environnement, de la vie** calitatea mediului înconjurător, vieţii. **Qualité pour agir** calitate / abilitare pentru a acţiona. **Qualités du jugement** calităţile judecăţii (*numele, calităţile, pretenţiile părţilor, punctele de fapt sau de drept etc.*). **Améliorer la qualité d'un produit** a ameliora calitatea unui produs. **Avoir qualité pour** a avea calitatea / a fi abilitat pentru. **En sa qualité de** în calitatea sa de. **Es qualité** în calitate de. **Garantie de qualité** garanţia / garantarea calităţii. **Hausse de la qualité** creşterea / ridicarea calităţii. **Marchandise de bonne, de mauvaise qualité** marfă de bună, proastă calitate. **Marchandise de qualité supérieure, de première qualité** marfă de

calitate superioară, de primă calitate / de calitatea întîi. **Opposition à qualités** opunere la calităţi. **Effet* de qualité.**

quantième *adj., s.* al cîtelea, a cîta. Desemnarea zilei din cursul unei luni.

quantitatif, ive *adj.* cantitativ. **Théorie quantitative** teorie cantitativă.

quantitativisme *m.* cantitativism.

quantité *f.* cantitate. **En grande, en petite quantité** în cantitate mare, mică.

quantum (pl. quanta) *m.* cuantum, mărime (*a unei amenzi, a unei pensii etc*).

quarantaine *f.* carantină. **Mettre en quarantaine** a pune în carantină.

quarantenaire *adj., m.* care durează patruzeci de ani. **Prescription quarantenaire** prescripţie pe patruzeci de ani. **Maladies quarantenaires** boli care necesită reglementări sanitare speciale (*vaccinare, izolare*) / de carantină.

quart *m.* sfert, cart. **Quart-Monde** (1. *Ţările în curs de dezvoltare unde venitul pe locuitor este mai mic decît un sfert din venitul pe locuitor din lume.* 2. *Grupuri sociale din ţările bogate, victime ale sărăciei reziduale*) **Matelot, officier de quart** matelot, ofiţer de cart. **Prendre, rendre le quart** a intra de cart, a preda cartul.

quartager *vt.* (*agric.*) a face o a parta lucrare la vie.

quartenier *m.* (*vechi*) ofiţer însărcinat cu paza unui cartier.

quartier *m.* sfert, cartier, cantonament (*pentru trupe*). **Commissariat de quartier** comisariat de cartier. **(Grand) Quartier général** (Mare) Cartier general.

quartier-maître *m.* grad, în marină, corespunzător caporalului din armata terestră. (*Vechi*) Ofiţer trezorier.

quartile *m.* quartilă (*fiecare din cele 3 valori care împart o distribuţie statistică în patru părţi cu efective egale*).

quasi *adv.* cvasi. **Quasi-mariage** cvasi-căsătorie.

quasi-contrat *m.* cvasi-contract.

quasi-délit *m.* cvasi-delict.

quasi-demande *f.* cvasi-cerere.

quasi-intégration *f.* cvasi-integrare.

quasi-monnaie *f.* cvasi-bani.

quasi-monopole *m.* cvasi-monopol.

quasi-offre *f.* cvasi-ofertă.

quasi-réévaluation *f.* cvasi-reevaluare.

quasi-rente *f.* cvasi-rentă. **La quasi-rente du consommateur, du producteur** cvasi-renta consumatorului, producătorului.

quasi -société *f.* cvasi-societate. **Quasi-société non financière** cvasi-societate non financiară.

quasi-usufruit *m.* cvasi-uzufruct.

quaternaire *m.* al patrulea. **Secteur quaternaire** sector cuaternar (*cercetare ştiinţifică, informatică*).

quatre *adj. numer., m. invar.* patru. **Quatre vieilles** nume dat, în 1791, celor patru impozite directe: *funciară, mobiliară, patente / certificat de vînzător, impozitul pe numărul de uşi şi ferestre.*

québécois, e *adj., s.* referitor la Québec. Locuitor din Québec.

quérable *adj.* care trebuie căutat / ridicat (*de la domiciliu*). **Créance quérable** creanță care trebuie încasată la domiciliul debitorului.

questeur *m.* (*vechi*) chestor. **Questeur militaire, provinciaux, urbain** chestor militar (*locotenenți ai consulilor sau ai generalilor*), provinciali (*asistenți ai guvernatorilor*), urbani (*la Roma: cei însărcinați cu cheltuirea banului public*).

question *f.* chestiune, întrebare. (*Vechi*) Tortură, caznă. **Questions écrites** întrebări scrise (*publicate în Jurnalul Oficial*). **Question préalable / question préjudicielle** vot prealabil / chestiune prealabilă (*prin care o adunare este chemată să hotărască dacă trebuie sau nu să aibă loc o discuție*). **Questions orales (avec, sans débat)** întrebări orale (*cu, fără dezbatere*). **Ouestion de confiance** chestiune / moțiune / vot de încredere (*votul final, dat guvernului, implică aprobarea politicii sale*). **Question principale** chestiune principală / problemă de fond. **Questions au gouvernement** întrebări adresate guvernului (*întrebări pe care parlamentarii le pun o dată pe lună – în Senat – și o dată pe săptămînă – în Adunarea națională*).

questionnaire *m.* chestionar.

questure *f.* chestură. (*ist. rom.*) Funcția / perioada cît durează funcția de chestor.

quet *m.* quet (*unitate de măsură a consumului într-o familie*).

quiétisme *m.* chietism.

quiétiste *s.* chietist.

quincaillerie *f.* comerț, industrie, magazin de obiecte din metal.

quincaillier, ière *s.* vînzător de obiecte din metal.

quinquennal, e, aux *adj.* cincinal. **Plan quinquinal** plan cincinal. **Election quinquinnale** alegere (*care se face*) din cinci în cinci ani.

quinquennat *m.* cincinal / perioadă de cinci ani.

quintal, aux *m.* chintal. (*Canada*) greutate de 122 de livre.

quirataire *m.* proprietarul unei părți dintr-o navă cumpărată în coproprietate.

quittance *f.* chitanță.

quittancer *vt.* a elibera chitanță.

quitte *adj.* chit, exonerat. Eliberat / descărcat de orice obligație juridică. **Quitte de tous droits et taxes** exonerat de plata oricăror drepturi și taxe.

quitter (se) *vt.* a părăsi, a se despărți.

quitus *m.* (*bon, chitanță de*) descărcare. **Donner quitus à un comptable, à un gérant** a elibera un document de descărcare unui contabil (*prin care este descărcat de gestiune*), unui gerant.

quorum *m.* cvorum. **Le quorum est atteint** s-a atins cvorumul.

quota *m.* cotă, procentaj, contingent (*de mărfuri*). **Quota agricole** cotă agricolă. **Quota d'immigration, d'importation, de vente** procent(aj) de imigrare, de import, de vînzare.

quote-part *f.* cotă-parte. **Quote d'attraction** cotă de atragere / atracție.

quotidien *adj., s.* zilnic, cotidian.

quotient *m.* cît, cîtime. Raport. **Quotient cours bénéfice** raport curs beneficiu. **Quotient électoral** cît(ul) electoral (*rezultat din împărțirea numărului de sufragii exprimate într-o circumscripție la numărul de locuri necesar*). **Quotient familial** cît(ul) familial (*venitul familial se împarte la cîte părți sînt în familie: părinții (fiecare reprezintă o parte), primii doi copii (o jumătate de parte), următorii copii (fiecare reprezintă o parte*).

quotité *f.* cotitate, mărime a unei cote-părți. **Quotité disponible** cotitate disponibilă. **Impôt de quotité** impozit de cotitate (*aplicarea unui procentaj care variază în funcție de materia impozabilă*).

R

rabais *s.* rabat, reducere, bonificație. **Rabais commercial** rabat comercial. **Rabais d'achat / sur achat en grande quantité** rabat pentru / la cumpărare în cantitate mare. **Rabais d'achat en fin de saison** rabat la cumpărarea în final / la sfîrșit de sezon. **Acheter, vendre au rabais** a cumpăra a vinde cu reducere. **Demander beaucoup de rabais** a cere multă reducere. **Vente au rabais** vînzare cu rabat / soldare.

rabaisser (se) *vt., vr.* a (se) coborî, a se înjosi. A reduce, a micșora, a scădea (*prețul*).

rabat *m.* anulare, revocare. **Rabat d'arrêt** revocarea deciziei.

rabattement *m.* rabatare, anulare. **Rabattement de défaut** anulare / rectificare a unei decizii provizorii din lipsa unei părți.

rabattre (se) *vt., vr.* a (se) abate, a reduce (*o parte dintr-o sumă*).

rabbin *m.* rabin.

rabbinat *m.* demnitatea, funcția de rabin.

rabbinique *adj.* rabinic. **Ecole rabbinique** școală rabinică.

rabbinisme *m.* rabinism (*școală, doctrină*).

rabotage *m.* rabotare.

raboter *vt.* a rabota.

raboteur *m.* rabotor.

raboteuse *f.* raboteză.

raccourci, e *adj., s.* scurtat, scurtare. Racursiu. **Raccourci technologique** racursiu tehnologic.

race *f.* rasă. **Race blanche, jaune, noire** rasă albă, galbenă, neagră. **Pureté de la race** puritatea rasei.

rachat *m.* răscumpărare. **Rachat de cotisations, de rente** răscumpărarea cotizațiilor, rentei (*plătindu-se, retroactiv, cotizațiile pentru perioada în care au fost excluși de la beneficierea de asigurare de bătrînețe*). **Rachat de titres en Bourse** răscumpărare de titluri la Bursă. **Le rachat d'un prisonnier** răscumpărarea unui prizonier. **Faculté de rachat** facultate / drept de răscumpărare.

rachetable *adj.* răscumpărabil.

racheter *vt.* a răscumpăra, a recumpăra. **Racheter une rente** a răscumpăra o rentă.

racial, e, aux *adj.* rasial. **Discrimination, politique, ségrégation raciale** discriminare, politică, segregare rasială.

racisme *m.* rasism. **Actes de racisme** acte de rasism.

raciste *adj., s.* rasist. **Nationalisme, politique rasiste** naționalism, politică rasistă.

racket *m.* racket (*asociație, activitate de extorcare de bani*).

racketteur / racketter *m.* racket (*persoana care se ocupă cu extorcarea de bani, de fonduri prin intimidare, șantaj, teroare*).

racolage *m.* racolare (*de soldați*). Racolare / racolaj (*de clienți de către o prostituată*).

racoler *vt.* a racola.

racoleur, euse *s.* persoana care racolează. (*F.*) Prostituată.

radar *m.* radar.

radariste *s.* radarist (*specialist în întreținerea radarului*).

rade *f.* radă.

radiation *f.* radiere, ștergere. **Radiation judiciaire, volontaire** radiere judiciară, voluntară. **Radiation d'un avocat du barreau** radierea unui avocat din barou. **Radiation d'une inscription hypotécaire** radierea unei inscripții ipotecare. **Radiation des hypothèques** radierea ipotecilor. **Radiation du rôle** ștergere din / de pe rol.

radical, e, aux *adj., s.* radical. **Mesure, méthode, réforme radicale** măsură, metodă, reformă radicală. **Congrès, député, parti radical** congres, deputat, partid radical.

radicalement *adv.* (*în mod*) radical.

radicalisation *f.* radicalizare.

radicaliser *vt., vr.* a (se) radicaliza. **Mouvement qui se radicalise** mișcare care se radicalizează.

radicalisme *m.* radicalism.

radical-socialisme *m.* radical-socialism.

radical-socialiste *m.* radical-socialist.

radier *vt.* a radia, a șterge. **Radier de la liste électorale** a șterge de pe lista electorală.

radiobalisage *m.* radiobalizare.

radiobaliser *vt.* a radiobaliza. **Radiobaliser une route aérienne** a radiobaliza o rută aerian.

radioélectricien *m.* radioelectrician.

radiologie *f.* radiologie.

radiologue / radiologiste *s.* radiolog.

rafle *f.* furt. Razie cu arestare masivă, operată de polițiști.

raïa *m.* raia.

raider *m.* invadator (*persoană care ia controlul societăților în dificultate spre a le vinde cînd acțiunile acestora urcă, realizînd, astfel, beneficii*).

rail-route *m.* **Transport rail-route** transport (*efectuat*) pe calea ferată și pe șosea.

raison *f.* rațiune, motiv. Parte socială. **Raison sociale / dénomination sociale** denumirea socială (*denumirea unei firme*). **Raisons d'Etat** rațiuni de stat. **Comme de raison** așa cum este drept / cum trebuie. **Pour valoir ce que de raison** pentru a valora cele de drept. **A raison de ...** socotind cîte ... / în proporție de ... **Age de raison** vîrsta rațiunii (*cînd copiii devin conștienți de*

actele lor). **Absence pour raison de santé** absență pe motiv de sănătate. **Mariage* de raison.**

raisonnable *adj.* rezonabil, acceptabil. **Prix raisonnable** preț rezonabil.

raisonnement *m.* raționament. **Raisonnement économique** raționament economic.

raisonner *vt., vi.* a raționa, a judeca. A discuta, a înțelege.

raja(h) / radja(h) *m.* rajah.

rajustement *m.* (re)ajustare. **Rajustement des prix** (re)ajustarea prețurilor.

ralentissement *m.* încetinire. **Ralentissement économique** încetinire economică. **Ralentissement de la production** încetinirea producției.

ramassage *m.* strîngere, adunare. **Ramassage en bourse** achiziție speculativă (*la Bursă*).

ramification *f.* ramificație. **Société ayant des ramifications à l'étranger en province** societate avînd ramificații în străinătate în province.

rampe *f.* rampă. **Rampe d'accès** rampă de acces. **Rampe de balisage** rampă de balizaj. **Rampe de lancement de fusées** rampă de lansare a rachetelor.

rançon *f.* răscumpărare. **Exiger, payer une rançon** a cere, a plăti o răscumpărare.

rançonneur, euse *s.* persoană care cere o răscumpărare. Exploatator.

randomisation / randomization *f.* introducerea într-un calcul a unui element aleatoriu.

rang *m.* rang, rînd. **Rang diplomatique** rang diplomatic. **Rang inférieur, subalterne** rang inferior, subaltern. **Déchoir de son rang** a decădea / a cădea din rangul său. **Garder, tenir son rang** a-și păstra / a sta, a-și ține rangul.

ranger (se) *vt., vr.* a aranja, a ordona, a gara. **Ranger les dossiers, les marchandises** a aranja dosarele, mărfurile. **Ranger sous l'autorité, sous les lois de qqn** a pune sub autoritatea, sub ordinul cuiva. (*Marină*) **Se ranger à quai** a se gara / a trage la chei.

rapatrié, e *adj., s.* repatriat.

rapatriement *m.* repatriere.

rapatrier *vt.* a repatria. **Rapatrier des capitaux exportés** a repatria capitaluri exportate. **Rapatrier des prisonniers de guerre** a repatria prizonieri de război.

râperie *f.* atelier unde se toacă sfecla (*pentru fabricarea zahărului*), lemnul (*pentru fabricarea hîrtiei*).

rapide *adj., s.* rapid. Tren rapid.

rappel *m.* chemare, rechemare, revenire. Plata unei părți din arierate. **Rappel à l'ordre** chemare la ordin (*sancțiune disciplinară aplicabilă unui parlamentar în conformitate cu regulamentul intern*). **Rappel de réservistes** chemarea / mobilizarea rezerviștilor. **Vaccination de rappel** vaccinare de revenire. **Lettres* de rappel.**

rappelé, e *adj., s.* rechemat. **Ambassadeur rappelé** ambasador rechemat. **Soldats rappelés / les rappelés** soldați mobilizați / mobilizații.

rappeler (se) *vt., vr.* a rechema, a(-și) reaminti. **Rappeler un agent diplomatique, un ambassadeur** a rechema un agent diplomatic, un ambasador.

rapport *m.* raport, expunere, venit, restituire. **Rapports administratifs** rapoarte administrative. **Rapport annuel** raport anual. **Rapport annuel sur l'économie** raport anual asupra economiei / raport economic anual. **Rapports sexuels** raporturi sexuale. **Rapports sociaux** raporturi sociale. **Rapport à succession** raport succesoral. **Rapport d'activité** raport de activitate. **Rapports d'affaires** raporturi de afaceri. **Rapport d'arbitre, d'expert** raport de arbitru, de expert. **Rapport d'expertise** raport de expertiză / de audit. **Rapport de juge** raport de judecător. **Rapport de médecin légiste** raport de medic legist. **Rapport de mer** raport de călătorie (*făcut de comandantul unei nave privind desfășurarea deplasării*). **Rapport de police** raport de poliție. **Rapports de production** raporturi de producție. **Rapport de biens à la masse** raport / readucere de bunuri la masă (*înainte de partajare*). **Rapport des dons et des legs** raportul darurilor și legatelor. **Rapport des donations** raportul donațiilor. **Rapport des dettes** raportul datoriilor (*pe care moștenitorul le avea față de defunct sau de un comoștenitor și pe care le plătește din partea de succesiune pe care urmează să o primească, luînd mai puțin = **Raport prin luare mai puțin***). **Rapport sur la situation du marché** raport asupra situației pieței. **Personne chargée d'un rapport** persoană însărcinată cu întocmirea unui raport. **Faire un rapport écrit, oral sur une question** a face un raport scris, oral asupra unei chestiuni / unei probleme. **Vivre du rapport d'actions** a trăi din venitul adus de acțiuni. **Vivre du rapport d'un capital, d'une terre** a trăi din venitul adus de un capital, de un pămînt. **Immeuble de rapport** imobil de raport (*care aduce venit proprietarului*). **Avoir des rapports avec une femme** a avea raporturi (*sexuale*) cu o femeie. **Agressivité par rapport à qqn** agresivitate față de cineva. **Entretenir de bons rapports avec qqn** a întreține raporturi bune cu cineva. **Maison* de rapport.**

rapportable *adj.* raportabil.

rapporté, e *adj.* raportat, adus, adăugat. **Elements rapportés** elemente aduse / adăugate.

rapporter (se) *vt.* a (se) raporta, a (re)aduce, a anula. **Rapporter un revenu** a aduce un venit. **Rapporter un décret, une mesure, une nomination** a anula / a abroga un decret, o nominalizare / o numire, o măsură. **Champ qui rapporte** cîmp / teren care aduce un venit / care produce.

rapporteur, euse *adj., s.* raportor. **Juge rapporteur** judecător raportor. **Désigner un rapporteur** a desemna un raportor.

rapprochement *m.* apropiere. **Mener une politique* de rapprochement.**

rapprocher (se) *vt., vr.* a (se) apropia. **Rapprocher une échéance** a plăti mai devreme.

rapt *m.* rapt, furt.

rareté *f.* raritate.

raseur, euse *s.* răzător (*muncitor care rade părul de pe pieile de animale*).

rassemblement *m.* adunare, grupare (*de partide*). **Le rassemblement des personnes convoquées** adunarea persoanelor convocate. **Disperser un rassemblement** a dispersa / a împrăștia o adunare. **Rassemblement des preuves*.**

ratification *f.* ratificare. **Ratification écrite, verbale, sous seing privé** ratificare orală, verbală, sub semnătură privată. **Ratification de vente** ratificare de vînzare. **Ratification des traités (de paix)** ratificarea tratatelor (de pace). **Procéder à l'échange des ratifications** a proceda la schimbul de ratificări.

ratifier *vt.* a ratifica.
rating *m.* rating. Indice de clasificare a navelor.
ratio *m.* raţio (*raport procentual semnificativ între două mărimi*). Raport, rată. **Ratio comptable** ratio contabil (*între două mărini ale bilanţului şi / sau ale contului rezultat*). **Ratio cours / bénéfice par action** raportul curs / beneficiu pe acţiune. **Ratio de liquidité (générale)** rată de lichiditate (generală). **Ratio de rentabilité** rată de rentabilitate. **Ratio de sécurité, de solvabilité** rată de securitate, de solvabilitate. **Ratio de trésorerie** rată de trezorerie / a lichidităţii imediate. **Ratio de vulnérabilité** ratio de vulnerabilitate.
ration *f.* raţie / porţie (*zilnică*).
rationalisation *f.* raţionalizare. **Rationalisation des choix budgétaires (RCB)** raţionalizarea alegerilor bugetare. **Plan de rationalisation** plan de raţionalizare.
rationaliser *vt.* a raţionaliza. **Rationaliser la production, le travail** a raţionaliza producţia, munca.
rationalisme *m.* raţionalism.
rationaliste *adj., s.* raţionalist.
rationalité *f.* raţionalitate. **Rationalité économique, limitée, procédurale, pure** raţionalitate economică, limitată, procedurală, pură. **Principe* de la rationalité.**
rationnaire *s.* persoană care primeşte, are drept la o raţie.
rationnel, le *adj.* raţional. **Anticipations* rationnelles.**
rationnellement *adv.* (*în mod*) raţional.
rationnement *m.* raţionalizare, normare. **Rationnement administratif, concurentiel** normare administrativă, concurenţială. **Rationnement du crédit** raţionalizarea creditului. **Carte, procédure de rationnement** carte(lă), procedură de raţionalizare.
ratissage *m.* greblare, percheziţionare / cercetare amănunţită.
ratisser *vt.* a grebla, a percheziţiona, a cerceta în amănunt. **La police a ratissé tout le quartier** poliţia a cercetat tot cartierul.
rattachement *m.* ataşare, alipire, legare.
rattrapable *adj.* care poate fi prins din urmă / recuperat.
rattrapage *m.* prindere din urmă / recuperare. **Rattrapage des prix, des salaires** recuperarea diferenţei de preţuri, de salarii.
rattraper *vt.* a prinde / a ajunge din urmă, a recupera. **Rattraper un retard** a recupera o întîrziere. **Rattraper un évadé** a prinde un evadat.
rature *f.* ştersătură, barare / tăiere.
raucheur *m.* miner care are în sarcină lemnăria galeriilor.
ravage *m.* ravagiu.
ravagé, e *adj.* răvăşit, devastat.
ravager *vt.* a răvăşi, a devasta. **Les pluies ont ravagé la région de X** ploile au devastat regiunea X.
ravir *vt.* a răpi.
ravisseur, euse *s.* răpitor.
ravitaillement *m.* aprovizionare. **Ravitaillement en vivres et en munitions** aprovizionare cu alimente şi muniţii.

ravitailler (se) *vt., vr.* a (se) aproviziona. **Ravitailler un avion en vol, un navire en marche** a aproviziona un avion în zbor, o navă în marş.
ravitailleur *adj., m.* care aprovizionează. **Navire ravitailleur** navă de aprovizionare.
rayage / rayement *m.* ştergere (*prin tăiere cu linii*), excludere. **Rayer un nom dans une liste** a şterge / a tăia un nume dintr-o listă.
rayer *vt.* a şterge, a anula. **Rayer qqn des cadres** a şterge / a exclude pe cineva din rîndul cadrelor.
rayon *m.* raion, perimetru, rază, rînd. **Rayon des douanes** perimetrul vămilor (*zonă frontalieră unde se exercită o supraveghere întărită. Se întinde la douăsprezece mile marine dincolo de marea teritorială, iar în interiorul ţării pînă la şaizeci de km.*). **Le rayon des manteaux, des chaussures** raionul de mantouri, de încălţăminte. **Chef de rayon** şef de raion. **Entreprise qui a étendu son rayon d'action** întreprindere care şi-a extins raza de acţiune. **Semer, planter en rayons** a semăna, a planta în rînduri.
rayonnage *m.* trasarea rîndurilor (*pe un teren în vederea însămînţării*). Ansamblul rafturilor dintr-un magazin, magazie etc.
razzia *f.* razie, incursiune, raid.
razzier *vt.* a prăda. **Razzier un village** a prăda un sat.
réaction *f.* reacţie. **Réaction internationale** reacţie internaţională. **Provoquer des réactions** a provoca reacţii.
réactionnaire *adj., s.* reacţionar. **Opinions, mesures réactionnaires** opinii, măsuri reacţionare. **Gouvernement, parti réactionnaire** guvern / guvernare, partid reacţionar.
réadaptation *f.* readaptare.
réadapter *vt., vr.* a (se) readapta.
réalisable *adj.* realizabil. **Plan, projet réalisable** plan, proiect realizabil.
réalisateur, trice *s.* realizator.
réalisation *f.* realizare, îndeplinire, lichidare. Transformarea / convertirea de obligaţiuni financiare în capital. **Réalisation d'un capital** transformarea unui capital. **Réalisation d'un contrat** îndeplinirea unui contract. **Réalisation de l'actif d'une société** lichidarea activului unei societăţi. **Réalisation de valeurs** realizare de valori.
réaliser *vt.* a realiza, a îndeplini, a finaliza. A converti / a transforma în bani. A lichida. **Réaliser un achat, une vente** a finaliza o cumpărare, o vînzare. **Réaliser un contract** a îndeplini un contract, o cumpărare, o vînzare. **Réaliser des biens** a realiza bunuri. **Réaliser un capital** a converti un capital. **Réaliser une propriété** a lichida o proprietate. **Réaliser des bénéfices, des économies** a realiza beneficii, economii.
réalisme *m.* realism. **Réalisme des hypothèses** realismul ipotezelor.
réaliste *adj., s.* realist.
réalistement *adv.* (*în mod*) realist.
réalité *f.* realitate. **Réalité de l'impôt** realitatea impozitului.
réapprovisionnement *m.* reaprovizionare.
réapprovisionner *vt.* a reaproviziona.

réarmement *m.* reînarmare. **Politique de réarmement** politică de reînarmare.
réarmer *vt., vi.* a re(în)arma.
réassignation *f.* (re)citare (*trimiterea unei noi citații*). (*Fin.*) Gajare a unui alt fond (*ca garantare a unei plăți*).
réassigner *vt.* a cita din nou în instanță. A trimite, a gaja un alt fond. **Réassigner le défaillant** a cita din nou partea care a lipsit în proces.
réassurance *f.* reasigurare.
réassurer *vt.* a reasigura.
réassureur *m.* reasigurator.
rebaisser *vi.* a coborî (*după o creștere*). **Les prix ont rebaissé** prețurile au coborît din nou.
rebelle *adj., s.* rebel, insurgent, revoltat. **Fils rebelle** fiu rebel.
rebeller (se) *vr.* a (se) răzvrăti, a (se) împotrivi. **Enfant qui se rebelle contre l'autorité parentale** copil care se răzvrătește împotriva autorității părintești.
rébellion *f.* rebeliune. Masa insurgenților.
reboisement *m.* reîmpădurire.
reboiser *vt.* a reîmpăduri.
rebut *m.* rebut.
recacheter *vt.* a resigila, a reștampila.
récalcitrant, e *adj.* recalcitrant. **Les récalcitrants à l'impôt** recalcitranții la impozit.
récapitulatif, ive *adj.* recapitulativ.
récapitulation *f.* recapitulare, reluare. **Faire la récapitulation d'un compte** a recapitula un cont.
récapituler *vt.* a recapitula, a relua.
recel *m.* tăinuire, ascundere. **Recel de bijoux** tăinuire de bijuterii. **Recel de malfaiteur** tăinuire de răufăcător.
receler / recéler *vt.* a tăinui, a ascunde. **Receler des objets volés** a ascunde obiecte furate.
receleur, euse *s.* tăinuitor.
recensement *m.* recensământ, inventar. **Recensement du contingent** recensământul contingentului (*a tinerilor care au vîrsta de încorporare*).
recenser *vt.* a recenza / a face recensământul. **Recenser la population** a recenza populația.
recenseur *adj., m.* recenzor. **Agent recenseur** agent recenzor.
recepage / recépage *m.* recepare, tăiere / curățire. Reînnoirea fundației. **Recepage de jeunes arbres** tăiere de arbori tineri. **Recepage de la vigne** tăierea viei (*primăvara*).
récepée / recépée *f.* partea recepată dintr-o pădure.
receper / recéper *vt.* a tăia, a recepa. **On récèpe la vigne tous les ans** via se taie în fiecare an.
récépissé *m.* recipisă, bon. **Récépissé-warrant** bon-warrant. **Récépissé d'un dépôt, d'un envoi** recipisă pentru o depunere, o trimitere / o expediere. **Récépissé de chemin de fer** bon de transport pe calea ferată. **Récépissé de transitaire** bon de tranzitare. **Récépissé d'entrepôt*, postal*.**

réceptice *f.* actul de a aduce la cunoștința cuiva, pe cale oficială, luarea unei măsuri care îl privește.
réception *f.* recepție, receptare, primire, acceptare. **Réception d'un client, d'un solliciteur** primirea unui client, unui solicitator. **Réception d'un hôtel** recepția (*serviciul*) unui hotel. **Réception d'un paquet** primirea unui pachet. **Réception de caution** acceptarea cauțiunii. **Réception de travaux** recepția lucrărilor. **Réception à l'Académie roumaine** primire la Academia română. **Accuser réception d'une lettre** a confirma primirea unei scrisori. **Accusé, avis de réception** confirmare, aviz de primire. **Discours, séance de réception** discurs, ședință de recepție. **Procès-verbal de réception** proces-verbal de recepție.
réceptionnaire *s.* recepționer, primitor (*de marfă, construcție*).
réceptionner *vt.* a recepționa, a primi. **Réceptionner des marchandises** a recepționa mărfuri.
réceptionniste *s.* recepționer, recepționist (*persoană însărcinată, în cadrul unui hotel, întreprinderi, organism, cu primirea clientelei*).
recès / recez *m.* (*ist. Germaniei*) actul încheiat de Dietă, înaintea retragerii, în care erau consemnate hotărîrile luate. (*Diplomație*) Proces-verbal al convențiilor stabilite între două puteri.
récessif, ive *adj.* recesiv. **Progrès* récessif.**
récession *f.* recesiune. **Récession économique** recesiune economică.
recette *f.* rețetă, venit, beneficiu. Sumă încasată / încasare. Birou de încasare a taxelor. **Recette marginale** rețetă / venit marginal (*provenit de ultima unitate de produs vîndut sau creșterea venitului total ca urmare a creșterii cantității vîndute*). **Recette moyenne** încasare / venit mediu (*raportul dintre venitul total și cantitatea de produs vîndută. Este egal cu prețul de vînzare*). **Recette totale (RT)** totalul încasărilor. **Recettes et dépenses d'un budget** veniturile și cheltuielile unui buget. **Recettes des finances** veniturile finanțelor / financiare. **Recettes du fisc** veniturile fiscului. **Recettes qui couvrent les dépenses** încasări care acoperă cheltuielile. **Commission de recette des constructions civiles, navales** comisia de recepție a construcțiilor civile, navale. **Excédent de recettes** excedent de venituri. **Etablissement du montant des recettes** stabilirea volumului veniturilor. **Faire la recette des contributions** a încasa / a aduna contribuțiile / taxele. **Garçon de recette** funcționar bancar însărcinat cu încasarea efectelor de comerț.
recevabilité *f.* calitatea de a fi putea fi primit / admis. Admisibilitate.
recevable *adj.* care poate fi primit, acceptat, admis. **Action, appel, demande recevable** acțiune, apel, cerere care poate fi primită. **Etre déclaré non recevable** a fi declarat neadmisibil.
receveur, euse *s.* încasator, primitor, perceptor. **Receveur municipal** încasatorul și ordonatorul contribuțiilor comunale. **Receveur d'un autobus** încasator de pe autobuz. **Receveur de tramway** încasator de pe tramvai. **Receveur de l'Enregistrement** agent încasator și controlor de la Registratură. **Receveur des contributions** încasatorul contribuțiilor (*taxelor, impozitelor*). **Receveur des finances** contabilul-șef al Trezoreriei (*la nivel de sector, arondisment*). **Receveur des postes** încasator de la poștă. **Receveur buraliste*.**

recevoir *vt.* a primi, a obține, a admite. **Recevoir une gratification, un salaire, une somme** a primi o gratificație, un salariu, o sumă. **Recevoir une décoration, un prix, une récompense** a obține o decorație, un premiu, o recompensă. **Recevoir une demande, une plainte** a primi o cerere, o plîngere. **Etre reçu à un concours, à un examen** a fi admis la un concurs, la un examen. **Non-recevoir** neadmitere / respingere / refuz. **Fin de non-recevoir** în scop de refuz.

rechange *m.* schimb (*din nou*), preschimbare, înlocuire.

rechanger *vt.* a schimba din nou, a înlocui.

rechauffer *vt.* a încălzi, a reîncălzi. **Rechauffer les vergers** a încălzi livezile (*spre a le feri de îngheț*).

recherche *f.* cercetare, căutare. **Recherche appliquée, fondamentale, scientifique** cercetare aplicată, fundamentală, științifică. **Recherche-développement** cercetare-dezvoltare. **Recherches d'un fuyard** căutarea unui fugar. **Recherche de maternité** cercetare în vederea stabilirii maternității. **Recherche de parenté légitime, naturelle** căutarea paternității legitime, naturale. **Echapper aux recherches de la police** a scăpa de căutările poliției. **Recherche organisée à large échelle** cercetare / căutare organizată la / pe scară mare. **Unités de formation et de recherche** unități (*școli, centre*) de formare și cercetare. **Unités d'enseignement et de recherche** unități / centre de învățare / de studiu și de cercetare. **Centre* National de la Recherche Scientifique (CNRS). Recherche opérationnelle*.**

rechute *f.* recidivă (*subită a maladiei, fără cauze exterioare*).

recherché, e *adj.* căutat.

récidive *f.* recidivă. **Etre en récidive** a fi în recidivă / a recidiva. **Escroquerie avec récidive** escrocherie cu recidivă.

récidiver *vi.* a recidiva.

récidiviste *s.* recidivist. **Un condamné, un criminel récidiviste** un condamnat, un criminal recidivist.

récipiendaire *m.* persoană primită (*în cinstea căreia are loc o ceremonie de primire: club, academie*). Persoană care primește o diplomă universitară, care beneficiază de o numire. Primitor / titular. **Signature du récipiendaire** semnătura primitorului.

réciprocité *f.* reciprocitate. **Traité de réciprocité** tratat de reciprocitate.

réciproque *adj., f.* reciproc. Reciprocă.

réclamant, e *s.* reclamant.

réclamation *f.* reclamație / reclamare, cerere, protest(are). **Les réclamations d'un parti politique** protestele unui partid politic. **Faire, déposer une réclamation** a face, a depune o reclamație / un protest. **Réclamation indue*.**

réclame *f.* reclamă, publicitate. **Faire de la réclame pour une marque** a face reclamă pentru o marcă de. **Panneau-réclame** panou-reclamă / panou publicitar.

réclamer *vt.* a reclama, a cere. **Réclamer son dû, sa part** a cere ceea ce i se cuvine / i se datorează, a-și cere partea.

reclassement *m.* reclasare, reașezare, schimbarea încadrării. **Reclassement de la fonction publique** așezarea pe noi baze a funcției publice.

reclasser *vt.* a reclasa, a reașeza, a schimba încadrarea. **Reclasser des fonctionnaires, des ouvriers licenciés** a schimba încadrarea unor funcționari, a unor muncitori trimiși în șomaj.

réclusion *f.* reîcluziune, retragere. **Puni de la réclusion** pedepsit cu reîcluziunea / închisoarea.

réclusionnaire *s.* deținut.

récognitif *adj. m.* recognitiv. **Acte récognitif** act de recunoaștere (*a unei obligații, a unui drept*).

récolement *m.* verificare, reinventariere. Recolment (*verificarea respectării clauzelor și condițiilor impuse după executarea unor tăieri în pădure*). Citirea declarațiilor martorilor, în fața lor, pentru a vedea dacă și le menține. Declarația dată și confirmată de martori. **Récolement d'inventaire** (re)verificarea inventarului (*unor obiecte supuse vînzării silite, spre a vedea dacă lista corespunde cu procesul-verbal întocmit la sechestrare*). **Procès-verbal de récolement** proces-verbal de (re)verificare.

récoler *vt.* a reverifica. **Récoler des témoins** a citi martorilor cele ce au declarat spre a le confirma.

récoltable *adj.* care poate fi recoltat.

récoltant, e *adj., s.* cultivatorul (*care și recoltează*).

récolte *f.* recoltă.

recommandable *adj.* recomandabil.

recommandataire *s.* recomanditar / indicat la nevoie (*persoană desemnată să accepte sau să plătească o cambie, spre a se evita regresul, în cazul în care trasul refuză să o accepte sau să o plătească*).

recommandation *f.* recomandare. **Recommandations du Conseil de sécurité de l'O.N.U.** recomandări ale Consiliului de Securitate al O.N.U. **Lettre de recommandation** scrisoare de recomandare.

recommander (se) *vt., vr.* a (se) recomnda. **Recommander un magasin, un produit** a recomanda un magazin, un produs. **Lettre recommandée** scrisoare recomandată.

recommencement *m.* reîncepere, reluare. **Recommancement des combats** reînceperea luptelor.

recommencer *vt., vi.* a reîncepe.

récompense *f.* recompensă. **Distribuer des récompenses** a distribui recompense. **Mériter, obtenir, recevoir une récompense** a merita, a obține, a primi o recompensă.

récompenser *vt.* a recompensa. **Récompenser des services** a recompensa niște servicii. **Etre récompensé de ses efforts** a fi recompensat pentru eforturile sale.

réconciliateur, trice *s.* reconciliator, mediator.

réconciliation *f.* reconciliere. **Réconciliation fragile, sincère, solide** reconciliere fragilă, sinceră, solidă. **Réconciliation nationale** reconciliere națională.

réconcilier *vt.* a reconcilia. **Réconcilier la politique et la morale** a reconcilia politica și morala.

recondamner *vt.* a recondamna.

reconductible *adj.* reconductibil, care poate fi reînnoit (*în condițiile anterioare*). **Bail reconductible** contract de închiriere care poate fi reînnoit. **Contrat reconductible** contract reconductibil.

reconduction *f.* reînnoire, reconducție, prelungire. **Reconduction du budget** reconducția bugetului (*aplicarea vechiului buget pînă la votarea celui nou*). **Tacite reconduction** tacită reconducție (*reînnoirea unui contract, a unei înțelegeri etc., în aceleași condiții anterioare*).

reconduire *vt.* a continua, a reînnoi (*în condiții anterioare*), a prelungi. **Reconduire des mesures temporaires de sécurité** a prelungi unele măsuri temporare de securitate.

reconduite *f.* întoarcere, însoțire (*spre o ieșire*). **Reconduite à la frontière** întoarcere la frontieră / expulzare.

reconnaissance *f.* recunoaștere. **Reconnaissance judiciaire** recunoaștere judiciară / pe cale judiciară. **Reconnaissance d'écriture** recunoașterea scrisului. **Reconnaissance d'enfant naturel, adulterin** recunoaștere a unui copil natural, adulterin. **Reconnaissance d'un Etat, d'un gouvernement** recunoașterea unui Stat, unui guvern. **Reconnaissance d'utilité publique** recunoaștere de utilitate publică (*de care beneficiază o asociație, o fundație privată*). **Reconnaissance de dette, de signature** recunoaștere de datorie, de semnătură. **Mission, patrouille de reconnaissance** misiune, patrulă de recunoaștere.

reconnaissant, e *adj.* recunoscător. **Aux grands hommes, la patrie reconnaissante** marilor oameni / oamenilor de vază, patria recunoscătoare.

reconnaître (se) *vt., vr.* a recunoaște. **Reconnaître une dette** a recunoaște o datorie. **Reconnaître un enfant** a recunoaște un copil. **Reconnaître un gouvernement** a recunoaște un guvern. **Reconnaître un malfaiteur** a recunoaște un răufăcător. **Reconnaître la compétence d'un tribunal** a recunoaște competența unui tribunal. **Reconnaître à qqn un droit** a recunoaște cuiva un drept. **Reconnaître sa signature** a-și recunoaște semnătura (*și a suporta consecințele juridice*). **Se reconnaître coupable** a se recunoaște vinovat.

reconnu, e *adj.* recunoscut.

reconstituer *vt.* a reconstitui. **Reconstituer un crime** a reconstitui o crimă. **Reconstituer les faits, après enquête** a reconstitui faptele după / în urma anchetei.

reconstitution *f.* reconstituire. **Reconstitution d'un accident** reconstituirea unui accident. **Reconstitution de carrière** reconstituirea carierei (*întocmirea dosarului pentru scoaterea unei persoane la pensie etc.*). **La reconstitution de la vérité par une enquête judiciaire** reconstituirea adevărului printr-o anchetă judiciară.

reconvention *f.* reconvenție.

reconventionnel, le *adj.* reconvențional. **Demande reconventionnelle** cerere reconvențională (*introdusă de inculpat spre a se atenua cererea principală*).

reconventionnellement *adv.* (*în mod*) reconvențional.

reconversion *f.* reconversie, transformare. **Reconversion économique, politique, professionnelle, technique** reconversie economică, politică, profesională, tehnică. **Reconversion d'une usine** reconversia unei uzine.

reconvertir (se) *vt., vr.* a (se) reconverti, a (se) tranforma.

recors *m.* însoțitor de portărel / de executor judecătoresc (*pentru a servi ca martor sau ajutor în cazul unei executări silite*).

recoupe *f.* (*agric.*) al doilea cosit.

recoupement *m.* confruntarea / verificarea informațiilor (*utilizînd mai multe surse*).

recouper *vt., vr.* a (se) confirma, a tăia din nou. **Témoignages qui se recoupent** mărturii care coincid și se confirmă reciproc.

recouponner *vt.* a realimenta, în cupoane, o valoare mobiliară.

recourir *vt., vi.* a recurge, a face apel. **Recourir à l'emprunt** a recurge la împrumut. **Recourir contre qqn** a face apel împotriva cuiva.

recours *m.* recurs. **Recours administratif, contentieux, gracieux, hiérarchique** recurs administrativ, contencios, grațios, ierarhic. **Recours parallèle** recurs paralel. **Recours de pleine juridiction** recurs de deplină jurisdicție. **Recours en appréciation de légalité, en cassation, en interprétation, en révision** recurs în aprecierea legalității, în anulare, în interpretare, în revizuire. **Recours pour excès de pouvoir** recurs pentru exces de putere. **Recours pour omission** recurs pentru / pe motiv de omisiune. **Recours pour rectification d'erreur matérielle** recurs pentru rectificarea unei erori materiale. **Action en recours** acțiune în recurs. **Epuisement des recours internes** epuizarea recursurilor interne. **Ouverture du recours** deschiderea recursului. **Recevabilité du recours** admisibilitatea recursului. **Voies de recours** căi de recurs. **Recours en grâce***.

recouvrable *adj.* încasabil, recuperabil, care poate fi adunat / colectat. **Sommes recouvrables** sume încasabile / care pot fi percepute.

recouvrement *m.* acoperire, încasare, colectare. **Recouvrement amiable des créances** încasarea creanțelor pe cale amiabilă / prin învoiala părților. **Recouvrement d'une créance** încasarea unei creanțe. **Recouvrement de l'impôt direct** încasarea impozitului direct. **Recouvrement des pensions alimentaires** încasarea pensiilor alimentare. **Avis* de mise en recouvrement.**

recouvrer *vt.* a încasa, a colecta (*taxe și impozite*), a recăpăta. **Recouvrer un bien** a recăpăta un bun. **Recouvrer une créance, un effet de commerce** a încasa o creanță, un efect de comerț.

récréance *f.* recreanță, rechemare. (*Vechi*) bucurarea, cu titlu provizoriu, de un beneficiu ecleziastic în litigiu. **Lettres de récréance** scrisori de rechemare (*pentru un ambasador invitat să-și părăsească postul*).

recrue *f.* recrut. Nou venit. **Les recrues d'un parti, d'une société** noii veniți ai unui / dintr-un partid, ai unei societăți.

recrutement *m.* recrutare. Totalitatea noilor veniți. **Bureau, service de recrutement** birou, serviciu de recrutare. **Le recrutement d'une clientèle** recrutarea unei clientele.

recruter (se) *vt., vr.* a (se) recruta, a (se) aduna. **Recruter des adeptes, des clients, des travailleurs** a recruta adepți, clienți, muncitori.

recruteur *m.* persoană care recrutează.

recteur *m.* rector. Funcționar numit în fruntea unei Academii (*similar funcției de Inspectorat școlar*).

rectifiable *adj.* rectificabil.

rectificatif, ive *adj., s.* rectificativ / rectificator. **Acte, compte rectificatif** act, cont rectificator. **Loi* rectificative.**
rectification *f.* rectificare, îndreptare. **Rectification d'acte de l'état civil** rectificare de act de stare civilă.
rectifier *vt.* a rectifica.
rectifieur, euse *s.* rectificator.
rectitude *f.* rectitudine.
rectoral, e, aux *adj.* rectoral, emanînd de la un rector. **Décision rectorale** hotărîre rectorală. **Délégué rectoral** delegat rectoral (*profesor netitular delegat pe un post de către rector*).
rectorat *m.* rectorat.
reçu, e *m.* chitanță. **Donner, remettre un reçu** a da, a remite o chitanță. **Reçu pour solde de tout compte** foaie / fișă de lichidare (*prin care salariatul care iese la pensie renunță la orice pretenție, recunoscînd reglarea situației întreprinderii față de el*).
recueil *m.* culegere. **Recueil de documents** culegere de documente. **Recueil de droit, de jurisprudence** culegere de drept, de jurisprudență.
recueillir *vt.* a aduna, a strînge, a moșteni. **Recueillir des fonds** a aduna fonduri. **Recueillir les dépositions des témoins** a lua / a aduna depozițiile martorilor. **Recueillir des voix, des suffrages** a strînge voturi, sufragii.
reculement *m.* retragere. **Servitude de reculement** servitute de retragere.
récupérable *adj.* recuperabil. **Créance récupérable** creanță recuperabilă. **Ferraille récupérable** fier(ăraie) recuperabil(ă). **Heures récupérables** ore recuperabile.
récupération *f.* recuperare. **Récupération d'heures de cours, de journées de travail** recuperare a orelor de curs, a zilelor de muncă.
récupérer *vt.* a recupera.
récursoire *adj.* recursoriu. **Action, voie récursoire** acțiune, cale recursorie.
récusable *adj.* recuzabil. **Juge, juré, témoin, témoignage récusable** judecător, jurat, martor, mărturie recuzabilă.
récusation *f.* recuzare.
récuser *vt.* a recuza. **Récuser la compétence d'un tribunal** a recuza competența unui tribunal. **Récuser un témoin** a recuza un martor.
récyclage *m.* reciclare. **Récyclage des cadres d'une entreprise** reciclarea cadrelor unei întreprinderi. **Récyclage des ressources matérielles et énergétiques** reciclarea resurselor materiale și energetice. **Suivre un cours, un stage de récyclage** a urma un curs, un stagiu de reciclare.
récycler (se) *vt., vr.* a (se) recicla.
rédacteur, trice *s.* redactor. **Rédacteur politique, publicitaire** redactor politic, publicitar. **Rédacteur d'un Ministère** redactorul unui minister (*persoana care redactează actele administrative*).
rédaction *f.* redacție, redactare. **Rédaction d'un projet de contrat** redactarea unui proiect de contract. **Secrétaire de (la) rédaction** secretar(ul) de redacție(i).
rédactionnel, le *adj.* redacțional. **Publicité rédactionnelle** publicitate redacțională.

reddition *f.* depunerea armelor / capitulare. Dare de seamă (*privind starea bunurilor, unei persoane, care au fost administrate de altcineva*). **Reddition de compte** dare de seamă (*făcută de administratorul intereselor cuiva, privind încasările și cheltuielile, spre a se stabili restul de plată*).
rédemption *f.* răscumpărare, mîntuire. **Rédemption d'un droit, d'une rente** răscumpărarea unui drept, unei rente.
redéploiement *m.* redesfășurare / reorganizare (*a unui dispozitiv militar, a unei politici economice*).
redéployer *vt.* a organiza o activitate economică. A redesfășura un dispozitiv militar.
redevable *adj., s.* dator, îndatorat, datornic. **Etre redevable d'une somme à un créancier** a fi dator / îndatorat cu o sumă unui creditor.
redevance *f.* redevență. **Redevances féodales** redevențe feudale (*ajutor, capitație, corvoadă, zeciuială, taxă de trecere*). **Redevance payable en nature ou en argent** redevență plătibilă în natură sau în bani. **Redevance téléphonique, pétrolière** redevență telefonică, petrolieră (*se plătește statului sau inventatorului unui aparat pentru dreptul de utilizare*). **Redevances dues aux auteurs, compositeurs et artistes** redevențe datorate autorilor, compozitorilor și artiștilor. **Encaisser, percevoir des redevances** a încasa, a percepe redevențe. **Payer une redevance** a plăti o redevență. **Redevances fiscales*.**
redéveloppement *m.* restructurare, reamenajare, renovare urbană.
redevoir *vt.* a mai datora ceva, a mai avea un rest de dat. **Somme redue** sumă restantă.
rédhibition *f.* redibiție, anulare (*cumpărătorul anulează actul de vînzare ca urmare a unor vicii pe care le are lucrul cumpărat*).
rédhibitoire *adj.* redibitoriu, anulator. **Vice rédhibitoire** viciu redibitoriu.
rédiger *vt.* a redacta, a întocmi. **Rédiger un contrat, un procès-verbal** a redacta un contract, un proces-verbal.
rediscuter *vt.* a rediscuta. **Rediscuter un projet de loi** a rediscuta un proiect de lege.
redistribution *f.* redistribuire. **Redistribution des charges, des ressources, des revenus** redistribuire a sarcinilor / obligațiilor, a resurselor, a veniturilor.
redoutable *adj.* redutabil. **Adversaire, concurrence redoutable** adversar, concurență redutabilă.
redressement *m.* redresare, rectificare / corectare. **Redressement judiciaire** redresare judiciară. **Redressement de l'économie** redresarea economiei. **Redressement des finances** redresarea finanțelor. **Redressement des prix** redresarea prețurilor. (*Vechi*) **Maison de redressement** casă de corecție. **Plan de redressement** plan de redresare.
redresser (se) *vt., vr.* a (se) redresa, a (se) corecta, a (se) restabili. **Redresser la situation** a redresa situația. **Redresser les torts** a corecta nedreptățile / a restabli dreptatea. **Une économie, un pays qui se redresse** o economie, o țară care se redresează.
redresseur *adj., m.* redresor. Muncitor care lucrează la îndreptarea tablei. **Redresseur de torts** justițiar.

réduction *f.* reducere, reducțiune, scădere. **Réduction de peine** reducere de pedeapsă. **Réduction de prix** reducere de preț. **Réduction de production** scădere de producție. **Réduction des libéralités excessives** reducțiunea liberalităților excesive. **Réduction du temps de travail** reducerea timpului de lucru. **Reduction pour cause d'excès** reducere pe cas de exces. **Faire une réduction** a face o reducere (*la un preț*).

réduire *vt.* a reduce, a micșora, a scădea.

réduit, e *adj.* redus, micșorat, scăzut. **Prix, tarif réduit** preț, tarif redus.

rééchelonnement *f.* reeșalonare. **Réechelonnement de la dette** reeșalonarea datoriei.

rééducation *f.* reeducare.

rééduquer *vt.* a reeduca.

réel, le, s *adj., m.* real, adevărat. **Avantages, biens réels** avantaje, bunuri reale / vizibile. **Salaire réel** salariu real. **Valeur réelle** valoare reală. **Le droit de propriété est un droit réel** dreptul de proprietate este un drept real. **Impôt* réel.**

réélection *f.* realegere.

rééligible *adj.* reeligibil, care poate fi reales.

réélire *vt.* a realege. **Un député réélu** un deputat reales.

réembaucher / rembaucher *vt.* a reîncadra, a reangaja.

réengager / rengager *vt.* a reangaja.

réensemencement *m.* reînsămînțare.

réensemencer *vt.* a reînsămînța.

rééquilibrage *m.* reechilibrare. **Mécanisme* de rééquilibrage.**

rééquilibrer *vt.* a reechilibra.

réescomptable *adj.* rescontabil. **Crédit* réescomptable.**

réescompte *m.* rescont. **Opération de réescompte** operațiune de rescont / rescontare.

réescompter *vt.* a resconta.

réévaluation *f.* reevaluare. **Réévaluation légale, libre** reevaluare legală, liberă. **Réevaluation d'une monnaie** reevaluarea unei monede. **Réévaluation de l'encaisse** reevaluare, în monedă națională, a rezervei (*existentă în aur și valută*). **Réevaluation des bilans** reevaluarea bilanțurilor.

réévaluer *vt.* a reevalua.

réexpédier *vt.* a reexpedia.

réexpédition *f.* reexpediere.

réexportation *f.* reexportare.

réexporter *vt.* a reexporta.

réfaction *f.* refacție / reducere de preț (*la mărfurile care nu corespund calitativ ori cantitativ*). Reducere făcută la masa de impozitare.

réfection *f.* refacere, reparare, reconstrucție. **Réfection d'une route** refacerea unui drum. **Travaux de réfection** lucrări de refacere.

réfectoire *m.* refectoriu, sală de mese (*în școli, spitale, comunități*).

référé *m.* recurs, raport, hotărîre provizorie. Hotărîre provizorie, recurs. **Référé fiscal** recurs fiscal (*procedură fiscală prin care un contribuabil poate cere unui judecător să aprecieze că garanțiile oferite pentru datoria sa și neprimite de contabil sînt, în realitate, conform legii*). **Référé-liberté** raport / cerere de judecare în libertate. **Référé de la Cour des comptes** raport, notă constatatorie a Curții de conturi (*adresată miniștrilor privind neregularitățile constatate*). **Assigner en référé** a cita în recurs. **Chambre des référés** camera procedurii de urgență / recurs. **Plaider en référé, un référé** a pleda în recurs, un recurs.

référence *f.* referire, referință (*Inițiale și număr trecute în partea de stînga sus a unei scrisori pentru a fi reamintite în cazul corespondenței comerciale*).

référencer *vt.* a da referințe. A alipi un eșantion (*din produs*) la o referință.

référendaire *m.* (*ist.*) referendar. **Campagne, loi référendaire** campanie, lege referendară. **Conseiller référendaire / référendaire** consilier referendar / referendar (*magistrat de la Curtea de conturi însărcinat cu verificarea conturilor justițiabililor*). **Grand référendaire** Mare referendar (*de la Senatul imperial, de la Camera pairilor; păstrează sigiliul și arhivele*).

referendum / référendum *m.* referendum. Cerere, înaintată de un agent diplomatic, pentru a primi noi instrucțiuni. **Référendum constituant, facultatif, législatif, obligatoire** referendum constituant, facultativ, legislativ, obligatoriu. **Référendum de consultation, de ratification** referendum de consultare, de ratificare. **Organiser un référendum** a organiza un referendum.

référer (se) *vr., vi.* a (se) raporta, a se referi. **En référer au juge** a se raporta / a apela la judecător. **En référer à son chef, à un supérieur** a se raporta / a apela la șeful personal, la un superior.

refinancement *m.* refinanțare. **Refinancement des banques** refinanțarea băncilor.

reflation *f.* reflație.

réformable *adj.* reformabil.

réformateur, trice *adj., s.* reformator. **Député réformateur** deputat reformator.

réformation *f.* reformulare. Îndreptare, corectare (*parțială sau totală a unei decizii judecătorești de către o jurisdicție superioară*).

réforme *f.* reformă. **Réforme agraire, économique, financière, politique, sociale** reformă agrară, economică, financiară, politică, socială. **Réforme temporaire, définitive** reformă temporară, definitivă. **Conseil de réforme** consiliu de reformă (*pentru stabilirea inaptitudinii fizice a militarilor*).

réformé, e *adj., s.* reformat. **Religion réformée** religie reformată. **Soldat réformé** soldat reformat. **Un réformé temporaire** un (*cadru militar*) reformat temporar.

réformer *vt.* a reforma, a corecta, a anula. **Réformer la constitution, les coutumes** a reforma constituția, obiceiurile. **Réformer les abus** a corecta abuzurile. **Réformer une loi** a anula o lege. **Réformer un jugement** a anula o hotărîre judecătorească. **Réformer un soldat** a reforma un soldat.

réformisme *m.* reformism. **Réformisme socialiste** reformism socialist.

réformiste *adj., s.* reformist. **Mouvement, socialisme réformiste** mișcare, socialism reformist.

refoulement *m.* respingere (*a unui străin care se prezintă la frontieră sau pe un aeroport fără a îndeplini condițiile legale de intrare pe teritoriu*).

réfractaire *adj.* refractar. **Conscrit réfractaire** tînăr (*ajuns la vîrsta încorporării*) refractar (*la încorporare*).
refuge *m.* refugiu, adăpost. **Accorder, demander refuge à qqn** a acorda, a cere adăpost cuiva.
réfugié, e *adj., s.* refugiat. **Aide aux réfugiés** ajutor (*acordat*) pentru refugiați. **Droit d'asile accordé aux réfugiés politiques** drept de azil acordat refugiaților politici.
réfugier (se) *vr.* a se refugia, a se adăposti.
refus *m.* refuz. **Refus de dépôt** refuz de depunere / de primire (*cînd conservatorul de ipoteci, analizînd un dosar constată neregularități*). **Refus de vente** refuz de vînzare.
refusable *adj.* refuzabil.
refuser (se) *vt., vr.* a(-și) refuza (*ceva*), a nu consimți, a nu admite. **Refuser une augmentation à un ouvrier** a refuza o mărire (*de salariu*) unui muncitor. **Refuser une offre, une marchandise** a refuza o ofertă, o marfă. **Refuser une permission à un soldat** a refuza o permisie unui soldat. **Se refuser à l'évidence** a nu admite evidența (*unui fapt*).
réfutabilité *f.* caracteristică a ceea ce poate fi infirmat.
réfutable *adj.* refutabil, care se poate respinge / infirma. **Argument réfutable** argument refutabil / care poate fi infirmat.
réfutation *f.* respingere. **La réfutation d'un argument** respingerea unui argument.
refuznik *s.* evreu sovietic căruia nu i s-a dat voie să emigreze / i s-a refuzat emigrarea.
régale *f.* (*ist.*) regală (*drept considerat ca fiind inerent monarhiei*). **Régale spirituelle, temporelle** regală spirituală, temporală.
régalien, ne *adj.* (*ist.*) regal. **Droits régaliens** drepturi regale / regești.
régence *f.* regență. **Conseil de régence** consiliu de regență.
régent, e *s.* regent. (*Belgia*) Profesor la primele trei clase secundare. **Régent de la Banque de France** regentul (*administratorul, guvernatorul*) Băncii Franței. **Le prince régent** prințul regent. **La reine régente** regina regentă.
régicide *adj., s.* regicid.
régie *f.* regie. (*Ist.*) Perceperea impozitelor de către funcționarii regali. Reglementarea unei cheltuieli viitoare prin acordarea unui avans. **Régie autonome** regie autonomă. **Régie communale** regie comunală. **Régie intéressée** regie interesată (*condusă de o persoană sau o societate avînd interes în privința încasărilor și beneficiilor*). **Régie simple / directe** regie simplă / directă (*condusă și organizată în totalitate de funcționari*). **Régie d'avances** regia (*cheltuielilor*) în avans. **Régie d'Etat** regie de Stat. **Régie de recettes** regia sumelor strînse. **Travaux en régie** lucrări (*executate*) în regie.
régime *m.* regim. **Régime additif** regim aditiv (*regim de pensionare în care întreprinderea se angajează să plătească o pensie în funcție doar de vechime și salarizare*). **Régime autoritaire, totalitaire** regim autoritar, totalitar. **Régime capitaliste, féodale, libéral, socialiste** regim capitalist, feudal, liberal, socialist. **Régime constitutionnel, parlementaire, présidentiel** regim constituțional, parlamentar, prezidențial. **Régime différentiel** regim diferențial

(*regim de pensionare în care întreprinderea plătește o pensie care acoperă diferența între pensia garantată și alte regimuri de pensionare*). **Régime domanial** regim seniorial / regim privind domeniul Statului. **Régime douanier, fiscal** regim vamal, fiscal. **Régime économique, politique** regim economic, politic. **Régime économique libéral, étatiste, dirigiste** regim economic liberal, etatist, dirijist. **Régime matrimonial, dotal, légal, conventionnel, communautaire, séparatiste** regim matrimonial, dotal, legal, convențional, comunitar / al comunității de bunuri, separatist / al separației bunurilor. **Régime permanent, transitoire** regim permanent, tranzitoriu. **Régime représentatif** regim reprezentativ. **Régime d'assurances sociales** regim de asigurări sociale. **Régime d'imposition / du réel** regim de impozitare / al realului. **Régime de croissance fordiste** regim de creștere fordistă. **Régime de retraite à cotisations définies** regim de pensionare pe bază de cotizare stabilită (*cotizații care sînt vărsate și se capitalizează în contul persoanei*). **Régime de retraite à prestations définies** regim de pensionare pe bază de sumă stabilită (*persoana primește o sumă reprezentînd un anumit procent din salariul avut la final de carieră sau o sumă prestabilită*). **Régime des prisons** regimul închisorilor. **Régime des prix** regimul prețurilor. **Régime général de la sécurité sociale** regimul general al asigurării sociale. **Régimes spéciaux de sécurité sociale** regimuri speciale de asigurare socială. **Etre au régime du droit commun** a fi la regimul de / închis la drept comun. **Régime d'accumulation***.
régiment *m.* regiment. **Régiment d'infanterie** regiment de infanterie. **Régiment de cavalerie, de chars** regiment de cavalerie, de blindate.
régimentaire *adj.* regimentar. **Infirmerie, train régimentaire** infirmerie, tren regimentar.
région *f.* regiune, zonă. **Région administrative** regiune administrativă. **Région économique, judiciaire** regiune economică, judiciară. **Région à population dense** regiune cu populație densă. **Région de programme** regiune de program (*inclusă într-un program*).
régional, e, aux *adj., m.* regional. **Accords régionaux** acorduri regionale. **Action régionale** acțiune regională. **Coutumes régionales** obiceiuri regionale. **Institutions régionales** instituții regionale. **Le régional** rețeaua telefonică regională (*deservind zonele limitrofe unui centru important*). **Conseil* régional.**
régionalisation *f.* regionalizare, descentralizare. **Régionalisation du budget de l'Etat** regionalizarea bugetului de Stat.
régionaliser *vt.* a regionaliza, a descentraliza. **Investissement régionalisé** investiție regională / regionalizată.
régionalisme *m.* regionalism.
régionaliste *adj., s.* regionalist (*partizan al descentralizării*). **Revendications régionalistes** revendicări regionaliste.
régir *vt.* (*vechi*) a administra. A determina, a guverna. **Régir des affaires, des propriétés** a administra afaceri, proprietăți. **Les règles juridiques régissent les relations entre les Etats** regulile juridice guvernează relațiile între State.
régisseur *m.* admnistrator, regizor (*de teatru, de platou*). **Régisseur comptable du budget d'un service** administratorul-contabil al bugetului unui serviciu.

registre *m.* registru, opis, oficiu. **Registre maritime** registru maritim. **Registre national des brevets, des dessins et modèles, des marques** registrul / oficiul național al brevetelor, al desenelor și modelelor, al mărcilor. **Registre public d'état civil** registru public de stare civilă. **Registre d'audience** registru de audiere / de audiențe. **Registre de comptabilité** registru de contabilitate. **Registre du commerce et des sociétés** registrul comerțului și al societăților. **Registres du notaire** registrele notarului. **Registre du rôle** registrul rolului. **Registre d'un hôtel** registrul unui hotel. **Registre des contributions** registrul contribuțiilor / taxelor. **Registre des dépôts** registrul / opisul de depuneri (*ținut la arhiva ipotecilor unde se trec, în ordine cronologică, toate remiterile de acte*). **Inscrire sur** (*uneori:* **dans**) **un registre** a înscrie, a trece într-un registru. **Tenir un registre** a ține un registru.

réglage *m.* reglaj, reglare. **Réglage économique** reglare economică. **Réglage économique dirigé** reglare economică dirijată. **Réglage économique spontané (par le marché)** reglare economică spontană (prin piață / făcută de piață).

règle *f.* regulă. **Règles juridiques** reguli juridice. **Règles directes, matérielles, substantielles** reguli directe, materiale, substanțiale. **Règle proportionnelle** regula proporției / proporțională. **Règle d'or de la croissance** regula de aur a creșterii / dezvoltării. **Règle de conflit des lois** regula conflictului de legi. **Règles de droit** reguli de drept. **Règle de la non-affectation** regula neafectării (*unei resurse*). **Compte, pièce, quittance, testament en règle** cont, act / document, chitanță, testament în regulă. **Passeport en règle** pașaport în regulă. **Se mettre en règle avec ses créanciers** a se pune în regulă cu creditorii personali / a-și plăti datoriile.

réglé, e *adj.* reglat, pus în ordine.

règlement *m.* regulament, reglare, reglementare. **Règlement amiable** reglare amiabilă / prin buna înțelegere a părților. **Règlement individuel** regulament individual. **Règlement intérieur** regulament intern / interior. **Règlement judiciaire** reglementare (*pe cale*) judiciară. **Règlement pacifique des conflits** reglarea (*pe cale*) pașnică a conflictelor. **Règlement sanitaire** regulament sanitar. **Règlement d'administration publique** regulament de administrație publică. **Règlement d'une association, d'une assemblée, d'une société** regulamentul unei asociații, unei adunări, unei societăți. **Règlement d'un compte, d'un conflit, d'une dette** reglarea unui cont, unui conflict, unei datorii. **Règlement de comptes** reglare de conturi. **Règlement de copropriété** reglementare de coproprietate. **Règlement de juges** reglementarea judecătorilor (*hotărîre care prevede ce tribunal trebuie să se ocupe de o cauză atunci cînd sînt sesizate mai multe*). **Règlement de police** regulament de poliție. **Règlement du marché** regulamentul / reglementarea pieței. **Règlement des conflits commerciaux** reglementarea conflictelor comerciale. **Enfreindre le règlement** a încălca regulamentul. **Faire un règlement par chèque** a face o reglare prin / printr-un cec.

réglementaire *adj.* reglementar / regulamentar. **Dispositions réglementaires** dispoziții regulamentare. **Pouvoir réglementaire** putere reglementară. **Tenue réglementaire** ținută regulamentară.

réglementairement *adv.* (*în mod*) regulamentar.

réglementation *f.* reglementare.

réglementer *vt.* a reglementa.

régler (se) *vt., vr.* a (se) regla, a reglementa, a pune în ordine, a plăti. **Régler un compte, un litige, une affaire, une question** a regla un cont, un litigiu, o afacere, o chestiune. **Régler ses factures** a-și plăti facturile. **Régler les fournisseurs** a plăti furnizorii. **Affaire qui s'est réglée à l'amiable** afacere care s-a reglat pe cale amiabilă.

régleur, euse *s.* reglor. **Régleur en balances, en horlogerie** reglor de cîntare, de ceasuri. **Régleur de précision** reglor de precizie.

régnant, e *adj., m.* domnitor. **Famille régnante** familie domnitoare. **Le prince régnant** prințul domnitor / domnitorul.

règne *m.* domnie. **Le règne de X** domnia lui X. **Le règne de la justice** domnia justiției. **Le règne des banquiers** domnia bancherilor.

régner *vi.* a domni. **Faire régner la paix** a face să domnească pacea.

regrat *m.* (*vechi*) vînzare de mărunțișuri, în detaliu și la mîna a doua.

regrattier, ière *adj., s.* (*vechi*) vînzător de mărunțișuri la mîna a doua. Vînzător de sare.

régresser *vi.* a regresa, a scădea, a se micșora. **Production qui régresse** producție care scade.

régressif, ive *adj.* regresiv.

régression *f.* regresie / regres, scădere, diminuare. **Régression économique, statistique** regresie economică, statistică. **Régression partielle, totale** regresie parțială, totală. **Régression de la production** scăderea producției. **Mortalité en régression, en voie de régression** mortalitate în scădere, pe cale de regres.

regrèvement *m.* mărire de impozit.

regroupement *m.* regrupare, reîntregire. **Regroupement familial** regrupare familială / reîntregirea familiei.

régularisation *f.* regularizare, punere în formă legală. **Régularisation d'un compte, d'un acte** regularizarea unui cont, a unui act. **Régularisation d'un cours d'eau** regularizarea unui curs de apă.

régulariser *vt.* a regulariza, a pune în ordine. **Régulariser sa situation financière, militaire** a-și pune în ordine situația financiară, militară. **Régulariser le trafic sur une voie ferrée** a regulariza traficul pe o cale ferată. **Régulariser un fleuve** a regulariza un fluviu.

régularité *f.* regularitate, corectitudine. **Régularité d'une élection** corectitudinea unei alegeri.

régulateur, trice *adj., m.* regulator. Dispozitiv de reglare a plugului.

régulation *f.* reglare / reglementare, ordonare. **Régulation budgétaire, commerciale, économique, sociale** reglare bugetară, comercială, economică, socială. **Régulation concurrentielle, conjoncturelle** reglare concurențială, conjuncturală. **Régulation de phénomènes économiques** reglarea fenomenelor economice. **Régulation des naissances** reglarea nașterilor. **Poste de régulation** dispecerat. **Politique de régulation** politică de reglementare.

régulier, ière *adj., m.* regulat, ordonat, punctual. Călugăr, militar de carieră. **Armée régulière** armată / trupe regulate. **Inspection, vérification régulière** inspecție, verficare periodică (*la intervale regulate*). **Jugement régulier** judecată / judecare conform legii. **Gouvernement, tribunal régulier** guvern, tribunal regulat (*constituit conform legii*). **Opération commerciale régulière** operațiune comercială legală. **Vendeur régulier** vînzător cu rezultate constante / corect. **Avoir une vie régulière** a avea o viață conform moralei. **Etre régulier en affaires** a fi corect în afaceri.

régulièrement *adv.* (*în mod*) regulat. **Payer régulièrement** a plăti în mod regulat / la timp.

réhabilitable *adj.* reabilitabil / care poate fi reabilitat.

réhabilitation *f.* reabilitare. **Réhabilitation du failli** reabilitarea falitului. (*Vechi*) **Lettres de réhabilitation** scrisori de înnobilare.

réhabilité, e *adj., s.* reabilitat.

réhabiliter (se) *vt., vr.* a (se) reabilita. **Réhabiliter qqn d'une erreur judiciaire** a reabilita pe cineva ca urmare a unei erori judiciare.

rehaussement *m.* creștere, majorare. **Rehaussement fiscal** majorare / creștere fiscală.

reichsmark *m.* marcă germană (*între 1924 - 1948*).

Reichstag *m.* Reichstag (*adunarea legislativă germană. Pînă în 1933*).

réimportation *f.* reimport(are). **Réimportation en franchise** reimportare în franciză.

réimporter *vt.* a reimporta.

réimposer *vt.* a reimpune / a reimpozita, a pune o taxă complementară.

réimposition *f.* reimpunere / reimpozitare.

réincarcération *f.* reîncarcerare.

réincarcérer *vt.* a reîncarcera.

réincorporer *vt.* a reîncorpora.

reine *f.* regină. **La reine mère** regina mamă.

réinscription *f.* reînscriere.

réinscrire *vt.* a reînscrie.

réinsérer *vt., vr.* a reinsera. **Réinsérer un déliquant, un handicapé dans la société** a reinsera un delincvent, un handicapat în societate.

réinsertion *f.* reinserție. **Réinsertion profesionnelle** reinserție profesională.

réinstallation *f.* reinstalare.

réinstaller *vt.* a reinstala. **Réinstaller qqn dans ses fonctions** a reinstala pe cineva în funcție.

réintégrande *f.* reintegranda / acțiune posesorie în reintegrare.

réintégration *f.* reintegrare, reîntoarcere, repunere (*în drepturi*). **Fonctionaire révoqué qui obtient sa réintégration** funcționar revocat care obține reintegrarea sa.

réintégrer *vt.* a reintegra, a se întoarce, a reveni. **Réintégrer le domicile conjugal** a reveni la domiciliul conjugal.

reis *m.* titlu de demnitar în Imperiul Otoman.

réitératif, ive *adj.* reiterativ, repetat. **Sommation réitérative** somație repetată.

réitération *f.* reiterare, repetare.

réitérer *vt.* a reitera, a repeta, a reînnoi.

rejet *m.* respingere. Storno / stornare. **Rejet d'un projet de loi** respingerea unui proiect de lege. **Rejet d'une proposition, d'une requête** respingerea unei propuneri, unei cereri. **Rejet d'un recours en grâce** respingerea unui recurs în grațiere.

rejetable *adj.* care poate fi respins.

rejeter *vt.* a respinge, a nu accepta, a arunca asupra altuia. **Rejeter une offre, une proposition** a respinge o ofertă, o propunere. **Rejeter un projet de loi** a respinge un proiect de lege. **Rejeter une faute, une responsabilité sur qqn** a arunca greșeala, răspunderea asupra cuiva. **Rejeter un tort** a nu accepta o nedreptate. **Rejeter le pourvoi** a respinge recursul. **Pourvoi rejeté par la Cour suprême** recurs respins de Curtea supremă. **Rejeté par la société** respins de societate.

relâche *s.* răgaz, întrerupere, odihnă. Loc de escală.

relâché, e *adj.* liber, desfrînat. **Autorité, conduite, discipline, morale relâchée** autoritate, conduită, disciplină, morală prea liberă.

relâchement *m.* slăbire, relaxare.

relâcher (se) *vt., vi., vr.* a slăbi, a elibera / a da drumul, a se odihni. **Relâcher un captif, un prisonnier** a elibera un captiv, un prizonier.

relais *m.* ștafetă. Teren format prin aducerea de pămînt de către ape sau prin retragerea apelor. **Ouvrier, équipe de relais** muncitor, echipă de schimb. **Prendre le relais** a (pre)lua schimbul / ștafeta. **Travail par relais** lucru făcut prin preluarea și continuarea activității (*ca o ștafetă*).

relance *f.* relansare. **Relance économique (par demande, par offre)** relansare economică (prin cerere, prin ofertă). **Politique* de relance.**

relancer *vt.* a relansa. **Relancer l'économie du pays** a relansa economia țării. **Relancer un projet** a relansa un proiect.

relater *vt.* a relata, a menționa. **Relater une pièce dans un inventaire** a menționa o piesă / un obiect într-un inventar. **Relater un fait** a relata un fapt / o faptă.

relatif, ive *adj.* relativ. **Majorité relative** majoritate relativă. **Effet relatif des contrats** efectul relativ al contractelor.

relation *f.* relație, relaționare, raport, relatare. **Relations culturelles, économiques, diplomatiques** relații culturale, economice, diplomatice. **Relations économiques internationales** relații economice internaționale. **Relation écrite, orale** relatare scrisă, orală. **Relations monétaires internationales** relații monetare internaționale. **Relation d'agence** relație de legătură (*între cel ce primește ordinul și cel care îl dă*). **Relation d'un témoin** relatare / depoziție a unui martor. **Relation de cause à effet** relație de (la) cauză (la) efect. **Relation de mandat** relație de mandat. **Relations de production, de travail** relații de producție, de muncă. **Relation de serment** relaționare de jurămînt (*partea, căreia i s-a cerut să jure, refuză, cerînd ca partea opusă să jure că cele relatate de ea sînt exacte*). **Détente, tension dans les relations internationales** destindere, tensiune în relațiile internaționale. **Relations publiques*.**

relativement *adv.* (*în mod*) relativ. **Une valeur relativement fixe** o valoare relativ fixă / stabilă.

relativisme *m.* relativism. **Relativisme historique** relativism istoric.
relativiste *adj., s.* relativist.
relativité *f.* relativitate. **Relativité des traités** relativitatea tratatelor.
relaxe *f.* punere în libertate, eliberare / slobozire.
relaxer *vt.* a pune în libertate.
relégation *f.* surghiunire, exilare (*fără pierderea unor drepturi civile şi politice*).
reléguer *vt.* a surghiuni, a exila (*fără pierderea unor drepturi civile şi politice*).
relevé *m.* extras, copie, releveu, inventar. Schimb (*de gardă, de echipă*), persoană care schimbă / preia schimbul. **Relevé de compte** extras de cont. **Relevé de fortune** inventarul patrimoniului / averii. **Relevé des condamnations** extras de condamnări (*de cazier judiciar*). **Relevé des dépenses** extras de cheltuieli. **Relevé de forclusion *.**
relèvement *m.* ridicare, creştere / mărire, redresare. **Relèvement des cours, des salaires** creşterea cursurilor, salariilor. **Le relèvement d'une économie, d'un pays** redresarea unei economii, unei ţări.
relever (se) *vt., vr.* a (se) ridica, a (se) redresa. **Relever l'économie** a redresa economia. **Relever les finances** a redresa finanţele. **Affaire qui relève de la compétence de ...** afacere / chestiune care ţine de competenţa ...
releveur, euse *adj., s.* persoană care execută releveuri, care citeşte contoare, care ridică produse de pe un traseu. Topometru. Navă care deminează. **Releveur de compteurs, de lait** angajat care citeşte contoare, ridică / preia laptele (*la sate*).
relieur, euse *s.* legător. **Ouvrier relier** muncitor legător (*de cărţi*).
religieux, euse *adj., s.* religios, credincios. **Cérémonies, fêtes, institutions, pratiques religieuses** ceremonii, sărbători, instituţii, practici religioase. **Conceptions, idées religieuses** concepţii, idei religioase. **Opinions, persecutions religieuses** opinii, persecuţii religioase.
religion *f.* religie. **Religion musulmane, catholique, apostolique et romaine** religie musulmană, catolică, apostolică şi romană. **Religion d'Etat** religie de Stat. **Histoire, sociologie des religions** istoria, sociologia religiilor. **Intolérance, tolérance en matière de religion** intoleranţă, toleranţă în materie de religie. **Guerres* de religion.**
relocation *f.* subînchiriere.
relogement *m.* căutarea unei noi locuinţe. Faptul de a fi reprimit de proprietarul unui imobil.
reloger *vt.* a găsi o nouă locuinţă. A fi reprimit de vechiul proprietar. **Reloger des réfugiés, des sinistrés** a oferi locuinţă unor refugiaţi, unor sinistraţi.
relouer *vt.* a reînchiria.
remaniement *m.* remaniere. **Procéder à un remaniement ministériel** a proceda la o remaniere ministerială.
remanier *vt.* a remania. **Remanier le cabinet, le ministère** a remania cabinetul, ministerul.
remariage *m.* recăsătorire.
remarier (se) *vt., vr.* a (se) recăsători.
remballage *m.* reambalare.
remballer *vt.* a reambala.

rembarquement *m.* reîmbarcare.
rembarquer (se) *vt., vr.* a (se) reîmbarca.
remblai *m.* rambleu.
rembours *m.* ramburs.
remboursable *adj.* rambursabil. **Billet à vue remboursable** bilet la vedere rambursabil.
remboursement *m.* rambursare, restituire. **Remboursement partiel, total** rambursare parţială, totală. **Remboursement d'une dette, d'une rente** rambursarea unei datorii, unei rente. **Remboursement du crédit** rambursarea creditului. **Remboursement des frais** rambursarea cheltuielilor. **Demande de remboursement** cerere de rambursare. **Envoi* contre remboursement. Prix* de remboursement.**
rembourser *vt.* a rambursa, a returna, a înapoia. **Rembourser une avance, un emprunt** a rambursa un avans, un împrumut. **Rembourser une somme d'argent à un prêteur** a rambursa o sumă de bani împrumutătorului / celui care a dat cu împrumut. **Rembourser les créanciers** a plăti creditorii.
remembrement *m.* reunire / (re)grupare, comasare (*de parcele agricole disparate în vederea constituirii de domenii mai eficient de exploatat*).
remembrer *vt.* a strînge / a uni, a comasa. **Biens remembrés** bunuri comasate.
réméré *m.* care priveşte o posibilă răscumpărare de către vînzător a unui lucru în schimbul plătirii preţului iniţial şi a unor cheltuieli. **Clause de réméré** clauză de răscumpărare (*în interval de maximum cinci ani*). **Vente à réméré** vînzare cu posibilă răscumpărare într-un termen stabilit (*maximum cinci ani*).
remettant *m.* remitent.
remettre (se) *vt., vr.* a remite, a repune, a amîna, a da, a înapoia / a restitui, a încredinţa, a se însănătoşi, a-şi aminti, a reîncepe. **Remettre de la monnaie en circulation** a repune monedă în circulaţie. **Remettre en cause, en question** a repune în cauză, în chestiune. **Remettre un coupable entre les mains de la justice** a da un vinovat pe mîna justiţiei. **Remettre une dette, une obligation à qqn** a remite o datorie, o obligaţie cuiva. **Remettre une peine à un condamné** a remite / a comuta pedeapsa unui condamnat. **Remettre les péchés** a absolvi, a ierta păcatele. **Remettre une cause, un jugement** a amîna o cauză, o hotărîre judecătorească / o judecare. **Remettre sa démission** a-şi depune / a-şi da demisia. **Remettre ses pouvoirs à son successeur** a încredinţa succesorului puterile / funcţia sa.
remilitarisation *f.* remilitarizare.
remilitariser *vt.* a remilitariza.
remise *f.* remitere, amînare, rabat / reducere. **Remise anticipée de parts** remiterea anticipată a părţilor. **Remise d'un colis, d'une lettre au destinataire** predarea unui colet, unei scrisori la destinatar. **Remise d'un titre** remiterea unui titlu. **Remise de cause** remitere de cauză. **Remise de droits et amendes** amînarea unor taxe şi amenzi. **Remise de papiers** prezentare / remitere de acte / documente. **Remise de peine** reducere de pedeapsă. **Demande de remise** cerere de amînare / de reducere. **Faire une remise** a face un rabat / o reducere. **Remise de la chose*. Remise de dette*.**

remisier *m.* comisionar, remizier (*de bursă*).
rémission *f.* remitere, amînare, iertare. **Lettres* de rémission.**
remonter *vt., vi.* a urca din nou. **Remonter de l'effet à la cause** a merge de la efect la cauză. **Les prix remontent** preţurile cresc din nou. **Le cours du franc a remonté** cursul francului a urcat iarăşi.
remonteur *m.* montor / muncitor care remontează un obiect.
remontrance *f.* mustrare. (*Ist.*) Discurs parlamentar prin care se prezentau regelui inconvenientele unui edict, unei legi. **Droit de remontrance du Parlement** dreptul Parlamentului de a mustra.
remontrer *vt.* a mustra.
remorquage *m.* remorcare. **Remorquage fluvial, maritime** remorcare fluvială, maritimă.
remorqueur *m.* remorcher. **Remorqueur fluvial** remorcher fluvial. **Remorqueur fluvial, de port** remorcher de port / portuar.
rémouleur *m.* tocilar (*care ascute cuţite, foarfece etc.*).
rempailleur, euse *s.* tapiţer.
remplaçant, e *s.* înlocuitor. (*Vechi*) persoană care făcea serviciul militar în locul alteia.
remplacement *m.* înlocuire. **Produit de remplacement** produs de înlocuire / erzaţ. **Au prix de remplacement** cu / la preţ de înlocuire (*a produsului fabricat*).
remplacer *vt.* a înlocui. **Remplacer qqn à la signature d'un acte** a înlocui pe cineva la semnarea unui act.
remplir *vt.* a umple, a completa, a ocupa, a îndeplini. **Remplir une fiche, un questionnaire** a completa o fişă, un chestionar. **Remplir une fonction** a ocupa o funcţie. **Remplir ses engagements** a-şi îndeplini angajamentele.
remplisseur, euse *s.* muncitor care umple / colorează un desen. **Remplisseur sur faïance, sur porcelaine, sur verre** muncitor care colorează desenul făcut pe faianţă, pe porţelan, pe sticlă.
remploi / réemploi *m.* reangajare (*a unui muncitor, a unui funcţionar*), reutilizare / refolosire. Achitarea valorii unui bun cu banii proveniţi din vînzarea altuia sau dintr-o indemnizare.
remployer / réemployer *vt.* a reangaja (*un muncitor, un funcţionar*), a reutiliza / a refolosi.
remprunter *vt.* a reîmprumuta / a lua iarăşi cu împrumut.
remue *f.* schimbare (*a locului de păşunat, transhumanţă*). Loc de păşunat temporar.
remueur *m.* **Remueur de champagne** muncitor care mişcă / învîrte (*zilnic*) sticlele de şampanie.
rémunérateur, trice *adj., s.* avantajos, remunerator, bănos. **Occupation rémunératrice** ocupaţie băneasă. **Etre rémunérateur** a fi bănos / a aduce cîştig. **Métier rémunérateur** meserie băneasă. **Prix rémunérateur** preţ avantajos.
rémunération *f.* remunerare / remuneraţie, retribuţie / plată, salariu / salarizare. **Rémunération croissante** remuneraţie crescătoare. **Rémunération d'assistance** plată pentru asistenţa acordată (*unei nave aflată în pericol*). **Rémunération mensuelle minimum** remuneraţie minimă lunară. **Baisser la rémunération** a scădea / a micşora remuneraţia.

rémunératoire *adj.* remunerator, recompensator. **Legs rémunératoire** legată (*cu caracter*) recompensator.
rémunérer *vt.* a remunera, a plăti, a retribui, a recompensa. **Collaborateurs rémunérés** colaboratori plătiţi.
renardière *f.* vizuina vulpii. (*Canada*) Crescătorie de vulpi.
rencaissement *m.* (re)încasare.
rencaisser *vt.* a (re)încasa.
renchérir *vt., vi.* a scumpi / a oferi mai mult, a plusa.
renchérissement *m.* scumpire, creştere a preţurilor.
renchérisseur, euse *s.* persoană care exagerează / supralicitează, care oferă mai mult.
rendant *m.* persoană care dă seamă de administrarea bunurilor altuia.
rendement *m.* randament. **Rendement monétaire, social, technique** randament monetar, social, tehnic. **Rendement à l'hectare** randament la hectar. **Rendement d'une obligation** randamentul unei obligaţii. **Rendement d'un placement** randamentul unui plasament. **Rendement à l'échelle** randament la scară. **Rendement d'échelle** (*croissant, décroissant, non proportionnel, constant*) randament de scară (*crescător, descrescător, neproporţional, constant*). **Rendement du capital** randamentul capitalului. **Accroissement des rendements** sporirea / creşterea randamentelor. **Augmentation des rendements** mărirea / creşterea randamentelor. **Augmenter, diminuer le rendement** a creşte, a micşora randamentul.
rendez-vous *m.* rendevu. Întîlnire. **Rendez-vous judiciaire** convocare judiciară pe bază de proces-verbal. **Rendez-vous social** întîlnire socială (*între reprezentanţii guvernului sau ai patronatului şi ai sindicatului*).
rendre (se) *vt., vr.* a face, a (re)da, a pronunţa, a (se) preda. **Rendre compte** a da socoteală. **Rendre justice à qqn** a face dreptate cuiva. **Rendre la justice** a face / a împărţi dreptatea. **Rendre un arrêt, un jugement** a pronunţa o dispoziţie, o hotărîre judecătorească. **Rendre la liberté à qqn** a reda cuiva libertatea. **Sentence rendue publique** sentinţă pronunţată public. **Se rendre sans conditions** a se preda fără condiţii.
renégat, e *s.* renegat.
renflouage / renflouement *m.* ranfluare, redresare / salvare (*din dificultăţi financiare*). **Renflouement d'une affaire, d'un banquier** redresarea unei afaceri, unui bancher.
renflouer *vt.* a ranflua, a redresa / a salva (*financiar*). **Renflouer une affaire, une entreprise, un navire** a redresa o afacere, o întreprindere, o navă. **La banque les a renfloués** banca i-a salvat / i-a adus la linia de plutire.
renfort *m.* întărire. **Un régiment de renfort** un regiment de / pentru întărire.
rengagement / réengagement *m.* reangajare.
rengager / réengager (se) *vt., vr.* a (se) reangaja. **Soldat rengagé** soldat reangajat. **Un rengagé** un reangajat.
reniement *m.* renegare. **Reniement d'un parti** renegarea unui partid. **Reniement de sa foi, de sa religion, de ses opinions** renegarea credinţei sale, religiei sale, opiniilor sale.

renier *vt.* a renega, a nega. **Renier sa famille, ses opinions** a-şi renega familia, opiniile. **Renier sa signature** a-şi nega semnătura.

renommée *f.* renume. **Preuve par commune renommée** dovadă ca urmare a renumelui / din cele auzite (*martorii depun mărturie după cele auzite din jur, de la vecini*).

renon / renom *m.* (*Belgia*) rezilierea unui contract. **Donner, recevoir son renon** a renunța, a primi rezilierea la un contract.

renoncer *vt.* renunța. (*Belgia*) a rezilia un contract. **Renoncer à un droit, à une opinion, à une succession, à un travail** a renunța la un drept, la o opinie / o părere, la o succesiune, la o muncă. **Renoncer à poursuivre** a renunța la urmărire / să mai urmărești. **Renoncer au pouvoir** a renunța la putere.

renonciataire *s.* persoană în favoarea căreia se face o renunțare.

renonciateur, trice *s.* renunțător.

renonciation *f.* renunțare. **Renonciation à une hypothèque, à une succession** renunțare la o ipotecă, la o succesiune. **Renonciation d'un héritier** renunțarea (*din partea*) unui moștenitor. **Renonciation au trône** renunțare la tron.

renouvelable *adj.* reînnoibil. **Congé, passeport, permis renouvelable** concediu, pașaport, permis reînnoibil.

renouveler *vt.* a reînnoi. **Renouveler l'outillage, le stock** a reînnoi utilajul / dotarea, stocul. **Renouveler le personnel, les cadres d'une entreprise** a reînnoi personalul, cadrele unei întreprinderi. **Renouveler un bail** a reînnoi un contract.

rénovation *f.* renovare, înnoire. **Rénovation urbaine** renovare urbană (*prin remodelarea unor cartiere care nu mai corespund normelor*).

rentabilité *f.* rentabilitate. **Rentabilité commerciale, économique, financière** rentabilitate comercială, economică, financiară. **Rentabilité espérée** rentabilitate sperată. **Rentabilité de l'exploitation** rentabilitatea exploatării. **Seuil de rentabilité / chiffre* d'affaires critique** prag de rentabilitate / cifră de afaceri critică. **Privilégier la rentabilité à la sécurité** a privilegia rentabilitatea față de / în loc de securitate / siguranță.

rente *f.* rentă, rendită. Obligațiune guvernamentală. Indemnizație. **Rente absolue / de monopole** rentă absolută / de monopol. **Rente amortissable** rentă amortizabilă. **Rente différentielle** rentă diferențială. **Rente économique, foncière** rentă economică, funciară (*provenită din exploatarea terenurilor agricole*). **Rente perpétuelle** rentă perpetuă. **Rente tréfoncière / minière** rentă / redevență minieră (*plătită proprietarului unui teren de către persoana care îi exploatează bogățiile terenului*). **Rente urbaine** rentă urbană. **Rente viagère** rentă / rendită viageră. **Rente d'aptitude** rentă de solvabilitate. **Rente d'habileté** indemnizație de abilitate. **Rente de l'acheteur** renta / beneficiul cumpărătorului. **Rente de localisation** indemnizație de stabilire. **Rente de proximité** rentă de proximitate. **Rente de rareté** indemnizație de raritate. **Rente sur l'Etat** obligațiune (*ce se va încasa de la*) de Stat (*ca urmare a împrumutării acestuia de la cetățeni prin intermediul Trezoreriei*).

rentier, ière *s.* rentier.

renvidage *m.* bobinare (*a fibrelor textile*).

renvider *vt.* a bobina (*fibre textile*).

renvideur *m.* bobinator.

renvoi *m.* înapoiere / returnare, amînare, refuzare, trimitere, eliminare, destituire. **Renvoi d'un ouvrier** concedierea unui muncitor. **Renvoi d'un élève** eliminarea unui elev. **Renvoi d'une lettre, d'une marchandise** înapoierea / returnarea unei scrisori, refuzarea unei mărfi. **Renvoi d'une interpellation à une date ultérieure** amînarea unei interpelări la / pentru o dată ulterioară. **Renvoi en marge** trimitere / notă marginală. **Renvoi pour incompétence** concediere pentru incompetență. **Arrêt, ordonance de renvoi aux assises** dispoziție, ordonanță de (re)trimitere la curtea cu juri. **Demande de renvoi** cerere de returnare la o altă instanță.

renvoyer *vt.* a achita, a returna, a înapoia, a amîna, a concedia, a elimina, a destitui. **Renvoyer ses créanciers** a-şi amîna creditorii. **Renvoyer un employé** a concedia / a destitui un salariat. **Renvoyer un accusé** a achita un acuzat. **Renvoyer d'accusation** a descărca de o acuzație / a achita. **Renvoyer un projet à la commission** a returna un proiect la comisie. **Renvoyer le débat sine die** a amîna dezbaterea sine die.

réoccupation *f.* reocupare.

réoccuper *vt.* a reocupa. **Réoccuper une fonction** a reocupa o funcție.

réorganisateur, trice *adj., s.* reorganizator.

réorganisation *f.* reorganizare. **Réorganisation politique** reorganizare politică. **Réorganisation d'une administration, d'une société** reorganizarea unei administrații, unei societăți. **Réorganisation des finances** reorganizarea finanțelor.

réorganiser (se) *vt.* a reorganiza. **Réorganiser un pays** a reorganiza o țară / un ținut.

réouverture *f.* redeschidere. **Réouverture d'un magasin** redeschiderea unui magazin. **Réouverture des débats** redeschiderea dezbaterilor.

réparable *adj.* reparabil. **Erreur, perte réparable** eroare, pierdere reparabilă.

réparation *f.* reparație. **Réparation par les armes** reparație pe calea armelor / prin duel. **Demander, obtenir réparation d'un affront** a cere, a obține repararea unui afront.

réparer *vt.* a repara, a ispăși. **Réparer une faute, une perte, un tort** a repara o greșeală, o pierdere, o nedreptate.

répartement *m.* repartiție / repartizare, împărțire (*a impozitelor pe circumscripții*).

répartir *vt.* a repartiza, a distribui, a întinde. **Répartir un programme sur plusieurs années** a repartiza / a întinde un program pe mai mulți ani. **Répartir les dépenses** a repartiza cheltuielile.

répartiteur *adj., m.* repartitor (*membru al comisiei de repartizare a impozitelor*). **Commissaire répartiteur** comisar repartitor.

répartition *f.* repartiție, repartizare, distribuire. **Répartition fonctionnelle, personnelle, primaire, secondaire** repartiție funcțională, personală, primară, secundară. **Répartition globale des revenus** repartizare globală a veniturilor. **Répartition de l'impôt** repartizarea impozitului. **Répartition des produits, des revenus, des tâches** repartizarea produselor, veniturilor, sarcinilor. **Effet*, impôt* de répartition.**

repasseur *m.* muncitor care ascute sculele / sculer. Tocilar.
repentir *m.* căință, regret / regretare. **Repentir actif** regret activ (*făptuitorul ar dori să repare, în măsura posibilului, consecințele daunelor produse*).
repenti, e *adj., s.* căit, pocăit.
répercussion *f.* repercusiune / repercutare. **Répercussion oblique, progressive, régressive** repercusiune oblică, progresivă, regresivă. **Les répercussions d'une crise économique** repercusiunile unei crize economice. **Les répercussions de l'impôt** repercusiunile impozitului. **Critère de l'analyse de la répercussion** criteriul analizei repercutării. **Théorie de la répercussion** teoria repercutării.
répercuter *vt., vr.* a (se) repercuta. **Majoration qui se répercute sur les marchandises similaires** majorare care se repercutează asupra mărfurilor similare.
répertoire *m.* repertoriu, catalog, registru, repertoriu, opis. **Répertoire civil** registru civil (*ținut de grefierul de Înaltă instanță unde sînt consemnate toate schimbările survenite în viața unei persoane: tutelă, separarea bunurilor etc*). **Répertoire général** registru general (*ținut la secretariatul grefei de la Tribunalul de drept comun și de excepție unde se înregistrează, cu dată și număr, atît cauzele introduse, cît și data deciziilor luate*). **Répertoire de droit, de jurisprudence** repertoar de drept, de jurisprudență. **Répertoire des Métiers** registrul meseriilor.
répertorier *vt.* a repertoria, a nota într-un registru-repertoar.
répéter *vt.* a repeta. (*Vechi*) A cere / a reclama, a reitera. **Répéter des dommages et intérêts** a reitera cererea de / a reclama daune-interese.
répétition *f.* repetare, reiterare, rambursare. (*Vechi*) cerere / reclamare. **Répétition de dot** reiterarea reclamării dotei. **Répétition de l'indu***.
répétitorat *m.* funcția, sarcina de repetitor / pedagog / meditator. Durata acestor funcții.
repeuplement *m.* repopulare. **Repeuplement d'un étang** repopularea unei bălți. **Repeuplement d'une forêt** repopularea unei păduri.
repeupler *vt.* a repopula.
répit *m.* răgaz, termen de grație. **Accorder un répit à ses débiteurs** a acorda un răgaz celor care îți sînt datori / debitori.
replacement *m.* replasare, reașezare.
replacer (se) *vt., vr.* a (se) replasa, a (se) reașeza. **Replacer ses employés** a-și replasa salariații.
repli *m.* repliere. (*Armată*) **Ordre de repli** ordin de repliere.
replier *vt., vr.* a (se) replia. **Replier ses troupes** a-și replia trupele. **Troupes repliées** trupe repliate.
réplique *f.* replică (*memoriu de răspuns la o acuzație*). Concluzia reclamantului sau pledoria avocatului său ca răspuns la concluziile reclamatului sau la pledoaria avocatului acestuia.
répondant, e *s.* răspunzător, garant, responsabil. Persoana care răspunde (*la întrebări*) / susținătorul unei teze. (*Relig. cat.*) Dascăl. **Répondant d'un traité** responsabilul unui tratat.
répondre *vt., vi.* a răspunde, a da răspuns. A corespunde, a garanta. **Répondre à une requête** a da răspuns la o cerere (*dispoziția notată de judecător în josul unei cereri*). **Répondre à des critiques, à des objections** a răspunde unor

critici, unor obiecții. **Répondre à une attente** a răspunde / corespunde unei așteptări.
réponse *f.* răspuns. **Coupon-réponse** cupon de răspuns (*cupon avînd o anumită valoare în schimbul căruia se primește timbrul necesar trimiterii unei scrisori în străinătate*). **Droit de réponse** drept de răspuns / drept la replică. **En réponse à votre lettre** ca răspuns la scrisoarea dv.
repopulation *f.* creșterea populației (*după o perioadă de scădere a natalității*). (*Vechi*) acțiune de repopulare.
report *m.* report, amînare, transcriere. Operațiune bursieră prin care un speculator vinde, în numerar, titluri, mărfuri pe care le răscumpără la termen spre a le lichida mai tîrziu. Venitul realizat de cel care participă, în calitate de cumpărător, la o asemenea tranzacție bursieră. Operațiune de inițializare a conturilor în debut de perioadă sau de exercițiu. Decalaj între cursul unei valute pe piața de schimb și prețul ei cînd ecartul este pozitiv. Suma plătită de cumpărătorii la termen celor care realizează operațiunea precedentă, în cazul în care numărul titlurilor de reportat este mai mare decît al titlurilor reportate. **Report de faillite** reportarea falimentului (*fixarea datei de lichidare înaintea alteia, deja fixate*). **Report du solde** reportul soldului. **Report en bourse** report în / la bursă. **Employer des fonds de report** a utiliza fonduri de report. **Jugement de report** hotărîre judecătorească de schimbare a unei date. **Taux de report** coeficient de report.
reportage *m.* reportaj.
reporté *m.* speculatorul bursier.
reporter (se) *vt., vr.* a reporta, a (se) raporta, a transcrie, a amîna. A storna. **Reporter une décision** a amîna o decizie. **Faire reporter des titres** a cere să se reporteze titluri. **Reporter une échéance***.
reporter *m.* reporter, ziarist.
reporteur *m.* (*recomandare oficială pentru*) reporter. Persoana care, într-o acțiune de report, cumpără, în numerar, titluri și le revinde la termen. Specialist în transpunerea desenelor (*litografie etc.*).
repos *m.* odihnă, repaus. **Repos compensateur** repaus compensator (*repaus obligatoriu, plătit, acordat muncitorilor care au efectuat un anumit număr de ore suplimentare*). **Repos hebdomadaire** repaus săptămînal (*în principiu, duminica*). **Maison de repos** casă de odihnă.
reposer (se) *vt., vr.* a (se) odihni, a (se) repauza, a (se) (re)pune. **Laisser reposer le vin, la terre** a lăsa vinul să se așeze, pămîntul să se refacă. **Problème qui se repose dans les mêmes termes** problemă care se repune în aceiași termeni.
repousser *vt.* a respinge. **Repousser une demande, une offre** a respinge o cerere, o ofertă.
reprendre (se) *vt., vr.* a relua, a retracta, a (își) reveni, a reîncepe. **Reprendre ses fonctions, son travail** a-și relua atribuțiile, munca. (*Vechi*) **Etre repris de justice** a fi condamnat penal / a fi recidivist.
repreneur *m.* persoană care preia o întreprindere, aflată în dificultate, spre a o rentabiliza.
représailles *f. pl.* represalii.

représentant *m.* reprezentant. **Représentant accrédité auprès de qqn** reprezentant acreditat pe lîngă cineva. **Représentant syndical** reprezentant sindical. **Représentant de commerce** reprezentant de comerț / comercial. **Représentants du personnel** reprezentanți ai personalului. **Représentant du Saint-Siège** reprezentantul Sfîntului Scaun. **Représentants en justice** reprezentanții în justiție (*cei care au calitatea să reprezinte în justiție: avocat etc.*). (*S.U.A., Belgia*) **Chambre des représentants** Camera reprezentanților. **Elire ses représentants** a-și alege reprezentanții. **Le mandat d'un représentant** mandatul unui reprezentant.

représentatif, ive *adj.* reprezentativ. **Assemblée représentative** adunare reprezentativă. **Gouvernement, mandat représentatif** guvern, mandat reprezentativ.

représentation *f.* reprezentare, reprezentație, reprezentanță, prezentare. **Représentation diplomatique** reprezentare / reprezentanță diplomatică. **Représentation proportionnelle** reprezentare proporțională. **La représentation communale, nationale, syndicale** grupul de reprezentare / reprezentarea comunală, națională, sindicală. **Représentation d'acte** producerea / prezentarea unui act (*care poate constitui probă, titlu*). **Représentation du mandant par le mandataire** reprezentarea mandantului de către mandatar. **Représentation des intérêts** reprezentarea intereselor. **Représentation en justice des plaideurs** (re)prezentarea în justiție a pledanților. **Action en représentation conjointe** acțiune în reprezentare conjugată. **Allocation pour frais de représentation** alocație cu titlu de cheltuieli de reprezentare. **Faire de la représentation** a reprezenta (*o firmă la încheierea de contracte*).

représentativité *f.* reprezentativitate. **Représentativité des syndicats** reprezentativitatea sindicatelor. **La représentativité d'une assemblée** reprezentativitatea unei adunări.

représenter *vt., vr.* a (se) (re)prezenta. (*Vechi*) a arăta, a expune. **Représenter en justice** a reprezenta (*pe cineva*) în justiție. **Représenter un groupe, un gouvernement** a reprezenta un grup, un guvern. **Représenter une marque de ...** a reprezenta o marcă de ... **Se représenter à un examen, aux élections** a se prezenta din nou la un examen, la alegeri.

répressif, ive *adj.* represiv, reprimant. **Loi répressive** lege represivă.

répression *f.* represiune, reprimare, pedepsire. **Répression d'un crime** pedepsirea / condamnarea unei crime. **Mesures de répression** măsuri de reprimare.

réprimer *vt.* a reprima, a pedepsi.

repris *m.* (*în expresia: **repris de justice***) recidivist.

reprise *f.* reluare, revenire, repriză / rundă. Raliu. **Reprise d'une activité** reluarea unei activități. **Reprise des hostilités** reluarea ostilităților. **Reprise d'une marchandise vendue** reluarea / luarea înapoi a unei mărfi vîndute. **Droit de reprise** drept de luare înapoi (ex.: *dreptul soților de a-și relua bunurile în cazul desfacerii căsătoriei; dreptul fiscului de a reveni și repara, într-un anumit interval de timp, erorile sau omisiunile constatate într-un caz*).

reprochable *adj.* reproșabil, blamabil. **Témoin reprochable** martor căruia i se poate reproșa ceva / recuzabil.

reproche *m.* repros, recuzare / respingere. **Reproche de témoin** recuzare de martor.

reprocher (se) *vt., vr.* a (-și) reproșa, a recuza / a respinge. **Reprocher un témoin pour cause de parenté** a recuza un martor pe motiv de rudenie.

reproductible *adj.* reproductibil. **Bien* reproductible.**

reproduction *f.* reproducere, reproducție. **Reproduction élargie, simple** reproducție lărgită, simplă. **Droit de reproduction** drept de reproducere (*a unui obiect, a unei opere literare etc.*). **Schéma de la reproduction** schema reproducerii. **Taux de reproduction** rată de reproducere.

réprouvé, e *s.* respins, damnat. **Vivre en réprouvé** a trăi ca un damnat / ca un paria.

réprouver *vt.* a respinge, a dezavua. **Réprouver un projet** a respinge un proiect.

républicain, e *adj., s.* republican. **Constitution républicaine** constituție republicană. **Le Parti républicain** partidul republican.

républicanisme *m.* republicanism.

république *f.* republică. **République conservatrice, démocratique, libérale, populaire, sociale, socialiste** republică conservatoare, democrată, liberală, populară, socială, socialistă.

répudiation *f.* repudiere, respingere, renunțare. **Répudiation d'un legs, d'une succession** renunțare la o legată, la o succesiune.

répudier *vt.* a repudia, a renunța. (*La unele civilizații*) a trimite înapoi (*soția, rupînd căsătoria prin decizie unilaterală*). **Répudier une succession, la nationalité X** a renunța la o succesiune, la naționalitatea X.

réputation *f.* reputație, (re)nume, faimă. **Réputation d'une maison de commerce, d'une station touristique** reputația unei case de comerț, unei stațiuni turistice. **Compromettre, perdre, tenir sa réputation** a-și compromite, a-și pierde, a-și păstra reputația. **Nuire à la réputation de qqn** a dăuna / a aduce prejudicii reputației cuiva.

requérable *adj.* care trebuie cerut, încasat de persoana în cauză. **Rente requérable** rentă care trebuie cerută / încasată personal (*la domiciliul debitorului*).

requérant, e *adj., s.* solicitant, reclamant (*în numele legii*). **La partie requérante** partea reclamantă / petiționar.

requérir *vt.* a reclama (*în numele legii*), a solicita, a cere, a face rechizitoriul, a acuza. **Réquérir en justice** a reclama în justiție / a da în judecată. **Requérir l'application de la loi** a cere aplicarea legii.

requête *f.* cerere, reclamație / petiție (*de rejudecare*). **Requête civile** reclamație civilă (*cale de recurs extraordinar, prin care se solicită să se revină asupra unei decizii, pretinzîndu-se a fi fost dată din eroare*). **Requête gracieuse** cerere grațioasă. **Chambre des requêtes** camera pentru judecarea reclamațiilor. **Requête en cassation** cerere de anulare / casare. **Maître des requêtes au Conseil d'Etat** membru al Consiliului de Stat însărcinat cu analiza reclamațiilor depuse la Consiliu de Stat.

requis, e *adj., s.* cerut, solicitat insistent. Persoană civilă mobilizată pentru a face un lucru. **Satisfaire aux conditions requises** a corespunde condițiilor cerute.

réquisition *f.* rechiziție, rechiziționare, cerere, recurs. (*Pl.*) concluzii prezentate de procuror asupra unei pricini. **Réquisitions civiles, militaires** rechiziții /

rechiziționări civile, militare. **Requisition de paiement** rechiziționare de plată (*drept acordat ordonatorilor de a trece peste refuzul contabilului de a plăti*). **La réquisition de la partie civile, du président** cererea părții civile, președintelui. **Signer la réquisition** a semna cererea de aplicare a legii (*pentru un inculpat deferit justiției*).

réquisitionner *vt.* a rechiziționa.

réquisitoire *m.* rechizitoriu. **Réquisitoire définitif, introductif, supplétif** rechizitoriu definitiv, introductiv, supletiv / de completare.

réquisitorial, e, aux *adj.* rechizitorial. **Plaidoyer réquisitorial** pledoarie rechizitorială.

rescindable *adj.* rescindabil, care poate fi declarat nul. **Contrat rescindable** contract rescindabil.

rescindant, e *adj., s.* anulator, care poate da loc la resciziune. **Le rescindant** cererea de anulare a unei decizii sau introdusă spre a ști dacă o cerere poate fi admisă.

rescinder *vt.* a anula. **Jugement rescindé** hotărîre anulată.

rescision *f.* resciziune (*distrugerea sau anularea unui act pentru leziune*).

rescisoire *adj., m.* rescizoriu. Acțiune intentată în fond după o anulare, pentru o nouă examinare și judecare. **Action* rescisoire.**

rescription *f.* (*vechi*) ordin, mandat scris pentru ridicarea unei sume.

rescrit *m.* (*ist. rom.*) răspuns dat de împărat guvernatorilor de provincii. (*În unele țări*) Decret, ordonanță emanînd de la rege, împărat. Scrisoare, bulă papală (*referitoare la afaceri, la interese particulare*). **Rescrit de grâce** ordonanță de grațiere. **Rescrit de justice** hotărîre judecătorească.

réseau *m.* rețea. **Réseau commercial, ferroviaire, routier, téléphonique, urbain** rețea comercială, feroviară, rutieră, telefonică, urbană. **Réseau d'espionnage** rețea de spionaj. **Réseau de distribution** rețea de distribuție / distribuire. **Réseau de lignes aériennes** rețea de linii aeriene. **Effet de réseau** efect de rețea.

réservataire *adj., m.* rezervatar. **Le réservataire** rezervatarul (*persoana care are dreptul la o rezervă legală*). **Héritier* réservataire.**

réservation *f.* rezervare, rezervație. Faptul de a rezerva un drept într-un contract. Dreptul dintr-un contract. **Bureau de réservation** birou de rezervare / reținere a unor locuri. **Prix, salaire de réservation** preț, salariu rezervat.

réserve *f.* rezervă, reținere, prudență, depozit. Volum / număr de opere păstrate spre a înlocui pe cele uzate / distruse. **Réserve budgétaire** rezervă bugetară. **Réserve héréditaire / réserve légale / réserve** rezervă succesorală / rezervă legală / rezervă. **Réserves liquides** rezerve lichide. **Réserve naturelle** rezervă / rezervație naturală. **Réserves obligatoires** rezerve obligatorii. **Réserves occultes** rezerve ocultе. **Réserves minimales obligatoires** rezerve minime obligatorii. **Réserves stratégiques** rezerve strategice. **Réserve d'argent** rezervă de bani. **Réserves d'exploitation** rezerve de exploatare. **Réserves d'Etat** rezerve de Stat. **Réserves de changes** rezerve de schimburi (*constituite din devize, aur, drepturi de tragere normale de la FMI și drepturi speciale de tragere*). **Réserves de change des banques centrales** rezervele de schimb ale băncilor centrale. **Réserves de fonctionnement** rezerve de funcționare. **Réserve de valeurs** rezervă de valori. **Clause de réserve de propriété** clauză de rezervare de proprietate. **Fonds de réserve** fond(uri) de rezervă. **Sous toutes réserves** sub rezervă / fără garanție / fără angajament / angajament (*formulă plasată la sfîrșitul unui act de procedură pentru a garanta ceea ce nu este stipulat în mod expres*). **Sous toute réserve** cu condiția de / condiționat. **Sous réserve de** cu rezerva (de) / rezervînd dreptul de a. **Les réserves** rezervele, trupele de rezervă. **Obligation* de réserve.**

réservé, e *adj.* rezervat, reținut, prudent. **Biens réservés** bunuri rezervate. **Cas réservés** cazuri rezervate (*pe care numai episcopul sau papa le poate absolvi*). **Places réservées** locuri rezervate (*în mijloacele de transport în comun*). **Quartier réservé** cartier rezervat (*unde se află bordeluri*).

réserver *vt.* a rezerva, a reține, a pune deoparte. **Clause réservant au donateur le droit de ...** clauză care rezervă donatorului dreptul de a ...

réserviste *m.* rezervist. **Rappel des réservistes** chemarea / mobilizarea rezerviștilor.

résidanat *m.* perioada de practică pentru mediciniști.

résidant, e *adj., s.* domiciliat.

résidence *f.* rezidență, reședință, domiciliu, grup de imobile destul de luxos. Locul unde cineva are un centru de afaceri, fără, însă, a domicilia acolo. Durata rămînerii în acel loc. **Résidence forcée, surveillée** reședință / domiciliu forțat, supravegheat. **Résidence principale, secondaire** reședință / domiciliu principal, secundar (*casă de vacanță etc*). (*Etnologic*) **Résidence virilocale** domiciliu virilocal (*statutul de locuire a tinerilor căsătoriți determinat de rudele bărbatului*). **Certificat de résidence** certificat de rezidență / de ședere.

résident, e *s.* rezident, diplomat. **Ministre résident** ministru rezident.

résidentiel, le *adj.* rezidențial. **Immeubles, quartiers résidentiels** imobile, cartiere rezidențiale.

résidu *m.* reziduu, deșeu.

résiduel, le *adj.* rezidual. **Facteur résiduel** factor rezidual. **Restrictions résiduelles** restricții reziduale (*listă ireductibilă a produselor contingentate*). **Pauvreté* résiduelle.**

résignataire *m.* persoană în favoarea căreia s-a renunțat la un drept (*beneficiu, birou, oficiu*). Beneficiar.

résigner (se) *vt., vr.* a renunța / a abandona (*de bună voie în favoarea cuiva*). A semna încă o dată. A se resemna.

résiliable *adj.* reziliabil.

résiliation *f.* reziliere. **Résiliation d'un bail, d'un marché** rezilierea unui contract, unei înțelegeri / tranzacții.

résilier *vt.* a rezilia, a desface (*un contract*). **Résilier, faire résilier un bail** a rezilia, a cere / a pune să se rezilieze un contract. **Résilier un marché, un engagement** a rezilia o tranzacție / un tîrg, un angajament.

résinier, ière *adj., s.* rășinos. Persoană care culege rășină. **L'industrie résinière** industria rășinii (*care are rășina ca obiect de activitate*).

résistance *f.* rezistență, opunere, împotrivire. **Résistance armée** rezistență armată.

résistant, e *adj., s.* rezistent. Persoană care se împotrivește.

résister *vt.* a rezista.

résoluble *adj.* rezolvabil, anulabil, casabil. **Droit, contrat résoluble** drept, contract care se poate anula.

résolutif, ive *adj., s.* (*vechi*) care rezolvă / hotărăşte. Decident.

résolution *f.* rezoluţie, hotărîre. Desfacere, anulare (*a unui contract*) pentru nerespectarea condiţiilor. **Résolutions prises par un congrès** rezoluţii / hotărîri luate de un congres. **Résolution d'un bail** desfacerea unui contract. **Résolution d'une vente** anularea unei vînzări. **Résolution de l'Assemblée générale des Nations Unies** rezoluţia Adunării generale a Naţiunilor Unite.

résolutoire *adj.* rezolutoriu, de rezolvare. **Condition, convention résolutoire** condiţie, convenţie rezolutorie. **Clause* résolutoire.**

résorption *f.* resorbţie, reabsorbire. **Résorption du chômage, de l'inflation** resorbţia şomajului, inflaţiei.

résoudre *vt.* a rezolva, a anula (*un contract, o vînzare, o înţelegere*).

responsabiliser *vt.* a responsabiliza.

responsabilité *f.* responsabilitate, răspundere. **Responsabilité atténuée** răspundere atenuată. **Responsabilité civile, contractuelle, délictuelle, pénale** răspundere civilă, contractuală, delictuală, penală. **Responsabilité collective** răspundere colectivă. **Responsabilité directe, indirecte** răspundere directă, indirectă. **Responsabilité objective** răspundere obiectivă. **Responsabilité pénale pour autrui** răspundere penală pentru altul. **Responsabilité politique** răspundere politică. **Responsabilité des agents publics** răspunderea agenţilor publici. **Responsabilité du fait d'autrui** răspundere pentru fapta altuia. **Responsabilité du fait personnel** răspundere pentru fapta proprie. **Responsabilité du fait des choses** responsabilitate de fapta / starea lucrurilor (*avute în păstrare, sub pază*). **Responsabilité du fait du fonctionnement défectueux de la justice** răspundere pentru funcţionarea defectuoasă a justiţiei / a dreptăţii. **Responsabilité du fait des animaux** răspundere pentru fapta animalelor. **Responsabilité des aliénés** răspunderea alienaţilor. **Responsabilité des artisans** răspunderea artizanilor. **Responsabilité des bâtiments** răspunderea pentru edificii. **Responsabilité des commettants du fait des préposés** răspunderea comitenţilor pentru fapta prepuşilor. **Responsabilité des instituteurs publics, privés** răspunderea institutorilor publici, privaţi. **Responsabilité des maîtres et commettants** răspunderea maiştrilor şi comitenţilor / şefilor. **Responsabilité des père et mère** responsabilitatea tatălui şi mamei. **Responsabilité des parents** răspunderea părinţilor. **Responsabilité des parents du fait de leurs enfants** răspunderea părinţilor pentru fapta copiilor lor. **Responsabilité de l'apprenti** răspunderea ucenicului / calfei. **Responsabilité du préposé** răspunderea prepusului. **Responsabilité civile du fait des préposés** răspundere civilă pentru fapta prepuşilor. **Responsabilité du mineur** răspunderea minorului. **Responsabilité pénale du chef d'entreprise** răspunderea penală a şefului de întreprindere. **Responsabilité du fait de la ruine des bâtiments** răspundere pentru ruina edificiilor. **Responsabilité de la puissance publique** responsabilitatea puterii publice / administrative. **Responsabilité pour les choses animées, inanimées** răspundere pentru lucrurile însufleţite, neînsufleţite. **Société à responsabilité limitée** (SARL) societate cu răspundere limitată. **Accepter, assumer une responsabilité** a accepta, a asuma o responsabilité. **Action en responsabilité** acţiune în răspundere. **Décliner toute responsabilité** a declina orice responsabilitate.

responsable *adj., s.* responsabil, răspunzător. **Les responsables d'un parti** responsabilii unui partid. **Les responsables syndicaux** responsabilii sindicali. **Agir de façon responsable** a acţiona în mod responsabil. **Etre civilement, pénalement responsable** a fi civilmente, penal responsabil. **Etre responsable de qqn** a fi responsabil / răspunzător de cineva.

ressaisir (se) *vt., vr.* a pune mîna din nou, a reintra în posesia, a(îşi) reveni. **Se ressaisir de ses biens** a reintra în posesia bunurilor sale.

ressasser *vt.* a cerceta (*cu minuţiozitate*). **Ressasser une affaire** a cerceta cu multă grijă o afacere / o problemă.

ressort *m.* resort, competenţă, domeniu. **Ressort de compétence** resort de competenţă. **Jugement en premier et dernier ressort** judecare în primul şi ultimul resort. **Etre du ressort de** a fi de resortul.

ressortir *vt.* a fi / a ţine de resortul, competenţa. **Ce procès ressortit à la cour d'appel** acest proces ţine de / este de resortul curţii de apel.

ressortissant, e *adj., s.* resortisant. Care ţine de resortul / de jurisdicţia.

ressource *f.* resursă. (*Pl.*) mijloace pecuniare, mijloace de existenţă. **Ressources affectées, attirées, empruntées, propres** resurse afectate, atrase, împrumutate (*luate*), proprii. **Ressources disponibles** resurse disponibile. **Ressources économiques, informationnelles, humaines, naturelles** resurse economice, informaţionale, umane, naturale. **Ressources humaines d'une entreprise** resurse umane ale unei întreprinderi. **Ressources monétaires, non-monétaires** resurse monetare, nemonetare. **Etre sans ressources** a fi fără resurse / a nu avea mijloace de trai. **Les ressources de l'Etat** resursele Statului. **Allocation* des ressources.**

restant, e *adj., m.* rămas, restant, rămăşiţă. **Poste restante** post-restant.

restaurant *m.* restaurant, cantină. **Restaurant communautaire, universitaire** restaurant comunitar, universitar. **Hôtel-restaurant, café-restaurant, wagon-restaurant** hotel restaurant, cafenea restaurant, vagon restaurant.

restaurateur, trice *adj., s.* restaurator. Persoană care ţine un restaurant.

restauration *f.* restaurare, restauraţie. Meseria celui care ţine un restaurant. Administraţia restaurantelor.

restaurer *vt.* a restaura, a restabili, a reinstaura (*un regim*). **Restaurer un régime** a re(in)staura un regim. **Restaurer la paix** a restabili / a reinstaura pacea.

reste *m.* rest, rămăşiţă. **Etre en reste de payer** a mai avea de plătit / a fi rămas în urmă cu plata.

restituable *adj.* restituibil, care trebuie restituit / înapoiat. **Sommes restituables** sume restituibile.

restituer *vt.* a restitui.

restitution *f.* restituire, înapoiere.

restitutoire *adj.* care priveşte, hotărăşte o restituire. **Décision, jugement restitutoire** decizie, hotărîre judecătorească de restituire.

restreindre *vt.* a restrînge. **Restreindre l'autorité de qqn** a restrînge autoritatea cuiva. **Restreindre les dépenses** a restrînge cheltuielile.

restreint, e *adj.* restrîns, puțin. **Personnel restreint** personal restrîns / puțin. **Suffrage restreint** sufragiu restrîns (*rezervat anumitor cetățeni*).

restrictif, ive *adj.* restrictiv. **Clause, condition, loi restrictive** clauză, condiție, lege restrictivă.

restriction *f.* restricție, restricționare, limitare, restrîngere. **Restrictions quantitatives** restricții cantitative. **Restrictions à l'importation, à l'exportation** restricții la import, la export. **Restrictions de change** restricții de schimb (*valutar / monetar*). **Restrictions de crédit** restricții de credit. **Restriction de la production** restrîngerea producției. **Restriction des naissances** limitarea nașterilor. **Restrictions résiduelles*.**

restructuration *f.* restructurare, reorganizare. **Restructuration économique** restructurare economică.

restructurer *vt.* a restructura, a reorganiza. **Restructurer un parti politique** a restructura un partid politic. **Restructurer un secteur industriel** a restructura un sector industrial.

résultat *m.* rezultat. **Résultats économiques, macro-économiques, micro-économiques** rezultate economice, macroeconomice, microeconomice. **Résultat consolidé** rezultat consolidat. **Résultats partiels, définitifs, provisoires** rezultate parțiale, definitive, provizorii. **Resultat d'exploitation** rezultat de exploatare. **Les résultats de l'élection** rezultatele alegerii. **Compte de résultat** cont de rezultat.

rétablir (se) *vt., vr.* a (se) restabili. **Rétablir l'ordre** a restabili ordinea.

rétablissement *m.* restabilire. **Rétablissement de l'ordre** restabilirea ordinii. **Rétablissement des relations** restabilirea relațiilor.

retard *m.* întîrziere, înapoiere. **Retard économique, technologique** întîrziere economică, tehnologică. **Théorie du retard de développement** teoria întîrzierii dezvoltării. **Mise* en retard. Frais* de retard.**

retenir *vt.* a reține, a opri, a aresta, a admite. **Retenir qqn captif, prisonnier** a reține pe cineva captiv, prizonier. **Retenir qqn comme otage** a reține pe cineva ca ostatic.

rétention *f.* retenție, reținere. **Droit de rétention** drept de retenție (*un creditor are dreptul să rețină un obiect aparținător debitorului pînă cînd acesta își achită datoria*).

retenu, e *adj.* reținut. **Justice* retenue.**

retenue *f.* reținere. Arestare preventivă. **Retenue à la source** reținere la sursă (*plata diferitor sume se face de angajator în favoarea salariatului*). **Retenue d'une marchandise à la frontière** reținerea unei mărfi la frontieră. **Faire une retenue de tant pour cent sur le salaire d'un ouvrier** a face o reținere de atît la sută din salariul unui muncitor.

retercer / reterser *vt.* a face a patra oară o lucrare agricolă.

réticence *f.* reticență, ezitare. Disimularea unui fapt (*de către o persoană care are obligația să-l prezinte*).

retirable *adj.* care poate fi retras, luat.

retiraison *f.* luare (*dispariția unei mărfi ca urmare a faptului că se vinde repede*).

retirer (se) *vt., vr.* a (se) retrage, a ieși. **Retirer une autorisation, un permis à qqn** a retrage o autorizație / autorizare, un permis cuiva. **Retirer une offre, une plainte, une proposition, une somme** a retrage o ofertă, o plîngere, o propunere, o sumă. **Retirer la parole à qqn** a retrage cuiva cuvîntul. **Retirer sa candidature** a-și retrage candidatura. **Se retirer d'une affaire, des affaires** a se retrage dintr-o afacere, din afaceri.

retombe *f.* cădere. **Feuilles de retombe** foi de observații (*conținînd probleme referitoare la o anumită situație și pe marginea cărora se așteaptă observații*).

retordage / retordement *m.* (*operațiune tehnică de*) răsucire (*a frînghiilor, firului*).

retordeur, euse *s.* muncitor care supraveghează, efectuează răsucirea firelor, frînghiilor. (*F.*) mașina de răsucit.

retordoir / retorsoir *m.* aparat care servește la răsucit / răsucitor(oare).

rétorsion *f.* retorsiune, replicare. **Mesures de rétorsion** măsuri de retorsiune. **Fermeture d'usine, d'établissement par mesure de rétorsion patronale** închiderea uzinii, unității în urma măsurii de retorsiune patronală (*pe timp nedefinit*).

retour *m.* return(are), retur, reîntoarcere. **Retour légal** revenire legală. **Retour sur investissement** return din investiții. **Retour à l'envoyeur** retur(nare) la expeditor. **Retour des techniques** reîntoarcerea / reluarea tehnicilor (*de producție*). **Retour sans frais** retur fără plata cheltuielilor (*de expediere*). **Droit de retour** drept de revenire / return (*la vechiul proprietar a unui bun dat cu titlu gratuit, după moartea beneficiarului acestuia*). **Droit de retour successoral** drept de retur succesoral. **Retour financier*.**

retourner (se) *vt., vr.* a (se) întoarce, a returna. **Retourner un effet de commerce, une lettre, une marchandise** a returna un efect de comerț, o scrisoare, o marfă.

rétractable *adj.* retractabil, care poate fi retras.

rétractation *f.* retractare. **Rétractation publique** retractare publică. **Rétractation d'une calomnie** retractarea unei calomnii.

rétracter (se) *vt., vr.* a retracta, a se dezice.

retrait *m.* retragere, retras. Răscumpărare. **Retrait successoral** retract succesoral. **Retrait d'une somme d'argent d'un compte bancaire** retragerea unei sume de bani dintr-un cont bancar. **Retrait d'une candidature** retragerea unei candidaturi. **Retrait du permis de conduire** retragerea permisului de conducere. **Retrait des actes administratifs** retragerea actelor administrative.

retraite *f.* retragere, pensionare. **Retraite anticipée** pensionare anticipată. **Retraite complémentaire** pensie complementară. **Retraite progressive** retragere progresivă (*posibilitate dată pensionarilor de a mai depune o activitate redusă, primind și o fracțiune din pensie*). **Battre en retraite** a bate în retragere. **Caisse de retraite** casă de pensii. **Fonctionnaire en retraite, à la retraite** funcționar ieșit la pensie. **Mise à la retraite** scoatere la pensie. **Prendre sa retraite** a se pensiona. **Etre mis à la retraite d'office** a fi scos la pensie din oficiu. **Régimes de retraite** regimuri de pensionare.

retraite *f.* (*a doua*) cambie pe care deținătorul, neplătit, o încasează de la trăgător.

retraitement *m.* retratare. **Usine de fabrication et de retraitement du combustible** uzină de fabricare și de retratare a combustibilului.

retranchement *m.* suprimare, tăiere, diminuare (*reducerea unor avantaje matrimoniale făcute unui soț de către cel care are copii dintr-o căsătorie anterioară*). Fortificație, tranșee.
retrancher *vt.* a suprima, a tăia, a deduce. **Retrancher une somme sur un salaire** a deduce o sumă dintr-un salariu.
retranscription *f.* retranscriere. **Retranscription d'un acte authentique par un notaire** retranscrierea, de către un notar, a unui act autentic.
retranscrire *vt.* a retranscrie.
retrayant *m.* retras (*persoană care face o retragere / o răscumpărare*).
rétribuer *vt.* a retribui, a salariza. **Rétribuer un travail à la journée, au mois** a retribui o muncă lunar, zilnic.
rétribution *f.* retribuție / retribuire, plată, salariu / salarizare.
rétroactes *m. pl.* (*Belgia*) antecedente. **Les rétroactes d'une affaire** antecedentele unei afaceri.
rétroactif, ive *adj.* retroactiv. **Avoir effet rétroactif** a avea efect retroactiv.
rétroaction *f.* retroacțiune. **Effet de rétroaction** efect de retroacțiune.
rétroactivement *adv.* retroactiv. **Décision qui agit rétroactivement** decizie care acționează retroactiv.
rétroactivité *f.* retroactivitate. **Rétroactivité de la loi** retroactivitatea legii. **Rétroactivité „in mitius"** retroactivitate „in mitius". **La rétroactivité d'une mesure** retroactivitatea unei măsuri.
rétrocéder *vt., vi.* a retroceda, a revinde. **Rétrocéder un don, un droit** a retroceda un dar, un drept.
rétrocession *f.* retrocedare, revindere.
rétrogradation *m.* retrogradare.
rétrograde *adj., s.* retrograd. **Mesure, politique rétrograde** măsură, politică retrogradă.
rétrograder *vt., vi.* a retrograda.
retroussage *m.* a patra operațiune de îngrijire a viei / tăierea lăstarilor.
réuni, e *adj.* reunit. **Eléments réunis** elemente reunite / întrunite.
réunification *f.* reunificare.
réunifier *vt.* a reunifica.
réunion *f.* reuniune, reunire, ședință. Culegere. **Réunion électorale, politique, syndicale** reuniune electorală, politică, sindicală. **Réunion générale, plénière** reuniune / adunare generală, plenară. **Réunion préparatoire** reuniune pregătitoare. **Réunion de documents** culegere de documente. **Réunion de faits** reunirea / coroborarea faptelor.
réunir (se) *vt., vr.* a (se) reuni, a (se) aduna, a (se) strînge. **Réunir des faits** a reuni fapte. **Réunir des preuves, des renseignements** a reuni probe, informații.
réunissage *m.* operațiune vizînd reunirea firelor la tros.
réussir *vt.* a reuși. **Réussir une affaire, une entreprise** a reuși o afacere, o activitate întreprinsă.
réussite *f.* reușită. **Réussite professionnelle, sociale** reușită profesională, socială.
revalorisation *f.* revalorizare, revalorificare. **Revalorisation d'une monnaie, d'un produit** revalorizarea unei monede, unui produs.

revaloriser *vt.* a revaloriza.
revanchard, e *adj., s.* revanșard. **Politique revancharde** politică revanșardă. **Pays revanchard** țară revanșardă.
revanche *f.* revanșă.
revancher (se) *vr.* a (se) revanșa.
revanchisme *m.* revanșism.
revenant-bon *m.* profit.
revendeur, euse *s.* revînzător. Vînzător de lucruri de ocazie, vechi.
revendicateur, trice *adj., s.* revendicant.
revendicatif, ive *adj.* revendicativ.
revendication *f.* revendicare. **Revendications sociales** revendicări sociale. **Mener une action en revendication** a deschide o acțiune în revendicare.
revendiquer *vt.* a revendica, a reclama, a cere. **Revendiquer un attentat** a revendica un atentat. **Revendiquer une responsabilité** a cere o responsabilitate. **Revendiquer son dû** a-și cere cele cuvenite.
revendre *vt.* a revinde.
revenir *vi.* a reveni, a veni din nou / a se (re)întoarce.
revente *f.* revînzare.
revenu *m.* venit, profit. **Revenu anticipé** venit anticipat. **Revenu brut, net (imposable), réel** venit brut, net (impozabil), real. **Revenu cadastral, financier, fiscal, foncier** venit cadastral, financiar, fiscal, funciar. **Revenu discrétionnaire** venit discreționar. **Revenu disponible** venit disponibil. **Revenu disponible ajusté, disponible brut** venit disponibil ajustat, disponibil brut. **Revenu marginal** venit marginal. **Revenu mixte** venit mixt. **Revenu national (*brut, net, réel*)** venit național (*brut, net, real*). **Revenu national au prix du marché** venit național conform / la prețul pieței. **Revenu national disponible brut** venit național disponibil brut. **Revenu national par habitant** venit național pe (*cap de*) locuitor. **Revenu normal / permanent** venit normal / permanent. **Revenu personnel** venit personal. **Revenu psychologique** venit psihologic / moral. **Revenus publics** venituri publice. **Revenu socialisé** venit disponibil, socializat. **Revenus sociaux** venituri sociale. **Revenu viager** venit viager. **Revenus d'Etat** venituri de Stat. **Revenu d'existence** venit de existență. **Revenu d'un capital** venit (*realizat*) dintr-un capital. **Revenu de monopole** venit de monopol. **Revenu de solidarité** venit de solidaritate. **Revenu de transfert** venit de transfer. **Revenu de la propriété et de l'entreprise** venitul (*realizat*) din proprietate și din întreprindere. **Revenu du travail** venit din muncă / salariu. **Revenu des personnes physiques** venit al persoanelor fizice. **Revenu minimum d'insertion (RMI)** venit minim de inserție (*alocație socială acordată, alături de alte acțiuni, celor defavorizați*). **Impôt sur le revenu** impozit pe venit. **Théorie du revenu permanent** teoria venitului permanent. **Effet* de revenu, de revenus permanents. Inégalité* des revenus. Politique* des revenus. Répartition* globale des revenus.**
revenue *f.* lăstăriș.
révérend, e *adj., s.* reverend.
révérendissime *adj.* reverendisim.

réversal, e, aux *adj.* (*în expresiile*) **Diplôme réversal** act care sprijină un angajament făcut. (*Ist.*) **Lettres reversales / réversales** 1) scrisori de asigurare a unor concesiuni reciproce; 2) (*În Sfîntul Imperiu*) decret dat de un Stat cum că acordarea unor concesiuni reciproce nu poate constitui un precedent.
réversible *adj.* reversibil. Care se poate întoarce la proprietar sau, după moartea acestuia, la o altă persoană. **Terres réversibles** pămînturi reversibile (*după un contract emfiteotic*).
réversion *f.* reversiune. **Pension de réversion / réversible** pensie reversibilă / de urmaş (*în favoarea persoanei văduve*).
reversoir *m.* reversare (*baraj peste care trece o pînză de apă la nivelul de prea plin*).
revêtir *vt.* a învesti, a îmbrăca, a acoperi. A aduna semnături pe un act, pe un dosar. **Revêtir qqn d'une autorité, d'une dignité, d'un pouvoir** a învesti pe cineva cu o autoritate, cu o funcţie, cu o putere. **Revêtir un dossier des signatures prévues par la loi** a aduna pe un dosar semnăturile prevăzute de lege. **Route revetue** şosea / rută acoperită (*cu un strat de asfalt*). **Chemin non-revetu** drum neacoperit / neasfaltat.
revient *m.* (*în expresiile*) **Coût, prix de revient** cost, preţ de revenire.
revigoration *f.* revigorare.
revigorer *vt.* a revigora, a întrema. **Revigorer une institution** a revigora o instituţie.
revirement *m.* reviriment, schimbare bruscă de opinie, de direcţie. **Les revirements d'un homme politique** schimbările de orientare ale unui om politic.
révisable *adj.* care poate fi revizuit. **Procès révisable** proces care poate fi revizuit.
réviser *vt.* a revizui. **Réviser la constitution, les traités** a revizui constituţia, tratatele. **Réviser un procès** a revizui un proces.
révision *f.* revizie, revizuire, rectificare. **Révision déchirante** revizuire sfîşietoare / dureroasă (*a unei situaţii politice, economice, sociale*). **Révision de la constitution** revizuirea constituţiei. **Révision d'une doctrine politique, d'un jugement d'un procès** revizuirea unei doctrine politice, unei judecăţi / unei hotărîri judecătoreşti, unui proces. **Révision des listes électorales** revizuirea listelor electorale. **Révision des prix** revizuirea preţurilor. **Conseil de révision** consiliu de revizuire (*privind capacitatea de a satisface serviciul militar*). **Pourvoi en révision** recurs în revizuire.
révisionnel, le *adj.* referitor la ceea ce poate fi revizuit.
révisionnisme *m.* revizionism.
révisionniste *adj., s.* revizionist.
revitalisation *f.* revitalizare.
revitaliser *vt.* a revitaliza. **Revitaliser une alliance** a revitaliza o alianţă.
révocabilité *f.* revocabilitate. **Révocabilité d'un contrat, d'un fonctionnaire** revocabilitatea unui contract, unui funcţionar.
révocable *adj.* revocabil. **Contrat, fonctionnaire révocable** contract, funcţionar revocabil. **A titre révocable** cu titlu revocabil.
révocation *f.* revocare. **Révocation populaire** revocare populară. **Révocation d'un fonctionnaire, d'un testament** revocarea unui funcţionar, unui testament.
révocatoire *adj.* revocatoriu. **Disposition révocatoire** dispoziţie revocatorie.

révoltant, e *adj.* revoltant, revoltător.
révolte *f.* revoltă, răscoală. **Révolte armée, sanglante** revoltă armată, sîngeroasă. **Inciter, pousser à la révolte** a incita, a împinge la revoltă.
révolté, e *adj., s.* revoltat, răsculat.
révolter (se) *vt., vr.* a (se) revolta, a (se) răscula.
révolution *f.* revoluţie, schimbare. **Révolution agraire, agricole, industrielle, néolithique** revoluţie agrară, agricolă, industrială, neolitică. **Révolution bourgeoise, libérale, prolétarienne, sociale, socialiste** revoluţie burgheză, liberală, proletară, socială, socialistă. **Révolution culturelle, scientifique, technique** revoluţie culturală, ştiinţifică, tehnică. **Révolution managériale** revoluţie managerială. **Révolution permanente, verte** revoluţie permanentă, verde. **Révolution de palais** revoluţie de palat. **Révolution des moeurs** schimbarea moravurilor.
révolutionnaire *adj., s.* revoluţionar. **Comité, gouvernement, parti, tribunal révolutionnaire** comitet, guvern, partid, tribunal revoluţionar.
révolutionnairement *adv.* (*în mod*) revoluţionar.
révolutionnarisation *s.* revoluţionare.
révolution(n)arisme *m.* revoluţionarism.
révolution(n)ariste *adj., m.* revoluţionarist.
révolutionner *vt.* a revoluţiona.
révoquer *vt.* a revoca, a destitui. **Révoquer un contrat, un legs, une procuration** a revoca un contract, un legat, o procură. **Fonctionnaire révoqué** funcţionar revocat.
revoter *vt., vi.* a revota.
revue *f.* revistă, paradă, spectacol, inventar. **Revue financière, littéraire** revistă financiară, literară. **Revue de (la) presse** revista presei. **Passer en revue** a trece în revistă.
rhabilleur, euse *s.* reparator, cîrpaci.
rhénan, e *adj.* renan, de la / de pe Rhin.
rhéteur *m.* retor.
rhingrave *m.* titlu purtat de prinţii din zona renană.
rhumatologiste / rhumatologue *s.* reumatolog.
rial *m.* rial (*unitate monetară iraniană*).
riche *adj., m.* bogat.
richement *adv.* bogat, din abundenţă.
richesse *f.* bogăţie. **Richesse nationale** bogăţie naţională. **Les richesses naturelles d'un pays** bogăţiile naturale ale unei ţări. **Effet* de richesse.**
rideau *m.* perdea, cortină. **Le rideau de fer** cortina de fier (*care separa vestul de est – zona comunistă –*).
riesling *m.* riesling (*varietate de vin alb*).
rigidité *f.* rigiditate. **Rigidité constitutionnelle** rigiditate constituţională (*faptul că o Constituţie poate fi modificată doar urmînd o procedură specială*). **Rigidité des salaires** rigiditatea salariilor.
rigorisme *m.* rigorism.
rigoriste *adj., s.* rigorist.

rigoureusement *adv.* (*în mod*) riguros, aspru.
rigoureux, euse *adj.* riguros, aspru. **Censeur rigoureux** cenzor riguros. **Punition, sanction rigoureuse** pedeapsă, sancțiune aspră.
risque *m.* risc. **Risque accru** risc crescut / sporit. **Risque financier, fiduciaire** risc financiar, fiduciar. **Risque économique, moral, politique** risc economic, moral, politic. **Risque commercial, fiscal** risc comercial, fiscal. **Risque locatif** risc locativ. **Risque moyen annuel** risc mediu anual. **Risque-pays** risc de țară. **Risque professionnel** risc profesional. **Risques sociaux** riscuri sociale. **Risque souverain** risc suveran. **Risque spécifique, systématique** risc specific, sistematic. **Risque de change, de contrepartie, de liquidité, de taux d'intérêt** risc de schimb (*valutar*), de contrapartidă, de lichiditate, de rată a dobînzii. **Risque de devises** risc de devize / valutar. **Risque de faillite / d'insolvabilité** risc de faliment / de insolvabilitate. **Risque de hasard moral** risc de hazard moral. **Risque de sélection adverse** risc de selecție adversă. **Risques de l'exploitation** riscurile exploatării. **Assurance (contre) tous risques** asigurare contra tuturor riscurilor / casco. **Principe du risque croissant** principiul riscului crescător. **Assomption* des risques.**
risquer *vt.* a risca.
ristourne *f.* risturnă, reducere, beneficiu. Reziliere a poliței de asigurare maritimă (*ca urmare a inexistenței sau dispariției riscului producerii unui accident*). **Ristourne des droits de douane** risturna taxelor de vamă.
ristourner *vt.* a anula o poliță de asigurare maritimă. A atribui, a remite cu titlu de risturnă.
rivage *m.* mal, țărm. **Droit d'accès au rivage** drept de acces la țărm.
rival, e, aux *adj., s.* rival. **Nations rivales** națiuni rivale.
rivaliser *vi.* a rivaliza.
rivalité *f.* rivalitate. **Rivalité commerciale, politique** rivalitate comercială, politică. **Rivalité d'intérêts** rivalitate de interese.
rive *f.* mal, țărm.
riverain, e *adj., s.* riveran. **Propriétaires riverains** proprietari riverani.
riveraineté *f.* totalitatea drepturilor riveranilor / riveranitate.
rivière *f.* rîu. Teren de la marginea unui rîu. **Rivière flottable, navigable** rîu pe care se poate pluti, navigabil. **Port de rivière** port de rîu.
riz *m.* orez.
rizerie *f.* fabrica de prelucrare a orezului.
riziculteur, trice *s.* cultivator de orez.
riziculture *f.* rizicultură, cultură a orezului.
rizière *f.* orezărie.
robe *f.* robă. **Robe d'avocat** robă de avocat. **Robe de magistrat** robă de magistrat. **Gens de robe** magistrați.
robinet *m.* robinet.
robinetier *m.* fabricant, comerciant de robinete.
robinetterie *f.* uzina unde se fabrică robinete. Industria, comerțul cu robinete.
robot *m.* robot. **Dresser le portrait-robot* de l'assassin.**
robotique *f.* robotică.

rocade *f.* rocadă. Drum paralel cu frontul permițînd legătura între sectoare. **Ligne, voie de rocade** linie, drum de rocadă / de legătură.
rocailleur *m.* muncitor, specialist în a construi din pietre, din piatră spartă.
rodage *m.* rodaj, rodare. **Rodage d'une institution politique** rodarea unei instituții politice. **Voiture en rodage** mașină în rodaj.
rôdeur, euse *adj., s.* vagabond.
rogatoire *adj.* rogatoriu. **Commission, formule rogatoire** comisie, formulă rogatorie.
rogatoirement *adv.* (*pe cale, în mod*) rogatoriu. **Commettre un juge rogatoirement** a numi un judecător pe cale rogatorie.
roi *m.* rege. **Roi absolu** rege absolut. **Roi constitutionnel** rege constituțional. **Roi de droit divin** rege de drept divin.
rôle *m.* rol. Registru în care sînt trecute pricinile care se judecă. Foaie (recto și verso) a unui act notariat, a unei hotărîri judecătorești, dintr-un caiet de sarcini. **Mettre une cause au rôle, sur le rôle** a pune / a înscrie o cauză pe rol. **Rôle d'équipage** registru de echipaj (*în care sînt înscriși marinarii*). **Rôle d'impôt** registru de impozit / de impozitare.
romain, e *adj.* roman. **Religion romaine** religie romană. **Rit romain** rit roman. **Paix* romaine.**
romaine *f.* balanță, cîntar (*format dintr-o tijă orizontală despărțită în două; de o parte se agață, într-un cîrlig, cantitatea, iar pe cealaltă, gradată, alunecă o greutate etalon*).
roman *m.* roman. Limba romană (*curentă, populară*).
romanisant, e *adj.* romanizant.
romanisation *f.* romanizare.
romaniser *vt., vi.* a romaniza.
romanisme *m.* romanism.
romaniste *s.* romanist (*specialist în dreptul roman*).
romanité *f.* romanitate.
rompre (se) *vt., vi. vr.* a (se) rupe. **Rompre l'encerclement, l'équilibre** a rupe încercuirea, echilibrul. **Rompre les fiançailles** a rupe logodna. (*În armată*) **Rompre les rangs** a rupe rîndurile. **Rompre les relations diplomatiques** a rupe relațiile diplomatice. **Rompre un accord, un engagement, un marché, un pacte, un serment, un traité** a rupe un acord, un angajament, o tranzacție, un pact, un jurămînt, un tratat.
ronde *f.* rond. Patrula de inspecție. **La ronde d'un gardien de nuit** rondul unui paznic de noapte. **Faire la ronde** a face rondul.
rondeau *m.* tăvălug.
rond-point *m.* rondou / piață circulară (*din care pleacă mai multe străzi*).
roquefort *m.* roquefort (*varietate de brînză cu miros puternic, specific*).
rose-croix *s. invar.* rozacruce (*societate secretă și mistică*). Titlul unui grad în francmasonerie, superior celui de maestru. **Les rose-croix** rozacrucienii.
rosicrucien, ne *adj., s.* rozacrucian. **L'ordre rosicrucien** ordinul rozacrucian.
rosiériste *s.* cultivator, specialist în cultura trandafirilor.
rotarien *adj., s.* rotarian. Membru al asociației numită Rotary.

rotation *f.* rotație, rotire, asolament. **Rotation triennale** rotație trienală (*asolament trienal*). **Rotation du capital** rotația capitalului. **Rotation du personnel** rotația personalului. **Rotation du stock** rotația stocului (*ciclul de reînnoire a stocului*). **Rotation des avions d'une ligne** rotația avioanelor unei linii (*frecvența călătoriilor pornind de la același loc*). **Rotation des cultures** rotația culturilor / asolament. **Responsabilité exercée par rotation** responsabilitate exercitată prin rotație.

rote *f.* tribunal ecleziastic, pe probleme matrimoniale, compus din 12 judecători și având sediul la Roma.

rôtir *vt., vi., vr.* a (se) frige, a prăji.

rôtisserie *f.* han. Restaurant mic unde se servesc fripturi.

rôtisseur, euse *s.* negustor care prepară și vinde carne friptă.

rotonde *f.* rotondă. Depou de locomotive, circular și cu un pod rotitor la mijloc.

roture *f.* condiție de om de rînd / nenobil. Redevență de plătit unui senior pentru un teren de defrișat. Situația unui teren / pămînt, unei moșteniri care nu ține de clasa nobilă.

roturier, ière *adj., s.* plebeu, om de rînd, necioplit / mitocan.

rouble *m.* rublă (*unitate monetară rusă*).

roue *f.* roată. **Etre condamné à la roue** a fi condamnat la tragere pe roată. **Supplice de la roue** supliciul roții / tragerii pe roată.

rouet *m.* roată de tors. Aspersor circular.

rouge *adj., s.* roșu. Revoluționar, comunist. (*Vechi*) Membru al Partidului liberal. **L'Armée rouge** Armata Roșie. **Clause* rouge.**

rouir *vt.* a topi (*cînepă, in*).

rouissage *m.* topirea (*cînepii, inului*).

rouissoir *m.* locul unde se pun la topit cînepa, inul.

roulage *m.* rulaj, rulare, deplasarea vehiculelor pe roți. **Entreprise de roulage** întreprindere de transport. **Police* de roulage.**

roulant, e *adj., s.* rulant. **Le personnel roulant** personalul rulant (*care se ocupă de mijloacele rulante*). **Escalier roulant / mécanique** scară rulantă / mecanică. **Tapis roulant / ruban mécanique** covor rulant / panglică / bandă mecanică.

roulement *m.* rulare, rulment. **Roulement des capitaux** rularea capitalurilor. **Fonds de roulement** fond de rulare / de rulment.

rouler *vt.* a rula. **Rouler de l'argent** a rula bani.

roulette *f.* ruletă.

roulier *m.* (*vechi*) cărăuș.

roumain, e *adj., s.* român. **Un Roumain** un român. **Le roumain** limba română.

routage *m.* (*la căile ferate, la poștă*) activitatea de grupare a lucrurilor ce urmează să fie trimise pe diferite rute / direcții.

route *f.* rută, drum, șosea. **Route barrée** drum barat / închis. **Route carrossable** drum carosabil. **Route départementale, nationale** șosea departamentală / județeană, națională. **Croisement de routes** încrucișare de drumuri. (*În armată*) **Feuille de route** foaie de drum. **Police de la route** poliția rutieră.

router *vt.* a grupa, în pachete, ziarele, revistele ce urmează a fi expediate.

routier *adj., s.* rutier. Restaurant unde mănîncă șoferii. **Carte routière** hartă rutieră. **Circulation routière** circulație rutieră. **Gare routière** autogară. **Réseau routier** rețea rutieră. **Sécurité routière** siguranță rutieră. **Transports routiers** transporturi rutiere.

routine *f.* rutină.

routinier, ière *adj., s.* care acționează din rutină.

rouvrir *vt., vi.* a redeschide.

royal, e, aux *adj.* regal, regesc. Care aparține casei regale. **Couronne royale** coroană regală. **Palais royal** palat regal.

royalisme *m.* regalism / monarhism.

royaliste *adj., s.* regalist / monarhist. **Opinions royalistes** opinii regaliste.

royalties *f. pl.* redevență. Sumă plătită de utilizatorul unei invenții creatorului acesteia, proporțional cu obiectele produse.

royaume *m.* regat. **Le Royaume-Uni** Regatul Unit (*format de Anglia și Scoția*).

royauté *f.* regalitate. Putere regală.

ruban *m.* panglică.

rubanerie *f.* fabricare, comercializare de panglici.

rubanier, ière *adj., s.* fabricant, comerciant angrosist de panglici.

rubrique *f.* rubrică. (*Vechi*) titlul cărților de drept (*odinioară scrise cu roșu*).

rudération *f.* pavare cu pietriș de rîu.

rue *f.* stradă. **Rue commerçante, passante** stradă comercială, pietonală.

ruine *f.* ruină, faliment. **Etre au bord de la ruine** a fi aproape de ruină / de a fi ruinat.

ruiné, e *adj.* ruinat.

ruiner (se) *vt., vr.* a (se) ruina. **Ruiner un concurrent** a ruina un concurent.

rupture *f.* rupere / ruptură, desfacere. **Rupture abusive** desfacere abuzivă (*de contract*). **Rupture de contrat (de travail)** desfacere / rupere de contract (de muncă). **Rupture de stock** ruptură de stoc. **Rupture des relations diplomatiques** ruperea relațiilor diplomatice. **Etre en rupture de ban*.**

rural, e, aux *adj.* rural. (*mai ales la plural*) Țăranii. **Code rural** cod rural (*privitor la bunurile, proprietatea rurală*). **Domaine, habitat rural** domeniu, habitat rural. **Economie, exploitation, population rurale** economie, exploatare / exploatație, populație rurală. **Les mœurs rurales** moravurile / obiceiurile rurale. **Les ruraux** țăranii.

rurbanisation *f.* interpenetrarea activităților rurale cu cele urbane.

russe *adj., s.* rus, rusesc. **Un Russe** un rus. **Le russe** limba rusă.

russification *f.* rusificare.

russifier *vt.* a rusifica.

russophile *adj., s.* rusofil.

rusticité *f.* rusticitate.

rustique *adj., s.* rustic.

rythme *m.* ritm. **Rythme de croissance économique** ritm de creștere economică.

rythmicité *f.* ritmicitate.

rythmique *adj.* ritmic.

S

sabbat *m.* sabat.
sabbatique *adj.* sabatic. **Année sabbatique** an sabatic (1. *Al şaptelea an, cînd pămîntul trebuie lăsat necultivat;* 2. *An în care, unele universităţi din S.U.A. şi Canada acordă profesorilor un concediu plătit parţial*).
sablage *m.* sablare.
sable *m.* nisip.
sablé, e *adj.* sablat. **Route sablée** şosea sablată (*peste care s-a împrăştiat nisip*).
sabler *vt.* a sabla.
sablerie *f.* atelier unde se prepară formele / tiparul din nisip necesar în turnătorie.
sableur, euse *s.* formator (*într-un atelier de turnătorie*). Muncitor la maşina de sablat.
sableuse *f.* maşina care sablează piesele ce urmează a fi vopsite.
sablière *f.* nisipărie / carieră de nisip. (*La Căile ferate*) rezervor cu nisip (*pregătit pentru a fi răspîndit pe şine spre a mări aderenţa roţilor*).
sablonnière *f.* loc de unde se extrage nisip.
saborder (se) *vt., vr.* a saborda A întrerupe de bună voie activitatea unei întreprinderi. **Saborder un journal** a saborda un ziar.
sabotage *m.* sabotaj / sabotare. **Sabotage d'une négociation, d'une politique** sabotarea unei negocieri, unei politici.
saboter *vt.* a sabota, a lucra de mîntuială.
saboterie *f.* fabrică / fabricare de saboţi (*folosiţi ca încălţăminte*).
saboteur, euse *s.* sabotor.
sabotier, ière *s.* persoană care confecţionează / comercializează saboţi (*folosiţi ca încălţăminte*).
sabrage *m.* operaţiunea de îndepărtare a impurităţilor vegetale din lîna oilor.
sacerdoce *m.* sacerdoţiu.
sachant *m.* cunoscător, specialist.
sacré, e *adj., s.* sacru. **Le Sacré Collège** Sfîntul Colegiu.
sacristain *m.* paracliser.
sacristaine / sacristine *f.* călugăriţă care are în grijă obiectele de cult.
safran *m.* şofran.
safranière *f.* plantaţie de şofran.
sage *adj., s.* cuminte, înţelept. Persoană numită pe lîngă un guvern, un organism, drept consilier în probleme economice şi sociale.
sage-femme *f.* moaşă. **Avoir un diplôme de sage-femme** a avea (o) diplomă de moaşă.

saharien, ne *adj., s.* saharian. Locuitor din Sahara.
sahel *m.* sahel (*zonă colinară de pe coasta Africii de Nord*).
sahélien, ne *adj., m.* care ţine de Sahel. Locuitor din Sahel.
sahraoui, e *adj., s.* care aparţine de Sahara vestică. **Population sahraouie** populaţie din Sahara de vest.
saigneur, euse *adj., s.* persoană care taie, ia sînge la animale (*prin spargerea unei vene, ca formă terapeutică*). Lucrător care adună latexul de la arborii de cauciuc.
saint, e *adj., s.* sfînt. **Le Saint-Siège** Sfîntul Scaun / Vaticanul. **La Sainte-Alliance** Sfînta-Alianţă. **Lieux saints** locuri sfinte. **Terre sainte** Pămîntul sfînt. **Guerre sainte** război sfînt.
sainteté *f.* sfinţenie, sanctitate. **Sa, Votre Sainteté** Sanctitatea-Sa, Sanctitatea-Voastră.
saisi, e *adj., s.* sechestrat, poprit. Sechestru / sechestrare, confiscare, poprire. **Debitor** căruia i s-a pus sechestru. **Le tiers saisi** terţul poprit. **Partie saisie** partea (*debitoare*) urmărită. **Le saisi** debitorul urmărit / căruia i s-a pus sechestru.
saisie *f.* poprire, sechestru / sechestrare, confiscare. **Saisie-arrêt** poprire cu indisponibilizare (*formă înlocuită cu:* ***saisie-attribution:*** *poprire-atribuire – pentru sumele de bani –, cu:* ***saisie-vente:*** *poprire-vînzare şi:* ***saisie-appréhension:*** *poprire cu ridicare – pentru bunurile mobile corporale deţinute de un terţ*). **Saisie-brandon / saisie des récoltes sur pieds** sechestru pe recolta încă neculeasă. **Saisie conservatoire (générale)** sechestru asigurator (general) (*înlocuieşte următoarele procedee dispărute:* 1) ***Saisie-foraine*** sechestru pus de un localnic asupra bunurilor unei persoane aflate în trecere prin acel loc; 2) ***Saisie-gagerie*** sechestru-amanet – *procedură de sechestru-asigurator pus înainte de judecarea cauzei spre a constitui o garanţie*). **Saisie conservatoire de droit commun** sechestru asigurator de drept comun. **Saisie-contrefaçon** poprire pentru a face dovada unei contrafaceri / falsificări (*poate fi poprit bunul însuşi sau doar descrierea obiectului ori a procedeului de falsificare*). **Saisie-exécution** (*înlocuită cu:* **saisie-vente**) poprire executorie (poprire-vînzare). **Saisie de navire** sechestrare de navă. **Saisie immobilière** poprire imobiliară (*se extinde şi asupra unui terţ deţinător atunci cînd creditorul beneficiază de o ipotecă sau de un privilegiu*). **Saisie mobilière** poprire mobiliară (*poprire asupra unui obiect mobiliar, o creanţă sau o valoare mobiliară*). **Saisie des droits incorporels** confiscarea drepturilor incorporale (*titluri nominative sau la purtător, părţi sociale aflate în mîinile mandatarului sau ale intermediarului agreat*). **Saisie des rémunérations du travail dues par un employeur** poprire a remuneraţiilor de muncă datorate de către un angajator (*pînă la valoarea venitului minim de inserţie socială*). **Saisie-révendication** poprire-revendicare (*se cere eliberarea sau restituirea unui mobil corporal*). **Saisie des véhicules terrestres à moteur** sechestrare de vehicule terestre cu motor. **Etre sous le coup d'une saisie** a fi sub incidenţa unei popriri. **Procès-verbal de saisie** proces-verbal de confiscare.
saisine *f.* sezină, sesizare. **Saisine directe** sesizare directă (*procedură înlocuită cu:* ***Comparution immédiate*** *– prezentare / înfăţişare imediată*). **Saisine d'un juge, d'un tribunal** sesizarea unui judecător, unui tribunal. **Saisine pour avis de la Cour de cassation** sesizare pentru a se cunoaşte părerea Curţii de casaţie.

saisir (se) *vt., vr.* a (se) sesiza, a (sur)prinde, a profita, a lua, a apuca, a confisca, a sechestra. **Saisir le tribunal d'une affaire** a sesiza tribunalul cu privire la o cauză. **Saisir un journal** a confisca un ziar. **Saisir qqn** a pune sechestru cuiva / a sesiza pe cineva. **Le mort saisit le vif** moştenitorul este pus imediat în posesia bunurilor defunctului.

saisissable *adj.* sesizabil, care poate fi luat. **Bien saisissable** bun sesizabil.

saisissant, e *adj., s.* sesizant. Persoană în folosul căreia se face o poprire, se pune un sechestru.

saisonnier, ière *adj., s.* sezonier. **Service saisonnier** serviciu sezonier. **Industrie saisonnière** industrie sezonieră. **Ouvrier saisonnier** muncitor sezonier. **Les saisonniers** sezonierii. **Cycle*, mouvement* saisonnier.**

salaire *m.* salariu. **Salaire annuel garanti** salariu anual garantat. **Salaire brut, net** brut, net. **Salaire collectif, juste** salariu colectiv, just / corect. **Salaire différé / social** salariu fictiv / social (*indemnizaţie acordată urmaşului persoanei decedate înainte de a fi plătită conform legii*). **Salaires différentiels** salarii diferenţiate. **Salaire direct, indirect** salariu (*încasat*) direct, indirect (*alocaţii ori altè avantaje sociale*). **Salaires discriminatoires** salarii discriminatorii. **Salaire élevé** salariu ridicat / mare. **Salaire marginal** salariu marginal. **Salaire minimum garanti / contractuel** salariu minim garantat / contractual. **Salaire minimum (national) interprofessionnel garanti (SMIG)** salariu minim (naţional) interprofesional garantat (*serveşte de bază calculării salarii*). **Salaire minimum (de croissance)** salariu minim (de creştere). **Salaire minimum interprofessionnel de croissance (SMIC)** salariu minim interprofesional de creştere (*acordat în funcţie de indicele preţului şi indicele de creştere economică*). **Salaire minimum agricole garanti (SMAG)** salariu minim agricol garantat. **Salaire moyen** salariu mediu. **Salaire nominal, réel** salariu nominal, real. **Salaire quotidien normalisé** salariu zilnic reglementat. **Salaire variable** salariu variabil / fluctuant. **Salaire à primes** salariu cu (*acordare de*) prime. **Salaire à la tâche (forfait)** salariu acordat pe lucrare (forfetar). **Salaire au rendement** salariu (*acordat*) după randament. **Salaire au temps** salariu (*proporţional cu*) pe timpul lucrat. **Salaire aux pièces** salariu acrodat în funcţie de piesele executate. **Salaire de base** salariu de bază. **Salaire journalier de base** salariu / cîştig zilnic de bază. **Salaire de famine, de misère** salariu de subzistenţă, de mizerie. **Salaire de référence** salariu de referinţă (*pentru acordarea punctului de pensie*). **Salaire de réservation** salariu de rezervare (*salariu pe care l-ar accepta persoana care îşi oferă serviciile*). **Salaire de subsistance** salariu de subzistenţă. **Salaire payable à la journée, au mois** salariu plătibil zilnic (*la ziua de muncă*), la lună / lunar. **Bulletin de paie / de salaire** fişa de plată / de salariu. **Eventail des salaires** evantaiul salariilor. **Fourchete des salaires** plaja de salarizare (*valorile extreme între care se acordă salariile: de la minimum la maximum*). **Hauts salaires** salarii mari. **Glissement, dérive des salaires** glisarea, deriva / mişcarea salariilor. **Le glissement ou la dérive des salaires est une hausse des salaires** glisarea sau deriva salariilor este / reprezintă o creştere a salariilor. **Théorie du salaire d'efficience** teoria salariului de eficienţă. **Allocations* de salaire unique. Contrôle*, rigidité* des salaires. Majoration* de salaire.**

salarial, e, aux *adj.* salarial. **Masse salariale** masă salarială.

salariat *m.* salarizare / mod de retribuire a muncii. Totalitatea celor care muncesc. **Contrat de salariat** contract de salarizare. **Le salariat et le patronat** muncitorimea şi patronatul.

salarié, e *adj., s.* salariat, plătit. **Salariés et commerçants** salariaţi şi comercianţi. **Les salariés et les patrons** salariaţii şi patronii. **Travail salarié** muncă salarizată / retribută.

salarier *vt.* a retribui, a da salariu.

salarisation *f.* salarizare. **Salarisation de l'économie** salarizarea economiei (*tendinţă de creştere a părţii salariate*).

saleur, euse *s.* persoană care ştie să pună la sărat / la saramură (*carne, peşte, varză*). (*F.*) vehicul utilizat la împrăştierea sării pe şosele.

salinage *m.* loc unde se adună sare.

saline *f.* salină, întreprindere care produce sare.

salinier, ière *adj., s.* referitor la producerea sării. **L'industrie salinière** industria sării. Persoană care conduce procesul de extracţie a sării marine.

salle *f.* sală. **Salle d'attente** sală de aşteptare. **Salle d'audience** sală de audienţă. **Salle d'embarquement** sala de îmbarcare. **Salle de cinéma, de projection** sală de cinema, de proiecţie. **Salle de conférences** sală de conferinţe. **Salle de discipline d'une prison** celula de pedeapsă dintr-o închisoare. **Salle de police d'une caserne** camera de arest dintr-o cazarmă / arest. **Salle des transactions** sala de tranzacţii / ring. **Salle des ventes** sala de vînzări. **Salle des pas* perdus.**

salmoniculteur *m.* crescător de somon şi de păstrăvi.

salmoniculture *f.* crescătorie de peşti (*salmonide*). Crescătorie de somoni şi păstrăvi.

salon *m.* salon. **Salon de coiffure** salon de coafură. **Salon d'essayage, de réception** salon de probă, de recepţie / de primire. **Salon de l'Automobile** Salonul automobilului. **Salon de thé** salon de ceai. **Voiture-salon** vagon-salon.

salopette *f.* salopetă. **Salopette de jardinier, de mécanicien** salopetă de grădinar, de mecanic.

salubrité *f.* salubritate. **La salubrité publique** salubritatea publică. **Mesures de salubrité** măsuri de salubritate.

salut *m.* salvare. **Salut public** salvare publică. **Comité, gouvernement, loi, mesure, ministère de salut public** comitet, guvern, lege, măsură, minister de salvare publică / naţională. **Armée du salut** armata salvării (*asociaţie protestantă destinată propagandei religioase şi ajutorării celor săraci*).

sanatorium *m.* sanatoriu.

sanction *f.* sancţiune, pedeapsă. Confirmare. **Sanctions administratives, économiques, militaires** sancţiuni administrative, economice, militare. **Sanction pénale** sancţiune penală. **Sanction scolaire** sancţiune şcolară. **Sanction des lois** sancţionarea / confirmarea legilor (*în monarhiile constitutionale: act prin care Regele participă la activitatea legislativă, voinţa sa fiind tot atît de necesară ca şi aceea a Parlamentului*). **Pragmatique* sanction.**

sanctionner *vt.* a sancționa, a confirma. **Sanctionner une loi** a confirma o lege. **Décret sanctionné** decret confirmat.
sanctuaire *m.* sanctuar.
sang *m.* sînge. **Frères du même sang** frați de același sînge / consîngeni. **Liens de sang** legături de sînge. **Prince* du sang.**
sanhédrin *m.* (*ist.*) sanhedrin (*consiliu, tribunal religios în Palestina antică*). Tribunal în Ierusalim.
sanisette *f.* toaletă publică automatizată.
sanitaire *adj., s.* sanitar. **Appareils, installations sanitaires** aparate, instalații sanitare. **Cordon sanitaire** cordon sanitar. **Formation, service sanitaire** formație, serviciu sanitar. **Génie sanitaire** serviciul sanitar (*ansamblul de clădiri, materiale, tehnică*). **Législation, police sanitaire** legislație, poliție sanitară. **Les sanitaires** grupul sanitar (*într-un camping*). **Effet* sanitaire.**
sans-abri *s. invar.* persoană fără adăpost. Sinistrat.
sans-logis *s. invar.* persoană fără locuință.
sans-parti *s. invar.* persoană neînscrisă în vreun partid.
sans-patrie *s. invar.* persoană fără patrie / apatrid.
santé *f.* sănătate. **Santé publique** (*serviciul de*) sănătate publică. **La santé** serviciul sanitar / sanepidul (*într-un port*). **Economie de la santé** economia sănătății (***disciplină** economică legată de administrarea cheltuielilor în domeniul **sănătății***). **Maison de santé** casă de odihnă (*de natură privată, unde sînt tratate bolile de nervi și mintale*). **Ministère de la Santé publique** ministerul Sănătății publice. (*Vechi*) **Officier de santé** ofițer sanitar (*fără titlu de doctor*).
santon, e *s.* figurină pentru ornat ieslea Mîntuitorului la Crăciun.
santonnier, ière *s.* artizan care fabrică figurine pentru ornat ieslea Mîntuitorului la Crăciun.
sapèque *f.* monedă chinezească și indochineză de mică valoare.
sapeur-pompier *m.* pompier. **Brigade, régiment de sapeurs-pompiers** brigadă, regiment de pompieri.
sapinière *f.* brădet.
sapiteur *m.* (*marină*) expert însărcinat cu evaluarea mărfurilor.
sarclage *m.* prășit / prașilă.
sarcler *vt.* a prăși.
sarcleur, euse *s.* prășitor, muncitor agricol.
sarcloir *m.* săpăligă (*cu doi dinți*). Plivitoare (*folosită în horticultură*).
sarde *adj., s.* din Sardinia. **Le sarde** limba sardă.
sardine *f.* sardea.
sardinière *f.* fabrică de conserve din sardele.
sardinier, ière *adj., s.* referitor la sardele. Pescuitor de sardele. Muncitor într-o fabrică de conserve din sardele.
sarment *m.* rug de viță de vie.
sarmenter *vt.* a aduna rugii de viță-de-vie.
sas *m.* sas, sită.
sasser *vt.* a cerne.

sasseur, euse *s.* persoană care cerne, lucrează la mașina de cernut, de vînturat. (*M.*) vînturătoare.
satellisation *f.* lansare de sateliți. A face pe cineva / ceva dependent. Satelizare. **Satellisation culturelle** satelizare culturală.
satelliser *vt.* a sateliza. A face pe cineva, ceva să depindă de altcineva. **Satelliser un pays** a face ca o țară / o regiune să devină satelitul alteia / să depindă de alta (*din punct de vedere politic, administrativ etc.*).
satellite *m.* satelit. **Pays satellite** țară satelit (*a unei mari puteri*). **Cité – satellite, village – satellite** oraș (*aglomerare urbană*) satelit, sat satelit.
satin *m.* (*țesătură*) satin.
satinage *m.* satinare.
satiner *vt.* a satina.
satineur, euse *s.* muncitor care satinează.
satisfaction *f.* satisfacție, satisfacere. Mărime care măsoară gradul de satisfacere a agenților economici și legată de comportarea lor. **Satisfaction maximale** satisfacție maximă.
satrape *m.* satrap.
satrapie *m.* satrapie (*diviziune administrativă în Persia antică aflată sub conducerea unui satrap*).
saturation *f.* saturare, saturație. **Saturation du marché** saturarea pieții (*cu anumite produse*).
saturé, e *adj.* saturat. **Marché saturé** piață saturată (*cu anumite produse*).
sauf-conduit *m.* permis de liberă trecere.
saulaie *f.* plantație de răchită.
saule *m.* răchită.
saunage / saunaison *m.* activitatea de recoltare a sării dintr-o mlaștină sărată. Cantitatea de sare adunată. Vînzarea de sare. **Faux saunage** contrabandă cu sare.
saunier *m.* persoană care exploatează o salină. Muncitor care lucrează la extracția sării dintr-o mlaștină sărată. (*Vechi*) negustor de sare. **Faux saunier** contrabandist de sare.
saurer *vt.* a afuma și săra (*un aliment*) pentru conservare.
saurissage *m.* afumare și sărare (*în special heringi*).
saurisserie *f.* uzină unde se conservă pește prin afumare și sărare (*în special heringi*).
saurisseur *m.* muncitor care lucrează la conservarea peștelui prin afumare și sărare (*în special heringi*).
sautelle *f.* marcotajul viei.
saute-ruisseau *m. invar.* practicant într-un birou de notar sau de avocat avînd sarcina de curier.
sauvage *adj.* sălbatic. **Dévaluation sauvage** devaluare bruscă. **Urbanisation sauvage** urbanizare sălbatică / bruscă. **Capitalisme*, grève* sauvage.**
sauvegarde *f.* salvgardare, ocrotire, protecție, adăpost(ire). **Commission de sauvegarde** comisie de protecție (*privind derularea anchetei și a judecării*). **Mise sous la sauvegarde de la justice** punere sub ocrotirea justiției (*a unei persoane*

incapabile). **Placement sous sauvegarde judiciaire** plasare / punere sub ocrotire judiciară. **Clause* de sauvegarde.**

sauvegarder *vt.* a ocroti, a proteja, a salvgarda.

sauver *vt.* a salva.

sauvetage *m.* salvare.

sauveté *f.* (*ist.*) jurisdicție care se bucura de imunitate. (*În feudalism*) orășel liber.

sauvette (à la) *loc. adv.* în grabă. **Vendeur à la sauvette** vînzător fără licență ori de bunuri interzise. **Vendre à la sauvette** a vinde în grabă (*spre a nu fi prins*). **Marchand* à la sauvette.**

savetier *m.* (*vechi*) cîrpaci.

savoir *vt., m.* a ști. Ansamblu de cunoștințe și priceperi acumulate de cineva. **savoir-faire** *m.* știință și pricepere de a face ceva. Iscusință. Totalitatea cunoștințelor și tehnicilor acordate cuiva cu titlu gratuit sau oneros.

savon *m.* săpun.

savonnerie *f.* fabrică de săpun. Covor manual (*întrucît a fost, la început, în secolul al XVII-lea, confecționat într-o fabrică de săpun dezafectată*).

savonnier, ière *adj., m.* referitor la săpun. Fabricant de săpun.

savoyard, e *adj., s.* savoiard, referitor la regiunea Savoie. Locuitor din Savoie. Hornar.

sbire *m.* zbir. (*Vechi*) agent de poliție (*în Italia*).

scandale *m.* scandal.

scandaleux, euse *adj.* scandalos. **Prix scandaleux** prețuri scandaloase (*prea ridicate*).

scandinave *adj., m.* scandinav. **Les Scandinaves** scandinavii / nordicii.

scandinavisme *m.* scandinavism (*sistem politic*).

scarifiage *m.* scarificare (*distrugerea crustei solului formată între perioada arătului și semănat*). Grăpat.

scarificateur *m.* scarificator / grapă.

scarification *f.* tăierea circulară a scoarței unui arbore, a viței de vie, pentru a întrerupe trecerea sevei.

scarifier *vt.* a distruge crusta formată pe sol. A tăia circular scoarța unui arbore, a viței de vie.

sceau *m.* pecete, sigiliu. **Le Grand Sceau de l'Etat** marele sigiliu al Statului. **Apposer, mettre le sceau** a aplica, a pune sigiliul / a sigila. **Garde* des Sceaux.**

scellé *m.* sigiliu (*aplicarea unei benzi de hîrtie de stofă etc. peste care se pune ceară și se aplică un sigiliu*). **Apposer, lever les scellés** a pune, a ridica sigiliul. **Scellés judiciaires*.**

scellement *m.* sigilare, înzidire, cimentuire.

sceller *vt.* a sigila, a parafa, a pecetlui. **Sceller un local** a sigila un local / o clădire.

scepticisme *m.* scepticism.

sceptique *adj., s.* sceptic.

sceptre *m.* sceptru, suveranitate.

schah / chah / shah *m.* șah (*suveranul*).

schappe *s.* fire obținute din deșeuri de mătase.

schappiste *m.* muncitor, fabricant care produce fire din deșeuri de mătase.

schéma *m.* schemă, propunere supusă unui conciliu. **Schéma directeur (SD)** schemă directoare (*ansamblu de documente prospective*). **Schéma directeur d'aménagement et d'urbanisme (SDAU)** schema directoare de amenajare și urbanism. **Schéma directeur départemental** schema directoare departamentală / județeană.

schilling *m.* șiling (*unitate monetară austriacă*).

schismatique *adj., s.* schismatic.

schisme *m.* schismă.

schlamm *m.* șlam (*reziduu fin rezultat din concasarea minereului sau din alte operațiuni de ascuțire*).

sciage *m.* tăiere (*cu o unealtă de tip ferăstrău*).

science *f.* știință. **Science économique** știință economică.

scier *vt.* a tăia (*cu o unealtă de tip ferăstrău*).

scierie *f.* joagăr. Atelier unde se debitează cherestea, unde se debitează piatra cu ferăstrăul.

scieur *m.* cherestegiu, jogărean. Persoană care taie piatra, marmora.

scieuse *f.* ferăstrău mecanic.

scission *f.* sciziune, separare, divizare. **Faire scission** a (se) separa.

scissioniste *adj., s.* scizionist. Activitate de separare.

scolaire *adj., s.* școlar. **Age scolaire** vîrstă școlară. **Etablissement, groupe scolaire** instituție / așezămînt, grup școlar.

scolarisation *f.* școlarizare. **Niveau de scolarisation de la population** nivel de școlarizare a populației. **Taux de scolarisation d'un pays** indice de școlarizare a unei țări.

scolariser *vt.* a școlariza.

scolarité *f.* școlarizare. **Scolarité obligatoire** (*perioadă de*) școlarizare obligatorie. **Certificat de scolarité** certificat de școlarizare. **Prolongation de la scolarité** prelungirea perioadei de școlarizare. **Taux de scolarité / scolarisation** coeficient de școlarizare.

score *m.* scor.

scout, e *adj., m.* scout. Relativ la mișcarea scout. **Mouvement scout** mișcare scout.

scoutisme *m.* scoutism.

script *m.* chitanță de mînă eliberată unui creditor, unui obligatar de către către o colectivitate care nu poate plăti dobînda sau nu poate să ramburseze integral capitalul.

scripte *s.* script.

scripteur *m.* persoană din cancelaria pontificală însărcinată cu redactarea bulelor.

scriptural, e, aux *adj.* **Monnaie scripturale** monedă scripturală (*folosită în bancă, prin care se fac tranzacții fără, însă, a folosi lichidități ci doar documente de plată*).

scrutateur, trice *adj., s.* observator la un scrutin.

scrutin *m.* scrutin. **Scrutin majoritaire, public, secret** scrutin majoritar, public, secret. **Scrutin proportionnel / de liste** scrutin proporțional / de listă. **Scrutin uninominal** scrutin uninominal. **Scrutin de ballottage** scrutin de balotaj. **Scru-**

tin avec ou sans panachage scrutin cu sau fără amestecare (*a candidaților / listelor*). **Ouverture, clôture d'un scrutin** deschiderea, închiderea unui scrutin. **Résultat du scrutin** rezultatul scrutinului. **Tour de scrutin** tur de scrutin.

sea-line *m.* sea-line (*rețea de conducte, parțial submarină, pentru rezervoare sau petroliere care nu pot acosta*).

séance *f.* ședință, întrunire. **Séance extraordinaire, publique** ședință extraordinară, publică. **Séance tenante** în cursul ședinței / pe loc. **Séances du conseil** ședințele consiliului. **Les séances du Parlement** ședințele Parlamentului. **Avoir droit de séance** a avea drept de întrunire. **Etre en séance** a fi în ședință. **Clore, lever, ouvrir, présider, suspendre séance** a închide, a ridica, a deschide, a prezida, a suspenda ședința. **Tenir séance** a ține ședință.

sécession *f.* secesiune, separare. **La Guerre de sécession** războiul de secesiune.

sésessionnisme *m.* secesionism.

sécessionniste *adj., s.* secesionist.

sécheressè *f.* secetă.

sécherie *f.* uscătorie. **Sécherie de poisson** uscătorie de pește.

sécheur, euse *s.* uscător (*industrial*). (*F.*) mașină de uscat.

séchoir *m.* uscător. **Séchoir à chanvre, à tabac** uscător de / pentru cînepă, tutun.

second, e *adj., s.* secund, al doilea.

secondaire *adj.* secundar. **Enseignement secondaire** învățămînt secundar. **Secteur secondaire** sector secundar. **Marché* secondaire.**

secourisme *m.* salvare.

secouriste *s.* salvator.

secours *m.* ajutor / ajutorare, rezervă. **Secours mutuel** ajutor reciproc. **Secours publics** ajutoare publice. **Secours aux sinistrés** ajutor(oare) pentru sinistrați. **Secours d'urgence** ajutor de urgență. **Secours aux indigents, aux sans-abri** ajutor pentru cei nevoiași, pentru cei fără adăpost. **Porter, prêter secours** a da ajutor / a ajuta. **Associations de secours mutuel** asociații de ajutor reciproc. **Porte, issue, sortie de secours** ușă, ieșire de salvare. **Poste de secours** post de (prim) ajutor. **Société de secours aux blessés** societate de ajutor pentru cei răniți / de ajutorare a răniților.

secret, e *adj., s.* secret, tainic, taină. **Secret de fabrication, de fabrique** secret de fabricație, de fabrică. **Secret professionnel** secret profesional. **Agent secret** agent secret. **Négociations secrètes** negocieri secrete. **Renseignements secrets** informații secrete. **Services secrets** servicii(le) secrete. **Le secret d'Etat** secretul de Stat. **La Secrète** Poliția secretă.

secrétage *m.* tratarea blănurilor (*prin frecare, pentru a deveni mai moi*).

secrétaire *s.* secretar, asistent. **Secrétaire commercial(e)** secretar(ă) (*în domeniul*) comercial(ă). **Secrétaire comptable** asistent contabil. **Secrétaire médicale** asistent medical (*asistă un medic, un dentist*). **Secrétaire d'administration** secretar de administrație / administrativ (*însărcinat cu redactarea documentelor*). **Secrétaire d'ambassade** secretar de ambasadă. **Secrétaire d'Etat** secretar de Stat. **Secrétaire d'Etat aux Affaires étrangères, à la Guerre** secretar de Stat la Ministerul Afacerile externe, la Ministerul de Război. **Secrétaire de direction** secretar(ă) de direcție / de direcțiune. **Secrétaire de mairie, de préfecture** secretar de primărie, de prefectură. **Secrétaire de rédaction** secretar de redacție. **Secrétaire du bureau de l'Assemblée nationale** secretar al biroului Adunării naționale. **Secrétaire du Roi** secretar al regelui. **Secrétaire général de la Préfecture** secretarul general al Prefecturii. **Secrétaire général des Nations Unies** secretarul general al Națiunilor Unite. **Diplôme, métier de secrétaire** diplomă, meserie de secretar(ă).

secrétairerie *f.* (*rar, vechi*) secretariat. Postul, funcția, activitatea de secretar.

secrétariat *m.* secretariat. Funcția, postul de secretar. Personalul (*angajat la secretariat*). **Secrétariat général du Gouvernement, de direction** secretariat general al Guvernului, de direcție / direcțiune. **Secrétariat-greffe** secretariat-grefă. **Secrétariat d'Etat** secretariat(ul) de Stat.

secréter *vt.* a freca, a trata prin frecare (*pieile cu nitrat de mercur pentru a deveni mai moi*).

secréteur *m.* muncitorul care execută operația de frecare a pieilor cu nitrat de mercur.

sectaire *adj., s.* sectar.

sectarisme *m.* sectarism.

secte *f.* sectă. **Sectes hérétiques** secte eretice. **Sectes d'une église** secte ale unei biserici. **Membre d'une secte** membru al unei secte.

secteur *m.* sector. **Secteur clé** sector cheie. **Secteur exportateur** sector exportator. **Secteur informel** sector informal (*din economia subterană*). **Secteur institutionnel** sector instituțional. **Secteur lourd, léger** sector greu (*în care imobilizările de capital reprezintă o mare parte din activ*), ușor (*în care proporția de imobilizare de capital este mică*). **Secteur mixte** sector mixt. **Secteur nationalisé, privé, public** sector naționalizat, privat / particular, public. (*Armată*) **Secteur postal** sector poștal (*porțiune dintr-o zonă de operațiuni militare*). **Sous-secteur** sub-sector (*zonă de acțiune a unui regiment*). (*Economie*) **Secteur primaire (*pêche, agriculture, sylviculture, industrie extractive*)** sector primar (*pescuit, agricultură, silvicultură, industria extractivă*). **Secteur secondaire (*industrie de transformation, bâtiments, travaux publics*)** sector secundar (*industria prelucrătoare, construcții, lucrări publice*). **Secteur tertiaire (*services, enseignement, banque, assurances, recherche, transport, distribution etc.*)** sector terțiar (*servicii, învățămînt, bănci, asigurări, cercetare, transport, distribuție etc.*). **Secteur quaternaire (*services des services: informatique, recherche scientifique*)** sector cuaternar (*serviciile serviciilor: informatică, cercetare științifică*). **Secteur de commune** sector de comună (*poate fi inițiat pentru administrarea serviciilor publice în caz de construire a unor mari ansambluri de locuințe*). **Secteur des affaires** sectorul afacerilor. **Secteur abrité*, exposé*. Lois* des trois secteurs.**

section *f.* secție / secțiune, parte, secționare. (*Armată*) subdiviziune a unei companii, a unei baterii care cuprinde între treizeci și patruzeci de oameni. **Section contentieuse** secție contencios. **Section électorale** secție electorală. **Section homogène** secție omogenă (*parte a unei întreprinderi, a unui atelier unde costul este proporțional cu unitatea de produs*). **Section locale d'un parti, d'une société** secție locală a unui partid, a unei societăți. **Sections locales de la Sécu-**

rité sociale secții locale ale Asigurărilor sociale (*întocmesc dosarele asiguraților și efectuează plățile în locul caselor primare*). **Sections productives** secții productive. **Section syndicale d'entreprise** secție sindicală de întreprindere. **Section d'un tribunal** secție a unui tribunal. **Section d'une route, d'une voie ferrée** secțiune a unui drum, a unei căi ferate. **Section de commune** secție de comună (*parte a comunei care deține un patrimoniu distinct și pentru gestionarea căruia este învestită cu personalitate juridică*). **Chef de section** șef de secție (*locotenent care comandă o secție a unei companii*). **Changement, fin de section** schimbare, sfîrșit de secțiune (*privind tariful practicat în trafic*).

sectionnement *m.* secționare, împărțire. **Sectionnement d'une circonscription électorale** împărțirea unei circumscripții electorale.

sectionner *vt.* a secționa, a împărți. **Sectionner un département en circonscriptions** a împărți un departament / județ în circumscripții.

sectoriel, le *adj.* sectorial. **Analyse sectorielle de productivité** analiză sectorială de productivitate. **Révendications sectorielles** revendicări sectoriale.

sectorisation *f.* sectorizare, organizare pe sectoare.

sectoriser *vt.* a sectoriza.

sécularisation *f.* secularizare. **Sécularisation de l'enseignement public** secularizarea învățămîntului public. **Bulle de sécularisation** bulă de secularizare.

sécullariser *vt.* a secularizza. **Sécullariser l'enseignement** a secularizza învățămîntul. **Sécullariser un monsatère** a secularizza o mănăstire.

sécuritaire *adj.* securitar (*ceea ce tinde să privilegieze problemele de siguranța publică*).

sécurité *f.* securitate, siguranță. Asigurare. **Sécurité alimentaire, matérielle** siguranță alimentară, materială. **Sécurité civile, publique** siguranță civilă, publică. **Sécurité internationale** securitate internațională. **Sécurité nationale** siguranță națională. **Sécurité routière** siguranță rutieră / a circulației. **Sécurité sociale / assurances sociales** securitate socială / asigurări sociale. **Sécurité syndicale** securitate sindicală. **Conseil de sécurité** consiliu de securitate. **Carte d'immatriculation de la Sécurité sociale** carte de înmatriculare la / de la Asigurările sociale. **Prestations de la Sécurité sociale** prestații ale Asigurărilor sociale. **La Sécu** Asigurările (*sociale*).

séditieux, euse *adj.* răzvrătit, revoltat, instigator.

sédition *f.* răzvrătire, agitație. **Sédition militaire** răzvrătire militară / puci.

séduction *f.* seducție / seducere. **Séduction dolosive** seducere dolosivă. **Rapt par séduction** rapt prin seducere / deturnare.

séduire *vt.* a seduce, a deturna.

séduisant, e *adj.* seducător. **Idées, propositions, thèses séduisantes** idei, propuneri, teze seducătoare.

séfarade *adj., s.* sefard. Membru al unei comunități evreiești (*cu excepția Israelului*).

segment *m.* segment. **Segment de marché** segment de piață.

segmentation *f.* segmentare. **Segmentation stratégique** segmentare strategică. **Théorie de la segmentation du marché du travail** teoria segmentării pieței de muncă.

ségrairie *f.* faptul de a stăpîni o pădure în indiviziune (*Stat* sau *particular*). Pădure stăpînită în indiviziune / în devălmășie.

ségrégatif, ive *adj.* separativ, care rezultă din separare.

ségrégation *f.* segregare. **Ségrégation raciale** segregare rasială.

ségrégationnisme *m.* segregaționism.

ségrégationniste *adj., s.* segregaționist. **Troubles ségrégationnistes** tulburări segregaționiste.

ségrégé, e / ségrégué, e *adj.* care face / este obiectul unei segregări.

seigneur *m.* senior. Dumnezeu. **Possessions, terres d'un seigneur** posesiile, pămînturile / moșiile unui senior.

seigneuriage *m.* (*ist.*) senioraj, drept seniorial. Dreptul unui senior de a bate monedă. Privilegiu al Statelor Unite (*ca urmare a faptului că dolarul constituie etalonul monetar internațional*).

seigneurial, e, aux *adj.* seniorial. **Châteaux seigneuriaux** castele senioriale. **Terres seigneuriales** pămînturi / moșii senioriale.

seigneurie *f.* seniorie / domeniu seniorial.

seing *m.* (*ist.*) semn ținînd loc de semnătură. Semnătură. **Blanc-seing** semnătură în alb. **Acte* sous seing privé / sous seing.**

sel *m.* sare. **Impôt* sur sel.**

sélecter *vt.* a selecta, a alege, a tria.

sélectif, ive *adj.* selectiv. **Recrutement sélectif** recrutare selectivă.

sélection *f.* selectare / selecție. **Sélection écologique** selecție ecologică. **Sélection naturelle** selecție naturală. **Sélection de portefeuille** selecție de portofoliu. **Comité de sélection** comitet de selecție. **Sélection adverse*.**

sélectionné, e *adj.* selecționat, ales. **Candidats sélectionnés pour un concours** candidați selecționați pentru un concurs. **Produits sélectionnés** produse selecționate.

selectionner *vt.* a selecționa.

selectionneur, euse *s.* selecționer.

sélectivité *f.* selectivitate. **Sélectivité budgétaire** (***politique de soutien de prix agricoles***) selectivitate bugetară (*politică de susținerea a prețurilor agricole*). **Sélectivité monétaire** (***politique sélective du crédit***) selectivitate monetară (*politică selectivă a creditului*).

self-government *s.* autoguvernare, guvern autonom.

self-made-man *m.* om care a reușit prin sine însuși.

self-service *m.* autoservire. **Restaurant self-service** restaurant cu autoservire.

selle *f.* șa / șa.

sellerie *f.* șelărie. Meseria de șelar. Comerț cu articole de călărie. Lucrul executat de un șelar.

sellier *m.* șelar. Comerciant de articole de călărie.

semailles *f. pl.* semănat. Acțiunea de a semăna.

semaine *f.* săptămînă. Perioadă de activitate. Salariu săptămînal. **Semaine anglaise** săptămînă engleză (*organizarea muncii cu acordarea liberului sîmbăta şi duminica*). **Semaine commerciale** săptămînă comercială. **Chambre louée à la semaine** cameră închiriată cu săptămîna. **Gouverner à la petite semaine** a guverna printr-o serie de expediente / fără un plan bine definit. (*Vechi*) **Prêter à la petite semaine** a da bani cu împrumut pe termen scurt şi dobîndă ridicată. **Une politique à la petite semaine** o politică fără plan şi previziuni pe termen lung. **Officier, sous-officier de semaine** ofiţer, subofiţer de serviciu (*timp de o săptămînă*). **Dépenser sa semaine** a-şi cheltui salariul cîştigat într-o săptămînă. **La semaine de quarante heures** săptămînă (*de lucru*) de patruzeci de ore. **Travailler à la semaine** a munci cu contract săptămînal.

semainier, ière *s.* persoană care asigură un serviciu periodic de o săptămînă. Agendă de birou împărţită după zilele săptămînii.

semence *f.* sămînţă. **Blé, pomme de terre de semance** grîu, cartofi de sămînţă.

semer *vt.* a semăna. **Semer à la volée** a semăna prin aruncarea boabelor cu mîna.

semestre *m.* semestru. Rentă, pensie care se plăteşte semestrial.

semestriel, le *adj.* semestrial. **Assemblée semestrielle** adunare semestrială.

semestriellement *adv.* semestrial.

semeur, euse *s.* semănător.

semi-fini, e *adj.* semifinit. **Produits semi-finis / semi-produits** produs semifinit / semiproduse.

semi-liberté *adj.* semilibertate. Situaţie a deţinutului care poate părăsi închisoarea pentru a urma un tratament medical sau pentru a depune o activitate.

semi-liquidités *adj.* semilichidităţi.

séminaire *m.* seminar. Instituţie de învăţămînt care pregăteşte, în general, tinerii care se dedică preoţiei. Totalitatea celor care activează în cadrul unui seminar. Grup de lucru care analizează o problemă.

séminariste *m.* seminarist.

semi-nomade *adj., s.* semi-nomad. **Populations semi-nomades** populaţii semi-nomade.

semi-nomadisme *m.* semi-nomadism.

semi-ouvré, e *adj.* semi-(pre)lucrat.

semi-produit *m.* semiprodus.

semi-public, ique *adj.* semi-public (*jumătate privat, jumătate public*). **Organismes semi-publics** organisme semi-publice

sémite *adj., s.* semit. (*Abuziv*) israelit.

sémitique *adj.* semitic.

semoir *m.* semănătoare mecanică. **Semoir d'engrais** maşină agricolă care împrăştie îngrăşăminte.

semoule *f.* griş.

semoulerie *f.* fabrică de griş. Fabricare a grişului.

semoulier, ière *s.* fabricant de griş. Lucrător din fabrica de griş.

sen *m.* monedă din Japonia şi diverse ţări din Extremul-Orient.

sénat *m.* senat.

sénateur *m.* senator.

sénatorerie *f.* (*ist.*) donaţie viageră funciară acordată unui senator (*pe vremea Consulatului şi a Primului Imperiu*).

sénatorial, e, aux *adj.* senatorial. **Elections sénatoriales** alegeri senatoriale. (*Ist.*) **Ordre sénatorial** ordin senatorial (*clasa din care se alegeau senatorii romani*).

sénatus-consulte *m.* (*ist.*) hotărîre a senatului roman. Act emanînd de la un senat şi avînd forţă de lege (*sub Consulat, Primul şi Al doilea Imperiu*).

sénéchal, aux *m.* (*ist.*) seneşal. Titlu dat unor ofiţeri regali sau senioriali. Persoană învestită, în unele provincii, cu rezolvarea problemelor de justiţie, financiare.

sénéchaussée *f.* (*ist.*) întinderea unei jurisdicţii a seneşalului. Tribunalul seneşalului.

sénégalais, e *adj., s.* senegalez. **Un Sénégalais** un senegalez.

sensibilité *f.* sensibilitate.

sentence *f.* sentinţă. **Sentence arbitrale** sentinţă arbitrală.

sentier *m.* cărare, drum, cale. **Sentier d'expansion***.

sentinelle *f.* santinelă. **Etre en sentinelle** a fi de santinelă / de gardă.

séparation *f.* separare / separaţie, despărţire. **Séparation de biens** separaţie de bunuri. **Séparation de corps** separare de corp / trupească (*prin decizie judecătorească, chiar fără a fi divorţ*). **Séparation de patrimoines** separaţie de patrimonii. **Séparation des attributions, des compétences** separarea atribuţiilor, competenţelor. **Séparation de fait / amiable** despărţire în fapt / amiablă. **Le principe de la séparation des pouvoirs** principiul separaţiei puterilor.

séparatisme *m.* separatism.

séparatiste *adj., s.* separatist. **Mouvement séparatiste** mişcare separatistă.

séparé, e *adj.* separat, despărţit. **Epoux séparés** soţi despărţiţi.

séparément *adv.* (*în mod*) separat.

séparer (se) *vt., vr.* a (se) separa, a (se) despărţi.

septembriseur *m.* (*ist.*) revoluţionar fanatic participant la masacrarea celor aflaţi în închisorile pariziene (*în septembrie 1792*).

septemvir *m.* (*antic. rom.*) septemvir (*fiecare dintre cei şapte membri ai unei comisii însărcinate cu împărţirea pămînturilor*).

septennal, e, aux *adj.* care durează şapte ani. **Présidence septenale** preşedinţie cu durata de şapte ani.

septennalité *f.* durată / perioadă de şapte ani. **Septennalité d'un mandat** durata de şapte ani a unui mandat.

septennat *m.* perioadă de şapte ani (*a unei funcţii, însărcinări*). Durata mandatului Preşedintelui Franţei.

septuple *adj., s.* de şapte ori mai mult / înşeptit. **Gagner le septuple** a cîştiga înşeptit.

septupler *vt., vi.* a cîştiga de şapte ori mai mult / a înşepti. **Bénéfices qui ont septuplé en trois ans** beneficii care au sporit de şapte ori în trei ani.

sepulture *f.* sepultură, mormînt. Slujbă de înmormîntare. **Profanation / violation de sepulture** profanare / violare de mormînt.

séquentiel, le *adj.* secvenţial. **Modèle* séquentiel.**

séquestration *f.* sechestrare.

séquestre *m.* sechestru. (*Rar*) persoană care are în grijă bunurile aflate în litigiu / sechestru / custode. **Séquestre conventionnel, judiciaire** sechestru convențional, judiciar. **Séquestre gratuit** sechestru gratuit. **Des biens mis, placés sous séquestre** bunuri puse, plasate sub sechestru. **Nommer un séquestre, un administrateur séquestre** a numi un sechestru, un administrator-sechestru.
séquestré, e *adj., s.* sechestrat. **Une jeune fille séquestrée** o tînără sechestrată.
sérail *m.* serai. (*Vechi*) harem.
sérançage *m.* pieptănarea inului, cînepei.
sérancer *vt.* a pieptăna inul, cînepa.
serbe *adj., m.* sîrb, serb / sîrbesc. **Un Serbe** un sîrb. **Le serbe** limba sîrbească.
serbo-croate *adj., m.* serbo-croat.
serdeau *m.* stolnic. Paharnic.
sérendipité *f.* ocazia fericită de a descoperi ceva din întîmplare.
sérénissime *adj.* serenisim. **La sérénissime république** serenisima republică / republica venețiană. **Altesse sérénissime** alteță serenisimă.
serf, serve *adj., s.* șerb / iobag. (*Rar*) servil, aservit. **Terre serve** pămînt aflat în dependență / aservit.
serfouette *f.* săpăligă (*cu două coarne*).
serfouir *vt.* a prăși cu săpăliga.
serfouissage *m.* prășit (*în jurul plantei*).
sergent *m.* sergent. Persoană însărcinată cu urmărirea, confiscarea bunurilor. Banc de tîmplar. **Sergent-fourrier** furier (*cu grad de sergent*). **Sergent-instructeur** sergent instructor. **Sergent-major** sergent-major.
séricicole *adj.* sericicol.
sériciculteur *m.* sericicultor.
sériciculture *f.* sericicultură.
série *f.* serie. **Série chronologique, cumulée, statistique (*simple, double / multiple*), temporelle** serie cronologică, cumulată, statistică (*simplă, dublă / multiplă*), temporală. **Série de prix** indicator / catalog de prețuri. **Prix de série** preț de serie. **Production, travail en série** producție, lucru de / în serie.
sérigraphie *f.* serigrafie.
séringuero *m.* persoană care recoltează laptele de la arborii de cauciuc.
serment *m.* jurămînt. **Serment promissoire** jurămînt promisoriu (*de a îndeplini cît mai bine o misiune, de a spune adevărul etc.*). **Serment politique, professionnel** jurămînt politic, profesional. **Serment supplétoire** jurămînt de completare a probelor care sînt insuficiente. **Déclarer sous la foi de serment** a declara pe bază de / sub jurămînt. **Faux serment** jurămînt fals / strîmb. **Prestation de serment** depunere de jurămînt. **Témoigner sous serment** a depune mărturie sub jurămînt.
sermon *m.* predică. **Serment décisoire*.**
sermonnaire *m.* predicator. Culegere de predici.
serpent *m.* șarpe. **Serpent monétaire* européen.**
serre *f.* seră, strîngere. **Effet de serre** efect de seră.
serre-file *m.* închizător de rînd. Navă care închide o linie de luptă. **Marcher en serre-file** a merge în rînduri strînse / compacte.

serriste *s.* persoană care cultivă în seră.
serrurerie *f.* lăcătușărie.
serrurier *m.* lăcătuș. Fabricant de încuietori / broaște de ușă.
sertir *vt.* a monta (*pietre prețioase, cartușe de vînătoare*).
sertissage *m.* montare (*de pietre prețioase, de cartușe de vînătoare*).
sertisseur, euse *s.* montator de pietre prețioase. (*M.*) Aparat de fabricare a cartușelor de vînătoare. Aparat pentru închis conserve.
servage *m.* iobăgie, șerbie. **Abolition du servage** abolirea iobăgiei.
servant *adj., m.* (*armată*) servant. Persoană laică sau din cler care ajută la slujbă. **Frère servant** frate slujitor (*călugăr care are în sarcină treburi modeste*). **Fonds* servant.**
servante *f.* servitoare, slujnică. Servantă (*pentru păstrarea unor obiecte*) / dulap. **Servante de forgeron, de menuisier** dulap de fierar, de tîmplar.
serveur, euse *s.* chelner. Muncitor însărcinat cu alimentarea unei mașini. Server.
service *m.* serviciu, slujbă. **Services administratifs** servicii administrative. **Service après-vente** serviciu post-vînzare / de depanare. **Service civil, national, public** serviciu civil, național, public. **Services déconcentrés de l'Etat** servicii descentralizate ale Statului (*au înlocuit: services extérieurs servicii externe / exterioare*). **Services matériels / incorporés dans la production** servicii materiale / incorporate în producție. **Service militaire** serviciu militar. **Services publics et commerciaux** servicii publice și comerciale. **Services sociaux** servicii sociale. **Service social d'une usine** serviciul social al unei uzine. **Service universel** serviciu / service universal. **Services véritables** servicii adevărate. **Service votés** servicii votate (*în proiectul legii de finanțe acestea constituie parte a cererii de credite reprezentînd minimum de dotări pe care Guvernul le consideră indispensabile pentru ca activitatea serviciilor publice să continue în condițiile aprobate în anul anterior*). **Service d'entretien** serviciu de întreținere. **Service d'ordre** serviciu de ordine. **Services de l'exploitation** serviciile (din sectorul) exploatare. **Service de l'intendance** serviciul (de) intendență. **Service de contentieux d'une entreprise** serviciul / biroul (de) contencios al unei întreprinderi. **Service de presse** serviciu de presă. **Service de publicité** serviciu de publicitate. **Service de santé** serviciu de sănătate. **Service de surveillance** serviciu de supraveghere. **Services de transports** servicii de transport. **Service du personnel** serviciul de personal. **Service des approvisionnements** serviciul de aprovizionare. **Service des transmissions** serviciul de transmisiuni. **Faire son service (militaire)** a-și satisface serviciul (militar). **Note de service** notă de serviciu. **Règle du service fait** regula serviciului făcut / îndeplinit (*regulă contabilă prin care se interzice plata unei prestații înaintea executării ei, cu unele excepții prevăzute de lege*). **Organiser un service** a organiza un serviciu. **Règlement, réunion de service** regulament, întrunire de serviciu. **Chef de service** șef de serviciu. **Etre au service du citoyen** a fi în slujba cetățeanului. **Etre de service** a fi de serviciu. **Pompier de service** pompier de serviciu. **Escalier de service** scară de serviciu. **Société de services** societate de servicii. **Station-service** benzinărie și atelier

/ service auto. **Service de la dette* publique. Service de la dette* externe. Prestataires* de services.**

serviteur *m.* servitor.

servitude *f.* servitute. **Servitude apparente, non apparente** servitute aparentă, neaparentă. **Servitude continue, discontinue** servitute continuă, necontinuă. **Servitude légale** servitute legală. **Servitudes publiques** servituți publice. **Servitudes prédiales / réelles** servituți reale. **Servitudes établies par le fait de l'homme** servituți stabilite prin fapta omului. **Servitude d'appui, d'écoulement des eaux de passage** servitute de sprijin(ire), de scurgere a apelor trecătoare. **Servitude de puisage, de vue** servitute de izvor, de vedere. **Servitude de passage** (*en cas d'enclave*) servitute de trecere (*în caz de enclavă*). **Servitude d'aqueduc** servitute de apeduct. **Servitude des cours** servitutea curților comune. **Servitude d'égoût des toits** servitutea picăturii streașinii. **Servitude de ne pas bâtir** servitute de a nu construi. **Bâtiments de servitude** nave destinate deservirii / aprovizionării. **Extinction des servitudes** stingerea servituților. **Servitude de pacage*.**

servuction *f.* fenomen care desemnează concomitența producerii și consumului simultan în cadrul unui serviciu.

session *f.* sesiune. **Sessions extraordinaires, ordinaires** sesiuni, extraordinare, ordinare. **Echouer à la session de juin** a eșua la / în sesiunea din iunie.

sesterce *m.* (*ist. rom.*) sesterț (*monedă de argint*).

setier *m.* (*vechi*) măsură de capacitate (*între 150 și 300 de litri, boabe; aproximativ opt litri, lichid*). Suprafață care se putea însămînța cu o asemenea cantitate de boabe. (*Vezi: pinte*)

seuil *m.* prag. **Seuil de pauvreté** prag de sărăcie. **Seuil de rentabilité** prag de rentabilitate. **Seuils sociaux dans l'entreprise** praguri (*de reprezentare*) sociale în întreprindere. **Seuil / indicateur* de divergence.**

sévices *m. pl.* maltratare. **Exercer des sévices sur son épouse** a-și maltrata soția. **Exercer des sévices sur un enfant** a maltrata un copil.

sevrage *m.* privarea unui copil de alăptare. Privarea unui toxicoman de drog. Tăiere de butași.

sevrer *vt.* a dezobișnui, a lipsi (*pe cineva de ceva*). A tăia butași dintr-o plantă / a face butași.

sexe *m.* sex.

sexisme *m.* sexism.

sexiste *adj., s.* sexist.

sex-shop *m.* sex shop.

sexuel, le *adj.* sexual. **Avoir des relations sexuelles avec qqn** a avea relații sexuale cu cineva. **Education sexuelle** educație sexuală.

shampooineur, euse / shampouineur, euse *s.* persoană care, într-un salon de coafură, face șamponări. (*F.*) aparat care spală cu șampon covoare, mochete.

shérif *m.* șerif.

shilling *m.* veche monedă engleză (*cu valoarea de doisprezece penny*).

shipchandler *m.* comerciant de furnituri pentru nave.

shogoun / shogun *m.* șogun.

show-business *m.* show-business.

show(-)room *m.* sală de prezentare de modă.

sibérien, ne *adj.* siberian.

sicilien, ne *adj., s.* sicilian. **Un Sicilien** un sicilian.

sidérurgie *f.* siderurgie.

sidérurgique *adj.* siderurgic. **Production, usine sidérurgique** producție, uzină siderurgică.

sidérurgiste *s.* siderurgist.

siège *m.* sediu, asediu. Scaun, jilț / fotoliu. Loc (*de senator, deputat*). **Siège épiscopal, pontifical** sediu / scaun episcopal, pontifical. **Siège social** sediu social (*cel trecut în statutul firmei*). **Siège vacant** scaun / loc vacant. **Siège d'un parti, d'un tribunal** sediul unui partid, unui tribunal. **Siège à pourvoir** scaun / loc de ocupat. **Le Siège apostolique** sediul / scaunul apostolic / Sfîntul scaun. **Le siège de la papauté** sediul papalității. **Etat de siège** stare de asediu. **Guerre de siège** război de asediu. **Lever le siège** a ridica asediul. **Jugement rendu sur siège** hotărîre (*judecătorească*) dată imediat după închiderea dezbaterilor (*fără ca judecătorii să se ridice de pe scaune*). **Opérations, engins, travaux de siège** operațiuni, mașinării / instrumente, lucrări de asediu. **Le parti a gagné X sièges** partidul a cîștigat X locuri. **Magistrature du siège*.**

siéger *vi.* a se întruni, a dezbate, a judeca, a locui / a avea sediul.

sieur *m.* domn.

sigillaire *adj., f.* referitor la sigiliu, de sigiliu. **Anneau sigillaire** inel cu pecete / cu care se sigilează.

sigillé, e *adj.* sigilat.

signal, aux *m.* semnal. **Signal d'alarme, d'alerte** semnal de alarmă, de alertă. **Signaux de chemin de fer** semnale de cale ferată. **Signaux de port** semnale de port / portuare.

signalement *m.* semnalment.

signaler *vt.* a semnala.

signaleur *m.* semnalizator (*persoană însărcinată cu semnalizarea*).

signalisation *f.* semnalizare. **Signalisation automatique** semnalizare automată. **Signalisation des aérodromes, des routes** semnalizarea (*dotarea cu elemente semnalizatoare*) aerodromurilor, drumurilor / rutelor. **Panneaux de signalisation** panouri de semnalizare.

signaliser *vt.* a dota cu elemente de semnalizare. **Signaliser une route** a pune / a dota un drum cu elemente de semnalizare.

signataire *s.* semnatar.

signature *f.* semnătură. **Signature sociale** semnătură socială (*care angajează societatea comercială*). **Signature des traités** semnarea tratatelor. **Apposer sa signature** a-și pune semnătura / a semna personal. **Avoir la signature** a avea semnătura / drept de semnătură (*care angajează societatea comercială*). **Signature opposable*.**

signer *vt.* a semna. **Signer un contrat, un traité** a semna un contract, un tratat.

signification *f.* semnificație. Înștiințare / încunoștiințare. Citație. **Significations judiciaires, extrajudiciaires** înștiințări / citații judiciare, extrajudiciare.

Signification à personne înştiinţare / citaţie personală. **Signification au domicile** înştiinţare / citaţie trimisă la domiciliu. **Signification au parquet** citare la parchet.

signifier *vt.* a înştiinţa, a aduce la cunoştinţă. **Huissier chargé de signifier un jugement** aprod însărcinat cu aducerea la cunoştinţă a unei hotărîri judecătoreşti.

silence *m.* linişte. Tăcere. **Silence de l'Administration** tăcerea Administraţiei (*regulă de procedură administrativă conform căreia în lipsa unui răspuns din partea Administraţiei la o reclamaţie – aceasta echivalînd cu o respingere – reclamantul poate sesiza jurisdicţia administrativă. În cazul unei cereri, lipsa unui răspuns înseamnă acceptarea acesteia*).

silo *m.* siloz. **Silo à céréales, à fourrages** siloz pentru cereale, pentru furaje.

simarre *f.* (*vechi*) veşmînt purtat de unii magistraţi pe sub robă. Sutană purtată de preoţi în casă.

similaire *adj.* similar. **Produits similaires** produse similare.

similarité *f.* similaritate.

similisage *m.* tratament aplicat ţesăturilor pentru a căpăta luciu. Mercelizare.

similiser *vt.* a trata o ţesătură pentru a căpăta luciu.

simulation *f.* simulare, simulaţie, deghizare, interpunere de persoane, fictivitate. **Simulation d'enfant** simulare privind existenţa unui copil / de sarcină.

sinécure *f.* sinecură.

sine die *loc adv.* sine die. **Renvoyer une affaire, un débat sine die** a amîna o cauză / o afacere, dezbatere sine die.

singapourien, ne *adj, s.* din Singapore. **Un Singapourien** un singaporez.

sinistralité *f.* rata daunelor care fac obiectul unei asigurări.

sinistre *m.* sinistru, calamitate, dezastru. Daună care face obiectul unei asigurări. **Le remboursement des sinistres** rambursarea / plata daunelor provocate de calamităţi.

sinistré, e *adj., s.* sinistrat. **Indemniser les sinistrés** a acorda o indemnizaţie sinistraţilor.

sionisme *m.* sionism.

sioniste *adj., s.* sionist.

sirdar *m.* serdar. Titlu dat generalului englez care comanda trupele vice-regelui egiptean.

sire *m.* sire. Titlu acordat unor seniori.

sirene (***système informatique pour le répertoire des entreprises et des établissements***) *m.* sistem informatic pentru repertorierea întreprinderilor şi aşezămintelor / localurilor (*permiţînd acordarea unui număr de înmatriculare fiecărei întreprinderi sau aşezămînt*).

siret *m.* număr compus din 14 cifre în care primele 9 formează *numărul sirene*, iar celelalte 5 desemnează *aşezămîntul / localul* din întreprindere.

sit-in *m. invar.* manifestaţie paşnică de protest (*protestatarii se aşază, în grupuri, pe jos, în locuri publice*).

situation *f.* situaţie. **Situation économique, financière, juridique, politique, sociale** situaţie economică, financiară, juridică, politică, socială. **Situation de fait** situaţie de fapt / dată. **Situations juridiques objectives, subjectives** situaţii juridice obiective, subiective. **Situation nette** situaţie netă (*fondurile unei întreprinderi rămase în urma scăderii datoriilor*). **Situation du marché** situaţia / starea pieţei. **Fournir une situation à la banque** a furniza / a prezenta o situaţie la bancă.

situationnisme *m.* situaţionism (*mişcare artistică, politică şi literară culminînd în anii 1968*).

situationiste *adj., s.* situaţionist.

six *adj., m.* şase. **L'Europe des Six** Europa celor Şase / Piaţa Comună.

slave *adj., s.* slav. **Peuples slaves** popoare slave. **Langues slaves** limbi slave.

slaviser *vt.* a slaviza / a impune cu forţa limba, civilizaţia slavă.

slogan *m.* slogan. **Slogan politique, publicitaire** slogan politic, publicitar.

slovaque *adj., s.* slovac. **Un Slovaque** un slovac.

slovène *adj., s.* sloven. **Un Slovène** un sloven. **Le slovène** slovena / limba slovenă.

slumpflation *f.* (*vezi:* ***depflation****).

smicard, e *s.* smicard (*persoană care primeşte cel mai mic salariu pe economie*). (*Vezi:* ***salaire***).

snack-bar / snack *m.* snack bar / snack.

sociabilité *f.* sociabilitate.

sociable *adj.* sociabil.

social, e, aux *adj.* social. **Rapports sociaux** raporturi sociale. **Conflits, faits, phénomènes sociaux** conflicte, fapte, fenomene sociale. **Psychologie sociale** psihologie socială. **Classe, échelle, hiérarchie, inégalité, justice, législation, politique, révendication, révolution, sécurité sociale** clasă, scară, ierarhie, inegalitate, justiţie, legislaţie, politică, revendicare, revoluţie, securitate / siguranţă socială. **Fonctions d'utilité sociale** funcţii de utilitate socială / publică. **Loi de la modernisation sociale** legea modernizării sociale. **Milieu social** mediu social. **Politique sociale** politică socială. **Propriété sociale** proprietate socială / colectivă. **Assurances* sociales. Service* social. Raison* sociale. Capital* social. Siège* social.**

social-démocrate *adj., s.* social-democrat. **Les sociaux-démocrates** social-democraţii.

social-démocratie *f.* social-democraţie.

socialisant, e *adj., s.* socializant, cu tendinţe socialiste. **Fraction socialisante** fracţiune cu tendinţe socialiste. **Libéraux socialisants** liberali cu tendinţe socialiste.

socialisation *f.* socializare. **Socialisation sous forme coopérative, étatiste** socializare sub formă cooperatistă, etatistă. **Socialisation des moyens de production** socializarea mijloacelor de producţie.

socialiser *vt.* a socializa. **Socialiser la propriété** a socializa proprietatea (*proprietatea devine comună*). **Pays socialisé** ţară socializată / devenită socialistă.

socialisme *m.* socialism. **Socialisme autoritaire, collectiviste, démocratique** socialism autoritar, colectivist, democratic. **Socialisme agrarien, associationniste, ouvrier, prolétarien** socialism agrarian, asociaţionist, muncitoresc, proletar. **Socialisme fabien, idéaliste / utopique, naturaliste,**

révolutionnaire, scientifique socialism fabian, idealist / utopic, naturalist, revoluționar, științific. **Socialisme technocratique / industrialiste** socialism tehnocratic / industrialist. **Socialisme d'Etat / réformiste** socialism de Stat / reformist. **Socialisme de marché** socialism de piață (*liberă*). **Socialisme de la chaire** socialism de catedră / teoretic.

socialiste *adj., s.* socialist. **Doctrine, politique socialiste** doctrină, politică socialistă. **Parti socialiste** partid socialist.

sociétaire *adj., s.* societar, membru al unei asociații. **Sociétaire de la Comédie française** societar al Comediei franceze.

sociétariat *m.* ansamblul societarilor.

société *f.* societate. **Sociétés et quasi-sociétés non financières** societăți și cvasisocietăți nefinanciare. **Société anonyme (SA)** societate anonimă. **Société civile, commerciale** societate civilă, comercială. **Société civile professionnelle** societate civilă profesională (*pentru exercitarea unor profesiuni liberale și în care părțile se cesionează în anumite condiții*). **Société commerciale de capitaux / par actions** societate comercială de capital / pe acțiuni. **Société commerciale de personnes / société par intérêts** societate comercială de persoane / pe dobînzi (*partea socială – dobînda – este transmisibilă doar în virtutea unei clauze exprese, cu consimțămîntul coasociaților*). **Société coopérative** societate cooperativă / cooperatistă. **Société coopérative ouvrière de production (SCOP)** societate cooperativă / cooperatistă muncitorească de producție. **Société financière, fiduciaire** societate financiară, fiduciară. **Société financière internationale (SFI)** societate financiară internațională. **Société immobilière** societate imobiliară. **Société industrielle, post-industrielle, informationnelle** societate industrială, post-industrială, informațională. **Société interprofessionnelle de compensation des valeurs mobilières** societate interprofesională de compensare a valorilor mobiliare. **Société mère** societate mamă. **Société mixte d'intérêt agricole** societate mixtă de interes agricol. **Société multinationale, transnationale** societate multinațională, transnațională. **Société mutuelle** societate mutuală / de ajutor reciproc. **Société nationale, privée** societate națională, privată / particulară. **Société politique, primitive, publique** societate politică, primitivă, publică. **Société unipersonnelle** societate unipersonală / cu acționar unic. **Société à capital variable** societate cu capital variabil. **Société à participation ouvrière** societate cu participare / participațiune muncitorească. **Société d'aménagement foncier et d'établissement rural (SAFER)** societate de amenajare funciară și de stabilire rurală. **Société d'acquêts** societate de bunuri dobîndite împreună de soți (*clauză în regimul matrimonial de separare a bunurilor*). **Société d'assurance** societate de asigurare. **Société d'attribution d'immeuble en jouissance en temps partagé** societate de atribuire de imobil pentru a beneficia de el o anumită perioadă de timp (*urmînd să fie ocupat, tot temporar, de altcineva*). **Société d'économie mixte** societate de economie mixtă. **Société d'épargne** societate de economii / de economisire. **Société d'Etat** societate de Stat. **Société d'exercice libéral** societate de exercițiu / de activitate liberală. **Société d'intérêt collectif agricole** societate de interes colectiv agricol. **Société d'investissement / de placement de fonds** societate de investiție / de plasament de fonduri. **Société d'investissement à capital variable (SICAV)** societate de investiție cu capital variabil. **Société de bourse** societate de bursă / bursieră. **Société de Compensation des Marchés Conditionnels (SCMC)** Societatea de Compensare a Piețelor Condiționate (*Piețele Subordonate*). **Société de crédit** societate de credit. **Société de développement régional** societate de / pentru dezvoltare regională. **Société de fait** societate în fapt. **Société créée de fait** societate creată în fapt. **Société de prévoyance** societate de prevedere. **Société en commandite simple (SCS)** societate în comandită simplă. **Société en commandite par actions (SCA), par actions simplifiée** societate în comandită pe acțiuni, pe acțiuni simplificată. **Société en nom collectif** societate în nume colectiv. **Société en participation** societate în participațiune. **Société entre époux** asociere între soți (*în regim matrimonial*). **Société Anonyme de la Bourse** Societatea anonimă a Bursei (*gestionează și reglementează* ***Bursa de Valori din Luxembourg***). **Société du Nouveau Marché (SNM)** Societatea Noii Piețe. **Société des Bourses Françaises (SBF)** Societatea Burselor Franceze. **La Société des Nations (SDN)** Societatea Națiunilor. **Société à responsabilité* limitée (SARL). Société en participation*. Société de consommation*. Société de leasing*. Contrat* de société.**

socio-économique *adj.* socio-economic. **Conditions, difficultés socio-économiques** condiții, dificultăți socio-economice. **Enquête, étude socio-économique** anchetă, studiu socio-economic.

socio-éducatif, ive *adj.* socio-educativ.

sociologie *f.* sociologie. **Sociologie démographique, économique, politique** sociologie demografică, economică, politică.

sociologique *adj.* sociologic. **Analyse, enquête, étude, statistique sociologique** analiză, anchetă, studiu, statistică sociologică.

sociologiquement *adv.* sociologic.

sociologisme *m.* sociologism.

sociologue *s.* sociolog.

sociométrie *f.* sociometrie.

socio(-)professionnel, le *adj.* socioprofesional. **Catégorie socioprofessionnelle** categorie socioprofesională.

sociothérapie *f.* socio-terapie.

sodomie *f.* sodomie.

sodomiser *vt.* a sodomiza.

sodomite *m.* sodomist / pederast / homosexual.

soeur *f.* soră. **Soeur utérine** soră uterină / din aceeași mamă.

soie *f.* mătase. **Industrie de la soie** industria mătăsii.

soierie *f.* industria și comerțul cu mătase. **Etre dans la soierie** a fi / a lucra în domeniul mătăsurilor.

soit-communiqué *m.* act de comunicare. **Ordonance de soit-communiqué** ordonanță de comunicare / de înaintare (*act prin care judecătorul de instrucție transferă dosarul unei cauze la parchet pentru a se obține rechizitoriul de la procuror*).

soldat *m.* soldat. **Soldat engagé, mobilisé, rappelé, sursitaire** soldat angajat, mobilizat, concentrat, amînat.

solde *f.* soldă. Sold. **Solde créditeur, débiteur** sold creditor, debitor. **Soldes intermédiaires de gestion** solduri intermediare de gestiune. **Solde passif** sold pasiv / debitor. **Solde rompu** sold ocazional. **Solde à nouveau** sold nou / rezultat reportat. **Solde de la Balance des Paiements** soldul Balanței de Plăți (*externe*). **Solde de marchandises / soldes** sold de mărfuri / solduri. **Solde du compte de pertes et profits** soldul contului de pierderi și profit. **Solde du soldat** solda soldatului. **Solde des créances et dettes** soldul creanțelor și datoriilor. **Articles vendus en solde, mis en solde** articole vîndute la sold, puse la sold. **Vente de soldes** vînzare de solduri. **La totalité du solde restant à échoir deviendra exigible ...** totalitatea soldului rămas scadent va deveni exigibil ... **Pour solde de compte** ca sold / rest de plată dintr-un cont.

solder (se) *vt., vr.* a (se) solda, a (se) vinde la solduri. A închide un cont, stabilind soldul. **Solder à qqn** a vinde cuiva / a închide o afacere vînzînd-o cuiva. **Le budget se solde par un déficit de X millions** bugetul se soldează cu un deficit de X milioane.

solderie *f.* soldare, magazin de solduri.

soldeur, euse *s.* comerciant de solduri.

sole *f.* (*agric.*) solă.

solennel, le *adj.* solemn. **Fêtes solennelles** sărbători solemne. **Séance solennelle** ședință solemnă. **Serment solennel** jurămînt solemn. **Contrat* solennel.**

solicitor *m.* (*anglicism*) avocat, notar.

solidaire *adj.* solidar. **Débiteurs solidaires** debitori solidari. **Engagement, obligation, responsabilité solidaire** angajament, obligație, responsabilitate solidară.

solidairement *adv.* (*în mod*) solidar.

solidarisation *f.* solidarizare, întărire.

solidariser (se) *vt., vr.* a (se) solidariza.

solidarité *f.* solidaritate. **Solidarité active, passive** solidaritate activă, pasivă. **Solidarité conventionnelle, stipulée** solidaritate convențională / prin convenție, stipulată. **Solidarité coutumière** solidaritate tradițională. **Solidarité légale** solidaritate legală. **Solidarité ministérielle, professionnelle** solidaritate ministerială, profesională. **Solidarité pénale** solidaritate penală. **Solidarité de classe** solidaritate de clasă. **Organisation de solidarité** organizație de solidaritate.

sollicitation *f.* solicitare, cerere insistentă.

solliciter *vt.* a solicita, a cere insistent. **Solliciter une audience, une faveur** a solicita o audiență, o favoare. **Solliciter un emploi** a solicita un serviciu / un post.

sollicitateur, euse *s.* solicitant.

solution *f.* soluție.

solutionner *vt.* a soluționa.

solvabilité *f.* solvabilitate. **Certificat, garantie de solvabilité** certificat, garanție de solvabilitate. **S'assurer de la solvabilité d'un client** a se asigura de solvabilitatea unui client.

solvable *adj.* solvabil. **Débiteur solvable** debitor solvabil.

solvens *m.* solvens (*persoana care plătește*). **Erreur du solvens** eroarea solvensului.

sommation *f.* somație, somare. Citare / citație. **Sommation de paraître en justice** somație de prezentare în fața justiției. **Sommation de payer une dette** somație de plătire a unei datorii.

somme *f.* sumă. Total(itate). **Somme isolée** sumă izolată (*remunerație, în plus, acordată la regimul de pensionare a cadrelor de conducere, plătită separat fie în ziua ieșirii la pensie, fie mai tîrziu*). **Somme toute** în fond, în definitiv, într-un cuvînt.

sommelier, ière *s.* (*vechi*) chelar (*într-o comunitate, într-o casă de rang înalt*). Persoană care se ocupă de vinuri (*într-un restaurant*). (*F.*) (*Elveția*) chelneriță.

sommellerie *f.* însărcinarea / atribuția de chelar, de aprovizionare cu vinuri într-un restaurant, hotel.

sommer *vt.* a somma, a cita. **Sommer qqn de / à comparaître** a soma pe cineva să se prezinte (*la tribunal, la proces*).

sommet *m.* vîrf, culme. **Conférence au sommet** conferință la vîrf / la nivel înalt (*șefi de state, de guverne*). **Etre au sommet du pouvoir** a fi în vîrful / în culmea puterii.

sommité *f.* somitate.

sondage *m.* sondaj. **Sondage empirique / par choix raisonné** sondaj empiric / prin alegere gîndită. **Sondage probabiliste, scientifique** sondaj probabilistic, științific. **Sondage au hasard** sondaj (*făcut*) la întîmplare. **Sondage d'opinion** sondaj de opinie. **Enquête par sondage** anchetă prin sondaj.

sonder *vt.* a sonda.

sondeur *m.* persoană care sondează / care face sondaje.

sophisme *m.* sofism. **Sophisme de composition** sofism de compunere / compoziție.

sortant, e *adj.* care iese / își termină / încheie mandatul. **Conseiller, maire sortant** consilier, primar care își încheie mandatul.

sortie *f.* ieșire. Sumă cheltuită / cheltuială. **Sortie de devises** ieșirea valutei (*peste granițe*). **Sortie de secours** ieșire de siguranță / de evacuare. **Sortie des produits fabriqués** cheltuiala cu produsele fabricate. **Droit de sortie** drept de ieșire (*la vamă*).

sortir *vt.* a ieși, a obține. **La sentence sortissait son plein et entier effet** sentința își făcea întregul și deplinul efect.

souche *f.* rădăcină. Autor / părinte comun al mai multor persoane care au drept de succesiune.

soudable *adj.* sudabil / care poate fi sudat.

soudage *m.* sudare.

soudan *m.* (*vechi*) sultan.

soudanais, e *adj.* sudanez. **Un Soudanais** un sudanez.

soude *f.* sodă.

souder *vt.* a suda.

soudeur, euse *s.* sudor.

soudier, ière *adj., s.* referitor la sodă. Persoană care lucrează într-o fabrică de sodă. **Soudière** fabrică de sodă.
soudure *f.* sudură.
souffletier *m.* persoană care fabrică suflante pentru orgă.
souffleur, euse *s.* sufler. Muncitor care prelucrează sticla prin suflare.
souffrir *vt., vi. vr.* a suferi, a îndura. **Souffrir des affronts** a îndura afronturi. **Souffrir une peine** a îndura o pedeapsă.
soufre *m.* sulf / pucioasă.
soufré, e *adj.* sulfurat, stropit / afumat cu sulf. De culoarea sulfului / gălbui.
soufrer *vt.* a sulfura, a stropi cu soluție de sulf. **Soufrer la vigne** a stropi via cu sulf. **Soufrer le vin** a trata vinul cu sulf. **Soufrer les tonneaux** a trata / a afuma butoaiele cu sulf. **Soufrer une étoffe** a trata o stofă cu sulf (*pentru înălbire*).
soufreur, euse *s.* muncitor însărcinat cu prepararea sulfului. Lucrător agricol care aplică viei tratamentul cu sulf. **Soufreuse** aparat de stropit via cu sulf.
soufrière *f.* loc de unde se extrage sulf. Zăcământ de sulf.
soufroir *m.* etuvă unde se albește lîna prin tratare cu sulf.
souk *m.* piață (*în lumea arabă*).
soulèvement *m.* revoltă, răzvrătire. Ridicare.
soulever (se) *vt., vr.* a (se) ridica, a (se) revolta.
soulte *f.* sultă (*sumă de bani compensatorie*).
soumission *f.* supunere, subordonare. Act scris prin care un participant la o licitație prin adjudecare își face cunoscute condițiile și prin care se angajează să respecte clauzele din caietul de sarcini.
soumissionnaire *s.* persoană care întocmește actul prin care își face cunoscute condițiile și prin care se angajează să respecte clauzele din caietul de sarcini.
soumissionner *vt.* a propune furnizarea sau executarea unui lucru printr-un act în care o persoană își face cunoscute condițiile și se angajează să respecte clauzele din caietul de sarcini.
souper *m.* supeu, cină (*tîrzie*).
souper *vi.* a supa, a cina (*tîrziu*).
source *f.* sursă, izvor. **Sources de droit** izvoare de drept (*desemnează ansamblul regulilor juridice aplicabile într-un Stat la un moment dat*).
sous-acquéreur *m.* subachizitor.
sous-aditivité *f.* subadunarea. **Sous-aditivité des coûts** subadunarea costurilor.
sous-admissible *adj., s.* candidat care a trecut de prima probă.
sous-affrètement *m.* abafretare.
sous-aide *s.* (*rar*) persoană care ocupă funcția de ajutor secund.
sous-alimentation *f.* subalimentare / subalimentație.
sous-alimenté, e *adj.* subalimentat.
sous-amendement *m.* subamendament (*modificare a unui amendament*).
sous-arrondissement *m.* subdiviziune a unui departament maritim.
sous-assurer *vt.* a subasigura / a asigura un bun sub valoarea reală.
sous-bail *m.* (*contract de*) subînchiriere, subarendare.
sous-bailleur, euse *s.* persoană care subînchiriază, subarendează.

sous-brigadier *m.* sub-brigadier / caporal, căprar. Vameș, agent de pază și ordine cu grad mai mic de brigadier.
sous-chef *m.* adjunct, persoană care, pe scară ierarhică, se situează imediat după șef.
sous-commission *f.* subcomisie.
sous-comité *m.* subcomitet.
sous-comptoir *m.* sucursală a unei firme stabilite în străinătate.
sous-consommation *f.* subconsum / subconsumație.
souscripteur, trice *s.* subscriptor (*persoană care subscrie un bilet la ordin etc.*). Persoană care contribuie la o subscripție.
souscription *f.* (*rar*) semnare. Subscripție. Subscriere. Sumă de bani vărsată de persoana care subscrie. **Souscription minimale** subscripție minimală / sumă minimă de subscripție.
souscrire *vt.* a subscrie, a adera, a semna în semn de aprobare. A se angaja să plătească, prin semnătură. **Capital souscrit** capital subscris.
sous-déclarer *vt.* a subdeclara / a declara mai puțin.
sous-développé, e *adj.* subdezvoltat. **Economie sous-développée** economie subdezvoltată. **Pays sous-développé** țară subdezvoltată.
sous-développement *m.* subdezvoltare.
sous-diaconat *m.* subdiaconie.
sous-diacre *m.* subdiacon.
sous-directeur, trice *s.* subdirector.
sous-doyen *m.* prodecan.
sous-économe *s.* adjunct de econom.
sous-emploi *m.* subutilizare a forței de muncă.
sous-employer *vt.* a subutiliza forța de muncă.
sous-entrepreneur *m.* subantreprenor.
sous-équipé, e *adj.* subechipat / insuficient dotat cu mijloace tehnice.
sous-équipement *m.* subechipare / dotare insuficientă cu echipamente tehnice.
sous-estimation *f.* subestimare.
sous-estimer *vt.* a subestima.
sous-évaluation *f.* subevaluare.
sous-évaluer *vt.* a subevalua.
sous-exploitation *f.* subexploatare / exploatare inferioară posibilităților.
sous-exploiter *vt.* a subexploata / a exploata insuficient.
soufiliale *f.* subfilială.
sous-gouverneur *m.* guvernator adjunct / vice-guvernator.
sous-industrialisation *f.* subindustrializare, subdezvoltare.
sous-ingénieur *m.* subinginer.
sous-inspecteur, trice *s.* subinspector.
sous-intendant *m.* subintendent.
sous-lieutenant *m.* sublocotenent.
sous-locataire *s.* sublocatar / subchiriaș.
sous-location *f.* sublocație / subînchiriere.
sous-louer *vt.* a subînchiria.

sous-marinier *m.* membru al echipajului de pe submarin.
sous-ministre *m.* (*Canada*) ministru adjunct.
sous-officier *m.* subofiţer.
sous-ordre *m.* subaltern, subordonat (*fără mari responsabilităţi*), subordin (*procedură prin care creditorii unui debitor, el însuşi creditor într-o asemenea procedură, îi iau locul, împărţindu-şi ceea ce se cuvine acestuia*). **Créanciers en sous-ordre** creditori în subordin.
sous-payer *vt.* a plăti insuficient / sub limita legală. **Des ouvriers sous-payés** muncitori insuficient plătiţi.
sous-peuplé, e *adj.* subpopulat.
sous-peuplement *m.* subpopulare.
sous-préfectorial, e, aux *adj.* subprefectorial / relativ la o subprefectură.
sous-préfecture *f.* subprefectură.
sous-préfet *m.* subprefect.
sous-production *f.* subproducţie.
sous-produit *m.* subprodus.
sous-programme *m.* subprogram.
sous-prolétaire *adj., s.* subproletar (*persoană supraexploatată*).
sous-prolétariat *m.* subproletariat (*cei supraexploataţi*).
sous-quartier *m.* zonă de acţiune a unei unităţi armate având misiune defensivă sau de securitate teritorială.
sous-secrétaire *m.* subsecretar. **Sous-secrétaire d'Etat** subsecretar de Stat.
sous-secrétariat *m.* subsecretariat.
sous-secteur *m.* subsector (*zonă militară corespunzând unui regiment*).
sous-section *s.* subsecţie.
sous-seing *m. invar.* sub semnătură. **Acte* sous seing privé.**
soussigné, e *adj., s.* subsemnat. **Je soussigné X déclare** subsemnatul X declar.
sous-sol *m.* subsol.
sous-solage *m.* arătură în adîncime (*fără întoarcerea brazdei*).
sous-soleuse *f.* plug care ară în adîncime fără a întoarce brazda.
sous-station *f.* substaţie / staţie secundară de distribuire / de distribuţie.
soustraction *f.* sustragere. Scădere. **Soustraction de mineurs** sustragere de minori.
soustraire (se) *vt., vr.* a (se) sustrage. A scădea.
sous-traitance *f.* subtratare. Executare, de către un antreprenor, a unei operaţii dintr-o lucrare angajată de antreprenorul principal.
sous-traitant *m.* întreprindere / fabricant care execută o operaţie / un ansamblu dintr-o lucrare angajată de antreprenorul principal.
sous-traiter *vt.* a executa o operaţie dintr-o lucrare angajată de antreprenorul principal.
soutane *f.* sutană. **Prendre la soutane** a se preoţi / a intra în cinul preoţesc.
soutenable *adj.* suportabil, care poate fi susţinut. Durabil.
soutenabilité *f.* suportabilitate. Durabilitate.
soutenir *vt.* a susţine. **Soutenir un candidat** a susţine un candidat.

soutien *m.* susţinere, sprijin, ajutor. **Soutien électoral** sprijin electoral. **Soutien de famille** sprijin / susţinător de familie (*tînăr care poate fi scutit de încorporare fiind singurul susţinător al familiei*).
soutier *m.* marinar însărcinat cu depozitarea produselor de aprovizionare, în special a buncărului cu cărbune.
souverain, e *adj., s.* suveran. **Souverain absolu, constitutionnel** suveran absolut, constituţional. **Le souverain pontife** Suveranul pontif / Papa. **Assemblée, cour souveraine** adunare, curte suverană. **Etat souverain** stat suveran. **Juge souverain** judecător suveran.
souverainement *adv.* (*în mod*) suveran.
souveraineté *f.* suveranitate. **Souveraineté nationale, populaire, territoriale** suveranitate naţională, populară, teritorială. **Souveraineté d'Etat** suveranitate de Stat. **Atteinte à la souveraineté d'un Etat** atingere la suveranitatea unui Stat.
soviet *m.* soviet.
soviétique *adj., s.* sovietic. **La politique soviétique** politica sovietică.
soviétiser *vt.* a sovietiza. **Etats soviétisés** State sovietizate.
sovkhose *m.* sovhoz.
spahi *m.* (*ist. Turciei*) spahiu.
spartakisme *m.* spartakism (*mişcare socialistă şi comunistă dintre anii 1916-1919 condusă de Karl Liebknecht şi Roza Luxemburg*).
spartakiste *adj., s.* membru al mişcării spartakiste.
spartiate *adj., s.* spartan.
speaker *m.* speaker (*denumire folosită pentru Preşedintele Camerei Comunelor – Anglia – si Preşedintele Camerei Reprezentanţilor – SUA*).
spécial, e, aux *adj.* special. **Autorisation spéciale** autorizare / autorizaţie specială. **Envoyé spécial** trimis / reporter special. **L'envoyé spécial des Nations unies** trimisul special al Naţiunilor Unite.
spécialisation *f.* specializare. **Spécialisation économique** specializare economică. **Spécialisation horizontale, verticale** specializare orizontală (*priveşte procesul de producţie în integralitatea lui*), verticală (*producţia este segmentată în(tre) diferite ţări*). **Spécialisation internationale (des économies nationales)** specializare internaţională (a economiilor naţionale). **Spécialisation tarifaire** specializare tarifară (*individualizarea produsului în nomenclatorul vamal*).
spécialiser (se) *vt., vr.* a (se) specializa. **Ouvrier spécialisé** muncitor specializat (*fără Certificat de Aptitudini Profesionale*).
spécialiste *s.* specialist.
spécialité *f.* specialitate. (*Vechi*) caz de speţă. **Spécialité administrative, budgétaire, hypothécaire** specialitate administrativă, bugetară, ipotecară. **Spécialité médicale** specialitate medicală. **Principe de spécialité** principiul specialităţii (*firmele publice, altele decît Statul, pot să se ocupe numai de activităţile pentru care au fost create*).
spécification *f.* specificare, specificaţie. Formarea / crearea unui lucru nou pe baza materialului obţinut dintr-un altul. Documentul care atestă caracteristicile unui produs. **Spécification d'un produit industriel** specificaţia unui produs

industrial. **Spécification de qualité** specificație de calitate / privind calitatea (*unui produs*).

spécifier *vt.* a specifica.

spécifique *adj.* specific. **Impôts et droits spécifiques** impozite și drepturi / taxe specifice.

spéculateur, trice *s.* speculator, speculant.

spéculatif, ive *adj.* speculativ. **Capitaux spéculatifs** capitaluri speculative. **Comportement spéculatif** comportament speculativ. **Valeurs spéculatives** valori speculative.

spéculation *f.* speculare, speculație. **Spéculation marchande / termaillage** speculare comercială / de termen (*făcută de întreprinderi și bazată pe variațiile ratei de schimb în momentul încheierii tranzacției cînd importatorul așteaptă cît mai mult pentru a plăti, iar exportatorul dorește să fie plătit cît mai repede*). **Spéculation perturbatrice** speculare perturbatoare. **Spéculation stabilisante, destabilisante** speculație stabilizantă, destabilizantă. **Spéculation sur le taux de change** speculare pe rata de schimb.

spéculer *vi.* a specula.

speech *m.* alocuțiune.

sphère *f.* sferă. **Sphère politique** sferă politică. **Sphère d'action, d'attributions, d'influence** sferă de acțiune, de atribuții, de influență.

spiritualisme *m.* spiritualism.

spirale *f.* spirală. **Spirale inflationniste*.**

spiritualiste *adj., s.* spiritualist. Adept al doctrinei spiritualiste.

spiritueux, euse *adj., s.* spirtos. **Boissons spiritueuses** băuturi spirtoase, alcoolice. **Taxe sur les spiritueux** taxă pe băuturi spirtoase.

spoliateur, trice *adj., s.* spoliator, jefuitor. **Loi spoliatrice** lege spoliatoare.

spoliation *f.* spoliere.

spolier *vt.* a spolia, a jefui.

sponsor / commanditaire *m.* sponsor / comanditar.

sponsoriser / commanditer *vt.* a sponsoriza (*în scop publicitar*).

sponsorisé, e *adj., m.* sponsorizat. Persoană sponsorizată.

sponsorisme / sponsoring *m.* sponsorizare.

spontanéisme *m.* spontaneism (*doctrină politică care se bazează pe încrederea în spontaneitatea revoluționară a maselor*).

spontanéiste *m.* adept al spontaneismului.

squat *m.* ocupare, în mod ilegal, a unei locuințe / imobil de către o persoană fără domiciliu. Locuință ocupată în mod ilegal de către o persoană fără domiciliu.

squatter *m.* pionier care se așeza, fără titlu legal, pe terenuri din vestul Statelor Unite. Persoană, fără domiciliu, care se instalează fraudulos într-o locuință / într-un imobil gol.

squatter *vt.* a ocupa, în mod ilegal, o locuință, un imobil.

squire *m.* (*Anglia*) proprietar, nobil rural.

stabilisateur, trice *adj., s.* stabilizator. **Stabilisateurs (fiscaux) automatiques** stabilizatori (fiscali) automați. **Elément stabilisateur** element stabilizator.

stabilisation *f.* stabilizare (*a unei monede*). **Plan, politique de stabilisation** plan, politică de stabilizare.

stabiliser *vt.* a stabiliza. **Prix stabilisés** prețuri stabilizate.

stabilité *f.* stabilitate. **Stabilité monétaire** stabilitate monetară. **Stabilité de la monnaie** stabilitatea monedei. **Stabilité des cours** stabilitatea cursurilor. **Stabilité des échanges** stabilitatea schimburilor (*comerciale*). **Stabilité des prix** stabilitatea prețurilor. **La stabilité des institutions** stabilitatea instituțiilor.

stable *adj.* stabil. **Un gouvernement, un régime stable** un guvern / o guvernare, un regim stabil.

stade *m.* stadiu. **Stade de développement** stadiu de dezvoltare.

staff *m.* staf / cadrele de conducere.

staff *m.* stafaj (*amestec de ghips și fibre vegetale folosit în ornamentație și construcții*).

staffer *vt.* a lucra cu stafaj.

staffeur *m.* muncitor care lucrează cu stafaj.

stage *m.* stagiu. **Stage pédagogique** stagiu pedagogic. **Stage d'initiation à la vie professionnelle (SIVP)** stagiu de inițiere în viața profesională. **Faire un stage dans une maison d'exportation** a face un stagiu într-o casă de export.

stagflation *f.* stagflație.

stagiaire *adj., s.* stagiar. **Stagiaire en titularisation** stagiar în curs de titularizare. **Avocat, professeur stagiaire** avocat, profesor stagiar.

stagnant, e *adj.* stagnant. **Commerce stagnant** comerț stagnant. **Economie stagnante** economie stagnantă.

stagnation *f.* stagnare. **Stagnation économique** stagnare economică. **Stagnation séculaire** stagnare seculară. **Stagnation des affaires** stagnarea afacerilor.

stakhanovisme *m.* stahanovism.

stakhanoviste *adj., s.* stahanovist.

stalag *m.* (*Germania hitleristă*) lagăr pentru prizonierii de război care nu erau ofițeri.

stalinien, ne *adj., s.* stalinist.

stalinisme *m.* stalinism.

stand *m.* stand.

standard *adj. invar., m.* standard. Centrală telefonică interioară. **Standard juridique** standard juridic. **Standard de vie** standard de viață. **Pièces standard** piese standard.

standardisation *f.* standardizare.

standardiser *vt.* a standardiza.

standardiste *s.* standardistă / telefonist(ă) la o centrală interioară.

star *f.* star, stea, celebritate.

starets / stariets *m.* stareț.

starie / estarie *f.* stalie (*număr de zile, stipulat în contractul dintre navlositor și armator, privind încărcarea / descărcarea mărfurilor de pe o navă*).

stariser / starifier *vt.* a face pe cineva să ajungă stea / star.

starlette *f.* starletă.

staroste *m.* (*ist. Poloniei*) staroste. Nobil împroprietărit cu un domeniu.

star-system *m.* sistem de organizare a producției și a comercializării bazat pe prestigiul unei vedete.
statère *m.* (*antic. gr.*) stater (*monedă, greutate variind între 8 și 12 grame*).
stathouder / stadhouder *m.* (*vechi*) stathuder (*guvernator în provinciile spaniole din Țările de Jos*). Titlu purtat de șefii executivului (*prinții de Orange-Nassau*).
stathoudérat *m.* (*ist.*) titlul, funcția de stathuder.
station *f.* stație, stațiune. **Station agronomique** stațiune agronomică. **Station balnéaire, climatique** stațiune balneară, climatică. **Station radar** stație radar. **Station spatiale** stație spațială. **Station thermale** stațiuni termale. **Station d'observation** stație de observare. **Station de lavage** stație de / spălătorie auto. **Station de recherche** stațiune de cercetare. **Station de sports d'hiver** stațiune de sporturi de iarnă. **Station de taxis** stație de taxi(uri). **Station-service***.
stationnaire *adj., m.* (*antic. rom.*) soldat de pază. Navă de supraveghere. Staționar. **Etat stationnaire** stare staționară.
stationnarité *f.* faptul de a fi staționar. **Stationnarité démographique** evoluție demografică staționară.
stationnement *m.* staționare. (*Canada*) loc de parcare / parking. **Droit de stationnement des riverains** drept de staționare al riveranilor (*pe domeniul public*). **Mettre sa voiture au stationnement** a lăsa mașina în parcare / în parking.
statique *adj., f.* static, statică.
statisticien, ne *s.* statistician.
statistique *adj., s.* statistic, statistică. **Statistiques démographiques, économiques,** statistici demografice, economice. **Statistiques de morbidité, de natalité** statistici de morbiditate, de natalitate. **Statistique comparative, descriptive, mathématique** statistică comparativă, descriptivă, matematică. **Information statistique** informație / informare statistică.
statthalter *m.* (*în Germania, mai ales în Alsacia și Lorena*) guvernator.
statuer *vt., vi.* a statua, a decide, a ordona. **Statuer sur le fond** a hotărî pe fond.
statut *m.* statut. **Statut consultatif** statut consultativ. **Statut personnel** statut personal (*vizînd starea și capacitatea unei persoane*). **Statut réel** statut real (*privind bunurile individuale*). **Statut des fonctionnaires** statutul funcționarilor. (*Pl.*) **Les statuts d'une société commerciale** statutul unei societăți comerciale. **Déposer les statuts** a depune statutul. **Rédiger les statuts** a redacta statutul.
stéarine *f.* stearină.
stéarinerie *f.* fabrică de stearină.
stéarinier *m.* fabricant de stearină. Lucrător într-o fabrică de stearină.
stellage *m.* stelaj (*operațiune bursieră la termen condiționat privind un număr de titluri convenite pe care operatorul le poate cumpăra sau vinde la scadență la un curs convenit*).
stellionat *m.* stelionat (1) *vînzarea unui imobil fără a mai fi proprietarul acestuia.* 2) *ipotecarea, pentru a doua oară, a unui imobil.* 3) *prezentarea imobilului ca fiind liber de ipotecă*).
stellionataire *adj., s.* persoană vinovată de stelionat.

stérilisateur *m.* sterilizator.
stérilisation *f.* sterilizare.
stériliser *vt.* a steriliza.
stériliste *s.* adept al sterilizării.
stérilité *f.* sterilitate.
sterling *adj. invar.* **Livre sterling** liră sterlină.
steward *m.* steward.
stipendié, e *adj., s.* stipendiat.
stipendier *vt.* a stipendia, a corupe.
stipulant *m.* stipulant (*persoană care obține de la o alta o promisiune de exercitare a unei prestații în profitul unui terț*).
stipulation *f.* stipulare, stipulație. **Stipulation „post mortem"** stipulație „post mortem". **Stipulation pour autrui** stipulație pentru altul.
stipulé, e *adj.* stipulat, precizat.
stipuler *vt.* a stipula. **Stipuler un dédit** a stipula o deducere.
stochastique *adj., f.* stochastic, datorat hazardului.
stock *m.* stoc. **Stock régulateur** stoc regulator / de reglare. **Stock-tampon** stoc tampon. **Stock de capital** stoc de capital. **Stock de sécurité prévu par l'administration** stocul de securitate / siguranță prevăzut de administrație. **Constituer, renouveler un stock** a constitui, a reînnoi un stoc. **Etre en rupture de stock** a fi în ruptură de stoc / a nu mai avea marfă în stoc. **Faire diminuer le stock** a diminua un stoc. **Rotation des stocks dans un cycle de fabrication** rotația stocurilor într-un ciclu de fabricație. **Variation des stocks** variația stocurilor.
stockage *m.* stocare. **Stockage dynamique** stocare dinamică (*ansamblu de echipamente și tehnică care asigură transportul obiectelor stocate*). **Stockage tournant** stocare turnantă (*echipament de stocare pe platformă turnantă*). **Stockage de marchandises en magasin** stocare de mărfuri într-o magazie.
stocker *vt.* a stoca. **Stocker des marchandises pour spéculer** a stoca mărfuri pentru a specula.
stockiste *m.* Comerciant, industriaș care deține un stoc de piese de schimb. Agent care vinde piese de schimb pentru mașini.
stoïcien, ne *adj., s.* stoic. Adept al stoicismului.
stoïcisme *m.* stoicism.
stoïque *adj., s.* stoic.
stomatologie *f.* stomatologie.
stomatologiste *s.* stomatolog.
stop *interj., m.* stop. **Camion-stop** camion-stop / camion împrumutat gratuit (*de la autostop = gratuit*). **Ordre stop** ordin stop (*ordin de cumpărare, cînd acțiunile sînt în creștere și de vînzare cînd acțiunile sînt în scădere*).
stopper *vt.* a stopa. **Stopper un vêtement** a stopa (*ruptura de la*) o haină.
stoppeur, euse *s.* persoană care stopează (*țesături*).
store *m.* stor (*perdea sau mecanism care se rulează din fața unei vitrine*).
storiste *s.* fabricant, comerciant de storuri.
strangulation *f.* strangulare, gîtuire.

stranguler *vt.* a strangula, a gîtui.
stratège *m.* strateg.
stratégie *f.* strategie. **Stratégie aérienne, atomique, navale, nucléaire** strategie aeriană, atomică, navală, nucleară. **Stratégie commerciale, économique, industrielle, publicitaire** strategie comercială, economică, industrială, publicitară. **Stratégie électorale, parlementaire** strategie electorală, parlamentară. **Stratégie défensive** strategie defensivă. **Stratégie générale, globale** strategie generală, globală. **Stratégies de couverture, de spéculation** strategii de acoperire, de speculație. **Stratégie de maintenance*. Stratégie du développement*.**
stratégique *adj.* strategic.
stratégiquement *adv.* (*în mod*) strategic.
stress *m.* stres.
stressant, e *adj.* stresant. **Agent, facteur stressant** agent, factor stresant.
stresser *vt.* a stresa.
strict, e *adj.* strict, exact, riguros. **Morale stricte** morală strictă.
strictement *adv.* (*în mod*) strict. **Strictement confidentiel** strict confidențial. **Affaire strictement personnelle** afacere strict personală.
structuraliste *adj., s.* structuralist. Adept al doctrinei structuraliste.
structure *f.* structură. **Structure administrative d'un Etat, d'une industrie** structura administrativă a unui Stat, a unei industrii. **Structure bancaire** structură bancară. **Structure démographique, économique, géographique** structură demografică, economică, geografică. **Structure financière (optimale)** structură financiară (optimală). **Structures sociales** structuri sociale. **Structure de capital** structură de capital. **Structures de production et d'échange** structuri de producție și de schimb (*commercial*). **Structure du marché** structura pieței. **Structure des affaires** structura afacerilor. **Structure des prix** structura prețurilor. **Structures des taux d'intérêt (*ascendante, descendante, plate*)** structura ratelor de dobîndă (*ascendentă, descendentă, plată*). **Structure bancaire*.**
structuré, e *adj.* structurat. **Mouvement, parti fortement structuré** mișcare, partid foarte / puternic structurat.
structurel, le *adj.* structural. **Ajustement*, déséquilibre* structurel.**
structurellement *adv.* (*în mod*) structural.
structurer *vt.* a structura.
stuc *m.* stuc.
stucage *m.* aplicarea stucului. Rezultatul aplicării stucului.
stucateur *m.* persoană specializată în prepararea și aplicarea stucului.
stupéfiant, e *adj., m.* stupefiant. **Trafic et usage de stupéfiants** trafic și uz de stupefiante.
stuquer *vt.* a aplica stuc(atură).
subalterne *adj., s.* subaltern. **Employé subalterne** angajat subaltern. **Officier subalterne** ofiter subaltern.
subdélégation *f.* subdelegare. Atribuția unui angajat care a primit o subdelegare.
subdélégué, e / sous-délégué, e *adj., s.* subdelegat.

subdéléguer *vt.* a subdelega / a transmite altcuiva o delegare primită.
subdivision *f.* subdiviziune, subdivizie. **Subdivision administrative, militaire** subdivizie administrativă / circumscripție, militară.
subdivisionnaire *adj.* referitor la o subdiviziune / circumscripție.
subir *vt.* a suporta, a suferi. **Subir des pertes** a suferi pierderi.
subordination *f.* subordonare.
subordonné, e *adj., s.* subordonat.
subordonner (se) *vt., vr.* a (se) subordona.
subornation *f.* deturnare, mituire. (*Vechi*) seducere, corupere. **Subornation de témoin** corupere de martor.
suborner *vt.* a deturna, a mitui. (*Vechi*) a seduce, a corupe (*un martor*). **Suborner une jeune fille** a seduce o fată. **Suborner un témoin** a corupe un martor.
suborneur, euse *adj., s.* corupător, mituitor. (*Vechi*) seducător.
subrécargue *m.* agent îmbarcat pe navă (*în plus față de echipaj*), reprezentînd interesele armatorului sau navlositorului și care veghează la gestionarea încărcăturii.
subreptice *adj.* ilicit, nepermis. (*Obținut pe cale ilicită ca urmare a unei expuneri în fals, abuzînd de buna credință a autorității solicitate*).
subrepticement *adv.* (*în mod*) ilicit, rapid și pe ascuns.
subreption *f.* folosirea de mijloace ilicite. Obținerea unei grații, a unui privilegiu în mod fraudulos, ascunzînd datele care ar împiedica acordarea acestora.
subrogateur *adj. m., m.* subrogator. Substituit. **Acte subrogateur** act subrogator.
subrogatif, ive *adj.* subrogativ, care constituie o subrogare.
subrogation *f.* subrogare, subrogație, substituire. **Subrogation conventionnelle, légale, personnelle, réelle** subrogație convențională, legală, personală, reală. **Subrogation expresse** subrogație expresă. **Subrogation des poursuites** subrogație de urmărire. **Subrogation concomittante au paiement** subrogație concomitentă cu plata. **Subrogation consentie par le créancier** subrogație consimțită de creditor. **Subrogation consentie par le débiteur** subrogație consimțită de către debitor.
subrogatoire *adj.* subrogatoriu / care produce subrogare. **Acte subrogatoire** act subrogatoriu.
subrogé, e *adj., s.* subrogat, substituit / înlocuit. **Subrogé(-)tuteur** persoană care înlocuiește pe o alta (*ca tutore*) prin subrogație. **Le tiers subrogé** terțul subrogat.
subrogeant *adj., m.* subrogant. **Créancier* subrogeant.**
subroger *vt.* a subroga, a înlocui. **Subroger un rapporteur** a înlocui un raportor / un referent.
subséquemment *adv.* în consecință, imediat după.
subséquent, e *adj.* subsecvent. Care urmează imediat după. **Le degré subséquent de parenté** gradul imediat următor de rudenie.
subside *m.* subsidie.
subsidiaire *adj.* subsidiar. **Conclusions subsidiaires** concluzii subsidiare.
subsidiairement *adv.* (*în*) subsidiar.
subsidiarité *f.* subsidiaritate. **Principe de subsidiarité** principiu de subsidiaritate.

subsistance *f.* subzistență. **Militaire en subsistance** militar aflat în subzistență (*atașat, din punct de vedere administrativ, altei unități și care îi asigură hrana*). **Service des subsistences** serviciu (*din cadrul Intendenței*) însărcinat cu procurarea hranei pentru militari.

subsistant, e *adj., s.* subzistent. **Un subsistant** militar atașat altei unități, aceasta avîndu-l în grijă.

subsister *vi.* a subzista.

substantialisme *m.* substanțialism.

substantialiste *s.* substanțialist.

substantialité *f.* substanțialitate.

substantiel, le *adj.* substanțial. **Valeur substantielle** valoare substanțială / materială.

substantiellement *adv.* (*în mod*) substanțial.

substantivisme *m.* substantivism.

substantiviste *adj.* substantivist. **Courant* substantiviste.**

substituabilité *f.* substituabilitate, substituire. **Substituabilité des facteurs (de production)** substituibilitatea factorilor (de producție).

substituer (se) *vt., vr.* a (se) substitui, a înlocui. **Substituer un legs** a substitui o legată.

substitut *m.* substitut. **Substitut général** substitut general. **Substitut à l'emprisonnement** substitut la pedeapsa cu închisoarea (*măsură ce se poate pronunța ca înlocuire a pedepsei principale*). **Substitut du procureur général** substitutul procurorului general.

substitution *f.* substituire, substituție, înlocuire. **Substitution d'enfant** substituire de copil. **Substitution d'importations** substituire / înlocuire de importuri. **Substitution de motif** substituire de motiv. **Substitution du capital au travail** capitalul care se substituie muncii. **Substitution des facteurs de production** substituirea factorilor de producție. **Faculté de substitution du mandataire** însușire a mandatarului de a substitui / de a ține locul. **Effet* de substitution. Pouvoir* de substitution. Substitution fidéicommissaire*.**

suburbain, e *adj.* suburban.

suburbicaire *adj.* aparținător celor șapte dioceze care sînt în jurul Romei. **Evêques suburbicaires** episcopii celor șapte dioceze din jurul Romei.

subvenir *vi.* a îngriji, a ajuta, a procura.

subvention *f.* subvenție. **Subvention d'équilibre** subvenție de / pentru echilibru. **Subvention d'équipement** subvenție pentru procurarea de echipamente / de utilități. **Subventions d'exploitation** subvenții de / pentru exploatare. **Subventions aux communes sinistrées** subvenții acordate comunelor sinistrate. **Voter une subvention** a vota o subvenție.

subventionnel, le *adj.* subvențional. **Aide subventionnelle** ajutor subvențional / acordat ca subvenție.

subventionner *vt.* a subvenționa. **Subventionner l'agriculture** a subvenționa agricultura.

subversif, ive *adj.* subversiv. **Opinions subversives** opinii subversive.

subversion *f.* subversiune, subminare, răsturnare. **Tentative de subversion de l'Etat** tentativă de răsturnare a Statului.

subversivement *adv.* (*în mod*) subversiv.

succéder *vi., vr.* a (se) succeda, a urma. **Succéder à la couronne** a succeda la coroană / a urma la tron.

successeur *m.* succesor, urmaș, erede. **Le successeur d'un chef d'Etat, d'un roi** succesorul / urmașul unui șef de stat, unui rege. **Désigner son successeur** a-și desemna succesorul / urmașul. **Successeur irrégulier*.**

successibilité *f.* succesibilitate. Drept la succesiune. **Ordre de successibilité au trône** ordine(a) de succesiune la tron.

successible *adj., s.* succesibil. **Les successibles** succesibilii. **Donataire successible** donatar succesibil. **Parents au degré successible** rude în grad succesibil / în filiație. **Prince successible** prinț succesibil.

successif, ive *adj.* succesiv.

succession *f.* succesiune, moștenire, lăsămînt succesoral. **Succession vacante** succesiune vacantă (*pe care nu o reclamă nimeni*). **Succession par ordre de primogéniture** succesiune în ordinea nașterii / primului născut. **Succession d'Etats** succesiune de State (*pe un teritoriu, în drepturi și obligații*). **Accepter une succession sous bénéfice d'inventaire** a accepta o succesiune sub beneficiu de inventar. **Actif, passif d'une succession** activ, pasiv al unei succesiuni. **Droit de succession** drept de succesiune. **Léguer, recevoir par voie de succession** a lăsa moștenire, a primi pe cale succesorală. **Ordre de succession** ordine de succesiune. **Ouverture, liquidation d'une succession** deschiderea, lichidarea unei succesiuni. **Répudier une succession** a repudia / a respinge o succesiune.

successoral, e, aux *adj.* succesoral. **Droits successoraux** drepturi succesorale. **Indivision* successorale.**

succombance *f.* sucombare, pierdere a procesului.

succombant *m.* persoană care a pierdut procesul. Perdant.

succursale *adj., f.* sucursală. **Succursale d'une banque** sucursala unei bănci. **Magasin* à succursales multiples.**

succursalisme *m.* sucursalism (*organizare comercială pe bază de sucursale*).

succursaliste *adj., s.* sucursalist. Sub formă de sucursale.

sucre *m.* zahăr.

sucrerie *f.* fabrică, rafinărie de zahăr. (*Pl.*) dulciuri. (*Canada*) fabrică de sirop de arțar.

sucrier, ière *adj., s.* referitor la zahăr. **Betterave sucrière** sfeclă de zahăr. **Région sucrière** regiune în care se produce zahăr / în care se seamănă sfeclă, trestie de zahăr. Lucrător în domeniul zahărului. **Industrie* sucrière.**

sudiste *adj., s.* sudist / partizan al sclaviei.

suédois, e *adj., s.* suedez. **Un Suédois** un suedez. **Le peuple suédois** poporul suedez. **Le suédois** limba suedeză.

suffragant, e *adj., s.* sufragant (*episcop care depinde de un arhiepiscop; ajutor de pastor*). Persoană care are drept de alegere într-o adunare, într-un juriu pentru acordarea unei teze de doctorat.

suffrage *m.* sufragiu, exprimarea opțiunii favorabile (*în domeniul politic, juridic*). Vot. **Suffrage censitaire** sufragiu cenzitar (*în funcție de avere*). **Suffrage direct, indirect** sufragiu direct, indirect. **Suffrage égal, plural** sufragiu egal, plural. **Suffrage individuel, multiple** sufragiu individual, multiplu. **Suffrage restreint** sufragiu restrîns. **Suffrage social** sufragiu social. **Suffrage universel** sufragiu universal. **Suffrages exprimés** sufragii exprimate. **Accorder son suffrage** a-și da votul. **Droit de suffrage** drept de sufragiu / de exprimare a opțiunii.

suicidaire *adj., s.* suicidar, sinucigaș. **Tendences suicidaires** tendințe sinucigașe.

suicide *m.* suicid, sinucidere. **Avion-suicide** avion sinucigaș / kamikaze. **Mission-suicide** misiune sinucigașă. **Opération-suicide** operațiune sinucigașă.

suicidé, e *adj., s.* sinucis, sinucigaș.

suicider (se) *vr.* a se sinucide.

suisse *adj., s.*; *(f.)* **suissesse** elvețian; elvețiancă. Soldat din garda elvețiană de la Vatican. Elveția (*țara*). **Un Suisse** un elvețian. **Une Suissesse** o elvețiancă. **Franc suisse** franc elvețian. **Garde suisse** gardă elvețiană (*de la Papă*). **La Confédération suisse** Confederația elvețiană. **Le peuple suisse** poporul elvețian. **Régiments suisses** regimente elvețiene.

suite *f.* suită, urmare, continuare. **Suite à votre courrier, à votre lettre du ...** urmare curierului / a scrisorii d-voastră din data de ... **Article* sans suite.**

suiveur *m.* urmăritor, observator (*la meciuri, la curse*).

suivi, e *adj., m.* urmărire, continuare. **Suivi socio-judiciaire** continuare socio-judiciară.

sujet, te *adj., s.* subiect, titular, supus. **Sujet à caution** subiect de cauțiune. **Sujet à un droit, à une obligation** subiect al / supus unui drept, unei obligații. **Sujet de dispute** subiect de dispută. **Sujet de droit** deținător / titular de drept / al unui drept. **Sujet de propriété** subiect de proprietate.

sulfatage *m.* sulfatare, tratare cu sulfură de cupru / zeamă bordeleză. **Sulfatage de la vigne** stropitul / tratarea viei cu zeamă bordeleză.

sulfater *vt.* a sulfata, a trata cu sulfat de cupru. **Sulfater les grains, la vigne** a stropi / a trata semințele cu sulfat de cupru, a stropi via cu zeamă bordeleză.

sulfateur, euse *s.* lucrător agricol care stropește via cu zeamă bordeleză.

sulfateuse *f.* aparat / pompă de stropit.

sulfitage *m.* tratarea mustului cu metabisulfit de potasiu.

sulfurage *m.* sulfurare (*distrugerea paraziților viei prin stropirea solului cu sulfură de carbon*).

sulfurer *vt.* a sulfura (*a trata via prin sulfurare*).

sultan *m.* sultan.

sultanat *m.* sultanat.

summérien, ne *adj., s.* sumerian. **Le summérien** limba sumeriană.

sunna / soun(n)a *f.* ortodoxie musulmană.

sunnite *adj., s.* sunnit.

supérette / superette *f.* magazin (*cu o suprafață variind între 120 și 400 m²*).

supérieur, e *adj., s.* superior. **Les supérieurs hiérarchiques** superiorii ierarhici. **Cadres supérieurs** cadre superioare / de conducere. **Conseil supérieur** consiliu

superior. **Enseignement supérieur** învățămînt superior. **Le Père supérieur, la Mère supérieure** starețul, stareța / maica superioară.

supermarché *m.* supermarket (*magazin cu o suprafață variind între 400 și 2500 m²*).

superpréfet *m.* supraprefect (*denumire dată inspectorilor generali din administrație*).

superproduction *f.* supraproducție.

superprofit *m.* supraprofit.

superpuissance *f.* supraputere.

superstar *f.* superstar.

superstructure *f.* superstructură / suprastructură.

superviser *vt.* a supraveghea.

superviseur *m.* supervizor.

supervision *f.* supervizare.

suppléance *f.* suplinire, înlocuire temporară.

suppléant, e *adj., s.* supleant, înlocuitor temporar.

suppléer *vt.* a suplini, a înlocui temporar. **Suppléer qqn** a suplini pe cineva.

supplément *m.* supliment. **Supplément d'information** supliment / plus de informație. **Supplément de première classe** supliment de clasa I (*la tren*).

supplémentaire *adj.* suplimentar. **Crédits, dépenses supplémentaires** credite, cheltuieli suplimentare. **Demander un délai supplémentaire** a cere un răgaz suplimentar. **Heures supplémentaires** ore suplimentare.

supplémentairement *adv.* suplimentar, în plus.

supplémentarité *f.* suplimentaritate (*caracterul unei relații între bunuri: de a putea fi înlocuit unul cu altul în cantitatea care ar duce la egalizarea valorii*). (*Sin.*) substituabilitate / substituire.

supplémenter *vt.* a suplimenta.

supplétif, ive *adj., s.* supletiv, de completare. Trupe de completare a efectivelor. **Un supplétif** un soldat care face parte din trupele de completare. (*Vechi*) **Articles supplétifs d'un traité** articole de completare a unui tratat. **Caractère supplétif d'une loi** caracterul supletiv al unei legi.

supplétoire *adj.* care completează probele insuficiente. **Serment* supplétoire.**

supplice *m.* supliciu.

supplique *f.* suplică / cerere făcută către un superior pentru a se acorda o favoare.

support *m.* suport. **Support publicitaire*.**

supporter *vt., s.* a suporta. Suporter. **Supporter une dépense, une épreuve, un impôt** a suporta o cheltuială, o încercare / o probă, un impozit.

supposé, e *adj.* presupus. **Testament supposé** testament presupus (*autentic*).

supposer *vt.* a presupune.

supposition *f.* supoziție, presupunere. **Supposition de testament** presupunere că este testamentul autentic / substituire de testament. **Substitution d'enfant* / de part*.**

suppression *f.* suprimare, eliminare, desființare, anulare. **Suppression d'emplois** desființare de posturi. **Suppression d'état** eliminare a dovezilor care atestă adevărata stare civilă (*a copilului*). **Suppression d'une disposition légale**

anularea unei dispoziții legale. **Suppression des libertés** suprimarea libertăților. **Suppression d'enfant / de part.**

suprimable *adj.* suprimabil.

suprimer *vt.* a suprima. **Suprimer qqn** a suprima / a ucide pe cineva. **Suprimer une institution, une loi** a suprima o instituție, o lege.

supranational, e, aux *adj.* supranațional. **Décision supranationale** hotărîre supranațională. **Organisme supranational** organism supranațional.

supranationalisme *m.* supranaționalism (*doctrină politică*).

supranationaliste *adj., s.* supranaționalist.

supranationalité *f.* supranaționalitate.

suprématie *f.* supremație.

suprême *adj., m.* suprem. **Autorité suprême** autoritate supremă. (*SUA*) **La Cour suprême** Curtea supremă (*de justiție*). (*Fosta URSS*) **Le Soviet Suprême** Sovietul suprem.

suraccumulation *f.* supraacumulare. **Suraccumulation du capital** supraacumularea capitalului.

surarbitre *m.* supraarbitru.

surarmement *m.* supraînarmare.

surcapacité *f.* supracapacitate (*capacitate de producție superioară nevoilor*).

surcapitalisation *f.* supracapitalizare (*valoare de capital atribuită unei întreprinderi depășind-o pe cea reală; diferența dintre aceste două valori*). **Effet* de surcapitalisation.**

surcharge *f.* suprasarcină, surplus. Impozit adăugat la o obligație financiară stabilită.

surchargé, e *adj.* supraîncărcat, copleșit. **Etre surcharger d'impôts** a fi copleșit de impozite.

surcharger *vt.* a supraîncărca, a copleși.

surchauffe *f.* supraîncălzire. **Surchauffe de l'économie*.**

surcompensation *f.* (supra)compensare, egalizare a raportului dintre sarcinile și încasările diferitelor case (*unde se plătește impozitul*).

surconsommation *f.* supraconsum. Consum în exces.

surdéveloppé, e *adj.* supra- / superdezvoltat. **Un pays surdéveloppé** o țară supradezvoltată.

surdéveloppement *m.* supra- / superdezvoltare.

sureffectif *m.* supraefectiv, exces de efectiv. **Personnel en sureffectif** personal în exces.

suremploi *m.* suprautilizare (*a unei resurse existente.* Ex.: *forța de muncă*). Utilizare excesivă / peste limită.

surenchère *f.* supralicitare, supralicitație. **La surenchère électorale** ofertă electorală excesivă (*supralicitînd promisiunile*).

surenchérir *vi.* a supralicita, a oferi mai mult. **Surenchérir dans une adjudication** a supralicita într-o adjudecare / la o licitație.

surenchérissement *m.* scumpire. **Surenchérissement de la vie** scumpirea vieții.

surenchérisseur, euse *s.* supralicitator. Persoană care oferă mai mult față de un preț dat.

surendettement *m.* supraîndatorare, îndatorare excesivă.

surestarie *f.* suprastalie (1. *timp petrecut de navă la încărcare / descărcare în plus față de cel stabilit prin contract.* 2. *sumă de bani pe care navlositorul trebuie să o plătească armatorului ca urmare a depășirii timpului de încărcare / descărcare stabilit prin contract*).

surestimation *f.* supraestimare.

surestimer *vt.* a supraestima.

sûreté *f.* siguranță, asigurare. **Sûreté conventionnelle, judiciaire, légale** asigurare convențională, judiciară, legală. **Sûreté générale, nationale / Sûreté** Siguranța generală, națională / Siguranța. **Sûreté individuelle** siguranță individuală (*garanție împotriva arestărilor, deținerilor arbitrare*). **Sûreté parfaite, imparfaite** siguranță pefectă, imperfectă. **Sûreté personnelle** siguranță / asigurare personală. **Sûreté réelle** asigurare reală (*drept real al creditorului asupra bunurilor debitorului*). **La Sûreté publique** Siguranța publică. **Attentat contre la sûreté de l'Etat** atentat la siguranța Statului. **Chambre de sûreté** cameră de siguranță / de arest (*unde sînt ținute persoanele arestate înainte de a fi transferate*). (*Vechi*) **Maison de sûreté** închisoare. **Agents, services de la Sûreté** agenții, serviciile Siguranței.

surévaluation *f.* supraevaluare.

surévaluer *vt.* a supraevalua.

surexploitation *f.* supraexploatare, exploatare excesivă.

surexploiter *vt.* a exploata peste măsură.

surfaçage *m.* șlefuire.

surface *f.* suprafață. **Surface agricole utile (SAU)** suprafață agricolă utilă (*între 1 și 20 ha pentru policultură; 20 ari pentru cultură specializată*). **Surface minimum d'installation** suprafață minimă de instalare (*privește buna viețuire a persoanei care exploatează un teren agricol și consoarta sa*). **Surface réelle** suprafață reală (*a unei locuințe, a unui local, ținîndu-se cont de anumite condiții: confort, luminozitate etc.*). **Grande surface** supermagazin. **Surface d'indifférence*.**

surfacer *vt., vi.* a șlefui mecanic.

surfaceuse *f.* mașină de șlefuit.

surfacturation *f.* suprafacturare (*înscriere, în factură, a unui preț mai mare decît cel real*). **Surfacturation des produits importés par une filiale** suprafacturarea produselor importate de o filială.

surfacturer *vt.* a suprafactura (*a trece, în factură, un preț mai mare decît cel real*).

surgélateur *m.* congelator. **Bateaux surgélateurs** vapoare frigorifice.

surgélation *f.* congelare (*rapidă*).

surgéler *vt.* a congela.

surimposer *vt.* a supraimpozita, a impune excesiv.

surimposition *f.* supraimpozitare, impunere excesivă.

surintendance *f.* supraintendență. Direcția de supraveghere generală a administrației. Însărcinarea, funcția, rezidența supraintendentului / administratorului principal.

surintendant *m.* (*vechi*) supraintendent (*nume dat diverşilor funcţionari care supravegheau bunul mers al administraţiei locale*). Administrator principal.
surintendante *f.* (*vechi*) soţia supraintendentului financiar. Titlul de directoare de casă şcolară. **Surintendante d'usine** asistentă socială.
surloyer *m.* suprachirie / chirie suplimentară.
surmontoir *m.* element publicitar aşezat deasupra unui produs promovat.
surmortalité *f.* supramortalitate (*depăşirea unui coeficient de mortalitate în comparaţie cu un altul*).
surnatalité *f.* supranatalitate (*coeficient de natalitate care îl depăşeşte pe cel al bunurilor de consum.*
surnom *m.* supranume, poreclă.
surpaye *f.* (*vechi*) plată suplimentară, gratificaţie. Actul de a plăti peste valoare / mai mult decît face, merită.
surpayer *vt.* a plăti mai mult decît (se) merită. A cumpăra ceva plătind mai mult decît face.
surpeuplé, e *adj.* suprapopulat.
surpeuplement *m.* suprapopulare.
surpluse *m.* surplus. **Surplus agricole** surplus agricol. **Surplus de produits** surplus de produse. **Surplus du consommateur, du producteur** surplusul consumatorului, producătorului.
surpopulation *f.* suprapopulaţie / exces de populaţie. Excedent de populaţie. **Surpopulation relative** suprapopulaţie relativă.
surprendre *vt.* a surprinde. **Surprendre un voleur** a surprinde un hoţ.
surprime *f.* supraprimă / primă suplimentară de asigurare datorată în caz de agravare a riscului acoperit sau de garantare contra unui nou risc asupra căruia trebuie să se extindă polita.
surproducteur, trice *adj.* supraproducător.
surproduction *f.* supraproducţie. **Surproduction relative** supraproducţie relativă. **Crise de surproduction** crisă de supraproducţie.
surproduire *vt.* a supraproduce / a produce în exces.
surproduit *m.* supraprodus, excedent de produs(e).
surprofit *m.* supraprofit.
sursalaire *m.* suprasalariu.
surséance *f.* faptul de a proceda la amînare (*de termen*). Perioada de timp de amînare.
susemer *vt.* a însămînţa peste o altă însămînţare.
surseoir *vt.* a amîna. **Surseoir à l'exécution** aşteptare pînă la expirarea unui termen pentru a trece la execuţie / amînarea execuţiei. **Surseoir au jugement, aux poursuites** amînarea judecării, urmăririi.
sursis *adj., s.* amînare, suspendare. **Sursis simple** suspendare simplă. **Sursis à l'exécution des peines** suspendarea executării pedepselor. **Sursis à statuer** amînare încă nehotărîtă. **Sursis d'appel, d'incorporation** amînarea chemării în armată, incorporării. **Sursis des poursuites** suspendarea urmăririi. **Sursis assorti de l'obligation d'accomplir un travail d'intérêt général** suspendare cu obligaţia de a depune o activitate de interes general. **Sursis avec mise à l'épreuve** suspendare cu punere la probă. **Recevoir trois ans de prison avec sursis** a primi trei ani de închisoare cu suspendare.

sursitaire *adj., s.* amînat. **Un étudiant sursitaire** un student amînat / care amînă examenele.
surtaux *m.* suprarată.
surtaxation *f.* suprataxare. Taxare excesivă.
surtaxe *f.* suprataxă. Majorarea unei taxe. Taxă percepută în acelaşi timp cu o altă taxă. **Surtaxes locales** suprataxe locale. **Surtaxe progressive** suprataxă progresivă (*impozit personal pe venit*). **Surtaxe à l'importation** suprataxă la import.
surtaxer *vt.* a suprataxa.
surtondre *vt.* a supratunde (*a tăia vîrfurile de la lînă, de la părul de pe piei*).
surtonte *f.* supratundere (*operaţiunea de tăiere a vîrfurilor de la lînă, de la părul de pe piei*). Lîna, părul care se obţine din această operaţie.
surtravail *m.* supramuncă (*activitate care depăşeşte norma, aducînd, în viziunea marxistă, plusvaloarea*).
surveillance *f.* supraveghere. **Surveillance légale** supraveghere legală. **Surveillance militaire** supraveghere militară. **La surveillance des travaux** supravegherea lucrărilor. **Avion, navire en surveillance** navă, avion (*aflat în misiune*) de supraveghere. **Poste, ronde de surveillance** post, rond de supraveghere. **Régime de surveillance policière** regim de supraveghere poliţienească. **Direction de la surveillance du territoire** Direcţia de supraveghere a teritoriului.
surveillant, e *s.* supraveghetor, paznic. **Surveillant(e) général(e)** supraveghetor(oare) general(ă) (*într-o instituţie de învăţămînt*) / administrator general (*disciplină, studiu etc.*). **Surveillant technique** supraveghetor tehnic. **Surveillant d'étude, d'internat** supraveghetor de studii, de internat / pedagog. **Surveillant de gare** supraveghetor de gară. **Surveillant de mine** supraveghetor de mină / maistru-supraveghetor. **Surveillant de la voie** supraveghetor al drumurilor / picher. **Surveillant d'une prison** supraveghetor de închisoare. **Surveillant de travaux** supraveghetor de lucrări.
surveillé, e *adj.* supravegheat. **Externe surveillé** (*elev*) extern supravegheat (*care rămîne şi îşi face temele sub supraveghere în şcoală*). **Liberté surveillée** libertate supravegheată (*delincvent care nu stă la închisoare dar trebuie să se prezinte regulat la poliţie pentru a declara ce face*).
surveiller (se) *vt.* a (se) supraveghea.
survenance *f.* survenire, apariţie, producere. **Date de survenance d'un événement** data producerii unui eveniment.
survenir *vi.* a surveni, a se adăuga. **Les améliorations survenues à l'immeuble** îmbunătăţirile apărute / aduse imobilului.
survente *f.* vînzare la suprapreţ.
survie *f.* supravieţuire. **Présomption de survie** prezumţie de supravieţuire (*din teoria comorienţilor*).

survivant, e *adj., s.* supraviețuitor.
survivre *vt., vr.* a(-şi) supraviețui.
suscription *f.* adresă trecută pe scrisoare, pe plic. **Acte de suscription** totalitatea menționilor făcute de notar pe un testament sau pe plicul în care se află acesta.
susdit, e *adj., s.* suszisul. Persoana menționată (*mai sus, mai înainte*).
susmentionné *adj.* sus menționat. Menționat mai sus / mai înainte.
susnommé, e *adj., s.* susnumitul.
suspect, e *adj., s.* suspect, bănuit. **Témoignage suspect** mărturie suspectă.
suspecter *vt.* a suspecta, a bănui.
suspendre *vt.* a suspenda, a amîna. **Suspendre la constitution, les garanties constitutionnelles** a suspenda constituția, garanțiile constituționale.
suspendu, e *adj.* suspendat, amînat. **Jugement suspendu** judecată / hotărîre suspendată. **Magistrat suspendu** magistrat suspendat. **Séance suspendue** şedință suspendată / amînată.
suspens *adj., m.* (*despre o față bisericească*) suspendat. **En suspens** în suspens. **Affaires, projets en suspens** afaceri, proiecte în suspens.
suspense *f.* suspendare (*cenzură ecleziastică prin care o față bisericească este privată de beneficiul său şi chiar de împuternicirea sa*).
suspensif, ive *adj.* suspensiv. **Appel, veto suspensif** apel, veto suspensiv.
suspension *f.* suspendare. **Suspension d'audience** suspendare de audiere. **Suspension d'un maire** suspendarea unui primar. **Suspension de l'execution des peines** suspendarea executării pedepselor. **Suspension de l'instance** suspendarea instanței. **Suspension de permis de conduire** suspendarea permisului de conducere. **Suspension de prescription** suspendare de prescripție. **Suspension des hostilités** suspendarea ostilităților. **Suspension des poursuites** suspendarea urmăririi(lor). **Suspension des poursuites individuelles** suspendarea urmăririi(lor) individuale. **Suspension provisoire des poursuites** suspendare provizoire a urmăririi. **Pouvoir de suspension** putere / împuternicire de suspendare. **Etat de suspension de paiement*.**
suspicion *f.* suspiciune. **Suspicion légitime** suspiciune legitimă. **Renvoi pour cause de suspicion** recurs pe motiv de suspiciune.
suzerain, e *s.* suzeran.
suzeraineté *f.* suzeranitate. **Suzeraineté d'un Etat sur un autre** suzeranitatea unui Stat asupra altuia.
svastika / swastika *m.* svastică.
swap *m.* swap. Troc interbancar. Acord de credit reciproc.
sweepstake *m.* un fel de loterie prin subscriere efectuat între proprietarii de cai angajați în curse. Loterie în care premiul este acordat în funcție de rezultatul cursei dar şi prin tragere la sorți.
syllabus *m.* listă de păcate condamnate de papă. Document publicat de papa Pius al IX-lea (*în 1864*).
sylvicole *adj.* silvicol, relativ la pădure.
sylviculteur *m.* silvicultor.
sylviculture *f.* silvicultură.

sympathisant, e *adj., s.* simpatizant.
sympathiser *vi.* a simpatiza.
symposium *m.* simpozion.
synagogue *f.* sinagogă. (*Antic.*) comunitate evreiască la nivel de sat, oraş, cartier.
synallagmatique *adj.* sinalagmatic.
syndic *m.* sindic. (*Ist.*) (*în orașele libere sau orașe de sindicat*) reprezentantul locuitorilor pe lîngă seniorul suzeran al oraşului. (*În cadrul unei parohii rurale:*) locuitorul ales care punea în aplicare hotărîrile adunării generale a parohiei (*procuror, procuror-sindic*). Membru al biroului consiliului municipal parizian însărcinat cu amenajarea şi supravegherea clădirilor rezervate consiliului, cu organizarea festivităților şi recepțiilor. Membru al unei camere de disciplină însărcinat cu supravegherea procurorilor, notarilor. Judecător sindic. (*La un imobil aflat în coproprietate*) mandatarul coproprietarilor care pune în aplicare hotărîrile adunării. **Syndic de copropriété** sindic de coproprietate. **Syndic de faillite** sindic de faliment. **Syndic des gens de mer** reprezentantul Registraturii maritime.
syndical, e, aux *adj.* sindical. **Action, carte, fédération, organisation, réunion, union syndicale** acțiune, legitimație, federație, organizație / organizare, reuniune / adunare, uniune sindicală. **Confédération / centrale syndicale** confederație / centrală sindicală. **Délégué, leader syndical** delegat, lider sindical. **Mouvement, droit syndical** mişcare, drept sindical. **Revendications syndicales** revendicări sindicale. **Tarif syndical** tarif sindical (*fixat de sindicat*).
syndicalisation *f.* sindicalizare. **Taux de syndicalisation dans une entreprise** coeficient de sindicalizare într-o întreprindere.
syndicalisme *m.* sindicalism. **Syndicalisme agricole** sindicalism agricol. **Syndicalisme anarchiste, chrétien, ouvrier / des travailleurs, professionnel / patronal, réformiste, révolutionnaire** sindicalism anarhist, creştin, muncitoresc / al muncitorilor, profesional / patronal, reformist, revoluționar. **Syndicalisme d'Etat** sindicalism de Stat.
syndicaliste *adj., s.* sindical, sindicalist. **Doctrine, esprit, idéal, mouvement syndicaliste** doctrină, spirit, ideal, mişcare sindicală.
syndicat *m.* (*ist.*) funcția de sindic. **Syndicat agricole, ouvrier** sindicat agricol, muncitoresc. **Syndicat financier** sindicat financiar. **Syndicat horizontal** sindicat orizontal / pe ramură. **Syndicat interdépartemental** sindicat interdepartamental / interjudețean. **Synadicat interprofessionnel des travailleurs** sindicatul interprofesional al muncitorilor. **Syndicat patronal / professionnel** sindicat patronal / profesional. **Syndicat représentatif** sindicat reprezentativ. **Syndicat / sous-quartier** sindicat / cartier (*subdiviziune a unei regiuni maritime administrată de un sindic*). **Syndicat d'initiative** sindicat de inițiativă. **Syndicat de communes** sindicat de comune (*format din mai multe comune*). **Syndicat de fonctionnaires, de salariés** sindicat de funcționari, de salariați. **Syndicat des propriétaires, des copropriétaires** sindicatul proprietarilor, coproprietarilor.
syndicataire *adj., s.* membru al unui sindicat financiar, al proprietarilor. Relativ la un astfel de sindicat.

syndiqué, e *adj., s.* sindicalizat. **Ouvrier syndiqué** muncitor intrat în sindicat.
syndiquer (se) *vt., vr.* a (se) sindicaliza / a intra în sindicat.
synérgie *f.* sinergie. **Effet* de synérgie.**
synodal, e, aux *adj.* sinodal.
synode *m.* siond. **Le Saint-synode** Sfîntul Sinod.
synodique *adj., m.* sinodic. Lucrare în care sînt cuprinse hotărîrile sinodului.
synthèse *f.* sinteză. **Produits de synthèse** produse de sinteză.
synthétique *adj.* sintetic. **Caoutchouc, fibres, résines, textiles synthétiques** cauciuc, fibre, rășini, textile sintetice.
synthétiser *vt.* a sintetiza.
syrien, ne *adj., s.* sirian, care are legătură cu Siria. **Un Syrien** un sirian. **Le syrien** araba vorbită în Siria.
système *m.* sistem. **Système capitaliste, socialiste** sistem capitalist, socialist. **Système décimal, métrique** sistem zecimal, metric. **Système économique, politique, social, syndical** sistem economic, politic, social, sindical. **Système économique asiatique** sistem economic asiatic. **Système économique collectiviste** sistem economic colectivist. **Système économique corporatiste** sistem economic corporatist. **Système étalon-or, or-devises** sistem etalon aur, aur-devize. **Système financier** sistem financiar. **Système fiscal (*du pays*)** sistemul fiscal (*al țării*). **Système fermé, ouvert** sistem închis, deschis. **Système industriel** sistem industrial. **Système monétaire européen (SME)** sistemul monetar european. **Système monétaire international (SMI)** sistemul monetar internațional. **Système manufacturier, industriel / des grandes industries / usinier** sistem manufacturier / meșteșugăresc, industrial / al marilor industrii / uzinal. **Système préférentiel** sistem preferențial. **Système productif local** sistem productiv local. **Système de l'économie (*centralisée, de marché, fermée*)** sistemul economiei (*centralizate, de piață, închise*). **Système d'adjudication** sistem de adjudecare / de licitare a prețurilor. **Système de l'économie artisanale** sistemul economiei artizanale / meșteșugărești. **Système de l'économie nationale** sistemul economiei naționale. **Système de l'exclusif / pacte colonial** sistemul exclusivității / pact colonial (*sistem economic în care coloniile nu puteau vinde și cumpăra decît din metropolă*). **Système de la production matérielle** sistemul producției materiale. **Système de calcul des salaires** sistemul de calcul al salariilor. **Système de castes** sistem de caste / închis / protejat. **Système de mesures** sistem de măsuri. **Système (généralisé) de préférences (SGP)** sistem (generalizat) de preferințe. **Système de primes** sistem de prime / sporuri. **Système de salarisation** sistem de salarizare. **Système de Sécurité sociale** sistem de securitate socială. **Système de tarif douanier à plusieurs colonnes** sistem de tarif vamal cu mai multe coloane. **Système de taxation** sistem de taxare. **Système Européen des Banques Centrales (SEBC)** sistemul european al băncilor centrale. **Système Européen des Comptes économiques intégrés (SEC)** sistemul european al conturilor economice integrate. **Système élargi de comptabilité nationale (SECN)** sistemul lărgit de contabilitate națională. **Système de comptabilité nationale des nations unies (SNC)** sistem de contabilitate națională al națiunilor unite. **Système de Bret-**

ton Woods Sistemul de la Bretton Woods (*localitate în SUA unde s-a pus la punct crearea unui sistem monetar internațional. A funcționat între 1944 - 1971*). **Système bancaire*. Système de change* fixe, flottant. Système des blocs* de compétence. Système de planification* indicative. Système productif extensif*, intensif*.**

T

tabac *m.* tabac, tutun. Tutungerie. **Régie française des tabacs** Regia franceză a tutunului. **Un tabac** o tutungerie. **Débit* de tabac.**

tabaculteur, trice *f.* cultivator de tutun.

tabagie *f.* (*Canada*) tutungerie.

tabellion *m.* (*vechi*) funcționar care elibera dublura minutelor notariale (*scrisă cu litere mai mari*). Funcționar public care îndeplinea rolul de notar în jurisdicții subalterne.

table *f.* masă.Tabel, listă. (*În domeniul telefoanelor*) **Table interurbaine d'un standard** masă interurbană a unei rețele telefonice. **Table ronde** masă rotundă. **Table d'écoute** masă de ascultare (*a telefoanelor*). (*Antic. rom.*) **Loi des Douze Tables** legea celor Douăsprezece Table (*publicată de decemviri*).

tableau *m.* tablou, panou, tabel / listă. **Tableau économique (d'ensemble) (TEE)** tablou economic (de ansamblu). **Tableau statistique** tabel statistic. **Tableau d'avancement** tabel / listă de avansare (*în funcție*). **Tableau d'honneur** tablou / panou de onoare. **Tableau d'ordre des héritiers** tablou de ordine al moștenitorilor. **Tableau d'ordre des créanciers** tablou de ordine al creditorilor. **Tableau de l'ordre des avocats** tabloul ordinului avocaților. **Tableau d'un inventaire, d'une comptabilité** lista / tabel de inventar, de contabilitate. **Tableau de bord, de marche** tablou de bord, de marș / de funcționare (*a întreprinderii, națiunii*). **Tableau de financement** tablou de finanțare. **Tableau de marche des trains** tabel / panou cu mersul trenurilor. **Tableau de prix** panou cu prețuri. **Tableau des échanges interindustriels (TEI)** tabloul schimburilor interindustriale. **Tableau des emplois intermédiaires (TEI)** tabloul / lista posturilor / locurilor de muncă intermediare. **Tableau des emplois et des ressources (TER)** situația posturilor / locurilor de muncă și al resurselor. **Tableau des opérations financières (TOF)** tabloul operațiunilor financiare. **Tableau des relations interindustrielles** tabloul relațiilor interindustriale. (*La hotel*) **Tableau des clés, des sonneries** panoul de chei, de sonerii. **Inscription au tableau** înscriere la panou. **Etre rayé du tableau** a fi șters din tabel / de pe listă. **Tableau entrées*-sorties (TES).**

tabletier, ière *s.* muncitor specializat în fabricarea pieselor de șah, dame (*din os, lemn, fildeș*).

tabletterie *f.* meseria, comerțul cu obiecte din os, lemn, fildeș.

tabloïd / tabloïde *adj., m.* tabloid (*format de ziar*).

tabor *adj., m.* batalion format din soldați marocani, încadrat de gradați francezi.

tâche *f.* sarcină, însărcinare, atribuție. **Remplir une tâche** a îndeplini o sarcină. **S'acquitter d'une tâche** a se achita de o sarcină. **Travailler à la tâche** a munci cu contract (*și a fi plătit*) pe lucrarea încheiată / la bucată.

tâcheron *m.* subantreprenor (*plătit de antreprenor la un preț forfetar*). Muncitor agricol plătit la lucrare.

tacite *adj.* tacit, reciproc. **Convention tacite** convenție reciprocă. **Tacite reconduction*.**

tactique *adj., f.* tactică. **Tactique aérienne, navale** tactică aeriană, navală.

tafia *m.* rachiu din melasă de trestie de zahăr (*un fel de rom*).

tags *m.* tag / graffiti. (*Desen care deteriorează bunuri publice sau private*).

tahitien, ne *adj., s.* tahitian.

taillanderie *f.* meseria, comerțul, fabricarea de obiecte, de unelte tăioase.

taillander *m.* artizan, lucrător care fabrică obiecte tăioase.

taille *f.* tăiere, tăietură. Talie, mărime. (*Ist.*) Bir, impozit direct (*în Franța, până în 1784*). **Taille royale** bir plătit regelui (*mai ales de oamenii de rînd*). **Taille seigneuriale** bir seniorial (*dat seniorului de către șerbi și oamenii de rînd*). **Chargeur aux tailles** încărcător (*miner*) la frontul de tăiere. **Front de taille** front de tăiere (*în mină*). **Effet* de taille.**

taillerie *f.* atelier unde se taie pietre prețioase și semiprețioase. Industria, arta tăierii pietrelor prețioase și semiprețioase.

tailleur *m.* croitor. Tăietor (*de pietre, lentile*). Lucrător agricol, cunoscător în tăierea coroanei copacilor, plantelor. **Tailleur de bouchons de liège** muncitor care fabrică dopuri din plută. **Tailleur de diamants, de pierres précieuses** specialist în tăierea diamantelor, pietrelor prețioase. **Tailleur de pierre(s)** lucrător care taie piatra pentru construcții. **Tailleur de pavés** muncitor care taie piatră pentru pavaj. **Tailleur de verres d'optique** specialist în tăierea lentilelor.

take (-) off *m. invar.* demararea, dezvoltarea unei întreprinderi, unei unități.

talent *m.* talent. Talant (*greutate între 20 – 27 de kg. Monedă egală, ca valoare, cu un talant de aur sau de argint*).

talion *m.* talion (*pedeapsă care însemna să i se aplice făptașului același tratament pe care i l-a aplicat el victimei*). **La loi du talion** legea talionului.

talmud *m.* talmud.

talmudique *adj.* talmudic. **Recueil talmudique** culegere des texte talmudice.

talmudiste *m.* talmudist.

talus *m.* taluz. **Talus de remblai** taluz de rambleu.

tambour *m.* tambur. Tobă. Ușă circulară. Coș de pescuit (*ca un cilindru cu deschizături la ambele capete*). **Tambour-major*.**

tamisage *m.* cernut / cernere. **Tamisage de la farine** cernerea făinei.

tamiser *vt.* a cerne.

tamiserie *f.* comerț, fabrică de site, ciururi, grătare.

tamiseur, euse *s.* persoană care cerne. Persoană care fabrică site. (*M.*) Grătar. (*F.*) (*Ind. alim.*) mașină de cernut.

tamoul, e / tamil, e *s.* tamil. Limba poporului tamil.

tampon *m.* tampon. Ștampilă. Ordonanță (*a unui ofițer*). Capac de canal de scurgere, de fîntînă. **Zone tampon** zonă tampon.

tamponner *vt.* a tampona. A aplica o ştampilă. **Faire tamponner une autorisation** a obţine o autorizaţie.
tanin / tannin *m.* tanin. **Tanin du vin** taninul vinului. **Ajouter du tanin à un moût** a adăuga tanin la un must.
tanisage / tannisage *m.* adăugare de tanin.
taniser / tanniser *vt.* a adăuga tanin (*la vin, la must*).
tank *m.* tanc. Rezervor metalic pentru apă.
tanker *m.* tanc petrolier.
tankiste *m.* tanchist.
tannage *m.* argăsire, tăbăcire.
tanner *vt.* a argăsi, a tăbăci.
tannerie *f.* atelier de argăsire. Operaţiuni efectuate pentru argăsirea pieilor.
tanneur *m.* tăbăcar.
tante *f.* mătuşă.
tantième *adj. m.* tantiemă (*Suprimată prin legea din 31 decembrie 1975*).
tantrisme *m.* tantrism.
taôisme / taoïsme *m.* taoism.
taôiste / taoïste *s.* taoist.
tapis *m.* covor. **Marchand de tapis** comerciant (*ambulant*) de covoare. **Tapis diplodocus** covor / bandă rulantă (*pe care sînt transportate bagajele în aerogară*).
tapisserie *f.* tapiserie, tapet.
tapissier, ière *s.* persoană care lucrează în domeniul tapiseriei. Tapiţer. Persoană care pune tapet.
tarage *m.* măsurarea unui recipient, unui ambalaj pentru stabilirea tarei.
tararage *m.* vînturarea grînelor.
taraud *m.* tarod / tarot.
taraudage *m.* acţiunea de executare a unui filet cu ajutorul tarodului.
tarauder *vt.* a executa filet cu ajutorul tarodului.
taraudeur, euse *adj., s.* muncitor care execută filet. (*F.*) maşină care face filet într-o gaură.
tare *f.* tară, defect, dară. **Faire la tare** a stabili tara (*unui vehicul*).
tarer *vt.* a tara / a stabili tara.
tarière *f.* sfredel, burghiu. **Tarière de mine** sfredel de mină.
tarif *m.* tarif. Tabel / listă cu taxele care trebuie achitate, cu preţurile mărfurilor, cu preţurile unor servicii. **Tarifs conventionnels** tarife convenţionate / prevăzute de convenţie (*fixează onorariile datorate medicilor, chirurgilor dentişti, moaşelor, auxiliarilor medicali şi biologilor*). **Tarif différentiel** tarif diferenţiat. **Tarif douanier commun / tarif extérieur commun (TEC) de la CEE** tarif vamal comun / tarif exterior comun al CEE (*taxe vamale aplicate produselor importate din afara CEE*). **Tarif ferroviaire (*commun, discriminatoire, proportionnel à la distance*)** tarif feroviar (*comun, discriminatoriu, proporţional cu distanţa*). **Tarifs postaux** tarife poştale. **Tarif préférentiel** tarif preferenţial. **Tarif protecteur** tarif protector. **Tarif public** tarif public. **Tarif unique** tarif unic. **Tarif à une seule colonne** tarif cu o singură coloană. **Tarif d'autorité** tarif de autoritate (*pentru cei care practică o activitate fără a face parte dintr-o convenţie*). **Tarif de l'impôt** tariful impozitului. **Tarif de frais et dépens** tarif de cheltuieli de judecată. **Tarif de libre-échange** tarif de liber schimb. **Tarifs de responsabilité** tarife de responsabilitate (*barem de calcul pentru prestaţiile alocate de Asigurările sociale*). **Tarifs des chemins de fer** tarifele de la calea ferată. **Tarif syndical***.

tarifaire *adj.* tarifar. **Dispositions tarifaires** dispoziţii tarifare. **Disparités* tarifaires.**
tarifer / tarifier *vt.* a supune (*pe cineva*) unui tarif (*pentru plata unui impozit etc.*). A stabili suma care trebuie plătită pentru o marfă etc.
tarification *f.* tarifare / stabilirea unui tarif. **Tarification collective, individuelle, mixte** tarifare colectivă, individuală, mixtă. **Tarification au coût marginal, au coût moyen complet** tarifare la / în funcţie de costul marginal, la costul mediu complet. **Tarification des services publics** tarifarea serviciilor publice.
tassement *m.* tasare.
tasser (se) *vt., vr.* a (se) tasa. **Sols, terrains qui se tassent** soluri, terenuri care se tasează.
tatar, e *adj., s.* tătar. **Un Tatar** un tătar. **Le tatar** Limba tătară.
tâtonnement *m.* tatonare, încercare.
taupe *f.* cîrtiţă. Mecanism pentru făcut tuneluri. Spion infiltrat.
taupier *m.* lucrător agricol care are sarcina de a omorî cîrtiţele.
taupière *f.* capcană pentru cîrtiţe.
taupin *m.* soldat genist. Student de la Politehnică, secţia Geniu.
taux *m.* procent, indice, coeficient, cuantum, rată. **Taux annuel monétaire (TAM)** rată anuală monetară. **Taux bonifié** rată bonificată. **Taux comptable** rată contabilă. **Taux contractuel Sécurité sociale** coeficient contractual Asigurări sociale (*coeficientul cotizaţiei pe baza căruia sînt calculate drepturile în regimul pensiei complementare*). **Taux escompté** rată scontată. **Taux facial** rată nominală. **Taux fictif** rată fictivă. **Taux monétaire** rată monetară. **Taux monétaire de l'intérêt** rata monetară a dobînzii. **Taux moyen mensuel du marché monétaire (T4M)** rată medie lunară a pieţei monetare. **Taux moyen mensuel de rendement des emprunts d'Etat (TME)** rată medie lunară de randament al împrumuturilor (*luate*) de Stat. **Taux moyen pondéré (TMP)** rată medie ponderată. **Taux normal** rată normală. **Taux préférentiel** rată preferenţială. **Taux relatif** rată relativă. **Taux usuraire** procent camătăresc. **Taux d'accroissement démographique, d'actualisation** rată de creştere demografică, de actualizare. **Taux d'alphabétisation** indice de alfabetizare. **Taux d'appel** indice de apel (*cotizaţie suplimentară în regimurile complementare care permite asigurarea echilibrului financiar al regimului*). **Taux d'endettement net** rată de îndatorare netă. **Taux d'équivalence des monnaies** rata de echivalenţă a monedelor. **Taux d'escompte / directeur, de réescompte** rată de scont / directoare, de rescont. **Taux d'inflation** rată de inflaţie. **Taux d'intérêt** rată de dobîndă. **Taux d'intérêt du marché monétaire (TMM)** rata dobînzii de pe piaţa monetară. **Taux d'investissement (marginal)** rată de investiţie (marginală). **Taux d'un prêt** rata unui împrumut (*dat*).

Taux de base bancaire rată de bază bancară. **Taux de capitalisation** rată de capitalizare. **Taux de change (*fixe, flottant, multiple*)** rată de schimb (*fixă, flotantă / flexibilă, multiplă*). **Taux de chômage naturel** rată de şomaj natural. **Taux de compétence** indice de competenţă (*cifră, bazată pe mărimea sumei în litigiu, dincolo de care o jurisdicţie încetează de a mai fi competentă*). **Taux de couverture** rată de acoperire (*raportul dintre rezerva ţării şi volumul de monedă fiduciară în circulaţie*); raport între export şi import. **Taux de croissance** rată / indice de creştere. **Taux de distribution** rată de distribuţie. **Taux de fécondité, de mortalité, de natalité** indice de fecunditate, de mortalitate, de natalitate. **Taux de marque** coeficientul de marcă (*raportul între preţul de cumpărare şi preţul de vînzare exprimat în procente*). **Taux de participation** rată de participare. **Taux de pénalisation** indice de penalizare. **Taux de pension** indice de pensi(un)e / de luare în sarcină (*alocaţie, pensie, pensie alimentară, operaţiune bancară*). **Taux de référence bancaire** rată de referinţă bancară. **Taux de référence européen / taux moyen pondéré en euros (Tempé / EONIA)** rată europeană de referinţă / rată medie ponderată în euro. **Taux de remplacement, de reproduction** rata de înlocuire, de reproducere. **Taux de profit** rată de profit. **Taux de rentabilité commerciale / de marge** rată de rentabilitate comercială / de marjă. **Taux de rentabilité économique** rată de rentabilitate economică. **Taux de rentabilité financière** rată de rentabilitate financiară. **Taux de rentabilité sans risque** rată de rentabilitate fără risc. **Taux de rejet** coeficient de respingere. **Taux de réserve minimale** procentaj de rezerve minime. **Taux de ressort** indice de resort (*cifră, bazată pe mărimea sumei în litigiu, sub care nu mai există cale de apel. Dacă suma cerută nu este determinată hotărîrea, exceptînd o dispoziţie contrară, este susceptibilă de apel*). **Taux de salaires** rata salariilor. **Taux de service de la dette externe** rată a serviciului datoriei externe. **Taux de structure des capitaux, coûts** indicele structurii capitalului, costurilor. **Taux (interne) de récupération des investissements en capital humain** coeficientul (intern) de recuperare a investiţiilor în capital uman. **Taux interne de rentabilité** rată internă de rentabilitate. **Taux marginal de substitution des biens de consommation** rată marginală de substituire a bunurilor de consum. **Taux (technique) marginal de substitution (TMS)** rată (tehnică) marginală de substituţie. **Taux de l'impôt** indicele impozitului / impozitării. **Taux naturel de l'intérêt** rată naturală a dobînzii. **Taux réel de l'intérêt** rata reală a dobînzii. **Taux de la liquidité (*générale, immédiate, monétaire*)** rata lichidităţii (*generale, imediate, monetare*). **Taux de la solvabilité** rata solvabilităţii. **Taux du Marché Obligatoire (TMO)** rata de pe piaţa obligatorie. **Taux BDF (*Banque de France*) / taux central** rată (*de scont*) BDF (*Banca Franţei*), rată centrală. **Taux actuariel*. Taux lombard*. Taux d'activité*. Taux d'autofinancement*. Taux de rendement* monétaire*. Taux de scolarisation* d'un pays.**

taverne *f.* tavernă. (*Canada*) Mic restaurant pentru bărbaţi. Cafenea-restaurant.

taxable *adj.* taxabil, care poate fi taxat. **Marchandises taxables** mărfuri taxabile.

taxateur *adj., m.* taxator (*persoană care fixează o taxă*). **Taxateur des dépens** taxatorul cheltuielilor. **Le juge taxateur** judecătorul taxator (*care stabileşte taxele*).

taxatif, ive *adj.* taxabil.

taxation *f.* taxare, impunere. Măsură politică de stabilire, pe cale administrativă, a unui prag maxim al preţului la anumite produse şi servicii. **Taxation d'office** taxare din oficiu. **Taxation provisionnelle** impunere provizională / provizorie.

taxe *f.* taxă. Fixarea, controlul, revizuirea situaţiei cheltuielilor. **Taxe douanière** taxă vamală. **Taxe foncière** taxă funciară. **Taxe forfétaire** taxă forfetară. **Taxes locales** taxe locale. **Taxe à l'exportation, à l'importation** taxă pentru / de export, de import. **Taxe d'effet équivalent** taxă de efect echivalent. **Taxe d'enlèvement des ordures ménagères** taxă pentru ridicarea gunoaielor menajere. **Taxe d'habitation** taxă de abitaţie. **Taxe de luxe** taxă pe lux. **Taxe de séjour** taxă de şedere / sejur. **Taxe de transaction** taxă de tranzacţie. **Taxe du réescompte** taxa rescontului. **Taxe pour le balayage** taxă pentru măturat. **Taxe sur l'alcool, sur l'essence, sur les salaires, sur les spectacles, sur le tabac** taxă pe alcool, pe benzină, pe salarii, pe spectacole, pe tutun. **Taxe sur le chiffre d'affaires** taxă pe cifra de afaceri. **Taxes sur les contrats de prévoyance** taxe pe contractele de prevedere. **Taxe sur les débits de boisson** taxă pe debitele de băuturi (*pe localuri unde se servesc băuturi spirtoase*). **Taxe sur / à la valeur ajoutée (TVA)** (*înlocuieşte: **taxe à la production***) taxă pe / la valoarea adăugată (*înlocuieşte: taxa pe producţie*). **Taxe sur la prestation de services** taxă pe prestările de servicii. **Taxe consulaire*, professionnelle*. Taxes parafiscales*.**

taxer *vt.* a taxa. **Taxer le prix d'une chose** a taxa preţul unui lucru. **Taxer la valeur d'une chose** a taxa valoarea unui lucru. **Taxer les boissons** a taxa băuturile. **Taxer les dépens** a taxa cheltuielile. **Taxer les objets de luxe** a taxa obiectele de lux.

taxi *m.* taxi. **Station* de taxis.**

taximètre *m.* taximetru.

taylorisation *f.* taylorizare (*aplicare a doctrinei Taylor*).

tayloriser *vt.* a aplica doctrina Taylor.

taylorisme *m.* taylorism (*metodă de organizare ştiinţifică a muncii iniţiată de F. Taylor*).

tchécoslovaque *adj.* cehoslovac. **Un Tchécoslovaque** un cehoslovac.

tchèque *adj., s.* ceh. **Un Tchèque** un ceh. **Le tchèque** limba cehă.

tea-room *m.* salon de ceai.

technicien, ne *s.* tehnician / expert.

techniciser *vt.* a tehniciza, a dota cu mijloace tehnice.

technico-commercial, e, aux *adj.* tehnico-comercial. **Agent, personnel technico-commercial** agent, personal tehnic-comercial.

technique *adj., s.* tehnic, tehnică. **Technique juridique** tehnică juridică. **Technique préindustrielle, industrielle, postindustrielle** tehnică preindustrială, industrială, postindustrială. **Agent technique** agent tehnic. **Conseiller technique** consilier tehnic. **Enseignement technique / le technique** învăţămînt tehnic.

techniquement *adv.* (*în mod*) tehnic.
technocrate *m.* tehnocrat.
technocratie *f.* tehnocrație.
technocratique *adj.* tehnocratic.
technocratisation *f.* tehnocratizare.
technocratiser *vt.* a tehnocratiza.
technocratisme *m.* tehnocratism.
techno-économique *adj.* tehno-economic.
technologie *f.* tehnologie. **Transfert de technologie** transfer de tehnologie. **Technologie exportée, importée** tehnologie exportată, importată. **Technologie adaptée, appropriée / intermédiaire** tehnologie adaptată, adecvată / intermediară. **Ecart* technologie.**
technologique *adj.* tehnologic. **Enseignement technologique** învățământ tehnologic. **Ecart* technologique.**
technologue / technologiste *s.* tehnolog.
technostructure *f.* tehnostructură.
teillage / tillage *m.* melițare, melițat.
teiller / tiller *vt.* a melița.
teilleur, euse / tilleur, euse *s.* persoană care asigură operația de melițare. (*F.*) mașină de melițat (*cînepă, in*).
teindre *vt., vr.* a (se) vopsi, a (se) colora.
teint, e *adj.* vopsit, colorat.
teinture *f.* vopsire, vopsea. Baiț. Tehnica boiangeriei. **Teinture du coton, du cuir** vopsirea bumbacului, pielii (*de animale, din care se confecționează obiecte*). **Teinture de la fourrure, de la laine** vopsirea blănurilor, lînii.
teinturerie *f.* vopsitorie. Meseria de vopsitor, de boiangiu. Atelier, industria vopsirii (*lînei, bumbacului, blănurilor, pielii*).
teinturier, ière *s.* vopsitor. Boiangiu. **Boutique de teinturier** atelier de vopsitor, de boiangiu.
téléachat *m.* cumpărare prin comandă telefonică.
téléacheteur, euse *s.* telecumpărător.
télébenne / télécabine *f.* telecabină.
télécarte *f.* cartelă de telefon.
télécommunication *f.* telecomunicare, telecomunicație.
téléconférence *f.* teleconferință.
télécopie *f.* telecopie / fax.
télécopieur *m.* telecopiator / fax.
télédiffuser *vt.* a difuza la distanță, prin televiziune.
télédiffusion *f.* teledifuzare / transmisie prin televiziune.
télédistribution *f.* teledistribuire / distribuire prin televiziune.
téléenseignement / télé-enseignement *m.* învățământ prin televiziune / la distanță.
téléférique / téléphérique *adj., m.* teleferic.
téléfilm *m.* film de televiziune.
télégramme *m.* telegramă.
télégraphe *m.* telegraf.

télégraphie *f.* telegrafie.
télégraphier *vt.* a telegrafia.
télégraphique *adj.* telegrafic.
télégraphiquement *adv.* pe cale telegrafică.
télégraphiste *s.* telegrafist.
téléimprimeur *m.* teleimprimator.
télémaintenance *f.* teleîntreținere / întreținerea la distanță a unui obiect spațial (*prin telecomandă*).
télémanipulateur *m.* telemanipulator (*dispozitiv de manipulare a substanțelor periculoase aflate dincolo de un ecran*).
télémanipulation *f.* telemanipulare.
télémétreur *m.* telemetror.
télémétrie *f.* telemetrie.
téléphérage *m.* transport cu telefericul.
téléradar *m.* teleradar.
téléscaphe *m.* telescaf.
télésiège *m.* telescaun.
télésignalisation *f.* telesemnalizare.
télésurveillance *f.* telesupraveghere.
téléthèque *f.* teletecă.
télétravail *m.* lucru / muncă la distanță (*prin procedee informatice și de telecomunicație*).
télévente *f.* vînzare în urma prezentării produsului la televiziune.
téléviser *vt.* a televiza.
téléviseur *m.* televizor.
télévision *f.* televiziune. **Télévision communautaire** televiziune comunitară. **Télévision interactive** televiziune interactivă. **Télévision médicale, scolaire** televiziune medicală, școlară. **Télévision en circuit fermé** televiziune în / cu circuit închis. **Télévision en couleur** televiziune în culori. **Chaîne, émission de télévision** lanț / rețea, emisiune de televiziune.
télex *m. invar.* telex.
télexer *vt.* a transmite prin telex.
télexiste *s.* persoană care asigură legătura prin telex, lucrează la telex.
témoignage *m.* mărturie, dovadă, semn. **Témoignage irrécusable** mărturie irecuzabilă. **Témoignage vrai** mărturie fidelă / adevărată. **Témoignage d'innocence** mărturie de nevinovăție. **Témoignage de bonne conduite** mărturie de bună purtare / conduită. **Témoignage de vertu** mărturie de virtute. **Rendre témoignage à, pour qqn** a depune mărturie pentru cineva. **D'après, sur le témoignage de qqn** după, pe baza mărturiei cuiva. **Ecouter, recevoir un témoignage** a asculta, a primi o mărturie. **Faux témoignage** mărturie falsă / mincinoasă.
témoigner *vt.* a depune mărturie. **Témoigner en faveur de qqn, contre qqn** a depune mărturie în favoarea cuiva, contra cuiva. **Témoigner en justice** a depune mărturie în justiție.

témoin *m.* martor. Ştafetă. **Témoin auriculaire, oculaire** martor care spune din auzite, ocular. **Témoin direct, indirect, médiat** martor direct, indirect, mediat. **Témoin impartial** martor imparţial. **Témoin muet** martor mut (*probele de la dosar*). **Témoin à charge, à décharge** martor al acuzării, al apărării. **Les témoins d'un mariage, d'une vente** martorii unei căsătorii, unei vînzări. **Assignation de témoins** citare de martori. **Audition des témoins** audierea martorilor. **Comparution, déposition de témoins** înfăţişare, depoziţie de martori. **Confrontation de témoins** confruntare de martori. **Faux témoin** martor mincinos. **Prendre à témoin** a lua (*pe cineva*) ca martor / a invoca mărturia cuiva. **Preuve par témoin** probă cu martor(i). **Témoin assisté*. Appel* de témoins.**

tempérament *m.* temperament. În rate. **Achat, vente à tempérament** cumpărare, vînzare în rate.

tempéramental, e, aux *adj.* temperamental.

tempérance *f.* cumpătare. **Sociétés de tempérance** societăţi (*în care se propăvăduieşte*) temperarea, cumpătarea (*în a mînca şi a bea*).

tempéré, e *adj.* temperat. **Climat tempéré** climat temperat. **Monarchie tempérée** monarhie temperată / constituţională.

temple *m.* templu.

templier *m.* templier.

temporaire *adj.* temporar, trecător, vremelnic. **Fonctions, pouvoirs temporaires** funcţii, puteri temporare. **Nomination à titre temporaire** numire cu titlu temporar.

temporairement *adv.* (*în mod*) temporar.

temporel, le *adj.* temporal, trecător. **Biens temporels** bunuri trecătoare / pămînteşti. **Puissance temporelle** putere pămînteană.

temporellement *adv.* temporar, din cînd în cînd.

temporisateur, trice *adj., s.* temporizator. **Politique temporisatrice** politică temporizatoare / de temporizare.

temporisation *f.* temporizare.

temporiser *vi.* a temporiza.

temps *m.* timp. **Temps économique** (***économique-ressource, économique-système référentiel, économique-système relationnel***) timp economic (*economic-resursă, economic-sistem referenţial, economic-sistem relaţional*). **Temps mort** timp mort. **Temps d'arrêt** timp de oprire / pauză. **Temps de travail** timp de lucru / durata activităţii. **Temps de travail nécessaire** timp de lucru necesar. **Temps de travail socialement nécessaire** timp de lucru socialmente necesar. **Temps de surtravail / extra** timp de supramuncă / extra (în teoria marxistă: *în care se produce plusvaloarea*). **Accroissement des échanges par unité de temps** creşterea schimburilor (*comerciale*) pe / în unitatea de timp. **Condamnation à temps** condamnare pentru o perioadă de timp. **Travailler à plein temps, à mi-temps, à temps partiel, à temps choisi** a lucra cu normă întreagă, cu jumătate de normă, parţial, cu alegerea perioadei de activitate. **Réduction* du temps de travail. Bannissement* à temps.**

tenaillement *m.* (*ist.*) supliciu (*jupuirea pielii cu un cleşte înroşit*).

tenailler *vt.* a jupui cu cleştele înroşit, a chinui.

tenancier, ière *s.* (*feud.*) fermier, mic arendaş (*de pămînt aparţinător de un fief*). Patron de hotel, de tripou, de casă de prostituţie.

tenant, e *adj., s.* (*Vechi*) mic arendaş. Cavaler luptînd în turneu (*împotriva oricărui doritor să lupte*). **Les tenants** pămînturile cu care se învecinează o proprietate. **Connaître les tenants et les aboutissants de l'affaire** a cunoaşte amănuntele unei afaceri (*începutul şi finalul*). (*Pl., în expresia*) **Les tenants et les aboutissants*. Séance* tenante.**

tendance *f.* tendinţă, intenţie. **Tendance explosive** tendinţă explozivă. **Tendance fondamentale / de fond** tendinţă fundamentală / de fond. **Tendance séculaire** tendinţă seculară. **Tendance à la hausse** tendinţă spre / de creştere / crescătoare. **Tendances du marché** tendinţele pieţei. **Faire à qqn un procès de tendance** a face cuiva proces de intenţie.

tendanciel, le *adj.* tendenţial. **Loi tendencielle** lege tendenţială / care marchează o tendinţă, o orientare determinată.

tendencieusement *adv.* (*în mod*) tendenţios.

tendancieux, ieuse *adj.* tendenţios. **Interprétation tendencieuse** interpretare tendenţioasă.

tendu, e *adj.* întins, tensionat. **Situation politique tendue** situaţie politică tensionată. **Politique de la main tendue** politica mîinii întinse / cerşitului.

tènement *m.* suprafaţă de pămînt deţinută de un senior (*fără parcele izolate*). Comasare de proprietăţi învecinate.

tenir (se) *vt., vr.* a (se) ţine, a conţine. (*Armată*) **Tenir un territoire** a (de)ţine un teritoriu.

tension *f.* tensiune. **Tension inflationniste** tensiune inflaţionistă.

tentative *f.* tentativă. **Tentative d'évasion, d'homicide** tentativă de evadare, de omucidere. **Tentative de conciliation, de suicide** tentativă de conciliere, de sinucidere.

tenu, e *p. t., adj.* ţinut, responsabil, obligat. **Etre tenu de ...** a fi responsabil de ... (*Urmat de infinitiv*) **Etre tenu de faire ...** a fi obligat să facă ... (*Bursă*) **Valeurs (bien) tenues** valori al căror curs este ferm / stabil.

tenure *f.* mod de dependenţă, de concesionare (*a unei suprafeţe de pămînt, în schimbul plătirii unui impozit numit cens*). Suprafaţa respectivă. **Tenure féodale, noble** dependenţă / concesionare feudală, nobilă. **Tenure roturière, servile** concesionare către un om de rînd, servilă.

termaillage *m.* decalarea termenelor. (Vezi: ***spéculation, jeu des termes de paiement***)

terme *m.* termen, limită, scadenţă, capăt. Sumă care trebuie plătită (*la termen*). (*Pl.*) raport, relaţie. **Terme conventionnel** (***exprès, tacite***)**, légal, judiciaire** termen convenit (*expres, tacit*), legal, judiciar. **Terme extinctif, suspensif** (***certain, incertain***) termen extinctiv, suspensiv (*cert, incert*). **Terme de droit, de grâce** termen de drept, de graţie. **Termes de vente internationaux** relaţii / termeni internaţionale de vînzare. **Terme de livraison** termen de livrare. **Termes de l'échange** termenii schimbului (*comercial*). **Amélioration, dégradation des termes de l'échange** ameliorarea, degradarea relaţiilor de schimburi (*comerciale*). **Achat, vente à terme** cumpărare, vînzare la termen. **Déchéance**

du terme decăderea termenului. **Mener une oeuvre à terme** a duce o lucrare / un lucru pînă la capăt. **Opération, marché à terme** operațiune, piață la termen. **Payer son terme** a-și achita datoria (*fixată la un anumit termen*). **Au terme de...** la capătul ... / du,ă. **Parler en termes de ...** a vorbi în termeni de ... **Emprunt* à court, à moyen, à long terme.**

terminal, aux *m.* terminal, gară. **Terminal intérieur, maritime** terminal interior, maritim.

terminer (se) *vt., vr.* a (se) termina, a (se) sfîrși, a (se) încheia. **Terminer un débat, une séance** a încheia o dezbatere, o ședință. **Terminer un travail** a termina un lucru.

terminologie *f.* terminologie. **Créer une commission de terminologie** a (*se*) crea o comisie de terminologie / pentru stabilirea terminologiei.

terminus *m.* terminus. **Gare, station terminus** gară, stație terminus.

terrage *m.* (*feud.*) dreptul de a lua dijmă. Dijma. (*Sin.:* ***champart****).

terrain *m.* teren. **Terrain borné, cadastré, clos** teren delimitat, cadastrat, închis. **Terrain cultivé, laissé en friche** un teren cultivat, lăsat pîrloagă / înțelenit. **Terrain militaire** teren militar. **Terrain viabilisé** teren căruia i s-au adus îmbunătățirile pentru a fi locuibil / făcut viabil. **Terrain d'aviation** teren de aviație. **Terrain de camping** teren de camping. **Terrains à bâtir, à lotir** terenuri pentru construcții, pentru lotisare / parcelare. **Acheter, vendre du terrain** a cumpăra, a vinde teren / pămînt. **Aller sur le terrain** a merge pe teren. **Homme de terrain** om de teren (*om de știință; om politic, negustor care merge și acționează la fața locului*).

terramare *f.* pămînt amoniacal folosit ca îngrășămînt.

terrassement *m.* terasament. **Travaux de terrassement** lucrări de terasament.

terrasser *vt.* a terasa.

terrassier *m.* lucrător la terasament.

terre *f.* pămînt. **Terre aride, fertile, stérile** pămînt arid, fertil, sterp. **Terre seigneuriale** pămînt seniorial / aparținînd unui senior. **Terres à blé, à céréales, à pâturages, à vignes** pămînt pentru grîne, pentru cereale, pentru păscut, pentru vie. **Terre Sainte** Țara Sfîntă. **Amender, fertiliser la terre** a ameliora, a fertiliza pămîntul. **Politique de la terre brûlée** politica pămîntului pîrjolit. **Propriétaire de terres** proprietar de pămînturi / latifundiar. **Transports par air, par mer et par terre** transporturi pe calea aerului, pe mare, pe uscat. **L'armée de terre** armata de uscat / terestră. **Terre en jachère*. Laisser reposer* la terre.**

terreau *m.* mraniță.

terreautage *m.* ameliorarea calității pămîntului prin împrăștiere de mraniță.

terreauter *vt.* a împrăștia mraniță pe un teren.

terrer *vt.* a adăuga pămînt nou. A pune pămînt îngrășat la rădăcina unei plante.

terrestre *adj.* terestru. **Transport terrestre** transport terestru / pe uscat.

territoire *m.* teritoriu. **Territoires associés** pămînturi / teritorii asociate. **Territoire économique, géographique, national** teritoriu economic, geografic, național. **Territoire maritime** teritoriu maritim (*aparținător unui Stat*). **Territoires coloniaux** teritorii coloniale. **Territoires d'Outre-Mer (TOM)** (*la origine*) Teritoriile de peste mări / coloniile franceze. **Territoire non autonome** teritoriu neautonom. **Territoires sous mandat, sous tutelle** teritorii (*aflate*) sub mandat, sub tutelă. **Aménagement du territoire** amenajarea teritoriului. **Défendre le territoire de son pays** a-și apăra teritoriul țării.

territorial, e, aux *adj.* teritorial. **Armée territoriale / la territoriale** armata teritorială / de uscat. **Compétence territoriale** competență teritorială. **Intégrité territoriale** integritate teritorială. **Mer territoriale** mare teritorială. **Modifications territoriales** modificări teritoriale. **Puissance territoriale d'un Etat** puterea teritorială a unui Stat. **Eaux* territoriales.**

territorialement *adv.* (*din punct de vedere*) teritorial.

territorialité *f.* teritorialitate. **Territorialité du droit** teritorialitatea dreptului. **Territorialité d'un impôt** teritorialitatea unui impozit.

terrorisant, e *adj.* terorizant.

terroriser *vt.* a teroriza.

terrorisme *m.* terorism. **Terrorisme écologique** terorism ecologic.

terroriste *adj., s.* terorist.

tertiaire *adj., s.* terțiar. **Secteur* tertiaire.**

tertiarisation / tertiairisation *f.* terțializare / dezvoltarea sectorului terțiar.

tessère *f.* (*antic. rom.*) teseră / tabletă, jeton, bon. **Tessère frumentaire** bon pentru grîne. **Tessère militaire** tăbliță pe care era înscris un ordin, o comandă militară. **Tessère de théâtre** jeton de / pentru a intra la teatru.

test *m.* test. **Test conjoncturel, sociométrique** test conjunctural, sociometric. **Test d'orientation professionnelle, scolaire** test de orientare profesională, școlară. **Administrer, faire passer un test** a administra, a supune unui test. **Départements-tests** departamente test. **Choisir un test** a alege un test. **Soumettre qqn à un test** a supune pe cineva unui test. **Théorie des tests** teoria testelor.

testage *m.* testare.

testament *m.* testament. **Testament authentique / par acte public** testament autentic / prin act public (*dictat în fața unui notar, în prezența altui notar și a doi sau patru martori*). **Testament conjonctif / conjoint** testament conjunctiv / conjunct. **Testament politique** testament politic. **Clauses, codicille d'un testament** clauzele, codiciliul unui testament. **Coucher, mettre qqn sur son testament** a trece, a pune pe cineva în testament. **Décédé sans testament** decedat fără testament. **Lecture, ouverture d'un testament** lecturarea, deschiderea unui testament. **Révoquer un testament** a revoca un testament. **Testament mystique*. Testament olographe*.**

testamentaire *adj.* testamentar. **Dispositions testamentaires** dispoziții testamentare. **Exécuteur, héritier, succession testamentaire** executor, moștenitor, succesiune testamentară.

testateur, trice *s.* testator.

tester *vi.* a dispune de bunurile proprii prin testament / a face un testament. A testa. **Le droit de tester** dreptul de face testament / de a dispune de bunurile proprii prin testament.

testeur *m.* persoană, aparat care testează.

testimonial, e, aux *adj.* testimonial. **Preuve testimoniale** dovadă / probă testimonială.
teston *m.* (*vechi*) monedă franceză de argint (*cu efigia regilor Franței*) bătută între 1513 și domnia lui Ludovic al XIII-lea.
tête *f.* cap, capăt. **Tête de ligne** cap(ăt) de linie / de plecare (*tren, metrou*). **L'accusé a sauvé sa tête** acuzatul și-a salvat capul. **Mettre à prix la tête de qqn** a pune o recompensă pe capul cuiva. **Prendre la tête d'un mouvement** a (pre)lua conducerea / a lua inițiativa unei mișcări. **Produits de tête** produse de început (*cap de serie*). **Partage* par tête.**
tétrarchat *m.* tetrarhat (*demnitate, funcție, durată*).
tétrarchie *f.* tetrarhie.
tétrarque *m.* tetrarh.
teuton, ne *adj., s.* teuton.
teutonique *adj., s.* teutonic.
teutonisme *m.* teutonism.
texte *m.* text. **Textes juridiques, législatifs** texte juridice, legislative. **Texte d'un acte** textul unui act. **Texte d'une constitution, d'une loi** textul unei constituții, unei legi.
textile *adj., s.* textil. **Industries textiles** industrii textile. **Machine, usine textile** mașină, uzină textilă. **Travailler dans le textile** a lucra în domeniul industriei textile.
thaïlandais, e *adj., s.* tailandez. **Un Thaïlandais** un tailandez.
thalweg *m.* talveg (*delimitarea frontierei între două State prin recurgerea la linia mediană, cea mai adîncă, a unui curs de apă*).
théisme *m.* teism.
théiste *adj., s.* teist.
théocratie *f.* teocrație.
théocratique *adj.* teocratic.
théogonie *f.* teogonie.
théogonique *adj.* teogonic.
théologal, e, aux *adj., m.* teologal.
théologie *f.* teologie. **Théologie dogmatique / morale** teologie dogmatică / morală. **Théologie fondamentale / générale** teologie fundamentală / generală. **Etudes de théologie** studii de teologie. **Faculté, professeur de théologie** facultate, profesor de teologie.
théologien *m.* teolog.
théologique *adj.* teologic. **Etudes théologiques** studii teologice.
théologiquement *adv.* teologic.
théorème *m.* teoremă. **Théorème arachnéen / de la toile d'araignée / du cobweb** teorema pînzei de păianjen. **Théorèmes fondamentaux du bien-être social** teoremele fundamentale ale bunăstării sociale. **Théorème limite central** teorema limită centrală. **Théorème de l'économie du bien-être / du rendement social** teorema economiei bunăstării / a randamentului social. **Théorème de la non-substitution** teorema non-substituției. **Théorème des élasticités critiques** teorema elasticităților critice.

théorétique *adj., f.* teoretic. **Doctrine théoretique** doctrină teoretică.
théoricien, ne *s.* teoretician.
théorie *f.* teorie. (*Antic.*) delegație, procesiune. **Théories artistiques, politiques** teorii artistice, politice. **Théorie dynamique** teorie dinamică. **Théorie économique, financière** teorie economică, financiară. **Théorie monétaire** teorie monetară. **Théorie quantitative de la monnaie** teoria cantitativă a monedei. **Théorie subjective néo-classique de la valeur** teoria subiectivă neoclasică a valorii. **Théorie à capacité prédictive** teorie cu capacitate predictivă. **Théorie de l'abstinence (de l'intérêt)** teoria abținerii / frînării (dobînzii). **Théorie de l'agio du capital et de l'intérêt** teoria agio al capitalului și dobînzii. **Théorie de l'échange** teoria schimbului. **Théorie de l'efficacité marginale décroissante du capital** teoria eficacității marginale descrescătoare a capitalului. **Théorie de l'entreprise managériale** teoria întreprinderii manageriale. **Théorie de l'équilibre, du déséquilibre (économique)** teoria echilibrului, dezechilibrului (economic). **Théorie de l'équivalence des conditions** teoria echivalenței / echivalării condițiilor. **Théorie de l'excès d'épargne** teoria excesului de economie. **Théorie de l'exploitation** teoria exploatării. **Théorie de l'occupation** teoria ocupării. **Théorie de l'offre** teoria ofertei. **Théorie de l'universalité** teoria universalității. **Théorie de l'utilité marginale** teoria utilității marginale. **Théorie de la causalité adéquate** teoria cauzalității adecvate. **Théorie de la contrainte** teoria constrîngerii. **Théories de la crise de sous-consommation** teoriile crizei de subconsum. **Théories de la crise de surproduction** teoriile crizei de supraproducție. **Théorie de la croissance optimale** teoria creșterii optim(al)e. **Théorie de la décision** teoria deciziei. **Théorie de la demande** teoria cererii. **Théorie de la diffusion de l'impôt** teoria difuziunii impozitului. **Théorie de la distribution** teoria distribuirii / distribuției. **Théorie de la division internationale du travail** teoria diviziunii internaționale a muncii. **Théorie de la firme** teoria firmei. **Théorie de la localisation** teoria localizării. **Théorie de la productivité marginale** teoria productivității marginale. **Théorie de la productivité de la vente** teoria productivității vînzării. **Théorie de la propriété** teoria proprietății. **Théorie de la répartition** teoria repartiției. **Théorie de la spécialisation internationale** teoria specializării internaționale. **Théorie de la surproduction** teoria supraproducției. **Théorie (marginaliste) de la valeur** teoria (marginalistă a) valorii. **Théorie de la valeur travail, de la valeur utilité** teoria valorii muncă, valorii de întrebuințare / utilității. **Théorie de la valeur avec le travail incorporé** teoria valorii cu muncă incorporată. **Théorie néo-classique de la valeur** teoria neoclasică a valorii. **Théorie du bien-être** teoria bunăstării. **Théorie du chaos** teoria haosului. **Théorie du choix de portefeuille** teoria alegerii de portofoliu. **Théorie du commerce international** teoria comerțului internațional. **Théorie du comportement du consommateur, du comportement du producteur** teoria comportamentului consumatorului, comportamentului producătorului. **Théorie du contrat fiscal** teoria contractului fiscal. **Théorie du crédit considéré comme élément essentiel du cycle** teoria creditului considerat ca element esențial al ciclului. **Théorie du cycle réel** teoria ciclului real. **Théorie du cycle du pro-**

duit teoria ciclului produsului. **Théorie psychologique des cycles économiques** teoria psihologică a ciclurilor economice. **Théorie du gâteau** teoria plăcintei / prăjiturii. **Théorie du producteur à court terme, à long terme** teoria producătorului pe termen scurt, pe termen lung. **Théorie du taux d'intérêt** teoria ratei dobînzii. **Théorie des bénéfices décroissants** teoria beneficiilor descrescătoare. **Théorie des coûts comparatifs, comparés, relatifs** teoria costurilor comparative, comparate, relative. **Théorie des fonds prêtables** teoria fondurilor împrumutabile (*care pot fi date cu împrumut*). **Théorie des marchés** teoria pieţelor. **Théorie des options** teoria opţiunilor. **Théorie des prix d'arbitrage, des prix d'équilibre** teoria preţurilor de arbitraj, preţurilor de echilibru. **Théorie des probabilités** teoria probabilităţilor. **Théorie des unions douanières** teoria uniunilor vamale. **Théorie des valeurs internationales** teoria valorilor internaţionale. **Mettre une théorie en application** a pune o teorie în aplicare / în practică. **Principes et lois d'une théorie** principii şi legi ale unei teorii. **Théorie de l'agence*, d'agent*. Théorie du clignotant*. Théorie du multiplicateur*. Théorie des anticipations* rationnelles, adaptatives. Théorie des asservissements*. Théorie de l'avantage* absolu, relatif. Théorie de l'électeur* médian. Théorie de l'enrichissement* sans cause. Théorie des jeux*.**

théorique *adj., f.* teoretic. **Jugement théorique** judecată teoretică. **Rendement théorique** randament teoretic.

théoriquement *adv.* teoretic.

théoriser *vt., vi.* a teoriza, a teoretiza. **Théoriser une opinion politique** a teoretiza o opinie politică.

théosophe *s.* teosof.

théosophie *f.* teosofie.

thérapie *f.* terapie. **Thérapie du choc** terapia şocului. **Thérapie de choc** terapie de şoc.

thermal, e, aux *adj.* termal. **Station thermale** staţiune termală.

thermonucléaire *adj.* termonuclear. **Bombe thermonucléaire** bombă termonucleară.

thésaurisation *f.* tezaurizare.

thésauriser *vt., vi.* a tezauriza.

thèse *f.* teză. **Thèse de (*Linder, Prebisch etc.*)** teza lui (*Linder, Prebisch etc.*).

thomisme *m.* tomism.

thomiste *adj., s.* partizan al doctrinei tomiste.

tiare *f.* tiară. **Tiare pontificale** tiară pontificală. **Ceindre, coiffer la tiare** a deveni papă. **Porter la tiare** a fi papă.

tibétain, e *adj., s.* tibetan. **Un Tibétain** un tibetan. **Le tibétain** limba tibetană.

tibor *m.* tibor (*rata dobînzii de pe piaţa interbancară japoneză*).

ticket *m.* tichet. **Ticket de bagages, de métro, de quai** tichet de bagaje, de metrou, de peron. **Ticket de rationnement** tichet / cartelă de raţionalizare. **Sans ticket** fără tichet / în vînzare liberă. **Ticket modérateur** tichet moderator (*cotă-parte, din cheltuielile medicale, suportată de bolnav*). **Ticket-restaurant** bon de masă (*acordat de angajator*).

tiers, tierce *adj., s.* terţ. **Tiers acquéreur** terţ achizitor / dobînditor. **Tiers arbitre / tiers-arbitre** terţ arbitru (*a dispărut în noua procedură, tribunalul arbitral fiind acum în număr impar*). (*Ist.*) **Tiers Etat / le Tiers** starea a treia. **Tiers-facteur** factor terţ. **Tiers monde** lumea a treia (*ţările sărace, în curs de dezvoltare*). **Tierce opposition** terţă opunere. **Tiers payant** terţ plătitor (*organismul asigurator plăteşte direct persoanei sau spitalului care îl tratează pe asigurat*). **Tiers-payeur** terţ plătitor (*desemnează: organisme sociale, colectivităţi publice sau persoane private care au plătit unei victime pentru un accident corporal, introducînd mai apoi acţiune recursorie pentru a-şi recupera partea de la adevăratul responsabil pentru accident*). **Tiers-secteur** sector terţ. **Tierce personne** terţă persoană / persoană însoţitoare (*ajută o persoană handicapată*). **Principe du tiers exclu** principiul terţului exclus. **Testament fait à un tiers** testament făcut în favoarea unui terţ. **Tiers provisionnel*.**

tiers-mondiste *adj.* persoană care are legătură, se solidarizează cu cei din lumea a treia.

timbrage *m.* timbrare. Po(a)nsonare sau aplicarea unei plăcuţe pe un cazan de aburi prin care se arată că a trecut probele de încercare.

timbre *m.* timbru, ştampilă. Vinietă de o anumită valoare lipită pe un act. **Timbre dateur, horodateur** ştampilă care imprimă data şi ora. **Timbre humide, sec** timbru umed (*ştampilă*), sec (*în relief*). **Timbre-taxe** timbru de taxă (*care indică taxa ce trebuie percepută de la destinatar în cazul în care trimiterea a fost insuficient timbrată*). **Timbre de quittance / timbre-quittance** ştampilă pusă pe o chitanţă, pe o recipisă. **Acte soumis à l'obligation du timbre fiscal** act supus obligaţiei plătirii timbrului fiscal / de a avea timbru fiscal. **Droit de timbre** taxă de timbru. **Marché aux timbres** piaţă de timbre (*unde se vînd, cumpără, schimbă timbre*).

timbré, e *adj., s.* timbrat. **Acte timbré** act timbrat / ştampilat. **Papier timbré** hîrtie timbrată (*emisă de guvern şi destinată redactării actelor civile sau judiciare supuse taxei de timbru şi care au o vinietă de valoare determinată corespunzătoare sumei ce trebuie achitată*).

timbrer *vt.* a timbra. **Timbrer un acte, un document, un envoi, une lettre** a timbra un act, un document, o trimitere, o scrisoare.

timon *m.* timonă.

timonerie *f.* timonerie (*funcţia, specialitatea timonierului*). Personalul marinăresc afectat timonei. **Chef, quartier-maître de timonerie** şef, caporal de timonerie. **Journal de la timonerie** jurnalul timoneriei.

timonier *m.* timonier.

tinette *f.* tinetă. Putinică pentru unt.

tirage *m.* tragere. **Tirage en l'air** tragere în aer / pierdere (*tragerea unei cambii care nu corespunde nici unei creanţe a trăgătorului asupra trasului*). **Droits de tirage** drepturi de tragere. **Droits de tirage spéciaux** drepturi speciale de tragere.

tirant *m.* tirant. Pescaj. **Tirant d'air, d'eau** cît se înalţă nava deasupra apei, cît este afundată nava în apă.

tire *f.* (*Canada*) sirop de arţar foarte consistent. Dulceaţă făcută din acest sirop.

tiré, e *adj., s.* tras, ieşit. Vînătoare cu puşca. Persoană care trebuie să efectueze o plată la scadenţă şi din contul căreia se trage o sumă de bani.
tirer (se) *vt., vr.* a trage, a scoate, a ieşi. **Tirer un chèque, une lettre de change** a trage un cec, o cambie. **Tirer sur le compte de qqn, sur qqn** a trage din contul cuiva, de la cineva. **Tirer des conclusions** a trage concluzii. **Se tirer d'affaire** a ieşi din afacere. **Bon à tirer** bun de tras / de imprimat / de tipar.
tireur, euse *s.* trăgător. **Le tireur et le tiré** trăgătorul şi trasul.
tiroir-caisse *m.* sertar-casă (*de la casa de marcat şi unde se depozitează banii încasaţi de la cumpărător*).
tissage *m.* ţesere, ţesătorie.
tisser *vt.* a ţese.
tisserand, e *s.* ţesător.
tisseur, euse *s.* ţesător / persoană care ţese.
tissu *m.* ţesătură. Ţesut. **Tissus élastiques, imperméables, irrétrécissables, infroissables, plastiques** ţesături elastice, impermeabile, care nu se strîng / nu intră la apă, care nu se şifonează, plastice / sintetice. **Tissu imprimé** ţesătură imprimată. **Tissu industriel, urbain** reţea / ansamblu industrial, urban. **Tissu de chanvre, de laine, de lin** ţesătură de / din cînepă, de lînă, de in. **Tissu de fibres synthétiques** ţesătură de / din fibre sintetice.
tissure *f.* ţesere, ţesătură. **Etoffe à tissure lâche, serrée** stofă cu ţesătură rară, deasă.
titrage *m.* titrare. **Titrage des alcools** titrarea alcoolurilor.
titre *m.* titlu. Bon de plată. Subdiviziuni într-o culegere de legi care poartă, adesea, o cifră romană. (*Pl.*) titluri (*financiare, monetare*). **Titres financiers, monétaires** titluri financiare, monetare. **Titre médecin** bon de plată medical / pentru achitarea onorariului la medic. **Titre nominatif, participatif, putatif** titlu nominativ, participativ, putativ. **Titre reporté** titlu reportat. **Titres-restaurant** bon / tichet de masă. **Titres universitaires** titluri universitare. **Titre à ordre, au porteur** titlu la ordin, la purtător. **Titre d'identité républicain** titlu / document de identitate republican (*document de identitate şi de călătorie acordat, pe baza prezentării Livretului de familie, oricărui minor născut în Franţa din părinţi străini titulari ai unei cărţi de sejur*). **Titre de crédit, de créances négociables** titlu de credit, de creanţe negociabile. **Titre de maréchal, de grand amiral** titlu de mareşal, de mare amiral. **Titre de noblesse, nobiliaire** titlu de noblete, nobiliar. **Titres de participation** titluri de participare. **Titre de propriété** titlu de proprietate. **Titre de rente** titlu de rentă. **Titres de transport** titluri de transport (*bilet, carte, tichet*) / documente de călătorie. **Acquérir à titre universel, à titre particulier, à titre lucratif / à titre onéreux** a achiziţiona cu titlu universal, cu titlu particular, cu titlu lucrativ / cu titlu oneros. **Authenticité d'un titre** autenticitatea unui titlu. **Candidat à un titre** candidat la un titlu. **Conférer un titre** a conferi un titlu. **Grades et titres** grade şi titluri. **Porter, prendre un titre** a purta, a lua un titlu. **Professeur en titre** profesor titular. **Vendre des titres** a vinde titluri. **Volatilité d'un titre** volatilitatea unui titlu. **Livres, titres, chapitres, sections et articles des codes français** cărţi / părţi, titluri, capitole, secţiuni şi articole ale codurilor franceze. **A titre précaire, révocable, temporaire** cu titlu precar, revocabil, temporar. **A titre d'essai, d'exemple** cu titlu de încercare, de exemplu. **A titre d'indemnité** cu titlu de indemnizaţie. **A titre de louage** cu titlu de închiriere. **A juste titre** pe bună dreptate. **Titre exécutoire*. Contrat* à titre gratuit. Droit* de titre. Fournisseur* en titre.**

titrer *vt.* a titra, a da un titlu. **Terre titrée** pămînt titrat / care poartă un titlu.
titulaire *adj., s.* titular. **Evêque, professeur titulaire** episcop, profesor titular. **Etre titulaire d'un droit** a fi titularul unui drept. **Rendre titulaire** a titulariza.
titularisation *f.* titularizare.
titulariser *vt.* a titulariza. **Titulariser un fonctionnaire, un instituteur** a titulariza un funcţionar, un institutor. **Passer un examen pour être titularisé** a trece / a susţine un examen pentru a fi titularizat.
togolais, e *adj., s.* togolez. Locuitor din Togo. **Un Togolais** un togolez.
toile *f.* pînză, tablou. Velatura unei nave.
toilerie *f.* atelier, fabricare, comerţ de / cu pînze.
toilette *f.* toaletă. Ambalaj din stuf (*cutii, casete*). Membrană folosită în carmangerie. (*Vechi*) **Marchande, revendeuse à la toilette** negustoreasă, persoană care revinde obiecte (*de ocazie*) de toaletă (*practicînd, adesea, cămătăria*).
toileuse *f.* cusătoreasă (*la maşină*) de pînzeturi.
toilier, ière *adj., s.* (*vechi*) fabricant de pînzeturi.
toise *f.* stînjen. Riglă pentru măsurat înălţimea persoanelor.
toisé *m.* măsurare cu stînjenul. Evaluarea unor lucrări.
toiser *vt.* (*vechi*) a măsura, a cîntări din ochi. A privi (*adesea cu dispreţ*).
tokai, tokay, tokaï *m.* vin (*de Tokay*). Vin din Alsacia şi din Sudul Franţei obţinut după metoda obţinerii vinului de Tokay.
tôle *f.* tablă.
tolérance *f.* toleranţă. (*Ist.*) **Edit de tolérance** edict de toleranţă. **Marge de tolérance** marjă de toleranţă. **Jour* de tolérance / de souffrance. Maison* de tolérance.**
tolérantisme *m.* (*ist.*) tolerantism. Toleranţă religioasă.
tolérer *vt.* a tolera.
tôlerie *f.* tăblărie. Fabricare, comerţ cu tablă. Atelier unde se prelucrează tablă.
tôlier *m.* fabricant, comerciant, lucrător cu tablă.
tom-next *m. invar.* plasament pe termen foarte scurt / de azi pe mîine.
tomber *vt., vi.* a cădea, a coborî. **Tomber d'accord** a cădea de acord. **Le gouvernement, le régime est tombé** guvernul, regimul a căzut. **Cours, prix qui tombent** cursuri, preţuri care cad /coboară.
tondage *m.* tundere / tuns.
tondeur, euse *s.* persoană care tunde (*postav, animale*).
tonlieu *m.* impozit / taxă pe marfa transportată. Taxă plătită de negustorii care îşi expun mărfurile în piete, în tîrguri.
tonnage *m.* tonaj, capacitate. **Tonnage brut, net** capacitate / tonaj brut, net.
tonne *f.* tonă. Semnalizator (*corp plutitor care semnalizează o trecătoare, un şenal*). **Tonne kilométrique** tonă kilometrică / kilometru. **Tonne d'équivalent**

pétrole tonă echivalent (în) petrol. **Tonnes et balises** semnalizatoare şi balize. **Droit de tonnes** taxă încasată pentru întreţinerea semnalizatoarelor.

tonnelage *m.* (*în expresia*) **Marchandises de tonnelage** mărfuri care se transportă / se pun în butoaie.

tonnelier *m.* dogar / butnar.

tonnellerie *f.* dogărie / butnărie (*meserie, atelier, industrie, comerţ cu butoaie*). Articole fabricate de dogar.

tontine *f.* tontină / căciulă (*asociere de fonduri care se capitalizează o anumită perioadă de timp şi care se împart celor rămaşi în viaţă. Împrumut public ca rentă viageră şi care, la moartea unuia dintre suscriptori, se împarte celor rămaşi în viaţă*). Rentă viageră obţinută prin asocierea de acest tip.

tonture *f.* acţiunea de tundere a postavului. Părul tuns de la postav.

toper *vi.* a bate palma, a ciocni (*în semn de acceptare, de încheiere a unei tranzacţii*).

toque *f.* tocă, bonetă. **Toque de juge** tocă de judecător.

tordage *m.* răsucire, toarcere / tors.

tordeur, euse *s.* muncitor care are grijă de maşinile de tors, de răsucit. (*F.*) **Tordeuse** maşină de răsucit fire pentru confecţionarea de cabluri.

toron *m.* toron.

toronneuse *f.* maşină care răsuceşte firele aşezate în toroane.

torpillage *m.* torpilare.

torpille *f.* torpilă. **Torpille aérienne** torpilă aeriană.

torpiller *vt.* a torpila.

torpillerie *f.* torpilărie.

torpilleur *m.* torpilor.

torréfacteur *m.* aparat de prăjit (*cafea, tutun*). Vînzător de cafea prăjită pe loc.

torréfaction *f.* prăjire (*cafea, tutun*). **Torréfaction du café, du tabac** prăjirea cafelei, tutunului.

torréfier *vt.* a prăji. **Torréfier du cacao, du café, du malt** a prăji cacao, cafea, malţ.

tort *m.* greşeală, vină. Pagubă, daună. **Avoir tort** a nu avea dreptate, a se înşela. **Condamner à tort** a condamna pe nedrept. **Etre en tort** a fi în greşeală. **Soupçonner à tort** a bănui pe nedrept. **Divorce prononcé aux torts du mari, aux torts exclusifs, aux torts réciproques** divorţ pronunţat din vina bărbatului, din vină exclusivă, din vină reciprocă.

tortionnaire *adj., s.* torţionar, călău.

torturant, e *adj.* torturant.

torture *f.* tortură, chin. **Parler sous la torture** a vorbi sub tortură.

torturer *vt.* a tortura, a chinui. **Torturer un condamné** a tortura un condamnat.

toscan, e *adj., m.* toscan. **Le toscan** dialect toscan.

total, e, aux *adj., s.* total. **Destruction, guerre totale** distrugere, război total. **La somme totale** suma totală / întregul. **Le revenu total** venitul total. **Au total** în total.

totalement *adv.* total, în totalitate.

totalisateur, trice *adj., m.* totalizator / socotitor. **Appareil totalisateur** aparat totalizator (*care înregistrează şi socoteşte totalul*). **Machine totalisatrice** maşină totalizatoare.

totalisation *f.* totalizare.

totaliser *vt.* a totaliza.

totalitaire *adj.* totalitar. **Etat totalitaire** Stat totalitar.

totalitarisme *m.* totalitarism.

totalité *f.* totalitate.

touage *m.* remorcare, tractare.

touareg / touareg, ègue, egs *adj., s.* tuareg.

touchau *m.* lamele din argint, aur, aşezate în stea folosită în determinatrea titlului la metalele preţioase.

toucher *vt.* a atinge, a încasa, a ajunge. **Toucher un chèque, un traitement** a încasa un cec, un salariu.

toue *f.* lanţ, odgon (*de care se trage pentru a pune în mişcare un bac, o barcă*). Bac. Ambarcaţiune cu fund plat.

touer *vt.* a remorca, a trage la edec.

toueur *m.* remorcher (*navă care înaintează prin rularea unui lanţ, unei parîme*), navă care trage după sine un convoi.

tour *s.* tur, turn. Drept. (*M.*) **Tour extérieur** tur exterior (*modalitate de recrutare directă a personalului în funcţii publice înalte*). **Tour d'échelle** drept de scară / de eşafodaj (*drept de a intra pe terenul vecinului şi de a aşeza schele pentru a face lucrări de întreţinere la clădire, cînd aceasta se află pe linia de separaţie dintre proprietăţi*). (*F.*) **Tour de contrôle** turn de control. (*M.*) **Tour de France** Turul (*ciclist*) Franţei. **Tour de scrutin*.**

tourbe *f.* turbă.

tourber *vi.* a extrage turbă.

tourbeux, euse *adj.* relativ la turbă, care conţină turbă. **Sols tourbeux** soluri / terenuri care conţin turbă (*care au fost desecate*).

tourbier, ière *adj., s.* lucrător la turbă. Proprietar, persoană care exploatează o turbărie. Turbărie. **Terrain tourbier** teren care conţine turbă (*pentru a fi exploatată*).

tourier, ière *adj., s.* persoană religioasă, care nu stă în mînăstire dar ţine legătura cu exteriorul / se ocupă de cele ce se aduc călugărilor.

tourisme *m.* turism. **Agence de tourisme** agenţie de turism. **Office du tourisme** oficiul turismului.

touriste *s.* turist. **Touristes étrangers** turişti străini. **Classe touriste** clasă turist (*la avioane, vapoare*).

touristique *adj.* turistic. **Activité, guide, menu, prix, ville touristique** activitate, ghid, meniu, preţ, oraş turistic.

tournage *m.* turnare (*film*).

tournée *f.* turneu. **Tournée dramatique, électorale, théâtrale** turneu dramatic, electoral, teatral.

tourneur *m.* strungar.

tournois *adj. invar.* (*vechi*) despre moneda bătută la Tours.

tour-opérateur / voyagiste *m.* tur-operator (*persoană, agenție care organizează călătorii, sejururi*).
tout, toute, tous, toutes *adj., adv. pron. nehot., m.* tot, orice. **Tout Roumain jouira des droits civils ...** orice român se va bucura de drepturi civile ... **Tout un chacun** orice om / oricine / oricare persoană. **Le tout et la partie** întregul și partea.
toxicomane *adj., s.* toxicoman.
toxicomanie *f.* toxicomanie.
toyotisme *m.* toyotism (*mod de organizare a activității bazat pe flux cu zero stock, zero interval de timp pierdut, zero defecte*).
trace *f.* urmă. **Traces de freinage, de sang** urme de frînare, de sînge.
tracer v. a trasa, a indica. **Tracer le chemin, la voie** a trasa drumul, calea.
traceur, euse *s.* trasator.
tracfin *m.* tracfin (*serviciu organizat de Stat pentru a decela – împreună cu băncile și alte instituții analoge – și a trimite în judecată pe autorii de mișcări de capital de origine delictuală: trafic de droguri, fraudă fiscală*).
tracteur *m.* tractor. **Tracteur à chenilles, à roues** tractor cu șenile, cu roți.
traction *f.* tracțiune, tractare. **Traction animale, électrique, mécanique** tracțiune animală, electrică, mecanică. **Traction à vapeur** tracțiune cu aburi. (*Domeniul feroviar*) **Service du matériel et de la traction** serviciul materiale și tracțiune.
tractionnaire *m.* (*domeniul feroviar*) persoană care face parte din serviciul „Tracțiune".
tractoriste *s.* tractorist.
trader *m.* operator pe piața de tranzacții la termen. Speculator.
trade-union *f.* sindicat muncitoresc (*din aceeași ramură de activitate*).
tradition *f.* tradiție. **La tradition populaire** tradiția populară.
traditionalisme *m.* tradiționalism.
traditionaliste *s.* tradiționalist.
traditionnel, le *adj.* tradițional.
traditionnellement *adv.* (*în mod*) tradițional.
trafic *m.* trafic. **Trafic aérien, maritime** trafic aerian, maritim. **Trafic d'influence** trafic de influență. **Trafic des stupéfiants** trafic de stupefiante. **Faire trafic de** a face trafic de. **Effet de création* de trafic.**
traficant, e / trafiqueur, euse *s.* traficant.
trafiquer *vt.* a trafica / a face trafic. A măslui, a falsifica.
trahir *vt.* a trăda.
trahison *f.* trădare. **Haute trahison** înaltă trădare.
train *m.* tren. **Train mixte, postal** tren mixt, poștal. **Train de marchandises** tren de mărfuri / marfar. **Train de vie** mod de viață.
traîner (se) *vt., vi. vr.* a trena, a (se) tîrî, a tărăgăna, a trage. **Traîner en justice** a tîrî în fața justiției / a da în judecată.
traire *vt.* a mulge.
traitant *adj., m.* curativ, curant. Care tratează, execută. (*Ist.*) perceptor. **Sous*-traitant.**

traite *f.* cambie / trată, scrisoare de schimb. Atragere / antrenare. Muls / mulgere (*a vacilor*). **Traite documentaire, simple** cambie documentară, simplă. **Traite mécanique** mulgere / muls mecanic. **Traite à vue** cambie la vedere. **Traite des blanches** antrenare de persoane feminine în prostituție. **Escompter une traite** a sconta o cambie. **Tirer une traite** a trage / a încasa o cambie. **Traite de cavalerie*. Traite à échéance*.**
traité *m.* tratat. **Traité bilatéral, multilatéral / collectif** tratat bilateral, multilateral / colectiv. **Traité-contrat** tratat contract. **Traités inégaux** tratate inegale. **Traité-loi / traité normatif** tratat-lege / tratat normativ. **Traité d'alliance** tratat de alianță. **Traité de commerce, de paix** tratat de comerț, de pace. **Traité de Rome, de Maastricht, d'Amsterdam** tratatul de la Roma, de la Maastricht, de la Amsterdam. **Traité de l'Union Européenne** Tratatul Uniunii europene. **Articles, clauses, conditions d'un traité** articole, clauze, condiții ale unui tratat. **Conclure, négocier, ratifier, signer un traité** a încheia, a negocia, a ratifica, a semna un tratat. **Le respect des traités** respectarea tratatelor. **Traités de libre-échange*.**
traitement *m.* tratament / tratare. Salariu(izare). **Traitement budgétaire** salarizare bugetară. **Bon, mauvais traitement** tratament bun, prost / rău. **Indice de traitement** indice de salarizare.
traiteur *m.* birtaș, hangiu. Persoană care pregătește mîncare pentru luat acasă.
traître, traîtresse *adj., s.* trădător. **Etre traître à sa patrie** a fi trădător față de țara ta.
traîtrise *f.* trădare.
tranche *f.* tranșă, felie. **Tranche or, super-tranche or** tranșă aur, super tranșă aur (*cote la FMI*). **Tranches d'émission** tranșă de emisiune. **Tranches d'imposition du revenu** tranșe de impozitare a venitului. **Tranches de livraison d'une fourniture** tranșe de livrare a unei furnituri.
tranchée *f.* tranșee, șanț. **Tranchée de drainage, de fondation** șanț de drenare, de fundație. **Guerre de tranchées** război de tranșee / de uzură.
trancher *vt.* a tranșa, a tăia. **Trancher une difficulté, une question** a tranșa / a rezolva o dificultate, o chestiune.
trancheur, euse *s.* tranșator, tăietor. Utilaj pentru săpat șanțuri.
transaction *f.* tranzacție. **Transactions économiques** tranzacții economice. **Développement des transactions** dezvoltarea / derularea tranzacțiilor. **Taxe sur les transactions** taxă pe tranzacții. **Coûts* de transaction.**
transactionnel, le *adj.* tranzacțional. **Règlement transactionnel** regulament tranzacțional / de tranzacționare. **Formule transactionnelle** formulă tranzacțională.
transafricain, e *adj.* transafrican.
transalpin, e *adj.* transalpin.
transandin, e *adj.* transandin / care traversează Anzii.
transatlantique *adj., s.* transatlantic.
transbordement *m.* transbordare. **Transbordement de marchandises, de passagers** transbordare de mărfuri, de pasageri.
transborder *vt.* a transborda.

transbordeur *m.* transbordor.
transcanadien, ne *adj., f.* transcanadian.
transcaspien, ne *adj.* transcaspic / dincolo de Marea Caspică.
transcaucasien, ne *adj.* transcaucazian.
transcendance *f.* transcendență.
transcendant, e *adj.* transcendent.
transcendantal, e, aux *adj.* transcendental.
transcendantalisme *m.* transcendentalism.
transcontinental, e, aux *adj.* transcontinental.
transcription *f.* transcripție / transcriere. (*Desemna, înainte de 1955, operațiunile de publicitate funciară*). **Transcription hypothécaire** transcripție ipotecară. **Transcription à l'état civil** transcriere la Starea civilă. **Droit* de transcription.**
transcrire *vt.* a transcrie.
transférable *adj.* transferabil. **Crédit* transférable.**
transfèrement *m.* transferare (*a unui deținut, dintr-o închisoare în alta*). **Transfèrement administratif, judiciaire** transferare administrativă, judiciară. **Transfèrement cellulaire** transferare cu duba.
transférer *vt.* a transfera. **Transférer un prisonnier** a transfera un prizonier. **Transférer le siège d'une organisation** a transfera sediul unei organizații. **Tranférer des titres de propriété** a transfera titluri de proprietate.
transfert *m.* transfer / transferare. **Transferts courants, divers** transferuri curente, diverse. **Transferts privés internationaux** transferuri private / particulare internaționale. **Transferts sociaux** transferuri sociale. **Transferts unilatéraux** transferuri unilaterale. **Transfert de population, de propriété, de revenu, de valeurs mobilières** transfer de populație, de proprietate, de venit, de valori mobiliare. **Transfert de / en capital** transfer de / în capital. **Transfert de l'impôt** transfer(are) (a)l impozitului. **Transfert par câble / télégraphique** transfer prin cablu / telegrafic. **Autorisation de transferts préalables** autorizare / autorizație de transfer prealabil. **Opérations de transfert** operațiuni de transfer. **Transfert de technologie*.**
transformable *adj.* transformabil.
transformateur, trice *adj., m.* transformator.
transformation *f.* transformare, prelucrare. **Transformation (financière / bancaire) des liquidités** transformare (*financiară / bancară*) a lichidităților. **Transformation de la valeur** transformarea valorii. **La transformation des matières premières** transformarea materiilor prime. **Industrie* de transformation.**
transformer *vt.* a transforma, a prelucra. **Transformer une matière première** a transforma / a prelucra o materie primă.
transformisme *m.* transformism.
transformiste *s.* transformist.
transfuge *s.* transfug.
transgresser *vt.* a transgresa, a viola, a încălca. **Transgresser des ordres** a transgresa niște ordine.

transgresseur *m.* transgresor. **Transgresseur de la loi** persoană care încalcă legea.
transgression *f.* transgresare, încălcare. **Transgression de la loi** încălcarea legii.
transhumance *f.* transhumanță.
transhumant, e *adj., s.* transhumant.
transhumer *vt., vi.* a transhuma.
transiger *vi.* a cădea la învoială. A nesocoti.
transit *m.* tranzit. **Transit International Routier (TIR)** Tranzit Internațional Rutier. **Documents de transit** documente de tranzit. **Marchandises, passagers en transit** mărfuri, pasageri în tranzit. **Port de transit** port de tranzit. **Salle de transit** sală de tranzit.
transitaire *adj., s.* tranzitar. De tranzit. Persoană care se ocupă cu tranzitul mărfurilor. **Commerce transitaire** comerț tranzitar / de tranzit.
transiter *vt., vi.* a tranzita, a trece.
transition *f.* tranziție, trecere. **Transition démographique** tranziție demografică. **Transition systémique** tranziție sistemică. **Transition à / vers l'économie du marché** tranziție la / spre economia de piață. **Régime de transition** regim de tranziție.
transitoire *adj.* tranzitoriu. **Charge, fonction transitoire** sarcină / însărcinare, funcție tranzitorie. **Dispositions transitoires** dispoziții tranzitorii. **Régime transitoire** regim tranzitoriu.
translatif, ive *adj.* relativ la trecere, la cedarea unui drept, a unui bun. **Acte translatif** act translativ (*prin care se cedează / se trece (altcuiva) un bun, un drept*). **Contrat* translatif.**
translation *f.* translație. Transfer, strămutare. **Translation d'un évêque, d'un tribunal** strămutarea unui episcop, unui tribunal. **Translation de l'impôt (*progressive, régressive, oblique*)** translatarea impozitului (*asupra altui contribuabil*) (*progresivă, regresivă, oblică*). **Translation de propriété** transfer / strămutare de proprietate.
transmettre *vt.* a transmite, a ceda. **Transmettre un héritage** a transmite o moștenire. **Transmettre son autorité, son pouvoir** a-și transmite autoritatea, puterea.
transmissibilité *f.* transmisibilitate.
transmissible *adj.* transmisibil. **Droit, patrimoine, titre transmissible** drept, patrimoniu, titlu transmisibil.
transmission *f.* transmitere, trecere, transmisie. **Transmission universelle** transmitere universală / a întregului patrimoniu. **Transmission d'un bien, d'un droit** transmiterea unui bun, unui drept. **Transmission à titre particulier, à titre universel** transmitere cu titlu particular, cu titlu universal. **La transmission des pouvoirs** transmiterea puterilor.
transnational, e, aux *adj.* transnațional. **Organisme transnational** organism transnațional.
transocéanien, ne / transocéanique *adj.* transoceanic.
transparence *f.* transparență. **Transparence fiscale** transparență fiscală.
transplant *m.* transplant.

transplantable *adj.* transplantabil.
transplantation *f.* transplantare.
transplanter *vt.* a transplanta.
transplanteur *adj., m.* transplantator, care transplantează.
transplantoir *m.* unealtă folosită la transplantat.
transpolaire *adj.* transpolar.
transport *m.* transport, deplasare. **Transports aériens, maritimes, routiers** transporturi aeriene, maritime, rutiere. **Transports automobiles** transporturi cu mașini. **Transports urbains** transporturi urbane. **Transport de personnes (*individuel, collectif / en commun*)** transport de persoane (*individual, colectiv / în comun*). **Transport de marchandises** transport de mărfuri. **Transport par bêtes de somme** transport cu vitele. **Transport par voie d'eau** transport pe calea apei. **Transport de justice** deplasare în interesul justiției (*pentru a proceda la o măsură de instrucție*). **Transport sur les lieux** deplasare la fața locului (*pentru efectuarea unei reconstituiri, a unor sechestrări*). **Transport sous douane** transport sub obligația de a rezolva problemele vamale în antrepozite sau centrele vamale din interiorul țării. **Avion, navire de transport** avion, navă de transport. **Coûts de transports** costuri de transport. **Economie des transports** economia transporturilor. **Entreprise, entrepreneur de transports** întreprindere, antreprenor de transport. **Frais de transport** cheltuieli de transport. **Moyens de transport** mijloace de transport. **Contrat* de transport.**
transportable *adj.* transportabil. **Marchandise transportable par avion, par le train** marfă transportabilă cu avionul, pe / cu trenul.
transportation *f.* transportare (*pentru efectuarea pedepsei de muncă silnică*).
transporter *vt.* a transporta. A duce la muncă silnică. **Transporter des marchandises, des voyageurs** a transporta mărfuri, călători. **Transporter en camion, en voiture** a transporta în / cu camionul, cu mașina. **Transporter par eaux, par terre** a transporta pe apă, pe uscat.
transporteur *m.* transportator, cărăuș. **Voiturier transporteur** persoană care transportă cu mașina.
transpyrénéen, ne *adj.* transpirenean, dincolo de Pirinei.
transsaharien, ne *adj., m.* transsaharian.
transsexuel, le *adj., s.* transsexual.
transsibérien, ne *adj., m.* transsiberian.
transversal, e *adj.* transversal, oblic. **Analyse, approche, coupe transversale** analiză, analiză / cercetare, tăiere transversală.
trappe *f.* trapă. **Trappe monétaire*. Trappe à liquidité*.**
trappiste / trappistine *m.* trapist.
trattoria *f.* trattoria / restaurant mic și fără pretenții.
travail, aux *m.* muncă, lucru, lucrare. Travaliu. **Travail abstrait, collectif, complexe, concret, continu, gratuit** lucru abstract, colectiv, complex, concret, continuu / neîntrerupt, gratuit. **Travail clandestin, dissimulé** muncă clandestină, mascată. **Travaux forcés à perpétuité, à temps** muncă silnică pe viață (*pedeapsă desființată în 1939 și înlocuită cu recluziune / pe viață*), pe o perioadă de timp (*mai mare de zece ani*). **Travail intérimaire, occasionnel, temporaire**

(*activitate de*) muncă interimară, ocazională, temporară. **Travail matérialisé** muncă materializată. **Travail passé / mort** lucru înglobat / mort (*în valoarea mărfurilor*). **Travail posté** muncă organizată pe posturi. **Travail productif, improductif** muncă productivă, neproductivă. **Travaux publics** lucrări publice. **Travail simple** muncă simplă. **Travail vivant** muncă vie (*activitate reală de transformare a bunurilor de către om*). **Travaux d'entretien, de réfection des routes** lucrări de întreținere, de refacere a drumurilor. **Travaux d'intérêt général** lucrări de interes general. **Travaux d'utilité collective (TUC)** lucrări de folos colectiv. **Travaux de construction** lucrări de construcție. **Travail de nuit** lucru / muncă de noapte. **Travaux des champs** lucrările câmpului / agricole. **Travail en miette** activitate de lucru pe operațiuni descompuse / pe bucăți. **Travaux préparatoires d'une assemblée** lucrările pregătitoare ale une adunări. **Travail payé à l'heure, aux pièces** muncă plătită cu ora, la (*numărul de*) piese. **Travail à domicile** lucru la domiciliu. **Travail à la chaîne** lucru la bandă (*rulantă*). **Travail par équipes** lucru în echipe. **Travail par roulement** lucru / muncă prin rotație. **Accident du travail** accident de muncă. **Analyse du travail** analiza muncii. **Arrêt de travail** oprirea lucrului / grevă momentană; încetarea lucrului pe caz de boală. **Bleu de travail** salopetă. **Bourse du travail** bursa muncii / locurilor de muncă. **Carte de travail** carte / permis de muncă (*pentru imigranți*). **Cessation concertée du travail** încetare concertată a lucrului / grevă. **Chantier de travaux publics** șantier de lucrări publice. **Code du travail** codul muncii. **Contrat de travail** contract de muncă. **Convention collective de travail** convenție colectivă de muncă. **Division du travail** diviziunea muncii. **Droit du travail** dreptul muncii. **Être sans travail** a nu avea de lucru / serviciu. **Heure de travail** oră de muncă. **Inspecteur, inspection du travail** inspector, inspecția muncii. **Interruption de travail** întrerupere a lucrului. **Législation du travail** legislația muncii. **Lieu de travail** loc de muncă. **Ministère du Travail** Ministerul muncii. **Organisation scientifique du travail** organizarea științifică a muncii. **Salle de travail** sala de nașteri. **Séance, groupe de travail** ședință, grup de lucru. **Valeur travail** valoare muncă. **Travail à mi-temps*, à plein temps, à temps partiel, à temps choisi. Travail noir* / au noir. Marché* (interne, externe) du travail. Médecine* du travail. Réduction* du temps* de travail. Segmentation du marché* du travail. Confédération* Générale du Travail (CGT).**
travailler *vt., vi.* a munci, a lucra, a fructifica (*fonduri*). **Travailler pour un patron, pour son propre compte** a munci pentru un patron, pentru sine. **Travailler en usine, à l'atelier, aux champs, dans un bureau** a lucra în uzină, la atelier, la cîmp, într-un birou. **Travailler à perte, en dessous du prix de revient** a lucra în pierdere, sub prețul de revenire. **Travailler à façon*. Travailler à plein temps*, à mi-temps, à temps partiel, à temps choisi.**
travailleur, euse *adj., s.* muncitor. **Travailleur handicapé** lucrător handicapat. **Travailleur indépendant** lucrător independent. **Travailleur intellectuel** muncitor intelectual. **Travailleur manuel** lucrător manual. **Travailleur marginal** muncitor marginal. **Travailleurs maritimes** muncitori marinari. **Travailleurs migrants** lucrători migratori. **Travailleur social** lucrător social.

Travailleuse familiale lucrătoare familială (*persoană care ajută mamele la domiciliu*). **Travailleur à domicile** lucrător la domiciliu.

travaillisme *m.* laburism (*doctrină politică şi socială a Partidului laburist*).

travailliste *adj., s.* laburist **Député, gouvernement travailliste** deputat, guvern laburist.

trayeur, euse *s.* mulgător.

tréfoncier, ière *adj.* referitor la bogăţiile din subsol.

tréfonds *m.* (*vechi*) subsol, subteran.

trématage *m.* drept de prioritate, acordat unor nave, la trecerea ecluzei.

trempage *m.* udare, stropire. **Trempage du grain** stropirea boabelor (*la obţinerea malţului*). **Trempage du papier** umectarea hîrtiei (*spre a o face bună pentru imprimat*). **Trempage des semances** stropirea seminţelor (*înainte de însămînţare*).

trempeur *m.* muncitor care călеşte oţelul, stropeşte hîrtia.

trend *m.* trend, tendinţă.

trentenaire *adj.* care durează treizeci de ani. **Prescription* trentenaire.**

trentième *num. ord.* (a, al, ai, ale) treizecilea. **Trentième invisible** a treizecea (*zi, parte*) invizibilă (*regulă contabilă de plată, luna fiind socotită ca avînd treizeci de zile şi prin urmare reţinerea din salariu – pentru diverse motive – se face respectînd acest raport*).

trésor *m.* comoară, tezaur. **Trésor public** Tezaur public (*cu rol de bancă finanţatoare pentru sectorul privat, tutelînd atît piaţa monetară cît şi sistemul bancar*). **Le déficit du Trésor** deficitul Tezaurului. **Direction du Trésor** direcţiunea / conducerea Tezaurului (*din cadrul Ministerului de finanţe*). **Bons du Trésor** bonuri de tezaur. **Inventeur* de trésor.**

trésorerie *f.* trezorerie / tezaur public, vistierie, casierie. **Trésorerie publique** trezorerie publică. **Trésorerie de l'Etat** trezoreriea Statului. **La trésorerie d'une association, d'une entreprise privée, d'une société** casieria unei asociaţii, unei întreprinderi particulare, unei societăţi. **Moyens de trésorerie** mijloace de trezorerie (*pentru procurarea resurselor*).

trésorier, ière *s.* trezorier, casier, vistiernic. **Le trésorier d'une association, d'un parti** trezorierul / casierul unei asociaţii, unui partid. **Trésorier-payeur* général (TPG),**

trêve *f.* armistiţiu, suspendare, încetare vremelnică. **Trêve politique** armistiţiu politic. **Trêve des confiseurs** armistiţiul cofetarilor (*încetare a activităţilor politice, diplomatice în perioada de Crăciun şi Anul nou*).

tri *m.* triere.

triade *f.* triadă. Asociere de trei (*America de Nord, Europa occidentală şi Japonia*).

triage *m.* triaj, triere. Dispozitiv, loc de triere. **Gare de triage** triaj / gară de triere.

triangle *m.* triunghi. **Triangle des incompatibilités / triangle de Mundell** triunghiul incompatibilităţilor / triunghiul lui Mundell.

triangulaire *adj.* triunghiular. **Commerce* triangulaire.**

tribal, e, aux *adj.* tribal. **Organisation tribale** organizare tribală.

tribalisme *m.* tribalism.

tribor *m.* coeficient de referinţă a indicatorului bancar al originilor resurselor.

tribu *f.* trib. **Tribus nomades** triburi nomade.

tribun *m.* tribun, apărător. (*Ist. Franţei*) Membru al Tribunalului. **Tribun militaire** tribun militar. **Tribun de la plèbe, du peuple** tribunul plebei, poporului.

tribunal, aux *m.* tribunal. **Tribunal administratif, correctionnel, judiciaire** tribunal administrativ, corecţional, judiciar. **Tribunal maritime commercial** tribunal maritim comercial. **Tribunal militaire, pénal international** tribunal militar, penal internaţional. **Tribunal paritaire des baux ruraux** tribunal paritar competent în problema contractelor de arendă rurale. **Tribunal prévotal** tribunal prevotal. **Tribunal répressif** tribunal represiv. **Tribunal aux armées** tribunal competent în delicte săvîrşite de membrii unei armate staţionate pe teritoriu străin. **Tribunal d'exception** tribunal de excepţie. **Tribunal d'instance** tribunal de instanţă / (*fost*) de pace. **Tribunal de commerce** tribunal de comerţ. **Tribunal de droit commun / de grande instance** (*fost:* de première instance) **/ d'arrondissement** tribunal de mare instanţă (*fost:* de primă instanţă) / de arondisment (*competent pentru cauzele civile care depăşesc competenţa tribunalului de instanţă sau de poliţie*). **Tribunal de police** tribunal de poliţie (*creat în Lyon, Paris, Marsilia*). **Tribunal du contentieux de l'incapacité** tribunalul privind contenciosul în probleme de incapacitate (*de muncă*). **Tribunal des affaires de Sécurité sociale** tribunal (*competent în probleme*) de Asigurări sociale. **Tribunal des conflits** tribunal pentru rezolvarea conflictelor (*însărcinat să regleze conflictele de atribuire între autoritatea administrativă şi autoritatea judiciară*). **Tribunal territorial des forces armées** tribunal teritorial al forţelor armate (*creat pe timp de război*). **Tribunal pour enfants** tribunal pentru copii (*judecă adolescenţii şi copiii delicvenţi*). **Tribunal qui juge les différends professionnels** tribunal care judecă diferendele profesionale (*dintre salariaţi şi patroni*). **Tribunal pénal international de La Haye** Tribunalul penal internaţional de la Haga. **Comparaître devant le tribunal** a apărea în faţa tribunalului. **Compétence d'un tribunal** competenţa unui tribunal. **Décisions, délibérations d'un tribunal** deciziile, deliberările / dezbaterile unui tribunal. **Porter une affaire devant le tribunal** a aduce o cauză în faţa tribunalului. **Rentrée des tribunaux** reluarea activităţii tribunalelor / întoarcerea tribunalelor din vacanţă. **Saisir un tribunal d'une affaire** a sesiza un tribunal într-o cauză. **Séance d'un tribunal** şedinţa unui tribunal. **Session d'un tribunal** sesiunea unui tribunal. **Vacances des tribunaux** vacanţa tribunalelor. **Vacation des tribunaux** perioadă cînd tribunalele se află în vacanţă / vacanţa tribunalelor. **La barre, le greffe, le parquet du tribunal** bara, grefa, parchetul tribunalului.

tribunat *m.* tribunat. (*Ist. rom.*) învestitura, exercitarea, durata exercitării funcţiei de tribun. Instituţie politică, militară prin care tribunii îşi exercitau puterea. (*Ist. Franţei*) Adunare instituită de constituţia Anului VIII însărcinată să discute proiectele de lege în faţa Corpului legislativ.

tribune *f.* tribună. **Tribunes de la presse, du public** tribunele presei, publicului. **Orateur qui monte à la tribune** orator care urcă la tribună.

tribunitien, ne *adj.* tribunar, care se raportează la tribun. **Le pouvoir tribunitien** puterea tribunară.

tribut *m.* tribut, bir.
tributaire *adj.* tributar.
tricher *vi.* a trişa. **Tricher sur le poids, sur le prix, sur la qualité des marchandises** a trişa asupra / în privinţa greutăţii, preţului, calităţii mărfurilor.
tricherie *f.* trişare.
tricheur, euse *s.* trişor.
tricolore *adj., s.* tricolor. **Drapeau tricolore** drapel tricolor.
tricot *m.* tricotaj.
tricotage *m.* tricotare, tricotaj.
tricoté, e *adj.* tricotat.
tricoter *vt.* a tricota. **Machine, métier à tricoter** maşină, război de tricotat.
tricoteur, euse *s.* persoană care tricotează, care lucrează la o maşină de tricotat. (*F.*) maşină de tricotat.
triennal, e, aux *adj.* trienal. **Fonction triennale** funcţie trienală / cu durata de trei ani. **Nomination, prix triennal** nominalizare, premiu trienal. **Plan triennal** plan trienal.
trier *vt.* a tria. **Trier les fruits, les lettres, les wagons** a tria fructele, scrisorile, vagoanele.
trieur, euse *s.* trior (*mecanism*). Persoană care sortează. **Trieur de graines** trior de boabe. **Trieur de légumes** persoană care sortează legume. **Trieur de minerai** trior de minereu.
trimestre *m.* trimestru. Sumă de bani plătită din trei în trei luni. **Toucher son trimestre** a-şi primi suma de bani trimestrială.
trimestriel, le *adj., s.* trimestrial. Publicaţie trimestrială.
trimestriellement *adv.* (*în mod*) trimestrial.
trinitaire *adj., s.* trinitar. Trinitarian.
trinité *f.* trinitate / treime. **La Sainté Trinité** Sfînta Treime.
triparti, e / tripartite *adj.* tripartit. **Chambre tripartite** Cameră tripartită. **Accord, commission, gouvernement, pacte tripartite** acord, comisie, guvern, pact tripartit.
triperie *f.* comerţ, magazin, loc unde se vînd măruntaie.
tripier, ière *s.* persoană, măcelar care vinde măruntaie.
triplé, e *adj., s.* triplat, trio. Primele trei locuri. Combinaţia primilor trei cai de cursă cîştigători.
triplement *m.* triplare.
tripler *vt.* a (se) tripla. **Les prix ont triplé** preţurile s-au triplat.
triplicata *m. invar.* triplicat (*a treia copie de la un act*).
tripot *m.* tripou. **Tenir tripot** a ţine un tripou.
trisaïeul, e *s.* stră-străbunic.
trisoc *m.* plug cu trei brăzdare.
triumvir *m.* triumvir.
triumviral, e, aux *adj.* triumviral. **Pouvoirs triumviraux** puteri triumvirale.
triumvirat *m.* triumvirat.

troc *m.* troc. Swap valutar. **Accord, économie de troc** acord, economie de troc. **Faire un troc avec qqn** a face un troc cu cineva. **Faire le troc d'une chose avec une autre** a da un lucru în schimbul altuia.
troïka *f.* troika (*denumire dată asocierii informale a reprezentanţilor Statului asigurînd, pentru moment, preşedinţia Consiliului şi a Statului care a fost mai înainte şi a celui care va urma*).
trois-huit *m. pl.* sistem de activitate continuă / în trei schimburi (*de cîte opt ore fiecare*).
tromper (se) *vt., vr.* a (se) înşela. **Tromper qqn dans un marché** a înşela pe cineva într-o tranzacţie / o afacere. **Tromper la vigilance de la police** a înşela vigilenţa poliţiei. **Mari trompé** soţ înşelat. **Femme trompée** femeie / soţie înşelată.
tromperie *f.* înşelare, înşelătorie, înşelăciune. **Tromperie dans le commerce** înşelare în comerţ. **Tromperie en affaire** înşelare în afaceri. **Tromperie sur la qualité de la marchandise** înşelare asupra calităţii mărfii.
trompeur, euse *adj., s.* înşelător.
trompeusement *adv.* (*în mod*) înşelător.
tronçonner *vt.* a tăia în bucăţi.
tronçonneur *m.* lucrător la un ferăstrău mecanic, care lucrează cu drujba / drujbar.
trône *m.* tron. **Trône héréditaire** tron ereditar. **Le trône d'un roi** tronul unui rege. **Le trône pontifical** tronul pontifical. **Placer qqn sur le trône** a aşeza pe cineva pe un tron / a întrona pe cineva. **L'héritier du trône** moştenitorul tronului. **Les prétendants au trône** pretendenţii la tron.
trôner *vi.* a trona, a domni.
trop-perçu *m.* ceea ce a fost luat peste cît trebuia / în plus.
troqueur, euse *s.* (*rar*) persoană căreia îi place să facă troc.
trotskiste / trotskyste *s.* troţkist.
trouble *m.* tulburare, dezordine. **Troubles politiques, sociaux** tulburări politice, sociale. **Trouble de la possession** tulburarea posesiei. **Trouble de fait** tulburare de fapt. **Réprimer les troubles** a reprima / a înăbuşi tulburările.
troubler *vt.* a tulbura. **Troubler l'ordre public** a tulbura ordinea publică.
troudodien *m.* (*calc din limba rusă*) zi de muncă / zi-muncă. Volumul de muncă pe care trebuie să-l depună o persoană într-o zi.
troupe *f.* trupă. **Mobiliser des troupes** a mobiliza trupe.
trouvable *adj.* găsibil / care poate fi găsit.
trouvé, e *adj.* găsit. **Enfant, objet trouvé** copil, obiect găsit.
trouver (se) *vt., vr.* a (se) găsi. **Trouver du travail** a găsi de lucru. **Trouver une situation** a(-şi) găsi o situaţie.
troyen, ne *adj., s.* troian, din Troia.
truffe *f.* trufă.
trufficulture *f.* activitatea de creştere a trufelor. Cultura trufelor.
truite *f.* păstrăv.
truiticulture / truitticulture *f.* activitatea de creştere a păstrăvilor.
trust *m.* trust. **Trust internationaux** trusturi internaţionale. **Trust de l'acier** trustul oţelului. **Trust du pétrole** trustul petrolului.

truster *vt.* a acapara, a monopoliza. **Truster un produit pour en faire monter les prix** a monopoliza un produs pentru a face să-i crească preţurile.
trusteur *m.* persoană care organizează un trust, care acaparează ceva.
tsar / tzar / czar *m.* ţar.
tsarevitch *m.* ţarevici.
tsarine *f.* ţarină.
tsarisme *m.* ţarism.
tsariste *adj.* ţarist. **Epoque tsariste** epocă ţaristă.
tsigane / tzigane *adj., s.* ţigan / rrom. Ţigănesc. **La langue tsigane** limba ţigănească / rromani.
tuage *m.* (*rar*) ucidere, tăierea animalelor. Preţul pentru tăierea animalelor.
tuer *vt.* a ucide, a omorî.
tuerie *f.* abator particular. Măcel, masacru.
tueur, euse *s.* ucigaş. **Tueur à gages** ucigaş profesionist.
tuile *f.* ţiglă. Scîndură folosită la netezirea stofelor.
tuilerie *f.* ţiglărie.
tuilier, ière *adj., s.* muncitor la ţiglărie. Referitor la ţiglă. **L'industrie tuilière** industria ţiglei.
tunisien, ne *adj., s.* tunisian. **Un Tunisien** un tunisian.
tunnel *m.* tunel.
tunnelier *m.* foreză pentru tunel.
turc, turque *adj., s.* turc. **Empire, gouvernement turc** imperiu, guvern turc.
turpitude *f.* turpitudine, mîrşăvie, josnicie.
tutélaire *adj.* tutelar. **Gestion, puissance tutélaire** gestiune / gestionare, putere tutelară.
tutelle *f.* tutelă. **Tutelle dative, élue, testamentaire** tutelă dată / hotărîtă (*de consiliul de familie*), aleasă, testamentară. **Tutelle gratuite, obligatoire, publique** tutelă gratuită, obligatorie, publică. **Tutelle légale** tutelă legală. **Tutelle de l'Etat** tutela Statului. **Tutelle du droit civil** tutelă a dreptului civil. **Tutelle des organismes** tutela organismelor (*control exercitat de Stat asupra Caselor de Asigurări sociale*). **Tutelle aux prestations sociales** tutelă asupra prestaţiilor sociale (*desemnarea unui terţ pentru a primi prestaţiile sociale cînd cel în drept nu le utilizează în scopul stabilit*). **Juge des tutelles** judecătorul tutelelor (*urmăreşte administrarea tutelei*). **Gérant de la tutelle** gerantul / administratorul tutelei. **Ouverture de la tutelle** deschiderea tutelei. **Biens* sous tutelle. Territoire* sous tutelle.**
tuteur, trice *s.* tutore. **Tuteur légal, testamentaire** tutore legal, testamentar. **Tuteur ad hoc** tutore ad hoc. **Tuteur de fait** tutore de fapt.
tuyau *m.* ţeavă, canal. Informaţie.
tuyautage *m.* acţiunea de montare a conductelor.
tuyauter *vt., vi.* a monta conducte. A comunica ştiri. A se transforma în formă de tub. **Les blés commencent à tuyauter** grînele încep să facă pai.
tuyauterie *f.* ansamblul de ţevi / ţevăraie. Fabrică de ţevi.
twist *m.* torsiune (*politică monetară americană comportînd acţiuni contrare privind coeficientul ratei pe termen scurt şi lung*).

typographe *m.* tipograf.
typographie *f.* tipografie.
tyran *m.* tiran.
tyranneau *m.* tiran mai mic.
tyrannicide *s.* tiranicid / uciderea unui tiran.
tyrannie *f.* tiranie, despotism.
tyrannique *adj.* tiranic.
tyranniquement *adv.* (*în mod*) tiranic.
tyranniser *vt.* a tiraniza.
tyrolien, ne *adj., s.* tirolez. Din Tirol.
tzar *m.* ţar.
tzigane *adj., s.* ţigan, ţigănesc.

U

ukase / oukase *m.* (*ist. Rusiei. Vechi*) ucaz, dispoziție.
ukrainien, ne *adj., s.* ucrainean. **Un Ukrainien** un ucrainean. **L'ukrainien** limba ucraineană.
uléma / ouléma *m.* ulema / cunoscător al legii, teolog musulman.
uliginaire / uligineux, euse *adj.* umed. Care crește în locuri umede. **Terrains uligineux** terenuri umede.
ultimatum *m.* ultimatum. **Adresser, envoyer un ultimatum** a adresa, a trimite un ultimatum.
ultra-royaliste *adj., s.* ultra-regalist.
unanime *adj.* unanim. **Approbation, consentement unanime** aprobare, consimțământ unanim.
unanimement *adv.* (*în mod*) unanim, în unanimitate. **Attester, décider, déclarer unanimement** a atesta, a hotărî, a declara în unanimitate.
unanimité *f.* unanimitate. **Décision votée à l'unanimité** hotărîre votată în unanimitate. **Etre élu à l'unanimité** a fi ales în / cu unanimitate.
uniate *adj., s.* uniat.
unificateur, trice *adj.* unificator. **Mouvement unificateur** mișcare unificatoare.
unification *f.* unificare. **Unification des tarifs** unificarea tarifelor.
unifier (s') *vt., vr.* a (se) unifica. **Unifier un parti** a unifica un partid.
uniforme *adj., m.* uniformă, ținută. **Uniforme d'officier, d'aviateur** uniformă de ofițer, de aviator. **Uniforme de lycéen, de marin, de soldat** uniformă de licean, de marinar, de soldat. **En grand uniforme** în ținută de ceremonie. **Uniforme d'huissier***.
uniformément *adv.* (*în mod*) uniform.
uniformisation *f.* uniformizare.
uniformiser *vt.* a uniformiza. **Uniformiser les programmes** a uniformiza programele. **Uniformiser les types de production** a uniformiza tipurile de producție.
uniformité *f.* uniformitate. **Uniformité des mœurs** uniformitatea moravurilor.
unilatéral, e, aux *adj.* unilateral. **Contrat, engagement unilatéral** contract, angajament unilateral. **Décision unilatérale** hotărîre unilaterală. **Dénonciation unilatérale d'un traité** denunțare unilaterală a unui tratat. **Stationnement unilatéral** staționare unilaterală (*numai pe o parte a străzii, a șoselei*).
unilatéralement *adv.* (*în mod*) unilateral.
uninominal, e, aux *adj.* uninominal. **Scrutin, vote uninominal** scrutin, vot uninominal.

union *f.* unire, uniune, asociație, adunare. **Union administrative, douanière, économique, industrielle, monétaire** uniune administrativă, vamală, economică, industrială, monetară. **Union civile, libre** uniune civilă, liberă / concubinaj. **Union française** uniunea franceză (*organizarea relațiilor Franței cu coloniile sale pe principiul asocierii și nu al subordonării – fără posibilitatea secesiunii*). **Union personnelle** uniune personală (*două State, deși distincte și independente, au, ca urmare a unui hazard politic, același suveran*). **Union postale universelle** Uniunea poștală universală / mondială. **Union réelle** uniune reală (*două State au nu numai același suveran, ci și organisme comune. Ex.: uniunea austro-ungară dintre anii 1867 - 1918*). **Union d'Etats** uniune de State. **Union de recouvrement** uniune însărcinată cu strîngerea cotizațiilor (*pentru Asigurările sociale și alocațiile familiale, corespunzînd uneia sau mai multor case de Asigurări sociale*). **Union de syndicats** uniune de sindicate. **Union de deux domaines, de deux terres** unirea / comasarea a două domenii (*agricole*), a două terenuri / suprafețe de pămînt. **Union des créanciers** adunarea creditorilor. **Ministère d'union nationale** minister de uniune națională. (*Québec*) **Parti de l'Union nationale** Partidul Uniunii Naționale. **Union Douanière des Etats d'Afrique Centrale (UDEAC)** Uniunea Vamală a Statelor din Africa Centrală. **Union Economique Belgo-Luxembourgeoise (UEBL)** Uniunea Economică Belgiano-Luxemburgheză. **Union Monétaire Ouest Africaine** Uniunea Monetară a Africii de Vest. **Union du Maghreb Arabe (UMA)** Uniunea Maghrebului Arab. **Union Latine** Uniunea Latină (*uniune monetară între Belgia, Franța, Italia, Elveția și Grecia. Între 1869 și 1927*). **Union Européenne (UE)** Uniunea Europeană. **Union Economique et Monétaire (UEM)** Uniunea economică și monetară. **Union Européenne des Paiements (UEP)** Uniunea europeană a plăților. **Union de l'Europe Occidentale (UEO)** Uniunea Europei occidentale.
unionisme *m.* unionism.
unioniste *adj., s.* unionist.
unipersonnel, le *adj.* unipersonal. **Société unipersonnelle** societate unipersonală / cu asociat unic. **Entreprise* unipersonnelle à responsabilité limitée (EURL). Entreprise* agricole à responsabilité limitée (EARL).**
unique *adj.* unic. **Allocation de salaire unique** alocație de salariu unic (*se acordă pentru faptul că în familie există doar un salariu*). **Enfant unique** copil unic / un singur copil. **Magasin à prix unique** magazin cu preț unic. **Rail unique** cale ferată unică. **Rue à sens unique** stradă cu sens unic. **Régime de parti unique** regim de partid unic. **Voie unique** cale / drum unic.
unir (s') *vt.* a (se) uni. **Unir deux Etats, deux provinces** a uni / a lega (*politic, economic*) două State, două provincii.
unitaire *adj., s.* unitar(an). **Confédération générale du travail unitaire** Confederația Generală a Muncii Unitare.
unitarien, ne *adj., s.* unitarian. **Doctrine unitarienne** doctrină unitariană.
unitarisme *m.* unitarism.
unité *f.* unitate, bucată, întreprindere. Formațiune militară. **Unité administrative** unitate administrativă. **Unité économique** unitate / întreprindere economică.

Unité économique et sociale unitate economică şi socială. **Unité fourragère** unitate furajeră (*energie utilă produsă de un kg. de boabe*). **Unité institutionnelle** unitate / întreprindere instituţională. **Unité monétaire** unitate monetară. **Unité nationale, politique** unitate naţională, politică. **Unité résidente** unitate rezidentă (*persoană, întreprindere, organizaţie stabilită, pentru mai mult de un an, în străinătate*). **Unité statistique** unitate statistică. **Unité urbaine** ansamblu / unitate urbană. **Unités d'enseignement et de recherche** unităţi / centre de învăţare şi de cercetare. **Unité d'exploitation** unitate de exploatare / comercială. **Unité de compte** unitate de cont / unitate de calcul (*creată în 1962 şi înlocuită de ECU*). **Unité de Compte Européenne** unitate de cont / unitate de calcul europeană. **Unités de formation et de recherche (UFR)** unităţi (*şcoli, centre*) de formare şi cercetare. **Unités de mesure** unităţi de măsură. **Unité de production homogène** unitate de producţie omogenă. **Unité de produit** unitate de produs. **Unité de vue dans un gouvernement** unitate de vederi într-un guvern. **Briser, rompre l'unité** a sparge, a rupe unitatea. **Faire l'unité** a face unitatea. **Maintenir l'unité** a menţine unitatea. **Passer une commande de tant (*X*) d'unités** a face o comandă de atîtea (*X*) unităţi / bucăţi. **Usine qui sort tant d'unités (X unités) par jour** uzină care scoate atîtea unităţi / bucăţi (*X unităţi / bucăţi*) pe zi. **L'unité indivisible de la France** unitatea indivizibilă a Franţei. **Unité Monétaire* Européenne (UME). Unité de consommation*. Unité de production*.**

universalisation *f.* universalizare.
universaliser *vt.* a universaliza.
universalisme *m.* universalism.
universaliste *adj., s.* universalist. **Doctrine universaliste** doctrină universalistă.
universalité *f.* universalitate. Totalitatea bunurilor şi datoriilor care formează un patrimoniu. **Universalité de droits** universalitate a drepturilor.
universel, le, s *adj., m.* universal, mondial. **Domination universelle** dominare universală / mondială. **Guerre, paix universelle** război, pace mondială. **Machine universelle** maşină universală (*capabilă să execute mai multe operaţiuni succesive de prelucrare*). **Suffrage universel** sufragiu universal.
universellement *adv.* (*în mod*) universal.
universitaire *adj., s.* universitar. **Cité, restaurant universitaire** complex, restaurant / cantină universitară. **Diplômes, grades universitaires** diplome, grade universitare. **Etudes universitaires** studii universitare.
université *f.* universitate. **Université populaire** universitate populară. **Conseil de l'université** consiliul universităţii. **Campus d'université** campus universitar. **Doctorat, thèse d'université** doctorat, teză de universitate.
urbain, e *adj.* urban. **Communauté, planification, population urbaine** comunitate, planificare, populaţie urbană. **Espèces urbaines** forme (*de dezvoltare, de organizare*) urbane. **Transports urbains** transporturi urbane. **Voirie urbaine** reţeaua de străzi a oraşului.
urbanisation *f.* urbanizare.
urbaniser *vt.* a urbaniza.
urbanisme *m.* urbanism.

urbaniste *s.* urbanist.
urbanistique *adj.* urbanistic.
urgence *f.* urgenţă. **Mesures d'urgence** măsuri de urgenţă. **Service des urgences (dans un hôpital)** serviciul (de) urgenţe (dintr-un spital). **En cas d'urgence** în caz de urgenţă.
urgent, e *adj.* urgent. **Besoin, travail urgent** nevoie, lucru urgent.
urinoir *m.* pisoar. W.C. public / vespasiană.
urne *f.* urnă. **Aller aux urnes** a merge la urne / la votare.
usage *m.* uzaj, uzanţă / obicei, folosinţă / întrebuinţare. (*Pl.*) izlaz. **Usage abusif** folosire abuzivă. **Usages locaux, professionnels** uzanţe locale, profesionale. **Usage de faux** uz de fals. **Les usages** uzanţele / obiceiurile. **Avoir l'usage d'un bien** a avea dreptul de folosinţă a unui bun / a folosi un bun (*fără a fi proprietarul său*). **Conforme, contraire aux usages** conform, contrar uzanţelor / obiceiurilor. **Droit d'usage** drept de folosinţă. **Faire usage de ...** a folosi / a se folosi de ... **Valeur d'usage** valoare de întrebuinţare. **Propriété et usage** proprietate şi folosinţă.
usagé, e *adj.* uzitat, folosit.
usager *m.* uzuar, utilizator. **L'usager ne peut céder ni louer son droit à un autre** uzuarul nu poate nici ceda şi nici da cu chirie / închiria dreptul său (alt)cuiva.
usance *f.* termen limită pentru plata unei polite în străinătate / termenul maxim impus de Banca Franţei efectelor de comerţ.
usé, e *adj.* uzat, folosit, tocit. **Monnaie usée** monedă tocită. **Eaux usées** ape uzate.
user (s') *vt., vi. vr.* a (se) uza, a (se) folosi (de), a (se) eroda. A se consuma. **User d'un droit, d'un privilège** a uza de un drept, de un privilegiu. **User d'un stratagème** a folosi o stratagemă. **User de son bien** a-şi folosi bunul. **Régime où les ministères s'usent vite** regim în care ministerele se erodează repede.
usine *f.* uzină. **Usines automatisées** uzine automatizate. **Usines textiles** uzine textile. **Usines d'automobiles** uzine de automobile. **Usines de métallurgie** uzine metalurgice. **Usines de produits alimentaires** uzine de produse alimentare. **Usines génératrices d'énergie** uzine generatoare de energie. **Usine à vendre** uzină (*care se ocupă*) de vînzări. **Navire-usine** navă-uzină. **Entrée, sortie d'usine** intrare, ieşire de / din uzină. **Travailler dans une usine, en usine** a lucra într-o uzină, în uzină.
usinier, ière *adj.* uzinar, cu multe uzine. **Zone usinière** zonă cu multe uzine.
usucapion *f.* uzucapiune.
usufructuaire *adj.* uzufructuar, de uzufruct. **Droit usufructuaire** drept de uzufruct.
usufruit *m.* uzufruct. **Usufruit universel** uzufruct universal. **Usufruit à titre universel** uzufruct cu titlu universal. **Extinction de l'usufruit** stingerea uzufructului.
usufruitier, ière *adj., s.* uzufructar / usufructuar. **Jouissance usufruitière** bucurarea de / folosinţă a uzufructului.
usuraire *adj.* cămătăresc, relativ la camătă. **Dette*, intérêt*, taux* usuraire.**
usurairement *adv.* (*în mod*) cămătăresc. **Prêter usurairement** a împrumuta (*a da*) cu camătă.

usure *f.* (*vechi*) cămătă. Uzură, tocire, îmbătrînire. **Usure monétaire** uzură / tocire monetară. **Usure morale, physique** uzură morală, fizică. **Usure d'une monnaie** uzura / tocirea unei monede. **Prêter à usure** a împrumuta / a da cu cămătă.

usurier, ière *s.* cămătar.

usurpateur, trice *s.* uzurpator.

usurpation *f.* uzurpare. **Usurpation de fonctions, de pouvoir** uzurpare de funcţii, de putere. **Usurpation de titre professionnel** uzurpare de titlu profesional.

usurpatoire *adj.* uzurpator.

usurper *vt., vi.* a uzurpa. **Usurper un nom, un pouvoir, un titre** a uzurpa un nume, o putere, un titlu. **Usurper des honneurs** a uzurpa onoruri. **Usurper sur les droits de qqn** a uzurpa drepturile cuiva.

utérin, e *adj.* uterin. **Noblesse*, soeur* utérine.**

utile *adj., m.* util, necesare. **Charge utile (*d'un véhicle*)** sarcină utilă (*a unui vehicul*). **Dépenses utiles** cheltuieli utile. **Jours utiles** zile utile (*cînd un act / o activitate se mai poate duce la îndeplinire*). **En temps utile** în timp util.

utilement *adv.* (*în mod*) util.

utilisable *adj.* utilizabil, care poate fi folosit. **Moyen utilisable** mijloc utilizabil.

utilisateur, trice *s.* utilizator. **Contrat* d'utilisateur.**

utilisation *f.* utilizare, folosire. **Utilisation optimale des crédits, des ressources** utilizarea optimă a creditelor, a resurselor.

utiliser *vt.* a utiliza, a folosi.

utilitaire *adj., s.* utilitar. **Véhicules utilitaires** vehicule utilitare.

utilitarisme *m.* utilitarism.

utilitariste *adj., s.* utilitarist. **Théories utilitaristes** teorii utilitariste.

utilité *f.* utilitate, folos. **Utilité anticipée, cardinale** utilitate anticipată, cardinală. **Utilité économique individuelle** utilitate economică individuală. **Utilité économique totale** utilitate economică totală. **Utilité marginale** utilitate marginală (*considerată, în general ca fiind baza valorii*). **Utilité marginale de la monnaie** utilitate marginală a monedei / a banilor. **Utilité ordinale** utilitate ordinală (*în ordinea preferinţei*). **Utilité publique** utilitate / folos public. **Association reconue d'utilité publique** asociaţie recunoscută (*ca fiind*) de utilitate publică. **Fonction d'utilité collective** funcţie de utilitate colectivă / publică. **Loi de l'utilité marginale de croissance** legea utilităţii marginale de creştere. **Les utilités** utilităţile.

utopie *f.* utopie.

utopique *adj.* utopic. **Socialisme utopique** socialism utopic.

utopiste *s.* utopist.

V

vacance *f.* (*Pl.*) vacanţă. **Vacances scolaires** vacanţă şcolară. (*Sg.*) vacanţă, disponibilitate. **Vacance d'une chaire de faculté** catedră vacantă (*fără titular*) / disponibilitate de catedră la o facultate. **Vacance de succesion** vacanţă succesorală. **Vacance du pouvoir** vacanţă / vid de putere. **Colonie de vacances** colonie / tabără de vacanţă. **Prendre ses vacances** a-şi lua vacanţa / concediul. **Vacances des tribunaux*. Vacance d'impôt*.**

vacant, e *adj.* vacant, disponibil, neocupat. **Poste vacant** post vacant. **Biens vacants** bunuri vacante / fără stăpîn. **Succession vacante** sucesiune vacantă.

vacantaire *adj., m.* persoană afectată la un post pentru o perioadă determinată de timp.

vacation *f.* timp consacrat examinării unei cauze, îndeplinirii unei sarcini de către un notar, un expert etc. (*Pl.*) onorariu corespunzător acestei perioade. **Chambre des vacations** camera unde se înregistrează plîngerile în perioada de vacanţă judiciară. **Vacation des tribunaux*.**

vache *f.* vacă.

vacher, ère *s.* văcar.

vacherie *f.* cireadă (*de vite*).

vagabond, e *adj., s.* vagabond. **Jeune vagabond** tînăr vagabond (*vinovat de delict de vagabondaj*).

vagabondage *m.* (*delict de*) vagabondaj. **Vagabondage spécial** (*delict de*) vagabondaj special.

vagabonder *vi.* a vagabonda, a comite delictul de vagabondaj.

vaguemestre *m.* vagmistru.

vaisseau *m.* vas, navă. **Capitaine, enseigne, lieutenant de vaisseau** căpitan, aspirant, locotenent de vas.

valable *adj.* valabil. **Acte, contrat valable** act, contract valabil. **Argument, motif, passeport valable** argument, motiv, paşaport valabil.

valablement *adv.* (*în mod*) valabil.

valet *m.* valet, servitor. **Valet de chambre** valet de cameră. **Valet de ferme** muncitor agricol. **Valet d'écurie** grăjdar / care are grijă de cai. **Valet de chiens, de meute** servitor care are grijă de cîini, de haita de cîini (*folosiţi la vînătoare*).

valeur *f.* valoare, preţ. (*Pl.*) titluri, obligaţiuni (*financiare, monetare*). **Valeur actuelle / actualisée** valoare actuală / actualizată. **Valeur actuelle nette** valoare actuală netă. **Valeur actuelle nette ajustée** valoare actuală netă ajustată. **Valeur actuelle de l'escompte** valoarea actuală a scontului. **Valeur agréée** valoare agreată (*fixarea valorii unei nave*). **Valeur ajoutée (brute, totale)** valoare

adăugată (brută, totală). **Valeur anticipée** valoare anticipată / prognozată. **Valeur capitalisée d'une émission de titres** valoare capitalizată a unei emisiuni de titluri. **Valeur convertible** valoare convertibilă. **Valeur cotée, non-cotée** titlu cotat, necotat. **Valeur escomptée** valoare scontată. **Valeur faciale / nominale** valoare nominală. **Valeur nominale de l'action** valoare nominală a acțiunii. **Valeur nominale des titres de crédit** valoarea nominală a titlurilor de credit. **Valeur financière** valoare financiară. **Valeur fournie** valoare furnizată (*creanță pe care o are beneficiarul asupra trăgătorului*). **Valeur future nette** valoare viitoare netă. **Valuer imposable** valoare impozabilă. **Valeur initiale** valoare inițială. **Valeur inscrite, non-inscrite à la cote** valoare înscrisă, neînscrisă la cotă / cotare. **Valeur intrinsèque, extrinsèque de la monnaie** valoarea intrinsecă, extrinsecă a monedei. **Valeur liquidative** valoare lichidativă. **Valeurs morales, sociales** valori morale, sociale. **Valeur mixte** valoare mixtă. **Valeurs mobilières** valori mobiliare. **Valeurs mobilières de placement** valori mobiliare de plasament. **Valeur nationale** valoare națională. **Valeur objective, subjective** valoare obiectivă, subiectivă. **Valeur or** valoare aur. **Valeur patrimoniale** valoare patrimonială. **Valeur réelle, résiduelle** valoare reală, reziduală. **Valeur sociale protégée** valoare socială protejată. **Valeur spéculative** valoare speculativă. **Valeur substantielle** valoare substanțială. **Valeur-travail** valoare-muncă. **Valeur-utilité** valoare-utilitate. **Valeur vénale** valoare de vînzare. **Valeur à recouvrer** valoare de încasat. **Valeur à revenu fixe, à revenu variable** titlu cu venit fix, cu venit variabil. **Valeur au porteur** titlu la purtător. **Valeur d'assurance, d'exploitation** valoare de asigurare, de exploatare. **Valeur d'inventaire** valoare de inventar. **Valeur d'investissement** valoare de investiție. **Valeur d'un bien, d'un objet, d'un terrain** valoarea / prețul unui bun, unui obiect, unui teren. **Valeur d'usage** valoare de folosință / unitară. **Valeur de l'action** valoarea acțiunii. **Valeur de l'entreprise** valoarea întreprinderii. **Valeur de l'obligation** valoarea obligațiunii. **Valeur de l'option** valoarea opțiunii. **Valeur de la firme** valoarea firmei. **Valeur de la force de travail** valoarea forței de muncă. **Valeur de la marchandise** (***créée par l'usage de la force de travail***) valoarea mărfii (*creată prin folosirea / utilizarea forței de muncă*). **Valeur de liquidation** valoare de lichidare. **Valeur de monopole** valoare de monopol. **Valeur de rareté** valoare de raritate. **Valeur de remplacement** valoare de înlocuire. **Valeur du capital fixe** valoarea capitalului fix. **Valeurs du Trésor** valori / obligațiuni de Tezaur. **Valeur des capitaux propres** valoarea capitalurilor proprii. **Valeur des dettes** valoarea datoriilor. **Diminution de valeur** micșorare a valorii / depreciere. **Echelle des valeurs** scara valorilor. **Escompte d'une valeur** scontarea unei valori. **Sans valeur** fără valoare. **Valeur boursière***. **Valeur marchande***. **Valeur d'échange***. **Valeur d'usage***. **Valeur de la vie humaine / prix* de la vie humaine. Taxe* à la valeur ajoutée. Théorie* de la valeur** (***-travail, -utilité***).

validation *f.* validare. **Validation d'un contrat, d'une élection** validarea unui contract, unei alegeri.

valide *adj.* valabil, valid, sănătos. **Passeport légalement valide** pașaport valabil din punct de vedere legal.

validement *adv.* (*în mod*) valabil.

valider *vt.* a valida, a confirma. **Valider un contrat, un scrutin, une signature** a valida un contract, un scrutin, o semnătură.

validité *f.* validitate / valabilitate.

valise *f.* valiză. **Valise diplomatique** valiză diplomatică.

valoir *v.* a valora, a costa / a face, a merita, a echivala. **Verser un acompte** a vărsa / a da un acont. **Verser un à valoir sur une somme** a vărsa / a da un acont dintr-o sumă.

valorisation *f.* valorizare, valorificare. **Valorisation d'un immeuble** valorificarea unui imobil.

valoriser *vt.* a valoriza / a valorifica.

vandale *s.* vandal.

vandaliser *vt.* a vandaliza, a distruge.

vandalisme *m.* vandalism. **Actes de vandalisme** acte de vandalism.

vannerie *f.* meseria, industria împletiturilor de nuiele. Produsele rezultate din împletirea nuielelor.

vannier *m.* artizan care fabrică obiecte din împletituri de nuiele.

vapeur *s.* vapor / navă cu aburi. (*F.*) abur.

vaquer *vt., vi.* a fi în vacanță. A fi vacant. **Vaquer à ses affaires** a se (pre)ocupa de afacerile / problemele sale (*personale*).

variance *f.* variantă.

variable *adj., f.* variabil. Variabilă. **Variable aléatoire, autonome, dépendante, indépendante, explicative, expliquée, latente, structurelle / conjoncturelle** variabilă aleatorie, autonomă, dependentă, independentă, explicativă, explicată, latentă, structurală / conjuncturală. **Variable économique** variabilă economică. **Variable endogène, exogène** variabilă endogenă, exogenă.

variance *f.* varianță (*este pătratul ecartului-tip*).

variante *f.* variantă. **Variante de prix** variantă de preț.

variation *f.* variație. **Variation accidentelle, cyclique** variație accidentală, ciclică. **Variation compensée, équivalente** variație compensată, echivalentă. **Variation exogène stationnaire** variație exogenă staționară. **Variations saisonnières** variații sezoniere. **Variation de la position monétaire** variația poziției monetare. **Variation des coûts, des stocks** variația costurilor, stocurilor.

varier *vt., vi.* a varia. **Les prix varient du simple au double** prețurile variază de la simplu la dublu.

vassal, e, aux *s.* vasal.

vassaliser *vt.* a supune, a aservi.

vassalité *f.* vasalitate.

vaudois, oise *adj., m.* aparținător cantonului Vaud. Membru al unei secte apărute în sec. al XII.

vecteur *m.* vector. **Vecteur colonne** vector coloană. **Vecteur ligne** vector linie.

végétal, e, aux *adj., s.* vegetal. **Fibres végétales textiles** fibre vegetale textile. **Huiles végétales** uleiuri vegetale. **Sol végétal** sol / pământ vegetal.

véhicule *m.* vehicul. **Véhicules utilitaires** vehicule utilitare. **Abandon, vol de véhicules** abandonare, furt de vehicule.

véhiculer *vt.* a vehicula, a transporta.
veille *f.* veghere / supraveghere. **Radar de veille** radar de supraveghere.
veiller *vt., vi.* a veghea, a supraveghea.
veilleur *m.* paznic / gardian.
vélodrome *m.* velodrom.
vélorution *f.* mers(ul) cu bicicleta, cu rotile.
vénal, e, aux *adj.* venal. Care se cumpără / se vinde. **Valeur* vénale.**
vénalité *f.* venalitate. (*Ist.*) faptul de putea cumpăra / vinde un post, o funcție.
vendable *adj.* vandabil.
vendange *f.* cules(ul strugurilor). **Faire la / les vendanges** a culege strugurii, via.
vendanger *vt., vi.* a culege strugurii / via.
vendangeur, euse *s.* culegător de struguri / la vie.
vendéen, ne *adj., s.* relativ la provincia Vendée. Locuitor din provincia Vendée.
vendeur, euse *s.* vînzător. **Vendeur ambulant, marginal** vînzător ambulant, marginal. **Obligations du vendeur** obligațiile vînzătorului. **Vendeur à la sauvette*. Faute* du vendeur.**
vendre *vt., vr.* a (se) vinde. **Vendre en réclame** a vinde prin reclamă. **Vendre à l'étranger** a vinde în străinătate. **Vendre cher*. Vendre à crédit*. Vendre à perte*. Vendre à prix* coûtant. Vendre à réméré*. Vendre au comptant*. Vendre au prix* fort. Vendre au rabais*. Vendre aux enchères*, à la criée*. Vendre en gros*, au détail*. Vendre en solde*.**
vendredi *m.* vineri. **Vendredi noir** vinerea neagră.
vendu, e *adj.* vîndut. **Juge vendu** judecător vîndut.
vénérable *adj., s.* venerabil.
vengeance *f.* răzbunare.
venger *vt., vr.* a (se) răzbuna.
vengeur, geresse *adj., s.* răzbunător.
veniat *m. invar.* ordin de prezentare, transmis de un judecător superior unui judecător inferior, pentru a da seamă de conduita sa.
vénitien, ne *adj., s.* venețian.
vente *f.* vînzare / vindere. Tăiere reglementată într-o pădure; partea tăiată dintr-o pădure (*pentru a fi vîndută*). (*Ist.*) Adunarea carbonarilor. **Vente conjointe** vînzare conjunctă (*la un produs căutat se adaugă un altul spre a fi vîndute împreună*). **Vente directe** vînzare directă. **Vente forcée** vînzare forțată / silită. **Vente régulière** vînzare regulată. **Vente résiduelle** vînzare reziduală (*efectuată de ramuri necomerciale*). **Vente à découvert** vînzare descoperită. **Vente à compte découvert** vînzare pe cont descoperit. **Vente à distance, à domicile** vînzare la distanță, la domiciliu. **Vente à l'étranger** vînzare în străinătate. **Vente à la boule de neige** vînzare în sistemul bulgăre de zăpadă (*procedeu interzis, și care constă în a-l face pe cumpărător să spere că va obține gratuitatea sau un avantaj la marfă, dar subordonînd această vînzare acțiunii de plasare de bonuri, tichete unui terț sau într-o colectă*). **Vente de charité** vînzare (*pentru realizarea unor acte*) de caritate. **Vente lors de faillite, de saisies** vînzare în situație de faliment, de poprire (*licitație publică silită*). **Vente par correspondance, par coupons** vînzare prin corespondență, prin / pe cupoane. **Vente par voie d'affiches** vînzare prin afișaj. **Vente CAF (*Coût, assurance*, fret*) / (*în engleză:* **CIF**)** vînzare CAF / CIF. **Vente FOB* (Free on Board)** vînzare FOB. **Vente pour cause de faillite** vînzare pe motiv de / din cauză de faliment. **Vente d'immeubles à construire** vînzare de imobile ce urmează a fi construite. **Vente en l'état futur d'achèvement** vînzare în starea în care va fi la terminare. **Vente en magasin** vînzare în / prin magazin. **Vente de la chose d'autrui** vînzarea lucrului altuia. **Service après-vente** serviciu pentru marfa aflată în garanție / depanare. **Acte, contrat, engagement de vente** act, contract, angajament de vînzare. **Marchandises de vente, hors de vente** mărfuri de vînzare, scoase de la vînzare. **Ratification, réalisation d'une vente** ratificarea, realizarea unei vînzări. **Vente publique*. Vente à crédit*, à l'essai*, à perte*, à prime*, à tempérament*, à terme*. Vente au comptant*, au déballage*, au détail*. Vente au rabais*. Vente aux enchères*, à l'encan*. Vente en gros*, en demi-gros. Vente hors du commerce*. Vente par adjudication*. Vente à réméré*. Bureau*, comptoir* de vente. Jeunes* ventes. Mettre* en vente. Prix* de vente. Promotion* des ventes. Rescision* d'une vente. Salle* des ventes.**
ventilation *f.* ventilare, ventilație. Repartizare, grupare, estimare. **Ventilation des coûts** repartizarea costurilor. **Ventilation des frais généraux** repartizarea cheltuielilor generale (*pe diferite conturi*).
ventiler *vt.* a ventila. A repartiza, a grupa, a estima. **Ventiler les dépenses** a repartiza cheltuielile (*pe diferite conturi*).
vêpres *f. pl.* vecernie.
véracité *f.* veracitate, sinceritate. **Véracité d'un témoignage** sinceritatea unei mărturii.
verbal, e, aux *adj.* verbal. **Convention verbale** convenție verbală. **Location verbale** locație verbală. **Note verbale** notă verbală. **Ordre, rapport verbal** ordin, raport verbal. **Procès*-verbal.**
verbaliser *vi.* a întocmi proces-verbal. **Agent de police, huissier qui verbalise** polițist, aprod care întocmește proces-verbal.
verdict *m.* verdict. **Verdict d'acquittement / négatif** verdict de achitare / negativ. **Verdict de culpabilité / positif** verdict de culpabilitate / pozitiv.
véreux, euse *adj.* veros. **Agent, financier véreux** agent, bancher veros. **Affaire véreuse** afacere veroasă.
verger *m.* livadă.
vergetier *m.* (*vechi*) fabricant, comerciant de perii mici. Muncitor care pregătește profile din sîrmă la banc.
vergette *f.* (*vechi*) periuță, perie mică.
véridicité *f.* veridicitate.
véridique *adj.* veridic. **Témoin véridique** martor veridic / care expune amănunțit. **Témoignage, récit véridique** mărturie, expunere / povestire veridică.
véridiquement *adv.* (*în mod*) veridic.
vérifiable *adj.* verificabil.
vérificateur, trice *s.* verificator. **Vérificateur des douanes** verificator vamal. **Vérificateur des poids et mesures** verificator de greutăți și măsuri. **Réceptionnaire vérificateur** recepționer verificator.

vérification *f.* verificare. **Vérification approfondie de situation fiscale d'ensemble (VASFE)** verificare aprofundată a situației fiscale de ansamblu (*denumire anterioară lunii iulie 1987.* În prezent: ***Examen contradictoire de l'ensemble de la situation fiscale personnelle*** = *Examinare contradictorie a ansamblului situației fiscale personale*). **Vérifications personnelles du juge** verificările personale ale judecătorului. **Vérification d'écriture(s)** verificare de înscris(uri). **Vérification d'identité** verificarea identității. **Vérification d'un compte** verificarea unui cont. **Vérification des dépens** verificarea cheltuielilor de judecată (*făcută de grefier, eliberînd pledantului o dovadă de verificare a lor*). **Vérification des pouvoirs** verificare de împuterniciri (*date de cineva absent*). **Vérification sur inventaire** verificare pe bază de inventar. **Commission de vérification** comisie de verificare.

vérificationnisme *m.* verificaționism.

vérifier *vt.* a verifica, a dovedi. **Vérifier une déclaration, une nouvelle, une proposition** a verifica o declarație, o știre, o propunere.

véritable *adj.* veritabil / autentic, real, adevărat.

véritablement *adv.* (*în mod*) veritabil, cu adevărat.

vérité *f.* adevăr, sinceritate. **Vérité des prix** sinceritatea prețurilor. **Cacher, dire, taire la vérité** a ascunde, a spune, a tăinui adevărul. **„Jurez de dire la vérité, toute la vérité, rien que la vérité"** „jurați să spuneți adevărul, tot adevărul și numai adevărul".

vernissage *m.* vernisaj / vernisare.

verre *m.* sticlă.

verrerie *f.* sticlărie. Fabricare, comerț cu produse din sticlă. **Rayon de verrerie** raion de sticlărie.

verrier *m.* sticlar.

verroterie *f.* obiecte de podoabă din sticlă.

verrou *m.* zăvor. **Mettre qqn sous le verrou** a băga pe cineva la închisoare / a închide.

versaillais, e *adj., s.* referitor la Versailles.

versement *m.* vărsământ, plătire. **Versement d'intérêts** plătire de dobîndă. **Versements de contribuables repentants** vărsăminte / sume (*de obicei anonime*) provenite de la contribuabilii care s-au eschivat de la plată. **Versement de transport** vărsământ pentru transport (*sumă dată de un angajator – cu peste 9 salariați – pentru plata transportului angajaților săi*).

verser *vt., vi.* a vărsa, a plăti, a se răsturna. **Verser des allocations, des intérêts** a plăti / a da alocații, dobînzi. **Verser une pièce au dossier** a depune o piesă / un act la dosar. **Les sommes à verser au fisc** sumele ce trebuie vărsate la fisc.

versoir *m.* brăzdar de plug.

versus / vs *prep.* versus / vs.

vert, e *adj.* verde. **„Verts" budgétaires** mape „verzi" bugetare (*după adoptarea legii finanțelor de către Parlament, se trimite fiecărui ministru, în mape de culoare verde, detalierea creditelor*). **Clause* verte.**

vertu *f.* virtute. **En vertu de la loi** în virtutea legii.

vespasienne *f.* vespasiană, WC public.

vétéran *m.* veteran.

vétérinaire *adj., s.* veterinar.

veto *m. invar.* veto.

vétuste *adj.* vetust, uzat / învechit. **Bâtiment, outillage vétuste** clădire, utilaj vetust / învechit.

veuf, veuve *adj., s.* văduv, văduvă. **Pension de veuve** pensie de văduvă. **Douaire* de veuve.**

veuvage *m.* văduvie.

vexation *f.* jignire, ofensare.

vexatoire *adj.* jignitor, ofensator. **Mesure, procédé vexatoire** măsură, procedeu ofensator.

vexer (se) *vt., vr.* a jigni / a se simți jignit, a (se) ofensa.

vexillaire *m.* (*la romani*) vexilar / port-drapel. (*Marină*) **Signaux vexillaire** semnale de pavilion.

vexille *m.* (*ist. rom.*) vexil / stindard.

viabiliser *vt.* a face viabil. **Viabiliser un lotissement** a face viabilă o lotisare / o parcelare (*în scopul construirii de locuințe*). **Terrain viabilisé** teren amenajat pentru construirea de locuințe.

viabilité *f.* viabilitate. **Viabilité d'une entreprise, d'un projet** viabilitatea unei întreprinderi, unui proiect.

viable *adj.* viabil. **Entreprise viable** întreprindere viabilă.

viaduc *m.* viaduct.

viager, ère *adj., m.* viager. Situație juridică în care o persoană plasează un bun într-o afacere care să-i aducă un venit întreaga viață. Vinderea unui bun contra unei sume plătite periodic, plătitorul devenind proprietarul acestuia numai după moartea titularului. **Le viager** renta viageră / situația juridică în care plătitorul rentei devine proprietar numai după moartea titularului. **A titre viager** cu titlu viager. **Mettre son bien en viager** a-și plasa bunul într-o afacere care să aducă un venit toată viața. **Intérêts* viagers. Rente* viagère. Revenu* viager.**

vibor *m.* vibor (*media ratelor dobînzii pe piața interbancară de la Viena*).

vicaire *m.* vicar. **Vicaire apostolique, du Saint-Siège** vicar apostolic, al Sfîntului Scaun. **Vicaire général** vicar general. **Vicaire de paroisse** vicar de parohie. **Grand vicaire** mare vicar.

vicarial, e, aux *adj.* vicarial.

vicariat *m.* vicariat.

vice *m.* viciu, defect. **Vices cachés** vicii / defecte ascunse. **Vice intrinsèque** viciu intrinsec. **Vice de forme** vicu de formă. **Vices de consentement** vicii de consimțământ. **Vice contre nature*. Vice rédhibitoire*.**

vice-amiral, aux *m.* vice-amiral.

vice-chancelier *m.* vice-cancelar.

vice-consul *m.* vice-consul.

vice-consulat *m.* vice-consulat.

vice-légat *m.* vice-ambasador al Sfîntului Scaun.

vice-légation *f.* funcția de vice-ambasador al Sfîntului Scaun.

vice-présidence *f.* vicepreședințe. Funcția de vice-președinte.

vice-président, e *s.* vice-președinte.
vice-recteur *m.* prorector.
vice-reine *f.* vice-regină.
vice-roi *m.* vice-rege.
vice-royauté *f.* demnitatea de vice-rege. Stat condus de un vice-rege.
vichyssois, e *adj., s.* locuitor din Vichy. Referitor la Vichy.
viciable *adj.* viciabil.
viciateur, trice *adj.* viciator.
viciation *f.* viciere.
vicié, e *adj.* viciat. **Acte vicié** act viciat / stricat.
vicier *vt.* a vicia.
vicieusement *adv.* (*în mod*) vicios.
vicieux, euse *adj.* vicios.
vicinal, e, aux *adj.* vicinal. **Chemin vicinal** drum îngust care leagă două sate.
vicinalité *f.* vicinalitate. Ansamblul drumurilor vicinale.
vicomtal, e, aux *adj.* care aparține unui viconte.
vicomte, esse *s.* viconte.
vicomté *f.* titlu, domeniu care aparține unui viconte.
victime *f.* victimă. **Victimes humaines** victime omenești. **Victime de la calomnie** victimă a calomniei. **Victime par ricochet** victimă prin ricoșeu.
victoire *f.* victorie. **Victoire aérienne, navale** victorie aeriană, navală. **Fêter une victoire** a sărbători o victorie.
victorien, ne *adj.* relativ la regina Victoria, la domnia sa.
victorieusement *adv.* (*în mod*) victorios.
victorieux, euse *adj.* victorios. **Armée victorieuse** armată victorioasă. **Parti victorieux aux élections** partid victorios în alegeri.
vidange *f.* vidanjă, vidanjare. **Entrepreneur de vidange** antreprenor care administrează serviciul de vidanjare.
vidanger *vt.* a vidanja, a goli.
vidangeur *m.* vidanjor.
vide *adj., m.* vid, gol. **Vide juridique*.**
vidéoclub *m.* videoclub / loc în care se vînd sau se închiriază casete video înregistrate.
vidéothèque *f.* videotecă.
videur, euse *s.* persoană care golește, scoate mărunțaiele (*din pește, păsări*). Persoană care scoate / dă afară pe indezirabili, pe beți vîntr-un local sau loc privat.
vidimer *vt.* a certifica, a legaliza (*după colaționare*). **Vidimer la copie d'un acte** a legaliza copia unui act.
vidimus *m.* atestare prin care se certifică faptul că un act a fost legalizat (*după colaționare*). Act certificat conform.
viduité *f.* viduitate. **Délai* de viduité.**
vie *f.* viață, existență. **Vie civile, militaire** viață civilă, militară. **Vie conjugale, domestique, familiale, de famille** viață conjugală, casnică, familială, de familie. **Vie courante, matérielle, pratique, quotidienne** viață curentă, materială, practică, cotidiană. **Vie économique, politique** viață economică, politică. **Vie intellectuelle, mentale, psychique** viață intelectuală, mentală, psihică. **Vie monastique, religieuse** viață monastică, religioasă. **Vie nomade, sédentaire** viață nomadă, sedentară. **Vie précaire** viață precară / amărîtă. **Vie privée, publique** viață privată / particulară, publică. **Vie professionnelle** viață profesională. **Vie scolaire, ouvrière** viață școlară, muncitorească (*de muncă*). **Vie sociale, en société** viață socială, în societate. **Vie de travail** (*durata de*) viață de muncă. **Connaissance, expérience de la vie** cunoaștere, experiența vieții. **Nommer à vie** a numi pe viață. **Gagner sa vie** a-și cîștiga existența. **Bannissement* à vie. Certificat* de bonnes conduite, vie et moeurs. Coût* de la vie. Espérance* (moyenne) de vie. Genre* de vie. Mode* de vie. Niveau* de vie. Prix* de la vie.**

vieillard *m.* bătrîn.
vieillesse *f.* bătrînețe. **Allocations de vieillesse** alocații de bătrînețe.
vierge *adj., f.* fecioară / virgină, pur. Madonă. **Casier judiciaire vierge** cazier judiciar curat. **Sol, terre vierge** sol, pămînt nedesțelenit.
vietnamien, ne *adj., s.* vietnamez. **Un Vietnamien** un vietnamez. **Le vietnamien** limba vietnameză.
vieux / vieil, vieille *adj., s.* bătrîn, vechi. **Vieux documents** documente vechi. **Vin vieux** vin vechi. **Le vieux continent, monde** bătrînul continent, lumea veche / Europa.
vif, vive *adj., m.* viu, intens, ascuțit. **Donation entre vif** donație între vii. **Poids vif** greutate „în viu". (*Marină*) **Oeuvres* vives d'un navire.**
vigne *f.* vie / viță-de-vie.
vigneron, ne *s.* vier / podgorean.
vignette *f.* vinietă. **Vignette-auto** vinietă-auto (*care dovedește faptul că s-a plătit impozitul pe mașină*). **Vignette attestant le paiement d'un droit** vinietă care atestă plătirea unei taxe. **Vignette portant le prix d'un médicament** vinietă cu prețul unui medicament (*destinată Asigurărilor sociale*).
vignoble *m.* podgorie. **Le vignoble français, italien, roumain** podgoria franceză, italiană, românească.
viguerie *f.* funcția de magistrat. Teritoriul asupra căruia se întinde jurisdicția magistratului.
vigueur *f.* vigoare, forță. **Décret, loi, règlement en vigueur** decret, lege, regulament / reglementare în vigoare. **Entrer en vigueur** a intra în vigoare.
viguier *m.* (*ist.*) (*în unele provincii din Sudul Franței*) magistrat cu atribuții similare starostelui. Magistrat în Andorra.
village *m.* sat. **Village-club** club cu aspect rustic. **Village industriel** sat industrial. **Village de vacances** sat de vacanță.
villageois, e *adj., s.* sătean, sătesc. **Coutumes villageoises** obiceiuri sătești / țărănești.
ville *f.* oraș. **Ville administrative, résidentielle** oraș administrativ, rezidențial. **Ville industrielle, commerçante, universitaire** oraș industrial, comercial, universitar. **Ville ouverte** oraș deschis. **Ville nouvelle** oraș nou / nouă așezare urbană. **Ville d'eau(x)** stațiune termală.

vin *m.* vin. **Marchand de vin** negustor de vin. **Courtier* en vins.**
vinage *m.* operațiune de ridicare a gradelor unui vin prin adăugare de must (*spre a se obține vinuri dulci, licoroase*).
vinaigre *m.* oțet.
vinaigrerie *f.* fabrică de oțet. Fabricarea, comercializarea oțetului.
vinaigrier *m.* comerciant de oțet. **Vinaigriers en gros** angrosiști de oțet.
vinaire *adj.* (*rar*) referitor la vin. **Industrie* vinaire.**
vindicatif, ive *adj.* vindicativ.
vindicativement *adv.* (*în mod*) vindicativ.
vindicte *f.* vindictă, răzbunare. Urmărirea unei crime. **Vindicte publique** răzbunare publică.
vinée *f.* recolta, producția de vin.
viner *vt.* a adăuga alcool în vin.
vineux, euse *adj.* vin tare.
vinicole *adj.* vinicol. **Industrie, région vinicole** industrie, regiune vinicolă.
vinifère *adj.* vinifer. **Sol vinifère** sol vinifer / bun pentru vița de vie.
vinification *f.* vinificare.
vinifier *vt.* a vinifica.
vinique *adj.* din vin. **Alcool vinique** alcool obținut din vin.
vinosité *f.* caracterul unui vin tare.
viol *m.* viol / siluire, violare, pîngărire. **Viol d'un sanctuaire** violarea / pîngărirea unui sanctuar.
violateur, trice *s.* violator, profanator. **Violateur de tombeau** violator de mormînt. **Violateur des lois** infractor / persoană care încalcă legea.
violation *f.* violare, încălcare. **Violation d'un droit** încălcarea unui drept. **Violation de la loi** încălcarea legii. **Violation de domicile, de frontière** violare de domiciliu, de frontieră. **Violation de sépulture***.
violence *f.* violență, siluire, forță. **Violences** violențe (*termen generic pentru a desemna ansamblul infracțiunilor care aduc atingere la integritatea persoanei*). **Acte, mouvement de violence** act, mișcare de violență. **Conquérir, extorquer, prendre par violence** a cuceri, a extorca, a lua prin violență. **Faire violence à une femme** a silui / a violenta o femeie. **Prendre le pouvoir par la violence** a lua puterea prin violență. **User de violence** a folosi violența / forța.
violent, e *adj.* violent, brutal. **Révolution violente** revoluție violentă.
violenter *vt.* a violenta, a constrînge.
violer *vt.* a viola, a silui, a încălca. **Violer les lois, la constitution** a încălca legile, constituția. **Violer le domicile de qqn** a viola domiciliul cuiva. **Violer un droit, un traité** a viola un drept, un tratat. **Violer une femme** a viola / a silui o femeie.
violeur *m.* violător.
virement *m.* virare, virament. **Virement bancaire** virament bancar. **Virement budgétaire** virament bugetar. **Chèque postal de virement** cec poștal de virament. **Payer par virement** a plăti prin virament.
virer *vt., vi.* a vira. A concedia. **Virer une somme dans un compte** a vira o sumă în contul cuiva.

virginité *f.* virginitate, feciorie, castitate. **Faire vœu de virginité** a face jurămînt de castitate.
visa *m.* viză. **Visa du consulat** viza consulatului. **Visa de censure** viză de cenzură. **Visa pour timbre** viză / adeverință că s-a plătit o taxă. **Visa en matière de chèque** viză în materie de cec (*semnatarul atestă existența disponibilului la data semnăturii*). **Donner, refuser un visa** a da, a refuza o viză. **Visa à plusieurs entrées***.
viser *vt.* a viza, a da la vizat. **Faire viser son passeport** a-și viza pașaportul. **Viser et parapher des livres de commerce** a viza și parafa registre de comerț.
visite *f.* vizită / vizitare, inspecție, control, verificare. **Visite domiciliaire** vizită / inspecție domiciliară. **Visite à domicile** vizită la domiciliu. **Visite d'un chef d'Etat, d'un souverain** vizită a unui șef de Stat, a unui suveran. **Visite de douane** control vamal. **Droit de visite** drept de inspecție / inspectare (*recunoscut, conform acordurilor internaționale, vaselor de război să inspecteze vasele comerciale*). **Droit de visite aux enfants** drept de vizitare a copiilor.
visiter *vt.* a vizita, a examina, a inspecta, a controla, a verifica.
visiteur, euse *s.* vizitator, controlor, inspector, verificator. **Visiteur de douane** controlor vamal. **Visiteur de gare** verificator de gară. **Visiteur de machines** verificator de tren (*sosit sau care pleacă*). **Visiteur médical** doctor care se deplasează la domiciliu în scopul acordării unei consultații. **Visiteuse scolaire** persoană care se deplasează la domiciliul unui elev în interes școlar. **Visiteuse sociale** inspector / asistentă socială care se deplasează la domiciliu. **Infirmière visiteuse** infirmieră care acordă îngrijire la domiciliu.
visonnière *f.* (*rar. Canada*) creșterea vizonilor.
vitesse *f.* viteză. **Vitesse de circulation de la monnaie***. **Vitesse de rotation du capital***.
viticole *adj.* viticol. **Culture, région viticole** cultură, regiune viticolă.
viticulteur *m.* viticultor, podgorean.
viticulture *f.* viticultură.
vivandier, ière *s.* vivandier.
vizir *m.* vizir.
vizirat *m.* funcția, durata funcției de vizir.
voeu *m.* dorință, urare.
voie *f.* cale, drum, șosea. **Voie accessoire** drum accesoriu. **Voie classée** drum clasat (*incorporat în rețeaua oficială a căilor de comunicație*). **Voie diplomatique, hiérarchique** cale diplomatică, ierarhică. **Voie navigable** cale navigabilă. **Voie parée** drum oprit / închis. **Voie principale** drum principal. **Voie prioritaire** drum prioritar / cu prioritate. **Voie publique** cale publică. **Voie à sens unique** cale cu sens unic. **Voie d'évitement, de garage** linie de evitare, de garare. **Voie d'exécution,** cale de executare. **Voie de droit** cale de drept. **Voie de fait** cale de fapt. **Route à trois voies** șosea cu trei benzi (*de circulație*). **Ligne à voie unique** linie ferată cu un singur fir / cale unică. **Voie récursoire***. **Voies et moyens***. **Voie de recours***.
voir (se) *vt., vr. vi.* a (se) vedea. **Vu la décision du tribunal X** cunoscută fiind hotărîrea tribunalului X. **Vu les pièces du dossier** examinate / văzute fiind

actele de la dosar / dosarului. **Vu la qualité, la situation** văzînd / examinînd calitatea, situația.

voirie *f.* ansamblul căilor / drumurilor amenajate și întreținute de administrația publică. Întreținerea drumurilor. Parte a administrației publice care se ocupă de ansamblul căilor de comunicații. **Voirie rurale, urbaine** rețeaua de drumuri rurală, urbană. **Contrevention de voirie** contravenție rutieră. **Permission de voirie** autorizație / autorizare de (*amplasare a unor chioșcuri etc. pe lîngă*) șosea. **Service de voirie** serviciu de întreținere a drumurilor.

voisinage *m.* vecinătate. **Effet* de voisinage.**

voisin, e *adj., s.* vecin.

voiturage *m.* cărăușie / transport cu remorcă.

voiture *f.* mașină. **Voiture-bar** vagon bar. **Voiture cellulaire** mașină pentru transportat deținuți / dubă. **Voiture-école** mașină-școală (*de șoferi*). **Voiture-lit** vagon de dormit. **Voitures militaires** mașini militare / ale armatei. **Voiture-salon** vagon salon. **Voiture de démenagement, de livraison** mașină pentru transportul obiectelor în cazul unei mutări, mașină de livrare a mărfurilor. **Voiture de pompiers** mașină de pompieri. **Voiture de poste** mașină / vagon de poștă. **Voitures du métro** vagoanele metroului. **Accident de voiture** accident de mașină.

voiturier *m.* (*vechi*) cărăuș. Transportator. **Voiturier par eau** transportator pe apă. **Un centre voiturier** centru de transport.

voïvodat *m.* (*ist.*) voievodat.

voïvode *m.* (*ist.*) voievod. Judecător teritorial în Polonia.

voïvodie *f.* (*ist.*) guvernare a unui voivodat. (*Polonia*) provincie.

voix *f.* voce, vot. **Donner sa voix à un candidat** a-și da votul unui condidat. **Avoir voix consultative*, délibérative*.**

vol *m.* zbor.

vol *m.* furt, zbor. **Vol domestique** furt domestic / făcut de o persoană angajată în casă. **Vol simple, qualifié** furt simplu, calificat. **Vol à main armée** furt cu mînă armată. **Vol à l'étalage** furt de la / de pe raft. **Vol à la tire** furt prin smulgere / din fugă. **Comettre un vol** a comite un furt. **Vol avec effraction*.**

volaille *f.* pasăre de curte.

volailler *m.* comerciant de păsări de curte.

volailleur, euse *s.* crescător de păsări de curte.

volatilité *f.* volatilitate (*sensibilitatea unui titlu pe piață*). **Volatilité d'un titre*. Volatilité du prix*.**

voler *vi.* a zbura. A fura.

voler *vt., vi.* a fura, a deposeda. **Voler à main armée** a fura cu mîna armată / prin amenințare cu arma. **Voler de l'argent** a fura bani. **Voler un client** a fura un client. **Voler un enfant** a fura un copil.

voleur, euse *adj., s.* hoț, spărgător. **Voleur par effraction** hoț prin efracție / spărgător. **Voleur à la tire** hoț care smulge obiectul din mîna unei persoane și fuge.

volontaire *adj., s.* voluntar, benevol. **Contribution volontaire** contribuție benevolă. **Engagé volontaire** (*soldat*) angajat voluntar. **Enrôlement volontaire** înrolare voluntară.

volontairement *adv.* (*în mod*) voluntar, voit.

volontariat *m.* voluntariat.

volontarisme *m.* voluntarism.

volontariste *adj.* voluntarist.

volonté *f.* voință, dorință. **Volontée déclarée** voință declarată (*într-un act juridic*). **Volonté unilatérale** voință unilaterală. **Volonté d'économiser** voință de a economisi. **Volonté de puissance** voință / dorință de putere. **Acte de dernière volonté** act de ultimă voință. **Manifestations de volonté** manifestări de voință (*ale părților, într-un contract*). **Mauvaise volonté** rea voință. **Principe de l'autonomie* de la volonté.**

volume *m.* volum. **Volume de marchandises** volum de mărfuri. **Volume des exportations, des importations** volumul exporturilor, importurilor.

votant, e *s.* votant.

votation *f.* vot, votare.

vote *m.* vot. **Vote blanc** vot alb. **Vote bloqué** vot blocat. **Vote à main levée, par assis et levé** vot prin ridicare de mînă, stînd jos și prin ridicare în picioare. **Vote direct, indirect** vot direct, indirect. **Vote facultatif, obligatoire, préférentiel, public, secret** vot facultativ, obligatoriu, preferențial, public, secret. **Vote uninominal** vot uninominal. **Vote par correspondance, par délégation, par procuration** vot / votare prin corespondență, prin delegare, prin procură. **Bulletin, bureau, urne de vote** buletin, birou, urnă de vot. **Droit de vote** drept de vot. **Procéder au vote** a trece / a supune la vot.

voter *vt., vi.* a vota. **Voter un projet de loi, une loi** a vota un proiect de lege, o lege.

voyage *m.* voiaj, călătorie. **Voyage d'affaires, d'agrément** călătorie de afaceri. **Voyage forfaitaire** voiaj (*la preț*) forfetar. **Voyage organisé** voiaj / călătorie organizată. **Voyage professionnel, touristique** călătorie profesională / în interes profesional, turistică. **Agence* de voyage.**

voyager *vi.* a călători, a voiaja.

voyageur, euse *s.* voiajor, călător. **Voyageur de commerce** voiajor / reprezentant comercial.

voyagiste *s.* persoană, agenție care organizează călătorii.

vrac (en) *loc. adv.* în vrac, la grămadă. **Marchandises expédiées en vrac** mărfuri expediate în vrac.

vrai, e *m., adv.* adevărat, veritabil, autentic, fidel. **Témoignage* vrai.**

vraiment *adv.* într-adevăr, cu adevărat.

vraisemblable *adj.* verosimil, plauzibil, posibil.

vraisemblablement *adv.* (*în mod*) verosimil, plauzibil.

vraisemblance *f.* verosimilitate.

vraquier *m.* vrachier / navă care transportă mărfuri vrac.

vreneli *m.* (*Elveția*) monedă de aur de 20 de franci.

vue *f.* vedere, deschizătură. **Vues et jours***. **A vue** la vedere. **De vue** de la vedere.
A ... jours de vue la / după ... zile de la vedere.
vulnérable *adj.* vulnerabil.
vulnérabilité *f.* vulnerabilitate. **Coefficient* / ratio* de vulnérabilité.**

W

wagon *m.* vagon. **Wagon-bar** vagon bar. **Wagon-citerne / wagon-réservoir** vagon cisternă / vagon rezervor. **Wagon-foudre** vagon, divizat în rezervoare, pentru transportat băuturi. **Wagon frigorifique** vagon frigorific. **Wagon-lit** vagon de dormit / pat-vagon. **Wagon-poste** vagon de poştă / poştal. **Wagon-restaurant** vagon restaurant. **Wagon-tombereau** vagon buncăr (*vagon descoperit, cu pereţi înalţi, a cărui descărcare se face prin părţile laterale*). **Wagon-trémie** vagon pîlnie. **Wagon-vanne** vagon care circulă prin canale / canalizări. **Wagon à bagages, à bestiaux** vagon de bagaje, de vite. **Wagon de marchandise** vagon de marfă. **Wagon de première, de seconde (classe)** vagon de clasa întîi, de clasa a doua.
wagonnée *f.* cantitatea cuprinsă într-un vagon.
wagonnier *m.* manevrant, lucrător care se ocupă de vagoane.
wallon, ne *s.* referitor la zona valonă.
warrant *m.* varant / warrant. **Warrant agricole, hôtelier, industriel, pétrolier** varant agricol, hotelier, industrial, petrolier.
warrantage *m.* varantare (*garantare, printr-un varant, a unor mărfuri depozitate*).
warranter *vt.* a varanta (*a garanta printr-un varant o marfă depozitată*).
wattman *m.* vatman.
wergeld *m.* (*ist.*) sumă de bani plătită victimei sau celor avînd-cauză de către partea vătămătoare. Sumă plătită de un asasin familiei victimei.

X

xaraffe *m.* (*vechi*) zaraf.
xénélasie *f.* xenelazie (*dreptul unui stat beligerant de a expulza pe conaționalii inamicului*).
xénophilie *f.* xenofilie.
xénophobie *f.* xenofobie.

Y

yacht-club *m.* yacht club.
yankee *s.* yankeu. **Les capitaux yankees** capital(uri) american(e).
yen *m.* yen (*unitate monetară japoneză*).
yeoman *m.* (*Anglia*) veteran din gardă (*îmbrăcat în costum de secol XV*).
yiddish *m. invar.* idiș.
yougoslave *adj.* iugoslav.

Z

zaibatsu *m.* zaibatsu (*ist. Japoniei*) conglomerat industrial sub formă de societate cu caracter familial.
zegisme *m.* creştere zero.
zèle *m.* zel, rîvnă, sîrguinţă. **Grève du zèle** grevă de zel (*aplicarea, cu ostentaţie şi minuţiozitate, a tuturor procedurilor legale, în vederea întîrzierii şi încetinirii derulării unei activităţi*).
zélé, e *adj.* zelos.
zélote *s.* zelot (*membru al unei mişcări naţionaliste evreieşti din secolul I d.H.*).
zizanie *f.* zîzanie, vrajbă. (*Vechi*) neghină.
zloty *m.* zlot (*unitate monetară poloneză*).
zonage *m.* zonare.
zone *f.* zonă. **Zone contiguë** zonă alipită (*bandă maritimă de 12 mile, aflată dincolo de apele teritoriale, în care Statul exercită anumite drepturi*). **Zone démilitarisée** zonă demilitarizată. **Zone économique exclusive** zonă economică exclusivă (*întindere maritimă de 200 de km de la coastă, unde Statul are drepturi suverane asupra resurselor, încasînd venituri pentru orice activitate desfăşurată aici*). **Zone franche urbaine** zonă liberă urbană. **Zone industrielle** zonă industrială. **Zone intégrée** zonă integrată. **Zone libre** zonă liberă. **Zone libre bancaire** zonă liberă bancară. **Zone littorale** zonă litorală. **Zone militaire** zonă militară. **Zone monétaire** zonă monetară. **Zone monétaire optimale** zonă monetară optimă / optimală. **Zone sterling** zonă a lirei sterline (*a funcţionat între 1931 – 1967, cînd lira a fost devaluată fără ca celelalte monede să o urmeze*). **Zone à urbaniser par priorité (ZUP)** zonă (*funciară*) prioritară de urbanizare. **Zone d'aménagement concerté (ZAC)** zonă (*funciară*) de amenajare concertată (*în care o instituţie publică poate interveni pentru a construi*). **Zone d'aménagement différé (ZAD)** zonă de amenajare amînată / lăsată pentru mai tîrziu (*situată, în general, la periferie, unde există un drept de preempţiune în favoarea unei instituţii publice*). **Zone d'attente** zonă de aşteptare (*locuinţe aflate lîngă porturi, aeroporturi, gări internaţionale în care străinii aşteaptă fie primirea, fie expluzarea de pe teritoriul unui Stat*). **Zone d'entreprise** zonă de întreprindere (*ca urmare a situaţiei privind forţa de muncă aici întreprinderile beneficiază de un statut fiscal privilegiat*). **Zone d'indifférence** zonă de indiferenţă / neutră. **Zone de fluctuation** zonă de fluctuaţie. **Zone de frontière** zonă de frontieră. **Zone de livraison postale** zonă de livrare / de distribuire poştală. **Zone de salaire** zonă de salarizare (*unde salariul minim este acelaşi*). **Zone de Peuplement Industriel ou Urbain (ZPIU)** zonă de

populare industrială sau urbană. **Zone du dollar** zona dolarului. **Zone d'influence*. Zone de libre échange*. Zone franche*. Zone franc*.**
zonier *m.* locuitor din zona de frontieră, dintr-o zonă liberă.
zoophile *adj.* zoofil.
zoophilie *f.* zoofilie.
zootechnicien, ne *s.* zootehnician.
zootechnie *f.* zootehnie.
zootechnique *adj.* zootehnic.
zoroastrien, ne *adj., s.* zoroastrian.
zoroastrisme *m.* zoroastrism.
zouave *m.* zuav.
zoulou / zulu *adj., s.* zulu. Referitor la populaţia zulu.

Bibliografie:

1. Le Petit Robert 1, *Le Robert*, Paris, 1991.
2. *Dictionnaire du français contemporain*. Larousse, Paris, 1971.
3. *Le vocabulaire du commerce extérieur*, offert par la Société générale, Banque française, Paris, 1965.
4. *Lexique des termes juridiques*, Coord. R. Guillien et J. Vincent, Ed. Dalloz, Paris, 1999.
5. *Lexique d'économie*, Coord. A. Silem et J.-M. Albertini, Dalloz, Paris, 1999.
6. Michel Bitard, Bernard Malo, *Economie générale*, Nathan Technique, Paris, 1983.
7. Josiane Caen, Michelle Fontaine, *Les fondements de la vie juridique*, Ed. Foucher, Paris, 1985.
8. H. Ecoffet, Y. Jeaneau, *Cours de droit*, Nathan Technique, Paris, 1984.
9. Jean Larguier, *Procédure pénale*, 17-e éd., Dalloz, Paris, 1999.
10. R. Vergnaud, *Précis de droit civil*, Librairie Istra, Strasbourg, 1968.
11. *Dicţionar juridic* – selectiv –, coord. Prof. univ. dr. Sanda Ghimpu, Editura Albatros, Bucureşti, 1985.
12. *Dicţionar de drept procesual*, coord. Dr. Mircea N. Costin, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1983.
13. *Dicţionar de drept civil*, dr. Mircea Costin et alii, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti 1980.
14. *Dicţionar de economie*, coord. Niţă Dobrotă, Ed. Enciclopedică, Bucureşti, 1999.
15. *Dicţionar francez-român*, Coord. Prof. dr. N.N. Condeescu, G. Haneş, Ed. Ştiinţifică, Bucureşti, 1972.
16. *Dicţionar francez-român*, Coord. Sanda Mihăescu-Cîrsteanu, Teora, Bucureşti, 2000.
17. *Dicţionarul explicativ al limbii române*. Ed. Academiei R.S.R., Bucureşti, 1975.
18. Graham Bannock, William Manser, *Dicţionar internaţional de finanţe* (*Englez - român*) Ed. Universal Dalsi, Bucureşti, 2000.
19. P. H. Collin, *Dicţionar de politică şi administraţie* (*englez - român*), Ed. Universal Dalsi, Bucureşti, 2000.
20. Elena Denisa Crişu, Ştefan Crişu, *Codul de procedură civilă*. Ed. „Argessis", Curtea de Argeş, 2001.

21. Florin Marcu, Constant Maneca, *Dicţionar de neologisme*, Ediţia a III a Ed. Academiei, R.S.R., Bucureşti, 1978.
22. Maria Mihalciuc, Laura Mureşan, Gabriela Stănciulescu, Sorin V. Stan, *Dicţionar poliglot explicativ. Termeni uzuali în economia de piaţă*. Ed. Enciclopedică, Buc., 1995
23. Mihai Miroiu, *Dicţionar de termeni economici, financiar-bancari şi de bursă*, Ed. Andreescu, Alexandria, 1992.
24. Gheorghe Negoescu, Valeria Tudosă, Liliana Niunim, *Franceza comercială. Dicţionar şi teste*, Ed. Evrika, Brăila, 1999.
25. Constantin Şăineanu, *Dictionnaire Français-Roumain*, III e édition revue et augmentée, Bucarest, 1914.
26. *Băncile şi operaţiunile bancare*, Coordonator curs, prof. dr. Lucian C. Ionescu, Ed. Economică, Buc., 1996.

Colecția ***DACIA EDUCAȚIONAL***

Seria ***Dicționare***

Nr.Crt	Autorul și titlul	Nr. de pagini	Anul apariției	Preț(lei)	Nr. de ex comandate
1.	Adrian Istrate *Dicționar de sensuri secundare, sensuri figurate, detumute, ascunse ori ignorate în franceza de azi*	280	2001	60.000	
2.	Adrian Istrate *Dicționar de expresii și locuțiuni idiomatice în franceza modernă*	144	2001	55.000	
3	Teodor Capotă *Dicționar școlar de termeni literari pentru clasele VIII-XII*	128	2001	40.000	
4.	Andrei Gancz, Margareta Gancz *Ghidul comunicării român-maghiar*	440	2001	120.000	
5.	J.M. Leroux *Dicționar de vise*	264	2000	50.000	
6.	Gheorghe Sărău *Dicționar irom-român*	232	2000	40.000	
7	Lucia Pavel *Dicționar englez de termeni literari comentați*	200	1999	25.000	
8.	Onufrie Vinteler *Dicționar ucrainean-român*	336	1999	30.000	

Tiparul executat prin comanda nr. 175, 2001, la
CARTPRINT Baia Mare, cod 4800
cartier Săsar, str. Victoriei nr. 146
tel./fax: 062/218923
ROMÂNIA